



Odvolání Blatného je ve hře, nástupce existuje jen jeden, tvrdí politologové [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 01.02.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: jva, RU / den: 683 451, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Domácí

...Například dodávky vakcíny, které nasmlouvá Evropská unie a výrobce je pak nedodá nebo zpomalí jejich objem," tvrdí politolog Josef Mlejnek z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#).

S jeho slovy souhlasí také politolog Jan Kubáček. „Příliš variant opravdu není. Dříve jsem myslel na...

Jak čelit nedůvěře v očkování?

[TISK](#), Datum: 01.02.2021, Zdroj: Vesmír, Strana: 14, Autor: Barbora Cypriánová, Karolína Hájková, Markéta Procházková, Vyištěno: 5 500, Vydavatel: VESMÍR, spol. s r.o., Rubrika: Veřejné zdraví

...kolem vakcín a s klesající důvěrou v odborníky do popředí zájmu společnosti i expertů napříč obory, ale čelíme jim už delší dobu. Celosvětový [výzkum](#) důvěry Edelman Trust Barometer se například v roce 2018 mimo jiné věnoval důvěře ve zdravotnictví a zjistil globálně se zhoršující trend.2 Jako...

O zahraniční studenty UK nepřišla

[TISK](#), Datum: 02.02.2021, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 13, Autor: PETRA SMÍTALOVÁ, Vyištěno: 31 814, Prodáno: 25 066, Čtenost: 180 008, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Akademie

[Fakulty UK](#) letos přijmou více budoucích lékařů a učitelů, říká prorektorka pro studijní záležitosti [Milena Králíčková](#)

Stejně jako všechny školy i jedna z nejžádanějších [vysokých škol](#) v České republice, [Univerzita Karlova](#), se potýká s opatřeními v důsledku pandemie koronaviru. Jak covid-19...

Krátce

[TISK](#), Datum: 02.02.2021, Zdroj: Metro, Strana: 3, Autor: ČTK, Vyištěno: 182 955, Prodáno: 252, Čtenost: 344 228, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Domov

...organizační kostru. Uvedl to politolog Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. Musí také najít schopného lídra. Podle Josefa Mlejnk z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) hnutí, které v sobě nakumuluje našťvanost či frustraci lidí vyvolanou koronavirovou pandemií a jejími důsledky, ve...

Protestní hnutí ve volbách určitou šanci má, shodují se politologové [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 02.02.2021, Zdroj: plzenskadrba.cz, RU / den: 11 198, Vydavatel: TRIMA CB, s.r.o., Rubrika: Politika

...kostru. Na dotaz to uvedl politolog Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. Musí také najít schopného lídra. Podle Josefa Mlejnk z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) hnutí, které v sobě naakumuluje našťvanost či frustraci lidí vyvolanou koronavirovou pandemií a jejími důsledky, ve...

Domácí porod je volba proti českým porodnicím, kde se ženy nesetkají s respektem, říká autorka výzkumu [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 02.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Jana Ustohalová, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Česko

...žen, které v posledních pěti letech rodily doma, se tak rozhodla kvůli špatnému zacházení v porodnicích. Vyplývá to z velkého [výzkumu](#) [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) a agentury FOCUS. „Nikdo před námi podobný [výzkum](#) neudělal. Mohl by změnit debatu o domácích porodech. Je totiž obrovský...

KSČM napíná Babiše s podporou vlády. Předvolební taktizování, míní politologové [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 02.02.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: Pavel Otto, RU / den: 117 688, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Domácí

...Babiše je přítom s podporou komunistů výrazně spjatá a propad její důvěryhodnosti by je negativně poznamenal," míní Charvát. Petr Jüptner z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) odhaduje, že pokud uvnitř KSČM nedojde k většímu ořesu například zvolením nového a radikálnějšího vedení,...

Jak QAnon rozděluje rodiny už i v Česku

[TISK](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 4, Autor: JAN MOLÁČEK, Vyištěno: 7 500, Prodáno: 6 500, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Zpravodajství

...a do jiné kultury těžko přenositelný fenomén.

Jenže se ukázalo, že tomu tak není. Podle Kateřiny Hlaváčové, religionistky

z [Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy](#), která se QAnonem odborně zabývá, existuje nespočet verzí této teorie. A některé si našly cestu i k Trumpovým...

Domácí porod je reakce na přístup porodnic k ženám

[TISK](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 8, Autor: JANA USTOHALOVÁ, Vyištěno: 7 500, Prodáno: 6 500, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Rozhovor

...nerodila, kdyby se k nim personál v porodnicích choval s respektem," upozorňuje socioložka a vedoucí výzkumného týmu Anna Pospěch Durnová z [Univerzity Karlovy](#).

Většina žen, které v posledních pěti letech rodily doma, se tak rozhodla kvůli špatnému zacházení v porodnicích. Vyplývá to z...

Nová skripta přibližují oblast transferu znalostí a technologií [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: vedavyzkum.cz, RU / den: 1 685, Vydavatel: Vědavýzkum.cz, s.r.o.

...konci minulého roku vydavatelství **Vysoké školy** chemicko-technologické v Praze uvedlo na trh skripta pro oblast transferu znalostí a technologií. Jedná se o první českou knihu, která se touto oblastí systematicky zabývá.

Publikaci s názvem **Věda** pro společnost: Spolupráce a technologický...

Vinohradská 12 - Vádní kampaň k očkování proti covidu-19 (Denisa Hejlová, FSV, UK)

RÁDIO, Datum: 03.02.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...ostře kritizování.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka Denisa Hejlová je vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dobrý den.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK** ----- ...

Ústavní soud zrušil část volebního zákona, Senát i Sněmovna budou řešit volební novelu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: radio.cz, Vydavatel: radio.cz

...Masarykovy Univerzity v Brně. Tehdy koalice dvou stran musela získat sedm a tři stran devět procent, aby se dostala do Sněmovny. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** míní, že pokud bude volební systém zpoměrněn, tak by pro malé strany mohlo být naopak výhodnější jít do voleb...

Koalice by pro volby mohly být výhodnější, odhadují odborníci [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...v Brně. doporučujeme Tehdy koalice dvou stran musela získat sedm a tři stran devět procent, aby se dostala do Sněmovny. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** míní, že pokud bude volební systém zpoměrněn, tak by pro malé strany mohlo být naopak výhodnější jít do voleb výhradně...

Koalice by podle odborníků mohly být výhodnější, záleží na podmínkách [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: forum24.cz, Autor: ČTK, RU / den: 115 248, Vydavatel: FORUM24 a.s., Rubrika: Zprávy

...Masarykovy univerzity v Brně. Tehdy koalice dvou stran musela získat sedm a tři stran devět procent, aby se dostala do sněmovny. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** míní, že pokud bude volební systém zpoměrněn, tak by pro malé strany mohlo být naopak výhodnější jít do voleb...

Rozhovor s Denisou Hejlovou

RÁDIO, Datum: 03.02.2021, Zdroj: ČRo Dvojka, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 151 305, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...i roli strategické komunikace, zejména v době krize. Pozvání přijala Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace public relations na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**, dobrý den, vítejte v pořadu. Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**...

Co malé strany na přepočtu hlasů trápilo, nyní by v koalici ocenily, říká politolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Pavel Švec, RU / den: 616 630, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Domácí

...máme děravý zákon, na jehož základě se volby prakticky nemohou konat, protože chybí onen přepočet hlasů na mandáty," vysvětluje politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Ústavní soud zrušil část volebního zákona pro porušení rovnosti volebního práva a šanci kandidujících...

Změna volebního zákona

TV, Datum: 03.02.2021, Zdroj: CNN Prima News, Zpráva: 4, Provozovatel: FTVPrima, spol. s r.o.

...A reakce politiků na změnu volebního zákona jsme probrali s politologem Josefem Mlejnkem. Tady jsou jeho slova. **Josef MLEJNEK, politolog, Fakulta sociálních věd UK** Může ovlivnit výsledek jednak v té rovině, že odpadla ta sčítací klauzule pro koalice, takže ty koalice, které tu...

Země se dostala do víru ústavní nezodpovědnosti, kompromis nesmí být paskvilem, říká Mrklas [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

...volebních obvodech, respektive malých volebních obvodech." Politolog, který absolvoval doktorské studium na Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v Praze, nedovede říci, komu náleží Ústavního soudu nejvíce prospěje, protože zatím není jasné, jaký nový systém...

Přednáškový den Univerzity Karlovy na online veletrhu Gaudeamus 2021 [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: cuni.cz, RU / den: 114, Vydavatel: Univerzita Karlova

...stránky veletrhu Gaudeamus a nechte se investigativním novinářem Jankem Rubešem provést po všech fakultách **Univerzity Karlovy**. Kdy?

9. února 2021

Kde?

Prezentace po odvyšlání budou k vidění na <https://bit.ly/3ag5hOc>

Program dne:

Univerzita Karlova - představení...

Dopadnete jak Němci u Stalingradu... Odsouzením Navalného vyslal Kreml Rusům i zbytku světa zprávu. Ted' ji jen správně přečíst [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Komentáře

...2021 se opozičník Alexej Navalnyj vrátil z Německa do Ruska. Okamžitě po absolvování pasové kontroly byl zatčen a v úterý, 2. února 2021, v den výročí vítězství bitvy u Stalingradu, odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let a osmi měsíců. Pochybují, že by čtenáři Deníku N...

DIÁŘ MÉHO ŽIVOTA

TISK, Datum: 03.02.2021, Zdroj: Žena a život, Strana: 32, Vytisknuto: 46 846, Prodáno: 26 686, Čtenost: 229 152, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Osobnost

...komunikace a intervence Andrea Květoňová o osobnostním rozvoji a posttraumatickém růstu.

Kdo je Bohumil Kartous?

Vystudoval Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, postgraduálně mediální teorii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Je autorem knihy No...

Marek Šešulka: Aktuár není jenom matematik, musí umět daleko víc [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 04.02.2021, Zdroj: matfyz.cz, Autor: Marek Šešulka, Opmk Úvodní, RU / den: 8, Vydavatel: Univerzita Karlova Matematicko-fyzikální fakulta

...říká, poté ho chytla i ekonomie, a proto si loni na jaře podal přihlášku ke studiu oboru Ekonomické teorie a modelování na Fakultě sociálních věd UK. Aktuálně tedy studuje dvě školy najednou, Matfyz by chtěl v letošním roce dokončit. Aby toho nebylo málo, od roku 2019 pracuje na částečný úvazek...

Markéta Fialová slaví padesátiny, zprávy moderovala na Nově i Primě [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 04.02.2021, Zdroj: zpravyiDNES.cz, Autor: iDNES.cz, ČTK, RU / den: 683 451, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Mediahub

...hlavní zpravodajské relace na Primě i Nově. Nyní ji diváci mohou vidat na zpravodajském kanálu CNN Prima News. Markéta Fialová vystudovala Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy a ještě při studiu přispívala do několika novin a časopisů a poté pracovala ve zpravodajství České televize...

KOMENTÁŘ: Rozhodnutí Ústavního soudu může poškodit samotné navrhovatele – Thomas Kulidakis [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 04.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124, Vydavatel: Borgis, a.s.

...obvody tak, aby měly přibližně stejný počet voličů, také. Ale nejde to hned. Thomas Kulidakis Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval také studium politikologie a řečtiny na univerzitách v Řecku. V komentářích se zaměřuje...

Mluví Technologické agentury ČR je Dostálová [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 04.02.2021, Zdroj: mediar.cz, RU / den: 8 714, Vydavatel: Ondřej Aust

...Ivanu Drábkovou, která v agentuře zůstává vedoucí oddělení komunikace a marketingu. Dostálová vystudovala Marketingovou komunikaci a PR na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde navázala magisterským oborem Mediálních studií. Pracovní zkušenosti sbírala v PR agentuře AMI Communications a...

Markéta Fialová chtěla být lyžařskou instruktorkou a z 50. narozenin si nic nedělá [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Žena.cz, RU / den: 616 630, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Celebrity

...televize stáhla po dvou měsících vysílání. Jako důvod uvedla optimalizaci programu. Novinářské začátky Markéta Fialová se narodila v Praze a absolvovala Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, získala magisterský titul v oboru masová komunikace. Už během studií začala pracovat v...

Na návštěvě u kanibalů“

TISK, Datum: 05.02.2021, Zdroj: Téma, Strana: 18, Autor: Veronika Tardonová, Vytisknuto: 68 346, Prodáno: 54 188, Čtenost: 208 405, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Rozhovor

...na ostrově ležícím pár stovek kilometrů nad Austrálií je dnes křesťanství. Jak ale poznamenává antropolog doc. MARTIN SOUKUP (43), který se výzkumu na Papui Nové Guineji věnuje už dvanáct let, ani Ježíš Kristus tam nevymýtil tradiční víru v černou magii. Jak moc se kmeny „divochů“ za posledních 150...

Cenu Ferdinanda Peroutky mají Koubský a Stach [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: mediar.cz, RU / den: 8 714, Vydavatel: Ondřej Aust

...Petr Koubský i Daniel Stach jsou dlouhodobě činní v oblasti popularizace vědy.

Redaktor Deníku N Petr Koubský a moderátor České televize Daniel Stach jsou letošními držiteli novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky. Ocenění jim udělila Společnost Ferdinanda Peroutky dnes, faktické předání ceny...

Cenu Ferdinanda Peroutky získali Petr Koubský a Daniel Stach [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: mediaguru.cz, RU / den: 14 322, Vydavatel: mediaguru.cz

...faktické předání ceny v Centru současného umění DOX až v dubnu. Oba laureáti za sebou mají dlouhodobou činnost v oblasti popularizace vědy. V posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v „boji“ proti fake news, stojí v oznámení...

Moderátorka Markéta Fialová slaví narozeniny [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: frekvence1.cz, Autor: Lenka Skrzeczkova, RU / den: 19 660, Vydavatel: frekvence1.cz

...hlavní zpravodajské relace na Primě i Nově. Od roku 2019 působí na nově vzniklém zpravodajském kanálu CNN Prima News. Fialová vystudovala **Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy** a ještě při studiích přispívala do několika novin a časopisů a poté pracovala ve zpravodajství České televize (ČT). V...

Podcast: Koronavirus posvítí na papalášství českých politiků, říká sociolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: blesk.cz, RU / den: 787 042, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Politika

...a vzorně dodržovat protikoronavirová opatření, místo toho je ale někteří obcházejí a záměrně porušují. Pro Blesk Podcast promluvil sociolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Pavol Frič, který se zabývá korupcí a elitami, proč si čeští politici myslí, že pro ně pravidla neplatí. ...

Radikála k životu v míru nepřinutíte ani s pistolí u hlavy. Musí chtít [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 06.02.2021, Zdroj: finmag.penize.cz, Autor: Zuzana Válková, RU / den: 3 000, Vydavatel: finmag.penize.cz

...krátkou palnou zbraň a nechat si ji doručit kurýrem, je rozhovor s čerstvě jmenovaným profesorem Emilem Aslanem z Katedry bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Přemýšlel jste někdy, co dělali účastníci útoku na Kapitol, když se večer po akci vrátili domů nebo do hotelu?...

Daniel Stach a Petr Koubský získali Peroutkovu cenu za popularizaci vědy [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 06.02.2021, Zdroj: prazskadrbna.cz, RU / den: 12 732, Vydavatel: TRIMA CB, s.r.o., Rubrika: Kultura

...Ferdinanda Peroutky za rok 2020 dostali novináři, kteří se věnují popularizaci **vědy**. Jejimi laureáty se dnes stali redaktor Petr Koubský z DeníkuN a Daniel Stach z České televize. Za pořádající Společnost Ferdinanda Peroutky o tom ČTK informovala Terezie Kaslová. Kvůli vládním opatřením proti...

Daniel Stach oceněn

TISK, Datum: 06.02.2021, Zdroj: Haló noviny, Strana: 2, Autor: zmk, Vyištěno: 43 000, Vydavatel: Futura a.s., Rubrika: Z domova

...Ferdinanda Peroutky za rok 2020 dostali novináři, kteří se věnují popularizaci **vědy**. Jejimi laureáty se včera stali Daniel Stach z České televize a Petr Koubský z Deníku N. Kvůli vládním opatřením proti šíření koronaviru se předání ceny uskuteční v Centru současného umění DOX až v dubnu. Za...

Kriminální reforma, potraty, Irák. Bidenovi kritici připomínají jeho stará rozhodnutí [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 06.02.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Dominika Perlinová, RU / den: 616 630, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Zahraničí

...zájmy a dokázali spolu komunikovat mnohem lépe než dnes," popisuje pro Aktuálně.cz začátek Bidenovy kariéry Kryštof Kozák, amerikanista z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. I jako demokrat Biden často našel společnou řeč s republikány, což mu dnes někteří mladí voliči a členové...

Zákonodárci by měli v dohledné době přijmout novelu volebního zákona, která by neměla poškozovat menší strany

RÁDIO, Datum: 07.02.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 2, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...výhodné i pro tuto koalici, protože jsou už stejně velcí. To nepochybně bude hrát při jednání obrovskou roli," popsal novou situaci politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Lukáš Hájek. Do nové role staví zásah Ústavního soudu i koalici SPOLU, jen jinak. Tu tvoří ODS, na jejichž zádech...

Až nebude možné si svobodu a demokracii koupit [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.02.2021, Zdroj: halonoviny.cz, RU / den: 150 000, Vydavatel: halonoviny.cz

...historik. To tě musí dost štítvat současné přepisování historie. Je to tak? Je, přiznávám, a když v televizi vidím pseudohistoriky vychované **fakultou sociálních věd**, která je v dnešním režimu Vysokou školou politickou, obyčejně televizor vypínám. Zvláště u takových »historiků«, jako je pan Blažek z...

Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2020 získali Petr Koubský a Daniel Stach [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.02.2021, Zdroj: ceskamedia.cz, RU / den: 4 269, Vydavatel: Czech info s.r.o

...Peroutkovy novinářské ceny dvěma mužům, kteří mají podobné zaměření. Oba laureáti za sebou mají dlouhodobou činnost v oblasti popularizace **vědy**. V posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v „boji“ proti fake news. Svět **vědy**, **výzkumů** a...

Prezident o volbách

TV, Datum: 08.02.2021, Zdroj: CNN Prima News, Zpráva: 4, Provozovatel: FTVPrima, spol. s r.o.

...Josef Mlejnek. Podle něj měl nález Ústavního soudu nabýt platnost až po říjnových volbách do Poslanecké sněmovny. **Josef MLEJNEK, politolog, Fakulta sociálních věd UK** Skutečně udělat takovou změnu, takto zásadní změnu, já bych přirovnal k tomu, jako když Ústavní soud z...

Nehodláme vládě vystavovat bianco šek. Výjezd do Průhonice za Babišem je ofsajdem, říká Kupka [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 08.02.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303, Vydavatel: Active Solutions s.r.o. - media group

..., „Za celou dobu nebyla vláda schopna jasně formulovat epidemickou situaci ohledně aktivit. Vždyť je to do očí bijící,“ rozčiluje se. Absolvent **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, na niž vystudoval žurnalistiku a masovou komunikaci, vytýká vládě, že během pandemie nedostatečně podporuje...

Svět je barvitější než fantazie

TISK, Datum: 09.02.2021, Zdroj: Styl pro ženy, Strana: 10, Vytlačeno: 64 195, Prodáno: 40 441, Čtenost: 88 414, Vydavatel: Borgis, a.s.

...dlouho počkat. Ale první kluk, který mě políbil, byl jistě Honza Křeček, tuším v sedmičce na Kladské (ZŠ Kladská v Praze - pozn. red.), teď učí na FSV (Fakulta sociálních věd UK - pozn. red.). Byl vysoký, černovlasý a děsně hezký. (smích) Snad stále je. * Mají podle vás lásky v různých životních...

Vysokoškolské studium v době pandemie nenaplnuje. Část z nich ho předčasně ukončuje [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 09.02.2021, Zdroj: czpravy.cz, RU / den: 26 751, Vydavatel: czpravy.cz

...kontakt. "Někdy mám pocit, že my ze starší generace pocit izolace snášíme hůř než oni, cítíme se víc omezení," přiznává děkanka Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Alice Němcová Tejkalová. I kvůli nedostatku informací či z důvodu nízké motivace k plnění potřebných úkolů...

V DIGITALIZACI JSME NA ŠPICI

TISK, Datum: 09.02.2021, Zdroj: Právní rádce, Strana: 10, Autor: Michal Kalina, Vytlačeno: 8 800, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Téma

...ŘÍZENÍ ČINÍ ZHRUBA 40 PROCENT. U PODNĚTŮ SE JEDNÁ PŘIBLIŽNĚ O 30 PROCENT, STEJNÝ PODÍL PAK MAJÍ OSTATNÍ ZJIŠTĚNÍ ÚŘADU. Petr Mlsna Vystudoval Právníckou fakultu UK a německá a rakouská studia na Fakultě sociálních věd UK. Na obou fakultách působí také jako pedagog. Ve vládě Petra Nečase byl krátce...

Ze zákulisí právnické fakulty: opatrné české seznamování se s Ústavou pro Evropu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.02.2021, Zdroj: info.cz, Autor: Michal Tomášek, RU / den: 94 738, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Komentáře

...(i soukromých) vystoupeních.

V akademickém prostředí byl návrh Ústavy pro Evropu vděčným tématem četné vědecké produkce. V okruhu pražské Právnícké fakulty byl jejím velkým propagátorem můj kolega Jiří Zemánek. V celouniverzitním měřítku se pro ni výrazně angažovala pozdější prorektorka...

KOMENTÁŘ: Maláčová a spol., nevhodné paralely a právo se znemožnit - Thomas Kulidakis [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124, Vydavatel: Borgis, a.s.

...apod. Dá se argumentovat listinou základních práv, ústavním pořádkem, apod. Thomas Kulidakis Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku. V komentářích se zaměřuje nejen...

Tak si jed' do Ameriky. Tady školu nedokončíš. Účastníci protestů v Rusku čelí nátlaku a výhrůžkám [URL Automatický překlad](#)

Automatický překlad

WEB, Datum: 10.02.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Eliška Kubátová, RU / den: 63 237, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Zprávy ze světa

...měst po celém Rusku. Kreml tak v posledních týdnech čelí „velice rizikové a nekomfortní situaci“, uvedl koncem ledna pro iROZHLAS.cz odborník Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Jan Šír. V této pro Kreml nepříjemné době se ale ruské vedení snaží ruským obyvatelům nabídnout jiný obrázek, než...

Chudák D'Hondt za naše problémy nemůže. Ústavní soud hodně riskuje, říká Lebeda [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.02.2021, Zdroj: czpravy.cz, RU / den: 26 751, Vydavatel: czpravy.cz

...fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Studoval v Ústí nad Labem, Praze i Londýně, v britské dolní sněmovně působil také jako asistent. Na pražské Fakultě sociálních věd získal docenturu. Je uznávaným odborníkem na volební systémy, jeho práce zaujala už několik generací českých politiků. ...

Czernin: Ani Řím nepostavili za den, pane komentátore, stačilo se zeptat [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.02.2021, Zdroj: top09.cz, Autor: Davida Klimeše Po, RU / den: 100, Vydavatel: top09.cz

...některé okrajové problémy a naprosto zamlčuje jiná fakta. Kdo jiný, než právě pan Klimeš, toho času vyučující příští generace novinářů na Fakultě sociálních věd, by měl vědět, na kolik je ověřování faktů pro žurnalistiku zásadní. Zejména v dnešní době fake news je to klíčová dovednost pro...

Zájem o očkování klesá. Studenti z Karlovy univerzity proto chtějí vzdělávat veřejnost i lékaře [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 10.02.2021, Zdroj: vysokeskoly.cz, RU / den: 2 500, Vydavatel: vysokeskoly.cz

...dodávají studenti.

Medici v tandemu s „marketařky“

A kdo jsou vůbec oni studenti z projektu Medici PRO očkování? Jde o studenty 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, kteří si přizvali na pomoc kolegy z katedry Marketingu a PR Fakulty sociálních věd (FSV UK). Medici přináší do...

Proti horám jsme malí. Nepevní. Ukecaní

TISK, Datum: 10.02.2021, Zdroj: Interview, Strana: 60, Autor: PAVEL BAROCH, Vytlačeno: 11 643, Prodáno: 4 510, Vydavatel: EMPRESAMEDIA, a.s., Rubrika: Vědět

...které nikdy „nedostali“, ty, kteří se nikdy nevzdali. *** LUCIE VÝBORNÁ Novinářka, moderátorka, cestovatelka. Vystudovala žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Pracovala v televizi, časopisu, rozhlasu. Nyní už třináctým rokem pracuje v Českém rozhlasu, kde zpovídá...

Prodloužení nouzového stavu

TV, Datum: 11.02.2021, Zdroj: CNN Prima News, Zpráva: 2, Provozovatel: FTV Prima, spol. s r.o.

...rozvolňuje a za případné neprodloužení nouzového stavu a možné důsledky bude vláda odpovědnost přenášet na opozici.

Jan KUBÁČEK, politolog, Fakulta sociálních věd UK Já dnes očekávám poměrně jakoby divoké hlasování, které spíše půjde po jednotlivcích, než že by šlo podle...

Klaus kvůli covidu zvažuje návrat do politiky. Testuje prostor, míní experti [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 11.02.2021, Zdroj: zpravyiDNES.cz, Autor: vlc, RU / den: 683 451, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Domáci

...na demonstraci na Staroměstském náměstí v Praze promluvil i bývalý prezident Václav Klaus. (10. ledna 2021) I podle Josefa Mlejnků z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** tento krok odpovídá tomu, co Klaus dělá dlouhodobě. „Přidává plyn a chce znovu do politiky. Profilovat se chce právě v té...

Nová běloruská ústava

TV, Datum: 11.02.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 65 888, Provozovatel: Česká televize

...který se Lukašenko udržel u moci. **Jakub SZANTÓ, moderátor** Situace v Bělorusku je téma pro experta na postsovětský prostor **fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** - Jana Šíra. Vloni na podzim Lukašenko naznačoval ochotu předat možná část pravomocí. Teď to ale podle všeho není...

to všechno ví Carrie

TISK, Datum: 11.02.2021, Zdroj: Vogue, Strana: 94, Autor: LUCIE RÖMER, Vytlačeno: 15 000, Prodáno: 12 141, Čtenost: 66 790, Vydavatel: V24 Media s.r.o., Rubrika: Analysis

...ale dostáváme k produkt placementu a ten by vydal na samostatný text. • Vogue atd. Lucie Römer je novinářka, doktorandka mediálních studií na **Fakultě sociálních věd UK** a lektorka mediální výchovy. Kniha Decoding Women's Magazines americké profesorky Ellen McCracken je sice už staršího data, ale...

Debaty k podcastu Jazzman vs. špióni proběhne za účasti ministra zahraničních věcí ČR [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.02.2021, Zdroj: rtvj.cz, Autor: Bronislav Samson, RU / den: 10 000, Vydavatel: rtvj.cz

...setkání 17. 2. v 11:00 je Tomáš Petříček, ministr zahraničních věcí ČR, který spolu s Eliškou Tomalovou, vedoucí Katedry evropských studií IMS **FSV UK**, Jitkou Pánek Jurkovou, ředitelkou Českého centra Brusel a politologem Petrem Drulákem pohovoří na téma kultura a image státu. Debatu moderuje Filip...

Je to nezodpovědnost všech politiků, promluví i volby, míní politologové [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.02.2021, Zdroj: zpravyiDNES.cz, Autor: Lada Režňáková, Anna Brzybohatá, RU / den: 683 451, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Domáci

...co se vlastně bude v nejbližších dnech dít. To, že se neprodouží, považuje za nešťastné řešení Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. „Je to nezodpovědnost všech politických aktérů. Jedna věc je kritizovat práci vlády a je to naprosto v pořádku, druhá je ale kompletní shození...

Kraje to možná nezvládnou, ale důvěru lidí si získají, míní politolog Jüptner [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.02.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: Petr Pešek, RU / den: 117 688, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Rozhovory

...není ochoten dělat kompromisy s komunisty ani s opozicí, komentuje spory o nouzový stav Petr Jüptner, ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**. Můžeme ve sporu o nouzový stav vidět kromě souboje vlády s opozicí i nějaké pnutí mezi centrální mocí a kraji?...

Jen co Léko skončil v čele „Lidovek“... [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.02.2021, Zdroj: i-sn.cz, RU / den: 850, Vydavatel: i-sn.cz

...Hlavně proto, že se o nich dotýčný novinář (nebo ten, kdo se za něj považuje) neměl kde dozvědět. Novinářské fakulty (dříve se jim říkalo „**fakulta sociálních věd**“) již neexistují a o kvalitu novinářské práce u nás nikdo nepečuje. Je naprosto běžné, že titulky článků tvoří jednoduchá věta – s...

Medici pro očkování: Projekt, co má smysl [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 13.02.2021, Zdroj: forum24.cz, Autor: Jiří X Doležal, RU / den: 115 248, Vydavatel: FORUM24 a.s., Rubrika: Komentáře a názory

...Číny.

Takže jsem se zeptal mluvčího skupiny studentů, co ten server rozjeli, jak je to možné. Pan Tomáš Jelínek je student V. ročníku **II. lékařské fakulty Univerzity Karlovy**.

Jak dojde k tomu, že v absolutním bordelu vládních protiepidemických opatření štelovaných dle nálad lidu...

Rozhovor se studenty 2. lékařské fakulty UK

RÁDIO, Datum: 14.02.2021, Zdroj: ČRo Dvojka, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 151 305, Provozovatel: ČESKÝ ROZHLAS

...Dvojky. Je tady nedělní Jak to vidí a se mnou ve studiu velmi zajímaví hosté, krásní, mladí, jsme rádi. Aneta Nyčová a Tomáš Jelínek, studenti **2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy** a členové projektu Medici pro očkování, dobré ráno.

Aneta NYČOVÁ, studentka **2. lékařské fakulty UK** ...

Týdenní přehled akcí: Boj s dezinformacemi a tradiční pubkvíz Diskuze [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 14.02.2021, Zdroj: ilist.cz, Autor: Anna-Marie Horáková, RU / den: 5 000, Vydavatel: ilist.cz

...150 Kč přes GoOut. Čtvrtek 18. února Dalšími velice diskutovanými tématy v této době je vakcína. Politologický klub Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy** a Medici PRO Očkování si proto připravili debatu Naděje jménem vakcína: Proč jí lidé nevěří?. Hosty budou Ludmila Hamplová ze...

Startupy i kutilové pro obranu NATO? Proč ne, říká účastnice hackathonu [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 14.02.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: Lubomír Světnička, RU / den: 683 451, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: NATO

...tým studentů **Univerzity Karlovy** uspěla v unikátním hackathonu, který ukázal NATO, jak inovovat přístupy k různým současným a budoucím výzvám. „Mladí jsou otevření novým přístupům, a to může být výhoda,“ říká v rozhovoru Markéta Štauberová.

Jak jste se dostala k takové...

Martin Tremčinský: Česká bitcoinová scéna stojí na hodnotách Václava Klause a Přemka Podlahy [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.02.2021, Zdroj: a2larm.cz, Autor: Jan Bělíček, Pavel Šplíchal, RU / den: 7 707, Vydavatel: A2 o.s.

...luští sudoku, za což si pak můžete koupit heroin“. Jak se tato definice líbí sociálnímu a ekonomickému antropologovi Martinu Tremčinskému z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, který v posledních letech ve své akademické práci zkoumá právě českou a slovenskou bitcoinovou komunitu? V novém...

Cyklus Setkání s osobností byl zahájen přednáškou profesora Jana Jiráka [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.02.2021, Zdroj: np.cz, Autor: Miloš Mčoch, RU / den: 2 809, Vydavatel: Výzkumný ústav pedagogický

...mediální teoretik, překladatel a publicista, vedoucí katedry mediálních studií Metropolitní univerzity Praha a člen Katedry mediálních studií **Fakulty sociálních věd UK v Praze**. Jan Jirák se v roce 2001 habilitoval v oboru Masová komunikace a žurnalistika a v roce 2008 byl jmenován profesorem pro...

Denisa Hejlová: Člověk se nerozhoduje jen na základě informací, ale i pocitů [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.02.2021, Zdroj: vogue.cz, RU / den: 15 000, Vydavatel: vogue.cz

...komunikace na Univerzitě Karlově. Doc. PhDr. Denisa Hejlová, Ph.D., je vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** a garantkou nového studijního programu Strategická komunikace. Spoluzaložila portál o marketingu Markething.cz a vyjadřuje...

EKONOMIKA POZORNOSTI NIČÍ ZPRAVODAJSTVÍ

TISK, Datum: 15.02.2021, Zdroj: Premium Guide, Strana: 35, Autor: JAKUB JETMAR, Vydavatel: A 11, spol. s r.o.

...,Stírání hranice mezi zpravodajstvím a publicistikou není nové téma, i když u online portálů je to zvláště viditelné. A jak víme ze zahraničních **výzkumů**, zdaleka přítom nejde o české specifikum,“ říká výzkumnice Marína Urbániková, která spolu s Jaromírem Volkem vydala v roce 2017 monografii Čeští...

Debata k podcastu Jazzman vs. špióni proběhne za účasti ministra zahraničních věcí ČR [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: mistnikultura.cz, RU / den: 5 000, Vydavatel: mistnikultura.cz

...setkání 17. 2. v 11:00 je Tomáš Petříček, ministr zahraničních věcí ČR, který spolu s Eliškou Tomalovou, vedoucí Katedry evropských studií IMS **FSV UK**, Jitkou Pánek Jurkovou, ředitelkou Českého centra Brusel a politologem Petrem Drulákem pohovoří na téma kultura a image státu.

11:00

...

Exministr zdravotnictví Vojtěch bude velvyslancem ve Finsku. Jeho diplomatické ambice podpořil sám Babiš [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: iHNed.cz, Autor: tha, RU / den: 101 779, Vydavatel: Economia, a.s.

...(ČSSD) uvedl, že záležitost nyní nemůže komentovat. Vojtěch ani Babiš na dotazy Seznamu zatím nereagovali.

Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA...

Adam Vojtěch velvyslancem ve Finsku? Čeká se na podpis prezidenta Zemana [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: extra.cz, Autor: ČTK, Martin Synek, RU / den: 680 431, Vydavatel: extra.cz, Rubrika: Adam Vojtěch

...vzal mi tě covid! Kristýna Leichtová sdílela dojemné vyznání

milovanému

Čtyřiatřítiletý Vojtěch vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel...

Babiš chce mít z Vojtěcha velvyslance ve Finsku. Podepíše Zeman trafikou? [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: cz.sputniknews.com, RU / den: 500, Vydavatel: cz.sputniknews.com

...na nákup ochranných pomůcek. V neposlední řadě jsou mu vyčítána také zmatečná opatření během první vlny koronaviru. Vojtěch absolvoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V roce 2013 nastoupil jako právník ve společnosti MAFRA, kterou ve stejném...

Exministr Vojtěch bude zřejmě velvyslancem ve Finsku / Zprávy / Tiscali.cz [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: tiscali.cz, RU / den: 279 577, Vydavatel: TISCALI Telekomunikace ČR, s.r.o.

...nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat. Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA...

Bývalý ministr Vojtěch má být velvyslancem ve Finsku, Kromíček skončí v USA [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: echoprime.cz, Autor: Echo24, čtk, RU / den: 129 198, Vydavatel: Echo Media a.s., Rubrika: Homepage, Události

...sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat.

Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj....

Adam Vojtěch má být velvyslancem ve Finsku. Výsměch, odměna za oddanost, říká opozice [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: ČTK, RU / den: 616 630, Vydavatel: Economia, a.s., Rubrika: Domácí

...nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat. Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA...

Foldynův asistent dostal od soudu pokutu za podněcování k nenávisti. Psal, že je potřeba posílat lodě s migranty ke dnu [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Lukáš Prchal, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Česko

...známí zastánci podobných názorů, například Petr Žantovský, Benjamin Kuras nebo Michal Semín. Podle Jana Charváta, experta na extremismus z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, článek silně dehumanizuje muslimy a imigranty. „Dehumanizace nepřítele umožňuje proti němu použít takové techniky,...

Adam Vojtěch má být velvyslancem ve Finsku. Výsměch, odměna za oddanost, říká opozice [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: czpravy.cz, RU / den: 26 751, Vydavatel: czpravy.cz

...nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat. Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA...

Od března by nemusel být potřeba nouzový stav

[TISK](#), Datum: 17.02.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 2, Autor: Alžběta Šimková, Vyištěno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Z domova

...a opozice naleznou shodu. Ale přece jen bych počkal na definitivní výsledek,“ komentuje jednání politolog z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mejnek. „A důležitá bude nejen shoda, ale i konkrétní podoba pandemického zákona,“ upozorňuje politolog...

Sociolog Martin Buchtík: Víze pro občany. Proč je krize spíš než příležitost snaha hodně neztratit? [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 17.02.2021, Zdroj: ČRo - plus.cz, RU / den: 88 206, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Aktuální dění

...Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM, je členem občanské iniciativy KoroNERV-20. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd na Univerzitě Karlově**, dříve řídil Centrum pro **výzkum** veřejného mínění a tým sociálního a politického **výzkumu** ve společnosti Median. Jak pandemie zamávala s...

KOMENTÁŘ: Proč se obchody i služby mohou klidně otevřít - Thomas Kulidakis [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 17.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124, Vydavatel: Borgis, a.s.

...Ale zkusit by se to mělo, protože je dost dobře možné, že se příliš nezmění. Thomas Kulidakis Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Absolvoval také studium politikologie a řečtiny na univerzitách v Řecku. V komentářích se zaměřuje...

Víze pro občany sociologa Martina Buchtíka: Proč je krize spíš než příležitost snaha hodně neztratit? [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 17.02.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Vít Svoboda, Martin Buchtík, RU / den: 63 237, Vydavatel: ČESKÝ ROZHLAS, Rubrika: Společnost
.../ 00:00

PŘEPIS ~

/

Martin Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd na Univerzitě Karlově**, dříve řídil Centrum pro **výzkum** veřejného mínění a tým sociálního a politického **výzkumu** ve společnosti MEDIAN. Je členem...

MÍT, ČI NEMÍT

[TISK](#), Datum: 17.02.2021, Zdroj: FINMAG, Strana: 120, Autor: Martin Vnas, Vyištěno: 9 000, Vydavatel: Partners media, spol. s r.o., Rubrika: Byznysplán

...konfigurace dělat nechceme, protože se pak hůře hledá více zájemců o specificky upravená auta. Adam Szabó CEO startupu Driveto. Studoval na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Pak pracoval jako produktový manažer pro Seznam.cz, staral se o projekty jako Sauto.cz, Firmy.cz, Sreality...

Vyšla kniha Očima mladého aktivisty [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 18.02.2021, Zdroj: inspirante.cz, RU / den: 18 339, Vydavatel: Revenium, z.s.

...že díky knize se budou moci i budoucí generace dozvědět, co jsme v minulosti prožívali," říká Šimon Hlinovský. Autor vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. V současné době pracuje v týmu, který se stará o přijímání nových zaměstnanců ve velké softwarové...

Přijímačky prezenčně i on-line

TISK, Datum: 19.02.2021, Zdroj: 5plus2, Strana: 22, Autor: JOSEF HORA, Vyištěno: 481 073, Čtenost: 598 245, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Přijímačky na SŠ a VŠ

...uzavření **vyšších škol** jsou pro studenty největšími problémy chybějící stáže a praktická výuka. **Univerzita Karlova** jim pomáhá ekonomicky, nabízí i duševní podporu. Prorektorka **Milena Králíčková** v rozhovoru pro týdeník 5plus2.

ČR / Tisíce studentů čeká v příštích měsících **přijímací řízení**...

Bára Nesvadbová: Jsou vztahy, které nemohou mít happy endy [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 19.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124, Vydavatel: Borgis, a.s.

...počkat. Ale první kluk, který mě políbil, byl jistě Honza Křeček, tuším v sedmičce na Kladské (ZŠ Kladská v Praze – pozn. red.), teď učí na **FSV (Fakulta sociálních věd UK – pozn. red.)**. Byl vysoký, černovlasý a děsně hezký. (smích) Snad stále je. Mají podle vás lásky v různých životních fázích...

Požadavky na jazyk u veřejnoprávních médií jsou stále vysoké, míní SOŇA SCHNEIDEROVÁ [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 19.02.2021, Zdroj: ceskamedia.cz, Autor: Ivana Chmel Denčevová, RU / den: 4 269, Vydavatel: Czech info s.r.o

...je základním komunikačním prostředkem, protože bychom se jinak nedomluvili," konstatuje dr. Soňa Schneiderová z **Fakulty sociálních věd UK**. Jejím tématem je právě jazyk a jeho využití v oblasti médií. „Různá média se zaměřují na různé cílové skupiny a tomu odpovídá i vyjadřování, je to otázka...

Domácí porod ženy volí hlavně kvůli stavu péče v nemocnicích, ukázal výzkum Univerzity Karlovy [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: ceskatelevize.cz, Autor: dar, RU / den: 285 360, Vydavatel: ceskatelevize.cz

...porody. Jsou mezi nimi ale i ty, které si matky předem na doma naplánovaly. Proč se ženy k domácímu porodu rozhodnou, zjišťovali výzkumníci z **Univerzity Karlovy**. Většina z více než šesti set oslovených matek uvedla jako důvod stav porodní péče. Podle některých lékařů přítomný domácí porod může nést...

...porody. Jsou mezi nimi ale i ty, které si matky předem na doma naplánovaly. Proč se ženy k domácímu porodu rozhodnou, zjišťovali výzkumníci z **Univerzity Karlovy**. Většina z více než šesti set oslovených matek uvedla jako důvod stav porodní péče. Podle některých lékařů přítomný domácí porod může nést...

Čeští studenti uspěli v hackatonu NATO, skončili třetí [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: svetchytre.cz, Autor: Michaela Kadlecová, RU / den: 11 235, Vydavatel: SocialBooster, s.r.o.

...a který měl za námět zlepšování inovačního procesu v organizaci, se umístili na třetím místě. Hackatonu se účastnilo deset studentů z **Univerzity Karlovy**, které nominovali jejich pedagogové. Šlo konkrétně o studenty Fakulty sociálních věd, konkrétně bezpečnostních studií a mezinárodních vztahů. V...

Hoaxy o koronaviru můžou šířit poplašnou zprávu, některé prošetřuje policie. Prokázat vinu je ale podle právníků obtížné [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: ceskatelevize.cz, Autor: Kateřina Šalounová Daniela Měčková, RU / den: 285 360, Vydavatel: ceskatelevize.cz

...ve zpravodajství zacházet, si někteří novináři stále nejsou zcela jistí. Objevují se například i názory, že by se měly ignorovat. Podle děkanky **Fakulty sociálních věd Karlovy univerzity** Alice Němcové Tejkalové by to ale byla cenzura. „Podstatou novinářské práce je ověřování a kontextualizace...

Pokud by stát úplně zkolaboval, tak je lepší žít na venkově, říká sociolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: flowee.cz, Autor: Milada Kadeřábková, RU / den: 9 549, Vydavatel: Flowee s.r.o.

...rurálním sociologem Michalem Lošťákem o tom, jak pandemie mění města, zda je nyní lepší pro život **venkov** a jaké lekce obecně nám "koronavirová příhoda" do budoucna může přinést Milada Kadeřábková Reklama Reklama

Server britské stanice BBC nedávno zveřejnil příběh investiční...

Teritorialita exekutorů je nesmysl. Dlužníkům moc nepomůže akorát ještě ubere práva věřitelům [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: reflex.cz, Autor: Petr Koblovský, RU / den: 205 559, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Komentáře

...zavedení teritoriality **exekutorů** je jako zombie neustále vstávající z hrobu. Skupině méně úspěšných **exekutorů** závistivě pokukujících po vydělcích zdatnějších kolegů se podařilo prezentovat zrušení svobodné volby **exekutora** věřitelem jako spásné řešení problému **zadlužených Čechů**. Ve skutečnosti se...

Chytrá a zmizelá

TV, Datum: 21.02.2021, Zdroj: ČT 1, Zpráva: 2, Sledovanost pořadu: 384 828, Provozovatel: Česká televize

...zvykli a vlastně jako naučili se, že tohleto chování je nějaká norma, nehlasit ty kontakty, nechodit na nemocenskou. **Marek VRANKA, psycholog, Fakulta sociálních věd UK** Lidé jako si neudělají tabulku v excelu a nespočítají si, jestli ta kompenzace je dostatečná, nebo ne....

Cenu dostali Koubský a Stach za popularizaci vědy

TISK, Datum: 22.02.2021, Zdroj: Haló noviny, Strana: 11, Autor: (zpr), Vytlačeno: 43 000, Vydavatel: Futura a.s., Rubrika: Věda - příroda

...cenu za rok 2020 dostali novináři, kteří se věnují popularizaci vědy. Jejimi laureáty se stali redaktor Petr Koubský z Deníku N a Daniel Stach z České televize. Kvůli vládním opatřením proti šíření koronaviru se předání ceny uskutečnilo v Centru současného umění DOX až v dubnu.

Oba laureáti...

Příležitosti pro byznys jsou v Indii či v Japonsku

TISK, Datum: 22.02.2021, Zdroj: E15, Strana: 8, Autor: Pavel OTTO, Vytlačeno: 14 480, Prodáno: 1 730, Čtenost: 61 589, Vydavatel: CZECH NEWS CENTER, a.s., Rubrika: Rozhovor

...a nabízí inovativní příležitosti v ICT. Indie je i farmaceutická velmoc. Co se týče Kanady, jde o našeho tradičně velmi blízkého partnera ve vědě a výzkumu nebo v kybernetické bezpečnosti. A s Japonskem se už delší dobu snažíme uzavřít dohodu o strategickém partnerství. Věřím, že se to po odezvěni...

Martin Srholec: Do databáze Scopus se vtírají predátorské časopisy [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 22.02.2021, Zdroj: vedavyzkum.cz, RU / den: 1 685, Vydavatel: Vedavyzkum.cz, s.r.o.

...a Vít Macháček ukazuje, jak do databáze Scopus pronikají predátorské časopisy i kvazivědecké poznatky. Práce s částečnou afiliací k Fakultě sociálních věd UK vyšla v respektovaném časopise Scientometrics. Nová studie pronikání mapuje v celosvětovém srovnání a s poukazem na geografický...

Nálady společnosti se nemění postupně, ale skokem [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 22.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Hynek Jeřábek, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Česko

...jejich rozhodnutí. Nebudou si však pamatovat, jak konkrétně se kteří politici rozhodli a proč. Autor je profesor sociologie působící na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce. ...

Webinář: Sebevražda: související faktory a prevence- Online [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.02.2021, Zdroj: akcevcz.cz, Autor: Prodej Vstupenek Webinář, Koupit Vstupenky, RU / den: 5 000, Vydavatel: akcevcz.cz

...na rozloučenou Mgr. Alexander Kasal je výzkumníkem českého Národního ústavu pro duševní zdraví a doktorandem na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Zaměřuje se především na problematiku sebevraždy a její prevence. Kromě výzkumné práce koordinoval i vznik národního akčního plánu prevence...

Fakulty Univerzity Karlovy přijmou letos podobně uchazečů jako loni [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.02.2021, Zdroj: ceskapozice.cz, Autor: Petra Smítalová, RU / den: 18 339, Vydavatel: ceskapozice.cz, Rubrika: Téma

...zájem i přijetí více uchazečů. Ve většině dalších programů očekáváme v podstatě stejnou úspěšnost jako v předchozích letech," říká v rozhovoru Milena Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti UK.

Stejně jako všechny školy i jedna z nejžádanějších vysokých škol v České...

Finmag s novým šéfem hlásí příklon k byznysu [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.02.2021, Zdroj: mediar.cz, RU / den: 8 714, Vydavatel: Ondřej Aust

...změny Ondřej Tůma, od února nový šéfredaktor časopisu i jeho webu Finmag.cz Ondřej Tůma se narodil v roce 1985. Vystudoval žurnalistiku na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Studoval také na Fakultě humanitních studií v Praze a na Goethe-Universität ve Frankfurtu nad Mohanem. Má za sebou...

Sebevražda: související faktory a prevence / Webinář [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.02.2021, Zdroj: atlasceska.cz, RU / den: 9 358, Vydavatel: Atlas Česka, s.r.o.

...na rozloučenou Mgr. Alexander Kasal je výzkumníkem českého Národního ústavu pro duševní zdraví a doktorandem na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Zaměřuje se především na problematiku sebevraždy a její prevence. Kromě výzkumné práce koordinoval i vznik národního akčního plánu prevence...

„Ať zkrachují.“ Prezident si za epidemie upevnil politickou moc, zájem o obavy lidí nejevil [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 24.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Jan Wimitzer, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Česko

...prezident Miloš Zeman mluvil o jídle také, ale v poněkud jiném gardu: a sice že byl k narozeninám obdarován tlačenkou od ministra zemědělství Miroslava Tomana. Když byl při rozhovorech v médiích tázán na problémy obyvatel, reagoval uhýbavě a ty, kteří přijdou o živobytí, označil za...

Zeman za covidu: málo empatie, své vlastní zájmy a chválení vlády

TISK, Datum: 25.02.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 4, Autor: JAN WIRNITZER, Vytlačeno: 7 500, Prodáno: 6 500, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Téma

...na psychické problémy či existenční starosti lidí, bez mrknutí oka reagoval poděkováním vládě Andreje Babiše. Na dotaz, jak vnímá obavu rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy, že zákazy mohou způsobit nezaměstnanost či sociální zmar, odvětil bez zřejmé souvislosti, že Zimovi nikdo neupírá...

Volební zákon může být past

TISK, Datum: 25.02.2021, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 4, Autor: MICHAL BERNÁTH, Vydáno: 31 814, Prodáno: 25 066, Čtenost: 180 008, Vydavatel: Mafra, a.s., Rubrika: Domov

...výsledky voleb.

Současná vláda by nevznikla

Jenže jak pro LN upozornil odborník na volební systémy Miloš Brundlík z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, honba za ideální proporcí se může vymstít. „Zapomínáme, že jedním z hlavních úkolů každého volebního systému je...

Oba břehy Atlantiku k sobě opět našly cestu. Rusko zůstává osamocené [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 25.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Hlavní

...Oba břehy Atlantiku k sobě opět našly cestu. Ten, kdo se nemá kam a na koho obrátit, je Moskva.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat...

Rektor UK Zima: Zažil jsem covid na vlastní kůži. „Chřipčka“ to opravdu není [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 26.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124, Vydavatel: Borgis, a.s.

...o holý život. **Rektor Univerzity Karlovy** profesor **Tomáš Zima** prodělal velmi těžkou verzi koronaviru. Byl na mimotělní ventilaci a kvůli embolií prodělal náročnou plicní operaci. Pomalu se vrací do života, ale s následky se bude potýkat ještě dlouho, jak řekl v rozhovoru pro Právo a...

Svoboda slova není bezmezná, říká MARTIN GROMAN [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 26.02.2021, Zdroj: ceskamedia.cz, Autor: Ivana Chmel Denčevová, RU / den: 4 269, Vydavatel: Czech info s.r.o

...pojmy, které se okolo nás čím dále častěji objevují. Je pravdou, že cenzura má vyšší emotivní náboj, ale jak říká vysokoškolský učitel na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha** Martin Groman, „v posledních měsících je používání tohoto pojmu zbytečně až příliš...

Nečekané souznění mezi Zahradilem a Kalouskem. Politici se shodli na své kritice think-tanku Evropské hodnoty

[URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 26.02.2021, Zdroj: cz.sputniknews.com, RU / den: 500, Vydavatel: cz.sputniknews.com

...2005 jako občanské sdružení nezávislé na politických stranách. Způsob práce think-tanku kritizovala skupina vědců a vysokoškolských pedagogů z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Podle akademiků „studie think tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR,...

Na FAMU se začne vyučovat herní design. Přispěje k překonání předsudků vůči počítačovým hrám? [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 27.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Martin Svoboda, RU / den: 54 671, Vydavatel: N media a.s., Rubrika: Kultura

...se věnovat.

„V důsledku nastalé diskuse jsem se setkal s přední českou odbornicí na závislost na videohrách Kateřinou Lukavskou z **Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy** a jsem velmi rád – šlo o konstruktivní debatu a domluvili jsme její hostující přednášku na toto téma.“ Švelch také...

Pražské vysoké školy chtějí letos investovat opět stovky milionů korun [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 28.02.2021, Zdroj: prazskypatriot.cz, RU / den: 11 575, Vydavatel: Pražský Patriot s. r. o.

...února 2021 10:55 **Vysoké školy** v Praze mají letos ve svých investičních plánech opět výstavby či nákupy nových budov, rekonstrukce kolejí nebo historických poslucháren i menší opravy.

Univerzita Karlova, České vysoké učení technické (ČVUT), **Vysoká škola ekonomická (VŠE)** a **Vysoká škola** ...

Vláda se odpovědnosti za současný stav nemůže zbavit, říká politolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 28.02.2021, Zdroj: seznamzpravy.cz, Autor: Kristina Ciroková, RU / den: 1 813 436, Vydavatel: Seznam.cz, a.s., Rubrika: Newsletter, Život v Česku, Rozhovory

...říká v rozhovoru pro Seznam Zprávy politolog Miloš Brundlík.

Rozhovor s Milošem Brundlíkem z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze** vznikl v rámci natáčení publicistického pořadu Terén. V něm reportérka Kristina Ciroková zkoumala, jaké důsledky...

Odvolání Blatného je ve hře, nástupce existuje jen jeden, tvrdí politologové [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 01.02.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: jva, RU / den: 683 451, Rubrika: Domáci

Média i veřejnost v posledních dnech spekulují o možném konci ministra zdravotnictví Jana Blatného, jehož nedávno kritizoval i premiér Andrej Babiš. Podle politologů, které redakce iDNES.cz oslovila, je jeho odvolání ve hře. Hledání nástupce je však problematické, do čela resortu se podle nich nikomu nechce. Jedinou variantou tak zůstává návrat Romana Prymuly.

Na možné odvolání ministra zdravotnictví Jana Blatného v neděli upozornila Česká televize v pořadu Otázky Václava Moravce

(OVM). Podle jejich zdrojů by měl Blatný skončit ve funkci do 14 dnů, jeho případným nástupcem by mohl být exministr Roman Prymula.

Redakce iDNES.cz oslovila tři politology, kteří se shodli, že jiné jméno v podstatě není ve hře. „Nikomu se do toho nechce. Ministr je v očích veřejnosti odpovědný za výsledky boje s pandemií, ale v tomto ohledu je řada věcí, které neovlivní. Například dodávky vakcín, které nasmlouvá Evropská unie a výrobce je pak nedodá nebo zpomalí jejich objem,“ tvrdí politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

S jeho slovy souhlasí také politolog Jan Kubáček. „Příliš variant opravdu není. Dříve jsem myslel na docenta Mařara, ale on by do toho po své zkušenosti s ministerstvem zdravotnictví už asi nešel. Pokud by došlo ke změně, musí to být člověk, který bude danou situaci zvládat. To byla výhoda pana Prymuly, měl k tomu vojenský přístup – co řekl, to platilo. Za svými postoji si stál, i když byly kolikrát nepopulární,“ připomněl Kubáček.

Podle něj však kvůli medializaci celé situace k odvolání Blatného v nejbližších dnech nedojde. „To by neudělal žádný politik. Dostal by se tak snadno pod tlak médií. Politická kariéra současného ministra se tak o nějaký čas prodlouží,“ doplnil.

Prymulův návrat však Kubáček v budoucnu nepovažuje za nereálný. „V politice nikdy neříkejme nikdy. Uvidíme, jak se vyvine situace kolem britské mutace viru. Pokud to bude vážné, dovedu si představit, že by se profesor Prymula vrátil. To už ostatně odšpuntoval prezident Miloš Zeman (v neděli uvedl, že by si přál Prymulův návrat, pozn. red.). Teď dochází k jistému testování, jak by reagovala veřejnost a jestli by to poškodilo pozici premiéra.“ Odpustila veřejnost Prymulovi?

Podle politologa Lukáše Novotného z **Filozofické fakulty** Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem má Prymula u veřejnosti stále velkou důvěru. „Z politiky ‚byl odejit‘ na základě nešťastné situace. Samozřejmě, nebyla to marginálie, ale má stále velký profesní kredit,“ tvrdí Novotný. Velký profesní kredit má ale také Blatný, některé jeho kroky však podle Novotného v očích veřejnosti působí chaoticky.

Politologové se však nedokážou shodnout, zda veřejnost již Prymulovi odpustila návštěvu uzavřené restaurace na Vyšehradě, kvůli které v říjnu podal demisi. „Jeho karanténa ve vysoké politice trvala pouze krátkou dobu. Byl ministrem, pak šel na večeri a odstoupil. Když se však ukázalo, že jeho náhrada není úplně kvalitní, tak se vrátí? To může vyvolat kritiku veřejnosti,“ myslí si Mlejnek.

Zeman: Radši bych měl ve funkci Prymulu, Blatný není odborník na epidemii

Kubáček vnímá situace trochu odlišně. „Lidé na Vyšehrad nezapomněli, ale na druhé straně vnímají, že za to pan Prymula zaplatil demisi. Myslím si, že kdyby si tehdy posypal hlavu popelem a omluvil se, tak by to lidé akceptovali a pokračoval by dál,“ spekuluje Kubáček.

Podle Novotného je také otázka, zda mají lidé Prymulovi vůbec co odpouštět. Řada z nich podle něj jeho prohřešek nepovažuje za závažný. „A to zejména v kontextu toho, jak jsou v současnosti naschvál porušována některá vládní opatření. Myslím si, že s odstupem času se může jeho přestupek jevit pro nemalou část populace jako zanedbatelný.“

Babiš resort nepřevzme

Podle zdrojů OVM by Blatného mohl v čele resortu nahradit sám premiér. Babiš to nicméně popírá a ani podle politologů není tato varianta příliš pravděpodobná.

„K této situaci v minulosti několikrát došlo, když byl nějaký ministr odvolán, a než se našla náhrada, premiér dočasně převzal resort. Dlouhodobé řešení to však není. Divil bych se, kdyby Andrej Babiš tuto variantu zvolil,“ tvrdí Mlejnek. Premiér by tím podle něj převzal odpovědnost za celý resort. „On se spíš snaží odpovědnost vždy na někoho přehodit,“ doplnil.

Podobně vidí situaci také Novotný. „Post ministra zdravotnictví je v současné době klíčový a není možné, aby ho měl někdo na půlúvazek, stejně jako donedávna pozici koordinátora očkování,“ uvedl.

„Babiš z toho však může vyjít šalamounsky tím, že formálně bude ministrem, ale resort reálně povede pan Prymula. Premiér tím může navíc vyjít vstříc i Pražskému hradu, protože víme o úzkých vztazích prezidenta s Romanem Prymulou,“ poznamenal Novotný.

Podle Mlejnků je nicméně tato varianta nepravděpodobná. „Politicky by mu neprospělo, kdyby něco zaštitil a nechal to dělat Prymulu a pak by za to celé nesl odpovědnost.“

Foto:

Premiér Andrej Babiš a ministr zdravotnictví Jan Blatný hovoří na tiskové konferenci k představení centrálního rezervačního systému na očkování. (14. ledna 2021)
Petr Topič, MAFRA

Jak čelit nedůvěře v očkování?

TISK, Datum: 01.02.2021, Zdroj: Vesmír, Strana: 14, Autor: Barbora Cypriánová, Karolína Hájková, Markéta Procházková, Vytlačeno: 5 500, Rubrika: Veřejné zdraví

Klesající proočkovanosť v západním světě byla Světovou zdravotnickou organizací (WHO) označena za jednu z největších hrozeb budoucnosti. Jako důvody toho, proč se lidé neočkují, WHO uvedla potíže při přístupu k vakcínám, lhostejnosť a také

nedostatek důvěry ve vakcíny.1 Zásadním problémem jsou dezinformace a mýty o očkování. Jak jim efektivně čelit?

K šíření mýtů a dezinformací výrazně přispěla studie (dnes už bývalého) britského lékaře Andrewa Wakefielda a jeho kolegů, publikovaná v roce 1998 v časopise Lancet. Studie dala do souvislosti očkování vakcínou MMR a autismus, a přestože byla v roce 2010 z časopisu stažena a označena za nepravdivou, víra lidí v dosud pozitivně vnímané očkování byla nalomena. Dopady a hrozby klesající proočkovánosti mohou být vážné. Očkování chrání před nemocí nejen daného jednotlivce, ale pokud se očkuje velká část populace, dosáhne se tzv. kolektivní imunity – nemoc se díky proočkovánosti nemůže šířit, a jsou tak chráněni i lidé, kteří se např. ze zdravotních důvodů očkovat nemohou. Když kolektivní imunitu kvůli odmítání očkování ztratíme, začnou se znovu šířit nemoci, o nichž jsme si mysleli, že už nepředstavují žádný problém. V ekonomicky vyspělých společnostech některé nemoci díky očkování vymizely natolik, že lidé mimo zdravotnické pracovníky přestávají věřit, že skutečně existují. Nechtějí tak řešit problém, který „nevidí“. Onemocnění covid-19 vyneslo problémy spojené s odmítáním očkování, s dezinformacemi kolem vakcín a s klesající důvěrou v odborníky do popředí zájmu společnosti i expertů napříč obory, ale čelíme jim už delší dobu. Celosvětový výzkum důvěry Edelman Trust Barometer se například v roce 2018 mimo jiné věnoval důvěře ve zdravotnictví a zjistil globálně se zhoršující trend.2 Jako primární řešení společnost Edelman navrhuje především efektivní komunikaci. Konkrétně mluví o lokálně zaměřených aktivitách a komunikaci, ale například také o tom, že je dobré se zaměřit na řešení a potřeby konkrétního pacienta.

Principy efektivní komunikace

Aby byla interakce a komunikace ve zdravotnictví úspěšná, musí si být obě strany vědomy, že sdílejí společný cíl, tj. dosažení pozitivních výsledků ve zdravotním stavu pacienta. Kolísání důvěry u lékařů, farmaceutů a výzkumníků léčiv a šíření nepravdivých informací ohrožuje kvalitu zdravotnických služeb a veřejné zdraví. U vakcinace tomu není jinak. Mezi základní požadavky zajištění vysoké proočkovánosti populace nepatří pouze dostupnost vakcín a imunizačních služeb, ale i pochopení potřeby a hodnoty očkování ze strany veřejnosti.3

Problém klesající proočkovánosti je natolik závažný, že se výzkumníci začínají zabývat otázkou, jak s klesající proočkováností bojovat. Strategická komunikace se ukazuje jako zásadní nástroj. Nevhodná komunikace na podporu očkování může problémy naopak paradoxně zhoršit. Goldstein a kol. (2015)4 proto sepsali čtyři základní body, na kterých by komunikace imunizačních (vakcinačních) plánů měla stavět: I Proaktivní přístup. Komunikační kampaň by měla být součástí imunizačního programu od počátku jeho založení. Neměla by být připravována na poslední chvíli, ani by neměla mít reaktivní charakter. V případě, že komunikace není integrována do imunizačního programu od začátku, hrozí vážné problémy s jeho implementací, je umožněn vznik dezinformací a otevírá se prostor pro komunikaci organizací a lidí s protivakcinačními zájmy.

I Pochopení výchozího stavu. Pochopení perspektiv a problémů lidí, pro které jsou imunizační služby určeny, a jejich zapojení do problematiky, je stejně důležité jako informace, které chtějí odborníci sdělit. Tento vhléd do dané komunity mají názoroví vůdci. Patří mezi ně odborníci, celebrity, náboženští a další vůdci. Mobilizace populace prostřednictvím těchto vůdců je účinným komunikačním nástrojem.

I Fakta nemusí pro změnu chování stačit. Byly vyvinuty a ověřeny různé komunikační modely vhodné pro změny chování. Každý z nich může být vhodný v jiném kontextu. Komunikace je ale obecně efektivnější, když je založena na teorii.

I Využití komunikačních nástrojů. Není vhodné využívat v rámci komunikační kampaně pouze jeden typ komunikačních nástrojů. Měla by být zvolena vhodná klasická i online média, mobilní technologie i komunikace založená na službách. Samotné kreativní zpracování také ovlivní výsledné přijetí kampaně. Všechny nástroje je třeba používat uvážlivě, sledovat jejich dopad, neustále je zdokonalovat a vylepšovat, popř. vyřazovat, pokud nedosahují svých cílů.

Vakcíny proti covid-19

Dlouhodobá strategická komunikace a edukace veřejnosti je pro předcházení dalšímu snižování proočkovánosti zásadní. Vystává otázka, jak ale komunikaci vyřešit aktuální problém, kdy podle výzkumu agentury STEM/MARK nemá téměř polovina Čechů v plánu se nechat proti covid-19 očkovat.

Poznatky odborníků z oblasti sociologie, antropologie, behaviorální ekonomie nebo komunikace ukazují, že pro úspěšné předání zprávy je nutné, aby ji předával důvěryhodný zdroj. Mezi aspekty důvěryhodnosti patří mimo jiné kompetence, znalosti, objektivita nebo odbornost komunikátora. Zároveň však není možné přesvědčit někoho k změně chování nebo názoru bez schopnosti empaticky se spojit s tím, co daný člověk považuje za pravdivé, nebo s některými jeho hodnotami.6

Aby byla imunizace úspěšná, je potřeba, aby se naočkovalo mezi 70 až 80 % populace. Výjimkou jsou děti, kterých se prozatím očkování netýká z důvodu nedostatečného testování na nedospělé populaci. Z těchto důvodů musí být kampaň zajímavá pro celou českou společnost a každá věková, sociální i ekonomická skupina musí mít šanci se s částí kampaně ztotožnit a cítit z ní zmíněné aspekty, jako jsou kompetence či empatie.

Na každého člověka fungují jiné podněty, emoce a komunikační kanály. „Většina lidí potřebuje informaci slyšet z více zdrojů, které ji předávají různým způsobem. Motivace z řad politiků, celebrit i neziskových organizací využívajících různé komunikační nástroje může výrazně zjednodušit rozhodování jedinců,“ objasňuje doc. Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy.

Kampaň musí působit přívětivě, ale zároveň dostatečně formálně, a měla by se vyhnout základním nešvarům, které se při komunikaci vědeckých témat objevují: vizuálně překombinované infografiky s velkým množstvím dat na úkor pochopitelnosti, příliš abstraktní informace představené odborným jazykem a v neposlední řadě zmiňování mýtů, které se komunikátor snaží vyvrátit. Právě opakování mýtů a dezinformací by se měli komunikátoři ideálně úplně vyhnout, protože opakováním dochází k vstřípení mýtů do myslí příjemců.7 Obsah kampaně a jejich jednotlivých výstupů by měl být přizpůsoben skupinám příjemců sdělení, motivovat k vakcinaci i zodpovídat otázky a zvyšovat důvěru v lékaře i očkování.

Projekt Medici PRO Očkování, za kterým stojí studenti 2. lékařské fakulty a oboru marketingová komunikace a public relations na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, se tématem efektivní komunikace vakcinace zabývá dlouhodobě. V době pandemie jsme zdůraznili témata potenciální kampaně podporující vakcínu proti covidu-19: fungování vakcíny a princip jejího vlivu na imunitní systém; postup vývoje vakcinační látky, který nezačal od nuly, ale ze znalosti ostatních koronaviřů; průběh testování bezpečnosti a účinnosti; možné vedlejší účinky; představení vakcíny jako jediné cesty, jak v boji s virem vyhrát, a výhody vysoké proočkovánosti. Všechna témata musí nejen vycházet z vědeckých poznatků, ale zároveň musí být v kampani předána způsobem blízkým široké veřejnosti.

Česko-slovenské srovnání

Inzerce Ministerstva zdravotnictví ČR (obr. 1A) bohužel porušuje několik základních prvků správného postupu proti dezinformacím.

Podle **výzkumu** agentury Behavio Labs⁸ byla mezi tři nejčastější hodnocení zařazena slova nedůvěryhodný, amatérský a nepochopitelný. Problém byl i s distribucí, většina populace leták před **výzkumem** ani neviděla. Podrobně si leták přečetlo jen 1 % lidí. Podle Denisy Hejlové⁹ navíc lidé čtou hlavně titulky (potvrzeno **výzkumem**, kdy 57 % dotazovaných po krátkém zhlédnutí letáku řeklo, že ho dál číst nechtějí), a tedy si spojí slogany „Vakcína proti COVID-19, spolehlivá cesta k běžnému životu“ a „Toto není pravda“. **Výzkum** ukázal, že pouze 30 % lidí dokázalo v prvních pěti sekundách poznat, že se jedná o leták podporující očkování. Jehla a zelená rukavice navíc vyvolávají strach.

Správně vytvořené kampaně by měly v první řadě obsahovat jednoduchá sdělení, selektované barvy a grafy a symboly, které toho mnohdy řeknou víc než dlouhý text. Tyto prvky vhodné pro komunikaci můžeme vidět na materiálech slovenského ministerstva zdravotnictví, které příslušná fakta představují jednoduše a důsledně (obr. 1B).

„Opakování mýtů a dezinformací by se měli komunikátoři úplně vyhnout, protože opakováním dochází k vštípení mýtů do mysli příjemců.“

Autorky se podílejí na projektu Medici PRO Očkování (www.mediciproockovani.cz), který usiluje o zvýšení povědomí o výhodách očkování a zmírnění negativního trendu klesající proočkovatelnosti. Studují na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**: Bc. Barbora Cypriánová (*1998) mediální studia, Bc. Karolína Hájková (*1998) strategickou komunikaci a Bc. Markéta Procházková (*1998) marketingovou komunikaci a PR. 1) Ten threats to global health in 2019, www.who.int/news-room/spotlight/ten-threats-to-global-health-in-2019. 2) www.edelman.com/post/trust-in-healthcare-2018. 3) Eskola J. et al.: How to deal with vaccine hesitancy? *Vaccine*, 2015, DOI: 10.1016/j.vaccine.2015.04.043. 4) Goldstein S. et al.: Health communication and vaccine hesitancy. *Vaccine*, 2015, DOI: 10.1016/j.vaccine.2015.04.042. 5) <http://pruzkum-ockovani.jdem.cz> 6) Ihlen O.: Science communication, strategic communication and rhetoric: the case of health authorities, vaccine hesitancy, trust and credibility. *J. Commun. Manag.*, 2020, DOI: 10.1108/JCOM-03-2020-0017. 7) Cook J., Lewandowsky S.: *The Debunking Handbook*. **University** of Queensland, St. Lucia, Australia 2011, ISBN 978-0-646-56812-6. Dostupné z <http://sks.to/debunk>. 8) <http://behavio.jdem.cz> 9) <http://hejlova.jdem.cz>.

Foto popis: 1. Srovnání komunikace ministerstev zdravotnictví A. České republiky a B. Slovenské republiky nevychází pro český úřad příznivě. Podle odborníků je česká kampaň kontraproduktivní, slovenská je o poznání profesionálnější.

O zahraniční studenty UK nepřišla

TISK, Datum: 02.02.2021, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 13, Autor: PETRASMITALOVÁ, Vydáno: 31 814, Prodáno: 25 066, Čtenost: 180 008, Rubrika: Akademie

Fakulty UK letos přijmou více budoucích lékařů a učitelů, říká prorektorka pro studijní záležitosti Milena Králíčková

Stejně jako všechny školy i jedna z nejžádanějších vysokých škol v České republice, Univerzita Karlova, se potýká s opatřeními v důsledku pandemie koronaviru. Jak covid-19 ovlivní letošní přijímací zkoušky na UK, o které obory bude největší zájem a jak to vzhledem k současné epidemiologické situaci vypadá se studiem zahraničních studentů na univerzitě, prozradila Akademii Lidových novin prorektorka pro studijní záležitosti UK profesorka Milena Králíčková.

* LN Loni byla dle údajů MŠMT úspěšnost studentů hlásících se na Karlovu univerzitu 52 %. Očekáváte, že budete letos na jednotlivých fakultách přijímat více, či méně studentů? Jaký je odhad?

Úspěšnost studentů hlásících se na naši univerzitu se odvíjí vždy od konkrétního studijního programu. Studijní programy zaměřené na přípravu učitelů a na všeobecné lékařství, jejichž financování bylo posíleno, očekávají letos jak větší zájem, tak přijetí většího počtu uchazečů. Ve většině dalších studijních programů očekáváme v podstatě stejnou úspěšnost jako v minulých letech, naše fakulty budou přijímat velmi podobné počty uchazečů jako loni či předloni.

* LN O které fakulty Univerzity Karlovy, případně obory je největší zájem? Budou to letos znovu fakulty lékařské a právnické? Zvyšuje se v posledních letech i počet uchazečů o studium na pedagogické fakultě?

Největší zájem je letos opravdu opět o všeobecné lékařství, právo, zubní lékařství a psychologii. Pokud jde o počet přihlášek na pedagogickou fakultu, ten meziročně kolísá – v roce 2020 bylo o 3% méně přihlášek než v roce 2019, ale o 7% více než v roce 2018 a zhruba o 1% více než v roce 2017. Letos je na hodnocení ještě příliš brzy – přihlášky je možné podávat do konce února.

* LN Zaznamenali jste kvůli pandemii pokles zájmu zahraničních studentů o studium na Karlově univerzitě či naopak snížený zájem českých studentů UK vyjíždět na studijní programy do ciziny?

Zájem zahraničních studentů studovat celý studijní program na UK byl i v roce 2020 značný. Počet zájemců ze zahraničí byl sice nižší než v roce 2019, ale srovnatelný s rokem 2018 a rozhodně vyšší než v letech 2017 či 2016. Ovšem počty zájemců o výměny v rámci Erasmu jsou bohužel vlivem covidové pandemie nižší. Nicméně mezinárodní výměna se nezastavila, probíhá, a to jak v oblasti příjezdů zahraničních studentů na UK, tak v oblasti výjezdů českých studentů na zahraniční univerzity.

* LN Výuka na fakultách probíhá většinou na dálku?

Výuka se sice odehrává převážně distančně, ale například na lékařských fakultách, kde platí výjimky pro prezenční výuku, běží prezenčně.

* LN Jak anticovidová opatření ovlivní letošní přijímací řízení na vaší univerzitě?

Každý studijní program má své specifické podmínky pro přijímací řízení. Konkrétní a kompletní informace jsou dostupné na webových stránkách jednotlivých fakult a naší univerzity. Anticovidová opatření jsou různá dle povahy každého studijního programu. Obecně lze říci, že všechny přijímací zkoušky, které jsou naplánované prezenčně, jsme připraveni uskutečnit se všemi náležitými protiepidemickými opatřeními. Ty přijímací zkoušky, které budou realizovány zcela nebo částečně distančně, jsou již připravovány na příslušných platformách tak, aby uchazeči měli možnost si práci v systému včas před vlastními testy zkusit.

* LN Jsou tedy ve hře přijímací testy na dálku? Národní srovnávací zkoušky (NSZ) od Scia, které řada fakult při přijímacím řízením využívá, už začaly probíhat online...

Na Univerzitě Karlově jsou stovky studijních programů. Některé z nich, například na Právnické fakultě či Fakultě sociálních věd, NSZ od Scia budou i v letošním roce využívat. Jiné studijní programy pro testování využijí vlastní testy a systémy, jako je Moodle. Přijímací zkoušky realizované distančně budou též skládat uchazeči o některé studijní programy, jež na UK uskutečňujeme v anglickém jazyce pro zájemce ze zahraničí.

* LN Může vzhledem ke ztíženým podmínkám přípravy kvůli koronaviru dojít na některých fakultách ke zmírnění požadavků na přijetí, případně k úplnému zrušení přijímaček?

Loni tomu tak bylo, a to především proto, že úpravy přijímacích zkoušek byly prováděny ve velmi krátkém čase. V letošním roce nicméně úplně odpuštění přijímacích zkoušek nepředpokládáme.

prof. MUDr. Milena Králíčková, Ph. D.

* Profesorka histologie a embryologie a od roku 2014 prorektorka pro studijní záležitosti Univerzity Karlovy. * Vystudovala všeobecné lékařství na Lékařské fakultě UK v Plzni. * V lednu 2011 se stala vedoucí

Ústavu histologie a embryologie LF UK v Plzni. * V letech 2010 až 2013 zastávala funkci proděkanky pro rozvoj na LF UK v Plzni. * Za svou práci získala několik ocenění, mj. je od roku 2012 čestnou ambasadorkou Fulbrigtovy komise.

Foto autor: FOTO UNIVERZITA KARLOVA

Foto popis: Zadarmo to nebude. Letos úplně odpuštění přijímaček nepředpokládáme, říká prorektorka pro studijní záležitosti UK Milena Králíčková.

Krátce

TISK, Datum: 02.02.2021, Zdroj: Metro, Strana: 3, Autor: ČTK, Vyištěno: 182 955, Prodáno: 252, Čtenost: 344 228, Rubrika: Domov

Hnutí Chcípl PES musí mít lídra, jinak neuspěje

Šance na úspěch vznikajícího politického hnutí, za kterým stojí iniciativa Chcípl PES, závisí mimo jiné na vývoji situace v nejbližších měsících nebo na schopnosti vytvořit funkční organizační kostru. Uvedl to politolog Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. Musí také najít schopného lídra. Podle Josefa Mlejnka z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** hnutí, které v sobě nakumuluje naštvanost či frustraci lidí vyvolanou koronavirovou pandemií a jejími důsledky, ve volbách zabodovat může.

I podle Kopečka má takto zaměřená strana šanci prorazit, nyní je to ale nejisté.

Proti uhlí

Před Úřadem vlády v Praze se včera uskutečnil společný happening „Nechceme být uhelný skanzen až do roku 2038“. Vláda se zabývala doporučením Uhelné komise schválit termín konce spalování uhlí v ČR. Na místě happeningu vznikla konstrukce znázorňující vstup do muzea uhlí – uhelného skanzenu.

Region vydání: Metro - jižní Morava

Foto autor: ČTK

Foto popis: Demonstrace proti prodloužení termínu těžby uhlí

Protestní hnutí ve volbách určitou šanci má, shodují se politologové [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 02.02.2021, Zdroj: plzenskadrba.cz, RU / den: 11 198, Rubrika: Politika

Šance na úspěch vznikajícího politického hnutí, za kterým stojí iniciativa Chcípl PES, závisí mimo jiné na vývoji situace v nejbližších měsících nebo na schopnosti vytvořit funkční organizační kostru. Na dotaz to uvedl politolog Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. Musí také najít schopného lídra. Podle Josefa Mlejnka z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** hnutí, které v sobě naakumuluje naštvanost či frustraci lidí vyvolanou koronavirovou pandemií a jejími důsledky, ve volbách zabodovat může. I podle Kopečka má takto zaměřená strana šanci prorazit, nyní je to ale nejisté.

Zakladatelé iniciativy Chcípl PES, která sdružuje podnikatele nesouhlasící s protiepidemickými opatřeními vlády, budou dva týdny jezdit po nově vznikajících buňkách v Česku a diskutovat se svými členy o programu vznikajícího politického hnutí. Se zájemci chtějí mluvit o tom, co by se v něm mělo objevit. 'Zatím se zaměřujeme na zdravotnictví, obnovu hospodářství a podnikání, školství a ekonomiku a k těmto oblastem sháníme odborníky,' uvedl dnes zakladatel hnutí Jiří Janeček. Zasáhnout chce do podzimních voleb.

Šance na úspěch podle Kopečka závisí na několika faktorech. Prvním je vývoj koronavirové situace v nejbližších měsících. 'Pokud stávající vysoká nespokojenost se schopností vlády pomoci podnikatelům v těžké situaci bude trvat, udrží se podhoubi pro úspěch podobné formace ve volbách v říjnu 2021,' uvedl. Za důležité považuje také vytvoření funkční organizační kostry. 'Na rozdíl od hnutí nekandidujícího ve volbách a protestujícího čas od času na náměstí je tady potřeba vytvořit kandidátky ve 14 krajích a nachystat volební kampaň, což je přece jenom výrazně náročnější,' doplnil politolog Kopeček.

Potřeba je podle něj též schopný lídr. Kopeček si není jistý, jestli se někdo takový v iniciativě nachází. 'Poslední faktor je konkurence. Nespokojenost s vládními opatřeními vyjadřuje většina opozice, která má proti nové iniciativě výhodu stabilního a dlouhodobého politického zázemí,' poznamenal. Celkově podle něj nová takto zaměřená strana určitou šanci prorazit má, ale v tuto chvíli je to nejisté.

'Hnutí, které v sobě nějak naakumuluje naštvanost či frustraci lidí vyvolanou pandemií a jejími důsledky, ve volbách zabodovat samozřejmě může. Záleží ale na tom, kdo bude za takové hnutí vystupovat, kolik sežene peněz na činnost, jaký postoj zaujmou etablované strany a podobně. Zatím je to tedy jen potenciál, který se již snaží podchytit třeba Václav Klaus starší,' uvedl Mlejnek.

Domácí porod je volba proti českým porodnicím, kde se ženy nesetkají s respektem, říká autorka výzkumu [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 02.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Jana Ustohalová, RU / den: 54 671, Rubrika: Česko

Většina žen, které v posledních pěti letech rodily doma, se tak rozhodla kvůli špatnému zacházení v porodnicích. Vyplývá to z velkého **výzkumu** **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a agentury FOCUS. „Nikdo před námi podobný **výzkum** neudělal. Mohl by změnit debatu o domácích porodech. Je totiž obrovský rozpor mezi mediálním rámováním žen rodících doma a tím, co ony považují za důležité,“ upozorňuje v rozhovoru vedoucí výzkumného týmu Anna Pospěch Durnová.

Proč jste tento **výzkum** dělali?

Ne proto, že bych chtěla domácí porod využít nebo že bych byla jeho zastánkyní. Pořád nejsme zvyklí, že potřebujeme v demokratické společnosti vědět, proč lidé některé věci dělají. Bez ohledu na to, jestli s nimi souhlasíme. Potřebujeme vědět, proč ženy rodí doma, a je důležité, aby to věděli i ti, kdo s nimi nesouhlasí.

Výzkum vychází z poměrně jednoduché otázky, kterou jsem si poprvé položila někdy před pěti lety: proč je to v Česku tak prominentní téma, když čísla domácích porodů se zřejmě nijak zvlášť nevymykají statistikám, které znám z Rakouska, Německa nebo Velké Británie.

Přesto česká debata připomínala někdy až hysterii, člověk měl pocit, že žen musí doma rodit strašné množství. A z té vyhocené diskuse vycházel můj zájem o to, proč ženy rodí doma.

A proč tedy rodí doma?

Z rozhovorů s nimi vyplynulo, že je to především volba proti českým porodnicím. To se jednoznačně potvrdilo na základě dotazníkového šetření. Vadí jim absence respektujícího přístupu. A protože tyto ženy mají dostatek financí a času, najdou si cestu domácího porodu.

Takže má česká porodní péče v této skupině žen špatnou pověst?

Špatná pověst je důležitější než zkušenost. Ženy, které rodí doma poprvé bez předchozích zkušeností v porodnici, mají názory v některých dílčích aspektech vyhraněnější než ty, které rodily nejdřív porodnici a pak doma.

Můžeme se rozčilovat, že to není správně, že existuje spousta dobrých porodnic, ale právě proto si myslím, že bychom se o tom měli začít bavit. A ne říkat, že se porodní násilí neděje nebo že jsou ženy iracionální a neví, co by chtěly. Podle našeho výzkumu vědí velice dobře, co chtějí, a mají dojem, že to v českých porodnicích nedostanou.

Proč se ženy rozhodnou родit doma?

Třiletého výzkumu vědců z Katedry veřejné a sociální politiky Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy a agentury FOCUS se zúčastnilo 647 žen, které porodily plánovaně doma mezi lety 2015–2020.

Téměř 100 % žen velmi nebo spíše vadí to, že jsou v porodnicích znevažovány schopnosti a kompetence rodičky a prováděny zákroky bez jejího souhlasu.

96–99 % dotazovaných žen velmi nebo spíše vadí „ponižování, zesměšňování, manipulace s rodičkami, rutinní nástřih hráze, rutinní podávání oxytocinu a sdílení intimních věcí v čekárně“.

69 % žen se pro porod doma rozhodlo po předchozí špatné zkušenosti v porodnickém zařízení.

70 % žen, které plánovaně rodily doma, má vysokoškolské vzdělání.

92 % žen mělo vybranou záložní porodnici pro případ, kdyby se porod zkomplikoval.

66 % žen by doma nerodilo, pokud by si mohly vybrat svoji porodní asistentku.

65 % žen by doma nerodilo, pokud by existovaly porodní domy.

62 % žen by zvažilo porod v nemocnici, kdyby se změnil přístup k rodičkám.

Studie je součástí projektu Role intimity v české kontroverzi ohledně domácích porodů.

Měli jste vzorek více než 640 žen, to je odhadem více než pětina těch, které za posledních pět let rodily doma. Kdo je žena, která se takto rozhodne?

Je především vzdělaná. V našem výzkumu mělo 70 procent matek, jež rodily doma, vysokoškolské vzdělání. Devadesát sedm procent pak vysokoškolské nebo středoškolské s maturitou. Základní vzdělání nebo výuční list měla pouhá tři procenta.

Žena, která je vzdělaná, si umí vyhledávat informace, je připravená na určitý způsob diskuse a mnohem hůř snáší, že se k ní někdo chová, jako by neuměla napočítat do pěti. A když se to navíc týká jejího těla. Pokud se jí respektujícího zacházení nedostává, bude na to pravděpodobně citlivější než žena, která na ně není zvyklá.

Informuje se, aktivně pracuje s riziky, ví, co dělá, a bude se jí pravděpodobně hodně přičít, když jí třeba nikdo ani neodpoví na otázku nebo její dotazy shodí ze stolu.

Respektující přístup tady musí rezonovat, protože to je něco, co patří k vašemu sociálnímu kapitálu vysokoškolačky. Že jste zvyklí na určitou úroveň diskuse, nejen odborně, ale i kulturně. Pak budete ponižování nebo zesměšňování snášet mnohem hůř než někdo jiný.

To jde ale úplně proti obecné představě veřejnosti, že ženy, které rodí doma, jsou polovzdělané alternativní lesany, které nejsou schopné dohlédnout rizika. Z vašeho výzkumu naopak vyplývá, že jsou to velmi informované matky, které se dokonce nevyhýbají lékařské péči před porodem, chodí na kontroly a konzultují s odborníky.

Ptali jsme se jich, jestli si byly vědomy rizik domácího porodu a jak s nimi pracovaly. Osmdesát tři procent žen si rizika uvědomovalo a více to bylo u těch, které rodí doma bez předchozí zkušenosti z porodnice. Když jsme se ptali, jak s těmito riziky pracují, odpovídaly, že nejčastěji tím, že si zvolily svoji porodní asistentku, dulu nebo si vyhledávaly informace v odborné literatuře.

Kolik z nich se informovalo o domácím porodu jen na internetu?

Online diskuse vyhledává 46 procent žen, což je hrozně málo oproti mediálnímu obrazu, kdy se říká, že tyto ženy mají svoje názory vyčtené z internetu.

Devadesát dva procent má záložní porodnici. Naprostá většina z nich si tedy uvědomuje, že by se mohlo něco stát. Většina z nich také v těhotenství podstupuje vyšetření.

Když si ženy velmi dobře uvědomují rizika domácího porodu, proč jej tedy podstupují? Je to opravdu jen kvůli strachu z porodnic?

Existuje skupina žen, které budou rodit doma za každých okolností. Ale nám z výzkumu vyplývá, že část žen by to neudělala, pokud by porodnice vypadaly jinak. Nebo kdyby si mohly zvolit svoji porodní asistentku či porodní domy.

Žádný porodník by asi neřekl, že se nehlásí k respektu k rodičkám. Ale tyhle námitky žen marginalizují tím, že říkají, že je to něco navíc. Že prvotní je zdravá žena a dítě a pak se můžeme bavit o respektu a intimním prostředí při porodu. Jenomže součástí zdraví je i to, že žena není u porodu traumatizovaná.

Tento rozpor je zajímavý. Důvody domácího porodu, které uvádějí ženy a na druhé straně porodníci, jsou úplně jiné a každá strana je jinak interpretuje. Vyplyvá z toho, že se tyhle dvě skupiny vůbec neposlouchají nebo nechtějí poslouchat?

To je dobrá připomínka. Cílem našeho dotazníkového šetření nebylo očernit české porodnictví. Ale upozornit přesně na to, co říkáte. Že matky volí domácí porod z úplně jiného důvodu, než se domnívá druhá strana, tedy porodnice, a že by bylo dobré na to reagovat.

Anna Pospěch Durnová

Vystudovala Masarykovu univerzitu v Brně, má doktorát z politikologie na Vídeňské univerzitě, habilitovala na pařížské Sciences Po. V minulosti působila na univerzitách v Essexu, Lyonu nebo na Yale.

Zabývá se veřejnou politikou, kulturní sociologií a zdravotními a vědeckými kontroverzemi. Zkoumá podoby veřejné diskuse o zdraví a intimních otázkách jedince. Od roku 2018 je hlavní řešitelkou projektu Role intimity v české kontroverzi ohledně domácích porodů na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

Dlouhodobě žije a pracuje ve Vídni.

Kdybych měla radit České gynekologické a porodnické společnosti, řekla bych, že pokud chtějí opravdu snížit počet žen rodících doma, ať se podívají, proč to ty ženy dělají, a vymyslí strategie, jak by je mohli přetáhnout do porodnic.

To jsou jasné veřejně-politické kroky, které se ale nedějí, a diskuse mezi matkami, které rodí doma, a porodníky je zabetonovaná. Objevují se různé výrazy, jejichž cílem je intimní zkušenost a emotivní reakci ženy shodit. Že porod bolí, je nebezpečný, že to není o nějakém pohlazení.

Neprojevuje se tady spíš obecný rys české společnosti, určitá tvrdost, kdy je empatické chování vnímané jako slabost?

Tato debata o respektu k ženám v porodnicích by se dala rozšířit na zacházení s lidským osudem a psychikou obecně. To se v české polistopadové společnosti neobjevuje jen v porodní péči, ale i ve školství nebo ve výchově. Jde o situace, kdy jsou formáty empatictějšího zacházení s lidskou psychikou vnímány jako slabost.

Neříkají to jen lékaři ženám, ale i ženy mezi sebou o sobě takto mluví, což je vidět třeba v diskusích na sociálních sítích. Část lidí reaguje: „No, aby se slečny nezbláznily. Místo toho, aby byly rády, že mají zdravé dítě, budou si vymýšlet, jaké chtějí zacházení.“

Což je něco, co při zacházení s ženským tělem známe i z jiných oblastí. My jsme jako společnost nesmírně zruční v tom, doporučovat ženě, jak by se měla chovat.

Jak to myslíte?

Jakékoliv vaše chování se dá přeložit do nějakého normativního vzorce – co byste měla nebo neměla dělat a měla zvážit nebo dělat jinak. Tento společenský postoj se ukazuje právě na zacházení s volbou domácího porodu, protože je to alternativní volba vůči mainstreamu.

Porod je v očích ženy něco tak individuálního, citlivého a intimního, že se možná právě proto kolem něj točí tolik normativních vyřčení. Nejen co by žena měla dělat a kde by měla родit, ale taky jak by se u toho měla cítit.

Primární zájem výzkumu nebyl jen zjistit něco o domácích porodech. Měla jsem pocit, že jsou i příběhem postkomunistické české společnosti a jejího zacházení s tělesností a emocemi ve veřejném prostoru. Především tělesností ženskou a s emocemi s ní spojenými.

Problém je, že ženy, kterým se to nelíbí, mají nějaký názor a hledají alternativy. A my to pořád sundáváme ze stolu, že nás to nezajímá. Takže pak třeba personál v porodnici neví, jak má na takovou matku reagovat, neví, co má dělat, a dochází ke konfliktům.

Myslím, že to do velké míry souvisí i s institucionálním a profesním zázemím v Česku. U nás se pořád ještě málo mluví o patientských trendech, otevřenosti a komunikaci mezi personálem a pacientem, což je běžné v posledních dvaceti letech na Západě.

To znamená, že ženy může přivést zpět do porodnic empatický přístup a obecně změna atmosféry a chování personálu?

Pokud budeme těhotné ženy zastrašovat, nebudeme ochotní se s nimi o některých alternativách bavit, přestanou k nám chodit. Odháníme je pryč z nemocnic.

Je to stejné, jako když vás jako pětileté dítě vystraší zubař. Uděláte si špatný návyk a nebudete k němu chodit. Ale to přece ten zubař nechce – on chce, aby k němu lidé chodili rádi.

Stejně bychom si to mohli představit i v péči o těhotné ženy, které odmítáním jejich požadavků de facto ženeme do rizika. Třeba ve Velké Británii nebo v Rakousku se automaticky v profesních doporučeních počítá s tím, že těhotná žena má nějaký názor a chce o něm diskutovat. Je na to prostor a vychází se jí vstříc, protože je konsenzus na tom, aby zůstala zachovaná péče a důvěra rodičky v porodníka.

To je důležité nejen proto, aby zůstávali v kontaktu a mohli se na sebe obracet, ale také proto, abychom mohli kontrolovat zdraví celé společnosti. Přijde mi zvláštní, že se o tom tady mluví jako o zbytečném vycházení vstříc, ačkoliv by se to dalo

vysvětlit i tak, že naopak doktoři si tímto chápavým přístupem pacienty lépe udrží a nevydělují je ze systému.

Přesná statistika počtu plánovaných domácích porodů v Česku neexistuje. Ve svém **výzkumu** uvádíte kolem pěti set ročně, podle některých odhadů je jich až tisíc. Kolik jich tedy je?

Je to skupina žen, o které se v podstatě nic neví. Odhady biostatisticky Markéty Pavlíkové, která dlouhodobě spolupracuje s Úřadem vlády a Českou ženskou lobby, mluví o 450 až 500 porodech ročně. V některých stanoviscích Ligy lidských práv se objevuje číslo pět set až tisíc, ale nevím, z čeho přesně jej odvozují.

Jediné faktické číslo, které existuje, ale nemá moc velkou vypovídací hodnotu, jsou děti narozené mimo zdravotnická zařízení. To je ale velmi nepřesný údaj, protože není řečeno, jestli to byl plánovaný porod, nebo ne. Nehledě na to, že do těchto statistických údajů spadají i ženy, které rodí v zahraničí.

Český stát neví, kolik žen rodí doma, a nezná jejich demografickou strukturu. Takže v našem **výzkumu** nemůžeme mluvit o reprezentativnosti, protože ji nemáme z čeho odvodit. Zároveň víme, že je mezi ženami rodícími doma obrovské procento vysokoškolaček. A že je výrazně vyšší než v běžné populaci.

Jakou roli hrají otcové dětí při rozhodování matek ohledně místa porodu?

Pro nás byl důležitý postoj partnera právě i ve vztahu k představě matky jako iracionální ženy, která si dělá, co chce. Zjišťujeme, že je to ve valné většině partnerské rozhodnutí, ne pouze rozhodnutí ženy.

Ptali jsme se, jestli partner souhlasil s plánovaným porodem doma a jestli s ním souhlasil celou dobu. Celou dobu souhlasilo 47 procent partnerů, napřed ne a pak ano 24 procent a volbu místa porodu nechalo na ženě taky 24 procent.

V kvalitativním šetření nám vyšlo, že diskuse mezi partnery probíhala poměrně aktivně. Otcové sami říkali, že si zjišťovali informace, někteří chodili na speciální porodní kurzy.

Otcové fungují jako prostředníci mezi institucemi, ať už je to porodnice, nebo porodní asistentka, a matkou. Vnímají se jako pozorovatelé. Je pravda, že se nám nepodařilo sehnat otce, který by s domácím porodem nesouhlasil.

Z vašeho **výzkumu** vyplynulo, že by úplně stačilo, aby si ženy mohly zvolit svoji porodní asistentku nebo porodní dům, a výrazně by klesl počet plánovaných porodů doma. To řešení je tedy jednoduché, ne? Proč je neustále mezi porodníky a těmito ženami konfrontační atmosféra?

Já také nevím. Ale za tři roky, co **výzkum** dělám, je to pro mě nejcennější informace. Že nástroje a návrhy, jak to řešit, existují.

Problém je v tom, že těmto změnám brání některá profesní grémia jako Česká gynekologická a porodnická společnost. Mediální obraz názoru porodníků je navíc redukován na rozhovory s doktorem Pařízkem (předsedou ČGPS, pozn. red.), který požadavky žen, které chtějí родit doma, nevnímá jako legitimní a nechce se o nich bavit.

Proč s domácími porody nesouhlasí lékaři?

Lékaři podle předsedy České gynekologické a porodnické společnosti Antonína Pařízka, který působí jako porodník v pražské porodnici u Apolináře, neschvalují domácí porody kvůli vysokému riziku pro dítě.

„Neexistuje jediná odborná společnost v naší zemi, která by propagovala, že by porod doma měl patřit do péče o matku a dítě,“ řekl v rozhovoru pro Zdravotnický deník v roce 2019.

Podle Pařízka ovlivňují rozhodnutí žen родit doma především média. „Někdy pak žena, která je v křehkém gracilním stavu hormonálního vlivu těhotenství, se rozkolísá a média jí pak imputují nápad uvažovat, nebo dokonce realizovat porod doma. Jde o to, že se o tom přemýšlí, čímž pak můžete někomu tuto myšlenku indukovat, vsugerovat, vnutit. Proto si myslím, že by se o domácích porodech v naší zemi nemělo tak hojně mluvit,“ podotkl.

Při porodech doma podle něj může dojít k ohrožení zdraví nebo života dítěte. „Já jsem porodník a de facto porodníka domácí porod úplně miji, protože my s maminkou a dítětem vůbec nepřijdeme do styku. Kontakt s ní mají naopak záchranáři a hlavně neonatologové-pediatři. A pak možná i psychiatři,“ sdělil Pařízek.

Diskurz ČGPS je natolik orientován na zvládnutí rizika při porodu, že máte pocit, že máte sakra štěstí, když je na konci zdravá matka a dítě. I proto by bylo zajímavé zjistit, co se v porodnicích děje. Možná je to opravdu tak, že je personál tak frustrovaný a napjatý a má tak hrozně málo zdrojů, že má pocit, že když mele z posledního, je bezpředmětné se bavit o respektu.

Když to řeknu hodně odvážně, je to rozsahem a komplexností první **výzkum**, který identifikoval dva jasné politické nástroje, které by snížily počet domácích porodů – vzít si s sebou porodní asistentku a mít porodní dům.

To jsou dva důvody, které dvě třetiny žen z našeho **výzkumu** uvedly, že pokud by je měly k dispozici, doma by nerodily. Teď to máme podložené daty. Mohli bychom tedy velmi jednoduše snížit počet porodů doma.

Ale obávám se, že se bavíme o úplně jiných úrovních komunikace. Jedna strana mluví o nedostatku respektu a traumatizaci a druhá to stejné jednání za nedostatek respektu a traumatizaci nepovažuje a nevidí to jako podstatnou součást porodní péče.

Ano, pro ČGPS není domácí porod téma k diskusi.

Myslím, že je to špatně. Oni nemusí domácí porody podporovat a můžou pokračovat ve zdůrazňování, že to považují za nebezpečnou volbu. Ale téma k diskusi by to být mělo a **výzkum** jasně ukazuje proč.

ČGPS neustále operuje nízkou perinatální úmrtností. Ale druhá strana ji nechce zvyšovat. Jde jí o něco jiného. Zdravá matka je i matka netraumatizovaná. A lékaři potřebují matky, které budou dlouhodobě spolupracovat se zdravotnickým systémem. Svým postojem si možná zavírají cestu ke spoustě žen, které by s nimi jinak spolupracovaly a šly do zdravotnických zařízení.

Tím, že to není pro lékaře téma k diskusi, tak jím není ani respekt, trauma, nepřijatelné zákroky či jejich chování.

KSČM napíná Babiše s podporou vlády. Předvolební taktizování, míní politologové [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 02.02.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: Pavel Otto, RU / den: 117 688, Rubrika: Domáci

Užší vedení komunistů navrhne v pátek výkonnému výboru strany, aby kvůli porušení některých dohod premiérem Andrej Babišem přestala držet vládu u moci. Druhé předkládané usnesení však počítá s opačným závěrem. Odborníci soudí, že partaj zvažuje, co je pro ni před říjnovými volbami do Poslanecké sněmovny výhodnější.

„Vyhodnotili jsme to tak, že předložíme výkonnému výboru obě varianty, zda porušení a nedodržení dohod ohledně státního rozpočtu a prodloužení nouzového stavu jsou na vypovězení toleranční smlouvy, či nikoliv,“ řekl místopředseda komunistů Stanislav Grospič.

Ohledně podpory pokračování nouzového stavu, který v Česku kvůli koronaviru zatím platí do 14. února, se strana rozhodne také podle výsledků jednání s hnutím ANO. „Spíše se kloním k tomu, že pokud nebude premiér ochotný garantovat, že už neporuší své závazky, tak nouzový stav nepodpoříme,“ dodal Grospič. Řadu nynějších opatření lze podle něj nařídit i bez nouzového stavu, i když by to kladlo větší požadavky na krajské hygienické stanice, hlavní hygieničku a ministerstvo zdravotnictví.

Politolog Jakub Charvát z pražské Metropolitní univerzity je přesvědčen, že KSČM se potřebuje vůči premiérovi Babišovi a jeho uskupení více vymezit a vystupňovat tlak před soubojem o sněmovnu, který se koná za osm měsíců. „Blíží se volby a ANO podle aktuálních průzkumů ztrácí podporu. Vláda Andreje Babiše je přitom s podporou komunistů výrazně spjatá a propad její důvěryhodnosti by je negativně poznamenal,“ míní Charvát.

Petr Jüptner z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** odhaduje, že pokud uvnitř KSČM nedojde k většímu otřesu například zvolením nového a radikálnějšího vedení, toleranční patent kabinetu nevypoví. „Podporou koalice ANO a ČSSD strana primárně řeší to, aby byla viditelná. Její preference se nevyvíjejí dobře, a proto potřebuje prezentovat svůj přínos,“ uvedl Jüptner.

Naopak Jakub Charvát případné vypovězení dohody o toleranci úplně nevylučuje. „Mohla by to být možnost, jak si před volbami rozvázat ruce a začít vládu tvrdě kritizovat. Tyto tendence se u komunistů mohou stupňovat i proto, aby nasbírali co nejvíce protestních hlasů,“ odhaduje.

KSČM byla až dosud zvyklá, že předseda vlády jejím požadavkům a hrozbám alespoň částečně ustupoval. Je však možné, že strana už přestává Babišovi věřit. „Komunisté možná začali vnímat, že jsou trochu za hlupáky. Jde třeba o deset miliard korun, které požadovali škrtnout ministerstvu obrany. Premiér jim vyhověl, ale téměř vzápětí řekl, že peníze armádě hned v lednu vrátí. Sliby KSČM i ministerstvu zatím dodržel z poloviny,“ podotkl politolog Charvát s poukazem na to, že vojsko už dostalo pět miliard zpět.

Jak QAnon rozděluje rodiny už i v Česku

TISK, Datum: 03.02.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 4, Autor: JAN MOLÁČEK, Vytisknuto: 7 500, Prodáno: 6 500, Rubrika: Zpravodajství

Představy, že je Donald Trump spasitel a zachrání svět před pedofilní a satanistickou zločineckou klikou, jsou populární i mimo USA. Příznivci QAnonu jsou i u nás.

Bizarní spleť konspiračních smyšlenek QAnon není výlučně americký fenomén. Deník N mluvil s mladou ženou, jejíž matka těmto konspiracím uvěřila a věnuje jim veškerý volný čas. Příspěvky na českých dezinformačních kanálech, které stoupenci QAnonu sledují, mají často desítky tisíc zhlédnutí. „Je těžké vidět, jak tomu člen rodiny propadá, je v tom velká bezmoc,“ říká z obrazovky notebooku mladá žena. Její jméno Deník N zná, ale v tomto textu bude vystupovat pod vymyšleným. Třeba Alena Nováková.

Rozhovor jsme kvůli karanténním opatřením pořídili přes Skype. Vlastně se to i docela hodí k tématu – Alena vypráví o zkušenosti, která souvisí s přesunem mnoha oblastí lidského života do virtuálního prostoru a částečně i s pandemií koronaviru. Obojí totiž přispělo k nebývalému boomu konspiračních teorií. Včetně té, které ke zděšení celé rodiny propadla Alenina matka. „Začalo to spíš ezoterickými věcmi, ale pak bylo jasné, že to směřuje ke QAnonu. Mě to překvapilo, protože i když Evropa samozřejmě americkou scénu sleduje, nevěděla jsem, že tomuto tady lidi propadají taky,“ říká sedmatřicetiletá žena, která v Praze pracuje pro nadnárodní firmu.

Podivný název QAnon skrývá ještě podivnější konspirační teorii, která v USA nabírala na síle zejména s blížícími se prezidentskými volbami loni na podzim. I ten, kdo nevěnoval americkému dění velkou pozornost, o ní nejspíš slyšel nejpozději letos šestého ledna.

V ten den totiž příznivci tehdejšího amerického prezidenta Donalda Trumpa zaútočili na budovu Kapitolu, kde se zákonodárci chystali definitivně stvrdit vítězství Trumpova soupeře Joea Bidena v prezidentské volbě. Nepřehlédnutelnou postavou nepokojů byl muž jménem Jake Angeli. K sobě přitáhl pozornost zejména bizarním kostým – kožešinou s rohy. Ke konspirační teorii, kterou vyznává, pak titulem, jímž se označuje – Q šaman.

Co má společného excentrický konspirátor z Arizony s nenápadnou šedesátnicí z malé české obce? Odpověď zní – QAnon.

SPASITEL TRUMP

Konspirace líčící Donalda Trumpa jako spasitele, který vyvede svět ze spárů sítě satanistických pedofilů, již tvoří prakticky všichni, kdo nejsou jeho otevření podporovatelé, platila kvůli svému ukotvení v křesťanském evangelikalismu za bytostně americký a do jiné kultury těžko přenositelný fenomén.

Jenže se ukázalo, že tomu tak není. Podle Kateřiny Hlaváčové, religionistky

z **Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy**, která se QAnonem odborně zabývá, existuje nespočet verzí této teorie. A některé si našly cestu i k Trumpovým obdivovatelům mimo USA, včetně českých.

„Většinou se o QAnonu mluví jako o jednom hnutí nebo jedné konspirační teorii. To je ale poměrně zjednodušující, protože i v rámci ní existuje velké spektrum toho, čemu ti lidé vlastně věří,“ říká Hlaváčová. „Může to být verze, v níž je Donald Trump spasitelkou postavou, ale můžeme se setkat s verzemi, kde má roli spíš politického vůdce, nebo mohou být velmi sekularizované verze, kde už nejsou explicitně náboženské prvky, a je to opravdu hodně hlavně o politickém boji,“ popisuje religionistka.

Podle ní se u neamerických stoupců QAnonu prosadily spíše méně náboženské verze této konspirační teorie. Její příznivci ji vesměs vřadili do širšího kontextu svých představ, které nejsou tolik ukotvené v amerických realitách.

„QAnon sestává z celé řady dílčích konspiračních teorií, z nichž některé k nám pronikají a víme o nich. Je to například dnes oblíbený antivax (odmítání očkování) nebo představa, že Bill Gates čipuje lidi prostřednictvím covidu, a tak dále. Tyto představy rezonují u přívrženců QAnon i u nás,“ varoval už loni v září v podcastu Studio N také politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

„HODINY VĚNUJE JEN TOMUHLE“

Alenina matka je toho živoucím důkazem. Podle její dcery ji QAnon zcela pohltil. „Hodiny, které tráví doma, věnuje jenom tomuhle. Kouká na videa, pročítá si články, i když vaří, pustí si to k tomu. Takže tomu věnuje velkou část volného času. Její priority i způsob života se změnily. Dřív věnovala čas čtení, vaření, dělala ruční práce nebo se starala o zvířata, najednou všechno ustoupilo do pozadí, sleduje jen tahle videa a konspirace,“ líčí Alena.

Její matka přitom podle ní není typická oběť konspiračních teorií. Má vysokou školu technického směru, ve svých sedmapadesáti letech pracuje na volné noze, ani teď v karanténě nemá ekonomické problémy. Žije v menší obci v domácnosti s manželem, Aleniným otcem, a dcerou, Aleninou mladší sestrou. Ani jeden z nich přitom její názory nesdílí.

„Nejvíc tím trpí sestra, která bydlí ve stejné domácnosti. Tam ten vztah vůči mamce trochu ochladl, nejsou už schopné se na to téma osobně bavit, obcházejí ho obloukem. Pro mou sestru je to náročné, má to před očima a vidí to. Je na tom psychicky hůř než já, protože je tomu vystavená,“ líčí Alena.

Když se sejde celá rodina, naposledy třeba nedávno o Vánocích, všichni její členové se pokoušejí matce její konspirace rozmluvit, ale zatím marně.

„Přemýšlím, jak ji z toho aktivně dostat, ale pořád jí necháváme volnost rozhodování, nesnažíme se to dramaticky lámat přes koleno. Snažíme se na každý její článek najít nějaký protičlánek, ona ale samozřejmě tvrdí, jak jsou v tom masmédiu namočená a ovládaná,“ říká Alena.

Deníku N poslala několik odkazů na materiály, kterými podle ní matka argumentuje. Tvoří pestrou směs dezinformací o údajném volebním podvodu a konspiračních teoriích z okruhu QAnonu, titulkovaných nebo namluvených česky. Široká paleta zdrojů zahrnuje jak dobře známé dezinformační servery, tak i amatérské youtubery, nebo kanál údajně „kartářky“, která dosud šířila hlavně konspirace o UFO a léčitelství. Její konspirační videa o Trumpovi mají desítky tisíc zhlédnutí a stovky reakcí.

„Nikdy bych to do maminky neřekla, protože jsme vždycky měly dost podobné názory. Ale ten směr se teď úplně radikálně otočil,“ říká Alena. „Maminka začala volit jiné strany, začala se vyhraňovat do pravicového extrému, nejen pokud jde o USA, ale i v rámci české politické scény. Najednou stála proti všemu, na čem jsme se dosud v rodině shodli. Nevím, co ji k tomu vedlo, ten impulz neznám,“ přemítá dcera.

FINGOVANÁ INAUGURACE

Podle religionistky souvisejí důvody nárůstu konspiračních teorií se záplavou obsahu ve virtuálním prostoru a celkovou nejistotou, kterou drasticky umocnila pandemie.

„U nás se příliš nesetkáváme s tím, že by někdo přijal QAnon v té nejextrémnější podobě, protože u nás je religiózní základna úplně jiná, není evangelikální. U nás se to spíš nese na vlně všeobecné nedůvěry, je to hodně podobné konspirační teorii o Novém světovém řádu a hlavně se to teď hodně uchytilo kvůli pandemii koronaviru a nejistotě, která z ní plyne. To je určitě hlavní motivace, která k tomu lidi přivádí. Od doby prvních lockdownů dramaticky vzrostla základna QAnonu nejen v Americe,“ říká Hlaváčová.

Za klíčový moment pro odolnost konspirační teorie o QAnonu mnozí pokládali okamžik, kdy se Joe Biden definitivně ujme funkce prezidenta. Konspirátoři totiž byli přesvědčeni, že se to nestane, že má Trump v rukávu eso, kterým si Bílý dům v poslední chvíli přeče jen pojistí. Mnozí účastníci útoku na Kapitol věřili, že tímto trumfem je právě jejich akce. Její krach, inaugurace a zejména skutečnost, že Trump násilí a jeho pachatele odsoudil, pro ně znamenaly obrovské zklamání.

Také Alenina rodina doufala, že po Bidenově inauguraci její trápení skončí. Doufala ale marně. „Maminka stále věří tomu, že to bude nějak pokračovat, že inaugurace byla jen nafingovaná a že je to všechno součástí nějakého plánu, celé se to vyvine a že Trump je spasitel,“ líčí Alena.

I v tom je paní Nováková zajedno s americkými stoupcem konspirace. Podle nejnovější hypotézy, která mezi nimi začala kolovat po Bidenově přísaze, se „skutečná“ inaugurace – pochopitelně Donalda Trumpa – odehraje 4. března.

Rodinní příslušníci lidí, kteří se k těmto nadějím upínají, se ale bojí okamžiku, kdy jejich blízcí zjistí, že věřili nesmyslům.

Paradoxně se však bojí i toho, že jim budou věřit dál.

„Obávám se, že by mohlo dojít k nějaké újmě, zklamání, když se ukáže, že se ta proroctví nenaplní,“ říká Alena. „A taky se bojím, že to zasáhne do ekonomické sféry, protože člověk v této situaci má tendenci podporovat tyto věci i finančně. Takže se bojím, že může dojít k nějakému odvedení peněz,“ dodává.

Že nejde o plané obavy, dokazuje i skutečnost, že někteří šířitelé konspirací, které její matka hltá, vyzývají své příznivce k finančním darům. A také je dostávají.

Deník N oslovil autorku konspiračních videí Elli Staníkovou, která na internetu nabízí vykládání budoucnosti z karet a donedávna sdílela videa s názvy jako „Aktivace skalárního štítu – Energetické čištění světlem“ nebo „Zprávy z vesmíru. Zpráva od Lidí Světla, září je začátek intenzifikace změn, průvodci vzestupem“.

Mnohá z nich mají desítky tisíc zhlédnutí, mezi nejsledovanější přitom patří příspěvky o Donaldu Trumpovi, které se na kanálu začaly objevovat zhruba v posledním roce.

Staníková na dotazy týkající se finančních příspěvků neodpověděla. S tematikou týkající se Trumpa už ale podle svých slov skončila. Poslední takové video sdílela před dvěma týdny.

„Politice už se nevěnuji. Vracím se ke zdraví a UFO,“ napsala Staníková – nebo ten, kdo pod tímto jménem vystupuje – Deníku N.

KONSPIRACE BUDOU SÍLIT

Trápení, kterým procházejí příbuzní přívrženců smyšlenek o Trumpově spasitelské roli, ale zatím nekončí. „Doufám, že to pomine, nekonečné trvání to snad mít nemůže. Já pořád věřím tomu, že celé to hnutí zeslábně, protože Trump byl odstavený, možná bude souzený. Doufám, že i finanční zdroje vyschnou, protože nevěřím, že tohle celé není finančně podporované,“ říká Alena.

Podle odborníků je QAnon svým rozšířením a zásahem do veřejné debaty a politiky zcela nový fenomén. „Určitě byly dříve konspirační teorie, které obsahovaly explicitně náboženské motivy, třeba Protokoly sionských mudrců. Ale nevybaví se mi v posledních desítkách let žádná, která by se takovým způsobem dostala do veřejného povědomí a sjednotila v takové míře tolik lidí,“ říká religionistka Hlaváčková.

Nevěří přitom, že by šlo o jednorázový úlet. „S podobnými věcmi se určitě budeme setkávat i v budoucnu, protože život se hodně přesunul do kyberprostoru, lidé jsou čím dál nedůvěřivější vůči autoritám obecně a hodně tíhnou k alternativním zdrojům. Myslím, že konspirační myšlení nezmizí, naopak hodně posílí,“ obává se Hlaváčková.

Pro rodinu paní Novákové a tisíce dalších, které se ocitly ve stejné situaci, to není dobrá zpráva. Alena ale hodlá matku společně se sourozenci přesvědčovat dál a nevzdává se naděje, že ji z pastí smyšlenek jednou dostane. „Je to tuhý boj, ale ona o tom s námi pořád mluví. Určitě se máme pořád rádi,“ říká dcera s nadějí v hlase.

Většinou se o QAnonu mluví jako o jednom hnutí nebo jedné konspirační teorii. To je ale poměrně zjednodušující, protože i v rámci ní je veliké spektrum toho, čemu ti lidé vlastně věří. Kateřina Hlaváčková religionistka Politice už se nevěnuji. Vracím se ke zdraví a UFO. Elli Staníková kartářka

Foto autor: FOTO: ČTK

Foto popis: Přívrženec teorie QAnon na jedné z loňských demonstrací v USA. Představy o Trumpovi

Foto popis: coby spasitelé mají ale své příznivce i mimo Spojené státy.

Domácí porod je reakce na přístup porodnic k ženám

TISK, Datum: 03.02.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 8, Autor: JANA USTOHALOVÁ, Vytlačeno: 7 500, Prodáno: 6 500, Rubrika: Rozhovor

„Velká část žen by doma nerodila, kdyby se k nim personál v porodnicích choval s respektem,“ upozorňuje socioložka a vedoucí výzkumného týmu Anna Pospěch Durnová z [Univerzity Karlovy](#).

Většina žen, které v posledních pěti letech rodily doma, se tak rozhodla kvůli špatnému zacházení v porodnicích. Vyplývá to z velkého [výzkumu Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) a agentury FOCUS. „Nikdo před námi podobný [výzkum](#) neudělal. Mohl by změnit debatu o domácích porodech. Je totiž obrovský rozpor mezi mediálním rámováním žen rodících doma a tím, co ony považují za důležité,“ upozorňuje v rozhovoru vedoucí výzkumného týmu Anna Pospěch Durnová.

Proč jste tento [výzkum](#) dělali? Ne proto, že bych chtěla domácí porod využít nebo že bych byla jeho zastánkyně. Pořád nejsme zvyklí, že potřebujeme v demokratické společnosti vědět, proč lidé některé věci dělají. Bez ohledu na to, jestli s nimi souhlasíme. Potřebujeme vědět, proč ženy rodí doma, a je důležité, aby to věděli i ti, kdo s nimi nesouhlasí. [Výzkum](#) vychází z poměrně jednoduché otázky, kterou jsem si poprvé položila někdy před pěti lety: proč je to v Česku tak prominentní téma, když čísla domácích porodů se zřejmě nijak zvlášť nevymykají statistikám, které znám z Rakouska, Německa nebo Velké Británie. Přesto česká debata připomínala někdy až hysterii, člověk měl pocit, že žen musí doma rodit strašně množství. A z té vyhočené diskuse vycházel můj zájem o to, proč ženy rodí doma.

A proč tedy rodí doma?

Z rozhovorů s nimi vyplynulo, že je to především volba proti českým porodnicím. To se jednoznačně potvrdilo na základě dotazníkového šetření. Vadí jim absence respektujícího přístupu. A protože tyto ženy mají dostatek financí a času, najdou si cestu domácího porodu.

Takže má česká porodní péče v této skupině žen špatnou pověst?

Špatná pověst je důležitější než zkušenost. Ženy, které rodí doma poprvé bez předchozích zkušeností v porodnici, mají názory v některých dílčích aspektech vyhraněnější než ty, které rodily nejdřív porodnici a pak doma.

Můžeme se rozčilovat, že to není správně, že existuje spousta dobrých porodnic, ale právě proto si myslím, že bychom se o tom měli začít bavit. A ne říkat, že se porodní násilí neděje nebo že jsou ženy iracionální a neví, co by chtěly. Podle našeho [výzkumu](#) vědí velice dobře, co chtějí, a mají dojem, že to v českých porodnicích nedostanou.

Měli jste vzorek více než 640 žen, to je odhadem více než pětina těch, které za posledních pět let rodily doma. Kdo je žena, která se takto rozhodne?

Je především vzdělaná. V našem [výzkumu](#) mělo 70 procent matek, jež rodily doma, [vysokoškolské](#) vzdělání. Devadesát sedm procent pak [vysokoškolské](#) nebo středoškolské s maturitou. Základní vzdělání nebo výuční list měla pouhá tři procenta.

Žena, která je vzdělaná, si umí vyhledávat informace, je připravená na určitý způsob diskuse a mnohem hůř snáší, že se k ní někdo chová, jako by neuměla napočítat do pěti. A když se to navíc týká jejího těla. Pokud se jí respektujícího zacházení nedostává, bude na to pravděpodobně citlivější než žena, která na ně není zvyklá.

Informuje se, aktivně pracuje s riziky, ví, co dělá, a bude se jí pravděpodobně hodně přičít, když jí třeba nikdo ani neodpoví na otázku nebo její dotazy shodí ze stolu.

Respektující přístup tady musí rezonovat, protože to je něco, co patří k vašemu sociálnímu kapitálu vysokoškolačky. Že jste zvyklí na určitou úroveň diskuse, nejen odborně, ale i kulturně. Pak budete ponižování nebo zesměšňování snášet mnohem hůř než někdo jiný.

To jde ale úplně proti obecné představě veřejnosti, že ženy, které rodí doma, jsou polovzdělané alternativní lesany, které nejsou schopné dohlédnout rizika. Z vašeho [výzkumu](#) naopak vyplývá, že jsou to velmi informované matky, které se dokonce nevyhýbají lékařské péči před porodem, chodí na kontroly a konzultují s odborníky. Ptali jsme se jich, jestli si byly vědomy rizik domácího porodu a jak s nimi pracovaly. Osmdesát tři procent žen si rizika uvědomovalo a více to bylo u těch, které rodí doma bez předchozí zkušenosti z porodnice. Když jsme se ptali, jak s těmito riziky pracují, odpovídaly, že nejčastěji tím, že si zvolily

svoji porodní asistentku, dluhu nebo si vyhledávaly informace v odborné literatuře.

Kolik z nich se informovalo o domácím porodu jen na internetu? Online diskuse vyhledává 46 procent žen, což je hrozně málo oproti mediálnímu obrazu, kdy se říká, že tyto ženy mají svoje názory vyčtené z internetu.

Devadesát dva procent má záložní porodnici. Naprostá většina z nich si tedy uvědomuje, že by se mohlo něco stát. Většina z nich také v těhotenství podstupuje vyšetření.

Když si ženy velmi dobře uvědomují rizika domácího porodu, proč jej podstupují? Je to opravdu jen kvůli strachu z porodnic? Existuje skupina žen, které budou rodit doma za každých okolností. Ale nám z výzkumu vyplývá, že část žen by to neudělala, pokud by porodnice vypadaly jinak. Nebo kdyby si mohly zvolit svoji porodní asistentku či porodní domy.

Žádný porodník by asi neřekl, že se nehlásí k respektu k rodičkám. Ale tyhle námitky žen marginalizují tím, že říkají, že je to něco navíc. Že prvotní je zdravá žena a dítě a pak se můžeme bavit o respektu a intimním prostředí při porodu. Jenomže součástí zdraví je i to, že žena není u porodu traumatizovaná.

Tento rozpor je zajímavý. Důvody domácího porodu, které uvádějí ženy a na druhé straně porodníci, jsou úplně jiné a každá strana je jinak interpretuje. Vyplývá z toho, že se tyhle dvě skupiny vůbec neposlouchají nebo nechtějí poslouchat? To je dobrá připomínka. Cílem našeho dotazníkového šetření nebylo očernit české porodnictví. Ale upozornit přesně na to, co říkáte. Že matky volí domácí porod z úplně jiného důvodu, než se domnívá druhá strana, tedy porodnice, a že by bylo dobré na to reagovat.

Kdybych měla radit České gynekologické a porodnické společnosti, řekla bych, že pokud chtějí opravdu snížit počet žen rodících doma, ať se podívají, proč to ty ženy dělají, a vymyslí strategie, jak by je mohli přetáhnout do porodnic. To jsou jasné veřejně-politické kroky, které se ale nedějí, a diskuse mezi matkami, které rodí doma, a porodníky je zabetonovaná. Objevují se různé výrazy, jejichž cílem je intimní zkušenost a emotivní reakci ženy shodit. Že porod bolí, je nebezpečný, že to není o nějakém pohlazení.

Neprojevuje se tady spíš obecný rys české společnosti, určitá tvrdost, kdy je empatické chování vnímané jako slabost?

Tato debata o respektu k ženám v porodnicích by se dala rozšířit na zacházení s lidským osudem a psychikou obecně. To se v české polistopadové společnosti neobjevuje jen v porodní péči, ale i ve školství nebo ve výchově. Jde o situace, kdy jsou formáty empatictějšího zacházení s lidskou psychikou vnímány jako slabost.

Neříkají to jen lékaři ženám, ale i ženy mezi sebou o sobě takto mluví, což je vidět třeba v diskusích na sociálních sítích. Část lidí reaguje: „No, aby se slečny nezbláznily. Místo toho, aby byly rády, že mají zdravé dítě, budou si vymýšlet, jaké chtějí zacházení.“

Což je něco, co při zacházení s ženským tělem známe i z jiných oblastí. My jsme jako společnost nesmírně zruční v tom, doporučovat ženě, jak by se měla chovat.

Jak to myslíte?

Jakékoliv vaše chování se dá přeložit do nějakého normativního vzorce – co byste měla nebo neměla dělat a měla zvážit nebo dělat jinak. Tento společenský postoj se ukazuje právě na zacházení s volbou domácího porodu, protože je to alternativní volba vůči mainstreamu.

Porod je v očích ženy něco tak individuálního, citlivého a intimního, že se možná právě proto kolem něj točí tolik normativních vyřčení. Nejen co by měla dělat a kde by měla rodit, ale taky jak by se u toho měla cítit.

Primární zájem výzkumu nebyl jen zjistit něco o domácích porodech. Měla jsem pocit, že jsou i příběhem postkomunistické české společnosti a jejího zacházení s tělesností a emocemi ve veřejném prostoru. Především tělesností ženskou a s emocemi s ní spojenými.

Problém je, že ženy, kterým se to nelíbí, mají nějaký názor a hledají alternativy. A my to pořád sundáváme ze stolu, že nás to nezajímá. Takže pak třeba personál v porodnici neví, jak má na takovou matku reagovat, neví, co má dělat, a dochází ke konfliktům. Do velké míry to souvisí s institucionálním a profesním zázemím v Česku. Pořád se málo mluví o patientských trendech, otevřenosti a komunikaci mezi personálem a pacientem, což je běžné v posledních dvaceti letech na Západě.

To znamená, že ženy může přivést zpět do porodnic empatický přístup a obecně změna atmosféry a chování personálu?

Pokud budeme těhotné ženy zastrašovat, nebudeme ochotní se s nimi o některých alternativách bavit, přestanou k nám chodit. Odháníme je pryč z nemocnic.

Je to stejné, jako když vás jako pětileté dítě vystraší zubař. Uděláte si špatný návyk a nebudete k němu chodit. Ale to přece ten zubař nechce – on chce, aby k němu lidé chodili rádi.

Stejně bychom si to mohli představit i v péči o těhotné ženy, které odmítáním jejich požadavků de facto ženeme do rizika. Třeba ve Velké Británii nebo v Rakousku se automaticky v profesních doporučeních počítá s tím, že těhotná žena má nějaký názor a chce o něm diskutovat. Je na to prostor a vychází se jí vstříc, protože je konsenzus na tom, aby zůstala zachovaná péče a důvěra rodičky v porodníka.

To je důležité nejen proto, aby zůstávali v kontaktu a mohli se na sebe obracet, ale také proto, abychom mohli kontrolovat zdraví celé společnosti. Přijde mi zvláštní, že se o tom tady mluví jako o zbytečném vycházení vstříc, ačkoliv by se to dalo vysvětlit i tak, že naopak doktoři si tímto chápavým přístupem pacienty lépe udrží a nevydělují je ze systému.

Přesná statistika počtu plánovaných domácích porodů v Česku neexistuje. Ve svém výzkumu uvádíte kolem pěti set ročně, podle některých odhadů je jich až tisíc. Kolik jich tedy je?

Je to skupina žen, o které se v podstatě nic neví. Odhady biostatistiky Markéty Pavlíkové, která dlouhodobě spolupracuje s Úřadem vlády a Českou ženskou lobby, mluví o 450 až 500 porodech ročně. V některých stanoviscích Ligy lidských práv se objevuje číslo pět set až tisíc, ale nevím, z čeho přesně jej odvozují.

Jediné faktické číslo, které existuje, ale nemá moc velkou vypovídací hodnotu, jsou děti narozené mimo zdravotnická zařízení.

To je ale velmi nepřesný údaj, protože není řečeno, jestli to byl plánovaný porod, nebo ne. Nehledě na to, že do těchto statistických údajů spadají i ženy, které rodí v zahraničí. Český stát neví, kolik žen rodí doma, a nezná jejich demografickou strukturu.

Jakou roli hrají otcové dětí při rozhodování matek ohledně místa porodu?

Pro nás byl důležitý postoj partnera právě i ve vztahu k představě matky jako iracionální ženy, která si dělá, co chce.

Zjišťujeme, že je to ve valně většině partnerské rozhodnutí, ne pouze rozhodnutí ženy.

Ptali jsme se, jestli partner souhlasil s plánovaným porodem doma a jestli s ním souhlasil celou dobu. Celou dobu souhlasilo 47 procent partnerů, napřed ne a pak ano 24 procent a volbu místa porodu nechalo na ženě taky 24 procent.

V kvalitativním šetření nám vyšlo, že diskuse mezi partnery probíhala poměrně aktivně. Je pravda, že se nám nepodařilo sehnat otce, který by s domácím porodem nesouhlasil.

Z vašeho výzkumu vyplynulo, že by úplně stačilo, aby si ženy mohly zvolit svoji porodní asistentku nebo porodní dům, a výrazně by klesl počet plánovaných porodů doma. To řešení je tedy jednoduché, ne? Proč je neustále mezi porodníky a těmito ženami konfrontační atmosféra?

Já také nevím. Ale za tři roky, co výzkum dělám, je to pro mě nejcennější informace. Že nástroje a návrhy, jak to řešit, existují.

Problém je v tom, že těmto změnám brání některá profesní grémia jako Česká gynekologická a porodnická společnost. Mediální obraz názoru porodníků je navíc redukován na rozhovory s doktorem Pařízkem (předsedou ČGPS, pozn. red.), který požadavky žen, které chtějí родit doma, nevnímá jako legitimní a nechce se o nich bavit.

Diskurz ČGPS je natolik orientován na zvládnutí rizika při porodu, že máte pocit, že máte sakra štěstí, když je na konci zdravá matka a dítě. I proto by bylo zajímavé zjistit, co se v porodnicích děje. Možná je to opravdu tak, že je personál tak frustrovaný a napjatý a má tak hrozně málo zdrojů, že má pocit, že když mele z posledního, je bezpředmětné se bavit o respektu.

Když to řeknu hodně odvážně, je to rozsahem a komplexností první **výzkum**, který identifikoval dva jasné politické nástroje, které by snížily počet domácích porodů – vzít si s sebou porodní asistentku a mít porodní dům.

To jsou dva důvody, které dvě třetiny žen z našeho **výzkumu** uvedly, že pokud by je měly k dispozici, doma by nerodily. Mohli bychom tedy velmi jednoduše snížit počet porodů doma.

Ale obávám se, že se bavíme o jiných úrovních komunikace. Jedna strana mluví o nedostatku respektu a traumatizaci a druhá to stejné jednání za nedostatek respektu a traumatizaci nepovažuje a nevidí to jako podstatnou součást porodní péče.

Ano, pro ČGPS není domácí porod téma k diskusi.

Myslím, že je to špatně. Oni nemusí domácí porody podporovat a můžou pokračovat ve zdůrazňování, že to považují za nebezpečnou volbu. Ale téma k diskusi by to být mělo a **výzkum** jasně ukazuje proč. Lékaři si svým postojem možná zavírají cestu ke spoustě žen, které by s nimi jinak spolupracovaly a šly do zdravotnických zařízení.

Anna Pospěch Durnová

Má doktorát z politologie na Vídeňské **univerzitě**, habilitovala na pařížské Sciences Po. Zabývá se veřejnou politikou, kulturní sociologií a zdravotními a vědeckými kontroverzemi. Zkoumá podoby veřejné diskuse o zdraví a intimních otázkách jedince. Dlouhodobě žije ve Vídni.

Proč ženy rodí doma? Tříletého **výzkumu** vědců z Katedry veřejné a sociální politiky **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a agentury FOCUS se zúčastnilo 647 žen, které porodily plánovaně doma mezi lety 2015–2020. Studie je součástí projektu Role intimity v české kontroverzi ohledně domácích porodů. Téměř 100 % žen velmi nebo spíše vadí to, že jsou v porodnicích znevažovány schopnosti a kompetence rodičky a prováděny zákroky bez jejího souhlasu. 96–99 % dotazovaných žen velmi nebo spíše vadí „ponižování, zesměšňování, manipulace s rodičkami, rutinní nástřih hráze, rutinní podávání oxytocinu a sdílení intimních věcí v čekárně“. Když to řeknu hodně odvážně, je to rozsahem a komplexností první **výzkum**, který identifikoval dva jasné politické nástroje, které by snížily počet domácích porodů – vzít si s sebou porodní asistentku a mít porodní dům. Mohli bychom tedy velmi jednoduše snížit počet porodů doma.

Foto autor: FOTO: JANA CIGLEROVÁ, DENÍK N

Na konci minulého roku vydavatelství **Vysoké školy** chemicko-technologické v Praze uvedlo na trh skripta pro oblast transferu znalostí a technologií. Jedná se o první českou knihu, která se touto oblastí systematicky zabývá.

Publikaci s názvem **Věda** pro společnost: Spolupráce a technologický transfer v oblasti chemie a biochemie napsala trojice autorů – Martin Fusek, Kateřina Kovaříčková a Aleš Vlček – a má 75 stránek textu. Jejím hlavním záměrem je přehlednou a zajímavou formou seznámit čtenáře s problematikou transferu znalostí a technologií. Jak autoři zdůrazňují hned na samém začátku, jejich pohled na danou problematiku je pouze jeden z mnohých a čtenář by měl brát skripta především jako námět k přemýšlení.

Martin Fusek k tomu dodává: „Chtěl bych poděkovat VŠCHT Praha za možnost tento text vydat a především Evě Dibuszové za pomoc při editaci. Tato miniskripta jsme spolu s Kateřinou Kovaříčkovou a Alešem Vlčkem dali dohromady jako pomocný text pro studenty při výuce předmětu Transfer technologií a ochrana duševního vlastnictví na VŠCHT. Ale doufáme, že budou nápomocná také ostatním akademickým pracovníkům, jak z VŠCHT, tak z ostatních vědeckých pracovišť. Cílem naší práce v této oblasti bylo a je napomoci rozvoji využití výsledků vědecké činnosti v lidském životě.“

První část nás seznamuje se světem **vědy**, **výzkumu** a vývoje a se základními premisami vědní politiky. Autoři považují za užitečné si hned na začátku se čtenáři vyjasnit základní pojmy a definice. Dozvíme se například, jaký je rozdíl mezi pojmy **věda** a **výzkum**, kolik přívlastků může mít anglický výraz research a jak je definován základní a aplikovaný **výzkum**. Také je krátce vysvětleno, proč je vlastně dobré a užitečné **výzkum** a vývoj financovat.

Technologický transfer je podle mnohých autorů považován za jednu kategorii spolupráce mezi výzkumnými organizacemi a aplikační sférou. Proto je této oblasti věnována samostatná část. Dozvíme se o kořenech spolupráce mezi **vysokými školami** a průmyslem, o možném systematickém dělení této spolupráce a také o překážkách a přínosech. Autoři nezapomínají zdůraznit roli vlád a různých dotačních programů, které vzájemnou spolupráci podporují.

Důležitým předpokladem úspěšného transferu je kvalitní ochrana duševního vlastnictví, se kterým má být nakládáno a které chceme komercializovat. Čtvrtá kapitola publikace se alespoň v krátkosti snaží odpovědět na otázku, proč duševní vlastnictví chránit, jak ho chránit a kdy, kde a jak patentovat.

V pořadí pátá kapitola se už dostává k podstatě věci – tedy k transferu technologií a znalostí. Po úvodním seznámení se základními pojmy se autoři věnují především třem základním situacím typickým pro oblast chemie a biochemie, kdy dochází k propojení základního **výzkumu** s aplikacemi. Jedná se o vznik originálního výsledku, například objevu nového léčiva, dále o takzvaný kolaborativní **výzkum** a za třetí o zakázkový **výzkum**. Autoři diskutují dva možné způsoby transferu výsledků komerčnímu partnerovi – licenci nebo převod patentu. Následující kapitola krátce popisuje možnosti, jak organizačně zabezpečit transfer na výzkumných organizacích a **vysokých školách**.

V dalších částech se čtenář přenesení do specifického světa chemie a biochemie. Seznámíme se s tím, jak se dělá **věda** na **Vysoké škole** chemicko-technologické v Praze a na Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR – s těmito institucemi jsou totiž spojeni dva ze tří autorů skript. Samostatná kapitola je věnována tomu, jakým způsobem tyto instituce spolupracují s aplikační sférou a uživateli svých vědeckých výsledků a jaké principy jsou pro ně zásadní. Na tuto kapitulu navazuje popis toho, jak je na uvedených institucích organizován samotný transfer.

Za stěžejní je možné považovat kapitoly, které přinášejí konkrétní příklady úspěšného transferu a spolupráce. Na VŠCHT Praha se dozvíme o zařízení pro měření korozivity atmosféry, doplňku stravy, adsorpčním zařízení pro záchyt plynů, stacionárním úložišti elektrické energie či o vývoji celozrnné mouky. Při popisu příkladů transferu na UOCHB zjistíme, že úspěšná nejsou pouze antivirotika z laboratoře Antonína Holého. Dozvíme se o prolaktinu uvolňujícím peptid, transportéru nukleosidtrifosfátu, metodice DIANA, chelátoru pro izolaci radionuklidů či o založení spin-off společnosti DRACEN Pharmaceuticals.

V závěru publikace se autoři zamýšlejí nad tím, co je možné si z popsaných příkladů odnést a jak se můžeme nechat inspirovat. A také uvádějí některé zásady a doporučení pro pracoviště transferu technologií a znalostí na jakékoliv výzkumné organizaci. Můžeme si uvést to poslední: „práce v kanceláři technologického transferu vyžaduje, aby sklenice byla vždy z poloviny plná a nikdy z poloviny prázdná.“

Publikaci si můžete přečíst on-line na stránkách vydavatelství VŠCHT Praha. V tištěné podobě je skripta možno zakoupit v **Univerzitním** knihkupectví odborné literatury ČVUT v Praze a VŠCHT Praha, které se nachází v prostorách Národní technické knihovny v Praze – Dejvicích. Cena je 200 Kč, zlevněná cena pro studenty VŠCHT Praha je 150 Kč.

Autor: Vědavýzkum.cz (AV)

Medailonky autorů

Martin Fusek vystudoval organickou chemii na VŠCHT Praha a poté absolvoval doktorské studium na Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR. Jako postdok pobýval v USA a Německu a dále pracoval pro společnosti Sigma Aldrich a Merck. Věnuje se technologickému transferu a od roku 2009 je ředitelem společnosti IOCB TECH s.r.o., dceřiné společnosti UOCHB, která pro ústav technologický transfer zajišťuje. Vyučuje na VŠCHT a je členem její vědecké rady.

Kateřina Kovaříčková vystudovala VŠCHT Praha obor Syntéza léčiv na Ústavu organické chemie. V rámci doktorského studia absolvovala stáž na Institut de Science et d'Ingénierie Supramoléculaires ve Štrasburgu. Od roku 2014 se věnuje podpoře **vědy** a **výzkumu** na VŠCHT v oblasti transferu technologií a spolupráce s průmyslem a specializuje se na ochranu duševního vlastnictví.

Aleš Vlček je absolventem **Filozofické fakulty Univerzity Karlovy**, obor sociologie. Doktorský titul v oblasti vysokoškolské vzdělávací politiky získal na Twente **Universiteit** v Nizozemsku. Více než deset let se věnuje organizaci workshopů a seminářů pro akademické pracovníky a vědce. Je zakladatelem portálu Vědavýzkum.cz. Externě vyučuje na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** a je členem Mezinárodní vědecké rady Biologického centra AV ČR.

Vinohradská 12 - Vládní kampaň k očkování proti covidu-19 (Denisa Hejlová, FSV UK)

[RÁDIO](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 1

Andrej BABIŠ, premiér /ANO/

Takže čau lidi, doufám, že jste mě poznali, chtěl bych se vyjádřit k tý nenávisné kampani vůči Úřadu vlády, vůči mé osobě a

vůči Aniče a Jakobovi, který natočili nezištně 7 videí na vyvrácení dezinformací o očkování. Nebyla to žádná politická kampaň. Těch 500 000 Kč bylo určeno pro sítě Instagram, YouTube a TikTok.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Vláda premiéra a předsedy hnutí ANO Andreje Babiše hájí svou komunikační kampaň k očkování proti covidu-19. Minulý týden si kabinet zřídil účet na sociální síti TikTok. Skrze ni i další platformy plánoval šířit sérii videí vyrobených mladými youtubery, která mají vyvracet dezinformace o očkování. Způsob, jakým se vše odehrálo, ale vyvolal kritiku i otázky týkající se samotné vládní strategie. Co všechno o ní víme? Jakou část veřejnosti se kabinet vlastně snaží oslovit? A jak zásadní dopad může špatná, nebo dokonce zcela chybějící kampaň za současné situace mít? Je středa 3. února, tady je Lenka Kabrhelová a Vinohradská 12, zpravodajský podcast Českého rozhlasu.

redaktor

Na čínské sociální síti populární hlavně mezi dětmi a mladistvými TikToku se objevil nový účet s názvem Strakovka. Jde o součást online kampaně českého kabinetu, která má podle úřadu vlády vyvracet dezinformace o očkování, a to také na Facebooku, Instagramu, Twitteru a YouTube. Kampaň za půl milionu korun připravila nově vzniklá společnost Medialer, za kterou dle webu Hlídač státu stojí Jakub Gulab a ve videích se kromě něho představuje také influencerka Anna Šulcová.

Anna ŠULCOVÁ, influencerka

Hezký den, je právě 8 hodin ráno a my jedeme natáčet náš první videospot na Úřad vlády za panem prof. Prymulou, dále jsme také ve spojení s panem Petrem Smejkaem, Růth Tachezy, paní Roháčovou, Zdeňkem Helem nebo samotným ministrem zdravotnictví Janem Blatným.

redaktor

Karel Kovář, Kovy s námi. Dobrý večer přejí.

Karel KOVÁŘ, Kovy, youtuber

Dobrý večer. Nerozumím tomu, proč bylo nutné pro podobnou spolupráci oslovovat vládu a zahrnovat do ní aktivní členy politické garnitury, současné vlády. Já si myslím, že největší přidaná hodnota každého influencera je to, že může komunikovat na vlastních sítích, po vlastní ose, nezávisle na každém. Proč, když mají influenceri velký organický dosah, je potřeba vynakládat 500 000 veřejných peněz na to, aby se ten dosah ještě zvýšil.

redaktor

Je tu s námi Anna Šulcová, dobrý večer přejí, Anno.

Anna ŠULCOVÁ, influencerka

Dobrý večer, děkuji za prostor.

redaktor

A vedle ní samozřejmě taky Jakub Gulab, vítejte, Jakube, dobrý večer.

Jakub GULAB, influencer

Dobrý den, děkujeme za pozvání, vážíme si toho.

redaktor

Když tedy někdo říká, že to je zkrátka politické PR, že jste byli najati k tomu, abyste, řekněme, zlepšovali mediální obraz vlády, která teď čelí taktéž kritice ze všech stran, tak není na tom něco pravdy?

Anna ŠULCOVÁ, influencerka

Není to žádné politické spojení, my jsme totálně apolitičtí, nechceme se spojovat s žádnou politickou stranou a my bychom tuhle pomoc, kterou jsme nabídli, tam s ní přišli na ten Úřad vlády, ať už by tam byla jakákoliv politická strana, protože chceme a jediný náš cíl je předkládat lidem podložené a relevantní informace o právě očkování.

Jakub GULAB, influencer

Všichni víme, v jaké jsme situaci. Ta situace je příšerná pro nás pro všechny a jediný náš cíl bylo pomoci. Takže pro nás bylo mnohem důležitější těm lidem pomoci, byť za cenu toho, že budeme jako za to velice ostře kritizováni.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Denisa Hejlová je vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Dobrý den.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Dobrý den.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Kolem komunikační strategie vlády v souvislosti s očkováním proti covidu-19 se teď znovu rozhořela debata. Z vašeho pohledu, jak ta celá diskuze zapadá tedy do těch předchozích pokusů vlády o komunikaci s veřejností? Vymyká se to něčím?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Já myslím, že ten příklad s angažováním influencerů a trošku nešťastnou komunikací kolem té, jak se tomu dneska říká, kauzy TikTok, tak nás upozornil na to, že vláda vlastně žádnou strategii nemá a jak moc nám chybí. Jak moc nám vlastně chybí to, že vláda neví, co chce říkat, nepostupuje v tom nějakým způsobem konzistentně, srozumitelně a komplexně. Když potom řeší jenom nějaké takovéhle ojedinělé záležitosti, které prostě vypadají velmi nezvládnutě, tak nás to jenom upozorní na to, že nám chybí ten základ.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Dá se stručně shrnout, k čemu vlastně slušná funkční komunikační kampaň ze strany vlády vůči veřejnosti je?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Dneska ta oblast té vládní komunikace se poměrně rozvinula a je hrozně důležitá, protože v tom demokratickém režimu, když chcete získávat nějakou legitimitu pro tu vládu, tak to už nestačí jenom v tom předvolebním období, kdy vlastně strany se snaží prodat ten svůj program a snaží se nalákat voliče a potom jim během třeba toho čtyřletého období doručit nějaký výsledek. Dneska politologové mluví o tom, že probíhá takzvaná permanentní kampaň a ty strany by měly být v kontaktu permanentně nejenom se svými voliči, ale se všemi občany. Proto vláda by měla srozumitelně v průběhu celého toho svého funkčního období vysvětlovat všem občanům ty kroky, které dělá. Bez ohledu na to, která je to strana. Ale mluvit o tom, co právě probíhá, nejenom jaké zákony se projednávají, ale jaký smysl to má v tom naplňování toho programového prohlášení, ke kterému se vláda, kterákoliv vláda, na začátku přihlásila. No a zvláštní situace nastává stejně tak jako u každé jiné instituce nebo organizace, ať je to prostě firma, to může být třeba nějaká potravinářská společnost nebo energetická, tak když nastane nějaká krize, a zejména přírodní krize, což tadyta pandemie je také, tak ta vláda musí stejně tak jako tyhleto organizace uplatnit určité specifické postupy, které platí pro tu krizovou komunikaci. Protože když v té krizi nebudete komunikovat tak, jak máte, tak můžete způsobit celou řadu negativních dopadů. Můžete způsobit paniku mezi lidmi. Můžete ohrozit hospodářství. Neřeknete těm lidem třeba, jak se mají v té situaci zachovat. Představte si jiné typy té krizové komunikace, se kterými my už jsme se tady setkali, ať už to byly třeba povodně, nebo různé jiné další přírodní věci, naštěstí žijeme v poměrně klidné zemi, takže třeba nějaké zemětřesení nebo tsunami se nám vyhýbají, ale tady z těch jiných příkladů my se potom učíme, jak ta vláda má postupovat a co má říkat. Protože když nedokáže ty lidi informačně navést, tak potom může docházet ke zhoršení té situace a třeba k nárůstu počtu obětí na životech. Takže ta krizová komunikace je strašně důležitá.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A když se podíváte na to, co se děje v České republice teď a jakým způsobem tedy komunikuje tato vláda premiéra Andreje Babiše, předsedy ANO, tak pozorujete něco z těch dopadů, o kterých jste mluvila vzhledem k tomu, že jsme se tedy dozvěděli, že vláda de facto komunikační kampaň nemá?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

My to musíme vnímat v celkovém tom kontextu toho uplynulého roku. Teď už máme velké časové srovnání a viděli jsme, že když ta pandemie přišla, tak skutečně občané zpozorněli a všichni poslouchali to, co ta vláda říká. Jestli si pamatujete, tak na jaře politici měli téměř neomezený přístup do médií. Skutečně třeba redaktori televizi v podstatě jenom stáli s mikrofonem a nekladli jim žádné moc nepříjemné otázky, jenom poslouchali, co oni budou říkat, a snažili se to co nejvíce komunikovat směrem k občanům. Vláda už na tom jaře měla nabídky ze strany mnoha influencerů, že jim pomohou komunikovat tyhleto specifické věci, ať už to bylo třeba nošení roušek, nebo přihlášení se do eRoušky, nebo nějaká další pravidla, jak třeba správně ty roušky dezinfikovat, jak dodržovat tu karanténu a tak dále, tak už na tom jaře tady byla spousta vlivných lidí, my jim říkáme influenceři, kteří se vyznají v sociálních médiích a mají obrovské publikum, a ti se skutečně nabízelí zdarma vládě, že jim s tím pomohou. A stačilo by, aby si jenom vláda nebo její představitelé, pracovníci komunikačních odborů vzali na ty lidi telefon a dali jim nějaké informace, a oni by jim pomohli.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A to se nestalo.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

To se nestalo.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Máme pro to nějaké vysvětlení? Protože základní teorie, se kterou tu veřejnost a politologové a experti na komunikaci pracují, je, že premiér Andrej Babiš je velmi zdatný v zacházení se sociálními sítěmi, tak máme nějaké vysvětlení pro to, že ten celý aparát nebyl schopný tohoto využít?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Já pro to vysvětlení nemám. A je to pro mě osobně velké překvapení, protože přesně, jak jste říkala, Andrej Babiš je určitě člověk, který do české politiky přinesl velmi efektivní, dá se říci, až agresivní politický marketing. Některé ty jeho marketingové postupy byly na hraně nějaké vlezlosti, možná někomu připomínaly třeba reklamy na některé další firmy, které prostě nemůžeme dostat z hlavy, ale fungují a uspěl.

Andrej BABIŠ, premiér /ANO/

Nikdo jako se nechtěl obětovat. Tak to je ztráta pohodlí, soukromí, všechno. Tak tady stát rozdává koblihy, některý lidi jsou našťvaný, že je obtěžujete, já jdu do politiky, abych tady něco změnil.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Takže Andrej Babiš jednoznačně na rozdíl od jiných politiků je v Čechách vnímaný jako člověk, který jednak sám, dříve tak byl vnímaný, umí komunikovat, protože on hodně komunikoval s lidmi, jestli si pamatujete, tak on skutečně mluvil s těmi lidmi, volal jim, jezdil na různé eventy, ať už to byly třeba letní festivaly a tak dále.

redaktor

O otázky na premiéra byl zájem. Lidé je mohli psát na lístky, někteří se ale zkoušeli ptát i přímo z publika. /ukázka/

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

A jednak umí využít marketing ve svůj prospěch. A je jako velmi zarážející, že toto se nepovedlo při té krizové komunikaci. Já si to vysvětluji tak, že ta vláda si neuvědomila, že je tady rozdíl mezi tím politickým marketingem, který v podstatě je reklama na nějaký produkt, a mezi tou vládní komunikací, kdy vy musíte mnohem více pracovat s psychologií lidí. A já se domnívám, že tady v tom ohledu ti marketéři, kteří tam byli, toto prostě neumějí. Neumějí to, ona je to trošku jiná disciplína, a že v tom prostě selhali. Není to jenom tak jednoduché jako vyvěsit video premiéra, kde premiér něco monologem povídá na sociální médium.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Takže jestli tomu dobře rozumím, to trochu vypadá tak, že premiér je velice zdatný v tom, jakým způsobem komunikuje, ale používá to on a tedy ten jeho nejbližší tým hlavně k politickým cílům. Zatímco ty ostatní větve nebo nohy toho, na čem ta komunikace stojí, ten státní tvornější prvek, jak oslovit veřejnost jako celek v nějakých obecnějších věcech, tak tam to kulhá, nebo dokonce padá nos.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Je to tak a je tam ještě jeden podstatný rozdíl, ono tím, že vláda a její představitelé měli opravdu značný přístup do médií, možná až příliš velký, tak se najednou začalo v průběhu toho roku projevovat to, co pan premiér vždycky hlásal, že nebude dělat. A to je blábolit.

Andrej BABIŠ, premiér /ANO/

V březnu někdo přišel s tím matematickým modelem a srpnu někdo, sice byl to ten stejný člověk, ale už přišel v nějakém čase a ty, který měli přijít, nepřišli, takže to je...

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Všechny ty jeho hesla byly postavené na tom, že my nejsme jako ostatní politici, my nejsme žvanírna, my neblábolíme, my mluvíme srozumitelně a mluvíme tak, aby nám všichni rozuměli, to byla taková velká premisa a druhá premisa byla, my jsme manažersky schopní. My to dokážeme zorganizovat, my to zařídíme. A ukázalo v průběhu té krize, že zrovna tady v těch dvou aspektech vlastně celá ta vláda selhává. Později prostě začaly vyplývat na mediální světlo některé ty nepovedené tiskové konference, konference se zpožďovaly, lidi viděli přední politiky včetně pana premiéra skutečně, dá se říct, myslím úplně bez obalu blábolit. A to v nich nabouralo dosavadní důvěru v to, že ta vláda je schopná tou krizí proplout úspěšně.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

No a v tom světle tedy znovu, když se vrátíme na chvíli k sociálním sítím a k té aktuální v uvozovkách kauze, tedy k té kampani na síti TikTok, to je sociální síť, která je obecně považovaná především za síť pro teenagery nebo mladé lidi, kteří tam sdílejí videa, tak co se z toho dá usuzovat o prioritách vlády? Ke komu vlastně chtěla mluvit?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

No, my to dneska vnímáme tak jako zkratkovitě, jako to byla ta kampaň na TikToku, ono později vyplynulo, že to mělo zahrnovat více sociálních médií včetně Instagramu YouTube a tak podobně, já si myslím, že v podstatě tyto všechny nástroje by byly v pořádku, pokud byly implementovány v rámci nějaké strategie. Ale podívejte se na to jenom, jak běžela tady zase ta informovanost. Kdyby vláda vystoupila a řekla, podívejte se, tadyto je náš záměr, chceme mluvit i s mladými lidmi a vybrali jsme pro to tyto dva lidi a ti za nás budou říkat a to a bude to probíhat tak a tak. /ukázka/

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Tak by to určitě i mezi novináři, i mezi občany mělo lepší přijetí, než když najednou se objeví zničehonic nějaké video někde, to se potom sdílí, pak se objeví nějaká smlouva a teď nikdo neví, proč to tak je. A hlavně nikdo neví, co tím ta vláda chce říct. Nikdo neví, proč chce mluvit zrovna s mladými lidmi. Proč nechce mluvit třeba zrovna spíše s těmi staršími, kteří jsou velmi ohrožení a v komunikaci s nimi ta vláda v těch posledních dnech nepředvedla úplně šikovné jednání, například když senioři se museli registrovat velmi obtížně online a ta komunikace zrovna tady v tom klíčovém kroku registrace na očkování jako nebyla úplně vstřícná vůči tomu publiku ani povedená. Takže v tomto kontextu to musíme vnímat, že to vzbudilo pobouření.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

No, ona se také v souvislosti s tou kampaní na TikToku i na těch dalších sítích objevila obava, která se týká blížících se parlamentních voleb a vrací se vlastně k tomu, o čem už jsme tu mluvili, a sice, kdy je tu kampaň možné označit za čistě vládní nebo nějakou státní tvornou a kdy jde o čistě stranický projekt, který může směřovat k nějakému politickému zisku. Máme v tomhle konkrétním případě odpověď? Můžete to vy z perspektivy expertky na komunikaci nějak zhodnotit?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Určitě, tohleto je spíše doména politologů, takže já to vysvětlím tak jako velmi v podstatě laicky, jakmile se vyhlásí volby, tak běží předvolební období a je součástí předvolební kampaně, která se monitoruje. A jakákoliv komunikace, kterou politické strany v tomto období dělají, je součástí té kampaně, na kterou má omezené výdaje. A vláda jako taková si musí dávat obzvlášť pozor, aby si pohlídala, aby v tomto období nepreferovala jednu stranu nebo určité vybrané politické aktéry tak, aby to nevypadalo, že jim platí kampaň z veřejných peněz. A je to docela složitý problém, musí se nad tím přemýšlet, ale hlavně tohleto musí mít pod kontrolou šéfově jednak těch ministerských komunikačních odborů a především šéf odboru komunikace Úřadu vlády, aby si toto pohlídal, aby se nedostal do nějaké situace, kdy by ho mohli lidé nařknout ze střetu zájmů, kdy z veřejných peněz platí už politickou předvolební kampaň.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A když se podíváte tedy na tu současnou kampaň, tak splňuje tohle vláda? Je si toho vědoma a náležitě se chová?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Na to jsou různé názory. Některé názory jsou takové velmi pragmatické, že ten šéf třeba komunikace Úřadu vlády je zodpovědný za to, aby propagoval aktéry vlády, zejména premiéra a vládnoucí stranu. Ale pozor, oni tam nejsou sami v té vládě. Takže šéf komunikace Úřadu vlády je zodpovědný za to, aby propagoval vládu jako takovou. To znamená rovnoměrně všechny aktéry, kteří jsou tam zapojeni. Takže nesmí tam dojít k tomu, kdy bychom my měli nějaký pocit z toho, že vlastně dělá předvolební kampaň pouze některým lidem. A zároveň bychom neměli rezignovat na to, že ten člověk by měl mít v sobě nějaký morální kompas, kterým se řídí.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Když se podíváte tedy na tu komunikační strategii kolem konkrétně očkování. Vy se dlouhodobě zabýváte se studenty výzkumem právě této okolnosti, jakým způsobem se komunikuje kolem očkování, a to nejenom kolem covidu, tak na základě těch vašich zjištění, dokážeme říct, jakým způsobem vláda komunikuje a jestli je to efektivní komunikace?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

My jsme se k tomu očkování dostali ještě dávno před covidem, když to řeknu, když to ještě nebylo moderní. Oslovili nás studenti ze **2. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy**, kteří dělají dobrovolně různé přednášky pro různá publika, na kterých se snaží vysvětlit, jak vlastně medicína funguje, v čem může lidem pomoci a třeba jak se mají zachovat v různých životních situacích, kdy mají nějaké zdravotní problémy. A mezi jedno z těch témat patřilo také očkování. A já jenom zdůrazním, že to je skutečně projekt mediků, těch studentů medicíny a je zcela dobrovolný a není sponzorovaný žádnou farmaceutickou firmou. Je sponzorovaný vlastně pouze třeba akademickým senátem. Takže ti medicíci se nás ptali, protože v Čechách v posledních letech výrazně stoupl odpor vůči očkování z nejrůznějších důvodů. A ptali se nás, jakým způsobem oni mohou mluvit k různým lidem tak, aby samozřejmě nějakým způsobem nezamlčovali rizika, která s sebou očkování přináší, ale aby jim dokázali dobře vysvětlit i ty benefity, i ty přínosy, které to očkování má. Takže my jsme s nimi na tom začali pracovat spolu s mými studenty a začali jsme se více zabývat tou oblastí zdravotní komunikace, v angličtině Health Communication je takový docela významný podobor komunikace a zabývá se nejenom tím, jak komunikovat s pacienty, ale právě třeba také jak dělat osvětu ve zdravotnictví. A zjistili jsme, že to je běh na dlouhou trať, že skutečně tady v tom panuje řada mýtů, řada dezinformací, některé ty dezinformace velmi pravděpodobně byly i třeba šířené v rámci nějakých hybridních hrozeb, kdy měly za cíl třeba nabourávat důvěru obyvatelstva v určité experty nebo v určitá témata. To je velmi zajímavé téma a je poměrně složité. No a do toho přišel covid, takže my jsme v podstatě jenom pokračovali v tom, v čem jsme začali, akorát jsme se začali více specializovat na očkování proti koronaviru jako takovému.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

No a když jste mluvila o těch důvodech, proč se lidé od očkování odklánějí, tak jaké jsou ty hlavní a co by tedy měl potenciální komunikátor, ať už je to vláda, nebo jenom Ministerstvo zdravotnictví, nebo jedinci, tak co by měli mít na paměti, pokud chtějí komunikovat o očkování?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

No, ono to vzniklo celé před pár lety, kdy byla publikovaná v medicínském časopise studie, které se dneska říká Wakefieldova studie, která se snažila prokázat, že očkování může způsobit u některých dětí autismus. A ten příklad, já ho řeknu jenom velmi krátce, je velmi zajímavý v tom, že ačkoliv to byla vědecká studie, tak byla, když to řeknu, manipulativně provedená. Že třeba do toho vzorku byly zahrnuty děti, které v podstatě nesplňovaly to kritérium, aby byly zařazené do toho autistického spektra, takže přestože tadyta studie byla publikovaná, tak později byla retrahovaná, to znamená, bylo prokázáno, že ta studie byla v podstatě zmanipulovaná, byla falešná. /ukázka/

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

A navíc ještě se tam prokázal takovýhle velmi vypočítavý záměr. Tu studii iniciovali právníci, kteří už se těšili na to, že potom budou moci vyvést soudy proti těm farmaceutickým firmám, které jsou velmi bohaté, a oni na tom získají nejenom slávu, ale hlavně peníze. Nicméně trvalo to dost dlouho. A tohleto byl takový jako spouštěč toho, kdy lidé začali věřit tomu, že to očkování je nebezpečné. Je tam další také psychologický faktor, protože to očkování dneska v tom západním světě je již tak rozšířené, my se nesetkáváme v naší běžné zkušenosti s příklady těch nemocí, proti kterým jsme očkování. Když to řeknu třeba na svém osobním příkladě, tak já si ještě pamatuji moji tetu, která mi vyprávěla o tom, že její prvorozený syn zemřel na záškrť. To už dneska vlastně nevíme.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Takže jste byla formovaná úplně jinou zkušeností, než jsou, dejme tomu, mladí lidé dnes.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Úplně jinou, dneska je velmi snadné najít si jakýkoliv alternativní názor, který nám zpochybňuje běžnou realitu i to, že je třeba země kulatá, tak dneska najdete poměrně velkou skupinu lidí, kteří věří v pravý opak. A samozřejmě tady hraje i vliv sociálních médií. Sociální média prostě operují na tom, že prodávají pozornost lidí a snaží se ten koláč té pozornosti pro sebe ukrojit co největší. Může to začít třeba tím, že se zajímáte o zdravý životní styl, o zdravou výživu, o třeba bioprodukty. No a ty algoritmy jsou nastavené tak, že potom vám začnou nabízet články o tom, jestli není příliš chemie v běžném jídle, protože vědí, že máte zájem o ty věci, kde ta chemie není. No a potom vám začnou nabízet články o tom, jestli není příliš chemie v kosmetice, a potom, jestli náhodou nejsou i ostatní věci, které vám dávají další lidi, příliš chemické, jestli vám nemůžu ublížit. Hrají na tu vaši emoci strachu. Na to, že vy se bojíte. A takto velmi snadno vy můžete sklouznout prostřednictvím těch algoritmů k tomu, že jste vystaveni obsahům, které vám nabízejí tyto alternativní názory, které často jsou postavené prostě na fenoménu takzvaného clickbaitu, to znamená, jejich cílem je to, aby vy jste jich co nejvíce vstřebali a co nejvíce času strávili u těch sociálních médií. A samozřejmě tam to přesvědčování takto postavené touto logickou formou může fungovat.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Pokud by tedy vláda chtěla cílit na skeptičtější nastavenou část společnosti, tak jak by k ní měla mluvit?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Jak už jsem říkala na začátku, je důležité, aby ta vláda vůbec mluvila. Takže ta vláda prostě musí mít jasno v tom, co chce říkat a jak to má říkat.

Roman PRYMULA, epidemiolog

Vážení. Jak jistě víte, vláda České republiky včera jednala až do večerních hodin a přijala po celodenním rokování soubor dalších opatření, která zasáhnou do života každého z nás.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

A já bych naprosto souhlasila s panem Prymulou, který v říjnu vystoupil na té své slavné konferenci s muži v černém v pozadí, kde říkal, že komunikace je jedním ze tří pilířů, které musí zlepšit ta vláda k tomu, aby byla úspěšnější.

Roman PRYMULA, epidemiolog

A mají-li mít jednotlivá opatření efektivní dopad a mají-li oploštit křivku, je potřeba vám vysvětlit smysl jejich zavádění. Mým dalším důležitým úkolem je tedy najít jasnou a srozumitelnou komunikační linii, chcete-li, překladač do běžné lidské řeči.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

A od té doby tedy jsme neviděli, že by nám někdo představil nějaký komplexní plán té komunikace. Takže ta vláda musí mluvit ke všem.

Roman PRYMULA, epidemiolog

Důkladně, názorně, jednoduše a lidsky.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations [FSV](#) [UK](#)

V té úplně okrajové skupince, na kterou vy jste se ptala, těch lidí, kteří jsou už v nějakém extrému, tak to je poměrně malé procento lidí, kteří ale vytvářejí velký zásah objemově třeba v tom mediálním prostoru. Média zdůrazňují extrémy, zajímavé věci, protože vědí, že to lidi bude zajímat, různé kuriozity. A vždycky to tak bylo, jo, už když se podíváte do historie médií, tak ty první letáky, které se tiskly v nějakém šestnáctém, sedmáctém století, tak častokrát popisovaly různé hoaxy nebo příběhy o nějakých kuriózních vraždách nebo událostech, které ty lidi zajímaly a chtěli si je přečíst a byli ochotni za ten obsah i zaplatit.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Jak riziková může být pro společnost situace, kdy tedy veřejnost se staví ke vzkazům vlády skepticky, čehož do jisté míry asi jsme svědky i teď? Přinejmenším to tedy částečně ukázala ta nová tiktoková kauza.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations [FSV](#) [UK](#)

No, je to velmi nebezpečné, pokud máte nějaký cíl, ke kterému potřebujete přesvědčit nebo motivovat ty lidi, aby do toho šli s vámi, a ti lidé vás nepodporují, nemají k vám důvěru, tak potom odmítají se chovat. Nejsou na té jedné lodi, jak se častokrát říká. Což prostě pro to, aby se zvládla ta situace, aby se mohla znovu nějakým způsobem nastartovat ekonomika, tak je klíčové. Tady je potřeba říct, že vláda měla ten startovní krok v té pandemii velmi dobrý, a řekla bych, že i ta součinnost toho obyvatelstva zejména v těch jarních měsících byla velmi pozitivní a Češi ukázali, že chtějí si z toho co nejlépe pomoci sami. Problém je v tom, že toto je vlastně obecný průběh jakékoliv té krizové situace. Že na začátku je ta fáze nějakým způsobem idylická nebo heroická, potom přichází deziluze, takže opět zde vláda, i když viděla, že je to typická krizová situace, která má takovýto průběh, jakýkoliv typ krize má velmi podobný průběh psychologický, tak oni nejenom, že se na to nepřipravili, ale dokonce podcenili to, že oproti tomu v podstatě hladkému jaru ten podzim bude mnohem, mnohem těžší. Tady v tom já vidím základní selhání, opomenutí vlády.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na [Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy](#). Děkujeme za rozhovor.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations [FSV](#) [UK](#)

Děkuji a přeji vám hezký den.

Lenka KABRHELOVÁ, moderátorka

A to je ze středeční Vinohradské 12 vše. Děkujeme, že nás posloucháte, ke všem našim dílům se můžete kdykoliv vrátit na stránkách zpravodajského serveru irozhlas.cz a také v podcastových aplikacích nebo v aplikaci mujRozhlas. Pokud nás posloucháte rádi, šířte slovo dál, řekněte o nás svým přátelům a známým. To byla Lenka Kabrhelová, těším se zítra.

Ústavní soud zrušil část volebního zákona, Senát i Sněmovna budou řešit volební novelu [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: radio.cz

Ústavní soud zrušil část volebního zákona pro porušení rovnosti a volebního práva a šancí kandidujících stran. Informoval o tom na svých webových stránkách. Nově bude koalicím stran a hnutí stačit pro vstup do Sněmovny pět procent hlasů. Rozdělení Česka na 14 volebních krajů může zůstat, ale přepočítání na mandáty je podle soudců v kombinaci s dalšími prvky volebního systému diskriminační. Hlavně voliči menších stran musejí mít stejnou možnost ovlivnit celkový výsledek voleb. V některých bodech tak soud vyhověl skupině senátorů, kteří zrušení části volebního zákona požadovali. Celkově soud zasáhl do čtyř paragrafů volebního zákona. Změny se dotknou už podzimních sněmovních voleb. Úpravu budou muset schválit zákonodárci.

Podle předsedy Senátu Miloše Vystrčila (ODS) je rozhodnutí Ústavního soudu akutní výzvou k přijetí volební novely. Senát je připraven jednat se Sněmovnou iniciovat, uvedl Vystrčil. "Rozhodnutí Ústavního soudu samozřejmě respektuji a je akutní výzvou pro obě komory našeho Parlamentu. Senát je připraven iniciovat okamžitá jednání," sdělil na twitteru Vystrčil. Většina opozičních stran zrušení části volebního zákona vítá. Rozhodnutí podle nich napraví diskriminační systém. Zástupci stran požadují co nejrychlejší společné jednání o úpravách volebního zákona. Ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD) se chce s ostatními politickými stranami setkat už začátkem příštího týdne. KDU-ČSL, TOP09, Piráti i STAN už potvrdili, že jsou připraveni jednat a volební zákon rychle doplnit.

Odborníci: Koalice by mohly být výhodnější, záleží na podmínkách

Rozhodnutí Ústavního soudu o zrušení části volebního zákona by podle politologa Petra Justy z Metropolitní univerzity v Praze mohlo být inspirací pro další koalici. Pokud by systém byl podobný tomu v 90. letech, zůstane kandidatura v koalici stále méně výhodná, uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy Univerzity v Brně. Tehdy koalice dvou stran musela získat sedm a tři stran devět procent, aby se dostala do Sněmovny. Josef Mlejnek z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) míní, že pokud bude volební systém zpoměrněn, tak by pro malé strany mohlo být naopak výhodnější jít do voleb výhradně ve vlastním dresu. Politologové to uvedli na dotaz ČTK.

Koalice by pro volby mohly být výhodnější, odhadují odborníci [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: eurozpravy.cz, RU / den: 137 303

Rozhodnutí Ústavního soudu o zrušení části volebního zákona by podle politologa Petra Justa z Metropolitní univerzity v Praze mohlo být inspirací pro další koalice. Pokud by systém byl podobný tomu v 90. letech, zůstane kandidatura v koalici stále méně výhodná, uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy Univerzity v Brně.

doporučujeme

Tehdy koalice dvou stran musela získat sedm a tři stran devět procent, aby se dostala do Sněmovny. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** míní, že pokud bude volební systém zpoměrněn, tak by pro malé strany mohlo být naopak výhodnější jít do voleb výhradně ve vlastním dresu. Politologové to uvedli na dotaz ČTK.

Ústavní soud zrušil část zákona o parlamentních volbách kvůli porušení rovnosti volebního práva a šancí kandidujících subjektů. Koalicím stran a hnutí postačí pro vstup do Sněmovny získání pěti procent hlasů. Dosud potřebovaly dvojkalice deset procent, trojkalice 15 a koalice čtyř a více stran 20 procent. Soud škrtnal i v paragrafech upravujících určení počtu poslanců v krajích a průběh skrutinia, tedy rozdělování mandátů.

"Už v krajských volbách se ukázalo, že subjekty postavené na širším základě několika stran a hnutí mohou být úspěšná - a právě v krajských volbách už doposud platilo, že koaliční kandidátky nečelily vyšší uzavírací klauzuli. Takže nevylučuji, že zde nějaké inspirace ke společnému postupu ve volbách budou i nad rámec těch, které již byly oznámeny," uvedl Just. V koalici budou kandidovat Piráti a hnutí STAN a také ODS, TOP 09 a KDU-ČSL.

"Sice odpadla sčítací klauzule, ale pokud bude volební systém opravdu zpoměrněn, tak i malá strana s výsledkem 5,5 procenta by měla získat 5,5 procenta mandátů a může být pro ni výhodnější strategie takřikajíc jít do boje výhradně ve vlastním dresu," poznamenal Mlejnek.

Podle Kopečka záleží na tom, jakou novou podobu zrušených paragrafů Parlament schválí. V případě systému z 90. let zůstanou koalice stále méně výhodné. Pro existující volební koalice je podle něj rozhodnutí Ústavního soudu spíše dobrou zprávou, protože nemusí řešit otázku, zda překročí vysokou klauzuli. "S ohledem na fakt, že menší strany v těch koalicích, STAN, lidovci, TOP 09, mají samostatně problém překročit hranici pěti procent, na které se nic nemění, jejich vůli zůstat v koalici to podle mne neovlivní," uvedl. "ODS a Piráti mají zájem vyhrát volby, navíc jsou obě jimi vedené koalice už vytvořené, takže na jejich uvažování udržet koalici to také spíše nebude mít vliv," dodal.

Kopeček si nemyslí, že by Parlament do léta, kdy se uzavírají kandidátní listiny, nedokázal schválit nějakou minimální náhradu zrušených paragrafů. Zjevně ale bude muset jít o velký kompromis. "Trochu nešťastné je, že to bude poměrně rychlé, což pro optimálnost řešení nebude asi šťastné," doplnil. Pokud by Parlament změnu do voleb neschválil, nebudou se podle Mlejnkova moci uskutečnit, protože nebude známa metoda přepočtu hlasů na mandáty.

Politické strany budou podle Justa pod tlakem co nejdříve novou přijmout. "Hlavně otázka výběru nové metody přepočtu hlasů na mandáty bude asi velmi citlivá, i proto, že existuje široká škála metod a každá má jiný účinek na jiný typ a jinou velikost politických stran," poznamenal.

Tomáš Lebeda z Univerzity Palackého v Olomouci v České televizi řekl, že mu přijde jako problematické, že nález nemá časový odklad a dopadne už na letošní volby. Kvalitě nových volebních pravidel to podle něj neprospěje. Ústavní soud argumentoval tím, že odklad vykonatelnosti nálezu by snížil legitimitu nově ustavené Poslanecké sněmovny, vyvolal nedůvěru ve zvolenou politickou reprezentaci a mohl by vést k riziku zpětného zneplatnění hlasování správním soudem.

Koalice by podle odborníků mohly být výhodnější, záleží na podmínkách [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 03.02.2021, Zdroj: forum24.cz, Autor: ČTK, RU / den: 115 248, Rubrika: Zprávy

Rozhodnutí Ústavního soudu o zrušení části volebního zákona by podle politologa Petra Justa z Metropolitní univerzity v Praze mohlo být inspirací pro další koalice. Pokud by systém byl podobný tomu v 90. letech, zůstane kandidatura v koalici stále méně výhodná, uvedl Lubomír Kopeček z Masarykovy univerzity v Brně. Tehdy koalice dvou stran musela získat sedm a tři stran devět procent, aby se dostala do sněmovny. Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** míní, že pokud bude volební systém zpoměrněn, tak by pro malé strany mohlo být naopak výhodnější jít do voleb výhradně ve vlastním dresu. Politologové to uvedli na dotaz ČTK.

Ústavní soud zrušil část zákona o parlamentních volbách kvůli porušení rovnosti volebního práva a šancí kandidujících subjektů. Koalicím stran a hnutí postačí pro vstup do sněmovny získání pěti procent hlasů. Dosud potřebovaly dvojkalice deset procent, trojkalice 15 a koalice čtyř a více stran 20 procent. Soud škrtnal i v paragrafech upravujících určení počtu poslanců v krajích a průběh skrutinia, tedy rozdělování mandátů.

"Už v krajských volbách se ukázalo, že subjekty postavené na širším základě několika stran a hnutí mohou být úspěšná - a právě v krajských volbách už doposud platilo, že koaliční kandidátky nečelily vyšší uzavírací klauzuli. Takže nevylučuji, že zde nějaké inspirace ke společnému postupu ve volbách budou i nad rámec těch, které již byly oznámeny," uvedl Just. V koalici budou kandidovat Piráti a hnutí STAN a také ODS, TOP 09 a KDU-ČSL.

"Sice odpadla sčítací klauzule, ale pokud bude volební systém opravdu zpoměrněn, tak i malá strana s výsledkem 5,5 procenta by měla získat 5,5 procenta mandátů a může být pro ni výhodnější strategie takřikajíc jít do boje výhradně ve vlastním dresu," poznamenal Mlejnek.

Podle Kopečka záleží na tom, jakou novou podobu zrušených paragrafů parlament schválí. V případě systému z 90. let zůstanou koalice stále méně výhodné. Pro existující volební koalice je podle něj rozhodnutí Ústavního soudu spíše dobrou zprávou, protože nemusí řešit otázku, zda překročí vysokou klauzuli. „S ohledem na fakt, že menší strany v těch koalicích, STAN, lidovci, TOP 09, mají samostatně problém překročit hranici pěti procent, na které se nic nemění, jejich vůli zůstat v koalici to podle mne neovlivní," uvedl. „ODS a Piráti mají zájem vyhrát volby, navíc jsou obě jimi vedené koalice už vytvořené, takže na jejich uvažování udržet koalici to také spíše nebude mít vliv," dodal.

Kopeček si nemyslí, že by parlament do léta, kdy se uzavírají kandidátní listiny, nedokázal schválit nějakou minimální náhradu

zrušených paragrafů. Zjevně ale bude muset jít o velký kompromis. „Trochu nešťastné je, že to bude poměrně rychlé, což pro optimálnost řešení nebude asi šťastné,“ doplnil. Pokud by parlament změnu do voleb neschválil, nebudou se podle Mlejnkova moci uskutečnit, protože nebude známa metoda přepočtu hlasů na mandáty.

Politické strany budou podle Justy pod tlakem co nejdříve novou přijmout. „Hlavně otázka výběru nové metody přepočtu hlasů na mandáty bude asi velmi citlivá, i proto, že existuje široká škála metod a každá má jiný účinek na jiný typ a jinou velikost politických stran,“ poznamenal.

Tomáš Lebeda z Univerzity Palackého v Olomouci v České televizi řekl, že mu připadá problematické, že nález nemá časový odklad a dopadne už na letošní volby. Kvalitě nových volebních pravidel to podle něj neprospěje. Ústavní soud argumentoval tím, že odklad vykonatelnosti nálezu by snížil legitimitu nově ustavené poslanecké sněmovny, vyvolal nedůvěru ve zvolenou politickou reprezentaci a mohl by vést k riziku zpětného zneplatnění hlasování správním soudem.

Politologové: ÚS neposuzoval ústavnost, rozhodl pozdě

Ústavní soud, který zrušil část volebního zákona řešící například počet poslanců v krajích, rozhodl podle některých politologů pět minut po dvanácté, navíc neposuzoval ústavnost zákona, nýbrž imaginární spravedlnost. Politologové, které ČTK oslovila, se shodují, že změna volebního zákona musí být nyní, osm měsíců před volbami, zejména rychlá.

„Ústavní soud ve volebních otázkách už poněkolkrát vystoupil z role a neposuzoval ústavnost, ale jakousi imaginární spravedlnost. Přitom politologie dobře ví, že žádný volební systém není absolutně spravedlivý. Ústavní soud se znovu pasoval do role aktivisty, který páchá dobro,“ konstatoval Stanislav Balík, politolog a děkan Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně (FSS MU).

Zásahem do průběhu skrutinia podle něj soud zasahuje do vnitřního života politických stran a posiluje jejich centrální vedení. „Pokud by bylo zavedeno druhé skrutinium, pak by stejně jako v 90. letech mělo centrální vedení stany možnost dostat do poslanecké sněmovny své lidi, kteří by přes krajskou soutěž neprošli,“ dodal Balík.

Politolog Michal Pink z FSS MU vidí problém i v tom, že soud rozhodl až po třech letech a navíc v těsném odstupu od podzimních voleb do sněmovny.

„Vzhledem k tomu, že novou je třeba připravit v dostatečném předstihu před podzimními volbami, přišlo rozhodnutí Ústavního soudu opravdu pět minut po dvanácté. Vzhledem k tomu, že nové znění zákona by mělo respektovat už složení kandidátních listin,“ uvedl Pink.

Zásadní podle něj je nejen urychleně připravit potřebnou novou zákonu v souladu s rozhodnutím Ústavního soudu, ale zejména dohlédnout na to, aby se změny včas promítly do prováděcích předpisů a vešly v obecnou známost.

„Jednak proto, aby volič věděl, co se stane s jeho hlasem poté, co ho odevzdá, ale také aby měly volební komise, které byly dosud zvyklé na určitý způsob sčítání hlasů, čas se na změnu připravit,“ dodal Pink.

Obdobně situaci vidí i politolog Tomáš Lebeda z Univerzity Palackého v Olomouci. Uvedl, že Ústavní soud dal zákonodárcům extrémně krátkou dobu na úpravu mimořádně důležité součásti volebního systému, jakým je výpočet mandátů. „Navíc jim mantinely zachoval extrémně úzké, protože v kontextu vyhlášených voleb zachoval to, co tam zůstat musí, tedy 14 krajů. Vlastně se tímto stal poměrně aktivním spoluvůrcem pravidel,“ uvedl Lebeda.

Politolog Jakub Šedo z FSS MU upozorňuje, že času na změnu volebního zákona podle zadání ÚS je dost, ale pouze bude-li politická vůle. „Máme odborníky, kapacity a znalosti a rozhodnutí ÚS dává dostatečně širokou možnost, jak jej naplnit. Pokud se ale proces rozhodování na čemkoliv zasekne, dostaneme se do časové tísně. V podstatě platí, že čím menší změnu, která ale bude v souladu s rozhodnutím ÚS, uděláme, tím víc času budeme mít,“ uvedl Šedo.

Rozhovor s Denisou Hejlovou

RÁDIO, Datum: 03.02.2021, Zdroj: ČRo Dvojka, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 151 305

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Dobrý den přeje Zita Senková. V následujícím rozhovoru budeme analyzovat mediální kampaň k očkování proti covidu 19 i roli strategické komunikace, zejména v době krize. Pozvání přijala Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace public relations na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**, dobrý den, vítejte v pořadu.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

Dobré ráno.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Zeptám se vás například i na to, zda má vláda jasno, jak lidi oslovit, či jaká je v Česku informační gramotnost, nerušený poslech. Jakou strategii, paní Hejlová, zvolili politici během pandemie při komunikaci s veřejností? Jak nám vysvětlují své rozhodnutí, opatření, jak informují o průběhu, vývoji pandemie, případně i motivují k očkování?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations **FSV UK**

V té komunikace vlády, já bych oddělila to, co se dělo na jaře a to, co se děje od podzimu dál. Dá se říci, že na jaře tím, že ta situace byla nová, tak politici se snažili být co nejvíce v médiích. Měli hodně tiskových konferencí a snažili se komunikovat opravdu o všem možná až příliš detailně a lidé je poslouchali. Potom přes léto ale ta situace se příliš rozvolnila, lidé i politici ztratili ostražitost a tu pozornost a vlastně i pochopení lidí se jim na podzim už nepodařilo získat zpátky. Takže od toho podzimu ta komunikace je výrazně horší.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

A proč podle vás, možná je to spíš otázka na sociologa, ztratili politici tu ostražitost? Co je jaksí ukonejšilo po, po jarní vlně covidu-19?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Samozřejmě ta odpověď na to je velmi obtížná. Já nejsem součástí vlády, tak nevím co se jim tehdy honilo hlavou. Ale samozřejmě každá krize probíhá podle určitých vzorců, které se opakují. Takže poté fázi, která jej vlastně ta první taková to, kdy se lidé semknou a snaží se tu situaci nějakým způsobem zvládnout, tak po té to na ně začne dopadat, přijde taková deziluze a lidé už prostě nejsou ochotni tolik participovat na tom zvládnání té krize.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Souhlasím s vámi, že co dopočtu tiskový konferenci asi v tomto patříme opravdu v Evropě mezi premianty. V čem je obecně důležitá strategická komunikace?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Je to hrozně důležité zejména v těch krizových dobách, kdy musíte lidi vlastně nějakým způsobem přesvědčit o tom, že máte situaci pod kontrolou, že víte co děláte a že jim to umíte vysvětlit. Od toho je tady vlastně strategická komunikace, aby vám v tom pomohla. Aby vám pomohla vlastně to, jak to máte říkat, komu to máte říkat a jak máte také naslouchat té zpětné vazbě, kterou vám lidé dávají zpět.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

A existuje tedy nějaká strategická komunikace? To co jsme viděli, postup chování, jednání politiků, odpovídá nějaké té strategické komunikaci?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

No, příliš neodpovídá.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Nebo jak by možná naopak, paní Hejlová, měla vypadat strategická komunikace?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Poměrně jednoduše. Tady v tom případě by měla vycházet z nějakého epidemiologického plánu, ze scénáře, který vlastně obvykle vlády mají připravený dopředu. To je takový obecný dokument, který připravuje různé možné scénáře krizí. Velmi často to používají firmy. Třeba když máte nějakou velkou potravinářskou firmu, která vyrábí, dejme tomu, nápoje, tak ta firma pravidelně se připravuje na to, jak reagovat, když se něco stane. Když se třeba něco na výrobní lince pokazí, kdo má za co nést odpovědnost a kdo se k tomu vyjadřuje. Dokonce se na to dělají i taková krizová cvičení. Podobně jako máte třeba požární cvičení, tak se někdy cvičí i ty firmy v tom vlastně, simulují ty situace a připravují se tady na to.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Měli třeba státy kolem nás lepší krizovou komunikaci, kdybychom srovnali ten přístup v České republice a například v tom bezprostředním zahraničí. Můžeme se podívat na Slovensko, do Polska nebo do Rakouska, do Německa, když to vezmu jenom kolem.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

A dá se říci, že ano, i když ta situace není jednoduchá v žádném státě. Nemáme žádný jako úplně jednoduchý recept. Také lidé jsou odlišní, jinak reagují v těch státech, takže s těmi státy, jak jste říkala, se kterými my se můžeme srovnávat, tak Polsko když pomineme jiné jejich politické problémy, které prostě hýbou tou společností, tak určitě mnohem dříve než my nasadilo třeba velmi úspěšnou komunikaci kolem očkování. A ty jejich výstupy byly takové velmi lidské, jednoduché a přesvědčivé, prostě říkali lidem, běžte se očkovat, děláte to pro své blízké. Velmi podobně je na tom Slovensko a třeba v Německu z toho německého modelu jako velmi úspěšní můžeme považovat ten fakt, že většinu těch epidemiologických opatření nekomunikuje vláda ale odborný institut. To se vlastně u nás třeba nestalo.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Máte to určitě na mysli Institut Roberta Kocha.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Ano.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Který pravidelně informuje. Kdo by tedy v našem případě měl za vládu ideálně z vašeho pohledu komunikovat? My tady máme také celou řadu různých skupin, se kterými vláda spolupracuje. Třeba s ekonomy, existuje ÚZSI, Úřad pro zdravotnické informace a statistiky, statistiku.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

No, z dlouhodobých výzkumů vyplývá, že automaticky, když komunikuje něco politik, tak má nižší důvěryhodnost, než třeba expert anebo i byznysman. A tady na ten fakt třeba mimochodem vlastně politické hnutí ANO hrálo ve svém politickém marketingu, protože se snažilo vlastně představit ne jako politici, ale jako lidé, úspěšní lidé z praxe, kteří vědí, o čem ten život je. Takže vlastně na začátku té krize, kdyby si politici řekli, ano, vybereme tady třeba opravdu jeden ten výzkumný institut, ať už by to bylo třeba Státní zdravotnický ústav anebo, nebo kdokoliv jiný a, a to bude ta hlavní osoba anebo hlavní hygienik a to bude ta hlavní osoba, která bude konzistentně komunikovat všechna ta opatření, která se toho týkají, no tak určitě by jim to v jistém směru pomohlo.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

U nás vlastně komunikují ale všichni.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Je to tak a někdy toho říkají až příliš mnoho, že.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

V Německu se proto zažil termín infodemie, což je vlastně záplava informací, ale nejenom informací ale i různých dezinformací, polopravd, také se často hovoří o tom, že jakýsi status celebrit získali různí vědci, virologové, epidemiologové, kteří jsou dnes a denně v médiích.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Je to tak. Je to dáno i povahou těch médií, které se snaží přirozeně, je to v jejich obchodním zájmu, aby získali co největší pozornost, a proto vlastně zvýrazňují různé extrémní názory, protože ty většinou tu pozornost přitáhnou, i když poměrně třeba malého okruhu lidí, tak z toho okruhu prostě těch lidí si to potom přečtou všichni.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Řekla byste, že tu pandemií koronavirem provází mnoho informací, nebo je to takříkajíc přiměřené, kdybychom se podívali na jinou problematiku.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Pokud se týče komunikace vlády, tak tam určitě by bylo dobré objem těch informací snížit, a to fakticky a tam prostě vláda těch nařízení komunikovala nebo vytvořila příliš mnoho a tím jak se neustále měnily, což i je dané do určité míry povahou té situace, ale prostě když je těch výjimek příliš mnoho, tak lidé nejenom že se v tom přestanou orientovat, ale ztratí chuť ta nařízení vůbec vnímat, jaksi kognitivně je to pro ně příliš náročné a snaží se tomu vyhnout tak jako tak, takže už od začátku by bývalo bylo lepší, kdyby vláda spíš se snažila ty lidi pozitivně motivovat a nechala jim větší svobodu v rozhodování. Snažila se je nějakými jako skutečně pozitivními motivacemi pobídnout k tomu, aby se připojili do té společné lodi. Jakmile se ale chová trochu takovým tím způsobem jako rodič k malým dětem, které prostě nemají ještě vlastní rozum a musejí přesně poslouchat to, co jim vláda řekne do nejmenších detailů, tak potom ti lidé prostě rezignují na to poslouchat cokoliv.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Pro Dvojku analyzuje komunikaci vlády během pandemie. Kdo nevěděl, co to je TikTok, mobilní aplikace a sociální síť, na které se sdílejí a vytváří krátká videa, tak se to v uplynulých dnech bezpečně dozvěděl, protože na tuto síť vstoupila Vláda České republiky, a to s kampaní na vyvracení dezinformací o očkování proti covidu 19. Proč to vlastně, paní Hejlová, sklídilo takovou kritiku?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Těch faktorů je mnoho a o tomto případě se mluvilo snad, až když disproporčně mnoho. Ale dá se říci, že problematičtější je jednak ten kanál, protože je vlastně vlastněný čínskou společností /nesrozumitelné/, která v mnoha zemích vzbuzuje kontroverze ohledně bezpečnosti a napojení na čínskou vládu. V mnoha velkých zemích například zakázaná třeba jako v Indii a i v dalších státech. Dalším problémem je to zacílení, protože vlastně nikdo úplně přesně nepochopil, proč se, proč vláda cílí na mladé lidi v tuto chvíli, proč je to zrovna tak důležité, když prioritu v tento okamžik by třeba měly dostat jiné cílové skupiny, například senioři, kterým je potřeba vysvětlit, jak se mají registrovat na očkování. No a tím třetím problémem je nekonceptnost v tom postupu. To znamená, kdyby vláda stejně tak věnovala pozornost jiným cílovým skupinám na jiných sociálních médiích a mediích obecně a jiným způsobům komunikace, pak by to určitě nikdo tolik nerozpíral, ale když si vybere prostě jenom tuto jednu nějakou partikulární věc. Ono to nemělo být jenom na TikToku, ale i na Instagramu a na YouTube, což ta vláda také zapoměla říci mimochodem. Tak potom to prostě vzbuzuje otázky a spíš to ty lidi naštvě.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jak byli vůbec mladí lidé podchyceni dosud, co se týče právě té komunikace?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Dá se říci, že vůbec a celá řada expertů na to poukazovala kontinuálně. Už takovým opakovaným klišé, které ale prostě pořád pravdivé, se stalo to, že nejvíce s mladými lidmi komunikuje opoziční poslanec Dominik Feri přes svůj Instagramový účet, který dneska jenom pro informaci sleduje téměř milion lidí.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Nebylo by tedy to, to podstatnější pro tu kampaň na TikToku, respektive to zaměření na tuto věkovou kategorii? Kdybychom se na to podívali z tohoto úhlu pohledu.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Bylo, pokud by bylo jasné, co ta vláda chce říci.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

A co chce říct podle vás? Zabodují u populace mediálně známé osobnosti nebo známí influencersi, youtuběři.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Tam je otázka ale čím mají zabodovat, co mají říci, protože jestli mají říci, jděte se očkovat, tak to pro mladé lidi ještě sen někde v nedohlednu. Jestli mají říci, přesvědčte své prarodiče, aby se šli očkovat, pak to musí být provedeno jiným způsobem a jestli má sdělit něco cokoliv jiného, třeba nechodte na párty, tak to z té komunikace vůbec nebylo zjevné.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Ministerstvo zdravotnictví chystalo komunikační kampaň už loni na podzim, po kritice ale zakázku zrušilo. Podle očkovací strategie se s ucelenou propagací počítá od února, který už tedy běží zatím na podporu vakcinace, rezort vypustili několik spotů a pár inzerátů, jak by tedy měla vypadat nebo bude vypadat kampaň na očkování?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

No, my tady směřujeme dvě věci. Jedna je ta kampaň na komunikace jako obecně a druhá je ta kampaň na podporu očkování. To jsou dvě různé věci a vlastně první signál o tom, že vláda si je vědoma toho, že ta komunikace je nedostatečná velmi výrazný, řekl pan prof. Prymula už v říjnu loňského roku, kdy řekl, že ta komunikace vedla financování dalších věcí je jedním ze tří pilířů, na které se ta vláda zaměří a k vypsání toho tendru, který byl téměř okamžitě zrušen, protože byl napsaný špatně, tak došlo vlastně koncem prosince. Takže dneska máme začátek února, je vidět, že ta vláda nereagovala ve zlepšení komunikace nějak bryskně. No, jak jste říkala, vypustili jeden klip, který proběhl bez nějaké větší odezvy.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Kdy podle vás ideálně měla být kampaň už hotova?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Loni v létě.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Loni v létě.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Kampaň na komunikaci a na podzim se měla začít připravovat kampaň na očkování.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Na očkování. A lze udělat, paní Hejlová, kampaň, která by tedy oslovila maximum populace?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Ano, samozřejmě, od toho jsou tady komunikační experti, kteří jsou schopni takové kampaně připravit a vidíme kolem sebe celou řadu kampaní, nejenom komerčních, ale dneska k nám promlouvá celá řada neziskových, kulturních institucí a celá řada z nich má připravené strategie a i různé taktiky, jak zvýraznit svůj prostor nejenom v médiích, ale ve společnosti, jak podpořit to, co dělají tak, aby to mělo větší dopad.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Koncem loňského roku propagoval očkování proti covidu-19 klip, ve kterém zazněla báseň Jiřího Wolкера. Snad plakali jsme, ale teď chceme žít a budeme tak jako dřív díky očkování, jak se vám tento klip líbil, to pojetí?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Tak mně osobně se příliš nelíbila, já jsem generace, která tohoto básníka nemá příliš v oblibě, ale to zacílení bylo nás starší generaci, takže nemohu mluvit za ně, každopádně nevím, kolik z nich si pamatuje básníka Jiřího Wolкера s nějakým, s nějakou příjemnou nostalgii a srovnala bych to opět kampaněmi v podobných zemích, v Polsku, na Slovensku, které byly modernější, jednodušší a řekla bych, že i takové aktuálnější.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

V té slovenské kampani podpůrné naočkování vystoupila třeba i slovenská prezidentka Zuzana Čaputová a různé známé osobnosti. Italové ti vsadili na první jarní květinu prvosenku, Primula veris jinak. Ten oficiální slogan je s květinou ožívá Itálie, pak mají velmi emoční klip, kde je starší žena evidentně matka se svou dcerou, které dělí taková, takový igelit, v jednom momentu se zvedne vítr, odvaje, odvane a vše je opět v pořádku. Je důležité právě zapůsobit na ty emoce, co by měl takový klipspod vlastně obsahovat podle vás?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Jestliže je cílem toho klipu podpořit lidi, aby se nechali očkovat, pak musí obsahovat obě dvě ty části. Jednak ty informace a jednak emoce a na každého z nás působí něco trochu jiného, ta společnost se dá rozřadit do určitých typů lidí a podle toho, co je spíše přesvědčí, jestli je spíše přesvědčí to, že už se nechali očkovat jejich blízcí a že se k nim mají přidat. Nebo jestli je přesvědčí starost o ty své blízká anebo jestli je spíše přesvědčí třeba nějaké medicínské argumenty, fakta, čísla, statistiky.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, se s námi dělí o své zkušenosti i postřehy. Vrátila bych se, paní Hejlová, ještě k roli médií. Během krize samozřejmě tady musíme rozlišit média klasická a média sociální. Nakolik podle vás přispívají k té orientaci v problematice?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

A to je velmi dobrá a poněkud složitá otázka. Dá se říci, že ta média zejména v počátcích krize a tady bych klidně i pochválila veřejnoprávní média, se velmi snažila být co nejvíce nápomocná. Dávali politikům téměř neomezený prostor v hlavních zpravodajských relacích a politici skutečně mohli říci všechno, co měli na srdci. Zároveň můžu připomenout i třeba to, kdy se televize snažila pomoci lidem tu situaci zvládnout i jinými způsoby, pomoci třeba rodičům, kteří učí své děti, takže zavedla výukový pořad UčíTelka. A to platí i pro jiné stanice, skutečně se snažily informovat co nejvíce o té situaci. A na druhé straně ta povaha těch médií v dnešní době je taková, že hodně má tendenci vyvolávat a vyhledávat protiklady, že si myslí, že na každou věc existují dva různé názory a v zájmu takzvané objektivit jim dává podobný prostor. Takže někdy, dá se říci, média vyhledávala názor lidí, byť třeba i odborníků, který byl jaksi extrémní jenom proto, aby ukázala, že vlastně ta situace, že jí někdo může vidět a tím mohou ta média přispívat k tomu, že lidé ztrácí orientaci, že vlastně nevědí, komu mají věřit, že nevědí, který odborník je ten pravý a jak se říká, koho zase zítra ta média vytáhnou.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Jaká je vůbec informační gramotnost v České republice?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

To je taky velmi složitá otázka, ta informační gramotnost, té vůbec téměř jako nebyl věnováno v dosavadní české společnosti třeba ve vzdělávání téměř jako žádný prostor. Když se bavíme o výuce malých dětí na školách, tak podle nějakého našeho dřívějšího výzkumu pouze polovina dětí se setkala vůbec alespoň s nějakou formou té výuky, třeba mediální gramotnosti, ale to

se nebavíme o výuce třeba marketingové gramotnosti nebo informační gramotnosti. Takže v tom našem třeba vzdělávacím systému jednoduše řečeno, vysvětlit to, na jakých principech dneska média a komunikace kolem nás fungují, výrazně absentuje a pokud je to přítomno, tak to je díky pár osvěceným učitelům, které to osobně zajímá anebo několika málo neziskovým organizacím, které se tomu věnují a ty se tomu věnují dobře, ale určitě to nestačí. No a téměř vůbec se nemyslí na ty starší věkové skupiny, kterým dneska, to už je i můj případ, prostě pomáhají nastavovat mobily jejich děti. Takže ty se s tím také perou, jak mohou.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

A propo mobil, vrátila bych se alespoň krátce k těm médiím sociálním a jejich roli právě během pandemie.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Role těch sociálních médií během pandemie určitě můžeme jí vnímat opět, jak v tom pozitivním, tak i v tom negativním slova smyslu protože, zejména pokud jde o to rané období, tak tam sociální média výrazně pomohla propojit jednotlivé lidi, pokud něco potřebovali. Určitě si pamatujeme případy sousedské výpomoci, lidé šili roušky, nabízel si je přes sociální média. Já sama jsem se toho také účastnila, takže tady v tom ta role těch sociálních médií je určitě pozitivní, protože prostě vám nabídne možnosti velmi levně, jak zlepšit svou situace nebo jak pomoci prostě druhý. Na druhou stranu sociální média operují na základě vlastně principu fungování, kterým ne úplně rozumíme, na principu takzvaných algoritmů, které se řídí především podle toho, jaký je váš psychologický profil. A v zásadě vás uzavírají do toho, co se vám bude líbit tak, abyste u jejich sledování vydrželi co nejdéle. Proto se stává, že ti lidé nejsou konfrontováni s jinými názory nebo s jiným obsahem. A stále více se uzavírají do takových svých vlastně myšlenkových a sociálních bublin a myslím si, že vlastně to, co si myslí oni, si myslí všichni ostatní.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Mimochodem letos jsou už politické strany či hnutí v předvolební kampani, protože prezident Miloš Zeman vyhlásil termín říjnových voleb o poznání dřív, než bývá zvykem. V České republice sehraje to právě v kontextu těch komunikačních kampaní, kampaní pro vakcinaci v České republice nějakou důležitou roli?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Ano, je to tak a už jsme se mohli setkat s prvním problémem, který to přineslo, a to byla právě ta nešťastná komunikace vlády na sociálních médiích, kdy nebylo úplně přesně jako zřetelné, jestli to je komunikace na podporu očkování, či jestli to je komunikace, která má zlepšit image vlády nebo některých konkrétních osob, takže už, už tam to způsobilo jistě komplikace a i do budoucna musí se na to dávat pozor. Nesmí být placena předvolební kampaň z veřejných vládních peněz.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Co bychom se my všichni měli naučit, abychom tomu dnešnímu světu a možná i tady těm informacím během pandemie porozuměli?

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Tak v první řadě takovéto obecné pravidlo, je skutečně dbát na důvěryhodnost toho zdroje. To je asi úplný základ a druhá věc je ta, uvědomit si, že různé instituce, organizace a třeba i a národní celky, státy mají svůj záměr v komunikaci a že chtějí nás přesvědčit o něčem anebo zapůsobit nějakým způsobem třeba na změnu našeho myšlení. Tady narážím třeba na to, jak úplně odlišně je vnímaný vlastně ten třeba původ koronaviru u nás v České republice a v Číně. V Číně a tady se bavíme o více než miliardy lidí, skutečně velká část z těch Číňanů věří tomu, že virus tam byl zavlečen ze zahraničí. A my samozřejmě věříme tomu samému, že ten virus k nám byl zavlečen z Číny. Takže tohle to na poli třeba mezinárodní politiky, mezinárodní komunikace bude do budoucna způsobovat jako velká problémy a státy dneska věnují velkou pozornost vlastně tady tomu, čemu říkáme prostě nějakým způsobem informační války, psychologická operace a tak podobně.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Konstatuje Denisa Hejlová, vedoucí katedry marketingové komunikace a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Děkuji za váš čas a za vaše názory a zkušenosti a přeji hezký den, na slyšenou.

Denisa HEJLOVÁ, vedoucí, katedra marketingu a public relations FSV UK

Také hezký den všem, děkuji.

Zita SENKOVÁ, moderátorka

Mým zítřejším hostem bude spisovatel Pavel Kosatík. Příjemný poslech Dvojky přeje Zita Senková.

Kdyby se politici do října nedohodli na novém způsobu, jak se budou hlasy přepočítávat na poslanecké mandáty, bylo by to naprosto bezprecedentní, říká politolog Lukáš Hájek. "My teď vlastně máme děravý zákon, na jehož základě se volby prakticky nemohou konat, protože chybí onen přepočet hlasů na mandáty," vysvětluje politolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Ústavní soud zrušil část volebního zákona pro porušení rovnosti volebního práva a šancí kandidujících subjektů. A platí to už pro sněmovní volby na podzim. Jaké kroky nyní musí podniknout parlament, aby se volby konaly v řádném termínu? Všechny strany jsou samozřejmě tlačeny k tomu, aby se na určitých pravidlech dohodly, protože máme jasně stanovený termín voleb. Čili nyní se musí připravit úprava zákona o volbách, na které se musí shodnout jak poslanci, tak senátoři a následně ji podepsat prezident.

U tohoto zákona není potřeba ústavní většina?

Toto je běžný zákon, tedy stačí, aby prošel prostou většinou. Specifikem je pouze to, že poslanci nemohou senátory přehlasovat, takže obě parlamentní komory se musí shodnout.

Čili zákonodárci musí během osmi měsíců, které zbývají do voleb, primárně vymyslet nový způsob přepočítávání hlasů na poslanecké mandáty...

Přesně tak. Ústavní soud zrušil dvě hlavní věci. Za prvé aditivní klauzuli pro koalice (potřebných 10 procent pro dvojkoalice, 15 procent pro trojkoalice...). V tomto případě neočekávám, že by parlament něco vymýšlel, prostě je to zrušená věc a platí jen hranice pět procent pro jakýkoliv politický subjekt. A za druhé jde o zmiňovaný přepočet hlasů na mandáty, který nyní rozhodnutím Ústavního soudu zmizel, a je nutné se domluvit na novém způsobu. Dosud to bylo tak, že přepočet probíhal na úrovni krajů, nyní může přepočet probíhat například ve více fázích. To je ale skutečně jedna z variant, dohodnout se musí zákonodárci.

Co by se stalo, kdyby se zákonodárci nedohodli?

To by bylo naprosto bezprecedentní. My teď vlastně máme děravý zákon, na jehož základě se volby prakticky nemohou konat, protože chybí onen přepočet hlasů na mandáty. Můžeme se nicméně odkázat na reformu z roku 2000, kdy se dělala poslední zásadní změna volebního zákona, kterou Ústavní soud tehdy zrušil. A pak se narychlo přijímala úprava, která platí dodnes. Čili zde máme příklad, že se nakonec strany nějak dohodly, byť dnes vidíme, jak to dopadlo. Věřím tomu, že se poslanci a senátoři dohodnou, protože volby musí proběhnout na základě zákona a nikdo by neměl chtít operovat s nějakými extrémními variantami - například že by se nějak prodlužovalo volební období a podobně.

Dosavadní volební systém do jisté míry znevýhodňoval malé strany a koalice, to odpadlo. Čili na novou úpravu se nemusí dominantní subjekt, jakým je hnutí ANO, dívat úplně pozitivně, myslíte, že dojde ve sněmovně ke shodě?

Určitě to bude velká politická hra. Všechny volební systémy přinášejí výhody i nevýhody a každá z těch stran bude samozřejmě přistupovat k jednání s tím, co je pro ni v danou chvíli výhodnější a co ne. Komplikované je to nejen kvůli tomu, že máme velké a malé strany, ale nyní i koalice. Čili STAN nebo TOP 09 se nyní nebudou chovat jako malé strany, protože jsou součástí velké koalice. Takže obě tyto strany ještě s lidovci se mohou radovat, že zmizely částečně diskriminační prvky pro malé politické subjekty, které by jim standardně škodily, pokud by kandidovaly samostatně, ovšem nyní jsou v koalici.

A takoví starostové společně s Piráty se v předvolebních průzkumech dostali na úroveň hnutí ANO. Čili stejně tak, jak bude případná nová úprava teoreticky méně výhodná pro hnutí Andreje Babiše, tak to bude méně výhodné i pro tuto koalici, protože jsou už stejně velcí. To nepochybně bude hrát při jednání obrovskou roli.

A nevznikne zrušením určitého znevýhodnění malých stran pnutí v koalicích, aby šly do voleb samostatně?

Co se týče malých stran, jako je TOP 09, KDU-ČSL či STAN, tak těm strašák potřebných pěti procent nezmišlel, čili nemají důvod opouštět koalice. Pokud se díváme na větší strany, což jsou Piráti a ODS, tam je to něco jiného. Nicméně vše samozřejmě závisí na tom, jak se nakonec budou hlasy voličů na mandáty přepočítávat, což nyní nevíme. Dokud nebude znám systém finálního přepočtu, tak není úplně jasné, jestli nebude pro takovou ODS výhodnější jít do voleb samostatně a mít pro sebe více míst na kandidátní listině, či nikoliv. My teď víme jen to, že starý přepočet neplatí.

Změna volebního zákona

TV, Datum: 03.02.2021, Zdroj: CNN Prima News, Zpráva: 4

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

A ve vysílání je s námi místopředseda TOP 09 a poslanec Jan Jakob. Přeji vám dobré poledne.

Jan JAKOB, poslanec, místopředseda strany /TOP 09/

Dobrý den. Děkuji za pozvání.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

Já začnu...

Jan WINTR, ústavní právník

Tady nejde jenom o ty koalice, protože těch koalic zase v minulých letech tolik nekandidovalo, ale především Ústavnímu soudu...

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

/nesrozumitelné/ Cíl je jasný, ukončit neprofesionální řízení naší země v čele s oligarchou. Systém volebního přepočtu na tom nic nemění. Jak ale podle vás rozhodnutí Ústavního soudu změní, anebo zamíchá s letošními sněmovními volbami?

Jan JAKOB, poslanec, místopředseda strany /TOP 09/

Tak v první řadě bych chtěl říct, že potřeba rozhodnutí Ústavního soudu respektovat. My teď se budeme muset vyrovnat s tím, aby bylo přijato znění zákona tak, aby se mohly volby uskutečnit. Určitě lze předpokládat, že ten volební systém bude spravedlivější ve smyslu proporcionality, tudíž nebudou zvýhodněny ty největší volební strany. Já si nemyslím, že by to mělo nějak zamíchat volebními výsledky. Já myslím, že tady bude souboj o to, jestli má tato neprofesionální vláda pokračovat, nebo jestli se mají moci chopit demokratické strany a jejich odborníci.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

Přehlasování ústavní soudci mluví o aroganci při rozhodování. Návrh tam ležel už od roku 2017. Vy tedy volební systém označujete nebo ten budoucí volební systém označujete za spravedlivější. Je podle vás ale správně, že se rozhodnutí týká už letošních sněmovních voleb?

Jan JAKOB, poslanec, místopředseda strany /TOP 09/

Tak určitě to rozhodnutí by bylo lepší, kdyby přišlo dřív než v tuto chvíli, kdy už jsou volby vyhlášeny. Nicméně, nicméně...pardon, teď jsem zapomněl tu vaši otázku. Ještě jednou.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

Jestli je podle vás správně, že se rozhodnutí týká už letošních voleb? Na to jste mi už vlastně odpověděl.

Jan JAKOB, poslanec, místopředseda strany /TOP 09/

Určitě. Určitě. Protože kdyby proběhly podle vlastně Ústavním soudem rozhodnuto podle neústavního volebního modelu, tak by byla zpochybněna jejich legitimita. Takže je potřeba najít ten konsensus tak, aby se mohly volby uskutečnit správně a v souladu s Ústavou.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

A najde se podle vás shoda obou komor na podobě letošních sněmovních voleb včas? Má například TOP 09 připravený nějaký návrh?

Jan JAKOB, poslanec, místopředseda strany /TOP 09/

My na tom okamžité začneme pracovat. Je nepochybné, že ta shoda se najít musí. Takže musíme společně se všemi stranami najít nějaký rozumný kompromis. Myslím, že i tady ve Sněmovně jsou podány již nějaké návrhy z minulosti volebního zákona, takže můžu být 2 cesty - buď napsat nějakou variantu kompromisní novou, nebo začít pracovat na úpravě toho, co už je předloženo.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

Hostem ve vysílání CNN Prima News byl Jan Jakob, místopředseda TOP 09. Díky za váš čas a za váš komentář. Hezký den.

Jan JAKOB, poslanec, místopředseda strany /TOP 09/

Děkuju. Na shledanou.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

Zákon porušoval volební právo a šance kandidujících subjektů, uvedl ve svém rozhodnutí Ústavní soud. S tím souhlasí i odborník na ústavní právo Jan Wintr, podle kterého nebyl dosavadní systém voleb ke koalicím férový.

Jan WINTR, ústavní právník

Tady nejde jenom o ty koalice, protože těch koalic zase v minulých letech tolik nekandidovalo, ale především Ústavnímu soudu, jak se teď ukázalo v tom nálezu, vadilo to poměrně výrazně zkruslení, ke kterému dochází tou kombinací těch různých velikých volebních krajů a té přepočítávací d'Hondtovy metody volebního dělitele. V důsledku to vedlo třeba k tomu, že ANO získalo v roce 2017 za 30 % hlasů 78 mandátů, což je skoro 40 % mandátů, zatímco ty malé strany STAN a TOP 09 za 5-6 % hlasů místo nějakých 10-12 mandátů dostaly jenom 7 nebo 6. A tahle disproporce je prostě zakotvena v tom volebním systému a Ústavnímu soudu to přišlo protiústavní. Vracíme se o 20 let zpátky do doby opoziční smlouvy, kdy těm dvěma tehdy velkým stranám ODS a sociální demokracii připadalo, že ty malé strany mají tím svým koaličním potenciálem přílišný vliv potom na sestavování těch vlád, tak se pokusily různě upravovat ten systém volební a vytvořily volební systém, který výrazně nahrával velkým stranám. Tento volební systém s 35 poměrně malými volebními kraji ovšem Ústavní soud na začátku roku 2001 zrušil. A to, podle čeho volíme tedy od roku 2002, tak je takový kompromis, který tehdy vznikl, ale který tu základní myšlenku, že ty malé strany mají být oslabeny tím systémem, tak zachovával.

Lucie HRDLIČKOVÁ, moderátorka

A reakce politiků na změnu volebního zákona jsme probrali s politologem Josefem Mlejnkem. Tady jsou jeho slova.

Josef MLEJNEK, politolog, **Fakulta sociálních věd UK**

Může ovlivnit výsledek jednak v té rovině, že odpadla ta sčítací klauzule pro koalice, takže ty koalice, které tu dosud vznikly, tak jsou jaksi více zabezpečeny proti tomu, že by, dejme tomu, nemusely překonat tu zvýšenou klauzuli. Samozřejmě že to zrušení aditivní klauzule může i osmělit nějaké další strany, aby koalice jaksi utvořily, takže se může stát, že ještě se třeba dočkáme nových koalic nebo nějakých nových spojení. Na druhou stranu pokud Ústavní soud vyslovil jasný názor, že ten volební systém má být skutečně poměrný a že tudíž nemá docházet k tomu, že by v těch menších volebních obvodech byly ty menší strany nějakým způsobem penalizovány, tak to na druhou stranu zase může osmělit jaksi některé strany k samostatné kandidatuře nebo vlastně už jedinou překážkou je ta pětiprocentní klauzule, takže to ještě může zamíchat kartami. Ale ještě musím dodat, že my v tuto chvíli nevíme, podle jakého přepočtu se budou hlasy na mandáty převádět, poněvadž Ústavní soud pouze zrušil tu stávající normu a ta změna je teď na Poslanecké sněmovně a Senátu.

Země se dostala do víru ústavní nezodpovědnosti, kompromis nesmí být paskvilem, říká Mrklas [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: eurozpravy.cz RU / den: 137 303

ROZHOVOR – Nález Ústavního soudu, který zrušil část volebního zákona, považuje přední politolog Ladislav Mrklas za nezodpovědný. A to i v kontextu, že se sněmovní volby konají za osm měsíců a stížnost senátorů u soudu byla podaná tři roky. „Česká republika se bohužel dostala do víru ústavní nezodpovědnosti, na jejíž jedné straně stojí prezident a na druhé Ústavní soud. Je otázkou, jak vše a kde skončí. Osobně dost pozdvihuji obočí nad tím, jak rozhodování našich ústavních činitelů vypadá. Strany musejí nalézt kompromis, jinak by se volby nemohly uskutečnit, což by vyvolalo ústavní krizi,“ říká v rozhovoru pro EuroZprávy.cz Ladislav Mrklas.

doporučujeme

Je přesvědčený, že zrušení aditivního kvóra, které mimo jiné obsahuje nález Ústavního soudu, znamená pro některé politické strany velkou úlevu. Politolog Ladislav Mrklas se totiž domnívá, že subjekty si nyní mohou dovolit uzavřít volební koalice, aniž by za spojenectví byly jakkoli penalizovány, pokud nespĺnily limit zvýšeného kvóra. „V současné době se od tlaku mohou odprostit obě uzavřené opoziční koalice. Dokonce je možné, že budeme ještě překvapeni, jak i jiné politické strany se nyní budou pokoušet o vytváření dalších volebních aliancí.“

Člen správní rady a katedry politologie i mezinárodních vztahů vysoké školy CEVRO Institut, na níž je prorektorem, v rozhovoru pro EuroZprávy.cz připouští, že klíčové pro aliance bude, jak se vykrystalizuje výsledná podoba volebního systému. „Pakliže bude velmi poměrný, tak se pro některé strany může jevit jako výhodnější nejtít do voleb v koalici, protože poté pakt nebudou potřebovat. Na druhou stranu obě koalice do svého vzniku vložily velké náklady, a tak si jakékoli změny rozmyslí.“ Expert na volební a stranické systémy upozorňuje, že zrušená D'Hondtova metoda je celkem kontroverzní věcí, protože představuje nejčastější způsob, jakým se přerozdělují hlasy na mandáty. „A její disproporční účinek nastává až ve chvíli, kdy je používána v různě velkých volebních obvodech, respektive malých volebních obvodech.“

Politolog, který absolvoval doktorské studium na Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** v Praze, nedovede říci, komu nález Ústavního soudu nejvíce prospěje, protože zatím není jasné, jaký nový systém bude. „Do problematiky vstupuje i fakt, že volební zákony schvalují obě komory parlamentu, přičemž v dolní je jiná většina než v horní. Kompromis je nezbytný.“

Politický analytik připomíná, že stávající volební systém, který byl Ústavním soudem z velké části zrušen, nevezšel z dílny stran podílejících se na opoziční smlouvě. „Byl to systém, na němž se shodly strany poté, co reforma volebního systému spadla pod stůl právě rozhodnutím tehdejšího Ústavního soudu.“ Jinými slovy, nyní máme podle Ladislava Mrklase co do činění s velmi špatným volebním systémem, který ale vznikl jako takový všeobjímající kompromis. „A tak i proto je potřeba velmi bedlivě sledovat, jak bude nynější kompromis vypadat, abychom z paskvilu nepřešli do jiného.“

STRANY JSOU POD TLAKEM, VOLBY TEĎ NEJDE USKUTEČNIT

Pane Mrklasi, co zásadního se pro politické strany a hnutí mění nálezem Ústavního soudu, který změnil část volebního systému?

Celé rozhodnutí má dvě roviny, a to formální i obsahovou. Pokud budu hovořit o formální stránce, tak se příliš mnoho nemění. Tedy kromě zrušení aditivního kvóra, které pro některé politické strany znamená dost velkou úlevu, neboť si nyní mohou dovolit uzavřít volební koalice, aniž by za spojenectví byly jakkoli penalizovány. V současné době se od tlaku mohou odprostit obě uzavřené opoziční koalice (Piráti s hnutím STAN a ODS, KDU-ČSL a TOP 09 – pozn. red.) . Zároveň může být blíže k vytvoření koalice se Zelenými vládní ČSSD, pokud se oběma stranám povede dohodnout. Pro oba subjekty pak je pět procent, které musejí získat, jistě přijatelnějším úkolem než mít procent deset. Nemusejí tak obcházet ustanovení třeba tím, že by vytvořily jinou formu spolupráce než otevřenou koalici. Dokonce je možné, že budeme ještě překvapeni, jak i jiné politické strany se nyní budou pokoušet o vytváření dalších volebních aliancí, protože hrozba zvýšeného kvóra nyní padá. Druhou věcí je skutečnost, že politické strany budou pod obrovským tlakem, jak vyřešit situaci ohledně faktu, že momentálně nyní není možné uskutečnit volby, protože vlastně neexistuje přepočítávací metoda hlasů na mandáty.

Jak budou podle vás strany či hnutí teď postupovat?

Je jasné, že se budou muset dohodnout, a to nikoli klasickým většinovým způsobem, podle něhož by vše měla rozhodnout Poslanecká sněmovna. Volební zákon není jen záležitostí vládnoucí garnitury či opozice, ale odráží se v něm i velikost konkrétní politické strany, která si řekne, jaká volební pravidla jsou pro ni výhodná a jaká nikoli. A samozřejmě do problematiky vstupuje i fakt, že volební zákony musejí schvalovat obě komory parlamentu, přičemž v dolní komoře je jiná většina než v komoře horní. A tak bude nutné najít nějakou formu kompromisu, který musí přijít. Představa, že by se volby nemohly uskutečnit, neboť by se strany neshodly, by znamenala tak hlubokou ústavní krizi, z níž by žádná relevantní politická strana nemohla vyjít s úspěchem a těžko by se pak mohla postavit před své voliče.

Komu současné rozhodnutí Ústavního soudu prospěje nejvíce?

Těžko říci, protože zatím není jasné, jaký nový systém bude. Jedna věc je, že je zrušené aditivní kvórum, z něhož mohou těžít strany, které jsou schopné uzavřít nějaký kompromis a dohodnout se na předvolební spolupráci, ale jak bude vypadat výsledný volební systém, není zřejmé. Ve hře je totiž celá řada věcí. Nabízí se otázka volebních krajů a nejasnosti, zda jich bude i nadále čtrnáct, anebo bude nalezeno úplně opačné řešení, což znamená, že Česká republika se stane jedním volebním obvodem. A pak jsou k dispozici další varianty. Je možné například použít takzvané nutsi, jež se používají při rozdělování peněz z evropských fondů, kterých je osm. Jejich poměrnost by byla podstatně větší než v případě čtrnácti volebních krajů. Další věci jsou pak přepočítávací metody, přičemž je potřeba si uvědomit, že zrušená D'Hondtova metoda je celkem kontroverzní věcí. Ano, protože D'Hondtova metoda představuje nejčastější způsob, jakým se přerozdělují hlasy na mandáty.

A její disproporční účinek nastává až ve chvíli, kdy je používána v různě velkých volebních obvodech, respektive malých volebních obvodech. Je tedy otázkou, zdali D'Hondtova metoda se udrží ještě vlastně v portfoliu možných řešení pro případ, že by došlo k nějaké změně právě z hlediska počtu volebních obvodů a jejich velikosti. Potom je samozřejmě možné vybírat jiné dělitele, anebo se vyslovit pro rozdělování pomocí kvót, což je ale jiný způsob, který v České republice platil do roku 2000. Volby v roce 1998 se vlastně uskutečnily podle jiného modelu. Variabilita je tam potom velká, protože volebních kvót, volebních dělitelů je celá řada. Záleží také na tom, jestli bude pouze jedno skrutinium, anebo více. Věřím dalších možností je tedy poměrně veliký.

Co vy jako politolog říkáte osobně nálezem Ústavního soudu? Je něco, co vás na rozhodnutí zarazilo?

Jelikož se o dnešním znění nálezů v zákulisí dlouho spekulovalo, potom překvapení nejsem. Ale zarazilo mě, jak bylo rozhodnutí učiněno pozdě. A v tomto směru, ačkoli se s panem prezidentem Zemanem velice často neshodnu, tak mu dávám za pravdu, že nyní měnit systém není šťastné. Pana prezidenta jsem sice kritizoval, že vyhlásil termín voleb brzy, nicméně Ústavní soud měl přece jen vzít v potaz, že v okamžiku, kdy je vyhlášený termín voleb, se pouštět do poměrně dalekosáhlé změny, která může nastat v rámci pravidel, není příliš odpovědné. Myslím si, že Česká republika se bohužel dostala do víru ústavní nezodpovědnosti, na jejíž jedné straně stojí prezident a na druhé Ústavní soud. Je otázkou, jak vše a kde skončí. U mě tedy nejde o nějaké překvapení jako spíše o hodně pozdvižené obočí nad tím, jak rozhodování našich ústavních činitelů vypadá.

PREZIDENT SE DOPUSTIL NESTANDARDNÍHO JEDNÁNÍ

Proč Ústavní soud vydal nález osm měsíců před volbami, ačkoli na vyřešení stížnosti od senátorů měl tři roky? Ústavní soud nežije v žádném politickém vakuu, jakkoli samozřejmě rozhoduje o věci, kdy zkoumá ústavnost, tak je zapotřebí, aby si byl zároveň vědom, že jeho rozhodnutí přichází v určitém kontextu. Je jasné, že volby, které nás na podzim čekají, budou v mnoha ohledech velmi zásadní. Sice se o každých volbách říká, že jsou zásadní, ale nadcházející budou opravdu přelomové, protože tady dochází ke spolupráci opozičních stran a může tak dojít k přeformování celého stranického systému. Je dost pravděpodobné, že nová vláda bude vypadat jinak. A tak nejasností je už nyní hodně a otevírá se množství křivolakých cest, kterými by se mohla česká demokracie vyvíjet. Navíc do všeho vstoupila nejistota, která bude muset být vyřešena velkým kompromisem. Rád bych ale připomněl, že stávající volební systém, který byl Ústavním soudem z velké části zrušen, nevzešel z dílny stran podílejících se na opoziční smlouvě. Byl to systém, na němž se shodly politické strany poté, co reforma volebního systému spadla pod stůl právě rozhodnutím tehdejšího Ústavního soudu. Jinými slovy, nyní vlastně máme co do činění s velmi špatným volebním systémem, který ale vznikl jako takový všeobjímající kompromis. A tak i proto je v současnosti potřeba velmi bedlivě sledovat, jak bude nynější kompromis vypadat, abychom z paskvilu nepřešli do jiného.

Je možné, že se mohou už teď uzavřené koalice zrušit, když pro strany padlo aditivní kvórum?

Zrušení aditivního kvóra spíše povzbudí strany, aby udržely koalici, než že by je rozpouštělo. Jinou věcí je samozřejmě výsledná podoba volebního systému. Pakliže bude velmi poměrný, tak se pro některé politické strany může jevit jako výhodnější nejtít do voleb v koalici, protože poté pakt nebudou potřebovat. Na druhou stranu investice, které už dvě vytvořené aliance do společného předstávání, programů i vytvořených dohod vložily, je už tak velká, že pokud by koalice zrušily, tak by doposud vynaložené náklady byly tak ohromné, že si složené subjekty jakékoli změny rozmyslí.

Už jste zmínil osobu pana prezidenta Miloše Zemana. Co proto říkáte jeho předvečernímu tlaku na Ústavní soud, aby odmítl stížnost jednadvaceti senátorů a dosavadní systém zachoval? Připadá vám zmíněné jednání férové?

Víte, v kontextu dalších kroků Miloše Zemana mně jeho zmíněná snaha zatím přijde jako jeden z jeho menších prohřešků. V minulosti se proti ústavě provinil už několikrát, a to daleko významnějším způsobem. Samozřejmě, že není standardní, aby prezident posílal Ústavnímu soudu v předvečer jeho rozhodování nějaké své stanovisko. Ale na druhou stranu v kontextu věci, čeho jsme svědky z hlediska postupného rozebírání některých ústavních principů, organických principů fungování demokracie, pak současné prezidentovo provinění řadím skutečně mezi jeho menší přešlapy.

Přednáškový den [Univerzity Karlovy](#) na online veletrhu Gaudeamus 2021 [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: cuni.cz, RU / den: 114

Navštivte stránky veletrhu Gaudeamus a nechte se investigativním novinářem Jankem Rubešem provést po všech fakultách [Univerzity Karlovy](#). Kdy?

9. února 2021

Kde?

Prezentace po odvyšlání budou k vidění na <https://bit.ly/3ag5hOc>

Program dne:

[Univerzita Karlova](#) - představení

[Lékařské fakulty](#)

1. [lékařská fakulta](#)

2. [lékařská fakulta](#)

3. [lékařská fakulta](#)

[Lékařská fakulta v Hradci Králové](#)

[Lékařská fakulta v Plzni](#)

[Přírodovědné fakulty](#)

[Farmaceutická fakulta v Hradci Králové](#)

[Fakulta tělesné výchovy a sportu](#)

[Matematicko-fyzikální fakulta](#)

[Přírodovědecká fakulta](#)

[Společenskovední fakulty vč. teologických](#)

[Filozofická fakulta](#)

[Husitská teologická fakulta](#)

[Právnícká fakulta](#)

[Evangelická teologická fakulta](#)

[Fakulta sociálních věd](#)

[Katolická teologická fakulta](#)

[Fakulta humanitních studií](#)

[Pedagogická fakulta](#)

Dopadnete jak Němci u Stalingradu... Odsouzením Navalného vyslal Kreml Rusům i zbytku světa zprávu. Ted' ji jen správně přečíst [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 03.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Rubrika: Komentáře

Komentář Michaela Romancova: V neděli, 17. ledna 2021 se opozičník Alexej Navalnyj vrátil z Německa do Ruska. Okamžitě po absolvování pasové kontroly byl zatčen a v úterý, 2. února 2021, v den **výročí** vítězství bitvy u Stalingradu, odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou let a osmi měsíců. Pochybuji, že by čtenáři Deníku N nevěděli, o koho jde a proč byl odsouzen, ale pro jistotu stručně zrekapituluji a následně vysvětlím i tu divnou zmínku o Stalingradu.

Po zavraždění Borise Němcova (27. února 2015 zastřelen v Moskvě) se stal nejznámějším představitelem ruské opozice,

výrazně známějším, než je bývalý premiér Michail Kasjanov (2002–2004, byl tedy premiérem během prvního prezidentského období V. V. Putina) a vůdce mimoparlamentní strany Parnas, nebo z exilu působící Garry Kasparov či Michail Chodorkovskij. Navalnyj se etabloval zejména jako kritik bezbřehé korupce, k jejímuž odhalování v září 2011 založil Fond boje proti korupci. Ten úspěšně zmapoval stovky případů korupce na lokální a municipální úrovni. Dokázal shromáždit a veřejnosti zpřístupnit materiály ukazující na korupci v nejvyšších patrech ruského establishmentu. V zahraničí velmi zaujala zpráva o masivní korupci v souvislosti se Zimními olympijskými hrami v Soči.

Když se ukázalo, že publikované zprávy mají jen omezený dopad, začal Fond produkovat dokumentární filmy a zveřejňovat je na YouTube. První velkou rybou byl ruský generální prokurátor Jurij Čajka (v letech 2006–2020; od ledna loňského roku zastává funkci Představitele prezidenta pro Severokavkazský federální okruh) a jeho rodina, následoval bývalý prezident a do ledna 2020 premiér, Dmitrij Medveděv. Vše vyvrcholilo letošním filmem Putinův palác, který od zveřejnění v polovině ledna letošního roku již vidělo více než 100 milionů diváků po celém světě.

Z hlediska ruského režimu je však mnohem horší, že film, podle informací z ruských sociálních sítí, údajně vidělo 25 milionů Rusů starších dvanácti let. To by znamenalo, že ho viděl každý pátý či šestý Rus, což je v zemi, kde tři čtvrtiny lidí informace získávají zejména z celoplošných, státem ovládaných TV stanic, naprosto mimořádný úspěch. S tím koresponduje i informace, že v minulém týdnu bylo v ruském vyhledávači Yandex vícekrát zadáno jméno Navalnyj než Putin. Pokud se tyto informace potvrdí, je poměrně jasné, že se Kremlu zhroutila až donedávna používaná taktika, kdy jméno Alexej Navalnyj oficiálně nebylo vyslovováno ani uváděno.

Paradoxem je, že o jeho aktivitách ještě v létě 2020 něco vědělo asi čtyři až pět procent obyvatel, což však změnil neúspěšný pokus o vraždu. 20. srpna 2020 Navalnyj zkolaboval během letu z Tomsku do Moskvy. Letadlo nouzově přistálo v Omsku, kde mu byla okamžitě poskytnuta první pomoc. O dva dny později byl na žádost rodiny a se souhlasem, respektive na rozkaz prezidenta Putina umožněn převoz na léčení do Berlína. Za pár dní byly zveřejněny důkazy o otravě a mezinárodní společenství obvinilo ruskou vládu z použití chemických zbraní.

Z široké ruské veřejnosti neznámého blogera se stal „berlínský pacient“, ale dokud jeho kauza rezonovala primárně ve světových médiích, mohl být Kreml docela v klidu. Putin ustál anexi Krymu, sestřelení malajsijského letadla MH17, otravu Skripalových nebo vraždu jednoho z někdejších čečenských bojovníků/teroristů v Berlíně v létě 2019 a v Rusku nic z toho velké problémy nevyvolalo. Pravděpodobný kalkul, že se Navalnyj z Berlína nevrátí a přidá se tak ke stovkám tisíc Rusů, kteří za Putinovy vlády zemi opustili, však nevyšel.

Poté co ruský stát na Navalném neúspěšně spáchal pokus o vraždu, jsme začátkem tohoto týdne byli svědky „spáchání“ soudního procesu. To, co v Moskvě probíhalo, bylo v naprostém rozporu s platnými ruskými zákony, ústavou garantovanými právy a mezinárodními závazky, k nimž se Rusko přihlásilo. V očích těch, kteří se dění v Rusku dlouhodobě věnují, to není nic překvapivého.

Zákon jsem já, ukázal Kreml

Po Navalného zatčení na letišti ale vyšly do ulic ruských měst tisíce lidí a to samé se odehrálo po soudní frašce. Protestující v Rusku žijí a moc dobře vědí, že to, co se stalo, je zcela v souladu s logikou fungování putinského režimu. Nejedná se tedy o lidi, kteří by byli překvapeni z bezpráví, ale spíš o ty – a přiznejme, že jich je vlastně žalostně málo –, kteří cítí vztek ze způsobu, jímž Kreml dává najevo, že si z platných zákonů nic nedělá. A soudní líčení proti Navalnému, pokud nebude brzy zlikvidován ve vězení, bude „pácháno“ dál.

Úterní verdikt se totiž vztahoval jen k tomu, že mu byl podmíněný trest odnětí svobody změněn na nepodmíněný, neboť se v době svého léčení v Německu nehlásil probačním úředníkům, a to včetně doby, kdy byl v kómatu... Ruský soud ho přitom poslal za mříže za čin, ve kterém ho zprostil viny Evropský soud pro lidská práva, jehož verdikty jsou podle ještě stále platné ruské úpravy v zemi platné a kde Navalnyj již dostal vyplacenou kompenzaci ve výši 20 000 eur. V tento okamžik lze předpokládat, že další soudní proces bude „spáchán“ v souvislosti s obviněním z „urážky veterána Velké vlastenecké války a (z toho údajně vyplývající) propagace nacismu“, které jako trestný čin, od 15. července loňského roku, vyšetřuje Vyšetřovací výbor RF.

Podnět z podezření na spáchání trestného činu vyšel od klíčových figur kremelské propagandistické mašinérie, Margarity Simonjanové a Vladimira Solovjeva, kteří ve svých TV programech zuřivě reagovali na Navalného slova, že všichni ti, kteří souhlasili s natáčením propagandistického klipu televize RT na podporu změn ruské ústavy, jsou „zkorumpovaní lokajové“. Navalnyj přitom nikoho nejmenoval a v klipu vystupuje řada lidí, kteří se četbou preambule ruské ústavy vyznávají z lásky k vlasti a podporují změny, které Putina udrží ve funkci (teoreticky) až do roku 2036.

Země jako každá jiná...

Jinými slovy řečeno, pokud se v dnešním Rusku kriticky vyjádříte k něčemu, co má libovolnou souvislost s Velkou vlasteneckou válkou, může vám to vynést trestní stíhání. Pokud věc dojde až k soudu, bude na vás „spáchán“ verdikt. V této souvislosti se organizace soudního tyátru, respektive „porážky“ Putinova největšího nepřítele právě na **výročí** vítězství u Stalingradu zdá být možným záměrem. Způsobem, jak dát průchod „historické spravedlnosti“.

Navalnyj je za mřížemi, a pokud ho nezlikvidují, s největší pravděpodobností mu Kreml zanedlouho pobyt za mřížemi prodlouží. Další ze stále delší řady obětí zvláe a moci. V kontextu ruských dějin bohužel nic mimořádného. Ale přesto tu je moment, kvůli kterému bychom dění v Rusku měli věnovat mimořádnou pozornost. Ještě nikdy u nás, a tím je míněna Evropa, respektive Západ, nebylo tak velké množství lidí přesvědčených o tom, že poměry v Rusku (a možná taky v Číně) jsou vlastně velmi podobné, ne-li stejné (stejně špatné) jako u nás.

Vždyť v Rusku mají volby, Putina si zvolili, protože je populární. A nevypadají snad záběry z potlačování demonstrací, když policie zasahuje v Moskvě nebo Hongkongu, úplně stejně jako z Paříže, Barcelony nebo New Yorku? Nejsou snad všude vidět reklamy na McDonald's nebo Starbucks, Apple, Samsung či Huawei, Toyotu nebo Škodovku?!? A spousta lidí v Rusku byla na

mistrovství světa ve fotbale či hokeji, v Rusku nebo v Číně na olympiádě a bylo to skvělé! Tak v čem je rozdíl?

V tom, co je vidět na první pohled, vlastně v ničem. A nejen to. Vždyť například Šanghaj, Dubaj či Moskva dnes mají mnohem impozantnější mrakodrapy než jakákoliv evropská metropole! Zásadní rozdíl ale spočívá ve svobodě! V možnosti se z ní těšit, a pokud je to nutné, hájit ji – například před soudem. Fareed Zakaria vydal roku 2003 knihu *Budoucnost svobody*, s podtitulem *Neliberální demokracie v USA i ve světě* (česky, s předmluvou Petra Pitharta vyšlo 2005).

V ní se lze dočíst toto: „Podstatou demokracie jsou volby, otevřené, svobodné a regulérní. Vlády, které z nich vzejdou, mohou být neefektivní, zkorumpované, krátkozraké, nezodpovědné... Pro tyto vlastnosti jsou takové vlády nechtěné, ale to neznamená, že jsou nedemokratické. Demokracie je jen jednou z veřejných ctností, nikoli však jedinou, a vztahy mezi demokracií a dalšími veřejnými ctnostmi a nectnostmi lze pochopit jen tehdy, odlišíme-li demokracii od dalších znaků politického systému... Teprve koncem čtyřicátých let 20. století začala převážná většina západních zemí splňovat všechny podmínky, aby je bylo možné považovat za demokracie s plným volebním právem. Avšak již o sto let dříve, koncem čtyřicátých let 19. století přijala většina z nich důležité prvky ústavního liberalismu – vládu zákona, právo na soukromé vlastnictví, stále častěji se v nich prosazovalo oddělení jednotlivých mocí, svoboda projevu a shromažďování. Právě ústavní liberalismus, a nikoli demokracie charakterizuje v moderních dějinách způsob vlády v Evropě a Severní Americe a odlišuje ji od ostatního světa. Statut nezávislého soudce vystihuje ‚západní model vlády‘ daleko více než nějaké všelidové hlasování.“

A to je přesně to, co zatím nikdy nebylo a dosud není v Rusku (natož pak v Číně). Vzhledem k neochotě řady z nás starat se o věci veřejné, pít se po tom podstatném a obětovat část vlastního pohodlí se vnějšková podoba a přepych, který můžeme vidět například při spektakulárních sportovních akcích pořádaných v Rusku, Číně nebo Kataru, stávají stejným nebezpečím jako populistické sliby rychlých a efektivních řešení, které si již opět vydobily místo na politické scéně.

Autor je politický geograf, působí na [Fakultě sociálních věd UK](#) a [Metropolitní univerzitě Praha](#).

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

„Položili jste si někdy otázku, jaký je původ slova očkování?“ zamýšlí se nad tématem, které aktuálně hýbe naším světem, publicista a odborník na vzdělávání Bohumil Kartous.

Evidentně jde o odvozeninu českojazyčného kořenu „oko“. A netýká se to pouze češtiny, i v angličtině se používá označení „inoculation“, očividně vycházející z latinského slova „oculus“, tedy oko.

Marně vzpomínám, jestli na mě během mých dětských let házel očkující „očkem“, jako že by na mě pomrkal a snažil se navodit jakousi spikleneckou atmosféru. Ne, nikdy jsem si nepřipadal, že jsme v tom spolu. Bylo to tak, že ve školním zdravotnickém kabinetu, což byl spoře vybavený a nepříliš využívaný kumbál s lůžkem, seděl někdo v bílém plášti a sériovým způsobem odbavil během dopoledne těch několik desítek nešťastníků, kteří spadali do příslušné věkové kategorie. Vzpomínám si, že tehdy to nikdo příliš neřešil, kromě samotných dětí, z nichž některé během injekce regulérně omdlely. Každopádně nikdo se moc neptal, rodiče dostali informaci na vědomí, učitelé zajistili proces a blíže neurčená osoba v bílém plášti provedla úkon. Tak nějak se všichni shodovali na tom, že jde o podporu obecného blaha, pokud se podaří vymýtit neštovice, tetanus, černý kašel, obrnu a další virová nebezpečí, která byla ještě o generaci zpět příčinou mnoha tragédií a vysoké úmrtnosti dětí. Na jakémsi internetovém agregátoru zaručeně pravdivých rad z oblasti zdravotnictví jsem se dozvěděl, že termín „očkování“ vznikl tak, že na místě vpichu jehlou vzniká drobný otok tvaru oka. Je milé, jak lidská fantazie nastupuje tam, kde chybí fakta nebo vůbec vůle fakta hledat. Jistě existují jedinci, jimž se po vakcinaci na paži objevila kresba připomínající oko, vězte ale, že termín očkování s tím nesouvisí. Do lékařské terminologie byl přenesen ze zahradnictví a techniky roubování pupenů (neboli ok). Očkování je vlastně takové roubování, jelikož se původně provádělo přenosem z nemocného jedince na zdravého, u něhož bylo třeba vytvořit imunitu, například proti neštovicím.

Fantazie spojené s očkováním proti covidu-19 v současnosti vedou s fakty velmi rovnocenný zápas. Jako člověk, který se zabývá dezinformacemi, vnímám úspěch lidské představivosti v poměru k faktům velmi znepokojivě. Chápu obavy z očkování samotného i z toho, že se leckomu může zdát vakcína proti koronaviru příliš rychle hotová. Každou takovou obavu je nutné ošetřit. Je nutné se ujistit, že neohrozím sebe či bližní, pokud očkování podstoupím. K tomu je dostupná spousta faktů od expertů z oblasti přípravy vakcín, epidemiologů, virologů, imunologů. Ta by pro nás měla mít větší váhu než hra dezinformátorů s naší představivostí a strachem. S představivostí a strachem těch, které během skutečné totality ani nenapadlo, že by na očkování mohlo být něco špatného, a kteří dnes podléhají dojmu, že jde o snahu lidstvo vyhladit nebo ho podrobit kontrole mocných. Člověk si pak klade otázku, jak tato představivost souvisí s původem slova vakcinace, pokud „vacca“ je latinsky kráva...

Vezměme prosím rozum do hrsti, ať se můžeme co nejdřív vrátit ke všemu, co máme rádi a co nám dělá radost. Jsme v tom skutečně spolu. *

(Spolu)cestování Cestovatelská skupina/seznamka na Facebooku. Pokud chcete někam vyrazit a hledáte k tomu parťáka/parťáčku, můžete zde. Není to Tinder, lze tu poznat budoucí přátele. Navíc tu najdete spoustu tipů na cestování lokální i globální.

Signal

Elon Musk nedávno zavelel, abychom místo chatovacích platform napojených na Facebook používali kvůli ochraně osobních dat Signal nebo Telegram. Preferuju Signal, už pár let před Muskem.

Online přednášky M

ěstské knihovny v Praze Přednášky můžete sledovat zdarma online. Například 8. února od 17 hodin přednáší Jan Šafránek o pracovním právu, 15. února od 19 hodin lektorka krizové komunikace a intervence Andrea Květoňová o osobnostním rozvoji a posttraumatickém růstu.

Kdo je Bohumil Kartous?

Vystudoval Pedagogickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, postgraduálně mediální teorii na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Je autorem knihy No Future: Vezeme děti na parní stroji do virtuální reality? (2019). V současnosti je ředitelem Pražského inovačního institutu. Má dva syny (16 a 5 let).

Foto autor: FOTO: PETR KOZLÍK / MAFRA / PROFIMEDIA. CZ (1), SHUTTERSTOCK (1), ARCHIV

Marek Šešulka: Aktuár není jenom matematik, musí umět daleko víc [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 04.02.2021, Zdroj: matfyz.cz, Autor: Marek Šešulka, Opmk Úvodní, RU / den: 8

Baví ho matematika a také ekonomie, a tak se rozhodl obě disciplíny propojit. Marek Šešulka studuje Finanční a pojistnou matematiku na Matfyzu a

současně Ekonomické teorie a modelování na Fakultě sociálních věd. Poslední dva roky navíc nabyté vědomosti uplatňuje v praxi jako aktuár pojišťovny Allianz.

O své budoucí profesi měl jasno poměrně brzy. Na základní škole se pravidelně účastnil matematických a fyzikálních olympiád, a když došlo na rozhodování, kam po střední škole, dal na rady svého tatínka, který mu doporučil Matfyz. „Na Matfyz jsem šel, protože mě bavila matematika a už odmala mě táhly finance,“ přiznává s úsměvem Marek Šešulka.

Nejprve vystudoval bakalářský obor Obecná matematika, v rámci magisterského studia si vybral zaměření Finanční a pojistná matematika. Jak říká, poté ho chytila i ekonomie, a proto si loni na jaře podal přihlášku ke studiu oboru Ekonomické teorie a modelování na Fakultě sociálních věd **UK**.

Aktuálně tedy studuje dvě školy najednou, Matfyz by chtěl v letošním roce dokončit. Aby toho nebylo málo, od roku 2019 pracuje na částečný úvazek jako aktuár u pojišťovny Allianz. „Těžším prací aktuára je aplikace matematických znalostí na pojistném trhu, konkrétně jde o výpočet hlavních rezerv pojišťovny,“ říká ve video rozhovoru. Aktuáři ale podle něj zdaleka není jenom o číslech. Zahrnuje toho mnohem víc, vedle komunikace s odděleními pojišťovny třeba také práci s novými technologiemi.

Ačkoli o tom původně neuvažoval, u Allianz se mu zalíbilo natolik, že nevyklučuje, že zde zůstane i po škole. Ve hře jsou zatím dvě varianty. „Aktuálně přemýšlím, jestli po dokončení studia nezkusím nějaký zahraniční doktorandský program v oblasti financí nebo ekonomie. Ještě nejsem rozhodnutý. Pokud bych se rozhodl opustit akademickou sféru, chtěl bych v létě přejít na full-time, jen nevím, jestli v oblasti pojišťovnictví, finančních trhů nebo řízení rizika,“ dodává sympatický student.

Další podrobnosti uslyšíte ve video rozhovoru.

Allianz je už déle než 125 let největší pojišťovnou na světě. Každý rok přivítá několik nových studentů na různé brigádnické pozice. Studenti a absolventi Matfyzu v ní najdou uplatnění zejména v těchto oblastech: statistické modely, data mining, pricing pojištění, výpočet rezerv, ocenění rizik, business analýza. U nových kolegů je ceněna zejména chuť učit se a posouvat, důležité je, aby přemýšleli nad tématy a rozuměli si s týmem.

Mohlo by vás také zajímat:

Autor: OPMK

Úvodní foto: Marek Šešulka (foto: archiv M. Šešulky)

Markéta Fialová slaví padesátiny, zprávy moderovala na Nově i Primě [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 04.02.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: iDNES.cz, ČTK, RU / den: 683 451, Rubrika: Mediahub

Moderátorka Markéta Fialová, která 5. února oslaví padesátiny, začínala kariéru v České televizi a poté uváděla hlavní zpravodajské relace na Primě i Nově. Nyní ji diváci mohou vidat na zpravodajském kanálu CNN Prima News.

Markéta Fialová vystudovala **Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy** a ještě při studiích přispívala do několika novin a časopisů a poté pracovala ve zpravodajství České televize (ČT). V roce 1993 se stala jednou z prvních tváří zpravodajství TV Prima, tehdy Premiéra TV, kde hlavní zpravodajskou relaci moderovala do roku 2001.

Jedu na vlně adrenalinu, říká moderátorka Markéta Fialová

V letech 2001 až 2004 byla reportérkou, dramaturgyní a moderátorkou publicistického pořadu Fakta ČT.

V roce 2005 se stala moderátorkou hlavní zpravodajské relace TV Nova. Moderátorskou dvojici tvořila nejprve s Karlem Voříškem, poté relaci moderovala sama. Od roku 2014 do roku 2019 také moderovala publicisticko-zpravodajský pořad Střepiny.

Na podzim 2019 přestoupila do tehdy vznikajícího zpravodajského kanálu CNN Prima News.

Fialová je také jednou z patronek charitativního projektu Spolu proti bariérám. Je vdaná, s manželem Alexem Zajícem má dvě dcery.

Foto:

Moderátorka Markéta Fialová

Petr Kozlík, MAFRA

KOMENTÁŘ: Rozhodnutí Ústavního soudu může poškodit samotné navrhovatele – Thomas Kulidakis [URL](#)

Automatický překlad

WEB, Datum: 04.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124

Nestává se často, aby ve stejném týmu kopali předseda ODS Petr Fiala a ministerský předseda Andrej Babiš. Je to ale pochopitelné. Respekt k akademicky nepraktickému podivnému rozhodnutí Ústavního soudu, který změnil volební pravidla osm měsíců před volbami, je možné projevit jen se skřípějícími zuby.

Nejde ani tak o spekulace, jestli někomu slíbil někdo udržení kariéry nebo její postup, jestli předseda ÚS Rychetský popřel vlastní dílo rušením části svého vlastního výtvaru, jestli se implikuje, že volby od roku 2000 byly tedy asi nelegitimní, jestli je Rychetský vzhledem ke svým minulým vystoupením stále zčásti politik, a nikoliv nezávislý ústavní soudce, nebo o to, kdo na koho osobně útočí. To je do jisté míry pěna dní a ukázka bahna politiky. Jde prostě o to, že změna volebního systému musí vždy vycházet z široké debaty politických stran, kterou lze jaksí těžko provést na začátku volební kampaně.

Soudce zpravodaj Filip je možná dobrý akademik, jak sám řekl a Rychetský to potvrdil, ale jak už to bývá, takoví lidé jsou často vzdáleni životu praktickému. A tak asi Filip, toužící odvést dokonalou akademickou práci, zapomněl, že i samotní senátorští předkladatelé žádali o přednostní vyřízení podání z roku 2017. I oni totiž věděli, že pro udržitelnou změnu je potřeba vyvinout kus politické práce. Neboli, řečeno slovy Masarykovými, je potřeba debatovat, protože „Demokracie znamená diskusi“.

Tím se vracím na začátek. Babiš i Fiala nesouhlasí s výnosem Ústavního soudu, každý jinak ostře a jinými slovy v duchu národy jim vlastní. Podobně s výnosem nesouhlasí i jiní politici, ale od podstaty věci vše raději sklouzlo k debatě, zdali Babiš útočí nebo neútočí na Ústavní soud a kdo víc rozhodnutí soudu respektuje. Problém je ovšem v tom, že pokud dojde ke změně váhy hlasu, na všem opravdu vydělají malé a menší strany, ty jsou ovšem oproti roku 2017 jiné.

To znamená, paradoxně, že vytvořeným velkým koalicím, jako jsou Piráti se STAN, ODS s TOP 09 a KDU-ČSL by se podle stávajících předvolebních průzkumů hodil právě systém starý, podobně jako hnutí ANO. Tudíž i opozičníci mohou jen hořce zaplakat a skřípět zuby. Zvýšenou hranici pro koalice pro vstup do Poslanecké sněmovny by s klidem dnešní hlavní opozičníci překonali, a ještě by získali.

Naopak, změna hlasovacího systému by se teď mezi stávajícími parlamentními stranami mohla hodit ČSSD, KSČM a SPD. Protože tyto strany zachází na voličském úbytě, obzvláště ČSSD, která ztratila směr a cíl.

Rozhodnutí Ústavního soudu přišlo v nesprávnou dobu, mohlo počkat po volbách, až bude stabilní vláda a bude se moci debatovat čtyři roky. Celá situace je ovšem poučná v tom, že lidské bytosti by si měly dát pozor, co si přejí, protože by se jim to mohlo splnit. Dřívější malé strany jsou nyní větší, a minulé velké menší. Každý by tedy měl tedy vědět, že politické kolo osudu je kolo fortuny vrtkavé. Počítání D'Hondtovy metody je opravdu otrava, udělat z celé republiky jeden volební obvod je možné, stanovit obvody tak, aby měly přibližně stejný počet voličů, také. Ale nejde to hned.

Thomas Kulidakis

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

Co se týká obezličky, že by volby mohly být, i když nový zákon nebude, protože vše může vyřešit výnos Nejvyššího správního soudu, není moc uklidňující. Musíme si uvědomit, že liberální demokracie nerovná se právní stát, právní stát je pouze její součástí. Vyvažování moci soudní, zákonodárné a výkonné ve státě je nekonečný souboj, a není se co divit, že když jedna získává navrch, ostatní si hájí své, byť někdy až moc expresivně. Od listopadu 1989 to není poprvé ani naposledy. Stávající volební zákon nebyl ideální, ale měnit ho 8 měsíců před volbami je příliš.

Mluvčí Technologické agentury ČR je Dostálová [URL](#) Automatický překlad

WEB, Datum: 04.02.2021, Zdroj: mediar.cz, RU / den: 8 714

Dosavadní mluvčí Ivana Drábková zůstává vedoucí oddělení komunikace a marketingu.

Veronika Dostálová

Novou tiskovou mluvčí Technologické agentury ČR je Veronika Dostálová. Ta do státní organizace, která centralizuje podporu aplikovaného výzkumu a vývoje, nastoupila v roce 2019 jako šéfredaktora časopisu TA.Di a obsahová manažerka sociálních sítí. Po šesti letech střídá dosavadní mluvčí Ivanu Drábkovou, která v agentuře zůstává vedoucí oddělení komunikace a marketingu.

Dostálová vystudovala Marketingovou komunikaci a PR na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**, kde navázala magisterským oborem Mediálních studií. Pracovní zkušenosti sbírala v PR agentuře AMI Communications a posléze v českém startupu Nemléko, kde působila na pozici head of communication.

Markéta Fialová chtěla být lyžařskou instruktorkou a z 50. narozenin si nic nedělá [URL](#) Automatický překlad

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Žena.cz, RU / den: 616 630, Rubrika: Celebrity

Markéta Fialová je oblíbená krátkovlasá televizní moderátorka. Její život zasáhla porucha krvevorbny, která jí ale neubrala na pracovním zápalu a naopak jí dala životní optimismus a pokoru.

Novinářka a moderátorka Markéta Fialová začala v médiích pracovat už během studií. Oblíbenou zpravodajskou dvojici několik

let tvořila s Karlem Voříškem, se kterým jsou dodnes přáteli. Vášnivá lyžařka oslaví 5. února padesáté narozeniny a říká, že si z nadcházejících padesátin hlavu nedělá. Její pozitivní a pokorný přístup k životu ovlivnila také porucha krvevorbby, kterou jí poprvé diagnostikovali v osmnácti letech.

Věděli jste, že Fialová chtěla původně svou práci novinářky dělat jen půl roku a zbylé měsíce pracovat jako lyžařská instruktorka? Podívejte se do galerie

Markéta Fialová slaví 50. narozeniny

Novinářka a moderátorka Markéta Fialová začala v médiích pracovat už během studií. Oblíbenou zpravodajskou dvojici několik let tvořila s Karlem Voříškem, se kterým jsou dodnes přáteli. Vášnivá lyžařka oslaví 5. února padesáté narozeniny a říká, že si z nadcházejících padesátin hlavu nedělá. Její dnes pozitivní a pokorný přístup k životu ovlivnila také porucha krvevorbby, kterou jí poprvé diagnostikovali v osmnácti letech.

Dárek k padesátinám

Markéta Fialová dostala ke svým padesátinám dárek - moderování pořadu Zprávy z regionů, který od 2. února běží každý den na CNN Prima News od 17 hodin. Fialová na stanici začala pracovat minulý rok, tehdy moderovala vlastní pořad Silný hlas, ten ale televize stáhla po dvou měsících vysílání. Jako důvod uvedla optimalizaci programu.

Novinářské začátky

Markéta Fialová se narodila v Praze a absolvovala Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, získala magisterský titul v oboru masová komunikace. Už během studií začala pracovat v médiích, kdy přispívala do několika novin a časopisů a pracovala jako elévka ve zpravodajství České televize.

Televizní debut

Svůj televizní debut si odbyla v roce 1993, kdy se objevila před kamerami jako moderátorka zpravodajské relace na Premiéra TV, dnešní televize Prima. Pracovala tam až do roku 2001. Následně přešla na Českou televizi, kde stála za investigativním pořadem Fakta.

Úspěch jí přinesla její akčnost

V rozhovoru pro Denik.cz Fialová řekla, že během své novinářské kariéry několikrát zažila situaci, ve které musela okamžitě jednat a zcela se ponořit do práce. "Když jsem kdysi dávno byla jako stážistka v České televizi, začal hořet hotel Olympik. To nebyla doba on-line šíření informací, takže mě tehdejší šéf zpravodajství Ota Černý poslal do Karlína se štábem, ať zjistím, co se tam děje. Přijela jsem na místo jako první a dozvěděla se, že jsou na místě mrtví. Začali jsme živě vysílat, reportáž od nás okamžitě odkupovala zahraniční média, protože mrtví byli cizinci. Díky tomu jsem od Oty dostala nabídku na smlouvu. Druhou podobnou situací byly povodně. Jezdila jsem například na korbě nákladáku s dobrovolnými hasiči," zavzpomínala moderátorka. Televize je její srdcová záležitost

Fialová se svěřila, že i když měla v budoucnu nabídky z jiných médií, televize by jí scházela. "To máte jako rozdíl mezi 2D a 3D, obraz je něco, s čím si můžete fantasticky hrát, důležitý tvůrčí element. Každému, kdo odešel z televize a zůstal v médiích, šel do rozhlasu či tiskového média, se po obrazovce stýská. Pokud tvrdí, že ne, tak lže. Nebo vám to přízná až po třetí skleničce a jen mezi čtyřma očima," řekla v rozhovoru pro Denik.cz.

Chrání si soukromí

S manželem Alexem má Fialová dvě děti. V roce 2001 se jí narodila dcera Alma a o tři roky později druhá dcera Emma.

Soukromí své rodiny si Fialová chrání a nikdy nechtěla, aby byly dcery zasažené její prací. Toto rozhodnutí udělala také z bezpečnostních důvodů, o své děti bála, když vysílala na České televizi investigativní pořad Fakta.

Moderátorská dvojice s Karlem Voříškem

Fialová od roku 2005 tvořila na televizi Nova zpravodajskou dvojici s Karlem Voříškem, a dokonce se s ním objevovala na společenských akcích. V době jejich hlasatelské kariéry na televizi Nova s ním moderátorka prý trávila více času než se svým manželem. Když Voříška televize Nova stáhla z vysílání kvůli údajné spolupráci s StB, Fialová se jej veřejně zastala. I když Voříšek z televize později odešel a přestali tvořit hlasatelský pár, zůstali přáteli.

Na Nově moderovala také magazín Víkend a zpravodajsko-publicistický pořad Střepiny.

Zdravotní problémy

V osmnácti letech moderátorce diagnostikovali vážnou poruchu krvevorbby, myelodysplastický syndrom. Po úspěšné léčbě se zdálo, že je vše v pořádku, nemoc se jí ale vrátila o sedmáct let později. "Já jsem bojovník, tudíž jsem chtěla hlavně přežít. Ta nemoc se poprvé projevila v osmnácti letech. Tehdy to se mnou hodně zamávalo. Do té doby jsem neměla snad ani rýmu, a najednou přišel velmi ostrý zlom. Naučilo mě to pokoře, byť ta bojovnost a odhodlání jsou tam nutné," řekla v rozhovoru pro Idnes.cz

Životní postoj

Po těchto zkušenostech se tak moderátorka chce v životě cítit především příjemně a dobře. "Snažím se hýbat, snažím se dobře jíst, být optimistická a snad i trochu spát a hlavně pozitivně myslet. Sporty mám ráda úplně všechny. Tedy ty, které mi pan doktor povolí, což je všechno vyjma hlubkového potápění a skákání z padáku. K tomu jsem se ještě nedostala, ale plánuji to. Prostě co můžu, to zkusím," popsala v rozhovoru pro Idnes.cz.

Miluje lyžování

Fialová je vášnivá lyžařka, a dokonce měla sen, že bude půl roku novinářka a půl roku lyžařská instruktorka. Tento sen opustila poměrně brzy, když zjistila, že nemá trpělivost. I své dvě dcery proto raději dala do lyžařské školy.

Z věku si hlavu nedělá

Ze svých nadcházejících padesátin si moderátorka hlavu nedělá. "Okolo dvacítky, kdy člověk prožívá hezké roky a užívá si života, mi bylo fakt zle. Ted' jsem naprosto šťastná - žiju spokojený a naplněný život, s krásnou rodinou a s prací, která mě baví, a doufám, že mě bude bavit čím dál tím víc," řekla v rozhovoru pro Denik.cz.

Na návštěvě u kanibalů“

TISK, Datum: 05.02.2021, Zdroj: Téma, Strana: 18, Autor: Veronika Tardonová, Vydáno: 68 346, Prodáno: 54 188, Čtenost: 208 405, Rubrika: Rozhovor

Máme představu, že jejich život jako by „zamrzl“ v době kamenné, a tak doufáme, že díky nim zjistíme, jak před desítkami tisíc let žili naši prapředci. Ještě nedávno platily některé izolované domorodé kmeny obývající ostrov Papua Nová Guinea za obávané lovce lebek. Kanibalismus souvisel s řadou rituálů a tradic, ale i s nedostatkem lovné zvěře, a tedy masa. Kolonizace, vliv křesťanství a pak i rozmach turismu a globalizace většinu prastarých kultů vygumovaly. Nejrozšířenějším náboženstvím na ostrově ležícím pár stovek kilometrů nad Austrálií je dnes křesťanství. Jak ale poznamenává antropolog doc. MARTIN SOUKUP (43), který se výzkumu na Papui Nové Guineji věnuje už dvanáct let, ani Ježíš Kristus tam nevytlačil tradiční víru v černou magii. Jak moc se kmeny „divochů“ za posledních 150 let proměnily?

* Existují na světě ještě nějaké civilizací nedotčené kmeny?

Skoro žádné. Odhaduje se, že nějaké izolované skupiny žijí v Amazonii, na Nové Guineji a hodně izolovanou skupinou jsou Andamáci – ovšem ne na všech ostrovech. (Jde o domorodce na Andamanských ostrovech, jež leží v Bengálském zálivu mezi Indií a Thajskem. Andamáci mají černou pleť, jsou vysokí jen kolem 150 cm a žije jich už jen 400 až 450. Údajně jde o přímé potomky původních obyvatel, kteří osídlili ostrovy už před 60 000 lety, pozn. red.) Nejznámějšími z nich jsou ovšem Sentinelci, jedna z mála skupin, která si udržuje odstup a brání se kontaktu s okolním světem. (Sentinelci loví zvířata pomocí oštěpů, luků a šípů, chytají ryby a sbírají lesní plody. Pravděpodobně neumějí rozdělat oheň. Odhadem jich na ostrově Severní Sentinel žije už jen 50 až 150 a mluví jazykem, jemuž nikdo jiný nerozumí. Moc se o nich neví. Již v roce 1956 indická vláda, pod níž ostrovy patří, totiž prohlásila ostrov za kmenovou rezervaci a zakázala se k němu přibližovat na vzdálenost kratší než 5,6 km, na což dohlíží ozbrojená námořní stráž. Je zakázáno ostrov i fotografovat. Vůči cizincům jsou Sentinelci velmi nepřátelští. V roce 2018 rozstříleli šípy amerického křesťanského misionáře Johna Allena Chaua, který se je bez povolení pokusil kontaktovat na rybářském člunu. Tělo pak odtáhli na ostrov, pozn. red.)* A co další domorodci z oblasti Nové Guineje?

Moc podobných není. Jde jen o několik desítek lidí, a ačkoliv se drží stranou, jsou v kontaktu s jinými kmeny, takže rozhodně nevypadají jako „divoši“ z buše, jak si je často mylně představujeme. Výměnným obchodem se k nim dostaly výrobky západního světa, běžně nosí trika a kratasy a izolovaní jsou jen z našeho pohledu. Nová Guinea je největší tropický ostrov na světě a druhý největší ostrov vůbec (po Grónsku; Nová Guinea má rozlohu 785 753 km², tedy zhruba jako Turecko, a je rozdělena na Západní Papuu a Papuu, které patří pod Indonésii, a nezávislou Papuu Novou Guineu na východě ostrova, pozn. red.). Na vrcholcích nejvyšších hor se tam drží sněh. A odhaduje se, že se tam hovoří více než 850 jazyky (jedna sedmina všech jazyků na světě, pozn. red.), a některé z nich si nejsou ani podobné. Jednotlivé skupiny tedy od sebe žily dlouhou dobu kulturně izolovaně, ale vždy u nich fungovala směna důležitých výrobků či materiálů, jako bylo okrasné peří, vzácné mušličky či kameny na výrobu nástrojů. Například skupina, k níž pravidelně jezdím, udržovala čilý směnný obchod s obyvateli pobřeží, protože se u nich v horách přirozeně nevyskytovala sůl. Uměli si ji ale vyrábět, nejjednodušší pro ně bylo získat směnou naplavené dříví z moře, které sůl obsahuje. Celý ostrov byl doslova protkáno podobnými směnnými vztahy a evropské zboží, jako třeba ocelové sekyry, v omezeném množství cirkulovalo i ve střední části ostrova dávno předtím, než tam Evropané dorazili.

* Máme vůbec právo takhle izolované skupiny domorodců kontaktovat a měnit tam zažité pořádky?

To je těžká otázka, nicméně už jsme to udělali. Expanze Západu globálně změnila svět a rozšířila, byť ne všude, evropskou představu hodnot, práva a pořádku. Zůstaňme u Nové Guineje, kde se utvořil koloniální systém. Roku 1874 se tam vypravili vůbec první misionáři a během ani ne sto let dosáhli toho, že se v 60. letech minulého století 90 % Papuánců hlásilo ke křesťanství. Dneska je to dokonce 97 % obyvatel, pokud tedy mluvíme o části ostrova, jež je dnes samostatným státem Papua Nová Guinea. V indonéské části je to složitější.

* Tamější kultury tedy vzaly zasloužitě?

Ano, a velice rychle.

* Papuánci byli velmi zdatnými lovci lebek. Kolik misionářů na ostrově zahynulo, než se jim podařilo většinu obyvatel „předělat“ na křesťany?

Úmrtí byla celá řada. I při snaze proniknout do vnitrozemí. Centrum ostrova tvoří vysoké hory, nejvyšší hora státu Papua Nová Guinea Mount Wilhelm je vysoká 4 509 m, to je alpská úroveň, a protože se jedná o těžce dostupný terén, bylo vnitrozemí ostrova neznámé minimálně do 20. let minulého století. Jako první tam pronikli luteránští misionáři, úzkostlivě ovšem tajili, že tam žijí lidé, aby neměli konkurenty v podobě římskokatolického ritu a dalších. * Kdo přítomnost domorodců prozradil? Koloniální administrativa se o hustě obydleném vnitrozemí dozvěděla až ve 30. letech, a to díky zlatokopům. Ve 20. letech propukla na ostrově zlatá horečka. Velmi rychle tam ale přestali mít štěstí individuální zlatokopové a na rýžování zlata se vrhly velké korporace... Jedním ze zlatokopů byl i Michael Leahy, který se vydal právě do vnitrozemí hledat další vhodná území k rýžování a zjistil, že tam žijí lidé. Zasloužil se o objevení celé řady nepopsaných míst ostrova. Tyhle výpravy byly drsné a vyžádaly si spoustu lidských životů na obou stranách. Ani Leahy nedopadl nejlépe. Ve vnitrozemí žila skupina Anga, jíž se dřív nevhodně říkalo Kuku-kuku. Šlo o známé válečníky a lidojedy. K usmrcení nepřitele kromě luků a šípů používali velké kamenné palice různých tvarů. Leahyho skupina se k nim dostala a škaredě to odnesla. Palicí dostal do hlavy i sám Mick Leahy, a ačkoliv to přežil, přestal slyšet na jedno ucho a doživotně mu v něm pískalo. Přitom se v dané oblasti nepohyboval první den a i s touto skupinou Anga měl navázané kontakty. Dobře nedopadl ani James Chalmers, jeden z vůbec prvních misionářů na Nové Guineji, který se pak na ostrově pohyboval přes dvacet let. 7. dubna 1901 však vystoupil se svým pomocníkem Tomkinsem na ostrov Goaribari, kde je místní obyvatelé napadli palicemi a pak snědli. Přesné datum jsem zmínil záměrně, protože to bylo Velikonoční pondělí, což je pro misionáře v jistém pohledu celkem symbolické.

* Proč ho zabili, když místní poměry dobře znal?

Tento ostrov neměl zrovna dobrou pověst. Tehdejší koloniální úředník Monckton, jenž měl na starosti celou kolonii, prohlásil, že posádka pokoušející se sjet na člunu Niagarské vodopády by měla větší šanci přežít než skupina lidí, která vlezle na ostrov Goaribari. Co přesně se tam ale stalo, se dnes můžeme pouze domnívat. Říká se, že James Chalmers vstoupil do posvátného domu, jímž se říkalo dubu a jež byly cizincům zapovězené. Zdá se mi to ovšem zvláštní. Chalmers dobře věděl, co jsou tyto domy zač a jaký mají pro místní lidi význam. Jedna ze spekulací uvádí, že už mu kvůli věku docházely síly, a tak se rozhodl svůj život tímto způsobem na Velikonoční pondělí ukončit. Každopádně tato neblahá událost spustila velké vyšetřování, které velmi

rychle změnilo podmínky v kolonii. Koloniální moc se kmeni pomstila. A dokonce získala zpět i Chalmersovu lebku.

* Jak vůbec Papuánci tenkrát na první setkání s bílými lidmi reagovali?

Různě. Například skupiny v horách si myslely, že se jedná o navrátilivši se mrtvé, protože v jejich představách měly duše zesnulých světlou pokožku. A jejich nosiče, Papuánce z jiných skupin, považovali za kanibaly. Na Papui Nové Guineji je totiž zvykem žvýkat arekové ořechy, které se směsí vápna a listu pepřovníku fungují jako lehké euforizanty. Tato směs je ovšem nesmírně hořká, což vede k nadměrné tvorbě slin, a chemická reakce navíc způsobuje, že jsou ty sliny rudé. A protože v horách arekové palmy nerostou a tamní Papuánci je tehdy neznali, považovali to za krev. Nerozuměli ani oblečení, systému kapes nebo botám. Když tedy viděli stopy podrážky, mysleli si, že k nim přicházejí kostlivci. Již zmiňovaný Mick Leahy používal na svých cestách foťák a kameru a tyto první kontakty zdokumentoval. Dnes může někomu připadat až komické, jak prvotní údiv vystřídal nadšení a jak si Papuánci vplétali do svých účesů vše, co po výpravách zbylo. Obaly od sucharů, plechovky... Prázdné krabičky od filmů používali jako penisová pouzdra.

* Co lze říct o tamním kanibalismu?

Kanibalismus je téma, o němž bychom mohli mluvit hodiny. Existují autoři, kteří kanibalismus popírají. Například William F. Arens napsal v roce 1979 velmi slavnou knihu Mýtus kanibala, kterou vyprovokoval silnou debatu na téma lidojedství (Arens byl americký antropolog a knihu mu vydala proslulá britská univerzita v Oxfordu, pozn. red.). Tvrdil, že nikde na světě neexistoval kanibalismus jako zavedená kulturní praxe, ale že se jedná o evropský mýtus, jakousi imaginaci Západu, jak k těm „primitivním“ lidem přistupovat, a ospravedlnit si tak koloniální nadvládu a touhu šířit křesťanství. Z tohoto hlediska bylo nejznámější asi Fidži, kde se velice přehánělo, kolik lidí tam ročně skončilo v „hrncích“ kanibalů. * V 90. letech musel Arens svoje názory zmírnit, aby si udržel „akademickou důvěryhodnost“. Přesto dál trval na tom, že v žádné kultuře systematický, široce praktikovaný kanibalismus neexistoval. Neměl přece jen v něčem pravdu?

Všimněte si jedné věci. Kanibalismus je v Evropě jedno z kulturních tabu. Kde v Dantově Pekle najdete kanibalismus? Až ve druhém kruhu pekla, téměř u samotného zamrzlého Lucifera. Mnohé evropské cestopisy z období novověké expanze nezapomenou zmínit, že je ten „primitiv“ nahý a pojídá lidi. Jeane de Léry, který cestoval k Tupinambům v Jižní Americe, neopomněl uvést, že to byli kanibalové, že on sám se stal jejich vězněm a jen o fous unikl smrti. (Tupinambové obývali okrajovou oblast velké Amazonie. V 16. století jich v pobřežních oblastech Brazílie od ústí Amazonky až po dnešní Rio de Janeiro žilo na 40 tisíc, brzy ale podlehl tlaku evropských dobyvatel – dílem vymřeli na zavlečené nemoci typu spalniček, chřipky a neštovic, dílem byli asimilováni. Dnes už je tento indiánský kmen řazen mezi vymřelé, pozn. red.) Totéž píše Hans Staden ve svém cestopisu Dvě cesty do Brazílie (o zámořských plavbách v letech 1547 až 1555, pozn. red.). I on popisuje, jak skončil u stejné skupiny divochů coby vězeň, a líčí jejich kanibalské hody. Kanibalismus opravdu sloužil k ospravedlnění evropského úsilí o expanzi, kontrolu a snahu domorodce „civilizovat“. A mnohé zprávy skutečně byly smyšlené. Co se ale týče kanibalismu jako takového, pak Arens s tím, že ho úplně popíral, přestřelil. U celé řady skupin máme doklady o tom, že byl skutečnou praxí. A motivace byly různé. Buď to souviselo s přijímáním mladíků mezi dospělé, nebo se jednalo o kulinární záležitost, anebo to třeba mohl být jeden ze způsobů, jak se rozloučit se zesnulým.

* Chcete říct, že nebožtíka snědlí?

Ano. To je docela známá záležitost právě z Nové Guineje u skupiny Fore. Když u nich někdo zemřel, konala se smuteční hostina, přičemž nebožtík byl hlavním chodem. Jeho maso ale bylo vyhrazeno pouze ženám, které mohly své porce sdílet s dětmi bez ohledu na jejich pohlaví (dospělí muži dle tradice směli sníst jen kůži zemřelých, pozn. red.). Tento smuteční obřad měl umožnit duši zesnulého dostat se do říše předků. Mělo to ale i své fatální zdravotní dopady, na jejichž příčinu se dlouho nemohlo přijít. V kmeni Fore se totiž vyskytovala nemoc, které se říkalo kuru, což znamená bázeň a chvění. Místní jí říkali také chechtavá smrt, protože se někdy tito lidé nedokázali přestat smát. Nebyli schopni chůze a postupně zemřeli. Domorodci věřili, že je nemoc způsobena mocným kouzlem, které na postiženého sešle kouzelník. Celé záležitosti přišel mnohem později na kloub až profesor Daniel Carleton Gajdusek, jenž zjistil, že jde o jednu z variant Creutzfeldt-Jakobovy nemoci, kterou známe také ve variantě jako nemoc šílených krav. Byl za ten objev oceněn Nobelovou cenou.

* Creutzfeldt-Jakobova nemoc je smrtící neurodegenerativní onemocnění mozku. A u kmene Fore byla tedy způsobena po jídání zemřelých?

Ano, jedli totiž nebožtíka komplet, včetně mozku, a kvůli této praxi pak málem vymřeli. Nestalo se tak jen díky zásahu misionářů, úředníků a lékařů, kteří osvětou tento zvyk vymýtili. (Vědci z University College v Londýně před časem ovšem s překvapením zjistili, že na druhé straně se díky tomuto kanibalskému rituálu u domorodců z kdysi izolovaného kmene Fore mutací genů zvýšila odolnost vůči jiným neurologickým onemocněním – včetně stařecké demence a nevyčísitelné Alzheimerovy choroby, pozn. red.) * Takže dnes už se tam nebožtíci nepojídají?

Není mi známo, že by v tomto typu pohřbívání pokračovali. Funerální endokanibalismus ale není zase tak častý. Známe jej pouze z několika málo kultur, například od jihoamerické skupiny Janomamů, kteří pohřbívali mrtvé žehem – a v minulosti si jejich popel uchovávali v tykvích, které pak prolévali odvarem z banánů a směs rituálně pili, když měli jít do boje. Aby byli více vyburcovaní. Zejména když se šli pomstít za své zesulé.

* Kanibalismus spojený se vstupem mladíků do věku dospělosti byl typický i pro ostrov Papua Nová Guinea?

Ano. Popsán byl například u skupin MarindAnim a Asmat, což je asi jedna z nejznámějších skupin z Nové Guineje, protože údajně stojí za smrtí Michaela Rockefellera, slavného člena bohaté newyorské rodiny, který se stal s vysokou pravděpodobností jejich obětí (Michael Rockefeller zmizel v oblasti Asmat v roce 1961; jeho otec Nelson Rockefeller byl tehdy guvernérem státu New York, a v roce 1974 se dokonce stal viceprezidentem USA, pozn. red.). Jak u Asmatů, tak u MarindAnimů byl kanibalismus spojen s lovem hlav a mladíci přijímaní mezi muže pak získávali jméno své oběti.

* Takže je možné, že u Asmatů žije nějaký domorodý Michael Rockefeller?

Ono se skutečně neví, co přesně se Rockefellerovi stalo. U Asmatů už předtím jednou byl. Když se s doprovodem plavili na Arafurském moři, začal proud jejich katamarán unášet daleko od pobřeží. Protože byl Rockefeller zdatný sportovec a plavec, rozhodl se, že doplave na pobřeží pro pomoc. To bylo naposledy, co ho někdo viděl. * Proč se tedy tvrdí, že jej snědlí Asmaté? Mohl se utopit...

Ukazuje se, že tam zřejmě došlo k celé souhře nešťastných událostí. Pokud se tedy neutopil nebo ho nesežrali žraloci, pravděpodobně by doplaval na místo, kterým zrovna projížděla skupina Asmatů, jež se vracela z města do své vesnice. Shodou okolností tu vesnici tři nebo čtyři roky předtím zmasakrovali Holanďané a zabili několik jejich vůdců. Zabití Rockefellera tedy

mohla být pomsta. U Asmatů totiž nesměla zůstat násilná smrt nepotrestána. Na počest padlých členů kmene, kteří zemřeli násilnou smrtí, stavěli Asmaté před svými obřadními domy obrovské totemy, jimž říkali bisj. Byly vyřezávané z jednoho kusu stromu, a dokud stály před ceremoniálními domy je, znamenalo to, že smrt ještě nebyla pomstěna. Kuriózní je, že se Rockefeller na své první výpravě pokoušel tyhle totemy koupit. Dokonce je i koupil, ale Asmaté mu je nikdy nedodali. Nicméně podle Carla Hoffmana (americký novinář, spisovatel a cestovatel, který mezi domorodými kmeny na Nové Guineji nějakou dobu žil a o zmizení Rockeffellera vydal knihu, pozn. red.) vše nasvědčuje tomu, že se jeho smrtí Asmaté jednoho totemu zbavili.

* Jakým způsobem Asmaté lidi jedli?

Iniciovány patnácti- šestnáctiletým mladíkům pomáhali v lovu hlav zkušenější členové kmene, kteří oběť zmrzčili a mladíky nechali ty zraněné dorazit. Potom si s hlavou mrtvého sedli a dali si ji mezi nohy, protože věřili, že do nich musí síla ze zabitého přejít přes penis. Pak speciální palicí vyrazili díru do spánkové oblasti, bambusovým nožem vyškrábali mozek, který smíchali se ságovou moukou (ságovník je palma, pozn. red.) a rituálně jej pojídali.

* Zbytek člověka nesnědli?

Snědli ho celého, jenom kosti nechali zvířatům. A lebku si samozřejmě schovali.

* Mají tam pořád někde sbírky lebek?

Myslím, že ano, já sám jsem ale takovou lebku viděl jen v soukromé sbírce, u Asmatů jsem nikdy nebyl.

* Legendární cestovatel a etnograf Miloslav Stingl, který procestoval 150 zemí světa a na ostrově Papua Nová Guinea pobýval jedenáctkrát, v rozhovoru pro TÉMA řekl: „Hlavním motivem pro řadu tamních kanibalů bylo jídlo samotné, bílkoviny. Na Papui nežijí žádní velcí savci, takže velkým zdrojem potravy byl jiný člověk. V jednom kmeni mi kdysi lidské maso i nabídli, slyšel jsem, že je masné a nasládlé.“ Další cestovatel Petr Jahoda, který byl u tamních domorodých kmenů také několikrát, v jiném rozhovoru pro TÉMA dodal: „Lidé se jedli i z výchovných důvodů, z pomsty. Když někdo z jednoho kmene zapříčinil smrt někomu v jiném kmeni, pak ten jiný kmen měl povinnost jít k tomu prvnímu, zabít mu dva příslušníky a sníst je. A ti pak zase šli k tomu jinému kmeni a na oplátku tam zabili tři lidi. Kanibalismus byl výchovný prostředek, jako je u nás kriminál.“ A vy jste zase zmínil, že v některých místech tam byl kanibalismus pro změnu kulinářskou záležitostí. Jaké části lidského těla patřily mezi největší lahůdky?

Informace jsou kusé a zdaleka to nebyl zvyk u všech tamějších skupin. A lišily se i v tom, jaké části těla preferovaly. Lidské maso se každopádně připravovalo jako jakékoliv jiné maso v zemních pecích či keramických nádobách. Lidé Keraki ze Západní provincie považovali za delikatesu oční bulvy – když někoho chytili, vydloubli mu prý oči, vycuclí je a pak slepého někam odvedli, dorazili ho a snědli i zbytek. Obyvatelé od řeky Strickland zase z člověka konzumovali jen vše od pasu nahoru, nohy nejedli. Naopak Adzerové z údolí Markham údajně preferovali ruce a nohy. Na Sepiku dávali přednost hlavám, které vařili se zarděnicí pestrou (tamní tropický strom, pozn. red.). Ale jejich strava pochopitelně nebyla založená jen na kanibalismu, v jídelníčku měli širokou škálu potravin.

* Už je na Papui kanibalismus minulostí, nebo se čas od času objeví?

Papua Nová Guinea je dynamicky se rozvíjející stát s parlamentní demokracií. Pokud se tam něco takového stane, nejedná se o kulturní zvyk, ale o kriminální čin. O podobný typ excesu, k němuž tu a tam dochází i v západních společnostech. (V létě 2012 zatkl ve státě Papua Nová Guinea 29 lidí, kteří byli podle místní policie členy početné sekty kanibalů. Měli zabít nejméně sedm lidí, sníst zasyrova jejich mozky a z jejich pohlavních údů si uvařit polévku, pozn. red.) * Co všechno vědí Papuánci o západní civilizaci dnes?

Velmi často podléháme iluzi, že tam žijí poslední svědci pravěku, ale takhle to vůbec není. Indonéska část Papui je podle všeho trochu divočejší, ale Papua Nová Guinea je parlamentní demokracií, která v loňském roce oslavila 45. výročí svého vzniku. Lidé, alespoň ti ve městech, používají mobilní telefony a mají účty na sociálních sítích. Jistě, je to svěbytný svět a nelze říct, že se úplně všechno původní vymazalo, ale tak, jak si je mnohdy představujeme, už rozhodně nežijí. * Udrželi si nějaké tradice? Původní kultury v podstatě vymizely. I penisová pouzdra, dříve typická pro některé skupiny, už se tam prodávají pouze jako suvenýry pro turisty.

* Na zlá kouzla a kouzelníky věří ale pořád, ne?

Ano. A kouzelníci tam představují velký problém, protože jim jsou přisuzovány veškeré negativní jevy. Kvůli podezření z kouzelnictví tam lidé dodnes umírají. Rodina již zmiňovaného Micka Leahyho vlastnila leteckou společnost, která měla ve své flotile jedno jediné letadlo. Já sám jsem se synem Micka Leahyho Richardem, což už byl pán v letech, letěl. Asi dva měsíce po mém odletu tohle letadlo spadlo. Na palubě byl pilot Richard Leahy a jedna prominentní papuánská rodina. Přežil jenom Leahy. S těžkými popáleninami byl transportován do Austrálie, kde se uzdravil, ale na Papuu už se nevrátil. A vesničané si celou záležitost začali vykládat tak, že za pádem letadla musel být nějaký kouzelník, ne selhání motoru. Protože proč by jinak přežil jen Australan a zahynula celá papuánská rodina? Domnívali se, že to byl magický útok nějakého kouzelníka právě na ni.

* Žádnou bílou magii nebo šamana, který by kouzlo odvrátil, nemají?

Šamani tam neexistují. Lidé ze skupiny Nungon, k níž jezdím, věří, že zlé kouzlo seslané na konkrétní osobu je nezvratné. Zažili jsme to s kolegou Janem D. Bláhou na vlastní kůži. Náš terénní asistent za námi jednoho dne přišel a řekl: „Zabili kluka z vedlejší vesnice, jdete se tam s námi podívat?“ Samozřejmě jsme šli. Když jsme dorazili do vesnice, všichni plakali, lídr komunity nás pozval do domu, kde ležel mladík, který ale kroutil očima a a mrtvě vůbec nevypadal. Když jsme se ptali, co se tedy stalo, bylo nám opět řečeno, že ho zabili. Po chvíli nám vysvětlili, že mladíka někdo přepadl, ale protože se mu nepovedlo ho zabít, seslal na něj silné kouzlo, které mu teď rozežírá orgány. Za čtrnáct dní prý bude po něm, protože když má někoho kouzelník ve své moci, je to konečné.

* Společně s přírodní medicínou jako například indiáni v Jižní Americe?

Medicína je v celé řadě oblastí obrovský problém. Vzpomínám si, že v jedné vesnici na sebe malá holčička převrhla konvici s vařící vodou a měla ošklivou popáleninu, kterou jí překrýval list. Takovou ránu jsem nikdy neviděl. Vozím s sebou sice antibiotika, ale nejsem lékař a netroufal jsem si je holčičce podat. Několikrát denně jsme jí alespoň ránu dezinfikovali a převazovali.

* List, který jí na ránu dali, popáleniny nehojil?

Ne, ten fungoval pouze jako obvaz. Na žádný přírodní medicínský zázrak jsem tam skutečně nenarazil.

* Už jste zmínil, že mnozí Papuánci používají mobilní telefony a ve městech žijí v podstatě jako my. Chtějí tento pokrok všichni, nebo se ozývají hlasy, které chtějí udržet svou původní kulturu?

Nic takového tam nezaznává, kam jezdím, tam chtějí pokrok. Vždy, když tam jsem, nechávám děti kreslit obrázky na nejrůznější témata. Když se jich zeptám, jak si představují svou budoucnost, kluci mi kreslí, že z nich budou piloti, z dívek zase zdravotní sestry. Jejich budoucnost je plná technologií. Kreslí i auta a velké silnice, které tam ale s největší pravděpodobností kvůli složitému terénu nikdy nevzniknou. A ani auta, jak je známe dnes, v té vesnici vysoko v horách asi nikdy jezdit nebudou.

„Kolem 97 procent Papuánců sednes hlásí ke křesťanství.“ „Bílé lidi považovali za navrátilivší se mrtvé.“ „Lidé z kmene Fore jedli své zemřelé.“ „Násilná smrt nesměla zůstat nepotrestaná.“ „Za všechno zlé tam mohou kouzelníci.“

Foto autor: Foto: David Neff / MAFRA

Foto popis: S původní zdobností a odíváním se lze v současnosti setkat při kulturních slavnostech, pořádaných při zvláštních příležitostech, jako je třeba Den nezávislosti.

Foto autor: Foto: archiv Martina Soukupa, wikimedia commons

Foto popis: Žáci základní školy v Yawanu (Papua Nová Guinea) nastupují ke školní výuce. Do tradičních oděvů z tapy (látka vyrobená z lýka) se oblékají jen při slavnostních dnech.

Foto autor: Foto: archiv Martina Soukupa

Foto popis: ^ Domorodci na Andamanských ostrovech, jež leží v Bengálském zálivu mezi Indií a Thajskem. Andamánci mají černou pleť, jsou vysokí jen kolem 150 cm a žije jich už jen 400 až 450. Údajně jde o přímé potomky původních obyvatel, kteří osídlili ostrovy už před 60 000 lety.

Foto autor: Foto: Profimedia.cz, David Neff / MAFRA

Foto popis: ^ Martin Soukup během svých **výzkumů** na území státu Papua Nová Guinea spolupracuje také s žáky z místní základní školy.

Foto popis: ~ Pohádková krása divoké přírody. Vesnice Yawan etnické skupiny Nungon se na území státu Papua Nová Guinea nachází v malebném údolí řeky Uruwy.

Foto popis: Způsob přípravy jídla zvaný mumu (ve vyhloubené díře v zemi zakryté horkými kameny). Obvykle se tímto způsobem připravuje směs zeleniny a masa. Snímek je z vesnice Keglsuglo, jež se rozkládá pod Mt. Wilhelmem, nejvyšší horou ve státě Papua Nová Guinea.

Foto popis: < Tradiční obydlí kmene Dani, který obývá těžce přístupnou vysočinu ostrova Nová Guinea.

Foto popis: Skupina Dani obývá horské oblasti indonéské části ostrova Nová Guinea. Pozornosti se jim dostalo nejen pro jejich válečnické schopnosti, ale také kvůli mumifikaci významných předků.

Foto popis: Náprstkovo muzeum vystavuje řadu pozoruhodných exponátů z Nové Guineje. Doc. PhDr. Martin Soukup, Ph. D., se bádání na tomhle ostrově věnuje dvanáct let a se svým **výzkumem** seznamuje studenty Filozofické fakulty **Univerzity Palackého** v Olomouci a **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Cenu Ferdinanda Peroutky mají Koubský a Stach [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 05.02.2021, Zdroj: [mediar.cz](#) RU / den: 8 714

Laureáti Petr Koubský i Daniel Stach jsou dlouhodobě činní v oblasti popularizace **vědy**.

Redaktor Deníku N Petr Koubský a moderátor České televize Daniel Stach jsou letošními držiteli novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky. Ocenění jim udělila Společnost Ferdinanda Peroutky dnes, faktické předání ceny ale proběhne s ohledem na stávající epidemiologickou situaci a vládní opatření až v dubnu, v Doxu.

„Loňský rok byl vskutku zvláštní a stejně nebývalé je i šestadvacáté udělení Peroutkovy novinářské ceny dvěma mužům, kteří mají podobné zaměření. Oba laureáti za sebou mají dlouhodobou činnost v oblasti popularizace **vědy**. V posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v ‚boji‘ proti fake news. Svět **vědy**, **výzkumů** a medicíny se tak stal pro mnohé z nás srozumitelnější,“ uvádí Společnost Ferdinanda Peroutky.

Petr Koubský

Koubský vystudoval průmyslovou automatizaci na **Vysoké škole** chemicko-technologické v Praze, kde získal titul kandidáta věd v oboru kybernetika a počítačová **věda**. Napsal a přeložil několik knih o IT, učil na VŠE a **FF UK**. Pracoval jako programátor, pak v Softwarových novinách, byl šéfredaktorem časopisu Inside, ředitelem iCollege a vydavatelem webového magazínu. V Deníku N je redaktorem pro **vědu** a technologie. „Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost. On totiž není epizodou, vázanou na tuto krizovou situaci. On je a nadlouho zůstane měřítkem čisté a jasné řeči, ze které se v situaci všeobecné nejistoty, neklidu a paniky, může stát politikum prvního řádu,“ píše v laudatio Petr Pithart

Laudatio na Petra Koubského

Koubský, když jsme v úzkých

Ferdinand Peroutka dnes trochu pozvedl hlavu: koho že? My jako Přítomnost jsme přece byli navýsost politický čtrnáctideník. A vy v tom vašem spolku hledáte každý rok – alespoň podle toho, co se ke mne donese – nejlepší politické novináře, publicisty. A dáte jim nějakou cenu. Tedy prý moji. To je mně jistě milé, ale kdo je tenhle? Já psal přece o politice, musel jsem, i když bych raději psal romány nebo divadelní kusy.

Muž, který se nechce plést do politiky, který to sám o sobě říká, a kterého jsme dnes pozvali do tohoto skvělého polistopadového paláce kultury, to nakonec dělá. Plete se do politiky, a to tím nejlepším možným způsobem. Mluví a píše totiž tak, že bezděčně činí zřejmým, kdo se do politiky plete, aniž by na to měl, anebo kteří se do ní pletou aniž, čemu nerozumějí.

Plete se do ní nakonec i on sám: tím, že vysvětluje, co měli vysvětlit jiní, ale hlavně tím, že ukazuje, že jasná řeč je v určitých situacích politikum prvního řádu. A že bychom na ní měli trvat vždycky. Nejasná řeč těch, kteří do krizové situace vstupují jako její odpovědní řešitelé může být katastrofa – když tu nejsou jiní, kteří umějí situaci analyzovat, vysvětlit, naznačit řešení.

Je hodně politiků, kteří neumějí promluvit. Neměli by se montovat do politiky, to je moje naléhavé doporučení jako toho, kdo aktivní politice věnoval skoro dvacet let. Kdo špatně mluví, kdo neumí vyslovovat, jehož věty nemají konec, kdo vyklouzává z vazeb, kdo není s to napsat sám smysluplný text, ten to nemá v hlavě srovnané. Jistě ne všichni, ale mnozí politici dnes mluví i píší špatně. Vynechme ty, kterým není skoro rozumět, mrmrají, mluví zbrkle, a nepomůže jim, že nosí červenou vestu nebo trumpovskou čepici, asi abychom si je zapamatovali alespoň podle těchto atributů. Ostatním rozumíme, ale rozpoznáváme, co říkají z vlastní hlavy, a co jim píšou jejich nájemní psavci? Řeči těch prvních se nikdy nesmí přepsat doslova, byl by to blábol. Těm druhým rozumíme, ale nejsou zcela věrohodní, protože slova v jejich ústech nejsou jejich vlastní.

S Petrem Koubským se dnes politikum stala jasná řeč, jasné myšlenky. Taková řeč předpokládá bohaté, neustále rozšiřované

vědomosti, dovednost analyzovat problém a srozumitelně obnažit jeho jádro, tlumočit mezi jednotlivými oblastmi vědění, mezi jednotlivými profesemi. Mezi zasvěcenými a laiky. Co říkám: mezi lidmi, kteří jdou právě po ulici podél tohoto domu. Znamená sociální inteligenci, empatii i pro ty, se kterými si normálně nepovídám.

Je to dnes ve veřejném prostoru kvalita tak nápadná, tak vzácná, a přitom dostupná a všeobecně srozumitelná, že jsem začal Koubského řeč, Koubského psaní zkoumat. Vesměs v Deníku N, ale nejen tam. Na nic zvláštního jsem nepřišel. Žádné finty, speciality, vymyšlenosti. On ale ani nemá žádný ze zlovyků, které míváme my, většina z nás, lidí pera. Neuchyluje se k žádným klíšé, k žádným frázím, k žádným nutkáním opakovat určitá slova, utíkat se do slovní vaty.

Rozpoznal jsem však v jeho řeči, v jeho výkladech důležitou, protože nenápadnou trpělivost, neurážející slabší, chápající pomaleji nebo jen zčásti. Vždyť to jsem i já! Na druhé straně i ochotu přiznat se, že on sám neví. Jde tu tedy nejen o politikum, ale i mravnost, mravní postoj solidarity se všemi občany naší země.

Mluví a píše, a využívá přitom všechny možnosti české řeči, našeho jazyka. Cizí slova pak jen když jsou nezbytně nutná. Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost. Navrhoval jsem ho k udělení ceny už vloni, když ještě žádná pandemie nebyla. On totiž není epizodou, vázanou na tuto krizovou situaci. On je a nadlouho zůstane měřítkem čisté a jasné řeči, ze které se v situaci všeobecné nejistoty, neklidu a paniky, může stát jazyk, řeč, text politikum prvního řádu.

Kdybych byl premiérem, Koubského bych si najal. Kdybych byl Koubským, najmout bych se nenechal. Polarita těchto dvou mužů charakterizuje tuto dobu a pevně věřím, že ji pomáhá léčit.

Petr Pithart

Daniel Stach

Stach vystudoval mezinárodní vztahy na **Vysoké škole ekonomické a mediální komunikaci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Během studií působil jako redaktor a moderátor pořadu Sports Take na Radiu Wave. V srpnu 2010 se stal redaktorem pořadu Hyde Park České televize a o dva roky později začal moderovat pořad Hyde Park Civilizace a posléze i pořad **Věda 24**. Během loňského jara uváděl sledovaný pořad Země v nouzi. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci **vědy**. „Daniel Stach své hosty zpovídá s pokorou, úctou, noblesou a elegancí. Má dokonalý přehled, přesvědčivě debatuje, vládne nevidanou schopností zorientovat se v mnoha tématech od přírodních věd, chemie, medicíny, astronomie až třeba po kvantovou fyziku,“ vyzdvihuje v laudatiu Terezie Kaslová

Laudatio na Daniela Stacha

Ještě před rokem veřejnost takřka nesledovala vědecké **výzkumy**, vědce považovala za nudné podiviny a většinu lidí příliš nezajímalo, na čem pracují. Posledních dvanáct měsíců však jasně ukázalo význam a smysl **vědy**. Kvůli epidemii jsme se všichni naučili, jak počítat číslo R, orientovat se ve vývoji vakcín či v epidemiologii. Na této poznávací cestě jsme měli vynikajícího průvodce, který nám pomáhal chápat a vnímat dění kolem nás.

Vědecký specialista České televize Daniel Stach v posledním roce zaujal i širokou veřejnost tím, že dokázal informovat o aktuálním vývoji srozumitelně, přehledně a zajímavě. Zdánlivou lehkostí si získal pozornost i mnoha těch, kteří do té doby jeho pořady Hyde Park Civilizace nebo **Věda 24** neznali a nesledovali. Stala se z něj jedna z nejdůvěryhodnějších osobností veřejnoprávní televize, která dokázala často suplovat ve svém vysvětlování politiky a úředníky, kteří lidem neuměli srozumitelně přiblížit své kroky.

Ovšem ten, kdo sleduje práci Daniela Stacha v „jeho“ pořadech o **vědě**, nebyl překvapen. Málokterý český novinář se může pochlubit, že by zpovídal tolik světových hvězd a celebrit – nikoliv ty, které zajímají bulvární média, ale ty, kteří mají zásadní přínos pro lidstvo a civilizaci. Jeho hosty byli nositelé Nobelovy ceny, přední světoví lékaři, fyzici, matematici, astronauti, historici, geologové, oceánolog, 14. tibetský dalajláma... A se všemi dokázal sehrát neobyčejně vyrovnanou partii. Je to zkrátka špičkový novinář, který umí a může bez ostychu diskutovat s nejvýznamnějšími osobnostmi světa.

Daniel Stach pochází z Českých Budějovic, kde navštěvoval hudební a posléze jazykovou základní školu. Do čtrnácti snil o tom, že bude patřit k nejlepším vodním slalomářům na světě. Stal se členem juniorské reprezentace. Nakonec se však vydal jinou cestou. Zjistil, že věnovat se jen sportu by ho vlastně nebavilo, protože je zvědavý a chce se učit. Vystudoval mezinárodní vztahy na **Vysoké škole ekonomické a mediální komunikaci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Zvládl tři světové jazyky. Na sport, který považuje za vynikající přípravu do života, rozhodně nezanevřel, právě naopak. Je si jistý, že bez něj by nedokázal nic. U vody se naučil rychle se rozhodovat, vyhodnocovat množství věcí najednou, vypořádávat se s měnícími se podmínkami, které nemůže ovlivnit, a v neposlední řadě i potkávat se s lidmi z různých světů. Sportu vděčí i za to, že věci plánuje, takže nic nenechává na poslední chvíli.

Jak si od mezinárodních vztahů a mediální komunikace našel cestu k **vědě**? Vždycky jej zajímalo, jak věci fungují a také prý hodně četl sci-fi. Jako slalomář se trenéra často vyptával, proč má dělat takový anebo jiný záběr. Právě **věda** mu pochopení, co a proč se děje, nabídla.

Před jedenácti lety přišel do České televize na exkurzi a na Kavčích Horách už zůstal. Nejprve dva roky připravoval analytické reportáže pro Hyde Park, posléze přibýly vstupy z terénu. O dva roky později dostal nabídku moderovat pořad Hyde Park Civilizace, kterou ale nejprve odmítl, protože se domníval, že vzhledem k mládí jej nebudou diváci respektovat. Během loňského jara moderoval velmi sledovaný pořad Země v nouzi. Většinu času tráví v práci, ve vzácné volných chvílích sportuje nebo odpočívá při čtení fantasy. Fandí průzkumu vesmíru a věří v existenci mimozemské civilizace. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci **vědy**.

Když v televizi začínal, nejenže většina diváků chápala **vědu** jinak, ale často musel spolu s kolegy přesvědčovat dokonce i samotné vědce, aby do vysílání přišli. Bylo třeba překonat jejich nechuť vůči popularizaci, protože se obávali bagatelizace výsledků jejich práce. Naštěstí se doba změnila, i vědci pochopili, že popularizovat výsledky bádání je prospěšné. Svou zásluhu na tom jistě má Daniel Stach a celá redakce **vědy** České televize, která vznikla před necelými pěti lety. Ostatně podle letošního laureáta Ceny Ferdinanda Peroutky právě zažíváme zlatou éru popularizace **vědy**. Prostě se potkala poptávka po vědeckých výsledcích s možnostmi je prezentovat.

Smyslem jeho práce je ukázat, že **věda** je normální součástí života a je všude kolem nás. Co považuje za důležité? „Mít dobrou přípravu, udělat tedy maximum proto, abych dokázal případně dovysvětlit téma, o kterém se budeme s hostem bavit. Pokud divák něčemu neporozumí, je to moje chyba, ne hosta. Mým úkolem je zajistit, aby byla **věda** co nejsrozumitelnější.“

A co je nejtěžší? „Najít hranici popularizace tak, aby to bylo fakticky a vědecky správně a diváci zároveň vše pochopili. Nechceme popsat úplně všechno, vždycky říkáme, že chceme nabídnout potravu k přemýšlení.“

Udivuje nejen svým všeobecným rozhledem, ale na druhou stranu i nevidanou skromností. Velká pozornost věnovaná jeho osobě se mu přičí. Jakoukoliv chválu odmítá s tím, že on je jen viditelným vrcholem celého týmu lidí, bez kterého by neudělal nic. Televize podle Stacha není individuální sport.

Vnímání **vědy** je dnes i díky Danielu Stachovi na jiné úrovni. Ví o tom své. Nejsem jediná, komu tento nevšední muž již několik let otvírá mnohá okna vědění dokořán. Své hosty zpovídá s pokorou, úctou, noblesou a elegancí. Má dokonalý přehled, přesvědčivě debatuje, má nevidanou schopnost zorientovat se v mnoha tématech od přírodních věd, chemie,

medicíny, astronomie až třeba po kvantovou fyziku.

Jak vyplývá z nejnovějšího průzkumu Bayer Barometr, sedm z deseti Čechů si v současnosti váží vědců a přínosu jejich práce pro každodenní život. Většina dotazovaných ale přiznává, že závěrem vědecké práce tak, jak jsou předkládány, často nerozumí. Daniel Stach má tedy před sebou ještě hodně práce a my se máme stále na co těšit.

Terezie Kaslová

Ceny Ferdinanda Peroutky

Novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky uděluje od roku 1995 Společnost Ferdinanda Peroutky, a to vždy u příležitosti **výročí** jeho narození (6. února 1895). Vyznamenání by měli vykazovat vlastnosti, které zdobily Ferdinanda Peroutku, totiž naprostou bezúhonnost před zákonem i vlastním svědomím a vysokou mravní integritu, která vylučuje rozpor mezi slovy a činy. Dál musí být osobně odpovědní za společenské důsledky svého publicistického působení. Jejich profesní práce má mít mimořádnou úroveň násobenou precizností výrazových prostředků a krásou jazyka. Musí vycházet z demokratické orientace, která je naprosto a vždycky nekompromisní vůči všem projevům totalitarismu a nesnášenlivosti kulturní, národnostní a politické.

Dosavadní laureáti

Jiří Ješ, Robert Tamchyna, Teodor Marjanovič

Ivan Hoffman, Vladimír Mlynář

Jindra Klímová, Petra Procházková, Jaromír Štětina, Petr Jančárek, Eva Klausnerová

Antonín Přidal Bohumil Pečinka, Na hraně: Lucie Vopálenská, Alena Červenková, Jura Kavan

Jaroslav Jirů, Jan Jůn, Zbyněk Petráček

Alexandr Mitrofanov, Petr Nováček, Václav Burian

Milan Maryška, Jiří Reichl, Jindřich Frýda, Jan Urban, Sabina Slonková, Jiří Kubík

Jiří Loewy, Jana Lorencová, Luboš Palata

Soňa Čechová, Barbora Šámalová, Michal Kubal, František Šulc

Jiří Hanák, Josef Klíma, Tomáš Němeček

Adam Černý, Jiří Franěk, Václav Souček

Jiří Kovtun, Jindřich Šídlo, Renata Kalenská

Karel Hvižďala, Adam Drda, Karel Tejkal

Ivan Medek, Erik Tabery, Milan Slezák

Pavel Kosatík, Petruška Šustrová, Jan Macháček

Zdeněk Slouka, Vítězslav Houška, Ludvík Vaculík

Jaroslav Spurný, Jan Bednář, Radka Kvačková

Petr Příhoda, Petr Fischer

Ivan Klíma Jiří Peňás

Martin Veselovský Petr Třešňák

Marek Wollner Luboš Dobrovský

Vladimír Kučera, Petr Honzejk

Jana Klímová Jakub Szántó

Jaroslav Kmenta, Ondřej Kundra

Ondřej Štindl

Petr Koubský Daniel Stach

Zdroj: Společnost Ferdinanda Peroutky

Cenu Ferdinanda Peroutky získali Petr Koubský a Daniel Stach [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 05.02.2021, Zdroj: mediaguru.cz, RU / den: 14 322

V posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii, zdůvodnila Společnost Ferdinanda Peroutky.

Společnost Ferdinanda Peroutky udělila v pátek 5. února novinářskou Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2020 redaktorům Petru Koubskému (DeníkN) a Danielu Stachovi (Česká televize). S ohledem na stávající epidemiologickou situaci a vládní opatření, proběhne faktické předání ceny v Centru současného umění DOX až v dubnu.

Oba laureáti za sebou mají dlouhodobou činnost v oblasti popularizace **vědy**. V posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v „boji“ proti fake news, stojí v oznámení Společnosti Ferdinanda Peroutky

Petr Koubský vystudoval průmyslovou automatizaci na **Vysoké škole** chemicko-technologické v Praze, kde získal titul kandidáta věd v oboru kybernetika a počítačová **věda**. Napsal a přeložil několik knih o IT, učil na VŠE a **FF UK**. Pracoval postupně jako programátor, pak v Softwarových novinách, byl šéfredaktorem časopisu Inside, ředitelem iCollege a vydavatelem webového magazínu 067. V Deníku N je redaktorem pro **vědu** a technologie.

Daniel Stach vystudoval mezinárodní vztahy na **Vysoké škole** ekonomické a mediální komunikaci na **Fakultě sociálních věd University Karlovy**. Během studií působil jako redaktor a moderátor pořadu Sports Take v Radiu Wave. V srpnu 2010 se stal redaktorem pořadu Hyde Park České televize a o dva roky později začal moderovat pořad Hyde Park Civilizace a posléze i pořad **Věda 24**. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci **vědy**.

Novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky uděluje od roku 1995 Společnost Ferdinanda Peroutky, a to vždy u příležitosti **výročí** jeho narození.

-mav-

Petr Koubský, zdroj: Deník N, Daniel Stach, zdroj: Česká televize

Moderátorka Markéta Fialová slaví narozeniny [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 05.02.2021, Zdroj: frekvence1.cz, Autor: Lenka Skrzeczkova, RU / den: 19 660

Moderátorka Markéta Fialová slaví 50. narozeniny. Svoji kariéru začínala v České televizi a poté uváděla hlavní zpravodajské relace na Primě i Nově. Od roku 2019 působí na nově vzniklém zpravodajském kanálu CNN Prima News.

Fialová vystudovala **Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy** a ještě při studiích přispívala do několika novin a časopisů a poté pracovala ve zpravodajství České televize (ČT). V roce 1993 se stala jednou z prvních tváří zpravodajství TV Prima (tehdy Premiéra TV), kde hlavní zpravodajskou relaci moderovala do roku 2001.

V letech 2001 až 2004 byla reportérkou, dramaturgyní a moderátorkou publicistického pořadu Fakta ČT. V roce 2005 se stala moderátorkou hlavní zpravodajské relace TV Nova. Moderátorskou dvojici tvořila nejprve s Karlem Voříškem, poté relaci moderovala sama. Od roku 2014 do roku 2019 také moderovala publicisticko-zpravodajský pořad Střepiny. Na podzim 2019 se stala jednou z tváří nového zpravodajského kanálu CNN Prima News.

Podcast: Koronavirus posvítí na papalášství českých politiků, říká sociolog [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 05.02.2021, Zdroj: blesk.cz, RU / den: 787 042, Rubrika: Politika

Téměř rok Češi nechápavě krouží hlavami nad kauzami českých politiků. Zákonníci by měli jít příkladem a vzorně dodržovat protikoronavirová opatření, místo toho je ale někteří obcházejí a záměrně porušují. Pro Blesk Podcast promluvil sociolog z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Pavol Frič, který se zabývá korupcí a elitami, proč si čeští politici myslí, že pro ně pravidla neplatí.

Zabijačka u kancléře Vratislava Mynáře, setkání ministra zdravotnictví Romana Prymuly s předsedou poslanecké sněmovny Jaroslavem Faltýnkem (oba za ANO) v restauraci na Vyšehradě nebo oslava narozenin bývalého poslance za ČSSD Petra Bendy v teplíčkém hotelu s významnými hosty. To je jen krátký výčet prohřešků českých politických elit během opatření proti koronaviru, na něž média přišla. Proč politici nedodržují pravidla stejně jako ostatní občané?

Podle Pavola Friče

nejsou české politické elity schopné odolat pokušení mít neligitimní privilegia, protože cítí, že se jim za to stejně nic nestane.

"Naše elity jsou socializovány tak, urvat, co nejvíce a rychle opustit scénu. Tady není stoletá tradice elit, které by přemýšlely v dlouhodobě perspektivně. Tady je short-timismus, uvažovat, nahrabat si co nejvíce a rychle s tím zmizet někam," vysvětlil sociolog.

Vždy zde byli nadlidi

Neměli bychom si ale myslet, že je to pouze problém, s nímž se potýkáme v době koronaviru. Podobně se podle Friče chovali již politici v První republice, za socialismu došlo k rapidnímu zhoršení: "Komunistické elity předstíraly, že věří v marxismus, komunismus a vládu lidu. Zároveň dávali najevo, že jsou všemocní, což bylo v jasném rozporu s marxistickou ideologií.

Bohužel jim to společnost tolerovala. I dneska veřejnost toleruje, že někteří lidi požívají neligitimní privilegia, tolerují to a považují za normální.

Příkladů je hodně," suše konstatoval host Blesk Podcastu.

Ve chvílích, kdy ostatní lidé musí dodržovat pravidla, aby chránili životy spoluobčanů, je na chování politiků logicky více vidět: "Myslím si, že v této výjimečné situaci jsou papaláši pod větším tlakem a

neuvědomili si, že vlastně tenhle větší tlak způsobí větší citlivost veřejnosti na jejich přešlapy. Ta faleš, nelояlnost k občanům vystoupí ve větším kontrastu a tím pádem jejich pocit nepostižitelnosti, byl ohrožen," prozradil Frič.

Jak může chování politiků uškodit společnosti, proč se ukázalo, že lidé potřebují socializaci víc, než jsme si před krizí mysleli a proč je současná politika postavená na předstírání, prozradil v Blesk Podcast docent Pavol Frič:

Radikála k životu v míru nepřinutíte ani s pistolí u hlavy. Musí chtít [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 06.02.2021, Zdroj: finmag.penize.cz, Autor: Zuzana Válková, RU / den: 3 000

Pokus o puč, výtržnictví, povstání, terorismus? S odborníkem na radikalizaci, povstalecká hnutí a džihád Emilem Aslanem o lednovém útoku na Kapitol. A o tom, co dělat s radikalizovanými nebo mobilizovanými lidmi

Od chvíle, kdy se mítink odcházejícího amerického prezidenta Donalda Trumpa proměnil v tažení proti jednomu ze symbolů americké státnosti, sídlu Kongresu, uplynul měsíc. Pro optimisticky naladěné pozorovatele můžou události ze středy 6. ledna 2021 působit jako dozvuk trdné éry, která skončila odletem Donalda Trumpa na Floridu. Nový prezident Joe Biden má za úkol jen zamést střepy po čtyřletém večírku, který skončil destrukcí, střelbou a smrtí čtyř lidí. Jenže výtržníci, kteří se k washingtonskému Kapitolu vydali, a lidé, kteří je nadšeně podporovali na dálku, nikam nezmizeli. Ostatně ani Trump ne.

O tom, co se dá dělat s násilím a hněvem probublávajícím ve společnosti, kde si můžete legálně objednat krátkou palnou zbraň a nechat si ji doručit kurýrem, je rozhovor s čerstvě jmenovaným profesorem Emilem Aslanem z Katedry bezpečnostních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Přemýšlel jste někdy, co dělali účastníci útoku na Kapitol, když se večer po akci vrátili domů nebo do hotelu? Nebo byste

dokázal říct obecněji, co se v?takových případech odehrává?

Ze zkušeností z?vlastního výzkumu vím, že lidé, kteří se radikalizovali, tedy přijali za svou myšlenku, že násilí je legitimní prostředek k dosažení politických cílů, obvykle po návratu z akce zůstávají spolu. Usednou k?internetu a přehrávají si videa toho, co zažili a provedli. Baví se o tom, co se stalo, jak to bylo pro ně i pro jejich věc důležité, jak to vypadalo navenek a co by se přišťe dalo zlepšit. Obecně se dá říci, pro tyhle lidi je důležitý dojem, jaký jejich akce vyvolala – a to zejména v?prostředí spřízněných skupin. Jestli vypadali dost mužně, drsně nebo rezolutně. Radikálové se také rádi scházejí: cvičí nebo prohlubují svůj „ideologický trénink.“ Jindy tráví čas apoliticky, to je samozřejmé, ale i tak se upevňuje pocit sounáležitosti mezi podobně smýšlejícími lidmi – ať už virtuálně, nebo osobně.

O skladbě protestujících z?6. ledna 2021 sice nejsou data, ale něco se dá odvodit i ze záběrů na sítích. Co byste o lidech, kteří se tam sešli, řekli?

Nechci hodnotit lidi na základě několikaminutových záběrů. Ale u džihádistické radikalizace, kterou studuji, platí, že se může týkat naprosto všech lidí napříč společenskými třídami. A to platí i pro členy a členky krajně pravicových či levicových hnutí. Dají se aspoň trochu zobecnit důvody, které lidi k?tomu či onomu typu radikalizace vedou?

K?extremistickému vnímání světa inklinují lidé, kteří prožívají osobní, zpravidla apolitickou krizi, například jsou čerstvě po bolestivém rozchodu, kariérami neúspěchu, jsou silně rozčarováni ze světa. Hledají sebe sama nebo skupinu lidí, k?níž by mohli patřit a cítit se mezi nimi doma. Bývají to lidé, kteří se nacházejí na rozcestí a v?kritickém okamžiku narazí na člověka, který je do zavede do komunity „bratří ve zbrani“ spojených myšlenkou, která je větší než oni sami. Připojením se k?takové komunitě získávají téměř rodinné zázemí, vazby, které jim pomůžou překonat osobní krizi a přežít. Proto je ideologická ukotvenost skupiny, na kterou jako frustrovaný jedinec narazíte, zpravidla podružná. Jsem přesvědčený, že kdyby část dnešních džihádistů žila před 50 až 60 lety a narazila na krajně levicového aktivistu, který by je uvedl do své komunity, stali by se z nich ultralevicoví extrémisté.

Na prvních hodinách od útoku bylo zajímavé, jak se veřejnost snažila najít správná slova pro situaci, již byla svědkem. Dodnes slycháme „povstání“, „puč“, i „terorismus“. Jaký výraz je podle vás rozumné používat, když od pojmenování problému se odvíjí, co se s?ním dá dělat?

Událost bych označil za nepokoje nebo výtržnosti, anglicky „riot“, a ti lidé jsou podle mě „rioters“, výtržníci. Nejsou to rozhodně teroristé, protože „terorismus“, pokud tento termín používáme v?jeho úzce odborném pojetí, je něco úplně jiného.

Takže nejde ani o „domácí terorismus“, jak událost označují američtí politici?

Ne. Vezmeme-li v?potaz klasickou definici terorismu, je to aktivita, kterou chcete dosáhnout politického cíle, ale nemáte k?tomu vojenské prostředky, takže nemůžete útočit na vojenské cíle. Přistoupíte proto k?metodám psychologické války. Zaútočíte například na náhodného kolemjdoucího, ale ten člověk nebude váš primární cíl – z?logiky násilí půjde o cíl sekundární. Útokem pošlete zprávu vládě, primárnímu cíli svého násilí, jejíž politické chování chcete změnit: „Budeme útočit na vaše měkké cíle, kdekoli a kdykoli, nemůžete nám uniknout, takže udělejte to, co od vás žádáme, jinak budou umírat lidé.“ Zdá se, že někteří z výtržníků v?Kapitolu byli násilní i ozbrojeni, ale ne všichni. Pochybují, že vážně uvažovali o státním převratu. Ano, zasáhli do kompetencí ústavních činitelů, ale pokus o coup d'état – tedy o vojenský převrat – to podle mě nebyl. Všechno nasvědčuje tomu, že akce byla více méně spontánní, spousta lidí se sice připojila, ale zbytek stál a nevěděl, co si s tou situací počít.

A proč to nebylo „povstání“, zmiňovaná „insurgency“? Jak se definuje?

Povstání je snahou zpochybnit centrální autoritu a získat kontrolu nad částí území, které považujeme – například – za etnicky homogenní a historicky „naše“. Může jít také o snahu změnit politickou povahu režimu bez etnických konotací při uchování jeho hranic.

Jak se díváte způsob, jakým se s těmito pojmy zachází ve vysoké americké politice?

Potýkám se s?tím celou svou akademickou kariéru. Dokonce ani lidé z oboru, například z americké armády či CIA, někdy nemají přesně stanovené situace, kdy a který pojem použít – za „terorismus“ se dá pak označit ledasco. Termín pak ztrácí smysl a, vědecky řečeno, není operacionalizovatelný, tedy smysluplně použitelný. Teroristou například není bojovník Islámského státu, který kontroluje získané území a vede primárně guerillovou válku. Nejde o to, že třeba džihádistický bojovník je zlo, a kurdský bojovník je dobro, a tak bychom jim měli říkat odlišně. Jde o technologii válčení a volbu cílů. Není to morální kategorie ve smyslu, že ti, proti kterým vedeme válku, jsou teroristé, a ti, kteří válčí na naší straně, jsou bojovníci za svobodu. Terorista je člověk, který záměrně útočí na civilní obyvatelstvo. Tyhle rozdíly občas nevnímají ani lidé, kteří jsou zapojeni do prevence terorismu nebo aktivního boje s?ním, což ostatně může podmiňovat politika, na kterou jste se ptala.

Je možné, že mezi voliči Donalda Trumpa, kterých bylo 75 milionů, je jisté procento lidí, kterým útok nejenže nevedl, ale možná by přišťe přiložili ruku k?dílu. Jak byste tuhle situaci popsal?

Bez informací se do toho raději nebudu pouštět, to se dá spekulativně popsat nejlépe u piva.

Tak jinak: pokud tajné služby vědí, že mají v?národě skupinu mobilizovaných nebo přímo radikalizovaných občanů, co s?tím dělají?

Optimálním mechanismem práce je prevence. Takové skupiny většinou nevznikají přes noc, potřebují čas na to, aby se propojily, komunikovaly spolu, často za sebou nechávají virtuální stopu, kterou je možné monitorovat. Radikalizace trvá měsíce a není to lineární proces. Mnozí lidé, kteří považují násilí za legitimní prostředek v?posvátném boji, se nikdy sami k násilí neodhodlají. Spousta kognitivně radikalizovaných lidí čili těch, kdo se pro vzdor vůči společnosti rozhodli rozumem, pak myšlenku ozbrojeného boje po nějaké době opustí, například, když se jim osobní život vrátí do normálu. Radikalizační buňky se zpravidla formují kolem takzvaných „radicalization facilitators“, například radikálních imámů, salafisticko-džihádistických mešit, vězňů džihádistů, veteránů... V?případě etnopolitické či krajně pravicové radikalizace máme stejné mechanismy, ale poněkud odlišné motivy.

Co dalšího mají tajné služby v?popisu práce?

Agenti musí vědět, kde se ti lidé scházejí a kdo jsou jejich vůdčí osobnosti. Pokud se v?komunikaci objeví něco podezřelého, například konkrétní informace o typu výbušnin, čase či místě jejich nastražení, padnou jména známých teroristů, zmiňovaných „radicalization facilitators“ nebo lidí, kteří jsou známí jako nebezpeční extrémisté, pak je možné a nutné zasáhnout. Je to ale otázka neustálého rozhodování – vzhledem k?omezeným zdrojům musíte neustále vyhodnocovat, koho budete sledovat, a ne vždycky se trefíte.

Teď vám zjednodušeně popisují strukturu práce s?džihádistickými sympatizanty. Je ale jasné, že úplně všechno se prevencí ošetřit nedá. Není možné pečlivě sledovat tisíce lidí – někteří budou planě kecat, někdo bude naopak mlčet jako hrob a chystat bombový útok, aniž by za sebou zanechal významnější stopu. Infiltrace je také nesmírně důležitá. V?případě „trumpovců“ ale asi bude jednodušší než mezi džihádisty.

Když jsem vás prosila o základní studie k?metodám deradikalizace teroristů, ještě nebylo jasné, jak skupině Američanů útočících na Kapitol budeme říkat. Ani tak to ale nebylo moc povzbudivé čtení – když to hodně zjednoduším, vyplývá z?nich, že

„otázka není příliš probádaná“. Vědci sice umějí popsat mechanismus, jak se lidé radikalizují, ale jak je uklidnit, to je „složitě“ a je to „případ od případu“. Jak tedy může establishment uklidnit lidi, kteří jsou ochotní vzít do ruky tyč, v horším případě zbraň? Platí vlastně totéž, co říkají studie o deradikalizaci teroristů. V podstatě není šance toho dosáhnout, pokud se člověk nebude chtít zklidnit sám. Zpravidla to tedy funguje tak, že člověk, který se rozhodne, že se vrátí do normálního života, už má nejtěžší za sebou. Při řešení těchto problémů bohužel dvojnásob platí, že lidem není vidět do hlav, a to je velmi těžko překonatelná překážka. Radikál totiž klidně uzná, že udělal chyby a popláče si, že se touží vrátit k rodině. Jenže to může být lež. A navíc je poměrně častá.

Co se s tím dá dělat na úrovni systému – státu nebo vlády?

Radikálům je možné vytvářet podmínky k tomu, aby se jim vyplatilo do běžného života vrátit, například zajištěním bezpečnosti před bývalými komplici. Ale většinou jich využije jen člověk, který už má nejdůležitější část rozhodování za sebou. Má to i zajímavá kulturní specifika. Vlády, které se potýkají s džihadistickými radikály, například zprostředkovávají kontakty s imámy, kteří jim vysvětlují, že to, co dělají, je v rozporu s islámem. V zemích Perského zálivu se často jedná o teroristy, kteří nemají žádné rodinné vazby, protože se jich rodiny zrekly. Nemají se proto kam vrátit a nemají ani prostředky na to, aby se oženili – nemají na dar pro rodinu nevěsty. A i kdyby je měli, nejspíš budou rodinami případných nevěst odmítnuti. Stává se proto, že stát jim peníze dá, zaplatí je rodině nevěsty, případně radikálovi zprostředkuje manželku z chudší či méně vážené rodiny. To se všechno běžně dělá. Jenže záruku, že to džihadista bude myslet vážně, nemáte nikdy. K „životu v míru“ člověka nepřinutíte ani s pistolí u hlavy.

Daniel Stach a Petr Koubský získali Peroutkovu cenu za popularizaci vědy [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 06.02.2021, Zdroj: prazskadrbna.cz RU / den: 12 732, Rubrika: Kultura

Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2020 dostali novináři, kteří se věnují popularizaci vědy. Jejimi laureáty se dnes stali redaktor Petr Koubský z Deníku N a Daniel Stach z České televize. Za pořádající Společnost Ferdinanda Peroutky o tom ČTK informovala Terezie Kaslová. Kvůli vládním opatřením proti šíření koronaviru se předání ceny uskuteční v Centru současného umění DOX až v dubnu.

„Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost“

Oba laureáti podle pořadatelů v posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v boji proti fake news. „Svět vědy, výzkumů a medicíny se tak stal pro mnohé z nás srozumitelnější,“ napsali. Koubský vystudoval průmyslovou automatizaci na Vysoké škole chemicko-technologické. Napsal a přeložil několik knih o IT, učí na VŠE a FF UK. Pracoval postupně jako programátor, pak v Softwarových novinách, byl šéfredaktorem časopisu Inside, ředitelem iCollege a vydavatelem webového magazínu 067. V Deníku N je redaktorem pro vědu a technologie. „Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost. On totiž není epizodou, vázanou na tuto krizovou situaci. On je a nadlouho zůstane měřítkem čisté a jasné řeči, ze které se v situaci všeobecné nejistoty, neklidu a paniky může stát jazyk, řeč, text politikum prvního řádu,“ napsal v laudatii Petr Pithart.

„Daniel Stach své hosty zpovídá s pokorou, úctou, noblesou a elegancí“

Stach vystudoval mezinárodní vztahy na Vysoké škole ekonomické a mediální komunikaci na Fakultě sociálních věd UK. V srpnu 2010 se stal redaktorem pořadu Hyde Park České televize a o dva roky později začal moderovat pořad Hyde Park Civilizace a posléze i pořad Věda 24. Loni na jaře uváděl sledovaný pořad Země v nouzi. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci vědy.

„Daniel Stach své hosty zpovídá s pokorou, úctou, noblesou a elegancí. Má dokonalý přehled, přesvědčivě debatuje, vládne nevídanou schopností zorientovat se v mnoha tématech od přírodních věd, chemie, medicíny, astronomie až třeba po kvantovou fyziku,“ vyzdvihla autorka laudatie Terezie Kaslová.

Ceny Ferdinanda Peroutky uděluje od roku 1995 Společnost Ferdinanda Peroutky vždy u příležitosti výročí jeho narození. Vyznamenání by měli vykazovat vlastnosti, které byly vlastní Peroutkovi, tedy bezúhonnost před zákonem i vlastním svědomím a vysokou mravní integritu, která vylučuje rozpor mezi slovy a činy. Jejich profesní práce má mít mimořádnou úroveň násobenou precizností výrazových prostředků a krásou jazyka. Musí vycházet z demokratické orientace, která je vždycky nekompromisní vůči všem projevům totalitarismu a nesnášenlivosti kulturní, národnostní a politické.

Daniel Stach oceněn

TISK, Datum: 06.02.2021, Zdroj: Haló noviny, Strana: 2, Autor: zmk, Vytlačeno: 43 000, Rubrika: Z domova

Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2020 dostali novináři, kteří se věnují popularizaci vědy. Jejimi laureáty se včera stali Daniel Stach z České televize a Petr Koubský z Deníku N.

Kvůli vládním opatřením proti šíření koronaviru se předání ceny uskutečnil v Centru současného umění DOX až v dubnu. Za pořádající Společnost Ferdinanda Peroutky o tom informovala Terezie Kaslová. Oba laureáti podle pořadatelů v posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v boji proti fake news. »Svět vědy, výzkumů a medicíny se tak stal pro mnohé z nás srozumitelnější,« napsali.

Stach vystudoval mezinárodní vztahy na Vysoké škole ekonomické a mediální komunikaci na Fakultě sociálních věd UK. V srpnu 2010 se stal redaktorem pořadu Hyde Park České televize a o dva roky později začal moderovat pořad Hyde Park Civilizace a posléze i pořad Věda 24. Loni na jaře uváděl sledovaný pořad Země v nouzi. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci vědy.

»Daniel Stach své hosty zpovídá s pokorou, úctou, noblesou a elegancí. Má dokonalý přehled, přesvědčivě debatuje, vládne nevídanou schopností zorientovat se v mnoha tématech od přírodních věd, chemie, medicíny, astronomie až třeba po kvantovou fyziku,« vyzdvihla autorka laudatia Kaslová.

»Není to práce zdaleka jen moje. Klíčoví je tým, ale chtěl bych dvě jména zmínit zvlášť, protože ta ukázala během pandemie své schopnosti v tom nejlepším možném světle. Pavlína Sedlářová a Vladimír Piskala.

Ceny Ferdinanda Peroutky si moc vážím, byť si připadám dost nepatřičně ve společnosti řady velkých jmen a při pohledu na to, jaké morální a profesní kvality má laureát reprezentovat. U Pavlí ani Vládi bych nepochyboval. Děkuji moc vám všem, kteří jste s námi. Děkuji moc, že hledáte odpovědi,« reagoval Stach.

Koubský vystudoval průmyslovou automatizaci na Vysoké škole chemicko-technologické. Napsal a přeložil několik knih o IT, učí na VŠE a FF UK. Pracoval postupně jako programátor, pak v Softwarových novinách, byl šéfredaktorem časopisu Inside, ředitelem iCollege a vydavatelem webového magazínu 067. V Deníku N je redaktorem pro vědu a technologie. »Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost.

On totiž není epizodou, vázanou na tuto krizovou situaci. On je a nadlouho zůstane měřítkem čisté a jasné řeči, ze které se v situaci všeobecné nejistoty, neklidu a paniky může stát politikum prvního řádu,« napsal v laudatii Petr Pithart.

Kriminální reforma, potraty, Irák. Bidenovi kritici připomínají jeho stará rozhodnutí URL Automatický překlad

WEB, Datum: 06.02.2021, Zdroj: aktualne.cz, Autor: Dominika Perlinová, RU / den: 616 630, Rubrika: Zahraničí

Podporoval invazi do Iráku, odmítal svatby homosexuálů a stál za trestněprávní reformou, která ve výsledku disproportčně zvýšila počet Afroameričanů ve věznicích v USA. Joe Biden je v americké politice už skoro 50 let, z toho 36 let v Senátu a osm let na pozici viceprezidenta. Některá jeho starší rozhodnutí ale stále vyvolávají kritiku.

Současný americký prezident Joe Biden byl na konci roku 1972 zvolen senátorem za stát Delaware. Tehdy mu bylo teprve 29 let. Kulaté narozeniny oslavil krátce před nástupem do funkce, takže jen těsně překročil minimální věkovou hranici. Stal se šestým nejmladším senátorem v americké historii.

Letos v lednu složil prezidentskou přísahu a stal se naopak nejstarším americkým prezidentem. Má za sebou skoro 50 let v politice.

"Biden zažil v Senátu éru, kdy to byl elitní klub bílých gentlemanů, kteří často měli společné zájmy a dokázali spolu komunikovat mnohem lépe než dnes," popisuje pro Aktuálně.cz začátek Bidenovy kariéry Kryštof Kozák, amerikanista z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy.

I jako demokrat Biden často našel společnou řeč s republikány, což mu dnes někteří mladí voliči a členové Demokratické strany vyčítají. Mluvil i na pohřbu bývalého republikánského senátora a jednoho z nejvýznamnějších podporovatelů segregace Stroma Thurmonda v roce 2003. Biden o něm tehdy řekl, že byl produktem své doby, a i když zpočátku nehájil občanská práva menšin, časem se "posunul správným směrem".

Demokratický starosta Columbie, hlavního města státu Jižní Karolína, Steve Benjamin ale vidí v přátelství s republikány spíš Bidenovu výhodu. "Lidé chápou dlouhou a bolestnou historii americké politiky v otázce rasy a roli, kterou v ní lidé jako Thurmond hráli," řekl pro server BuzzFeed News. Podle něj ale Bidenova ochota říkat pravdu a zároveň dodat, že jde už o minulost, vyznívá pozitivně.

Biden se nicméně s republikány přáteli dál. Bývalého viceprezidenta Mikea Pence před pár lety označil za "dobrého chlapa". V roce 2018 zase veřejně chválil republikána Freda Uptona za jeho práci na zákoně podporujícím výzkum rakoviny. Zákon byl pro Bidena osobně důležitý, protože nemoci podlehl jeden z jeho synů.

Ve svém lednovém inauguračním projevu opakovaně vyzýval k jednotě a spolupráci i mezi politickými oponenty.

"Na druhou stranu, je to demokrat klasického stříhu a pochází z dělnických poměrů. Není z žádné politické dynastie. Byl známý tím, že uměl dobře komunikovat s odboráři, pracujícími lidmi a chudšími Američany, kteří tvořili základ voličů Demokratické strany," dodává Kozák.

Práva Afroameričanů

Pro mnoho mladých amerických voličů se nicméně některá starší Bidenova rozhodnutí neshodují s tím, čím je Demokratická strana dnes. Biden se například v minulosti aktivně angažoval proti "busingu", praxi, při níž byli studenti a žáci svázeni autobusy do škol, které nebyly přímo v jejich čtvrti. Tato reforma měla pomoci s koncem segregace ve vzdělání.

Když demokraté v posledních primárkách rozhodovali, kdo bude jejich kandidátem na prezidenta, kritizovala Bidena i jeho současná "pravá ruka" Kamala Harrisová.

Podobně Biden v 90. letech prosadil trestněprávní reformu, která vedla k masovému uvěznění lidí, a to hlavně černošského obyvatelstva. Demokraté se ale teď profilují jako strana bojující za práva menšin.

"Po 50 letech strávených ve Washingtonu je velmi pragmatický. Chápe, že se americká společnost za tu dobu neuvěřitelným způsobem proměnila. Právě v pohledu na menšiny a na otázku například kriminální reformy se společnost posunula," upozorňuje Kozák.

Biden některých svých rozhodnutí i veřejně lituje. Deník LA Times připomíná například jeho komentář ke svému tvrdému postoji vůči drogám, který byl součástí legislativy 80. a 90. let minulého století. Politici tehdy chtěli tvrdě zakročit proti zločinu, což

neúměrně dopadlo právě na etnické menšiny. Jedním z opatření bylo i právní rozlišení mezi práškovým kokainem a crackem "z ulice".

"Udělalí jsme velkou chybu," řekl Biden, když se administrativa Baracka Obamy před lety snažila nerovnost napravit. "Experti nám říkali, že když berete crack, tak už není cesty zpět - že se ty dvě (drogy) od sebe nějak liší. Není v tom ale rozdíl a bohužel to uvěznilo celou jednu generaci."

Trestněprávní reforma byla zase ostře kritizovaná loni během protestů Black Lives Matter (Na černošských životech záleží). Jak ale připomíná Kozák, Biden se tehdy nijak výrazně nelišil od většiny demokratů.

"V 90. letech se Clintonovým demokratům podařilo sebrat republikánům jejich tradiční témata. Moc se o tom nemluví, ale Bill Clinton byl první, kdo postavil zeď na mexicko-americké hranici s podporou demokratických politiků a tím sebral republikánům důležitou volební kartu z ruky. I tvrdé vystupování proti kriminalitě demokratům politicky pomohlo," upřesňuje.

Svatby homosexuálů nebo potraty

Biden se ale nedržel vždy jen stranické linie, tvrdí novinář Matěj Schneider, který se věnuje dění ve Spojených státech. "V celé řadě témat nebyl někým, kdo poslušně následoval tehdejší úkroky demokratů vpravo, ale naopak byl jedním z těch, kdo razil cestu," říká ve svém podcastu Redneck. Příkladem jsou Bidenovy postoje i v otázkách práv žen a sexuálních menšin.

V roce 1996 spolu s dalšími 31 demokratickými senátory Biden hlasoval pro zákon na ochranu manželství, který ho měl definovat jako svazek muže a ženy. V roce 2012, tehdy už jako viceprezident, ale vystoupil na podporu stejnopohlavních svazků, a to dokonce dřív než prezident Barack Obama.

Jak ale upozorňuje Schneider, Obama byl už v té době rozhodnutý LGBTQ komunitu veřejně podpořit. Biden ho však předběhl a vypustil informaci na veřejnost dřív, než bylo domluveno.

Biden se také vyslovil proti rozhodnutí Nejvyššího soudu USA v případě Roe vs. Wade, které v 70. letech legalizovalo v celé zemi potraty. Později navíc podporoval tzv. Hydeův dodatek, který zakazuje federální financování potratů v jiných případech, než je znásilnění, incest nebo ohrožení života matky. V roce 2019 během volební kampaně ale změnil názor i na toto téma.

Vyvažování radikálnějších demokratů

Mezi jeho další kritizovaná rozhodnutí patří například i podpora zrušení Glassova-Steagallova zákona, který rozdělával komerční a investiční bankovníctví. Jeho zrušení je jedním z důvodů velké finanční krize v roce 2008. I tady se ale Obamova administrativa snažila napravit předchozí chyby demokratů.

Současný prezident také velmi aktivně podporoval válku v Iráku.

Podle Kozáka musí Biden svou politickou minulost reflektovat, ať už sám chce, nebo ne. "Nezapomínejme, že velmi významná část jeho Demokratické strany zastává radikálnější postoje než on, což ho z hlediska politického pragmatismu tlačí tímto směrem, i kdyby nechtěl."

Biden byl viceprezidentem prvního černošského prezidenta Baracka Obamy a nyní je jeho viceprezidentkou první žena Kamala Harrisová. Jeho kabinet je vůbec nejreprezentativnější v americké historii. Kromě velkého počtu žen jsou v něm zastoupeny i etnické a sexuální menšiny. Otázkou zůstává, nakolik jim bude nový prezident naslouchat.

Bidenův inaugurační projev: Budu prezident všech Američanů, obnovím stará spojenectví

Zákonodárci by měli v dohledné době přijmout novelu volebního zákona, která by neměla poškozovat menší strany

RÁDIO, Datum: 07.02.2021, Zdroj: ČRo Plus, Zpráva: 2

Petr HARTMAN, moderátor

Zákonodárci by měli v dohledné době přijmout takovou novelu volebního zákona, která by neměla poškozovat menší strany při přepočtu hlasů na mandáty. Není divu, že se v této souvislosti objevily spekulace o tom. Nakolik to může ohrozit stabilitu čerstvě vzniklých středopravicových koalic. Zde je názor Petra Holce z Info.cz.

Petr HOLEC, komentátor serveru Info.cz

Je to ironie. Když senátoři hnutí STAN podali v roce 2017 ústavní stížnost na volební zákon, prolezlo hnutí ve volbách sotva do sněmovny a patřilo mezi trpaslíky, které volební systém trestal. Jenže ten teď částečně zrušil Ústavní soud a nový volební zákon by naopak STAN mohl ztrestat za koalici s Piráty, kterou nedávno stvrdili a která je posunula k volebním preferencím ANO. A podobně je na tom i trojkoalice SPOLU tvořená ODS, TOP 09 a lidovci. Nový volební zákon totiž určitě ve srovnání s tím zrušeným aritmeticky zvýhodní menší samostatné strany na úkor těch větších. Bylo proto logické, když začal nahlas v České televizi nově počítat mandáty i místopředseda Senátu za STAN Jan Horník, který si jinak ve studiu užíval velké vítězství. Horník jako by mimoděk řekl, že se teď díky verdiktu Ústavního soudu možná rozpadne volební koalice Pirátů se STAN, protože prostě pozbývá matematický smysl. Maximalizovat svůj volební zisk nejen zmíněné strany totiž naopak budou, když půjdou do voleb samostatně. „Takoví Starostové společně s Piráty se v předvolebních průzkumech dostali na úroveň hnutí ANO. Čili stejně tak, jak bude případná nová úprava teoreticky méně výhodná pro hnutí Andreje Babiše, tak to bude méně výhodné i pro tuto koalici, protože jsou už stejně velcí. To nepochybně bude hrát při jednání obrovskou roli,“ popsal novou situaci politikolog z **Fakulty sociálních věd, Univerzity Karlovy** Lukáš Hájek. Do nové role staví zásah Ústavního soudu i koalici SPOLU, jen jinak. Tu tvoří ODS, na jejichž zádech se do sněmovny snaží vyvézt TOP 09 a lidovci, jimž v letošních volbách vážně hrozí vypadnutí ze sněmovny. Poslední čísla Medianu daly SPOLU celkem bídných 18,5 procenta volebních preferencí a zvláště v ODS teď budou určitě taky počítat. Jestliže má strana sama dlouhodobě preference někde mezi 12 až 14 procenty, pak jí dva koaliční trpaslíci přidávají pouhých pět procent. A to je za místa na kandidátkách a tradiční koaliční trable zoufale málo. Třeba podle jihočeského hejtmana a člena vedení ODS Martina Kuby nyní padl hlavní důvod vzniku trojkoalice. Navíc právě v konzervativní ODS stále ještě úplně neskousli „sňatek z rozumu“ s liberální TOP 09 a lidovci, kteří mají bližší spíš ke koalici Pirátů a STAN. Někteří voliči ODS se proto na sociálních sítích začali vyznávat z toho, že jestli SPOLU fakt dojde společně k volbám, nepůjdou poprvé v životě volit. „Dokud nebude znám systém finálního přepočtu, tak není úplně jasné, jestli nebude pro takovou ODS výhodnější jít do voleb samostatně a mít pro sebe více míst na kandidátní listině, či nikoliv. My teď víme jen to, že starý přepočet neplatí,“ říká Hájek.

Až nebude možné si svobodu a demokracii koupit [URL](#) [Automatický překlad](#)

Rozhovor Haló novin s Jaroslavem Kojzarem Dnešním měsícem podle vlastního rozhodnutí předáváš řízení Naší pravdy mladším. Není ti to líto?

Přiznávám, že přece jen trochu ano, ale věk je věk, a i když se cítím dobře, přece jen mě více věcí unavuje než dříve. A každý má vědět, kdy skončit. Nemám obav, že by se však něco podstatného v obsahu Naší pravdy změnilo. Ti, co odpovědnost přebírají, Monika Hoření a Ivan Cinka, jsou zárukou pro pokračování v obsahovém zaměření, které se profilovalo od okamžiku, kdy Naše pravda dostala jinou tvář, přesunula se do Prahy jako samostatná příloha Haló novin. Ale od té doby uplynulo už skoro patnáct let.

Musím ovšem poděkovat i našim ostravským předchůdcům, kteří Naší pravdu dokázali udržet také skoro stejnou dobu, a jen okolnosti způsobily, že z časopisu se stala jenom přílohou a že z Ostravy se přesunula do Prahy.

A ještě jedno poděkování – všem, kteří pro Naší pravdu připravovali své články, a vlastně i těm, kteří přílohu svými články utvářeli a nedožili se třeba dnešních dnů.

To se budeš mít, odpočívát, hrabat se v zemi na zahrádce. Skoro ti závidím...

Je jistě pravdou, že také budu odpočívát, také hrabat se, obrazně řečeno, v zemi, ale také spolupracovat s Haló novinami, psát své Osudové okamžiky. Dál se budu věnovat stránce výtvarného umění, komentovat některé události, a pokud budou moji nástupci chtít, také občas nějaký ten článek nebo rozhovor pro Naší pravdu připravím. Takže nebudu jen odpočívát a dívat se do stropu.

Dobře, ale když už spolu hovoříme, jako zkušený novinář jsi prožil v minulosti leccos, co tě nejvíce v novinářské praxi překvapilo?

Těch překvapení bylo mnoho. Stále se totiž něco děje a často ono dění jde úplně jiným směrem, než by člověk očekával nebo si přál. Musím přiznat, že jsem však něčím překvapován stále. V poslední době třeba namyšleností některých vysoce postavených lidí, kteří si v době pandemie myslí, že smějí všechno, a pak se diví, že dostanou desetitisícovou pokutu, jako například Václav Klaus, anebo poté, co porušili předpisy, se odvažují opatření veřejně kritizovat.

Takže Trumpovo jednání v posledních měsících svého mandátu nikolí?

Trump mě ničím překvapit nemohl. Byl to kovboj, u něhož těžko kdo mohl vědět, co řekne a co udělá, i když ono »co udělá« má své limity. Každý prezident ve Spojených státech je jen »figurou na šachovnici«, a táhne s ní všemocný kapitál. Biden nebude jiný. Jen nám všechno přinese na podnose v rukavičkách. Přiznávám, že to bude přijatelnější, ale výsledek bude stejný. Spojené státy budou dál usilovat o to, aby si svět pokořily.

Ty nemáš moc rád Ameriku...

Omyl. Mám ji rád. Čtu rád její autory. Teď jsem například dočetl Smoke Bellowa od Jacka Londona a v prosinci Poeovu Záhadu Marie Rogetové. Miluji Caldwell, Steinbecka, Twaina, Hemingwaye, Stona i Fasta, sedám vždy k televizoru, když je vysílána West Side Story a dokonale geniálně natočený muzikál

My Fair Lady. Rád se dívám na filmy s Audrey Hepburnovou. Proto nechápu, proč takový národ má takové prezidenty a potřebuje silou, ať již vojenskou či ekonomickou, ovládat svět, a to doslova »přes mrtvolky«.

Nemáš chuť se tam podívat?

Nemám, i když vidět Yellowstonejský národní park nebo třeba Údolí smrti by nebylo marné. New York, to veliké mraveniště, mě netáhne. Nejsem snob, abych tam jel jen proto, že se tím mohu vyťahovat. Ale nevěřím, že bych, i kdybych požádal o vízum, ho dostal. Už jednou jsem v jedné evropské zemi byl »persona non grata« – to bylo před Listopadem – a že bych si to chtěl znovu opakovat, proč?

Navíc myslím, že i jinde ve světě jsou zajímavá místa. Paříž, Korfu popisované Durellem, Petrohrad s puškinskou tradicí, Vysoké Tatry anebo takový Český ráj, či třeba Mikulov s Pálavou, jihomoravské sklípky, Jindřichův Hradec s landfrasojským odkazem a úzkokolejku, Šrámkův Pisek, Šumava, západočeský lázeňský trojúhelník, kam jezdil Goethe, i Javořina se Stráním a Květnou pod ní.

A mohu jmenovat mnoho dalších míst. Nic krásnějšího není. A navíc, já ještě neznám celou republiku. A ta je opravdu, co vím, alespoň pro mne nejhezčí. Hodně míst, která bych ještě chtěl navštívit, na mě doma ještě čeká. Zvláště dnes, kdy namísto toho, že jsme Češi, je nám vsugerovááno, že jsme Evropani. To je sice pravda, ale kdybych nebyl Čech, nebyl bych ani Evropan a k tomu, abych byl Evropan, musím být na rozdíl od pana europoslance Peksy především Čech, který je dokonce pyšný na historii svého národa.

Takže jsme se konečně dostali k historii. Jsi původním povoláním historik. To tě musí dost štvt současné přepisování historie. Je to tak?

Je, přiznávám, a když v televizi vidím pseudohistoriky vychované fakultou sociálních věd, která je v dnešním režimu Vysokou školou politickou, obyčejně televizor vypínám. Zvláště u takových »historiků«, jako je pan Blažek z ÚSTRU nebo pan poslanec Žáček, bývalý šéf stejné organizace, cítím, jak historie může být ohebná. Víš, historie je, jak kdysi říkali staří Řekové, matka věd, ale je velmi zneužitelná. Stačí, když se akcentuje nějaký fakt a na jiný se prostě zapomene. Když potom televizní stanice vyrobí nějaký dokument nebo dokonce hraný tzv. historický film, může velice lehce změnit i tu nejpříkladnější osobu v osobu, které by ses raději vyhnul. Takovým příkladem je v poslední době seriál České televize Božena. Z veliké spisovatelky, před níž bychom se všichni měli hluboce sklánět, je najednou sexuálními touhami zmítaná ženská.

Někdy stačí opravdu málo, aby skutečnost byla postavena na hlavu. Tak třeba neustálé opakování toho, že nejvýznamnější osobou 28. října byl vlastně Alois Rašín. Máme si myslet, že nebýt jeho, nevznikla by Československá republika? Nebo jednostranné vykreslování předmnichovské republiky, jako by vůbec neexistovala příšerná nezaměstnanost, hlad, žebračenky, střílení do demonstrantů, mrtví stávkující, Most, Vrútky, Rožňava, korupce velkých firem a zpronevěra úspor vkladatelů, a naproti tomu černé líčení života po roce 1948, kdy nebylo údajně nic pozitivního a jen samá nesvoboda, šikana, sledování každého, donucovací tábory, krádeže údajně těžce nabytého majetku, a rozsudky smrti.

Přitom se tehdy našim otcům a dědům podařilo zajistit takové věci, jako je vymýcení obrny, potlačít TBC, postavily se takové hydroelektrárny a za nimi nádrže s vodou, jako je Orlik či Lipno, lidé se nemuseli bát o práci, máme dodnes sídliště, ty tzv. havlovské králíkárny, v nichž dobře žijí statisíce lidí, i když jistě mohla být budována rychleji a třeba i vkusněji. Ta poúnorová republika nabídla vzdělání všem a zdraví v ní bylo zadarmo, jesle a mateřské školy nabízely možnost, aby maminky mohly jít opět do práce, zemědělci se způsobem života mohli rovnat městskému obyvatelstvu, byli jsme v potravinách víceméně soběstační a státní dluh se skoro rovnal nule, atd., atd. I to stojí přece za zaznamenání a patří do naší národní historie.

Ale je to naopak. Do povědomí mladých lidí se mají dostat takoví hrdinové, jako byl vrah několika policistů Sixta, nebo Landstoff, jehož skupina zavraždila obyčejnou funkcionářku národního výboru Annu Kvašovou proto, že chtěla, aby lidem bylo líp. Tento čin jsme si připomínali před několika dny. Dnes jsou Sixta a Landstoff hrdiny.

Já si ovšem hrdinství představuji jinak. Mohu se i v této souvislosti zeptat, proč ve Vojenském historickém muzeu pod Vítkovem

byla, a možná dodnes je, jedna skříňka věnovaná akcím bratří Mašínů a vůbec jejich vraždění není odmítnuto? Historie je tedy, podle tebe, ideologickou vědou. Nemyslíš, že to je poněkud zjednodušené tvrzení? Nemyslím. Pokud by tomu bylo jinak, pak by vítězové dané etapy vývoje okamžitě po získání moci nezačali dějiny převyprávět. Někdy stačí změny »malíčkovití«, přejmenování ulic, náměstí či celých měst, a nahradit je pro nový režim přijatelnými jmény. Například náměstí Jana Žižky z Trocnova se překřtí na Přemysla Otakara, historické náměstíčko Pod kaštanu se přejmenuje na náměstí Borise Němcova, či Park kultury a oddechu Julia Fučíka se změní na Výstaviště. Pak se odstraní pomníky a memoriální desky. Proto musely zmizet sochy Julia Fučíka, Jana Švermy, Jožky Jabůrkové či třeba maršála Koněva a namísto nich se kousek od Hradu ocitl památník Marie Terezie, ač ta se o naši řeč, probouzející se češství, nijak nezasloužila, naopak »terezíánský centralismus« ho podvazoval, či císaře Františka, který společně se svým kancléřem Metternichem se vypořádával s národním a liberálním hnutím. Proto z domu na Smíchově zmizela i deska se jménem hudebního skladatele Víta Nejedlého.

Ale stále se přece nic nezměnilo na Palackého a Masarykově koncepci dějin. Nebo se mýlím?

Mění se, řekl bych, přímo plíživě, ale cílevědomě. Stačí si připomenout, jak se dnes stavíme k husitství. Ani si neuvědomujeme, že Žižka se pomalu stává u našich dětí lapkou a božitelem kostelů a klášterů. O bitvě na Bílé hoře a jejích důsledcích můžeme číst i to, že nebyl katolické církve a rekatolizace bychom prostřednictvím evangeliků byli poněmčeni. Takže za udržení jazyka vděčíme údajně jezuitům, dominikánům a návratu ke katolictví. Je to jistě nepravda, ale když se stále bude opakovat? Ani vznik republiky nebyl už ušetřen. Prý, mohl jsem číst, kdybychom nerozbili Rakousko, mohli jsme se mít jako Rakušáci a ušetřili bychom si »komunismus«.

To slovo vyvolává u antikomunistů úplné šílenství, a tak mu všude, kde mohou, nasazují »psí hlavu« a hledají pro to »důkazy« v minulosti, přičemž lživě vykládají to, co již dávno bylo objasněno. Není náhodou, že se v jedné z minulých zpráv BIS objevilo doporučení, že by se mělo přikročit ke změně koncepce našich národních dějin, která je údajně dosud stalinistická. Ani slovo o tom, že jde o koncepci vytvářenou po desítky let a vyplývající z naší národní zkušenosti, o pokračování koncepce Palackého a Masaryka. Co nám zvláštní služby nabízejí, tam nebylo, ale lze si to vydedukovat.

Říkal jsi, že vítězné strany si pomáhají převyprávěním historie, aby, rozumím-li tomu správně, zvýšily svoji prestiž. Jak to bylo po únoru?

Ani únorovi vítězové se nevyhnuli jistému politickému přístupu. Bylo ovšem po válce a zkušenost byla jiná. Pramenila nejen z okupace, ale i z nedostatků předmnichovské republiky, takže mnohé, co bylo spojeno s touto dobou, bylo upozaděno, nebo dokonce úplně vymazáno z pozornosti historiků a režimní propagandy. Týkalo se to např. i osoby Karla Čapka, postupně vymizelo oslavování 28. října nebo ono datum dostalo nový kabát či byl vyzvedáván zvláště levicový odboj a o tom nekomunistickém se hovořilo méně, i když by nebyla pravda, že se o něm nehovořilo vůbec. To vše se však postupně změnilo a témata, o nichž se počátkem padesátých let nepsalo, se stala součástí odborných prací, a dokonce se objevila i v literatuře a ve filmu. Nemohu nejmenovat třeba Sequensův Atentát nebo jeho Hříšné lidi, Neffův seriál Sňatky z rozumu, atd. Na rozdíl od dneška mnohé z toho, co bylo těsně po Únoru odsunováno, se postupně objevovalo mezi zadanými tématy pro historiky. Viz třeba pozitivně laděný Galandauerův téměř celostránkový článek o T. G. Masarykovi, který jsme publikovali v Rudém právu. Na rozdíl od dneška?

Ano. Tak jsem to myslel. Dnes minulost jako by se týkala jen horní vrstvy obyvatel, proto jsou stále zpracovávána témata, která to potvrzují, o tom, jak tito lidé žili, co dokázali, jaký mají majetek hodný obdivu. A pokud jde o pouťorová léta, věnují se disidentům, oprávněně či tzv. neoprávněně odsouzeným vězňům nebo přímým odpůrcům režimu a tomu, jak trpěli. Církvi, šlechtě, majitelům fabrik a všem, kteří byli po Únoru zbaveni moci či majetku. Nakonec jim vyjde, že poškození režimem byli vlastně všichni. Dozvídáme se, co nebylo, co mělo být, co »bylo ukradeno«.

Pro mladé lidi, kteří nic nepamatují, a jejich rodiče, kteří už zapomněli, je to jistě skličující a odrazuje je to od pokusu znovunastolit socialismus či alespoň režim, který by byl poněkud sociálně spravedlivější.

Socialismus. Věříš, že je ho možné někdy dosáhnout?

Věřím, i když to bude socialismus poněkud jiný, než jsme ho budovali. Bude v něm naplněna teze, kterou vyslovili Marx s Engelsem. Byla to teze o »nejvyšší demokracii« a o tom, že lidé budou »odměňováni podle práce«, a tedy nikoli podle toho, co vlastní a kolik peněz mají na svém kontě. Bude naplněno heslo Velké francouzské revoluce »Rovnost, volnost, bratrství« a konečně se dostane na lidská práva, skutečná lidská práva, ne ta okleštěná na právo vlastnit, jako jsou právo na vzdělání, a další práva limitovaná však množstvím peněz v bance. I svobodu a demokracii je dnes přece možné, máš-li peníze, si koupit a naopak ten, kdo na to nemá, musí se jen podřizovat zákonům a předpisům, a pokud tak neučiní, bývá také příkladně trestán anebo vyřazen »ze hry« ono »místo nahoře«.

Zbyšek KUPSKÝ

(Omlouvám se za tykání, ale tomu, že bychom si my dva netykali, by zcela jistě nikdo nevěřil).

Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2020 získali Petr Koubský a Daniel Stach URL Automatický překlad

WEB, Datum: 08.02.2021, Zdroj: ceskamedia.cz, RU / den: 4 269

Společnost Ferdinanda Peroutky udělila v pátek 5. února prestižní novinářskou Cenu Ferdinanda Peroutky za rok 2020 redaktorům Petru Koubskému (DeníkN) a Danielu Stachovi (Česká televize). S ohledem na stávající epidemiologickou situaci a vládní opatření, proběhne faktické předání ceny v Centru současného umění DOX až v dubnu.

Loňský rok byl vskutku zvláštní a stejně nebývalé je i šestadvacáté udělení Peroutkovy novinářské ceny dvěma mužům, kteří mají podobné zaměření. Oba laureáti za sebou mají dlouhodobou činnost v oblasti popularizace vědy. V posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v „boji“ proti fake news. Svět vědy, výzkumů a medicíny se tak stal pro mnohé srozumitelnější.

Petr Koubský vystudoval průmyslovou automatizaci na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, kde získal titul kandidáta věd v oboru kybernetika a počítačová věda. Napsal a přeložil několik knih o IT, učil na VŠE a FF UK. Pracoval postupně jako programátor, pak v Softwarových novinách, byl šéfredaktorem časopisu Inside, ředitelem iCollege a vydavatelem webového magazínu 067. V Deníku N je redaktorem pro vědu a technologie.

„Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost. On totiž není epizodou, vázanou na tuto krizovou situaci. On je a nadlouho zůstane měřítkem čisté a jasné řeči, ze které se v situaci všeobecné nejistoty, neklidu a paniky, může stát politikum prvního řádu,“ píše v laudatii Petr Pithart.

Daniel Stach vystudoval mezinárodní vztahy na Vysoké škole ekonomické a mediální komunikaci na Fakultě sociálních věd University Karlovy. Během studií působil jako redaktor a moderátor pořadu Sports Take v Radiu Wave. V srpnu 2010 se stal redaktorem pořadu Hyde Park České televize a o dva roky později začal moderovat pořad Hyde Park Civilizace a posléze i pořad Věda 24. Během loňského jara uváděl velmi sledovaný pořad Země v nouzi. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci vědy.

„Daniel Stach své hosty zpovídá s pokorou, úctou, noblesou a elegancí. Má dokonalý přehled, přesvědčivě debatuje, vládne nevidanou schopností zorientovat se v mnoha tématech od přírodních věd, chemie, medicíny, astronomie až třeba po kvantovou fyziku,“ vyzdvihuje autorka laudatie Terezie Kaslová.

Novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky uděluje od roku 1995 Společnost Ferdinanda Peroutky, a to vždy u příležitosti výročí jeho narození. Vyznamenání by měli vykazovat vlastnosti, které zdobily Ferdinanda Peroutku, totiž naprostou bezúhonnost před zákonem i vlastním svědomím a vysokou mravní integritu, která vylučuje rozpor mezi slovy a činy. Dále musí být osobně odpovědní za společenské důsledky svého publicistického působení. Jejich profesní práce má mít mimořádnou úroveň násobenou precizností výrazových prostředků a krásou jazyka. Musí vycházet z demokratické orientace, která je naprosto a vždycky nekompromisní vůči všem projevům totalitarismu a nesnášenlivosti kulturní, národnostní a politické.

Partnery Společnosti Ferdinanda Peroutky je Centrum současného umění DOX, Martin Jan Stránský a jím vydávaný časopis Přítomnost a další donátoři.

Zdroj: Tisková zpráva Společnosti Ferdinanda Peroutky

Prezident o volbách

TV, Datum: 08.02.2021, Zdroj: CNN Prima News, Zpráva: 4

Josef KLUGE, moderátor

Nouzový stav by měl pokračovat i nadále. V našem vysílání to řekl mluvčí prezidenta Jiří Ovčáček. V případě změny volebního zákona podle něj prezident Zeman považuje za problém, že výrok soudu padl pozdě.

Jiří OVČÁČEK, mluvčí prezidenta

Ukazuje, že bude velký problém v tom, že nejenom velké a malé strany budou těžko hledat shodu, ale je tady taky potíž v tom, že senátoři budou vlastně rozhodovat o tom, jak se bude hlasovat do Sněmovny. Budou také hlasovat o tom, jak budou voleni poslanci. Takže to je velmi složitá situace. Pan prezident je samozřejmě připraven přispět k nalezení řešení, ale nebude to vůbec nic jednoduchého. Jak zaznělo a mnohokrát zaznělo i z jiných úst, to rozhodnutí přišlo pozdě. A to je ten největší problém.

Josef KLUGE, moderátor

S mluvčím prezidenta souhlasí i politolog Josef Mlejnek. Podle něj měl nálezk Ústavního soudu nabýt platnost až po říjnových volbách do Poslanecké sněmovny.

Josef MLEJNEK, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Skutečně udělat takovou změnu, takto zásadní změnu, já bych přirovnal k tomu, jako když Ústavní soud z automobilu českého volebního zákona vymontoval převodovku, takže se teď prostě volby nemohou konat, dokud se Poslanecká sněmovna a Senát neusnesou na nějakém novém znění, a tudíž do toho auta zpátky nějakou převodovku nevmontují. A takhle krátce před volbami to není šťastné. Není to šťastné kvůli tomu, že jsme prostě pořád plně v pandemii a ten starý volební zákon navíc si myslím, že nebyl tak špatný, jak se teď často třeba líčí.

Vláda musí přestat ignorovat návrhy občanských demokratů, aby konzervativci na úterním poslaneckém klubu zauvažovali, že ve čtvrtek na půdě Sněmovny podpoří prodloužení nouzového stavu. Místopředseda ODS Martin Kupka však naznačil, že strana odmítá kabinetu vystavovat bianco šek. „A to ve chvíli, kdy ministr zdravotnictví Jan Blatný prohlásil, že opatření proti covidu-19 nefungují. Definitivně se rozhodneme na zasedání poslaneckého klubu,“ říká pro EuroZpravy.cz Kupka. Po 133 dnech hrozí, že 14. února nouzový stav skončí, neboť KSČM podporu odmítá.

doporučujeme

Koalice SPOLU složená z ODS, KDU-ČSL a TOP 09, odmítá jít cestou aliance Pirátů se Starosty a Nezávislími (STAN), jejichž předsedové Ivan Bartoš a Vít Rakušan navštívili v neděli večer premiéra Andreje Babiše. Místopředsedu ODS Martina Kupku zarazilo, že setkání, jak dokumentuje snímek ze sítí, proběhlo v průhonické Imobě. Jedná se firmu, do níž patří například usedlost Čapí hnízdo, tamní Sokolovna anebo restaurace i nemovitosti, které Babiš dříve napřímo vlastnil. Před téměř čtyřmi lety šéf hnutí ANO Imobu stejně jako Agrofert a další podniky přesunul do svěřenských fondů. „Domnívám se, že tak závažné jednání kolem prodloužení nouzového stavu by nemělo probíhat téměř doma u pana premiéra. Předpokládal bych, že budou rokovat na oficiálních místech, jako je Poslanecká sněmovna anebo na Úřadě vlády České republiky. Tím, že pánové Bartoš a Rakušan jednali v Průhoncích, se vystavili vlastnímu ofsajdu,“ míní Kupka.

I. náměstek hejtmanky Středočeského kraje zdůrazňuje, že ODS premiéra Andreje Babiše vyzvala už v pátek, aby s ní zahájil jednání. Nic se však nestalo. „Vláda naše návrhy neustále ignoruje. Snažíme se pomoci, ale nejsme vyslyšeni. Proto strana nehodlá vládě vystavovat bianco šek, a to zvláště ve chvíli, kdy ministr zdravotnictví Jan Blatný prohlásil, že opatření proti covidu-19 nefungují.“ Tým ze Strakovy akademie hodlá ve čtvrtek požádat Poslaneckou sněmovnu o prodloužení nouzového stavu do 16. března.

ODS chce dojít k rozumnému řešení, který by vyústilo k otevření škol. „Všichni přece pocítujeme, že je v této otázce zapotřebí urychleně jednat.“ Kupka se domnívá, že nejdříve se musí zvolit typ, jakým se žáci i studenti budou testovat. „Metoda z nosohltanu je ve školách nemožná. Je nutné najít jinou variantu jako například testování ze slin či speciální žvýkačky. Jako nejvýhodnější se jeví výtěr z nosní dírky.“

Expert na veřejnou správu se nenechá rozhodit tvrzením premiéra Andreje Babiše, podle něhož hrozí zdravotnictví naprostý kolaps v případě, že nouzový stav, který v zemi trvá od loňského 5. října, nebude prodloužen. „Několikrát jsme jako ODS ministerského předsedu v polovině minulého roku vyzvali, ať se schválí epidemický zákon, podle něhož bude stát i nemocnice v krizi fungovat.“ Kupka avizuje, že žádná odpovídající legislativa nevznikla. „A kabinetu tato skutečnost zjevně vůbec nevádí, protože vláda se na náš podnět doslova vykašlala. Není přece možné donekonečna nouzový stav prodloužovat.“

Starostovi Líbeznic stejně jako jeho kolegům vadí, že za celou dobu nouzového stavu nebyly jasně definovány aktivity, u nichž je menší riziko nákazy, a tudíž mohou být uvolněné. „Za celou dobu nebyla vláda schopna jasně formulovat epidemickou situaci ohledně aktivit. Vždyť je to do očí bijící,“ rozčiluje se.

Absolvent **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, na níž vystudoval žurnalistiku a masovou komunikaci, vytýká vládě, že během pandemie nedostatečně podporuje živnostníky. „Není patrné, jak dále je chce odškodňovat. Kabinet neustále vyzýváme, aby OSVČ odpustil zálohy na sociální a zdravotní pojištění, když velká část z nich musí mít své provozovny uzavřeny. Bohužel ani tyto zmíněné návrhy nebyly vyslyšeny. Vláda nás skutečně ve všem ignoruje,“ posteskuje si pro EuroZpravy.cz Martin Kupka.

Svět je barvitější než fantazie

TISK, Datum: 09.02.2021, Zdroj: Styl pro ženy, Strana: 10, Vytištěno: 64 195, Prodáno: 40 441, Čtenost: 88 414

Bára Nesvadbová:

Máma, teta, dcera, deset koček a dva psi. To je sestava domácnosti ve vile za Prahou, v níž žije novinářka a spisovatelka Bára Nesvadbová (46). Tvrdí, že jim to společně dobře klapě hlavně proto, že s nimi bydlí láska a tolerance.

* Žijete s osmnáctiletou dcerou, s maminkou, které nedávno bylo 80, a její podobně starou sestrou, tedy vaší tetou. Není toho estrogenu na jednom místě občas až moc?

Noo, pro kocoura asi ano. Naštěstí premenstruální syndrom máme už jen my dvě s Bi (dcera Bibiana -pozn. red.), tak se to snad dá zvládat... Víte, maminka je psychiatr, nikdy v životě jsem ji nezažila se hádat či přít. Nikdy. A my s Bi jsme také dost klidné bytosti. Vlastně asi nejhorší jsem já, když někdy začnu ječet na zvířata, že je odstěhuju do útulku.

* To se stává kdy?

Když až moc škodí. Mám jinak naše třígenerační žití ráda, je poučné. Láskyplné. Je ale pravdou, že teď s covidem jsme v jisté nevýhodě oproti běžným rodinám, musíme být prostě obezřetnější, zodpovědnější. Moji přátelé se vážně těší, až se obejmeme, což je i pocit, který mě samotné chybí nejvíc. Ta blízkost. Kamarádi už mě proto vítají slovy: „Tak co, už nám babky píchlí?“ (smích)

* Kdo u vás vaří? Jíte všechny jedno jídlo?

Většinou já. Jenže má nejoblíbenější potravinová složka je zelenina na sto způsobů, takže se často stane, že se maminka či teta vkradou do kuchyně a navaří třebaš uzené koleno. Nebo teď o svátcích pekly tři dny kachnu, to byl megapuch. Argumentují, že jim květák také nevoni. Bi vaří už jen pro svého partnera. Ale skvěle. Má ten talent pokusů, to míval můj táta. Nepotřeboval kuchařku, prostě tam něco dal, co mu přišlo pod ruku, a chutnalo to úžasně.

* Dámy ve vaší domácnosti jsme probraly. Co zvířata? Kde se vzala ta?

Jsou to samí nalezenci. Ve své podstatě mám takový malý útulek, deset koček a dva psy. Nejsou to žádné extra rasy, takřka samí mouři, jeden teriérek a boubelatá retrivřice. Jo a s kočkami hrají nekonečnou hru, zda spí venku. Já je samozřejmě hledám. Takže ve své podstatě každý večer hrají na schovku.

* Jak tohle vše zvládá váš přítel?

On má zvěř rád. Takže dobře. Neumím si vlastně moc představit být s mužem, kterému by vadili moji nalezenci nebo filantropie. Zkusila jsem to. Myslím, že v mém věku už se žena přetavit moc nedá. Ani muž ne. Už jsme prostě dospělí. Buď si lidé sednou, nebo ne.

* Svůj poslední vztah jste popsala jako covidový. Jak byste ho definovala?

On trvá déle. Rok a půl, není až tak nový. Bude to znít možná prazvláštně, ale je to nejdůležitější vztah, který jsem kdy žila. Máma říká: „Takhle ses nikdy k nikomu nechovala.“ Má pravdu. On je pro mě nesmírně důležitým člověkem a zcela čistě ho miluji.

* A máte názvy i pro jiné etapy vašich lásek? Co třeba ta první?

Je vlastně upřímné doznat, že teď prožívám první lásku. Říká se, že se nelze víckrát zamilovat. Asi jsem si musela dost dlouho počkat. Ale první kluk, který mě políbil, byl jistě Honza Křeček, tuším v sedmičce na Kladské (ZŠ Kladská v Praze - pozn. red.), teď učí na FSV (Fakulta sociálních věd UK - pozn. red.). Byl vysoký, černovlasý a děsně hezký. (smích) Snad stále je.

* Mají podle vás lásky v různých životních fázích mužů a žen určité atributy?

Nevím, nejsem vztahový terapeut. Ale určitě se učíme. Aspoň snad někteří z nás. Nerada bych opakovala chyby, které provázely mé dospívání. V šestačtyřiceti už by se to vážně nehodilo.

* Pomáhá vám ve vztazích, životních karambolech to, že se z nich můžete vypsat? Spíš kradu příběhy svým přátelům. Už moc nepíšu o sobě. Ono je vždy těžké od knihy oddělit vlastní život, prožitky. Ano, každý autor píše ze sebe. Tavi psané slovo skrz vlastní já, i autor sci-fi hororů, ale to ještě vůbec neznamená, že píše o sobě. Navíc jsem napsala šestnáct knih, to vážně nemohou být deníkové zápisky. (smích) Vydaly by na pět životů. Nejmiň.

* Existuje tedy ještě podoba lásky, kterou jste nezapsala?

Jsem absolutně přesvědčená, že nikdy nelze dojít na konec. Že svět je barvitější než fantazie. Nikdy se nedá říct: Tohle znám. Svět nás vždycky překvapí. Naštěstí.

* Půjčujete si příběhy jiných lidí. Ptáte se těch, co je prožijí, na svolení?

Kradu příběhy všem kolem. Moje okolí to ví. Nějak s tím počítá. Dost i fabuluji, takže výsledný text je vždy kombinace mnoha faktorů. Jednou jedinkrát jsem si půjčila život kolegyně z redakce. Ten příběh byl nesmírně smutný. Reálně jsem plakala, když jsem ho editovala. Bi mi pak vždycky říká, jestli to mám zapotřebí, jestli nemůžu přidat aspoň trochu smíchu. A protože byl takřka do písmene podle pravdy, zeptala jsem se dotyčné, zda ho můžu pustit do světa, že kdyby jí to vadilo, věnuji jí ho.

* Jak to dopadlo?

Po přečtení mi volala: „Prosím tě, jak můžeš vědět, že když jsem začala potrácet, zrovna jsem plela levandule?“ Vidíte, někdy si člověk i pravdu vymyslí. Vlastně mě fascinuje, jak fungují ta lidská napojení, telepatie, identické nápady ve stejnou chvíli, síla myšlenky.

* Vaše knížky jsou vtípné. Zároveň jste se zavázala, že v živém kontaktu „zas tak za hodně vtípnou nebudete“. Jak se vám to daří?

Vážně vtípné? Díky. Pravda, někdy se snažím o ironii, ale vtípné, nevím. Někdy mi přijdou až moc smutné. U té předposlední, u novely Iluze, jsem si tolik přála dobrý konec. Vážně jsem ji psala s cílem, že skončí dobře. Jenže jak jsem vnímala všechny postavy, najednou jsem až tak přesně nevěděla, co to dobře vlastně je. Snažila jsem se popsat hluboký, osudový, paralelní vztah, manželský trojúhelník. V tom kontextu je vážně každý konec dobrý i špatný zároveň. Při psaní té novely mi jasně došlo, že jsou vztahy, které nemohou mít happyendy... A ještě k tomu osobnímu humoru, neumím bohužel vyprávět vtípy ani být legrační, často se směju ve chvíli, kdy bych spíš měla být zicha.

* Vaše maminka je uznávaná psychiatricka. Udílí vám často rady do života?

Přímo nikdy. Někdy se i rozčiluje, že mi k té a té situaci rozhodně názor neřekne, aby mě náhodou neovlivnila. Ale je to maminka. Takže nepřímou, třeba s mihnutím obočí, komentuje úplně všechno.

* Řídíte se případně těmihle náznaky?

Pochopitelně že nechci. Vzpouzím se ještě teď, v šestačtyřiceti, ale lhala bych, kdybych tvrdila, že její názor je pro mě bezvýznamný. Právě přesně naopak, je velmi důležitý. Na jaké jiné rady bychom měli opravdu dát? Kdo nás vážně zná a myslí to s námi jen a jen dobře? Pro mě je rodina nesmírně důležitá. Myso O O O O lím, že naši rodiče a naše děti jsou, když máme štěstí a chováme se k nim hezky, našimi nejbližšími přáteli.

* Jakou nejlepší radu jste naopak dala do života vy své dceři?

Ona je ta pragmatičtější. Racionálnější. Není absolutně důvěřivá jako já. Často mě dostane i z dost divných situací. Snažím se ji proto nepoučovat. Žijeme v symbióze, jako dvě přítelkyně.

* Daří se vám to?

Nevím, jaký výchovný model je ten správný... Jen se ze všech sil snažím být dobrá máma a spolehlivý parťák. U nás doma nebylo nikdy nic tabu, mluvil jsem s rodiči o všem, o sexu i o smrti. Byť já jsem možná ještě benevolentnější. Bi zná bohužel i mé smutky. Hlavně velkým rozdílem je, že já vyrůstala se dvěma rodiči, a ona je jen se mnou.

* Myslíte si, že její dospívání je těžší než to vaše? Vlastně naše, Husákových dětí?

Nerada srovnávám, myslím, že jsou to tak jiné doby, že nelze říkat, co je lepší, co je horší. Ale je jasné, že současní mladí lidé to nemají vůbec lehké, prostě vůbec. Ta nekonečná nejistota, co je obklopuje, zda budou mít práci, zda vystačí voda, jak bude vypadat klima, do toho v rámci viru absolutní změna sociální komunikace, naprostý přesun celého světa do online prostoru. Není to lehké. Ale dospívající za války to taky neměli lehké, že? Prostě, dokud jsme zdraví, máme co jíst a teče nám z kohoutku pitná voda, není moc proč si stěžovat.

* K vašemu životu patří i knihy, v jejichž obklopení jste vyrostla. Kolik jich doma máte?

Těžko říct. Pět šest tisíc, tak asi, ale mám knihovnu i po rodičích z pražského vinohradVíte, ského bytu, není jen moje. Knihy se mnou žijí. Jsou všude. Asi kromě lednice.

* Vašimi posledními bestsellery jsou Rozhovory s doktory, sepsala jste je společně s kamarádem Jakubem Kněžů. Proč jste se zaměřila právě na lékaře?

Bílé pláště mě provázejí od dětství. Polovinu času, vždy po škole, jsem strávila ve Vinohradské (nemocnice Královské Vinohrady v Praze - pozn. red.). Maminka tam pracovala, já si hrála s psacím strojem, tonometrem

já celou bytostí věřím, že lidé jsou hodní, že i přerod, jenž zažíváme, skrz osobní katastrofy, povede k lepšímu světu. Ale možná jsem jen nenapravitelná naivka. Prostě bloncka

a sepisovala vymyšlené chorobopisy. Je ale pravdou, že druhý díl Doktorů jsem neplánovala, toužila jsem po povídání s duchovními, s faráři, ale Jakub si na to netroufal. Je pokornější, proto vznikl druhý díl Doktorů. A jsem za něj moc ráda. Díky knize jsem potkala fascinující osobnosti. Čistě krásné lidi.

* Co jste se o lékařském prostředí, v němž jste vyrostla, nového dozvěděla?

Vnímám, že i lékaři z generace mých rodičů začínají čím dál tím více akcentovat roli jednotlivce i v procesu uzdravování. Myslím, že medicína začíná být komplexnější, že jak si ještě před pár lety všichni takzvaně stěžovali, že chybí institut rodinného lékaře, který by člověka provázel, znal anamnézu v celé komplexnosti, tak bych řekla, že za posledních pár let se to razantně mění. Také mě překvapila nesmírná pokora zpovídaných. Neztracují žádnou cestu. Ani žádnou pomoc. Jasně, profesor Daneš (Jan Daneš, odborník v oboru radiologie a mamodiagnostiky - pozn. red.) vám řekne, že nezná jediného člověka, kterého by zachránila od nádoru alternativní volba, nicméně jedním dechem dodá, že také chodí zpívat do kostela a víra mu pomáhá nejen v práci, ale i v osobním životě.

* A vy jste nikdy doktorkou, psychiatrickou být nechtěla?

I bych chtěla, fascinují mě niterné taje. Vždyť to je hlavní téma mých knih. Jen, bohužel, nejsem na medicínu dost chytrá. Zkoušky z fyziky bych nikdy nezvládla. Proto mám tu veselou **fakultu sociálních věd**, která je dobrá pro večery ve vinárnách. (smích)

* Tam jste potkala i Jakuba Kněžů, s nímž jste v roce 2005 založila neziskovku Etincelle. Co jste tehdy měla na starosti?

Etincelle založil Jakub a záhy po vzniku mě oslovil. Pomáhala jsem mu při shánění peněz pro handicapované klienty ústavu Zahrada na Kladně. Potřebovali koupit minibus, aby mohli jezdit za prací a na výlety. Spolupráce s Jakubem se pak rozšiřovala. Proto je také naše pražská kavárnička Mezi řádky, ta smíchovská, tak trochu kavárnou mého tatínka. Je v ní veškerá jeho knižní pozůstalost. Myslím, že obdobnou sbírku sci-fijinde nenajdete.

* Kolik dnes Etincelle zaměstnává handicapovaných lidí?

Na sto sedmdesát. Jsem zcela přesvědčena, že dát lidem práci, vzít je z domovů, z chráněného bydlení, nabídnout jim každodenní pravidelnost, možnost se učit dá jejich životům smysl. Prostě děláni smutky zahání. A Jakub té společnosti věnoval život. Je to skvělý muž.

* Dnes jste spojená i s řadou dalších charitativních aktivit. Podle vašich slov vám zabírají až osmdesát procent času. Neunavuje vás občas „páchání dobra“?

Naopak. Nedávno se mě v rozhovoru ptal Honza Muhlfleit, trochu strašil, že ta otázka bude těžká a záluďná, ptal se, co je smyslem mého života. Pro mě je to zcela jasné. Jistě, neuměla bych být bez své malé rodiny, oběsila bych se na první hrušce, ale jasným smyslem mých dnů je pomáhat bližním. Mám obrovské štěstí na okolí, na přátele, že mi pomáhají s každíčným nápadem, mám štěstí na dobré lidi vůbec.

* A co psaní?

Psaní je láska.

* Díky téhle kombinaci běží i fond Be Charity. Vybral už více než šest milionů korun. Často spojuje svět vysoké módy, peněz s těmi, co to potřebují.

Principem Be Charity je dobrovolnictví a stoprocentní rozdělení získaných peněz. Funguje jako energetická koule, nabaluje další a další dobrovolníky. Víte, já celou bytostí věřím, že lidé jsou hodní, že i přerod, jenž zažíváme, skrz osobní katastrofy, povede k lepšímu světu. Ale možná jsem jen nenapravitelná naivka. Prostě bloncka.

* Komu konkrétně nyní pomáháte?

Spolustaráme se o šedesát čtyři nemocných dětí, po úrazech, onkologickém onemocnění, mozkové obrně či s autoimunitním onemocněním. Snažíme se i vypomáhat v rámci tří pražských nemocničních jednotek. Nakupujeme přístroje a potřebné věci, a to pro spinální jednotku a dětskou rehabilitaci v Motole profesora Pavla Koláře, perinatologii u Apolináře prof. Antonína Pařízka a dětskou plastickou chirurgii prof. Andreje Sukopa na Vinohradech. A samozřejmě, podporujeme konkrétní projekty Etincelle.

* Počkejte, to je spousta termínů, titulů a kapacit. Vidíte výsledky, jak se říká, naživo?

Vidím. Věřte mi, když vidíte dívku, jež byla upoutaná na vozík, jak přejde ulici, či chlapce, který jen ležel, že pomáhá mamince vykrajovat cukroví, pak není žádná hodina věnovaná fondu zbytečná. Zázraky se vážně dějí. Často se sama sebe i bližních ptám, jak velkou zodpovědnost máme za své zdraví, kolik toho umíme v životě ovlivnit. Ovšem nikdo mi nikdy neumí vysvětlit nemocné děti. Nebudou mít své rodiče navždy a každičký krůček k samostatnosti je pro jejich budoucnost zásadní.

* Vratme se k vám. Víím, že ve volném čase plavete, a to co nejdál. I teď v zimě?

Miluju vodu. Vlny. Ale i řeku. Plavu dlouhé trasy. Jsem ráda sama ve vodě. Ale jsem strašný zmrzlík, rozhodně nepatřím do Wim Hof party (Wim Hof je Nizozemec věnující se extrémním sportům a známý svou odolností na extrémní chlad - pozn. red.). Mrznou mi prsty jen při pohledu na fotky kamarádů, kteří prosekávají Vltavu... Takže venku teď neplavu.

* Pojdme k hřejivějším zálibám. Blíží se Valentýn. Slavíte ho? Případně byla jste někdy donucena partnerem ho slavit?

Už jsem vážně hodně dospělá, neumím si představit, že bych se k něčemu nechala donutit. Žila jsem dlouho s mužem, který si na slavení Valentýna potrpěl. Tenkrát mě to děsně otravovalo. Dnes, ex-post, mi dochází, že to od něj bylo vlastně hezké.

* A co čekáte na Valentýna letos?

Polibek. Snad.

Na jaké jiné rady než od rodičů bychom měli opravdu dát? Kdo nás vážně zná a myslí to s námi jen a jen dobře? Pro mě je rodina nesmírně důležitá

Foto popis: V pražské kavárně Mezi řádky najdete knihovnu jejího táty - překladatele, spisovatele sci-fia psychiatra Josefa Nesvadby. Na snímku vpravo s dcerou Bibianou.

Foto popis: Život spojila s charitou. Jezdí také čist dětem do škol. Na snímku dole se spolužákem z vysoké školy Jakubem Kněžů, jemuž roky pomáhá s neziskovkou Etincelle.

Když Hanu Šormovou přijali na Filmovou a televizní fakultu Akademie múzických umění v Praze, těšila se, až pozná nové spolužáky, vyučující a okusí život na vysoké škole.

To ale ještě nevěděla, že se od září na svou vysněnou fakultu nepodívá. Kvůli vládním omezením se totiž studenti vysokých škol již téměř rok vzdělávají pouze distančně, což přináší řadu omezení.

"Neměli jsme možnost seznámit se s pedagogy, se systémem školy nebo její budovou. Když jsem tam teď byla na prezenční zkoušce, svého pedagoga jsem viděla poprvé v životě," vypráví Šormová.

A ze studia v této podobě není zklamaná jenom ona. I další studenti si kromě malého sociálního kontaktu se svým spolužákem stěžují také na problémy s komunikací nebo na nezáživnost vyučovaných předmětů. "Když se profesorům něco nelíbí, on-line se to dost špatně vysvětluje. Kvůli tomu se mi často stávalo, že jsem opravoval něco, co vůbec nebyl problém," vypráví Štěpán Remetei, který prvním rokem studuje architekturu na Českém vysokém učení technickém (ČVUT).

Studenti ale nejsou jediní, kdo se musí s touto nepříznivou situací vyrovnávat. I pedagogům schází sociální kontakt. "Někdy mám pocit, že my ze starší generace pocit izolace snášíme hůř než oni, cítíme se víc omezení," přiznává děkanka **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Alice Němcová Tejkalová.

I kvůli nedostatku informací či z důvodu nízké motivace k plnění potřebných úkolů studenti mnohdy uvažují o přerušení studia. "Pravděpodobně studia zanechám. Jak mě to nebaví, tak nezávážně splnit všechny povinnosti pro postup do dalšího ročníku.

Hon za titulem není pro mě," říká Jan Vidim, který studuje politologii na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Někteří studenti - zvláště prváci - nedokážou důvody zklamání ze studia přesně popsat. Vysoká škola pro ně byla vidinou seberozvoje a praktického uplatnění, jenže v současnosti zůstává tento cíl u řady z nich nenaplněný. "Vážně přemýšlím o zanechání studia. Nejsm si jistá, zda je moje deziluze ze studia způsobená samotným oborem nebo distanční výukou. To bohužel s absencí praktických zkušeností nemůžu dost přesně určit," popisuje Šormová.

Končí jen minimum studentů, říká školy

Oslovené školy však tvrdí, že nejde o nijak rozšířený trend, ačkoliv některé fakulty menší nárůst žádostí o pozastavení či zanechání studia přece jen pozorují. Studenti však většinou ještě vyčkávají, jak se bude situace vyvíjet. "Určitě tu jsou případy, kde další studium ovlivnila současná epidemiologická situace, ale jde jen o několik výjimek, nejedná se o žádný fenomén," říká děkan **Fakulty informačních a komunikačních technologií ČVUT** Marcel Jiřina.

To potvrzuje i děkanka Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění Andrea Slovácová. "V porovnání s předešlými léty nemůžeme hovořit o nějakém zásadním nárůstu přerušení studia z důvodu pandemie. I když i několik jednotek takových případů jsme řešili," uznává Slovácová.

Jí vedená fakulta se tak snaží podobným krokům studentů předcházet a nabízí jim alternativní řešení, která by i za daných podmínek vysokoškolákům jejich studentské povinnosti ulehčila. Škola například častěji schvaluje žádosti studentů o individuální plán. "Jinými slovy jim umožňujeme studium si rozložit. Studenti to nyní využívají častěji a vedení fakulty jim v tom nyní vychází více vstříc. V 'běžném režimu' není žádostem o individuální studijní plán často vyhověno, zejména v bakalářském studiu," vysvětluje Slovácová.

Výjimečná situace pak panuje na lékařských fakultách. Studenti často pomáhají v nemocnicích, kvůli čemuž zameškávají i výuku. Děkan **1. lékařské fakulty** Martin Vokurka říká, že vyučující se snaží studentům vyjít vstříc. Například přednáší i mimo stanovený rozvrh, třeba i o víkendech.

I děkan **3. lékařské fakulty** Petr Widimský ujišťuje, že vyučující jsou ke studentům vstřícní a uznávají jejich praxi jako náhradu za část zameškané praktické výuky. Právě medicíci jsou ti, kteří mají výjimku z vládního nařízení a na praktickou výuku docházet mohou. Ale ani ona v době koronavirové pandemie nevypadá jako za standardních časů. Studenti si tak řadu výkonů musí zkusit pouze sami na sobě. "Chybí jim přímý kontakt s nemocným, rozebírat výsledky pacientů mohou jen částečně," popisuje složitou situaci Vokurka.

Děkaní uznávají, že situace je komplikovaná, ale budoucnost lékařství podle nich ohrožená není. "Pacienti se nemusí obávat, že dnešní studenti nebudou stejně dobrými lékaři jako dosavadní absolventi naší fakulty," uklidňuje děkan **2. lékařské fakulty** Vladimír Komárek.

Medicína se stává váženějším oborem

I přes značné komplikace se ale ukazuje, že medicím na rozdíl od studentů jiných fakult může přímá zkušenost s pandemickou krizí dát v jejich studiu mnohem více než jejich předchůdcům. Uvědomují si proto i důležitost svého oboru. "Studenti mohou poznat některá negativa profese, ale zároveň získat i více sebedůvěry a praxe v situacích, do nichž by se jinak jistě nedostali," říká Vokurka. Studenti přitom nepomáhají řešit jenom nedostatek personálu v nemocnicích, ale vedou také například osvětové projekty zaměřené na otázku očkování.

Na jiných fakultách si ale studenti mnohdy stěžují, že jim studium za současné krize nic nedává. "Mám pocit, že mi studium aktuálně nepřináší vůbec nic. Vzhledem k uzavření kulturních institucí jsem přišla i o práci, chybí mi prostor k seberealizaci," říká Šormová.

Přestože pandemie zásadně změnila způsob, jakým vysoké školy fungují, na vědomostech studentů se to podle děkanů nepoděpí. "Snažíme se, aby se všem našim studentům i v této době dostalo stejného vzdělání jako v minulých letech.

Potěšitelné je, že při zkouškách dosahují srovnatelných výsledků," říká děkan **stavební fakulty ČVUT** Jiří Máca.

Vysokoškolské studium v době pandemie nenaplnuje. Část z nich ho předčasně ukončuje

V DIGITALIZACI JSME NA ŠPICI

TISK, Datum: 09.02.2021, Zdroj: Právní rádce, Strana: 10, Autor: Michal Kalina, Vytlačeno: 8 800, Rubrika: Téma

Na postu šéfa antimonopolního úřadu v prosinci vystřídal Petra Rafaje, kterého policie podezřívá mimo jiné z ovlivňování kauz rozhodovaných úřadem. Ve výběrovém řízení získal dlouholetý náměstek ministerstva vnitra a člen někdejší Nečasovy vlády nejvíce bodů. Za úkol si Petr Mlsna dal obnovit důvěru v instituci soutěžního regulátora. I kvůli zneužitelnosti příliš silného postavení předsedy sepsali poslanci napříč politickým spektrem návrh zákona, kterým by pro dohled nad veřejnými zakázkami vznikl nový, samostatný úřad. Návrh však začátkem letošního roku nepodpořila vláda a nesouhlasí s ním ani nový předseda Mlsna.

* V jakém stavu jste vzhledem k vyšetřování vašeho předchůdce úřad převzal?

Seznámil jsem se s nejvyšším vedením úřadu, kterému jsem představil svoje priority. Setkal jsem se i se všemi řediteli odborů, kteří na úřadu působí, a to na základě zákona o státní službě. Pokud vyšší a střední management převezme moji vizi fungování úřadu a ve střednědobém horizontu zrychlí rozhodování ve správních řízeních, domnívám se, že může pracovat velmi dobře.

* Přece jen, nepromítla se podezření na ovlivňování rozhodovaných kauz do práce úřadu? Hlavní podezřelý v kauze Stoka byl dokonce členem rozkladové komise.

Pokud vím, v rozkladových komisích takoví lidé již nejsou. Nemohu komentovat, z jakého důvodu v komisích byli nebo co vedlo k jejich nominaci. Já jsem nastavil nový mechanismus nominací, do poloviny ledna mělo zhruba třicet oslovených institucí čas podat své návrhy na členy komisí, které začaly od 1. února fungovat v novém složení. Pokud jde o kauzy předchozího předsedy ÚOHS, já k nim nemám žádné oficiální informace, úřad ani není účastníkem jakéhokoliv řízení. Rovněž jsem nebyl vyšetřovatelem osloven ohledně předání informací. Mám o tom přehled pouze z médií.

* V kauzách figurují i někteří místopředsedové úřadu, mají vaši důvěru?

Stanovil jsem požadavek, že kdo chce nebo bude chtít působit ve funkci místopředsedů, musí splňovat bezpečnostní kritéria a disponovat prověrkou na stupeň tajné. Jde o minimální pojistku, že dotyční nebudou mít z minulosti žádné kostlivce ve skříni. Já sám prověrku mám a vím, že jde o podrobné prověřování. Nemohu vycházet z toho, co se objevuje v médiích, musím se opírat o výsledek těchto prověrek a zda je dotyční získají, nebo si o ně vůbec požádají.

* Sněmovna má na stole návrh zákona, který by dohled nad veřejnými zakázkami svěřil novému úřadu. Vy patříte k jeho odpůrcům, je to tak?

Nebráním se návrhům na zefektivnění přezkumu veřejných zakázek, zejména ohledně délky řízení. Na návrhu mi však nejvíc vadí nedopracovanost, která v mnoha ohledech ukazuje na neznalost přezkumného řízení. Například bezdůvodně odlišuje průběh řízení zahájených na základě prověření podnětů, které přicházejí zvenjšku, od řízení zahájených na návrh zatížený kaucí. U návrhů by podle představ reformátorů mělo probíhat jednoinstanční řízení u kolektivního tříčlenného senátu. U podnětů by probíhaly stále dva kroky, tedy nejprve předběžné prověřování mimo správní řízení a až pak případné zahájení dvouinstančního správního řízení. Zaváděly by se tedy dva druhy řízení o téže věci pouze v závislosti na druhu oznámení. Druhou skutečností je fakt, že rozdělením se ztratí synergický efekt, který v sobě ÚOHS nese. Například v rámci kontroly zadávání veřejných zakázek nemusí úřad shledat porušení zákona, kontrola však může naopak detekovat protisoutěžní jednání, například kartelovou dohodu dodavatelů v rámci veřejné zakázky. Třetí výhradu mám k názoru, že by kolektivní vedení úřadů dosahovalo lepších výsledků. Odstrašujícím příkladem bylo pro mě několik let zablokované řízení Energetického regulačního úřadu.

* V tomto případě šlo o snahu snížit výjimečné postavení předsedy antimonopolního úřadu.

Předpoklad vychází z jedné vládní studie, ale je třeba říci, že mnohdy se srovnává nesrovnatelné. Musíte vyjít z konstrukce správního řízení v jednotlivých státech a také, jak je u nich nastaven soudní přezkum. V některých státech správní řízení v naší podobě vůbec neexistuje, je postaveno do roviny jakéhosi kvazisoudního jednání, kde rozhodují soudci, někde zase státní úředníci. Existují tedy i kombinované modely. Navíc, podle struktury českého správního řízení není Úřad pro ochranu hospodářské soutěže výjimkou. Podobné postavení mají všichni předsedové ústředních správních úřadů včetně ministrů, kteří rozhodují o rozkladech podle podobných správních předpisů. Zasáhne-li se do modelu správního řízení, musí se tedy říci, jakým způsobem se tento model mění, nebo že ten stávající vadí pouze v případě antimonopolního úřadu.

* Spojení kontroly veřejných zakázek a tržního prostředí ale není v Evropě běžné.

Modely přezkumu zakázek existují různé, a to buď v podobně monokraticky řízeného úřadu jako u nás, nebo to mohou řešit kolektivní orgány vedení. Ve Skandinávii je zase obvyklé, že o přezkumu nerozhodují správní úřady, ale přímo soudy. Porovnávat sedmadvacet států Evropské unie a jejich právní úpravy a vyvozovat z toho, co je nejlepší, vede k povrchnosti. Vždy vám dotyční řeknou, že jejich model má také nějaké nedostatky. Vybrat si jeden vzor a snažit se ho napasovat na české prostředí nemusí mít kýžený efekt. Navíc nový úřad by měl předsedu, ale rozhodovaly by tříčlenné senáty, jejichž složení by bylo ovlivňováno politicky. Návrh počítá s tím, že předseda úřadu navrhne kandidáty a jmenuje je se souhlasem Senátu. Vliv politických stran by se logicky promítal do výběru kandidátů, respektive by reliktoval sílu jednotlivých senátorských klubů.

* Jak jste již zmínil, přišel jste na ÚOHS s určitou koncepcí, co hlavního obsahuje?

Především bych chtěl vrátit úřadu důvěryhodnost, to znamená transparentně jmenovat rozkladové komise na základě návrhů právnických a ekonomických fakult, Hospodářské komory a dalších institucí, jak jsem uvedl. Jasně jsem přitom stanovil kritéria, která by měli členové komise splňovat. Za druhé jde o zmíněné bezpečnostní prověrky nejvyššího vedení. A za třetí se jedná o zrychlení řízení, zejména u přezkumu veřejných zakázek, aby investor, tedy zadavatel, nebyl zdoluhavým procesem ohrožen, jestli bude moci vůbec zakázku realizovat. Protože pokud dojde k rozhodnutí za rok a půl, tak třeba již nemůže vyčleněné inanční prostředky použít. Znamená to tedy rozhodovat v přiměřeném čase i pomocí zkrácení některých interních lhůt úřadu, což se již začalo projevat v praxi.

* O kolik by se tedy mohlo rozhodování zkrátit?

Jsme vázáni zákonnými lhůtami, ale můžeme ovlivnit například to, aby na předání spisu z prvního k druhému stupni nebyla vyčerpána celá lhůta stanovená správním řádem. Pokud je podán rozklad, tak po mém zásahu první stupeň již začal věc předávat v patnáctidenní lhůtě namísto dosavadních 30 dnů. Jednotlivá vyjádření účastníků již také chodí přímo k druhostupňovému orgánu. Zároveň se změnilo také interní opatření, aby se rozkladové komise nescházely, až když se jim lidově řečeno nakupí agenda, ale pravidelně každých 14 dní. Obecně ale nelze říct, o kolik se řízení zrychlí. Jsou zde případy, které vyžadují vypracování znaleckých posudků. Ve standardních kauzách, kde není třeba rozsáhlé prošetřování, nebo u

návrhů, které jsou zjevně neopodstatněné, už ke zrychlení od zavedení těchto změn určitě došlo.

* S protikorupčními organizacemi jste řešil zveřejnění některých interních předpisů, stalo se tak?

Týkaly se právě rozkladových komisí, šlo o jednací řád, statut rozkladových komisí a jmenné seznamy jejich členů. Ty budou zveřejněny, jakmile budou členové nových rozkladových komisí jmenováni.

* ÚOHS se v minulosti zabýval postavením mobilních operátorů

v Česku a neshledal pochybení. Jaký máte i s ohledem na výsledek nedávné aukce sítě 5G z tohoto prostředí dojem? To je otázka především na regulátora, tedy Český telekomunikační úřad. Z obecných informací, které k aukci 5G mám, sice nedošlo k příchodu dalšího mobilního operátora, na druhou stranu některé středně velké společnosti získaly možnost využití národního roamingu. Hodnocení dopadů na trh budeme moci provést, až operátoři začnou nabízet služby související se sítí 5G koncovým uživatelům a jak se s tím vyrovnají v praxi. Má antimonopolní úřad nyní nějakou kauzu, kterou řeší již dlouho a uvítali byste její brzké rozhodnutí? Řada případů týkající se hospodářské soutěže se posuzuje dlouho, protože soutěžitelé namítají nezákonný zásah při místním šetření v obchodech a podávají správní žaloby. V těchto případech musí ÚOHS vyčkat na rozhodnutí správního soudu. Tam mohou být termíny dlouhé. Naopak poměrně rychle se daří řešit případy, kdy dojde k narovnání, tedy že se účastníci přiznají k protisoutěžnímu jednání a souhlasí se zaplacením pokuty už ve správním řízení. Naposledy tak byly rozdány výrazné pokuty v oblasti IT. Běží samozřejmě další velmi zajímavé kauzy, ale nechci jmenovat ani oblasti podnikání, kterých se týkají, natož konkrétní společnosti. Poplatek za podnět k ÚOHS zrušil Ústavní soud, u návrhů je stále třeba složit kauci, neměla by tato podmínka také padnout? Domnívám se, že stávající úprava je vyvážená. Úřad se musí zabývat oběma typy podání naprosto stejně, u podnětu však oproti návrhu nemusí být zahájeno správní řízení. U návrhu se složením kauce řízení zahajuje vždy, byť výsledek může být také negativní, tedy že nedošlo k porušení zákona. Naopak, řadu řízení úřad zahajuje na základě podaných podnětů, další pak vede také ze své úřední povinnosti, například na základě informací od trestních orgánů. Dokážete tedy odhadnout, jaký mají jednotlivá řízení antimonopolního úřadu podíl? Nechci fabulovat, ale podíl návrhů na počtu zahajovaných řízení činí zhruba 40 procent. U podnětů se jedná přibližně o 30 procent, stejný podíl pak mají ta ostatní zjištění. Vzhledem k dlouholetému působení na vnějšku, jak vnímáte fakt, že je Česko stále na chvostu unijních zemí v digitalizaci veřejné správy? Velmi mile mě překvapila úroveň digitalizace na ÚOHS. V oblasti veřejných zakázek je v podstatě veškerá spisová agenda digitalizovaná, i ve srovnání s ostatními úřady u nás se pohybuje na špičce. To jen na úvod. Pokud jde obecně o rozvoj eGovernmentu u nás, závisí vše na inancích. Pokud máte dostatek inancí na investice, tak můžete mít velké ambice. Ale musíte mít také dostatek peněz na provozní výdaje v následujících letech. Druhým faktorem je generační otázka, změna nastavení lidí, že úřední agendu lze řešit elektronicky, a ne jen osobně. Pořád existuje mnoho lidí, kteří virtuálnímu prostředí nedůvěřují nebo s ním neumí pracovat a raději věci řeší osobně. To pak je otázka i jejich vzdělávání. A za třetí rychlost digitalizace záleží na politické podpoře. Máme tu například deset let zavedené datové schránky, ale pouze vybrané sektory mají povinnost komunikovat jejich prostřednictvím s úřady. Od té doby už povinnost dál nešla, třeba směrem ke všem právnickým osobám. Nedošlo k poskytnutí schránky občanům zdarma, aby ji mohli začít využívat, nelze je využívat k posílání komerčních dokumentů mezi irami. To jsou limity, u kterých by bylo třeba změnit legislativní rámec, a chybí pro to politická vůle. Roli hraje také rozvoj technologií a rychlost jejich budování. Pomůže digitalizaci propojení s on-line bankovníctvím? Myslím, že zřízení elektronické identity skrze bankovníctví je krok správným směrem. Vystává však otázka, jak se s tím vyrovná bankovní sektor, co všechno budou mít lidé k dispozici za služby. Ale i tady bude potřeba osvěta, část lidí i přes využívání internetového bankovníctví nemusí začít komunikovat digitálně se státem. To je skutečně otázka myšlení. Vaší doménou bývala volební agenda, bude se v Česku přes internet volit? Zatím neexistuje dostatečný nástroj, který by garantoval, že elektronické hlasování je stejně bezpečné jako to fyzické. V některých státech, například ve Francii či Skotsku, od tohoto způsobu ustoupili poté, co si ho vyzkoušeli, v Německu elektronické hlasování zakázal ústavní soud. Argumentoval tím, že neexistuje kontrola voličského práva konkrétního člověka. Naopak existuje nebezpečí family votingu, tedy že rodiče odhlasují za celou rodinu podle svého. A dále, velice se snižuje následná soudní kontrola hlasování. Dnes, pokud přepočítáte hlasovací lístky a preferenční hlasy, můžete porovnávat přepočtené. To ve virtuálním světě fakticky nejde, a navíc i přes on-line hlasování máte stále část hlasů fyzických. Když jsme o tom vedli ve sněmovně diskusi, nikdo neznal spolehlivý nástroj, jak zabránit případnému zneužití. Na podzim budou sněmovní volby, sledujete dění i s ohledem na výtky směrem k financování kampaní koalic? Volební agendu sleduji pořád, za ty roky jsem nasbíral spousty zajímavých témat. Snad budu mít čas je zpracovat do nějaké monotematické knižní podoby. V tomto konkrétním případě hovoří zákon jasnou řečí. Novela se psala v roce 2016, bylo to doporučení protikorupční skupiny GRECO a měla podporu poslanců. Onen limit maximální výše výdajů na kampaň mohl být jiný, ale vůle byla stanovit ji v 90milionové výši.

* Působíte ještě jako fotbalový rozhodčí?

Ne, už nejsem ani členem Fotbalové asociace ČR. Dejtnivně jsem ji opustil před dvěma lety.

* Uvažoval jste přitom i o kandidatuře do vedení FAČR. Co říkáte nekonečnému množství kauz, které ji obestírá, naposledy ve spojitosti s místopředsedou Berbrem?

Když jsem viděl průběh valné hromady a její v uvozovkách svobodné hlasování, kandidaturu jsem stáhl. Nemělo smysl se takového klání účastnit. Co mi nyní zbývá, než si posteskout a odkázat na to, co jsem říkal při mém odchodu z komise rozhodčích. Tedy že se vrací nedůvěryhodní a zdiskreditovaní lidé, což jsem vnímal jako negativní signál. Je mi smutno, že to bylo poměrně prorocké, ale bohužel vedení českého fotbalu si za to může samo.

* Existuje tedy možnost, že se český fotbal dokáže ještě očistit?

Každá organizace se může očistit. Ale musí se skutečně odrazit ode dna a zvolit do vedení lidi, pro které není fotbal zaměstnání. Tedy ty, kteří dělají fotbal jako koníček, jsou dostatečně inančně zabezpečeni z profesního nebo podnikatelského života a neberou fotbal jako prostředek výdělků a obživy. To je podle mě základní kritérium, podle něhož se mají vybírat lidé do vedení českého fotbalu.

ÚŘADU PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE CHCE JEHO NOVÝ ŠÉF PETR MLSNA VRÁTIT DŮVĚRYHODNOST. MĚNÍ SLOŽENÍ KOMISÍ A POŽADUJE PO PODŘÍZENÝCH BEZPEČNOSTNÍ PROVĚRKU. NEBRÁNÍM SE ZEFEKTIVNĚNÍ PŘEZKUMU

VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK. NA NÁVRHU ZÁKONA MI VŠAK VADÍ NEDOPRACOVANOST, KTERÁ UKAZUJE NA NEZNALOST PŘEŽKUMNÉHO ŘÍZENÍ. PODÍL NÁVRHŮ NA POČTU ZAHAJOVANÝCH ŘÍZENÍ ČINÍ ZHRUBA 40 PROCENT. U PODNĚTŮ SE JEDNÁ PŘÍBLIŽNĚ O 30 PROCENT, STEJNÝ PODÍL PAK MAJÍ OSTATNÍ ZJIŠTĚNÍ ÚŘADU. Petr Mlsna Vystudoval **Právnickou fakultu UK** a německá a rakouská studia na **Fakultě sociálních věd UK**. Na obou fakultách působí také jako pedagog. Ve vládě Petra Nečase byl krátce ministrem bez portfeje a předsedou Legislativní rady vlády. Jako náměstek působil na ministerstvech školství, spravedlnosti a nejdéle na ministerstvu vnitra, kde vedl sekci legislativy, státní správy a územní samosprávy. Měl mimo jiné na starosti organizaci voleb. Byl rovněž fotbalovým rozhodčím a místopředsedou Komise rozhodčích FAČR, kandidaturu na šéfa Fotbalové asociace stáhl. Předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ho prezident jmenoval na začátku prosince 2020, z 11 uchazečů získal ve výběrovém řízení nejvíce bodů.

Foto autor: Foto: Honza Mudra

Ze zákulisí právnické fakulty: opatrné české seznamování se s Ústavou pro Evropu [URL Automatický překlad](#)
[WEB](#), Datum: 10.02.2021, Zdroj: info.cz, Autor: Mchal Tomášek, RU / den: 94 738, Rubrika: Komentáře

Ještě před naším vstupem do EU byl v letech 2002–2003 vyjednáán projekt nové základní smlouvy s ambiciózním názvem Smlouva o Ústavě pro Evropu. Jednání o evropské Ústavě byla nejen dlouhá, ale jako obvykle složitá. Slavnostně byla podepsána 29. října 2004 v Římě. Jakkoliv byl v preambuli uveden za ČR její prezident, Václav Klaus vyslal za sebe k podpisovému aktu premiéra Stanislava Grosse a ministra zahraničí Cyrila Svobodu. Dával tak najevo nelibost nad tímto dokumentem, kterou se netajil ani ve svých veřejných (i soukromých) vystoupeních.

V akademickém prostředí byl návrh Ústavu pro Evropu vděčným tématem četné vědecké produkce. V okruhu **pražské Právnické fakulty** byl jejím velkým propagátorem můj kolega Jiří Zemánek. V celouniverzitním měřítku se pro ni výrazně angažovala pozdější prorektorka **Univerzity Karlovy Lenka Rovná** z **Fakulty sociálních věd**. Resortně blízký vedoucí katedry ústavního práva Václav Pavlíček zaujímal k dokumentu negativní stanovisko. Václav Pavlíček je a vždy byl velmi zásadový. Dovedl být nekompromisně odmítavý, ale i nekriticky přijímající, pokud šlo o témata, ale i o lidi. Na svoji tvrdohlavost dopltil na fakultě po roce 1968 pro politické názory, ale možná i v době docela nedávné s ohledem na některé osoby. Mě měl vždy nekriticky rád. Možná nás tehdy spojila moje zdrženlivost právě k Ústavě pro Evropu.

Já sám jsem byl k Ústavě pro Evropu spíše zdrženlivý nikoliv z ideových důvodů, jako Václav Klaus, či z pohnutek zásadních, jako Václav Pavlíček, ale spíše z důvodů pragmatických. Zjednodušeně řečeno, připadalo mi, že si Evropská unie chce osvojovat více pravomocí, než bude s to reálně zvládnout. V politickém smyslu se mi hlavně nezdálo šťastné konstituovat funkci celounijního prezidenta. Měl jsem pocit, že rotační předsednictví v Evropské radě lépe identifikuje občany členského státu s Unii jako celkem. Potvrdilo se mi to v době českého předsednictví v roce 2009, kdy lidé u nás určitě vnímali Unii více a lépe, a předseda Evropské rady premiér Mirek Topolánek vyzařoval více evropanství, než bylo předtím i poté v Občanské demokratické straně zvykem. Na druhou stranu jsem byl přesvědčen, že projekt evropské ústavní smlouvy zjednodušuje řadu dosud složitých rozhodovacích procesů, hlavně v rámci tehdejší společné zahraniční a bezpečnostní politiky EU a spolupráce ve věcech trestních, jak jsem upozornil v rozpravě v Senátu 4. června 2004. V rozhovoru pro BBC dne 21. června 2004 jsem vyzdvihl potřebu, aby se stala závaznou Listina základních práv EU, protože tím by odpadla nutnost, aby Soudní dvůr EU opakovaně a opakovaně dovozoval judikaturu z jiných zdrojů, zejména z judikatury štrasburského soudu pro lidská práva. V témže rozhovoru přišla řeč i na nový výdobytek, evropskou občanskou iniciativu, tedy možnost množiny občanů EU podávat legislativní návrhy a bořit tak dosavadní monopol právtvorné iniciativy Evropské komise. Vyjádřil jsem opatrnou podporu tomuto institutu s tím, že záleží, do jaké míry budou takové občanské návrhy smysluplné a proveditelné. O několik měsíců později, 14. dubna 2005 jsem byl opět pozván do Parlamentu, tentokrát do Poslanecké sněmovny jejím místopředsedou Vojtěchem Filipem, též předsedou Komunistické strany Čech a Moravy. Rozpoutala se tehdy bouřlivá diskuse, kterou pro budoucnost zaznamenal komunistický deník Haló noviny. Podle něj jsem návrh evropské ústavy „rozebral spíše technokraticky“. Jeden z účastníků si vzal za téma právě evropskou občanskou iniciativu: „Jde jen o zdání demokratické účasti občana na nedemokratickém fungování nedemokratických struktur EU.“ Politickou poplatnost auditoria linie komunistické strany dokreslilo prohlášení jednoho z účastníků, že ti, kdo usilují o ratifikaci evropské ústavní smlouvy, líbají p***l bruselským kapitalistům. Dámy (či spíše, soudružky) omdlévaly a předsedající Vojtěch Filip musel tento, byť po stranické linii správný a úderný výrok, odmítnout. To ovšem v Haló novinách zachyceno nebylo. Evropská občanská iniciativa platí v evropském právu od roku 2009. V souladu s mými někdejšími slovy v BBC se mi ovšem nezdá, že by od té doby přinesla něco smysluplného a zásadního.

Smlouva o Ústavě pro Evropu nakonec nemohla vstoupit v platnost kvůli odmítavým referendům ve dvou členských státech, totiž ve Francii a v Nizozemsku. Historické hodnocení, že Smlouvě o Ústavě pro Evropu zlomilo vaz její odmítnutí ve francouzském referendu, odráží i stav myslí tehdejších francouzských politiků. Jak předseda Konventu k její přípravě Valéry Giscard d'Estaing, bývalý francouzský prezident, tak francouzský prezident tehdy úřadující Jacques Chirac se obávali hlavně britského „ne“. Nůž do zad od francouzských voličů nečekali. V červnu 2005 jsem byl fakultou vyslán do dánského Aarhusu, abych tam podepsal memorandum o vědecké spolupráci právnických fakult nejstarších evropských univerzit. Referendum bylo v Dánsku zrušeno, ale průzkumy veřejného mínění ukazovaly, že dánská veřejnost byla spíše proti přijetí evropské ústavy. Dánská skepse vůči Smlouvě o Ústavě pro Evropu nebyla ojedinelá nejen v EU jako celku, ale i ve Skandinávii, jakožto osobité součástí evropských integračních procesů. Na rozdíl od Finska, tradičně vstřícného k Evropské unii jako protiváze Sovětského svazu a později Ruska, je k těsnější evropské integraci skeptické nejen Dánsko, ale i Švédsko, kde se Smlouva o Ústavě pro Evropu rovněž netěšila všelidové popularitě. Ostatně, stejně jako u nás, nebo třeba i ve Spojeném království. Proto také unijní politici o pár let později, když měla být ratifikována kompromisní lisabonská smlouva, učinili vše, aby nemusela být nikdy předkládána k všelidovému hlasování. Nešlo to jedině v Irsku, kde museli hlasovat tak dlouho (celkem dvakrát), dokud nebylo dosaženo kýženého výsledku.

Autor je vedoucí Katedry evropského práva **Právnické fakulty Univerzity Karlovy**

Na používání historických paralel při vysvětlování problémů dneška není v obecné rovině nic špatného. Je to ale disciplína, která vyžaduje hluboké znalosti, velkou dávku umírněnosti a výběr přirovnání, které v sobě neskrývají past meče ostrého jazyka o dvou ostřích.

Ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová není první ani poslední osoba, která klopýtla ve snaze vysvětlit protivníkovi v debatě i široké veřejnosti svou myšlenku příměrem minulosti. Použití druhé světové války a nacistické okupace jako důkaz, že ani tenkrát nebyly školy zavřené, bylo ale naprosto nepřipadné.

Za prvé, nacisté první, co udělali, zavřeli vysoké školy. Do škol běžných neumožnili chodit kupříkladu dětem židovským. Nejen v zemích českých, ale i například v okupovaném Polsku, umožňovali chodit do školy hlavně žákům německým. Pastí argumentace se pak také může stát, že když třeba ctěná ministryně vyřkne, co vyřkla, mohl by někdo vyvodit následující úvahu. Jestliže nacisti nechali část škol otevřenou, a část zavřeli, ovšem vláda, kde Maláčová sedí, nechává školy zavřené všechny, v jakém vztahu je pak ve srovnání s okupační správou ve druhé světové? Odpověď by byla nehezka stejně tak, jako je nehezka vůbec něco takového naznačovat. A to z toho důvodu, že srovnávat dnešní politický zápas, jestli kvůli koronaviru zavřít společnost méně, více nebo vůbec, nemá nic společného s kulisami druhé světové války.

Maláčová ovšem není jediná, kdo se pouští na tenký led srovnávání nesrovnatelného. Například v Německu se jistá mladá žena ve svém odporu vůči lockdownu přirovnala k Sophii Schollové. Tenkrát si hned vysloužila kritiku dokonce i od svých spoluodpůrců proti karanténě. Její řeč byla nesmyslná, protože Schollovou coby mladou studentku nacisti popravili za šíření letáků s protiválečnou a protinacistickou tematikou. Na rozdíl od dotyčné Jany z Kesselu nemohla postávat na tribuně, šířit své názory opoziční k vládní politice veřejně a zaplatila životem.

V Německu se také skupina nesouhlasící s poměry odhodlala srovnat zákon o koronavirových opatřeních kancléřky Merkelové se zmocňovacím zákonem kancléře Hitlera. Merkelová vládne Německu a do jisté míry i celé Evropě dvě desetiletí, ale zatím jsme neměli další světovou válku, koncentrační tábory ani nic podobného. Když jsme u koncentračních táborů, i u nás se objevili tací, kteří zahraniční návrhy na detenční zařízení pro opakované narušitele karantény srovnávali s řáděním nacistického Německa.

Kromě toho, že to je nesmysl, mohli si dotyční spíše vzpomenout na internační (koncentrační) tábory Britů v Búrské válce nebo ty stavěné pro židovské imigranty v době britské správy Palestiny. Nebo na tábory v USA, kam za druhé světové války tamní vláda zavírala Japonce žijící na území USA a také vlastní občany japonského původu. Opět ovšem by to byla paralela nesprávná, protože za prvé nejsme ve válečném střetnutí, za druhé, nikdo nikoho do tábora nezavírá na základě státní nebo etnické příslušnosti. Naštěstí.

Podobných příkladů bych mohl uvádět více, společně se jmény vyjadřujícími se v české veřejné debatě i v zahraničí. S výjimkou paní ministryně, která má tu smůlu, že je ministryně, neuvádím další jména záměrně, protože škoda dělat reklamu nositelům rádoby chytrých historických přirovnání, která jsou ale úplně mimo. Ostatně, žijeme v demokracii, máme svobodu slova, a každý má právo říkat, co chce, dokud to neodporuje § 403 trestního zákoníku. I pak ho má, musí ale počítat s možným trestem.

Největší problém a nebezpečí zcestných přirovnání ale je, že radikalizují a odvádí debatu od podstaty věci. Proti lockdownu i za něj se dá argumentovat i jinak. Vztít si ekonomická data, srovnat je třeba s krizemi hospodářskými minulosti. Podívat se na data zkoumající vliv izolace na jedince, i vliv rozšíření povinné školní docházky na obecnou vzdělanost a hospodářství. Zhodnotit, jak si vedly společnosti při minulých epidemiích, jestli karantény pomáhaly nebo ne, apod. Dá se argumentovat listinou základních práv, ústavním pořádkem, apod.

Thomas Kulidakis

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

Pro spoustu lidí je ale jednodušší jít cestou příměrů nevhodných i s rizikem, že využijí svého práva veřejně se zesměšnit naprosto novým a originálním způsobem, který tady ale už byl.

Tak si jed' do Ameriky. Tady školu nedokončíš. Účastníci protestů v Rusku čelí nátlaku a výhrůžkám [URL](#)

[Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 10.02.2021, Zdroj: irozhlas.cz, Autor: Eliška Kubátová, RU / den: 63 237, Rubrika: Zprávy ze světa

Ještě 23. ledna, kdy se konal první protest na podporu Alexeje Navalného, šlo podle studentky z města Perm „všechno dobře“ - nikdo z univerzity ji na místě neviděl. O týden později už ale Darja Kuzněcovová takové štěstí neměla. Účast na demonstracích pro ni nezůstala bez následků, podobně jako pro studentku z Astrachaně, kterou policisté odvěkli od domu, vzali jí telefon a psali jejím jménem na sociální síť výzvy k dalším protestům.

Lednové zatčení předního kritika Kremlu Alexeje Navalného vyvolalo v sobotu 23. ledna nejrozsáhlejší protirežimní protesty posledního desetiletí.

Jen v Moskvě přišlo vyjádřit odpor vládě Vladimira Putina nejméně 40 tisíc lidí, další tisíce Rusů ale vyšly do ulic ve zhruba 120 městech včetně města Perm na východě evropské části Ruské federace. Byla mezi nimi i 18letá studentka technické vysoké školy Darja Kuzněcovová.

Tehdy jí účast na protestech prošla bez problémů, o týden později už bylo všechno jinak. Během pochodu náměstím v centru města si všimla dvou žen stojících poblíž. Byly to školní poradkyně z technické univerzity, kterou Darja navštěvuje.

„Kývla jsem hlavou na pozdrav a ony přikývly zpátky. Pak se mě zeptaly, co tam dělám. Odvětila jsem: Ale vy jste tady taky,“ popisuje studentka podle ruského zpravodajského serveru Meduza, který odkazuje na původní zprávu permského nezávislého webu Zvezda.

Poradkyně se jí snažily zavolat k sobě, Darja ale odmítla a pokračovala v pochodu na podporu Navalného. Za 10 minut jí přišla zpráva ze školy. „Přijďte do kampusu se svou matkou. Poradce vás už čeká,“ stálo ve zprávě, na kterou 18letá studentka odpověděla, že její matka se na schůzku dostavit nezládne. Řekli jí tedy, ať přijde sama.

„Šla tam, kam neměla“

Zaskočilo ji, s jakou naléhavostí si ve škole žádají její přítomnost, zavolala proto na oddělení. Na otázku, co se vlastně stalo, jí bylo řečeno, že neuposlechla rozkaz úřednic a „šla tam, kam neměla“. Když se ptala, kam přesně studenti podle nich nemají chodit, hlas na druhé straně telefonu vyštěkl, že sama dobře ví kam.

V podobné atmosféře se pak podle svědectví nesla i následná schůzka, které se kromě Darji účastnila i jedna z poradkyň a vedoucí studijního oddělení, která studentku na demonstraci přistihla. Jak přesně konverzace probíhala, je slyšet na nahrávce, kterou Darja poskytla ruským médiím.

Poté, co se snažila svou účast na pochodu obhájit a opakovaně se ptala, proč by na protesty neměla chodit, jí ředitelka oddělení říká: „Co je s tebou? Tak odjeď do Ameriky a získej vzdělání tam.“ Na to studentka odpovídá, že až dokončí školu v Permi, odejde. Vedoucí ale opáčí, že „tady určitě školu nedokončí“.

„Se*ete na zemi, ve které žijete, která vás živí. Řekni, nedostáváš toho od státu dost?“ ptá se ředitelka studijního oddělení, která po chvíli přiznává, co spolu s kolegyní na demonstraci vlastně dělaly. „Protože nás přiměli vás sledovat! ... Nezajímá mě, jestli se dostaneš do problémů, nebo ne. Je to vaše právo, klidně se nechejte zavřít, jestli chcete,“ zní také na nahrávce.

Další z pracovníků následně také prozradí, že od permského ministerstva školství dostala univerzita zadání, aby mu poskytla jména studentů, kteří by se demonstrací mohli účastnit. „Jestli chcete, tak (jim to) dejte,“ říká na to Darja. „Dáme!“ odpovídá na závěr ředitelka oddělení.

Permský zpravodajský server se následně obrátil na tiskové oddělení tamního ministerstva školství s žádostí o reakci na slova zaměstnankyň školy o tom, že dostaly příkaz sledovat studenty na demonstracích a že mají shromažďovat seznamy účastníků demonstrací.

Tiskové oddělení ale informace popřelo. „Věříme však, že účast dětí na různých politických shromážděních je nepřijatelná. Politika není pro děti,“ napsalo ministerstvo v prohlášení pro Zvezdu.

Příspěvky napsali místo ní

Demonstrace se 23. ledna účastnila také Věra Inozemcevdová – 22letá studentka z města Astrachaň nedaleko Kaspického moře, pro kterou si policie přišla krátce po protestech.

„Vracela jsem se domů z demonstrace, když jsem si všimla policejního auta u vchodu do našeho domu. Byl to džíp. Ne sovětského typu, ale modernější. Okamžitě jsem si uvědomila, že musí čekat na mě. Stihla jsem ještě napsat právníkovi, kterého znám, další události se ale seběhly hrozně rychle, doslova během několika sekund,“ popsala pro server Meduza.

Z auta vystoupili dva policisté a požádali Věru, aby si k nim nastoupila. Mladá Ruska jejich výzvu odmítla a snažila se z nich dostat, proč by s nimi měla odjíždět. Mezitím ze zadní části džípu vystoupil vysoký muž v civilu, zkroutil jí ruku za záda a strčil ji do auta. Během „únosu“, jak Věra celou situaci sama označuje, jí stihnul sebrat i mobilní telefon.

„Nejdřív jsem nechápala, kam jedeme. Pak jsme projeli kolem budovy FSB a dorazili k regionálnímu policejnímu oddělení,“ pokračuje své vyprávění. Následně ji odvedli do kanceláře šéfa kriminálního oddělení, kde probíhal výslech, i když samotní policisté tvrdili, že si s ní chtějí „jen popovídat“.

Nejdřív se jí ptali na Navalného nebo na to, jak se dozvěděla o protestech. „Pak se konverzace stočila nepochopitelným směrem – proč nepodporuji Putina nebo něco takového,“ popisuje studentka z Astrachaně. Po zhruba půl hodině výslech skončil, policista vstal a odešel.

Na chodbě pak jeden z policistů v civilu vytáhl k kapsy několik mobilních telefonů a ptal se, který z nich je Věry. Ukázala na něj a chtěla si ho vzít, do ruky ho ale dostala až poté, co ji vysadili zpátky před domem. Mezitím ji několikrát varovali, aby nikomu nic neříkala. Tím to ale celé neskončilo.

Když vyrazila směrem k domovu, z opačného směru k ní přišli dva uniformovaní policisté a vyzvali ji, aby šla s nimi. „Neměla jsem na výběr. Nastoupila jsem na zadní sedadlo jejich policejního auta, které bylo zaparkované poblíž. V autě byl důstojník v civilu. Okamžitě jsem se ho ptala: ‚Taky mi vezmete telefon?‘ Nechápal, o čem mluvím. Řekla jsem mu, co se mi předtím stalo, ale zpočátku mi nevěřil,“ říká pro server Meduza.

Znovu se tak ocitla na tamním policejním oddělení. Mezitím si všimla zprávy od kamaráda, který jí psal, ať rychle smaže své poslední příspěvky na sociálních sítích, jinak dostane pokutu. Otevřela tedy svůj účet na oblíbené ruské síti VKontakte a zjistila, že poslední dva příspěvky skutečně nepsala ona. Stejně našla i na facebooku, rychle je proto smazala, aniž by si je pořádně přečetla. Podle jejích blízkých v nich ale měla Věra vyzývat k účasti na dalších demonstracích na podporu Navalného.

Po dalším výslechu jí přinesli protokol, podle kterého Věra čelí obvinění z účasti na nepovolené demonstraci, a s tím i příkaz k postoupení věci soudu.

„Celý následující den jsem strávila přemýšlením nad tím, jak dál postupovat. Mluvila jsem s lidmi, kterým věřím, a dospěli jsme k závěru, že jedinou možnou cestou ze situace je zveřejnění příběhu, aby se to nestalo nikomu dalšímu. Upřímně si myslím, že mají příkaz za každou cenu najít organizátory protestů,“ tvrdí obyvatelka města Astrachaň.

Uměle tvořená podpora?

Během protestů, které se uskutečnily koncem ledna a začátkem února, policie zadržela přes 11 tisíc lidí. Podle pozorovatelů jde o největší demonstrace proti režimu Vladimira Putina za poslední dekádu, kromě Moskvy nebo Petrohradu se do nich totiž zapojily desítky dalších měst po celém Rusku.

Kreml tak v posledních týdnech čelí „velice rizikové a nekomfortní situaci“, uvedl koncem ledna pro iROZHLAS.cz odborník **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Jan Šír.

V této pro Kreml nepříjemné době se ale ruské vedení snaží ruským obyvatelům nabídnout jiný obrázek, než ukazuje pohled na proběhlé demonstrace.

Jak upozorňuje Rádio Svoboda, v řadě ruských měst se nyní scházejí studenti nebo dělníci z továren a natáčejí nejrůznější choreografické videoklipy, ve kterých provolávají hesla jako „Putin je náš prezident!“ nebo „Vladimire Vladimiroviči, jsme s vámi!“.

Svědectví účastníků ale podle Rádia Svoboda naznačují, že jde jen stěží o spontánní projev náklonnosti k ruskému prezidentovi. Například studenti moskevské právní fakulty potvrzují, že zhruba padesátka z nich obdržela identickou zprávu o možnosti zúčastnit se akce „na podporu země jakožto lídra v boji proti covidu“. Když ale dorazili na místo, kde měl být natočen krátký klip, bylo jim hned jasné, že událost nemá s pandemií nic společného.

Organizátoři je postavili před tabuli plnou sloganů na podporu Putina a požádali je, aby tato hesla provolávali a u toho mávali ruskými vlajkami, popisuje opoziční studentský deník DOXA, který získal od účastníků kopii původní zprávy s nabídkou na natáčení.

V sibiřském městě Barnaul zase pracovníci z tamní továrny na azbest natočili vlastní choreografický videoklip a zveřejnili ho na instagramu s popiskem: „Tohle je naše země, náš občanský postoj, naše volba.“

S podobným klipem přišli také pracovníci supermarketu Sima-Land v Jekatěrinburgu. Majitel tvrdí, že „prostě chtěl“ podobný klip natočit a protesty v jeho rozhodování nehrály žádnou roli. Jeden z anonymních účastníků akce ale pod podmínkou anonymity pro lokální média prozradil, že je vedení prodejny požádalo se natáčení účastnit a oslavit tak návrat do práce po týdnech práce na dálku kvůli pandemii koronaviru.

„Nikdo nás nevaroval před skandováním hesel o Putinovi. Nedali nám na výběr,“ vysvětlil zaměstnanec supermarketu v Jekatěrinburgu. Naopak jeho kolegyně Olga Poltaranová natáčení klipu na sociálních sítích hrdě podpořila. „Ano, tančila jsem. Ano, ochotně. A ano, miluju Putina,“ napsala podle Rádia Svoboda na síti v VKontakte.

Chudák D'Hondt za naše problémy nemůže. Ústavní soud hodně riskuje, říká Lebeda [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 10.02.2021, Zdroj: czpravny.cz, RU / den: 26 751

Konstituční tribunál minulý týden zrušil paragrafy, které zvýhodňovaly vítěze voleb při rozdělování poslaneckých mandátů a koalicím naopak komplikovaly vstup do sněmovny.

Zákonodárci by se tedy nyní měli rychle dohodnout na nových pravidlech, protože k hlasovacím urnám půjdeme už v říjnu. Expert na volební systémy Tomáš Lebeda v rozhovoru pro Aktuálně.cz nastiňuje, jaké možnosti teď politici při vytváření regulí mají. Varuje přitom, že někteří z nich mohou snahu o nalezení nových volebních pravidel jen předstírat, v reálu ale dohodu torpédovat, protože jim může z nejrůznějších důvodů vyhovovat, kdyby ani na podzim nebylo jasné, jak volební výsledky přepočítat na mandáty. „To už bychom ale samozřejmě nežili v demokracii,“ dodává. Pocházíte z Karlových Varů, těší vás, že po zásahu ústavních soudců by váš rodný kraj měl získat přiměřenější vliv na výsledky sněmovních voleb?

Ale on jako celek přiměřený vliv už měl - mandát v něm získávalo pět poslanců, což odpovídá jeho velikosti i počtu voličů, kteří tam žijí. Problém je jinde. Spočívá v tom, že v takto malém kraji nikdy nelze dosáhnout tak poměrného zastoupení jako v kraji velkém.

Zkusil byste tedy na karlovarském příkladu názorně vysvětlit, v čem přesně podle soudců odporoval volební zákon ústavním požadavkům?

Dobře se to dá ilustrovat na volbách z roku 2017. Do sněmovny se tehdy dostalo devět politických uskupení. Na první pohled je zřejmé, že v kraji, který disponuje pěti poslaneckými mandáty, se na všechny úspěšné strany nedostane - minimálně čtyři z nich nezískají nic. V tomto konkrétním případě jich ale zůstalo bez zastoupení hned šest a naopak hnutí ANO si odneslo 60 procent mandátů, i když získalo pouhých 35 procent hlasů. V malých krajích zkrátka leží neúměrně vysoko takzvaný přirozený práh, který určuje jaký volební zisk malé strany potřebují, aby získaly poslanecké křeslo. V Karlovarském kraji se průměr pohybuje kolem 12 procent, ale může také teoreticky být ještě o čtyři procenta vyšší.

Z textu soudce zpravodaje Filipa, který ústavní nálezh připravoval, je zřejmé, že hledá jakýsi ideál superčistého poměrného systému. Chce po nás ale ústava skutečně něco takového?

Přiznávám se, že politologové celou řadu věcí vidí trochu jinak než ústavní právníci, nebo přesněji, než Ústavní soud. Pod termínem "poměrné zastoupení" si představujeme mechanismus, který zajišťuje poměrné rozdělování mandátů. Výsledek může být nakonec i celkem disproporční, ale stále je to pro nás poměrné zastoupení. Ústavní soud ale zjevně zajímá především výsledek a podle něj systém hodnotí. V tom se rozcházíme.

Takže co nejdokonalější poměrnost podle vás není svatým grálem?

Nemyslím si, že poměrné zastoupení musí být nutně dokonalé a být čistým zrcadlovým odrazem toho, jak voliči hlasovali. Na druhou stranu, pokud chceme výsledky poměrného zastoupení nějakým způsobem zkruslovat ve prospěch silných stran,

musíme pro to mít dobrý důvod. Obvykle je jím efektivita, tedy že snáze vznikají vlády. Proto máme například pětiprocentní uzavírací klauzuli, kvůli které se ne každá strana může dostat do sněmovny. Na tom i nyní zůstává shoda. Mnohem problematičtější je otázka bonusu pro vítěze voleb.

Proč?

Protože se můžete tázat, jestli nakonec opravdu povede k větší efektivitě. Vezměte si, jak to vypadalo při posledních sněmovních volbách před čtyřmi roky. Hnutí ANO dostalo přirozenou cestou kvůli vlastnostem volebního systému o třetinu větší počet mandátů, než by odpovídalo čistě poměrnému výsledku. To je opravdu hodně velký bonus. A stejně tu nakonec máme menšinovou vládu složenou ze dvou koaličních stran s vratkou podporou komunistů. K nějaké vyšší efektivitě to tedy nevedlo. Celý ten problém spočívá v tom, že velmi často bonus pro vítěze současně přináší oslabení malých stran, které jsou ale zároveň potenciálními koaličními partnery. Takže bonusem pro vítěze si k větší stabilitě nakonec vůbec nemusíme pomoci. Podle mínění ústavních soudců základní pětiprocentní klauzule pro vstup do sněmovny ani rozdělení volebních krajů v rozporu s konstitucí nejsou. Ale dosavadní mechanismus pro přidělování mandátů a vyšší kvórum pro koalice naopak byly. Vnímáte to jako politolog stejně?

Začnu od toho nejjednoduššího. Zrušení kvóra pro koalice vnímám jako správné, protože to bylo opatření účelově přijaté v době opoziční smlouvy a instrumentálně namířené proti tehdejší Čtyřkoalici. Myslím ale, že by bylo dobré zachovat pro volební spojení nějaký rozumně zvýšený práh, abychom zabránili extrémní fragmentaci sněmovny. Za dobrý kompromis považuji nastavení z 90. let, kdy musely dvoučlenné koalice získat 7 procent, tříčlenné 9 procent, čtyřčlenné a větší pak 11 procent hlasů.

Teď to těžší: přepočítání a volební kraje.

To je na delší diskusi. Faktem je, že malé kraje vytvářejí disproporci. Není to ovšem nic, co by bylo v Evropě neobvyklé. Například ve Španělsku mají malé volební obvody skoro všude, za velké lze v podstatě považovat jen Madrid a Barcelonu. Pokud ale tyto disproporce ústavním soudcům vadí, překvapuje mě, že nezrušili jejich příčinu - tedy rozložení volebních krajů. Místo toho škrtili způsob přepočtu výsledků na mandáty, který ovšem sám o sobě proporcionalitu nedeformoval.

A jsme u Viktora D'Hondta, kterému jsme k 180. výročí narození nadělili "psí hlavu". Je opravdu jím zkonstruovaná přepočtová metoda tak skandální, jak je u nás zvykem tvrdit? A jaké alternativy jsou vlastně k dispozici?

Jeho metoda je zcela legitimní, vždyť jde o nejpoužívanější volební formuli na světě. Naopak použití tohoto mechanismu je dokonce krystalickým vyjádřením jednoho ze dvou možných přístupů k hledání volební poměrnosti. Chudák D'Hondt to u nás slíží za problémy, které ve skutečnosti vytváří existence malých volebních krajů. I když v jejich stávajícím rozdělení použijeme jinou zavedenou formuli, výrazně jiného výsledku se nedočkáme.

Podle ústavního právníka Marka Antoše by problém mohla vyřešit jednoduchá procedura. Navrhuje nejprve rozdělit na základě výsledků mandáty celorepublikově - a teprve pak je umísťovat do jednotlivých krajů.

Na první pohled je to opravdu atraktivní řešení, protože by se tak dosáhlo dokonalé proporcionality - republika by fungovala jako jeden jediný volební obvod, v němž se rozděluje všech 200 mandátů najednou.

Má to ale i svou stinnou stránku. Vystala by otázka, podle jakého klíče je pak mají strany rozdělovat do jednotlivých krajů.

Dříve nebo později bychom se ocitli v situaci, kdy by ten počet neodpovídal množství voličů, kteří tam žijí.

Snadno by se mohlo stát, že menší kraj bude nadreprezentovaný ve srovnání s jiným, který je lidnatější. Nevím, zda zrovna toto chceme způsobit třeba mezi Hradcem Králové a Pardubicemi. Pokud Ústavní soud trápila nerovnost hlasů, touto cestou bychom se jí nevyhnuli.

Přesto ale již zmiňovaný profesor Filip o stávajících volebních krajích mluví jako o kotvě celého systému. Ovšem politici už se o ně začínají přít. Část jich chce dosavadní rozložení zachovat, jiní volají po jeho úpravě a třetí skupina - především poslanci z hnutí ANO - dávají najevo, že by se jim zamlouvalo vytvoření jediného celorepublikového obvodu. Co z toho považujete za smysluplné a proveditelné?

Politicky největší smysl dává zachovat stávající kraje. Přirozená politická kariéra začíná na lokální úrovni, pak se posouvá na krajskou a až nakonec národní. Jestliže tedy samospráva má vlastní reprezentaci, je dobré, když kraje představují i sněmovní volební obvody. Navíc strany mají takto zakotvenou organizační strukturu. Osobně bych tedy dával přednost tomu, abychom měli dál čtrnáct volebních krajů a zkusili výsledky voleb učinit poměrnějšími nějakým jiným způsobem.

Druhou možností je spojit některé kraje do větších celků, což by ale znamenalo, že strany se tam musí dohodnout na složení kandidátních listin. Podněcovat tuto rivalitu mi ovšem nepřijde úplně vhodné.

Třetí varianta - tedy jeden velký obvod - by výrazně narušila ukotvení poslanců v nějakém regionu a jejich odpovědnost k němu. Tato centralizace by také nutně přinesla dlouhé kandidátní listiny, v nichž by se voliči jen těžko orientovali.

Ale také jednoho jasného celorepublikového lídra.

Ano. Ostatně není dílem náhody, že tento systém před lety zavedli Slováci: Vladimír Mečiar chtěl být jedničkou ve všech krajích. U nás by takto jistě zafungoval and. Nedává pak ale vůbec žádný smysl, když poslanci ANO spolu s extrémně proporcionalním systémem zároveň žádají i bonus pro vítěze. Navíc v situaci, kdy dal Ústavní soud jasně najevo, co si o něm myslí.

Citujme ještě jednu profesora Filipa. Říká, že nyní nadchází hvězdná hodina zákonodárců, protože dostali možnost dohodnout se, jaký nový spravedlivější volební systém si přejí...

... za sebe bych to viděl spíše tak, že nadešla především hvězdná hodina profesora Filipa. Svým nálezem totiž narýsoval jen velmi úzký průchod, jímž mohou zákonodárci k novým volebním pravidlům projít. Pokud by nechtěli zcela přepracovat celý volební zákon, nezbyvá jim nic jiného, než do toho stávajícího po zásahu konstitučního tribunálu včlenit takzvané druhé skrutinium.

Nám laikům to slovo zní jako jméno exotické nemoci. Můžete prosím přiblížit, o co přesně běží?

O dvoukolové rozdělování poslaneckých mandátů. Dnes se jich všech 200 rozčlení v jediném kole na 14 krajů - a tím to končí. Vznikají tak ony disproporce, o kterých jsme se už bavili. Proto se s cílem tyto nerovnosti vykompenzovat v řadě zemí zavádí dvou- či dokonce tříkolové rozdělování. Odborně skrutinium.

Jak by takový systém mohl vypadat u nás?

Jsou zhruba dvě možnosti, jak druhé skrutinium vytvořit. Jednu představuje přirozená cesta - na úrovni krajů by se pro přepočítání mandátů použil takový typ formule, který není schopen rozdělit je všechny. Ty, které zbudou, by se pak ze všech krajů převedly do druhého skrutinia, jež už probíhá na celostátní úrovni. Druhá varianta je modernější - zákon pevně stanoví, kolik mandátů jde rovnou do druhého kola.

Oběma způsoby lze dosáhnout obdobné poměrnosti, jakou by přinášela existence jediného volebního obvodu. Objevuje se ale jiný problém: a sice kdo přesně je v druhém skrutiniu volen? Může jít o lidi ze speciálních kandidátek, nebo lze stanovit, že půjde o ty, kterým ve volebních krajích utekl mandát nejtěsněji. To už je ale dosti precizní technická věc, již nelze ukutit za pár minut kdesi v parlamentní lavici.

A bonus pro vítěze?

Část poslanců po něm jistě může zatoužit. Ale není vyloučeno, že by pak celá věc znovu skončila před Ústavním soudem. A z jeho aktuální argumentace lze dobře vytušit, že nejde o směr, který by se mu zamlouval. Ba právě naopak. Sám jsem byl v minulosti poměrně silným zastáncem zvýhodnění vítěze, které by přispívalo k efektivitě a stabilitě vlády. Ale jak už jsme si připomněli, naše dosavadní zkušenost říká, že bonifikace vítěze tomu nakonec příliš nepomáhá. Co dáte vítězi, seberete jeho potenciálními koaličními partnerům. Navíc nikde v Ústavě není psáno, že vládu má sestavovat vítěz voleb. Dokonce si myslím, že z hlediska parlamentního systému vládnutí je tento předpoklad nesprávný - vládnout má parlamentní většina.

To vysvětlujte panu prezidentovi.

Co zastává prezident republiky, je jeho věc. Náš parlamentní režim ale vyžaduje, aby vládla sněmovní většina - lhotejnost, zda zahrnuje vítěznou stranu, či nikoli. Mimochodem: všimněte si, že Miloš Zeman sice neustále hovoří o právu vítěze na sestavování kabinetu, ale zároveň byl schopen jmenovat Rusnokovu vládu, která s vítězem voleb neměla nic společného a nezískala ani důvěru Poslanecké sněmovny. Přesto i bez ní vládla dlouhé měsíce a prezident nebyl ochoten jmenovat premiérem kohokoliv jiného. Počínal si jasně protiústavně.

K tomu, aby možný vítěz letošních voleb nedosáhl na sněmovní většinu, směřovalo i ustavení dvou opozičních koalic. Těm nyní soudci zrušili povinnost získat 10, respektive 15 procent hlasů. Co to s nimi udělá? Zaradují se, že odpadla jedna překážka, nebo to bude impulz k jejich rozpadu? Speciálně v ODS už se šíří nespokojenost s trojkoaličním projektem.

Pokud by opoziční strany nyní koalice rozpustily, u voličů by si tím uškodily. Do těch projektů už investovaly značný politický kapitál. Myslím, že právě tento faktor je bude motivovat, aby spojenectví udržely. Ale nepochybuji, že jiné strany se jej budou naopak snažit ze všech sil rozbít.

Předseda vlády se už nechal slyšet, že celá změna volebních pravidel není ničím jiným než spiknutím s cílem uškodit hnutí ANO.

To je trošku paranoidní. Snad Andrej Babiš takto opravdu neuvažuje a jde jen o ukázkou jeho populistické komunikace. Stávající volební zákon přisoudil hnutí ANO v minulých volbách o třetinu mandátů více, než kolik by jich získalo v čistě poměrném systému. Tato disproporce je zjevná. Je to dokonce větší nadreprezentace, než jakou si naposledy užívali britští konzervativci. A to mají na Ostrovech většinový systém!

Nemá ovšem námitka, že zásah ústavních soudců snižuje pravděpodobnost vytvoření stabilní koalice, racionální jádro?

Tak snadno to říct nelze. Vítěze jistě oslabuje, ale zase pomáhá malým subjektům, s nimiž velké strany uzavírají vládní koalice. Je ale fakt, že při dnešní konstelaci by to mohlo vyžadovat o jednu vládní stranu více, než jsme zvyklí. Nemůžeme ale přemýšlet jen v kontextu toho, jak dopadly volby v roce 2017, které byly svým výsledkem pro Českou republiku vlastně dost atypické. Měli bychom uvažovat dlouhodobě.

A teď otázka za milion: Jak všechno, o čem tady byla řeč, poskládat do balíčku, který by měl šanci během dvou tří měsíců projít provládní sněmovnou i opozičním Senátem?

Podle mého by realistický kompromis mohl vypadat třeba takto: zůstane zachováno 14 volebních krajů, přibude druhé skrutinium a zmizí bonus pro vítěze. Sněmovní práh pro volební koalice se pak zvedne na někdejší úroveň - tedy na hranici sedmi, devíti a jedenácti procent.

Opravdu věříte tomu, že taková varianta by dnes získala podporu ve sněmovně i Senátu? Co by se vlastně stalo, pokud by se politici nakonec nedokázali dohodnout?

Takové riziko samozřejmě existuje, je velké a já se divím, že Ústavní soud do něj šel. Pokud by se teď například hnutí ANO tvářilo, že hledá kompromis, ale ve skutečnosti nabízelo pouze řešení pro ostatní nepřijatelná, vedlo by to k situaci, kdy nemáme jak spočítat volby a není možné nahradit stávající vládu. ANO by vládlo dál a asi by to zvládlo komunikovat tak, že se ze všech sil snažilo najít kompromis, ale ostatní nechtěli. To už bychom ale nežili v demokracii.

Krom toho nejde o riziko jediné. Je třeba si uvědomit, že volební nález Ústavního soudu je do jisté míry ovlivněn bojem mezi prezidentem a soudci. Miloš Zeman pravděpodobně znal jejich úmysly a pokusil se je proto časným vyhlášením voleb překazít. Oni se ale zastavit nenechali. Teď je otázka, jak na to hlava státu zareaguje. K jakým krokům se odváží a zda náhodou nebudou takové, jaké by si jiní čelní politici v demokratické zemi udělat nedovolili.

Tomáš Lebeda (44)

Vede Katedru politologie a evropských studií na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Studoval v Ústí nad Labem, Praze i Londýně, v britské dolní sněmovně působil také jako asistent. Na **pražské Fakultě sociálních věd** získal docenturu. Je uznávaným odborníkem na volební systémy, jeho práce zaujala už několik generací českých politiků.

Babišův útok a volební revoluce. Co způsobí rozhodnutí Ústavního soudu? (video z 3. února 2021)

Chudák D'Hondt za naše problémy nemůže. Ústavní soud hodně riskuje, říká Lebeda

Rozhodnutí ústavního soudu dramatickým způsobem ovlivní výsledky nadcházejících voleb do Sněmovny. Tento fakt vyvolává celou řadu úvah a komentářů, moudrých i méně moudrých, informovaných i méně informovaných.

Server Aktuálně.cz se řadí k těm médiím, které zpravidla dbají na to, aby komentáře jejich kmenových autorů byly moudré a založené na faktech, nikoliv na osobních sympatiích. Ale i mistr tesař se někdy utne.

Povedlo se to v pondělí v komentáři Davida Klimeše. Především, že mi nevadí kritika. Nevadí mi ani, když se mnou, mou stranou či mým uskupením někdo nesouhlasí. Považuji ale za nekorektní, když pod rouškou vyváženého posuzování existujících koalic podrobí autor zdrcující kritice jednu z těchto koalic. Není to nekorektní proto, že kritizuje. Dokonce ani proto, že kritizuje jen jednu z těchto koalic. Je to nekorektní proto, že zveličuje některé okrajové problémy a naprosto zamlčuje jiná fakta. Kdo jiný, než právě pan Klimeš, toho času vyučující příští generace novinářů na **Fakultě sociálních věd**, by měl vědět, na kolik je ověřování faktů pro žurnalistiku zásadní. Zejména v dnešní době fake news je to klíčová dovednost pro poskytování informací veřejnosti bez ohledu na to, jestli jde o zpravodajství či publicistiku.

Jeho komentář se týká koalice SPOLU, jejímž členem TOP 09 je. Dovolím si jako 1. místopředseda této strany pár poznámek. Po chvalozpěvu na pečlivě a detailně připravované spojení a vypilovaný program Pirátů a STAN se dočteme, že SPOLU se zmlčí v programové prázdnotě. Takové tvrzení je nejen nepravdivé, ale také neprofesionální. Pokud by pan autor jednal jako profesionál, během pěti minut si ověří, že už dlouhé týdny pečlivě pracujeme v odborných skupinách, a to jak uvnitř jednotlivých stran, tak i mezi našimi třemi stranami dohromady. Konkrétním příkladem je náš AntiCovid tým, který nabízí už od podzimu konkrétní kroky k řešení epidemické krize. Namísto toho se dočítáme, že budoucnost SPOLU je pochmurná, protože nenabízí žádný program. Dovolují si poznamenat, že ani Řím nepostavili za den, a pokud chceme předstoupit před občany se solidním plánem na obnovu země, chvíli ta práce trvá. Výkřik „Ano, bude líp!“ není program. Profesionál, pokud neví, zjistí si. Stačilo se zeptat.

Po ódě na rostoucí preference a oslnivý potenciál Pirátů a STAN se na nebohého čtenáře sesype celá hora konfliktů a problémů, které prý SPOLU provázejí. Ne, koalice není procházka růžovým sadem. Je to konstruktivní dialog na mnoha úrovních, který má vést ke společnému cíli. Je jen přirozené, že při zhruba 35 tisících členech stran SPOLU, kteří spolu komunikují od komunální úrovně mrňavé vesničky v Pošumaví až po politiku Prahy a republiky, dochází k drobným neshodám. Je naprosto přirozené, že na mnoho věcí máme rozdílný názor. Podstatné je ale, kde si vytyčíme hranice společného programu, a jaké máme cíle. Stejně tak je v každé straně pár viditelných tváří, které pro společnou cestu zrovna nehoří. Je ale výhodou demokratických politických stran, že rozhoduje vůle většiny. A každý příčetný politik, pokud nesouhlasí, se pak buď stáhne, nebo je mu úspěch uskupení důležitější než partikulární názor, a potom pracuje pro vítězství. Hovořit v takovém případě o „vzpouře podřízených“ a o „úkolů lídrů tyto renegáty uspokojit“, poznamenávat, že malé strany ve spojení úpí, nebo podsouvat, že spolupráce je odepsaná, je velmi pokřivené, neprofesionální a především nezakládající se na faktech, ale na dojmech.

To nemá s kvalitní žurnalistikou, která obvykle server Aktuálně.cz zdobí, nic společného.

Jsem velmi rád, že se demokratické politické strany a hnutí rozhodly proti marasmu dnešní vlády postupovat společně, ve dvou programově si blízkých koalicích. Volič si může vybrat na levici od středu Piráty a STAN a na pravici od středu SPOLU, podle své nátury. Jsem velmi rád, že kolegové od Pirátů a STAN slaví úspěch a v průzkumech dýchají Babišovi na záda. Uděláme všechno pro to, aby naše SPOLU bylo ještě lepší. Protože čím lepší budeme každý sám, tím silnější bude naše koalice po volbách a tím spíš vyženeme ta nemešla od válu.

Zástupci koalice SPOLU i koalice Pirátů a STAN moc dobře ví, že nehledají nepřátele sami mezi sebou. Shodujeme se minimálně v tom, že stojíme proti stávající populisticko-náckovsko-bolševické bandě, která plundruje naši zemi.

Nikdo není dokonalý, ani naše koalice, ale pan komentátor zde v honbě za rádoby novým kritickým pohledem jako mouřenín posloužil Babišovi. Proč ne, pokud tomu hová? Ale udělal to neprofesionálně, lajdácky a lživě. Jedna věc jsou osobní sympatie. Pro čtenáře jsou však důležitější fakta. Už v nadcházejících týdnech představíme společné koaliční kandidátky i program, který pohne s naší zemí opět k lepšímu. Věřím, že až bude pan komentátor příště psát komentář o koalici SPOLU, najde si tentokrát čas na rešerši a program i jména našich kandidátů mu poslouží jako podklad. Na serveru Aktuálně.cz je to novinářským standardem, jehož se panu Klimešovi tentokrát dosáhnout nepodařilo.

Tomáš Czernin, 1. místopředseda TOP 09, senátor

Mladí lidé z projektu Medici PRO očkování se snaží zvrátit trend snižující se proočkovanosti populace a zabránit tak návratu infekčních nemocí. Za pomoci sociálních sítí, interaktivních prezentací, videí, a hlavně komunikace chtějí vzdělávat i podporovat kritické myšlení (nejen) laické veřejnosti. Co mají studenti na projektu nejraději? Které nemoci se vrací a proč se někteří lidé nechťejí očkovat?

Asi tak dvacetiletý muž skelným pohledem hledí do kamery. Tělo má pokryté červenou vyrážkou s hnísavými boláky. „Na spalničky neexistuje lék, lze pouze mírnit příznaky například srážením horečky nebo řešením komplikací. Jedinou možnou ochranou je očkování,“ říká příjemný, ale naléhavý mužský hlas v pozadí. Nemocný muž je našťásti jen hercem v krátkém spotu projektu Medici PRO očkování. Onemocnění vysoce infekčními spalničkami je však kvůli menší proočkovanosti populace opět reálným rizikem.

„V roce 2005 jsme neměli na českém území ani jeden případ, v roce 2019 jich podle ministerstva zdravotnictví bylo 591. To je výrazný nárůst onemocnění, které může způsobit zánět mozku a s ním spojenou ztrátu intelektu, slepotu nebo hluchotu,“ vysvětlují situaci členové projektu. Podle nich se vrací i další nemoci jako černý kašel, záškrt i tetanus. Poslední zmíněná choroba sice není přenosná z člověka na člověka, nakazit se jí můžete ale prakticky všude. Způsobuje ji bakterie v půdě kontaminované výkaly savců a do těla člověka se dostává skrze poranění kůže. „Hrozba neočkovaní je tedy velká – kromě bolestivých křečí, které tetanus způsobuje, hrozí neočkovaným i velká pravděpodobnost úmrtí,“ dodávají studenti.

Medici v tandemu s „marketáky“

A kdo jsou vůbec oni studenti z projektu Medici PRO očkování? Jde o studenty 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, kteří si přizvali na pomoc kolegy z katedry Marketingu a PR Fakulty sociálních věd (FSV UK). Medici přinášejí do projektu zdravotnické poznatky, studenti marketingu zase znalost efektivní komunikace. Vznikly tak nejen série videí Nemoci nejsou vidět, ale nezmizely!, ale také informační webová stránka. Ta se postupně plní články s očkovací tematikou. Texty jsou srozumitelné, poctivě ozdrojované a nechybí ani poutavé grafiky, které pak putují i na sociální sítě.

Přednášky i on-line diskuze

Na sociálních sítích také může medikům kdokoli položit dotaz týkající se tématu očkování. „Nejvíce dotazů nám chodí vždy, když se objevíme v médiích nebo diskusích. Nejoblíbenější je samozřejmě televize. To nám pak chodí i desítky dotazů denně. Hodně otázek dostáváme, když proaktivně vyzveme naše sledující na Instagramu ať se nás ptají. To se pak dostaneme za 24 hodin i na stovku dotazů. Pomáhá nám také sdílení od odborníků, odborných organizací a celebrit, kteří k nám přivedou nové sledující dychtící po informacích,“ upřesňují Medici PRO očkování.

Členové projektu pořádají také on-line diskuze. „On-line diskusní setkání nejsou tak častá, ale hodně nás baví. Teď se aktuálně připravujeme diskusi na 18. února, kterou organizujeme společně s Politologickým klubem FSV UK.“

Projekt se původně zaměřoval na středoškoláky. Medici chodili do škol a formou přednášek zvyšovali povědomí o očkování i trendu snižující se proočkovanosti. V současné době jsou však zájemci o on-line přednášky hlavně firmy a neziskové organizace a přednáší se primárně na téma očkování proti nemoci covid-19. „Zájem o náš projekt určitě vzrostl i díky pandemii covid-19, ale bohužel se domníváme, že zájem o téma očkování obecně se příliš nezvýšil.“

Na internetových stránkách Medici PRO očkování se dovídáme, že projekt vznikl jako reakce na klesající proočkovanost populace, již Světová zdravotnická organizace zařadila mezi deset největších hrozeb pro veřejné zdraví. Kde se ale vzal tento trend neočkovaní? I na takto složitou otázku měli studenti z projektu odpověď.

Jedním z viníků je tzv. antivakcinační hnutí. To úspěšně využívá internetu a sociálních sítí k šíření vymyšlených příběhů a nepravd ohledně očkování: „Tyto příběhy a dezinformace vznikají i z ekonomických popudů (například pro podporu prodeje alternativních postupů léčby, bylinných preparátů a knih) nebo z politických důvodů (zvyšování nedůvěry občanů ve zdravotnictví) a jsou často šířeny běžnými lidmi, kteří mají strach a pocit, že by měli jejich sdílením chránit i ostatní. Zde by pomohl větší důraz na mediální výchovu, aby lidé uměli rozeznat kvalitní zdroje informací a rozvoj kritického myšlení.“ Trendu také mimo jiné v České republice přispívá nedostatek dětských praktických lékařů. Doktorů nebo doktorek proto nemají čas na zodpovídání dotazů ohledně očkování, rodiče pak pro málo informací raději neočkují.

Lékaři i novináři – nosiči mýtů

Nedostatek času může tlačit nejen pediatry. I ostatní lékaři vypouštějí dezinformace ohledně vakcinace. Studenti proto vyrábí materiály a chystají přednášky i pro tuto cílovou skupinu.

Proti horám jsme malí. Nepevní. Ukecaní

TISK, Datum: 10.02.2021, Zdroj: Interview, Strana: 60, Autor: PAVEL BAROCH, Vydáno: 11 643, Prodáno: 4 510, Rubrika: Vědět

Lidé mohou LUCII VÝBORNOU prakticky každý den slyšet ze svých rozhlasových přijímačů, když zpovídá další zajímavou osobnost. Je ale také velkou cestovatelkou, i když sama by se tak neoznačila. Lezla po alpských i himálajských kopcích, dokonce zdolala nejvyšší horu Antarktidy. Na tento kontinent by se opět zase brzy ráda vrátila.

* Jste známá rozhlasová reportérka, ale také cestovatelka. Jak moc vám koronavirová pandemie zasáhla do vašich dobrodružných plánů?

Za cestovatelku bych se s dovolením neoznačila, a loni jsem navíc měla úraz, který mi cesty na chvíli zastavil, ale hory vám přece nikdo nemůže vzít. Ještě před příchodem pandemie jsem si koupila vysloužilou sanitku, kterou mi kamarádi ze zlínského Egoe přestavěli na obytný vůz, takže když zavřeli penziony, mohla jsem jezdit za sportem i prací – myslím rozhlasovou.

* Musela jste například zrušit nějakou nachystanou dobrodružnou výpravu?

Měla jsem naplánované nějaké hory v Alpách, ale právě kvůli zmiňovanému úrazu si budu muset počkat na nadcházející

sezonu.

* Kde se ve vás vlastně taková dobrodružná povaha vzala? Vedli vás k tomu odmalička rodiče?

Maminka mě vedla ke sportu a tatínek k laskavosti. Ale byla jsem divoké dítě, na chalupě v Lužických horách jsem se ráda toulala po lese sama. A možná za to mohli také moji knižní hrdinové – zálesák Rolf, Kara ben Nemsí, kapitán Nemo nebo Mauglí. Kničky jsem dědila po starším bratrově.

* Sportovala jste od útlého věku? Jaké sporty vás baví?

Od šesti let jsem hrála závodně tenis, později lyžovala. Dostala jsem dobrý pohybový základ, takže když jsem pak přišla k dalším sportům, šlo to dobře. A upřímně řečeno, kdybych se na surfové prkno poprvé v životě nepostavila ve čtyřiceti, ale ve dvaceti, asi bych se už z Havaje nikdy nevrátila. Skončila bych jako někteří moji přátelé z ostrova Oahu, kterým je jedno, čím se budou živit, protože je „zaměstnává“ surf. Surfování je neskutečná energie, radost, dynamika.

* Své cestovatelské zážitky jste popsala v knize Mezi světy. Když jste byla v Antarktidě, musela jste své výkaly uchovávat v sáčku a odnést z kontinentu pryč. To je pro většinu lidí naprosto nepředstavitelné. Jak jste se s tím vyrovnávala?

S tím se vyrovnávat nemusíte. Pokud to nepřijmete, nemůžete tam prostě jet. Ono to ale zní hůře, než to v realu vypadá. Máte speciální pytlíky s něčím, co vypadá jako kočkolit, a navíc – on ten váš „produkt“ okamžitě zmrzne. Když jsme sjížděli z hory Vinson, přemýšleli jsme, jak si náklad rozdělíme, a kamarád Hynek řekl rezolutně: „Každý si nese svoje hovna!“ Smáli jsme se tomu, než jsme pochopili, jak hluboká životní pravda to je.

* Ale to není všechno, po ledových pláních jižního pólu jste ušla 170 kilo metrů, přičemž jste za sebou táhla na saních přes čtyřicet pět kilogramů nezbytného vybavení. Nezalitovala jste alespoň na okamžik, že jste se tam vůbec vydala?

Ani na vteřinu. Četla jsem příběh sepsaný Mikem Hornem, který Antarktidu přešel celou. Jeho sáně měly přes dvě stě kilogramů. To si představit neumím. Moje sáně byly proti tomu malý roztomilý voziček. Sice mě párkrát potrápily, ale ne nijak výrazně.

* Na Antarktidě jste byla jediná mezi třemi muži. Stačila jste jim fyzicky? Pomáhali vám?

Tam se každý stará sám o sebe – nemůžete být partákům přítěží, ráno se místo vás do zmrzlých bot nikdo nenasouká, věci na sáně si také musíte sbalit sami. V naší dvojici jsme stavěli i bourali stan spolu, jen můj parták kopal předsíň a kuchyň a já zase na oplátku rozehřívala vodu a vařila jídlo. Pokud jde o lezení na Vinson, ze čtyř lidí jsme byli tři na vrcholu a během přechodu pohoří Ellsworth postupovali rovnocenně. Byli jsme dobrá skupina. Kdyby někdo měl potíže, ostatní by mu pomohli.

* A v čem byla vaše ženská výhoda této výpravy?

Celkem v ničem, soudruhu Bláho (smích).

* Byla právě cesta na Antarktidu vaším největším dobrodružstvím?

Nevím, ale byla rozhodně pobytem v krajině, která je naprosto jedinečná. Nikdy jsem nic takového neviděla. A to jsem byla skoro ve všech dominantních světových pohořích. Bylo to jiné i v tom, že na rychlou pomoc tam moc spoléhat nemůžete. Byli jsme sice ve spojení s americkou základnou na Union Glacier, ale kdyby se něco stalo a nebyly vhodné podmínky, záchrana by se mohla protáhnout. Jenže mně se líbí ten pocit, že se musíte spolehnout jen na vlastní síly a rozum. Celá euroamerická civilizace jde totiž opačným směrem: radí vám, koho zavolat, okamžitě dodá spoustu odborníků, kteří vám pomohou věci vyřešit. Úplně jsme kvůli tomu zblbli.

* Chtěla byste se tam někdy vrátit?

Chtěla bych se tam vrátit letos na delší dobu.

* Taková výprava ale asi není levná záležitost, je to tak?

To není, byla jsem připravená prodat své nové auto, kdybych na to ve finále neměla. A knížka Mezi světy mi snad trochu pomůže vydělat na návrat do krajiny snů.

* Na Antarktidě jste strávila předloňské Vánoce. Nestýskalo se vám v tu chvíli po rodině?

Na Štědrý den jsem volala satelitním telefonem domů, popřáli jsme si. Kluci postavili z ledových kostek stromek a ozdobili jsme ho červenými stanovými kolíky a kouličkami z ledu. Bylo mi padesát a byly to jediné Vánoce, kdy jsem nebyla doma, takže výtčky moc nebyly a stesk také ne. Věděla jsem, že už se na přelomu roku uvidíme.

* A nevyčítali vám manžel a dcera, že právě o vánočních svátcích jste tisíce kilometrů daleko?

Nakonec ne. I když jsem se bála, že se budou zlobit. Snad chápou, co mě tam táhne, a podvědomě tuší, že jim kus toho přivezu domů.

* Mimochodem, váš manžel Jaroslav Poříz je vicemistr světa v sumu. Má tedy pro vaše dobrodružství pochopení?

Podezírám ho, že se na mě dívá jako na nějaké legrační zvířátko, které občas víří doma prostorem, dělá rozruch, zmizí a pak se vrátí, aby vyprávělo své další fantazmagorické plány a sny.

* A vaše dcera?

Je v pubertě. Myslím, že to nepotřebuje další komentář (smích).

* Je poměrně známé, že si s manželem stále vykáte. Proč? Nikdy vám to – třeba při rodinné rozeprá – „neuteklo“ a netykala jste mu?

Ani jednou. Vykání je skvělé, pokud k partnerovi i po letech chováte úctu a respekt a není to celé umělé nebo už jen ze zvyku.

* Dělalí si z vás kvůli vykání vaši příbuzní a kamarádi legraci?

Nejvíce je zajímaví postelové scény a někteří členové rodiny se několikrát marně snažili pomoci alkoholu o „potykání“. Třeba tchán několikrát přinesl tác panáků do širší společnosti se slovy: „Tak a teď si pěkně všichni potykáme.“ Ale nestalo se nic.

* Když se ještě vrátím k vaší cestě do Antarktidy. Je těžší vylézt na tamní nejvyšší kopec, nebo zdolávat alpské a himálajské velikány?

Vinson není náročná hora, některé alpské vrcholy jsou mnohem náročnější. Letos bych ráda vylezla hřeben Peuterey, bude to asi to nejtěžší, co jsem kdy lezla. Je to nádherná hrana, která neodpouští chyby, leze se tři dny, moc po ní toužím. A prosím, slovo „zdolávání“ raději nepoužívejte. Stála jsem za posledních pět let na vrcholech mnoha hor a nejednou měla spíše pocit, že hora „zdolala“ mě. Přemohla mě svou krásou v rodícím se dni, svou nepřístupností, rozmarným počasím... Je toho moc. Proti horám jsme malí. Nepevní. Ukecaní.

* Jedním z vašich snů je zdolat všechny alpské čtyřtisícovky. Kolik jich vlastně je a kolik vám jich ještě zbývá?

Víte, co je legrační? Ze začátku jsem fakt měla představu, že vylezu všechny, a dokonce jsem si dávala i termíny, dokdy by to mělo být. Jenže časem přijde na to, že je krásné být s horami, vylézt na jednu vícekrát různými cestami, rozhlížet se po Alpách do všech stran, dokud se vám nespojí v dokonalou 3D mapu vrcholů i údolí, které jste prochodil. Teď už vím, že váš prožitek není ovlivněný tím, co děláte extrémně, ale jak hluboko se při tom dostanete. Někdy při lezení uvidíte v nedalekém masivu horu, která je tvarově tak fantastická, že na ni potřebujete vylézt, takže jdete a uděláte to. Za týden, za měsíc, za rok. Prostě to uděláte.

* Máte ještě další dobrodružné sny, které byste si chtěla splnit?

Potřebuji se vrátit na Antarktidu. Nikdy jsem nebyla blíže „vyššímu principu“ než na těch pláních.

* Lidé vás prakticky každý den mohou slyšet v Českém rozhlasu. Ale máte novinářské zkušenosti také z televize a časopisu. Proč u vás nakonec zvítězil právě rozhlas?

Mám ho v krvi. Televize byla ze začátku spíše zvědavost, i když mi nabídla pár projektů, které byly báječné. Třeba Magické hlubiny, dokument o vodách v Česku. Teď s Pavlem Jiráskem a Ivetou Cícvárkem z Brna připravujeme už druhou řadu. Kluci už mají největší kus práce za sebou, dělají to skvěle. Rozhlas se více soustředí na myšlenku, umí dělat často lepší obrazy než televize a je v mnoha ohledech rychlejší. Rozhlasáci jsou navíc specifická skupina lidí, je mi s nimi dobře. Tak třeba v naší kanceláři v budově na Vinohradské sídlí velmi kreativní skupina milovníků vogonské poezie. Tvoříme a obohacujeme se navzájem, zejména pokud jde o čistou werichovskou srandu. „Ó fretná chrochtobuznosti...“

* Existuje z vašich mnoha rozhovorů se zajímavými osobnostmi jeden, na který nikdy nezapomenete?

Je jich mnoho, z poslední doby bych určitě zmínila rozhovor s čerstvým osmdesátníkem Petrem Pithartem. Natáčeli jsme u něj v pracovně, a když rozhovor skončil, stála jsem před domem a říkala si: Nelhat, nepřikrášlovat, jít rovně – to přece není tak složité. A zároveň jsem se styděla za chvíli, kdy jsem to sama nedokázala. Bavili jsme se o chybách, o tom, jak bolí prohry v politice nebo jak moc je člověk má nést s sebou. Pořád z toho rozhovoru mám pocit radosti a smysluplnosti. A přemýšlím, jak v tom setrvat co nejdéle.

* A váš sen, s kým byste někdy ráda udělala interview?

Miluji inspirativní lidi, kteří pořád hoří pro danou věc. Ty, které nikdy „nedostali“, ty, kteří se nikdy nevzdali.

LUCIE VÝBORNÁ

Novinářka, moderátorka, cestovatelka. Vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Pracovala v televizi, časopisu, rozhlasu. Nyní už třináctým rokem pracuje v Českém rozhlasu, kde zpovídá zajímavé hosty. Zlezla desítky hor v Alpách, byla členkou výpravy horolezce Radka Jaroše do Himálaje. Předloňské Vánoce strávila na výpravě v Antarktidě. Jejím manželem je ekonom a vicemistr světa v sumo Jaroslav Poříz, s nímž má dceru Vanessu.

Foto autor: FOTO ARCHIV LUCIE VÝBORNÉ

Prodloužení nouzového stavu

TV, Datum: 11.02.2021, Zdroj: CNN Prima News, Zpráva: 2

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Jak z předchozího vyplývá, o všem podstatném se dnes rozhoduje v dolní parlamentní komoře. Tak tam teď míříme živě. Je tam náš kolega reportér Šimon Pilek. Šimone, začátek jednání sněmovny se zpozdil. Hned na úvod požádal Andrej Babiš o přestávku na jednání s předsedy sněmovních stran. Po jedenácté hodině se poslanci znovu vrátili do sálu. Tak už se v tom jednání někam posunuli?

Šimon PILEK, redaktor

Hezké poledne. Pokud tedy myslíš, jestli se posunuli nějak v tom rozhodnutí nebo alespoň v té debatě, co se týče nouzového stavu, tak nikoliv. Zatímco se totiž schválil pořad schůze krátce po té tebou zmíněné jedenácté hodině a před tu rozpravu o nouzovém stavu se ještě předřadil 1 bod o mimořádném příspěvku zaměstnancům, kteří by z rozhodnutí obvodního lékaře nebo třeba hygieny museli do karantény. Jde o vládní návrh, díky kterému by právě i tito zaměstnanci, kteří by skončili v karanténě, mohli od 1. března mít nárok až na 370 Kč denně jako vlastně takovou náhradu. Vláda tím chce zajistit, aby se lidé nevyhýbali karanténě z důvodu strachu, že se jim propadnou jejich příjmy. Nouzový stav tedy tak bude až jako druhý bod dnešního jednání pléna a očekávat se u tohoto, nebojím se možná říct, třaskavého bodu dá asi velmi dlouhá debata, protože poslanci už si stihli schválit také to, že dnes tady to jednání může trvat až do večerních hodin.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Podle politologa Jana Kubáčka málokdo kvůli britské mutaci koronaviru v současnosti opatření rozvolňuje a za případné neprodloužení nouzového stavu a možné důsledky bude vláda odpovědnost přenášet na opozici.

Jan KUBÁČEK, politolog, Fakulta sociálních věd UK

Já dnes očekávám poměrně jakoby divoké hlasování, které spíše půjde po jednotlivcích, než že by šlo podle stranického klíče. A z toho titulu, co člověk má za informace od lékařů a zdravotníků v terénu, tak si myslím, že stejně ta debata o nouzovém stavu se v horizontu příštího, přes příštího týdne povede zcela vážně a nakonec ji možná bude vyhlášovat vláda jako celek na těch 30 dnů. Myslím si, že i z důvodů naprosto zjevných ta čísla opravdu budou někde jinde, jenom společnost zatím mentálně na to není ochotná přistoupit. A v podstatě myslím si, že ty dny mezi tím, kdy to bude zase takové něco přiškrčené a u někoho individuálně, někdo bude dál velmi omezen a někde se to bude podobat tak trochu jakoby pocitu téměř běžných dní, tak povede jen k tomu, že vláda bude dokumentovat, podívejte, ty problémy ve zdravotním systému, v ohroženosti populace jsou odpovědností opozice, protože jsme si mohli těchto několik dnů, maximálně týdnů, mohli jsme si vypustit a nemuseli ty problémy být tak zjevné, nemusel být ten náraz pak tak těžký, protože pravdou je, že málokdo teď v době britské mutace rozvolňuje. To nemá logiku a hlavně nemáme ty kapacity zdravotního systému.

Veronika KUBÍČKOVÁ, moderátorka

Pojďme si ještě shrnout všechno, co souvisí s tím současným nouzovým stavem. Vláda o podporu nouzového stavu žádá poslance celkem už po šesté. Při předchozích hlasováních ji vždy podpořili komunisté, ale oni už teď ruku zvednout nechtějí. Nouzový stav platí nepřetržitě už od 5. října. No a pokud by skončil tedy v neděli, tak by trval celkem 132 dní. Jde o dvojnásobnou dobu oproti jarní vlně pandemie. No a jak vypadal právě nouzový stav na jaře? Vyhlášen byl 12. března, a to historicky poprvé pro celé území státu a provázela ho přísná omezení. Po prodloužení potom trval do 17. května. Prodloužení nouzového stavu spolu s očkováním je jedinou cestou z pandemie. Řekl to dnes šéfkomentátor Deníku Martin Komárek. Podle něj jsou opatření nedostatečná a zároveň těžko vymahatelná. Podle analytičky serveru Echo24 Lenky Zlámalové vláda během pandemie udělala spoustu chyb. Jednou z nich je špatná komunikace směrem k občanům.

Lenka ZLÁMALOVÁ, analytička týdeníku Echo24

V žádném případě neprodloužit. Vláda...já myslím, že argumentace paní Richterové byla úplně přesná. Vláda nedělá kroky, které měla dělat. Komunisty podvedla, když to řeknu takhle. Před měsícem jsme...já jsem tady mimochodem koneckonců seděla přesně v tomhle studiu. Komunisté dali 2 podmínky. Jedna je otevření škol, okamžitý plán na otevření škol. Další byly ty hory a skiareály. Andrej Babiš se na to s prominutím úplně vykašlal. Nepřipravil vůbec nic. On nemá připravenou žádnou právní analýzu o tom, jak se bude postupovat mimo nouzový stav. S nikým nevyjednává. Místo toho exhibuje v Srbsku prostě kolem čínských a ruských vakcín. To je naprosto jako bizarní.

Martin KOMÁREK, šéfkomentátor, Deník

Já jsem určitě pro prodloužení nouzového stavu, protože země je v nouzi. Je ve velké nouzi. Já myslím, že je možné získat ty hlasy i mezi jednotlivými poslanci, ale předpokládám, že i předsedové stran, přestože, znovu opakuji a podtrhuji, naprosto oprávněně kritizují vládu za to, jak špatně si vede v boji s epidemií, a vede si určitě špatně, protože mezi našimi sousedy jsme zdaleka nejhorší, prostě nevede se nám, takže opozice vládu kritizuje naprosto oprávněně, ale předpokládám, že by měla najít dostatek zodpovědnosti a říci si, ano, ta vláda si nevede dobře, ale v tomto bodě, to není kvůli vládě, to je kvůli občanům této země, jí těch pár hlasů přihodíme.

Klaus kvůli covidu zvažuje návrat do politiky. Testuje prostor, míní experti [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 11.02.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: vl, RU / den: 683 451, Rubrika: Domáci

Podle politologů exprezident Václav Klaus, který nevyločil svou kandidaturu na prezidenta v roce 2023, nyní testuje poptávku po své osobě a využívá anticovidového proudu. Klaus v pořadu Rozstřel na iDNES.cz dodal, že je připraven výrazně vstoupit do politiky, pokud bude prodloužen nouzový stav. „Využívá prostoru na politickém hřišti a zájmu médií,“ míní politolog Jan Kubáček.

„V momentě, kdy poslanci předvedou i nadále, že nerepresentují většinové mínění občanů ČR a prodlouží nouzový stav, tak jsem připraven opravdu výrazně vstoupit do politiky a vyzvat všechny politické subjekty, aby řekly, že tudy cesta nevede,“ uvedl Klaus.

Přestože je prezidentská volba podle jeho slov ještě daleko, míní, že je potřeba, aby se lidé sjednotili na jiné než parlamentní bázi a řekli ne. „To je cíl, který si kladu pro dnešní den a ty navazující. Nechci zůstat důchodcem, který posedává doma,“ dodal s tím, že rozhodně chce zůstat ve veřejném prostoru.

„Jestli nám dnes Parlament vypoví svou službu být reprezentantem občanů, tak musí přijít jejich sebeobrana,“ uvedl k tomu ještě Klaus testuje prostor

Politolog Jan Kubáček vnímá Klausovo vyjádření jako argumentační předpřípravu jeho kandidatury do sněmovních voleb za volební blok Trikolóry a Svobodných. „Využívá prostoru na politickém hřišti a zájmu médií. Myslím si, že pro případnou prezidentskou kandidaturu by se rozhodl podle toho, jak se mu podaří v podzimních sněmovních volbách,“ okomentoval.

„Nyní testuje poptávku po své osobě, a především jednotlivá témata, jak působí na veřejnost a zda dokážou oslovit především disciplinované voliče,“ dodal Kubáček s tím, že právě úspěch u této skupiny voličů by mohl poskytnout volební základnu pro případné volební klání v roce 2023.

O jeho šancích podle něj rozhodnou podzimní sněmovní volby a výraznost případných prezidentských protikandidátů.

K protestujícím na demonstraci na Staroměstském náměstí v Praze promluvil i bývalý prezident Václav Klaus. (10. ledna 2021)

I podle Josefa Mlejnků z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** tento krok odpovídá tomu, co Klaus dělá dlouhodobě. „Přidává plyn a chce znovu do politiky. Profilovat se chce právě v té poloze ‚anticovidového‘ politického proudu, který souběžně kritizuje protiepidemická opatření a vystupuje proti vakcinaci,“ uvedl.

Sehnat politické subjekty v tomto duchu by se Klausovi podle Mlejnků podařit mohlo. „Vycítil, že je ve společnosti nechuť k opatřením. Šanci má, ale je otázka, se to podaří uchopit zrovna jemu, protože různých podobných adeptů je celá řada,“ okomentoval.

Části lidí může Klaus vadit kvůli své politické minulosti. Nevýhodou může být také jeho věk – bývalý prezident letos oslaví 80 let. „Rok 2023 je daleko. Doufám, že tehdy už pandemie bude pryč. Cílem by pro něj mohly být spíše nynější parlamentní volby,“ uzavřel Mlejnek.

Klaus opakovaně kritizuje kroky vlády. „Uzavírání země a společnosti k ničemu nevede,“ řekl v polovině ledna na pražské demonstraci. Na protestu se vyjadřoval také k očkování. Podle něj žádná zázračná vakcína neexistuje, lidé si musí imunitu vytvořit sami.

Foto:

K demonstrantům na Staroměstském náměstí promluvil i bývalý prezident Václav Klaus. (10. ledna 2021)
MAFRA - Michal Růžička, MAFRA

Nová běloruská ústava

TV, Datum: 11.02.2021, Zdroj: ČT 24, Zpráva: 1, Sledovanost pořadu: 65 888

Jakub SZANTÓ, moderátor

Autoritářský vůdce Běloruska Alexandr Lukašenko si do Minsku svolal 2700 pečlivě vybraných delegátů na všelidové shromáždění. Politik, jehož zvolení ve zmanipulovaných prezidentských volbách většina evropských států neuznává, už dříve slíbil novou ústavu. Lukašenkovi odpůrci jsou ale z ústavních jednání vyloučení a tvrdí, že si jen upevňuje pozici otřesenou pokračujícími protesty.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Všelidové shromáždění se v Bělorusku koná jednou za 5 let. Ještě nikdy ho Alexandr Lukašenko nepořádal v době politické krize.

Alexandr LUKAŠENKO, běloruský vůdce

Byl tu učiněn pokud ne o barevnou revoluci, ale bleskový převrat. Blitzkrieg se nevydařil. Svou zemi jsme udrželi. Prozatím.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Pečlivě vybraným delegátům připomínal konec léta. Po volbách, které se konaly 9. srpna, se prohlásil už po šesté od roku 1994 prezidentem, tentokrát s 80 procenty hlasů. Zahraniční pozorovatelé volby označili jako už 4× předtím za nesvobodné a zmanipulované. Podle opozice nejméně 60 % získala Svjatlana Cichanouská, manželka uvězněného Lukašenkova protikandidáta.

Svjatlana CICHANOUSKÁ, kandidátka opozice

Všichni víte, jak jsem se v této pozici ocitla.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Její kampaň vyzvala Lukašenka k jednání a vytvořila koordinační radu, která měla zemi přivést k novým volbám.

Světlanu ALEXIJEVIČOVÁ, nositelka Nobelovy ceny za literaturu

Musíme být jednotní, nesmíme ustupovat a nesmí se, nedej bože, z naší strany prolít krev.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Podporu demokratické opozici a odpor vůči Lukašenkovi Bělorusové prokazovali na masových shromážděních. Lukašenko na ni ale poslal pořádkové oddíly s rozkazem odpor tvrdě potlačit. Lidé hlásili, že ve vazbě dochází k bití a mučení. Všech původních 7 členů koordinační rady skončilo ve vazbě nebo v exilu. Demonstrace pokračovaly. Jejich potlačování nepolevovalo.

Svjatlana CICHANOUSKÁ, kandidátka opozice

Režim musí pochopit, že lidé už se nevrátí ke stavu, v jakém žili 26 let.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Evropská unie na Lukašenkův režim uvalila sankce. V lednu přišel o pořadatelsví mistrovství světa v hokeji. Pod tlakem se nyní vrátil ke slibu, že do konce roku představi změny ústavy, které by jeho moc omezili.

Alexandr LUKAŠENKO, běloruský vůdce

A začátkem příštího roku, nejméně, jak se domnívám, to předložíme občanům v celostátním hlasování, referendu.

Milada MCGRATHOVÁ, redaktorka

Opozice, ale jeho shromáždění i sliby označuje za divadlo určené k marnění času, po který se Lukašenko udrží u moci.

Jakub SZANTÓ, moderátor

Situace v Bělorusku je téma pro experta na postsovětský prostor **fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** - Jana Šíra. Vloni na podzim Lukašenko naznačoval ochotu předat možná část pravomocí. Teď to ale podle všeho není vůbec na stole, co se změnilo?

Jan ŠÍR, odborník na Bělorusko, FSV UK

Já si myslím, že se toho změnilo v Bělorusku za posledních 6 měsíců poměrně hodně. A došlo tady k tomu, že Bělorusko má za sebou asi vůbec nejbouřlivější rok svoji dosavadní nezávislé existence. Došlo tady k nebyvalému vzednutí občanského odporu, který Lukašenkův režim byl schopen potlačit pouze za použití brutální síly, což vedlo na jednu stranu k tomu, že Lukašenko přišel o velkou část legitimity. Není ani považován za legitimního vůdce velkou částí světa, včetně zemí Evropské unie. Zároveň z tohoto sporu vyšel značně oslaben a to pochopitelně otevřelo určité zranitelnosti, které skýtají dalšímu aktérovi, kterého jsme tady dosud nezmiňovali, a to je Rusko, a možnosti do běloruského odění zasahovat a pokračovat s realizací toho plánu té takzvané ústavní reformy, což je do velké míry eufemismus pro řízené předání moci.

Jakub SZANTÓ, moderátor

V tomto ohledu tedy dá se specifikovat, jaké vlastně cíle Moskva má v Bělorusku a zároveň, jaké má plány přímo s prezidentem Lukašenkem?

Jan ŠÍR, odborník na Bělorusko, FSV UK

Já si myslím, že poté, co byla nejenom obrazně řečeno, ale fakticky prolita krev, Lukašenko hraje momentálně ani ne tolik o svoje udržení moci, ale o svoji beztržnost. To je ta klíčová zranitelnost Lukašenka osobně, která před Ruskem zavírá určité možnosti, jak do toho dál sáhnout. Já se domnívám, že potřebuje dočasnou stabilizaci situace, ke které dochází proto, aby se mohlo Lukašenka zbavit. Myslím si, že z pohledu Moskvy jde o určitý experiment zřízení předání moci, protože do této situace se může dostat Rusko samotné. Ale daleko více, což je ještě závažnější, je to, že z pohledu Ruska může jít o ofenzivní krok, kterak zlomit ten geopolitický status quo v tom smyslu, že Bělorusko dosud představovalo určitý nárazník s Ruskem a zeměmi toho pomyslného západu. A pochopitelně geopolitická role Běloruska je klíčová ve vztahu k dalším regionu, a to je Pobaltí, což je momentálně jedním asi z těch nejvíce geopoliticky exponovaných regionů východní Evropy, kde hrozí nějaké další zhoršení obecně mezi Ruskem a západem.

to všechno ví Carrie

TISK, Datum: 11.02.2021, Zdroj: Vogue, Strana: 94, Autor: LUCIE RÖMER, Vytlačeno: 15 000, Prodáno: 12 141, Čtenost: 66 790, Rubrika: Analysis

Lesklá obálka s působivou fotografií, osobitý úvodník, pečlivý výběr zpráv, tipů a doporučení – to jsou časopisy navenek. Kdo všechno přichází ke slovu, než vzniknou, ale zůstává skryto v pozadí. I to, jak silné slovo má.

Carrie Bradshaw ví hodně o sexu a nebojí se zeptat, ví toho také dost o módě, dobrém jídle nebo o vztazích. A zcela jistě toho zkušená newyorská redaktorka hodně ví i o lifestylových časopisech, pro které v seriálu Sex ve městě pracuje. Ví, kdo všechno do procesu jejich vzniku vstupuje, proč v nich bývají přiložené dárčky nebo čím vším se pokoušejí inzerenti samotnou Carrie a

její kolegy „podplatit“. Bohužel se o moc insiderských informací v tomto směru nepodělila. V odborných studiích, kterých v posledních letech přibývá, jsou ale její kolegyně sdílní až až. A ukazují, že je docela škoda, že Carrie mlčela. Napětí a překvapení totiž zákulisí vzniku lifestylových časopisů skýtá víc než dost.

Ať už Carrie píše o ketodietě, o tipech, kde prožít tu nejkrásnější dovolenou s panem Božským, anebo do svého Macbooku tluče reportáž z fashion weeku, za rozhodnutím, že v časopise právě tohle téma vyjde, stojí tvrdé vyjednávání s hned několika aktéry. Na jazykovou a často i obsahovou stránku článků dohlížejí editoři, kteří většinou spolu se šéfredaktorem a redaktory náměty článků plánují. Hlavní slovo mívá šéfredaktor, už proto, že funguje mimo jiné jako nárazník mezi redakční částí a vrcholným managementem vydavatelství, kterému musí být schopen volbu témat obhájit. Nárazníkem je i vůči čtenářům, protože i ti samozřejmě ovlivňují práci redakce. Šéfredaktori ale zohledňují ještě jeden, a to zcela zásadní hlas – svého chlebodárce, vydavatele. Ten zasahuje v různé míře, redakce, která by ho ve své práci – byť jen ve formě autocenzury – nezohledňovala, ale téměř jistě neexistuje. Ve finále je to vydavatel, kdo posílá výplatní pásky. A také je tím, kdo nakonec nese odpovědnost, pokud médium uveřejní nějakou nepravost.

Promo Jak dokládá řada studií, do procesu vzniku časopisů stále intenzivněji vstupuje ještě jeden článek: inzertní. Pokud média neplní veřejnou službu tak jako Česká televize nebo Český rozhlas, spoléhají ve své existenci v různé míře na příjmy z reklamy. „Čím větší je závislost na příjmech z inzerce, tím méně je obsah média nezávislý na zájmech inzertní a obchodní sféry obecně,“ píše ve své knize Úvod do teorie masové komunikace mediolog Denis McQuail. A pro magazíny životního stylu platí, že na reklamě závisí ještě masivněji než většina ostatních časopisů. Když si v trafice koupíte magazín, samozřejmě vaše útrata doputuje i k vydavatelství. V mnohých médiích ale jeho provoz pohání především příjem z inzerce. A v případě lifestylových časopisů to platí obzvláště. „Když se podíváme na příjmy z reklamy jednotlivých časopisů, jsou nejvyšší u těch lifestylových,“ potvrzuje Martina Vojtěchovská, šéfredaktorka Mediaguru.cz, zpravodajského webu o médiích, marketingu a reklamě. „Mají kvalitní tisk, grafiku, bonitní čtenářky a čtenáře a především takové čtenáře, kteří chtějí nakupovat nové věci.“

To potvrzuje také Irena Vaňková, PR specialista zaměřující se na módu a design a bývalá lifestylová novinářka: „Jsou sice oproti internetu pomalé a méně pružné, ale reklama v lifestylovém časopisu vyjde levněji než třeba v televizi,“ podotýká s tím, že reklama v časopisu má také dlouhou životnost. „K magazínu se čtenář vrací. A také jde z ruky do ruky.“

Pro Česko máme k dispozici zejména zjištění z diplomových prací: podle dat Jany Samšukové z roku 2015 zabírá reklama v českých lifestylových publikacích asi 45 % stran, její kolegyně Adéla Michalová došla v roce 2011 k závěru, že jde o 40 % obsahu. Ne, že by ve světě neexistovaly lifestylové časopisy bez reklamy, pokoušel se o to například americký čtvrtletník Darling Magazine, který v roce 2008 začínal coby publikace bez retuší fotografií i bez jediné stránky reklamy. Retuším prý odolává dodnes, reklamu už ale postupně zařadil.

„Inzerce“, „Speciální inzertní projekt“, „Inzertní spolupráce“, „Komerční sdělení“ či „Promotion“. Zní to povědomě? Advertorialy, tedy sdělení na pomezí článku a reklamy, zná důvěrně každý čtenář nejen lifestylu. Od klasické tištěné inzerce se liší tím, že je doprovázen delším textem a vypadá jako redakční článek. Při bližším prostudování je ale patrné, že písmo i grafika se od vizuálního stylu daného časopisu liší. „Advertorialy se u nás používají už více než dvacet let a jsou stále oblíbenější,“ vysvětluje Martina Vojtěchovská. Ten drobný nápis, který je má označit, totiž lidské oko snadno přehlédne, a právě s tím marketingová a reklamní experti počítají. Podle oficiálních ceníků vyjde zadavatele reklamy jedna strana advertorialu na 250–400 tisíc korun, tedy asi o třetinu víc než stránka klasické inzerce. (V praxi to může být i naopak, záleží na konkrétní domluvě.) Někdy je píše PR specialista, jindy je tvoří na zakázku inzertní přímo redaktoři daného média, některá vydavatelství mají pro jejich tvorbu dokonce celá oddělení.

Role PR v lifestylových časopisech se před čtyřmi lety zabývala v podrobné studii Eliška Mezulániková, studentka Masarykovy univerzity. Vyzpovídala mimo jiné desítky redaktorek těchto zdejších časopisů a z rozhovorů hojně cituje. „Reagují nám čtenářky na inzertní články, jako kdyby byly redakční, stává se to docela často,“ potvrzuje úspěšnost advertorialů jedna z respondentek. Advertorialy jsou nicméně zcela legální formou reklamy. Stejně jako třeba nejrůznější dárčky, které čtenáři k časopisům dostávají přiložené „zadarmo“. I za ty zadavatelé reklamy tvrdí, protože věří, že čtenáře přesvědčí ke koupi daného produktu.

Schovávaná Problém je, že zdaleka ne vždy jsou reklamní sdělení přiznaná. Skrytou, tedy neoznačenou reklamu zákon ve většině případů zakazuje, přesto lingvistka Tereza Klábíková Rábová ve své obsahové analýze čtyř největších českých lifestylových časopisů z roku 2014 došla k závěru, že většina advertorialů je v nich neoznačena. Skrytá reklama může mít mnoho podob – od neoznačeného advertorialu přes fotku s chytré umístěným logem nějakého produktu po „zaručený tip“ na konkrétní výrobek. Jedna z českých lifestylových redaktorek ze zmiňované studie Mezulánikové popisuje celý proces na příkladu vzniku článku typu „deset kosmetických tipů“: „Třeba osm z nich bývají produkty, které jsme skutečně vyzkoušeli v redakci. A zbytek přidá inzertní oddělení.“

Za skrytou reklamu hrozí vydavatelům až dvoumilionová pokuta. Zatímco v denících či televizi čas od času nějaká pokuta padne, v lifestylových časopisech se takový případ nepodařilo dohledat. „Osobně si žádný nevybavuji,“ potvrzuje i mediální expertka Vojtěchovská. V případě pochybností se každopádně může kdokoli obrátit se stížností na Radu pro reklamu, která ji posoudí a vydá doporučení, která jsou pro členy rady závazná. Vzhledem k tomu, že členem je i Unie vydavatelů ČR, pod níž spadá většina zdejších vydavatelství, by měl být problém skryté reklamy dávnou vyřešen. V praxi se ale potvrzuje to, co tvrdí mnohé studie, a sice že čtenářům skryté útočení na jejich peněženky zřejmě až tak nevadí. Role hraje fakt, že se mnohým z nich vymazaná grafika dnešních reklam prostě líbí, i to, že někteří inzerci obalenou redakčním textem nepoznají. Každopádně stížností na skrytou reklamu v lifestylových časopisech vzniká minimum. „Za posledních pět let žádnou neevdujeme,“ říká ředitel Rady pro reklamu Ladislav Šťastný. Jeho instituce přitom není až tak bezzubá – pokud médium doporučení nevyslyší, může rada věc předat živnostenskému úřadu a přes něj se pak může dostat až k soudu.

Prokázat skrytou reklamu je celkem složité. Do procesu vzniku časopisu totiž vstupují kromě výše uvedeného i zdánlivě maličkosti, jako jsou dárky a protisloužby pro redakci. Může jít o pár rtěnek, oblečení k nafocení zdarma, ale i o pobyt v luxusním hotelu či o placený výlet na fashion week. Takové „všimné“ pak může přispět k vzniku nebo i samotnému vzniku nějakého redakčního článku. Některá vydavatelství mají přijímání dárků zakázáno vlastním kodexem. „Mnozí redaktori ale nemají problém říct si o produkt za několik tisíc jen za vydání tiskové zprávy nebo jednoho článku,“ popisuje praxi Irena Vaňková. Módní značky to mají tím jednodušší, že řada fashion redaktorů je dnes zároveň influencerky na sociálních sítích. „V takovém případě jim inzertní můžou dát jakýkoli dárek, dotýčný ho pak za úplatu ukáže na svém Instagramu, většinou ve stories, a klient je spokojen,“ dodává PR specialista. Pohyby Přesun reklamy od tisku k on-line médiím stále sílí. Podle výroční zprávy americké Asociace časopiseckých médií (Association of Magazine Media) se objem reklamy v tištěných časopisech za rok 2020 propadl o 400 milionů dolarů. „Stále víc firem, zejména v oblasti módy a luxusního zboží, dává přednost digitálním kampaním, kterými může spíš oslovit například žádané mileniály,“ potvrzuje zpráva. Kartami zamíchala i covidová pandemie. Některé firmy ji zkusily využít a například Louis Vuitton nabídl luxusní ochranný štít na obličej za desítky tisíc korun. Celkově se ale tržby většiny velkých módních značek v poslední době výrazně propadly, a firmy si tak opatrněji vybírají, kde inzerci zadat. Kromě rozšiřování on-linu tak lze čekat, že poroste tlak na velká vydavatelství, aby šla v printu dolů s cenami anebo byla ještě

vstřícnější vůči nejrůznějším formám nefér propagace.

Ostatně, i Sarah Jessica Parker alias Carrie Bradshaw je dodnes vlivnou influencerkou, která k reklamě využívá hlavně Instagram. V posledních letech na něm propaguje hlavně svoji vlastní značku. A ano, občas „náhodou“ nahraje snímek, kterému i dnes dominuje notoricky známé jablko. Záběr na její laptop v Sexu ve městě se stal sám o sobě legendou učebnic ne tak docela čisté reklamy. Je tedy zřejmé, že ta se rozhodně neomezuje jen na lifestyle časopisy, to už se ale dostáváme k product placementu a ten by vydal na samostatný text. •

Vogue atd. Lucie Römer je novinářka, doktorandka mediálních studií na **Fakultě sociálních věd UK** a lektorka mediální výchovy. Kniha Decoding Women's Magazines americké profesorky Ellen McCracken je sice už staršího data, ale svým rozsahem (vztahy mezi reklamním a redakčním obsahem analyzovala v padesáti časopisech) je dodnes nepřekonaná. Z českého prostředí vyniká zejména diplomová práce Elišky Mezulánikové Role PR v lifestyle magazínech z roku 2017, která je mimo jiné založena na desítkách rozhovorů s lifestyle redaktorkami. Mezulániková je hojně cituje a otevřenost mnohých z nich může člověku zvenčí otevřít oči. Pokud se chcete o pozadí vzniku lifestyle časopisů dozvědět víc zábavnou formou, nenechte si ujít dokument Zářijové číslo režiséra R. J. Cutlera. Už z názvu asi poznáte, kterému konkrétnímu magazínu se věnuje. Vznikem módní bible – nutno dodat pro září 2007 – vás krok za krokem provede přímo Anna Wintour. Snímek byl oceněn na filmovém festivalu Sundance.

Foto autor: foto DANIELA A LINDA DOSTÁLKOVY

Foto popis: Foto: Daniela a Linda Dostálkova (her courage dwells not in a troubl`d flood/of mounting spirits, and fermenting blood, 2019)

Podcast „Jazzman versus špioni. Umění jako tajná zbraň mezinárodní politiky“ odhaluje klíčové momenty, kdy kultura změnila mezinárodní vztahy.

V rámci projektu proběhne také debata s odborníky a ministrem zahraničních věcí ČR, kteří se zaměří na kulturní diplomacii České republiky. Hostem on-line setkání 17. 2. v 11:00 je Tomáš Petříček, ministr zahraničních věcí ČR, který spolu s Eliškou Tomalovou, vedoucí Katedry evropských studií IMS [FSV UK](#), Jitkou Pánek Jurkovou, ředitelkou Českého centra Brusel a politologem Petrem Drulákem pohovoří na téma kultura a image státu. Debatu moderuje Filip Nerad, redaktor Českého rozhlasu. Projekt Jazzman versus špioni vznikl ve spolupráci Českých center, Institutu mezinárodních studií [Univerzity Karlovy](#) a Ústavu mezinárodních vztahů.

Právě premiérován podcast „Jazzman versus špioni. Umění jako tajná zbraň mezinárodní politiky“ se zabývá rolí kulturní diplomacie. V rámci projektu proběhne i veřejná debata se zaměřením na českou kulturní diplomacii. Exkluzivním hostem únorového setkání je Tomáš Petříček, ministr zahraničních věcí ČR, pozvání do pomyslného virtuálního studia přijali také Petr Drulák z Ústavu mezinárodních vztahů, autorka podcastu Jitka Pánek Jurková, ředitelka Českého centra Brusel, a Eliška Tomalová, vedoucí Katedry evropských studií IMS [FSV UK](#).

TOMÁŠ PETŘÍČEK, MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR:

„Málokdo si možná uvědomuje, co se skrývá pod ‚kulturní diplomacií‘ a že ji máme denně kolem sebe. Pro každý národ, pro každou zemi je to možnost, jak se představit světu, jak vyprávět své příběhy. Záměr realizovat tematický podcast je skvělou příležitostí, jak ukázat sílu kultury a vědy, které ovlivňují i mezinárodní vztahy. Jsou to totiž i naši herci, režiséři, zpěváci či vědci, kdo dělají výbornou reklamu Česku ve světě. I díky nim je leckde naše zahraniční politika o něco snazší.“

JITKA PÁNEK JURKOVÁ, ŘEDITELKA ČESKÉHO CENTRA BRUSEL:

„Podcast se v pěti dílech zabývá příběhy, které o sobě státy skrze kultury vyprávějí, praxí kulturní diplomacie a změnami, které pro umění v diplomacii přinesla pandemie. Zaměřujeme se ale samozřejmě také na českou kulturní diplomacii, její ambice a vyhlídky. Těším se na debatu s širokým publikem o tom, co od české kultury v mezinárodních vztazích očekává.“

V debatě padnou otázky typu „Co v mezinárodních vztazích zmůže měkká síla?“ „Dokáže Česká republika využívat svého potenciálu v oblasti kulturní diplomacie?“ „Jaké jsou trendy veřejné a kulturní diplomacie a jak je ovlivnila pandemie?“

Moderace únorového setkání se ujal Filip Nerad, redaktor Českého rozhlasu. Debatu organizují Česká centra, Institut mezinárodních studií [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) a Ústav mezinárodních vztahů.

Informace o debatě:

Kultura, věda a image státu: Veřejná a kulturní diplomacie ČR“, se uskuteční v živém vysílání ve středu 17. 2. 2021 od 11:00 na FB Českých center a partnerů.

FB událost: <https://www.facebook.com/events/2757739541154357>

Své otázky můžete klást nyní i během živého vysílání prostřednictvím aplikace Slido zde:

<https://www.sli.do/JazzmanVersusSpioni>

Diskuze doprovází nový podcastový projekt Českých center, Institutu mezinárodních studií [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#) a Ústavu mezinárodních vztahů „Jazzman versus špioni: Umění jako tajná zbraň mezinárodní politiky“, jehož již publikované díly si můžete poslechnout zde:

Spotify: <https://bit.ly/JazzmanVersusSpioni>

Apple Podcasts: <http://bit.ly/JazzmanVersusSpioni-ApplePodcasts>

Google Podcasts: <http://bit.ly/JazzmanVersusSpioni-GooglePodcasts>

ČESKÁ CENTRA

Česká centra (ČC), příspěvková organizace Ministerstva zahraničních věcí ČR, jsou stěžejním nástrojem veřejné diplomacie zahraniční politiky České republiky a posilují dobré jméno ČR ve světě. Jakožto kulturní institut jsou členem sítě zahraničních evropských kulturních institutů – EUNIC. Prezentují naši zemi v široké škále kulturních a společenských oblastí: od umění přes kreativní průmysly až po propagaci úspěchů české vědy a inovací. Věnují se výuce češtiny v zahraničí. Zapojují se do mezinárodních projektů a slouží jako platforma pro rozvoj mezinárodního kulturního dialogu. V současnosti působí v zahraničí celkem 25 poboček na 3 kontinentech – kromě Českých center spravují také Český dům v Moskvě, Jeruzalémě a Bratislavě.

www.czechcentres.cz

INSTITUT MEZINÁRODNÍCH STUDIÍ

Institut mezinárodních studií (IMS) je součástí [Fakulty sociálních věd UK](#). Institut nabízí bakalářské, magisterské a doktorské studijní programy zaměřené na teritoriální studia a moderní dějiny. Jeho vědeckí pracovníci a studenti se zabývají především vnitřním, mezinárodně provázaným kulturněhistorickým, socioekonomickým a politickým vývojem Severní Ameriky, Evropy (včetně Evropské unie) a postsovětského prostoru/Eurasie. Pozornost je na IMS věnována moderním dějinám stejně jako aktuálním politickým a společenským otázkám. Institut mezinárodních studií je od svého založení v roce 1994 významnou součástí mezinárodní akademické obce. IMS byl prvním nositelem Jean Monet Centre of Excellence v postkomunistické Evropě a v České republice je dosud jediným koordinátorem prestižního [programu Erasmus Mundus](#) (European Politics and Society).

www.ims.fsv.cuni.cz

ÚSTAV MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Ústav mezinárodních vztahů ÚMV) je nezávislá výzkumná instituce vytvářející spojnici mezi akademickým světem, veřejností a mezinárodně-politickou praxí. ÚMV zajišťuje aktivity spojené s [výzkumem](#) mezinárodních vztahů, napomáhá při formulaci a provádění zahraniční politiky České republiky a zvyšuje veřejné povědomí o problematice mezinárodních vztahů. Ročně vydává desítky špičkových vědeckých publikací, organizuje mezinárodní konference (např. Czernin Security Forum či Prague European Summit) a jeho výzkumnice a výzkumníci se v médiích pravidelně vyjadřují k aktuálnímu dění na poli zahraniční politiky, mezinárodních vztahů a bezpečnosti.

Váš komentář

Je to nezodpovědnost všech politiků, promluvily i volby, míní politologové [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 12.02.2021, Zdroj: zpravy.iDNES.cz, Autor: Lada Režňáková, Anna Brzybohatá, RU / den: 683 451, Rubrika: Domáci

Řešení a odpovědnost se přehazuje na hejtmány, vítězem ale není nikdo a zůstali jen poražení. Tím jsou Češi, shodli se

politologové, které redakce iDNES.cz oslovila v souvislosti s neprodloužením nouzového stavu v Česku. Vláda měla více naslouchat požadavkům opozice i KSČM, která ji toleruje. Zásadně do hlasování promluvily i blížící se parlamentní volby.

V neděli končí nouzový stav a od pondělní půlnoci tak přestanou platit některá vládní opatření. Podle politologů teď nastává doba nejistoty, co se vlastně bude v nejbližších dnech dít. To, že se neprodlouží, považuje za nešťastné řešení Josef Mlejnek z Fakulty sociálních věd **Univerzity Karlovy**.

„Je to nezodpovědnost všech politických aktérů. Jedna věc je kritizovat práci vlády a je to naprosto v pořádku, druhá je ale kompletní shození základního právního rámce, o který se dosavadní opatření opírala. Jako poražení z toho nakonec vyjdou jen obyvatelé. Nouzový stav se podle mě měl prodloužit aspoň o týden, aby se vytvořil prostor pro další diskuzi,“ říká politolog Mlejnek.

Obdobně situaci popsal i politolog Jan Kubáček. Podle něj totiž opozice a ani vláda vůbec nevnímá vážnost celé situace.

„U nás se z nouzového stavu udělalo politikum, která nemá vůbec nic společného s tím reálným stavem a způsobem řešení. Myslím si, že situace je tak vážná, že musíme používat ty nejsilnější zákony a možnosti, které máme. Kvůli tomu nouzový stav vznikl. To je jak kdybychom se uprostřed povodně otočili, dívali se do kopců a říkali si, že ta voda proteče a nějak se to vyřeší,“ dodal. Koronavirus nemá stranické tričko

Zároveň však zdůraznil, že politika je o symbolech a opozice si nyní udělala celou situaci o něco těžší. „Opozice to bude mít složitější, protože s čímkoliv budou přicházet, tak se lidé budou ptát, proč to neudělali dříve. Paradoxně se dostala do pozice Andreje Babiše před čtvrtkem, protože s čímkoliv přišel, tak se ho ptali, proč to nebylo od léta, od podzimu, proč už to nebylo před Vánoci. Teď se do téhle pasti dostala sama opozice, které bude čelit stejným otázkám svých voličů,“ popsal.

„Koronavirus nemá stranické tričko. Kdyby udělali gesto, dostanou se do úplně jiné vyjednávací úrovně a pro Babiše by to pak bylo mnohem složitější je odmítnout v dalších dnech. Protože kdyby odmítl, tak by se ukázalo, že ten problém je výhradně a pouze jen Andrej Babiš, potažmo jeho vláda,“ dodal.

Vláda rozhodne i o možnosti znovu vyhlásit nouzový stav, řekl Hamáček

Zásadní jsou podle Josefa Mlejníka dvě okolnosti. Andrej Babiš nechtěl nejen opozici, ale i svým partnerům z KSČM vyhovět v jejich návrzích. Komunisté, kteří vládu tolerují, chtěli například otevřít školy. Premiér podle Mlejníka spoléhal na to, že se opozice nakonec zalekne deklarovaných čísel, cukne a pro prodloužení bude hlasovat. Což se nestalo. Nakonec prodloužení nepodpořili ani komunisté, kteří si poslední prodloužení stavu podmínili například právě otevřením škol.

Za druhé podle Mlejníka také do jednání hodně promluvily blížící se volby. Ve Sněmovně neviditelně diktuje, co a jak se bude probírat, zužují šanci na přijetí racionálních opatření a ohled na veřejné mínění je v tuto chvíli velmi silný u všech stran a hnutí. Odmítnutí prodloužení opozicí Babiš obrátí ve svůj prospěch

Politická diskuze je podle politologa Lukáše Valeše z **Právnícké fakulty** Západočeské univerzity velmi omezená. „Premiér Babiš a nakonec i místopředseda vlády Hamáček pracovali před hlasováním s tím, že věci jsou nadmíru jasné a není třeba o nich diskutovat. Vláda ale není většinová a je třeba se podle toho také chovat, proto je vláda v čele s Andrejem Babišem za celou věc zodpovědná,“ vysvětlil Valeš.

Pokud si premiér nedokázal vyjednat podporu pro prodloužení nouzového stavu u svých partnerů, měl hledat jinde. KSČM podle Valeše už nechce vládě dávat bílé plátno šek na všechna její rozhodnutí, měl jim tedy více naslouchat, nebo si najít jiného partnera.

„Opozice může kritizovat co chce, ale je to vládní odpovědnost. Jestliže měla KSČM požadavky ohledně škol či státním rozpočtu, které neprošly, a vláda se takto arogantně chová ke svým partnerům bez podpory jinde, je za výsledek odpovědná,“ dodal Valeš.

KOMENTÁŘ: Prostě to nedopadlo. Vinit Blatného je cynismus, Babiš dostal přes prsty

Odborníci se shodují v tom, že situaci nyní Babiš bude chtít využít ve svůj prospěch. „Z pohledu jeho další komunikace k voličům se mu ruce částečně rozvázali, protože bude moci říct „Podívejte, já jsem chtěl 14 dní, obrovsky by to pomohlo, výsledek je, že jsme se nedohodli, teď za to nesou přímou odpovědnost oni,“ popsal Kubáček.

Podle Lukáše Novotného z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně se tak stanou předmětem jeho manipulace, odpovědnost však nadále nese vláda. A to i přesto, že nouzový stav ve Sněmovně neprošel.

„To, že v Chebu slíbí doktory a ti tam pak nedorazí, nebo že se v létě říká, že žádná vlna covidu nebude, nebo že máme nesmyslně zavřené školy, to přece není role ani vina opozice,“ zdůraznil. Neschopná vláda?

„Všichni chceme, ať se situace zlepší. A teď jde o to udělat smysluplná opatření a důvěryhodně je obhájit. V tomto ohledu vláda vykazuje zásadní nedostatky. Přitom nemá nic víc, než důvěru lidí,“ dodal s tím, že Babiš měl počítat, že prodloužení nouzového stavu neprojde.

Prodlužte nouzový stav! Ne, není to nutné, neshodnou se hejtmani

„Jeho vláda je menšinová. Neumí jednat s opozicí, má pro ni v čele nedůvěryhodnou osobu. Pokud jdete do vyjednávání v takhle silně nepřátelském prostředí, tak musíte počítat s tím, že vám to nedopadne,“ doplnil.

S koronavirem se potýkáme už rok a za celou dobu nebyla podle Valeše vláda schopná připravit jiný zákonný rámec, než je nouzový stav. Koalice a opozice se měla domluvit na základních principech fungování státu i bez něj. Nouzový stav by měl být krátkodobější záležitostí, než je rok.

„Nastavit zákony, které by nezpochybňovala opozice a mohla do nich i mluvit, můžeme tomu říkat kulatý stůl. Je třeba se domluvit na centrální úrovni. Pokud by se ta iniciativa přesunula na hejtmány, tak je to signál, že vlastně vládu nepotřebujeme a vládli by nám hejtmáni. Což možné je, ale je to důkaz neschopnosti vlády,“ doplnil politolog z [Právnické fakulty](#) Západočeské univerzity.

Foto:

Zleva ministr vnitra a šéf Ústředního krizového štábu Jan Hamáček (ČSSD) a premiér Andrej Babiš (ANO) vystoupili na tiskové konferenci po jednání s prezidentem Milošem Zemanem 13. září 2020 v Lánech na Kladensku.

Ondřej Deml, ČTK

Kraje to možná nezvládnou, ale důvěru lidí si získají, míní politolog Jüptner [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 12.02.2021, Zdroj: e15.cz, Autor: Petr Pešek, RU / den: 117 688, Rubrika: Rozhovory

Parlamentní strany nedůvěřují vládě, premiér není ochoten dělat kompromisy s komunisty ani s opozicí, komentuje spory o nouzový stav Petr Jüptner, ředitel Institutu politologických studií [Fakulty sociálních věd](#) [Univerzity Karlovy](#).

Můžeme ve sporu o nouzový stav vidět kromě souboje vlády s opozicí i nějaké pnutí mezi centrální mocí a kraji?

Pandemie se samozřejmě promítá do vztahů mezi jednotlivými úrovněmi vládnutí. Konkrétně díky nouzovému stavu posiluje centrální úroveň a role krajů a obcí se omezuje zejména na zavádění přijatých opatření. V nynějším sporu však takové pnutí obsaženo není, kraje neměly zájem na ukončení nouzového stavu.

Jak moc jsou vlastně kraje z hlediska kompetencí připraveny na podobné krizové situace?

Kraje jsou součástí krizového řízení a mají nástroje na řešení krizových situací. Nemluvíme zde ale pouze o samosprávných krajích, ale i o státní správě. Například o hygienických stanicích, které by měly být ve svých rozhodnutích nezávislé na politických rozhodnutích – ať už krajských nebo vládních politiků. Tyto nástroje jsou oproti nouzovému stavu ale samozřejmě omezené, a kraje se tak ukončení nouzového stavu právem obávají.

Může to do budoucna posílit pozici krajů ve vztahu k centrální moci? Nebo spíše vláda doufá, že to ukáže na její výlučnou pozici?

To je nyní ta fascinující otázka. Pokud nouzový stav skutečně skončí, krajům se asi nemůže podařit pandemickou situaci zvládnout. Mohou ale získat důvěru veřejnosti díky nasazení, pracovitosti a věcnému a racionálnímu postupu. Zároveň záleží na úrovni zvládnutí v jednotlivých krajích. Dle našeho průzkumu měly například obce v době první vlny dobré zkušenosti například s Libereckým a Pardubickým krajem, ale horší zkušenosti například s krajem Středočeským. Pořád je zde ale poměrně vysoká pravděpodobnost, že dojde k vyhlášení nového nouzového stavu, a tím pádem i k pokračování stávajícího režimu.

Co to znamená pro obyvatele?

Pro občany je rozdělení rolí velmi nepřehledné. Obecně platí, že v době nouzového stavu centrální úroveň rozhoduje, ale zvládnutí situace závisí do značné míry i na krajích a obcích. Ty svoji roli vesměs zvládají, ačkoliv si stěžují na časté změny a příšernou komunikaci z národní úrovně. K odpovědnosti za očkování se hlásí premiér, ale zajištění očkovaní do značné míry závisí na krajských očkovacích centrech a krajských nemocnicích.

Z hlediska politiky, nesnaží se to nyní premiér dát krajům, které jsou z velké části v rukou opozice, tak trochu „sežrat“?

Premiér se samozřejmě s kraji přetahuje o pozici toho, kdo zajistil nebo zajistí lidem očkování. Současný kolaps však není záměr, ale spíše výsledek narůstající nedůvěry parlamentních stran v kompetenci vlády a premiéra. A především v neschopnosti či neochotě premiéra dělat kompromisy – jak s komunisty podporujícími vládu, tak s opozicí. Pokud by nyní padla odpovědnost na kraje a ty by situaci vzhledem k omezeným nástrojům nezvládly, řada voličů to přičte spíše vládě než hejtmánům.

Nemůžeme ve vládním přístupu vidět i určitou snahu rozhádat opoziční strany? Tedy postavit hejtmány proti jejich stranickému či sněmovnímu vedení, viz čtvrtetní výzva hejtmánů...

Vláda situaci vůbec nezvládá. K politickým přestřelkám dochází, ale ty by měly být spíše kulisou než hlavním dějem. Samozřejmě například ministr vnitra Hamáček se snaží upozorňovat na rozdílné pozice opozičních poslanců a hejtmánů, ti nyní ale především hledají věcné řešení.

Jen co Léko skončil v čele „Lidovek“... URL Automatický překlad

WEB, Datum: 12.02.2021, Zdroj: i-sn.cz, RU / den: 850

...začali i tam kašlat na pravopis. Ano, to nevmyslíš! Slovák s maďarským jménem? coby strážce spisovné češtiny? Ač to vypadá jako špatný vtíp, je tomu tak. Vždyť i Senát PČR dnes (9. 2. 2021) představil televizním divákům během své tiskové konference jednu novinku: Vietnamku v roli tiskové mluvčí. No co? Když mohla mít svého času ministryně školství K. Valachová jako tiskovou mluvčí Romku, proč by senátoři nemohli mít Vietnamku? Zkrátka: multikulturalismus po česku. (To jen L. Zaorálek tahá s sebou pořád stejnou tiskovou mluvčí: včera na „zamini“, dnes na „kultuře“.)

Důvod, proč jsem si vzpomněl na I. Léka, který byl až do své rezignace na funkci šéfredaktora LN věrným podporovatelem svého šéfa, A. Babiše, je docela banální: také v Lidovkách si přestali hlídat pravopis a sázejí hrubé pravopisné chyby rovnou do titulků svých článků na první stránce. Na stránce, která bývala u kvalitních novin vždy „výkladní skříní“ toho kterého periodika.

Poté, kdy jsem na to při prohlížení internetové verze Lidovek narazil, chvíli jsem z toho zalapal po dechu. Říkal jsem si: „Buď máš už z té pandemie vidiny a vidíš pravopisné chyby i tam, kde nejsou, nebo ta chyba tam je a dotyční novináři, redaktori LN, jsou obyčejní pitomci, kteří by se měli jít živit něčím jiným, než je novinářina.“ Ta se totiž nedá dělat bez solidní znalosti pravopisu. Dříve ani dnes.

Oč v tomto případě šlo? Posuďte sami! Tady je titlek inkriminovaného článku s onou pravopisnou chybou. Je to celé rafinované: autor ji dobře „uschoval“ až do druhé věty. Celý titlek zní: „Jednání ještě nekončí, říká Hamáček. Strany se nedohodly o podpoře nouzového stavu, mají čas do čtvrtka“. (Lidovky.cz, 9. 2. 2021, 19:26)

Bývaly doby, kdy titlek článku nesměl obsahovat sloveso. Žádné. Proto byly přípustné jediné jmenné věty, v nichž převažovala podstatná a přídavná jména, případně příslovce. Jen tam nesměla být slovesa v jakémkoli tvaru. Dnes se nikdo žádnými psanými ani nepsanými zásadami neřídí. Hlavně proto, že se o nich dotyčný novinář (nebo ten, kdo se za něj považuje) neměl kde dozvědět. Novinářské fakulty (dříve se jim říkalo „fakulta sociálních věd“) již neexistují a o kvalitu novinářské práce u nás nikdo nepečuje.

Je naprosto běžné, že titlek článku tvoří jednoduchá věta – s podmětem i přísudkem. Nikoli věta jednočlenná, jmenná, jak tomu bývalo kdysi. Předmětný titlek v Lidovkách má dokonce věty (souvětí) dvě. Ve skutečnosti je ta první věta vlastně přímou řečí (bez uvozovek, které by tam správně měly být) ve spojení s uvozovací větou.

To, o čem píšu, je dokonale jazykový „guláš“. Kdyby k tomu každý čtenář dostal od zmíněné redakce na talíř ještě šest knedlíků, nic bych proti tomu nenamítal. Byla by to odpovídající „kompenzace“, po které se v těchto dnech tolik volá. Taky bych si dal gulášek s knedlíkem, ale takhle? Proto na to aspoň upozorňuji, aby si čtenáři všimli, jak ty Lidovky jdou dolů. Jen pár dní po odchodu svého dlouholetého šéfredaktora...

9. 2. 2021

? RJ?

Medici pro očkování: Projekt, co má smysl URL Automatický překlad

WEB, Datum: 13.02.2021, Zdroj: forum24.cz, Autor: Jiří X Doležal, RU / den: 115 248, Rubrika: Komentáře a názory

Myšlenka studentů medicíny spustit informační server o očkování měla popravdě napadnout spíše někoho z vlády. Ale to nemůžeme čekat. Naštěstí se v Čechách často v krizi objevují spontánní ostrůvky pozitivní deviace. Lidé se dají dohromady, a místo nefungující vlády vytvoří, z vlastní iniciativy a za vlastní peníze, cosi mimořádně užitečného, potřebného a smysluplného.

Pověř o očkování je plný celý internet, a ovládly facebookové diskuse už před deseti lety. Srozumitelných informací pro laika mnoho není – ale skupina mediků je z vlastní iniciativy a za vlastní peníze dala dohromady. Server mediciproockovani.cz je srozumitelný, jasný a přesvědčivý výklad všeho kolem očkování, co laik potřebuje znát.

Na server mediciproockovani.cz se běžte podívat sami, nejsem kompetentní tlumočit, co je tam psáno. Ale přečetl jsem to velmi pozorně – a nejen jako novinář, především jako člověk, který by už opravdu rád dostal vakcínu proti koronaviru a mohl se zase normálně stýkat s lidmi. Což – jako většina mých známých – už od podzimu moc nedělám. Na serveru mediků jsem se dozvěděl vše, co jsem potřeboval, i jsem se podle něj rozhodl, kterou vakcínu bych chtěl nejradši, ale je mi to vcelku málo platné, protože není žádná. A doufám, že mi nikdo nebude nabízet tu z Ruska nebo Číny.

Takže jsem se zeptal mluvčího skupiny studentů, co ten server rozjeli, jak je to možné. Pan Tomáš Jelínek je student V. ročníku II. lékařské fakulty Univerzity Karlovy.

Jak dojde k tomu, že v absolutním bordelu vládních protiepidemických opatření štelovaných dle nálad lidu na facebooku vznikne spontánně smysluplný a především nesmírně užitečný projekt, a funguje? Protože – já na tom trvám přes hulákání absolventů Vysoké školy života o zdravém selském rozumu – v pravdivých informacích a vzdělání je síla, a spočívá na ní kultura.

Iniciativa Medici pro očkování vznikla v roce 2019, to znamená před časem korony. Bohužel to dnes trochu působí, že využíváme koronové situace. Ale není tomu tak, my jsme už dříve viděli, jak jsou na sociálních sítích nevyrovnané diskuse mezi „proočkaři“ a „protiočkaři“, antivaxery. Pokud se podíváte na sítích, jak nějaká maminka píše svůj názor, tak to má mnohem větší dosah a sdílení, než mají názory odborníků či odborné studie. To nás trochu „nakoplo“, viděli jsme, že by bylo dobré tu debatu udělat rovnocennou. My jako medici jsme si mysleli, a myslíme si dosud, že jsme něčím jako spojovacím mostem mezi odbornou veřejností a mezi laiky. Jsme tak nějak na půli cesty. Už máme nějaké odborné informace, ale zároveň ještě nejsme lékaři. Ti jsou mnohdy vnímání negativně, tvrdí se v diskusích, že jsou „podplacení farmaceutickými firmami“. My pořád ještě umíme vysvětlit ty věci laickým jazykem, kterému porozumí každý.

Kolik vás je?

Začalo nás pět, teď já nás trochu víc, a už máme rozdělenou práci. Primárně náš projekt vznikl pro studenty středních škol, pro

kteří jsme pořadali interaktivní přednášky. Vysvětlovali jsme, jak funguje imunita, co je to očkování, a jaké jsou jeho výhody. Samozřejmě to se v době korony změnilo – do online verze. Od doby založení projektu se počet studentů podílejících se na projektu mírně rozrostl, a to především o studenty oboru Marketingové komunikace a PR z **Fakulty sociálních věd UK**, kteří nám pomáhají především s komunikační stránkou projektu a jeho propagací. Ale zpět – bylo nás pět studentů, členů Akademického senátu **II. lékařské fakulty**, která nám dala i záštitu – a s tím jsme do toho vstoupili.

Ten server musí někdo platit – alespoň webhosting...

Naše facebooková a instagramová stránka – ty jsou zadarmo. A server si platíme sami za sebe. Nemáme žádného sponzora, který by to zaplatil. Jediné finance jsou příspěvky od **Fakulty sociálních věd**, která s námi nyní spolupracuje. A zároveň jsme dostali v loňském roce Cenu Miroslava Petruska od **Univerzity Karlovy**, která byla také spojena s nějakými financemi. Takže si zpětně proplácíme to, co jsme do toho vložili – třeba právě koupi domény.

Ozval se vám někdo od státu, že by vám pomohl?

Ne. Když jsme zakládali spolek, tak nám jakousi morální záštitu udělil tehdejší náměstek ministra zdravotnictví profesor Prymula. Ministerstvo zdravotnictví o našem projektu vědělo a líbil se mu. Byli jsme i na schůzce s tehdejším ministrem Vojtěchem, který taky byl z našeho projektu nadšený. Všichni říkali, že jej podpoří, a že se jim to líbí. Nicméně to vše bylo na úrovni morální a slovní podpory. O finanční podpoře jsme se bavili jen tak, že by snad v budoucnu byla možná formou grantu. Ale ještě ani nejsme zaregistrovaný spolek, o to právě usilujeme – takže se nic neuskutečnilo.

Kolik myslíte, že by váš projekt mohl oslovit lidi, kdyby stát vašemu serveru zaplatil na Google a facebooku reklamu?

To se těžko odhaduje. Momentálně máme dosah omezený, naše příspěvky na facebooku mají dosah deset dvacet tisíc lidí. Někdy nám velmi pomáhá, když nás sdílí některé osobnosti. Například nedávno Radka Třeštíková, která zvýšila náš dosah asi o padesát procent. A zároveň – náš článek o mRNA vakcinování sdílelo i ministerstvo zdravotnictví na svém facebooku. To nám také trochu pomohlo. Ale dosah ideální není. V tuto chvíli plánujeme příspěvek o nežádoucích účincích vakcíny proti covid-19, protože už teď je známe, že mRNA vakcína je výrazně reaktivnější než jsou jiné vakcíny. Dají se tedy očekávat – zvláště po druhé dávce – nežádoucí účinky jako horečka a bolesti svalů a kloubů. My se trochu bojíme, aby se těchto příznaků neujal právě nějaký odpůrce očkování a neudělal si na tom kampaň. Proto považujeme za důležité o těchto faktech informovat už dopředu. Proto vydáváme článek i grafiku na toto téma. A tam by se opravdu hodil celostátní dosah, který bohužel nemáme.

Kolik byste do té reklamy na sítích potřebovali dát?

Po konzultaci na **Fakultě sociálních věd** s lidmi, kteří to odborně řeší, víme, že bychom potřebovali minimálně tisícovku týdně – a to se bavíme o regionální úrovni. Na celostátní dosah bychom potřebovali měsíčně částky kolem deseti či dvaceti tisíc. Věřím, že tato částka by mohla být dostačující alespoň k propagaci našeho obsahu na sociálních sítích v jeho současném rozsahu. Ale to už zase já nedokážu kompetentně přesně odhadnout.

Takže já s dovolením ukončím článek tím, že požádám stát, aby vám tu reklamu na váš web zaplatili.

Byli bychom rádi, kdyby se nám někdo ozval s takovou nabídkou. Máme etické závazky – nesmí nás sponzorovat farmafirmy, to by bylo kontraproduktivní pro naši práci. Ale co se týče státu, tam bychom střet zájmů neměli. ---

Takže prosím stát, aby zvážil: Denní náklady lockdownu jsou asi 2 000 000 000 Kč. Měsíční náklady na celostátní informační kampaň, kterou pro ně udělali zadarmo studenti, by byly 20 000 Kč. Čím bude veřejnost vědět o očkování více, tím k němu bude vstřícnější – a tím dříve lockdown skončí. Opravdu by nestálo, pane premiére a pane ministře zdravotnictví, medikům na ten server zaplatit reklamu na sítích?

Rozhovor se studenty 2. lékařské fakulty UK

RÁDIO, Datum: 14.02.2021, Zdroj: ČRo Dvojka, Zpráva: 1, Poslechovost pořadu: 151 305

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Krásné dobré ráno, milí posluchači Dvojky. Je tady nedělní Jak to vidí a se mnou ve studiu velmi zajímaví hosté, krásní, mladí, jsme rádi. Aneta Nyčová a Tomáš Jelínek, studenti **2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy** a členové projektu Medici pro očkování, dobré ráno.

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Dobré ráno.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Dobré ráno.

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Dnes máme 14. února, máme svátek svatého Valentína. Říká vám něco, slavíte ten svátek?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

No, tak samozřejmě svátek svatého Valentína známe, ale já osobně třeba ho považuju více za takovou angloamerickou formu svátku a myslím si, že tady v Čechách zas až takovou tradici nemá.

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Já dodržuju první Máj.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

První Máj dodržíte, já dodržuji všechno, protože život bez svátků je, jak cesta bez hospod, takže čím více svátku, tím více příležitosti k oslavám. Je to svátek zamilovaných, ale já si myslím, že vy jste zamilováni. Vás by se to částečně mohlo týkat, protože vy jste zamilováni do svého poslání. Do toho, co děláte a co budete dělat. Vy jste založili nebo jste tvůrci projektu Medici pro očkování. Zkuste nejdříve vysvětlit, co to je vůbec očkování a jaké očkování jakou má historii, dějiny, kdy se začalo očkovat. Je to něco nového nebo to dějiny lidstva znají?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

V podstatě můžeme říct, že už o tak novou věc nejde, že jo. První očkování už datujeme někdy do osmnáctého století vlastně, kdy Edward Jenner poprvé použil očkování proti pravým neštovicím, což do dnes je vlastně jediná nemoc, která se nám povedla vymýtit. A tedy už nemůžeme říct, že se jedná o nějakou novou věc, ale na druhou stranu nemůžeme tomu přisuzovat něco, jakože je to nějaká zastaralá technika, protože současné moderní techniky výroby vakcín jsou jedním z nejmodernějších technik v medicíně vůbec. Takže dneska už je to úplně o něčem jiném, než to bylo tenkrát a je to pro nás jako pro mediky a budoucí lékaře obrovským pomocníkem v tom lékařství vůbec.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Je to obrovský přínos, já bych řekl, že to je mimořádný přínos pro lidstvo jako takové. Jste očkování, domnívám se?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Ano, ano jsme očkování a samozřejmě v dětství a jsou určitá očkování povinná nebo jak se říká v medicíně takzvané pravidelná. Tak my samozřejmě bylo by špatné, kdybychom nešli příkladem, když už o tom očkování tolik mluvíme. A jak říkáte, očkování je, někteří dokonce říkají jedním z nejzásadnějších objevů moderní medicíny a myslím si, že díky němu se podařilo zachránit spoustu životů, což samozřejmě jde očkování jediné ke cti.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já si vzpomínám z dětství, že jsme měli nějaký očkovací průkazy. Už vůbec nevím, jak to vypadalo. To měli na starosti rodiče, možná když jsem uklízel nějaký poličky, tak jsem tam našel očkovací průkaz. Kolik já mám očkování, kolikrát nebo na co jsem všechno byl jako normální dítě, tak jak vy, na co jsme byli očkováni?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Je pravda, že ten očkovací kalendář se v průběhu let vyvíjí a samozřejmě jak se věda vyvíjí, taky ty nemoci, proti kterým se dá očkovat se rozšiřují, ale co se vás konkrétně týče, předpokládám, že jste zažil právě to očkování na pravé neštovice, nějaký záškrt, tetanus, černý kašel. To si myslím, že budou taková základní onemocnění, proti kterým určitě očkováni budete a co je za očkování na ramenu takové největší, takový kroužek, takové, mám takové popíchané. Nevypadá to úplně ideálně.

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

No, to jsou právě ty pravé neštovice, proti kterým dneska díky tomu, že už jsou tady eradikované, jak říkáme v medicíně, ale tady můžeme říct vymýcené, tak už očkovat nemusíme.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Pojďme k tomu vašemu projektu, protože ono by se mohlo zdát, že žijeme v té covidové době, v době pandemie, že vy jste s tím nápadem přišli zrovna teď, kdy o očkování se hodně mluví. Ale pokud dobře vím a zjišťoval jsem to, já to vím a vy mi to jenom můžete potvrdit, tak to tak úplně není, protože vy jste začali mnohem dřív.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Je to přesně tak, jak říkáte. Už to není produkt současné covidové doby, naopak náš projekt vznikl už v roce 2019. To znamená dávno předtím, než jsme se vůbec dozvěděli, že nějaký COVID existuje. A jeho důvodem bylo především obavy z klesající proočkovánosti a šířících se mýtu o očkování jako takovém, které i Světová zdravotnická organizace zařadila na vlastní seznam top 10 největších hrozeb pro moderní zdravotnictví. Současná covidová doba samozřejmě nás donutila trochu změnit náš důraz, na jaké nemoci se soustředíme, protože přece jenom naši fanoušci posluchači to žádají. Nicméně nezapomínáme i na to klasické očkování a dále se věnujeme i jemu.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Řekněte mi ještě, víte mě by zajímalo, vy jste důvody řekl, proč to vzniklo, ale kdybyste to mohl ještě, ještě jakoby rozšířit. Mě zajímá to, proč je potřeba o tom očkování mluvit? Já jsem myslel, že to je něco tak samozřejmého, že prostě není potřeba lidem říkat, aby se očkovali. Přece to z logiky věci vyplývá, že když můžu nějakým způsobem pomoci sám sobě a ochránit své zdraví, tak to normálně budu dělat.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Já si myslím, že to jsou tak trochu problémy takzvané prvního světa a v současné postfaktické době se čím dál tím více stává, že lidé přestávají věřit odborníkům. Přestávají věřit těm, kteří se věnují svému oboru vlastně celý život a mají tendenci cokoliv zpochybňovat. To očkování je důležité zdůrazňovat především proto, že už tady nejsou vlastně ty přirozené důvody, které by lidem říkaly, očkování je důležité, a to jsou ty samotné nemoci. Ty nemoci prakticky v dnešní době už tolik nevidíme. Nevidíme dětskou obrnu, tak jako tomu bylo třeba v padesátých letech. Zatímco například v zemích Afriky, kde tyto nemoci jsou běžně vidět, ne teda zrovna konkrétně tato dětská obrna, ale jiné nemoci, proti kterým lze očkovat, tak lidé vůbec nepochybují, že je to důležité, protože vidí to, co ta nemoc dělá. Vidí to, jak očkování pomáhá a tím pádem nemají důvod pochybovat, bohužel tady není vidět hrozba, tím pádem lidé pochybují i o důvodu k očkování.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Myslíte Aneto, že to je taková ta daň za to, že jsme poměrně zdravý a nic nás neohrožuje? Proto zpochybňujeme to očkování?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

No, obávám se toho, určitě je to jeden z důvodů, proč nás vůbec trklo něco takového vymyslet, nějaký takovej program nebo projekt založit, protože je to dost těžký, když vidíme, jaký vlastně máme v té medicíně možnosti, co můžeme těm pacientům nabídnout za léčbu a jaký vlastně už dneska dokážeme nemoci vyléčit. A na druhou stranu vidíme, jak právě tyhle ty primární

věci, který by měly být, jak vy říkáte jasný, tak nám tak trochu opadají. Takže ta péče se vlastně přelejvá z té primární péče takový nějaký jakoby předcházení té nemoci, do potom vlastně léčení těch nemocí, které by byly úplně zbytečné. Tak si myslím, že to je přesně to, co říkal Tomáš.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Tomáši, jak se snažíte dostat do povědomí lidí, jaký platformy používáte, na úrovni kterých komunikujete s lidmi?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Tak naši primární cílovou skupinou byli studenti středních škol, kde jsme tedy zamýšleli formou nějakých interaktivních seminářů studenty seznámit s tím, co to je očkování, jak funguje, proč je důležité. Samozřejmě covidová doba a distanční výuka nám do toho takřikajíc, hodila trochu vidle, takže jsme se přesunuli více na sociální sítě a konkrétně Instagram, Facebook, kde tedy se snažíme komunikovat už se širší veřejností a obecně tedy především s tou laickou veřejností. My věříme, že vlastně z pozice mediků jsme takovým spojovacím mostem mezi odborníky a tou laickou veřejností. Nejsme ani jedno ani druhé, ale jsme takový vlastně mezičlánek.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Mate zpětnou vazbu, sledují lidi tyhle ty vaše, já nevím, články odkazy a tak dále? Je to pro lidi zajímavé?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Určitě to pro ně zajímavé je. My to vidíme vlastně dennodenně i na nárůstu lidí, kteří sledují naše sociální sítě. A máme tedy pozitivní zpětnou vazbu, jak od té laické veřejnosti, tak od odborníků, kteří najednou vnímají naši iniciativu jako něco úplně jiného, jako novou energii. Mediky, kteří nejsou vnímáni jako něco špatného, něco zkorumpovaného, s ohledem na farmafirmu a naopak nám děkují, že se tomu věnujeme, že přinášíme nový pohled a že jim trochu pomáháme ulehčit tu jejich práci v ordinacích.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

U příležitosti svatého Valentýna, patrona dnešní neděle si tady povídám s mediky, lidmi zamilovanými do medicíny s Anetou Nyčovou a Tomášem Jelínkem, studenty 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. A povídáme si o takové té velké vášni, lásce, jakým je očkování a určitá prevence, předcházení různým, různým nemocem. To co, co možná nás ovlivňuje, jsou, vidíte musíte mi pomoci teď, to mi napovíte, ty zkrácené informace, které se dostávají.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Dezinformace, hoaxy, mýty.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Jakékoliv označení by vlastně bylo správné.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

A to je všechno to, s čím vy také pracujete?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Ano, je to tak, i těm se věnujeme proto, že podobně jako medicína jako taková ani očkování se nevyhne těmto dezinformacím a mýtům, které bohužel v současné době jsou spíše na vzestupu a jsou velmi populární.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Mě by zajímalo, odkud ty dezinformace a ty mýty se berou? Kdo je vysílá ven a co tím sleduje, Aneto?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

No, na tohle je asi taková jako docela obecná odpověď, že bohužel všichni, protože nejsou to jenom laici, kteří o té medicíně nevědí prakticky nic ale máme i řadu odborníků nebo já se stydím trochu říkat odborníků, ale lékařů, kteří jsou právě podporovatelé těch anti vaks kampaní, a to je snad věc, kterou já chápu ještě míň. Takže jsou to jednak ten asi největší hoax a my jsme nedávno začali spolupracovat s Fakultou sociálních věd a oni nám zakazují říkat, takže já ho nebudu zmiňovat, ale ten vychází z takové velké studie a vlastně ačkoliv už byl několikrát vyvrácen, tak se k němu pořád ti lidé vrací a vrací se k němu, jak ti laikové, tak se k němu vrací ty profesionálové, o kterých teda nechci říkat, že jsou profesionálové. Takže to jsou ty hlavní místa, odkud se berou a ty sociální sítě jsou na tohle obrovským roznašečem těch hoaxů a dezinformací.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já si myslím, že možná můžeme v tomto případě udělat výjimku a můžeme zmínit, že to o čem Aneta mluvila, pravděpodobně bude spojení očkování a autismu, tedy věc mnohonásobně vyvrácená a nepravdivá. Mezi očkováním a autismem není žádná reálná spojitost, pouze vlastně náhodná. Bylo to dokázáno mnohonásobně. A jak říká Aneta, ty mýty a dezinformace se často šíří tedy různými kruhy. Velmi tomu pomáhají sociální sítě a zpravidla jde o nějaké zjednodušení běžné skutečnosti. My jako lidi máme tendenci dělat určitá zkratkovitá řešení, zkratkovité úvahy a některé lidi si toto složité téma, jako je očkování, nemoci, snaží nějakým způsobem zjednodušit a z toho potom vznikají takové dezinformace.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Vy jste koncem roku získali cenu Miroslava Petruska za významné přispění k veřejné propagaci. A utváření. Pozitivního obrazu Univerzity Karlovy. Můžete mi trochu přiblížit tu cenu, co to, jaká to je cena a co to pro vás osobně znamená?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Pro nás osobně to asi byl takový ukazatel toho, že jsme dosáhli jednoho z našich cílů, protože jeden z našich cílů bylo vlastně ukázat, že univerzita a lékařská fakulta jako taková by měla mít nějakou třetí roli, která vlastně informuje tu veřejnost, vždycky to bylo lékaři, kteří šli nějak s tím, že ukazovali jak, jak je to správné, jak komunikovali s tou veřejností a myslím si, že to, že jsme dostali cenu za propagaci univerzity nebo propagaci vlastně důležitého tématu na univerzitě, je pro nás vlastně takovou odměnou za to, že jsme si vytyčili právě tenhle cíl.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

A co Tomáš k tomu?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Já s tím nemůžu než souhlasit. Je to pro nás ohromná čest. Ta cena vlastně se uděluje každoročně nějakému projektu, uskupení, které se snaží prezentovat Univerzitu Karlovu a my jako lékaři nebo budoucí lékaři snad jednou, tak tedy jako medicí vnímáme určitou celospolečenskou odpovědnost nejen k těm tématům zdravotním, ale i k dalším. A tohle to myslím si, že jenom ukazuje, že naše práce není marná a má nějaký dosah.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Ano, jedna věc je taková ta osobní komunikace lékaře s pacientem. To vás čeká anebo s tím se setkáváte? To je ty postele a tak dále. A pak je ještě taková ta komunikace, do které vy jste šli, protože celý ten váš projekt si myslím Medici pro očkování. To je také o komunikaci, ale trochu ten okruh, kterej oslovujete ten okruh lidí, je poměrně velký. Řekněte mi, jak se to dělá, co dělat, abychom byli úspěšní v té komunikaci nebo v tom PR, co bychom přeložili, že to je nic jiného, jak ten vztah s veřejností. Jak se ten vztah vytváří a jak být důvěryhodným?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

To bylo jedním z hlavních důvodů, proč jsme se spojili s fakultou sociálních věd a ten projekt, který vlastně vznikl na 2. lékařské fakultě, nyní už dávno přesáhl hranice této fakulty a je více celouniverzitní. To znamená, že ti studenti nám pomáhají přesně s touto komunikační a propagační stránku bohužel jak víme, i z vlastní zkušenosti, lékaři mnohdy nemají čas nebo trpělivost vysvětlovat běžná fakta lidem, a to je myslím základním principem této komunikace trpělivost. Určitě není dobré jakkoliv se povyšovat nad vlastně našeho komunikačního partnera, mluvit s ním na té úrovni vzdělání, na kterou on je zvyklý. Snažit se vcítit do jeho kůže a pochopit jeho myšlení a vysvětlit mu problém jeho slovy. To si myslím, že je přesně zásadní věc, v které lékaři, nechci říct úplně selhávají, ale mají co dohánět řekl bych.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Aneto, vy jste připravená věnovat svým budoucím pacientům více času. To znamená nejen ten nutný, které musíte, ale dejme tomu, jestli počítáte i s tím, že prostě přijdete k pacientovi, sednete si u jeho postele a budete ho držet za ruku, dejme tomu, 5 minut.

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Já bych moc ráda a osobně se mi tenhle styl medicíny hrozně líbí a mám za sebou i nějaký kurz paliativní medicíny, která vlastně se i je komunikací s pacientem hodně věnuje. Ale co je asi obrovský problém v dnešní medicíně je, že tomu moc ta situace nedovoluje. Obrovská administrativa, co se týče povolání lékaře, dost bere ten čas, pacient, lékař na to povídání si, na to tak jakoby chycení za ruku. To co přesně vymyslíte, takže bohužel často právě u mladých lékařů, kteří se učí psát ty zprávy všechny, kteří se učí vůbec fungovat v tom kolektivu, fungovat v nemocnici, tak je to ještě mnohem těžší a ačkoliv by člověk chtěl, tak ten čas prostě nenajde, bohužel no.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

To je obecně problém, protože já si někdy připadám víc jako stavbyvedoucí, restaurátor, hlídač barokních anděličků než jako duchovní jo. No, ještě bych se dotknul jedné věci, důvěra k lékařům. Myslím si, že všechny vztahy by měly být budované na vzájemný důvěře, protože někdy mám takovej pocit, že skoro jsou lidi, kteří ani toho doktora nepotřebují, protože oni jsou schopni si to všechno najít na internetu, nastudovat. Dají tam svoje příznaky a jim tam dostane diagnózu, dokonce i to co by měl používat, jaký léky brát.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Bohužel je to tak, my tomuto fenoménu tak nadneseně říkáme Dr. Google a když si to pacienti vyhledají svojí diagnózu na internetu a bohužel ta doba tomu nahrává, ale rozhodně to není dobrý přístup a i když na internetu najdete spoustu informací, tak těm lidem chybí většinou ten kontext. Chybí jim to propojení a těžko se dá nahradit léta studia a roky praxe 10 minutami na internetu a zároveň lidské tělo i přestože máme už o něm hodně informací, je stále tak trochu záhadou a ne vždycky všechno je úplně podle knih.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Jste zasvětili ten svůj život už teď na začátku profesní kariéry bojem s dezinformacemi. A jako cílovou skupinu jste si vybrali studenty středních škol. Já bych si řekl, že, že přece oni nemůžou, byť zranitelní zrovna studenti škol a dezinformace, zpochybňování významu, vědy, pokroku v medicíně a tak dále, proč zrovna studenti?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Tak jednak jsou to teda mladí lidé, kteří dneska už v podstatě polovinu života žijí na sociálních sítích. My vidíme ty sociální sítě jako obrovský problém, možnosti roznosu těch dezinformací. Ale zároveň jsou to lidé, kteří pokud my jim momentálně ukážeme, jaká je ta správná cesta, kde hledat vůbec ty informace, co to vůbec je to očkování, což vlastně všechno ta naše přednáška obsahovala, tak si myslíme, že jsou to právě oni, kdo jsou ochotni přistoupit právě na takovou tu naši vlnu toho, jak je to doopravdy a jak jsou ty informace teda správné a jak je předávat dál, protože jsou to také vlastně mladí lidé, kteří budou brzo rodiči. A budu to oni, kdo se bude rozhodovat, jestli nechají svoje děti naočkovat nebo bohužel nenechají. A také další důvod jsou to mladí lidé, kteří cestují a cestovní očkování v dnešní době nebo v době předcovidové je prostě obrovský tahák.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já si tady ve studiu povídám s mladými lidmi. S členy projektu Medici pro očkování. Víte co mě ještě napadlo, když jsme mluvili o tom, že je určitá nedůvěra v některých lidech vůči očkování, nehraje tam někdy i nějakou roli náboženské přesvědčení? Potkáváte se i s tímhle tím, potkali jste se, že někdo z náboženských důvodů se nechce očkovat?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Jsou taková lidé, kteří říkají, že když třeba mají nějakou nemoc, že se nechtějí léčit nebo naopak, nechtějí nechat se očkovat a jejich výmluva je právě na boha nebo na boží vůli. A na tom my vlastně říkáme zase takový opačný argument, pokud bychom přistoupili na tuto argumentaci, tak pokud by zase bůh nechtěl, aby vznikla genetika, aby vzniklo očkování, tak by to přece také

nedovolil, takže myslím si, že tímto směrem cesta úplně nevede. Nicméně samozřejmě někteří lidé argumentují tím způsobem.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já bych k tomu řekl, že je to určité sektářské smýšlení nebo myšlení ale s tím sektářským myšlením se setkáváme všude ve všech oblastech. To nejen v náboženské, ale i mezi mediky. Pojdte mi říct, jak se vám žije v té době covidové? Jak se žije medikům mladým v Čechách? Aneto, jste unavená?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Jsem už jo. Při tý první vlně to bylo až takový, že jsme všichni brali dost pozitivně, že to bylo hodně nová praxe, hodně nových zkušeností. Ale dneska už je to takový, že už jsme fakt jako všichni unavený mi přijde, že jako pořád je to nová praxe. Pořád si myslím, že mi to něco dává. Určitě jsem se hrozně moc naučila, obzvlášť když jsme na jaře vlastně oba s Tomášem pracovali na urgentním příjmu v Motole. To si myslím, že byla jedna z nejlepších praxí, kterou jsme vůbec mohli dostat. Ale dneska už si myslím, že to únavný, jednak studovat pátý ročník medicíny. Není to úplně nejjednodušší a do toho prostě pracovat, když byla pracovní povinnost. Naši spolužáci byli povoláni do krajů, leckdy neúplně hezkým způsobem, že jim třeba přišli policisté domů s povolávacím rozkazem.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Až takhle?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Až takhle to bohužel bylo. Takže už mně přijde, že jsou všichni unavení. Plno lidí je takových trochu demotivovaných, což si myslím, že je docela škoda, že mladé doktory prostě hrozně moc potřebujeme.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

A vy pane Tomáši, jak jste to měl vy? Pro vás také přišla policie anebo armáda?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Pro mě naštěstí nemusela přijít policie. Já jsem jedním z těch mediků, kteří se dobrovolně přihlásili hned na začátku. A tím pádem povolávací rozkaz pro mě nebyl potřeba. A jak říká Aneta, nám to přineslo hrozně moc zkušeností nejen z medicíny, ale i s kontaktem se zdravotnickým personálem, s lékaři, se sestřičkami. A zatímco mnohdy bývá takovým nešvarem například sestřiček v nemocnici, že k nám medikům nahlíží s takovým lehkým řecku despektem, tak naopak v této době covidové se to hodně změnilo a myslím, že jsme se stali partnery, což jsem velmi rád. Ale už je to prostě dlouhý. Přece jenom studovat medicínu bez kontaktu s pacientem, protože přece jen ta praktická výuka je hodně omezená. Je náročné a trochu se bojím, jak se to odrazí na našich schopnostech a zkušenostech v budoucí praxi.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já si myslím, že tady vyrostete celá generace mladých doktorů odborníků na COVID. Bude to všechno za námi, ale budeme mít tady armádu mediků, kteří budou tomu velmi dobře rozumět. Pro představu bych vás poprosil, kdybyste byli víc konkrétní a řekli, jak takovej den studenta, který se angažuje v té pomoci, v nemocnici, musí studovat, jak to vypadá, kolik hodin můžete například spát?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

To asi záleží hrozně individuálně, jak si to zařídíte. Jsou studenti, kteří pracují na odděleních, kde mají také noční služby, a to samozřejmě ten spánek hodně omezí. A já například společně i s Anetou pracujeme na odběrovém místě v Motole, kde naštěstí ty noční služby složek nemusíme. Nicméně představa vstát ráno v 5 hodin, jít do služby na 6:30, být tam v 10 hodin do 5. K tomu zameškáte přednášky, to znamená, že večer ideálně doplnit z nějakého záznamu, k tomu se připravovat na zkoušku, která je zpravidla každých 14 dní. To není úplně snadné. Myslím si, že na těch našich výsledcích a především znalostech se to podepíše.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Stále si stojíte za tím, že chcete být lékaři. Nevzalo vám to /nesrozumitelně/, neřeknete si nebo neřekli jste si někdy možná ne dnes, ale já s tím snad seknu, já už v tom nebudu pokračovat?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Já si nemyslím, že neexistuje medik, kterej by si to někdy neřekl.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

To je taková klasická věc, člověk jde na medicínu s tím, jak bude zachraňovat životy, jak je to krásné poslání. A to samozřejmě všechno platí, ale je to zároveň náročné a ty momenty během studia přijdou vždycky. V současné době myslím si, že nás ta covidová situace na jednu stranu motivovala pomáhat těm lidem. Na druhou stranu máme také možnost vidět, jak to skutečně funguje v českém zdravotnictví, v nemocnicích a představa, že už brzy do tohohle kola naskočíme, není úplně radostná.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já vás poprosím závěrem, kdybyste prozradili jakou specializaci jste si v rámci vašeho studia vybrali. Aneta Nyčová?

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Tak já bych chtěla dělat infekce zatím.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Ano a vy Tomáši Jelínku?

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Já bych chtěl se věnovat gynekologii.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Já vám přeji, ať všechno dobře dopadne. A já vám moc děkuji za to, co děláte, za tu osvětu. Za ten boj s dezinformacemi, za tu vaši obětavost a musím říct, že jsem sám pyšnej a hrdej na vás.

Tomáš JELÍNEK, student 2. lékařské fakulty UK

Mockrát vám děkujeme za pozvání a příjemný rozhovor.

Aneta NYČOVÁ, studentka 2. lékařské fakulty UK

Děkujeme moc.

Zbigniew CZENDLIK, moderátor

Krásnou neděli přeji vám já Zbigniew Czendlik, na shledanou.

Týdenní přehled akcí: Boj s dezinformacemi a tradiční pubkvíz Diskuze [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 14.02.2021, Zdroj: ilist.cz, Autor: Anna-Marie Horáková, RU / den: 5 000

14. 2. 2021 / Anna-Marie Horáková / Studentský životSdílet Sdílet Sdílet

Začíná první týden školy a s ním přichází i první týdenní přehled akcí tohoto semestru. Akce stále probíhají v online prostředí, díky tomu se ale můžete zúčastnit i takových, které by jinak byly příliš daleko, jako je třeba kurz dějin umění v Moravské galerii v Brně. Kromě klasických online přednášek tento týden nabídneme i něco pro hráče videoher – trojboj Ultimátní hráč 4FISu, takže si nezapomeňte udělat o víkendu čas.

Pondělí 15. února

Již tradičně si skupina Pomáháme dobrým myšlenkám nachystala přednášku, tentokrát s názvem Nastupuji do nové práce. Náborářka z České spořitelny Monika Dlesková vám prozradí, na co si dát pozor před nástupem do nové práce a jak se začlenit do již zaběhnutého kolektivu. Přednáška začíná v 17:00 a přenos proběhne skrz facebookovou událost.

Úterý 16. února

Brno není úplně za rohem, díky přenesení akcí do online prostoru vám ale můžeme doporučit akce z celé země. Již od podzimu probíhá cyklus přednášek, který sleduje vybrané fenomény uměleckého světa napříč časem i žánry a pokračovat bude až do června. Toto úterý bude od 18:00 věnováno sběratelství umění. Dozvíte se, jak se buduje umělecká sbírka a kdy se zrodil fenomén moderního sběratelství. Na akci je nutné zakoupit vstupenku za 70 Kč [zde](#). Před zahájením přednášky vám na e-mailovou adresu dorazí privátní odkaz na YouTube kanál galerie.

Středa 17. února

Dezinformace zde byly víceméně vždy, o to častěji a rychleji se ale šíří v online světě. V současné době, která sebou přináší mnohé neznámé, je dezinformační scéna v České republice ještě o to silnější. O tom, jak funguje, jaký dopad dezinformace v době pandemie mají a jestli s nimi můžeme bojovat, promluví Veronika Víchová, zástupkyně ředitele Bezpečnostního centra Evropské hodnoty v online přednášce s názvem Dezinformace za časů pandemie a co s nimi ČR (ne)dělá?. Přednáška proběhne zdarma skrz facebookovou událost od 18:00. Pokud vás k tématu cokoliv zajímá, můžete své dotazy již teď pokládat v komentářích na události, zaslat do zpráv Europe Direct Brno či Eurocentra Brno nebo na e-mail eu.brno@kjm.cz.

Pro odlehčení po těžkém tématu dezinformací se můžete odreagovat díky dalšímu

Pubkvíz: Karanténa edition od studentského spolku 4FIS. Pubkvíz proběhne přes 4FIS MS Teams na tomto odkazu od 20:00.

Nezapomeňte svou účast potvrdit skrz formulář.

Ve středu si také od 20:00 připravila přednášku Mezi dvěma Kímy známá koreanistka Nina Špitálníková. Představí v ní Severní Koreu tak, jak ji poznalo jen pár lidí. Zúčastnila se totiž studijních pobytů na Kim Il-songově univerzitě za vlády obou posledních vládců Kim Čong-ila a Kim Čong-una. Přiblíží, co obnášelo studium v jednom z nejtužších diktátorských režimů na světě a jak vypadá bezprostřední severokorejská realita. Na přednášku je nutné zakoupit vstupenku od 150 Kč přes [GoOut](#).

Čtvrtek 18. února

Dalším velice diskutovaným tématem v této době je vakcína. Politologický klub Fakulty sociálních věd [Univerzity Karlovy](#) a Medici PRO Očkování si proto připravili debatu Naděje jménem vakcína: Proč jí lidé nevěří?. Hosty budou Ludmila Hamplová ze Zdravotnického deníku a Tomáš Čejka z Medici PRO Očkování. Debata proběhne formou online streamu [zde](#) od 18:30.

Pátek 19. února

Studentský spolek 4FIS tento týden opravdu nezahálí a má kromě pubkvízu připravenou i soutěž 4FIS Ultimátní hráč 2021. Ve videoherním trojboji si můžete vyzkoušet, zda ovládnete League of Legends, CS:GO a rychlou jízdu v Rocket League. Pro ultimátního vítěze je nachystaná i lákavá cena v podobě zásoby energie Red Bull na celý následující semestr. Soutěž začíná v pátek a končí v neděli, probíhat bude v online prostředí 4FIS Discord. K účasti je nutná registrace, kompletní pravidla naleznete [zde](#).

Foto: TEDx Talks

Mohlo by vás zajímat:

Předměty, které vás naučí investovat

Podcastů vzniká na VŠE hned několik

Vyrazte na Arts Caching: ukryté kešky připomínají staré české pověsti debata nový semestr přednáška pubkvíz soutěž týdenní přehled akcí VŠE

Vysoká škola ekonomická

Sdílet Sdílet Sdílet

Jak anonymně přispívat do diskuze?

Startupy i kutilové pro obranu NATO? Proč ne, říká účastnice hackathonu [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 14.02.2021, Zdroj: zpravyiDNES.cz, Autor: Lubomír Světnička, RU / den: 683 451, Rubrika: NATO

S týmem studentů [Univerzity Karlovy](#) uspěla v unikátním hackathonu, který ukázal NATO, jak inovovat přístupy k různým současným a budoucím výzvám. „Mladí jsou otevření novým přístupům, a to může být výhoda,“ říká v rozhovoru Markéta Štauberová.

Jak jste se dostala k takové příležitosti, vlastně radit lídrům NATO? Do klání se zapojilo deset vysokých škol z celého světa včetně například Harvardovy univerzity a skončili jste, myslím, třetí.

Bylo nás deset z Fakulty sociální věd, tedy z bezpečnostních studií a mezinárodních vztahů. Nominovali nás naši pedagogové.

Proč zrovna bezpečnostní studia?

Nejdřív jsem byla u Aktivní zálohy a začala mě bezpečnostní témata zajímat natolik, že jsem to prostě chtěla i studovat. Dovedla bych si představit v tomto směru budovat i svou kariéru.

Jaké budete mít uplatnění? Co vás láká?

Chtěla bych pracovat třeba pro ministerstvo obrany nebo bych vstoupila do armády. Ale to ještě nevím. Chci se zabývat bezpečností z vojenského pohledu, třeba i pro NATO.

Zpátky k tomu hackathonu. Během čtyř dní jste museli za univerzitu vymyslet a prezentovat projekt, který by měl ukázat nějakou inovaci Aliance vzhledem k budoucím výzvám?

Ano. Předem jsme znali témata, ale netušili jsme, které z nich dostaneme přidělené. To jsme se dozvěděli až na začátku akce. Pak už jsme si mohli vybrat specifitější zaměření.

Markéta Štauberová

27 let, žije v Praze.

Vystudovala bakalářský program - dvouobor filosofie/obecná jazykověda na **Filozofické fakultě UK** a poté navazující magisterský program herectví se zaměřením na autorskou tvorbu a pedagogiku na DAMU.

V současnosti je studentkou v prvním ročníku magisterského oboru Bezpečnostní studia na **FSV UK**.

V roce 2018 vstoupila do Aktivní zálohy.

Týkalo se to tedy technologických startupů, které by mohly být užitečné pro NATO?

Přesně tak. Aby se NATO udrželo na technologické špičce i za deset let. Což je výzva, protože konkurence tu je. Navrhli jsme řešení, jak rozšiřovat síť a více spolupracovat se startupy a malými začínajícími podniky ale i akademickou obcí.

A podle vás, jaké je tedy řešení, aby si Aliance udržela krok s trendy současnými i těmi budoucími?

Mně se hodně líbí ta myšlenka, že NATO stojí na nějakých pevných základních hodnotách a zároveň je otevřené novým nápadům. Ptá se i mladých lidí, což ta „druhá strana“ nedělá. Je to příležitost. Mladí jsou otevření novým přístupům, a to může být výhoda. Malé a střední firmy, startupy, ale také univerzity dohromady představují ohromnou spoustu šikovných lidí, jejichž znalosti může Aliance jako celek využít. K tomu se hlásím.

Takže nejen technologické nápady, ale vše, co by mohlo přispět k ochraně těch hodnot?

Jde o to se napojit. Obousměrně. Někaký kutil v garáži, který si hraje s technologiemi a má dobrý nápad, nebo třeba malá začínající firma nemusí mít ani ponětí o tom, že jejich myšlenky, nápady, produkty mohou být pro NATO a naši společnost užitečné. A obráceně to platí také.

Myslím, že začínající firma má asi úplně jiné starosti než přemýšlet o kolektivní obraně spojenců.

To je právě ta obousměrnost. Aliance musí aktivně hledat. Zároveň by měla neustále srozumitelně ukazovat, jaké hodnoty zastává. Osobně nesouhlasím s tím názorem, že je NATO zastaralé a nemá budoucnost. Nesmí však zatvrdnout, musí se vyvíjet dál. Neustávat v posouvání možností a smyslu své existence.

Říkala jste, že jste vstoupila do Aktivní zálohy? Jak jste se k tomu dostala?

Před deseti lety ještě na gymnáziu, to mi bylo sedmnáct, jsem byla rok na výměnném pobytu ve Finsku. Tam je povinná vojenská služba a mají také různé programy na informovanost mládeže o armádě. A v rámci gymnázia jsme dostali příležitost se seznámit s fungováním tamější obdoby integrovaného záchranného systému. Na konci tohoto programu jsme byli na

prodlouženém víkendu na vojenské základně, kde nám ukázali věci ze základního výcviku.

A tam vás zaujala vojenská služba?

Hrozně. Přišlo mi to úžasné a zároveň bláznivé. Vrátila jsem se domů, udělala maturitu a na pár let to nějak odložila. Pořád to tam ale někde bylo. Začala jsem se zajímat o dění ve světě, bezpečnostní politiku. Vystudovala jsem sice jiné školy, ale nakonec jsem se k tomu vrátila. Zjistila jsem, že to je prostě moje téma, něco, co chci dělat. A to i aktivně, nejen se o tom učit. Takže proto Aktivní záloha.

Jako teorie a praxe?

Ano, to spojení. Ve škole se o bezpečnosti učím, v Aktivní záloze vidím, jak to funguje i na té nejnižší úrovni. To mi dodává tu realitu i do studia.

Jak dlouho už jste v Aktivní záloze?

Tři roky. Sloužím u roty AZ 72. mechanizovaného praporu v Přáslavicích. Jsem z Plzně, mám to sice daleko, ale chtěla jsem přímo tam.

Co bylo tím impulsem, že se studentka přihlásí, projde výcvikem a jezdí pravidelně na cvičení?

Právě z přáslavické roty Aktivní zálohy se jezdí přes armádu do Finska cvičit s finskými kolegy z MPKY (Maanpuolustusloukutusyhdistys - finská dobrovolnická organizace poskytující brannou výchovu od 15 let a základní vojenský výcvik pro starší 18 let, pozn. red.).

Takže zase to Finsko. To vás muselo nějak uhranout.

Ano, loni jsem tam na tom výcviku ve Finsku byla s nimi. Kruh se uzavřel. Ne, chtěla jsem prostě k bojové jednotce a někam, kde to bude skutečně aktivní, časté výcviky a nějaká možnost se naučit hodně nových věcí. To se mi tady plní na celé čáře.

Markéta Štauberová

Ale zajímá mě ten motiv. Proč? Někdo to dělá z vlastenectví, někdo kvůli lásce k technice či nostalgii, někdo kvůli kamarádům a někdo kvůli všemu dohromady...

Vlastenectví určitě, ale já mám ráda ten pocit, že mám věci ve svých rukou. Že mohu aktivně přispívat. Nelíbí se mi, když něco nemůžu ovlivnit. Taky to pro mě byla výzva, jestli na to mám, potřeba něco nového si zkusit a způsob seberealizace. Člověk tam pochopitelně s něčím jde a pak objeví i další věci.

Co třeba?

Určitě lidi. Jsou tam silné vazby na celou tu partu. Na sdílení toho pocitu, který vlastně nejde ani moc dobře vysvětlit někomu, kdo to nikdy nezažil. A pak je to i osobní výzva, že člověk dokáže mnohem více, než si dovede představit. A uvědomí a srovná si priority.

Jak jste si je srovnala vy?

Myslím, že to, co máme v moderním životě, je luxus a pohodlí. Člověk vnímá některé věci jako nepřekonatelný problém, přitom jsou to vlastně nepodstatné blbosti. Při cvičení si to vždy přerovná, že to jsou vlastně prkotiny, které není třeba řešit.

A byla nějaká chvíle, kdy jste pochybovala, že to bylo správné rozhodnutí? Myslím, jestli vám třeba při základním výcviku proběhlo hlavou, zda tohle máte zapotřebí?

U základního výcviku je hlavní motivace. Když se člověk rozhodne, že to udělá, tak to udělá. Ano, nějaká základní fyzická zdatnost tam být musí, ale je to více o psychice. Je pravda, že asi nejtěžší na tom je se nějak přepnout na jiné smýšlení a systém. Ale teď mi přijde, že cvičení vždycky tak nějak moc rychle utečou. Zážitky ale zůstávají.

Například?

Zase to Finsko, kousek od Lahti. Tam jsme právě při výcviku simulovali proboření se ledem na jezeře s celou výbavou. S krosnou, lyžemi. Jasně, měla jsem strach skočit do mrazivé vody. Ale to překonávání svých mezí mě fascinuje a vyloženě to vyhledávám. Člověk se musí sám odhodlat a ten krok udělat. Podobně, jako když jsem skákala na padáku.

Zmínila jste, že uvažujete o vstupu mezi profesionály?

Nejsem rozhodnutá, ale dovedla bych si představit třeba službu u jednotky kybernetických sil a informačních operací.

Foto:

Markéta Štauberová

Archiv

Martin Tremčinský: Česká bitcoinová scéna stojí na hodnotách Václava Klause a Přemka Podlahy [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 15.02.2021, Zdroj: a2larm.cz, Autor: Jan Bělíček, Pavel Šplíchal, RU / den: 7 707

Bitcoin je momentálně nejvlivnější digitální kryptoměnou na světě. Jeho cenu nedávno vystřelila díky masivní investici miliardáře Elona Muska. Je to pro bitcoin dobrá, nebo špatná zpráva?

O kryptoměně bitcoin dnes můžeme slyšet na každém rohu. Bitcoin v hodnotě miliardy a půl dolarů nedávno koupil Elon Musk a poslední dobou plní světová média zprávy o tom, že bitcoin překonal další historické maximum. Z vysmívaného fenoménu se stal předmět zájmu a decentralizovaná kryptoměna přitahuje i zvědavé laiky. Víme ale, co to bitcoiny jsou a na jakých stojí principech? Britský novinář Alex Hern bitcoin nedávno definoval jako „odstavené auto běžící naprázdno, které zároveň luští sudoku, za což si pak můžete koupit heroin“. Jak se tato definice líbí sociálnímu a ekonomickému antropologovi Martinu Tremčinskému z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, který v posledních letech ve své akademické práci zkoumá právě českou a slovenskou bitcoinovou komunitu? V novém dílu podcastu Kolaps se s ním bavíme o bitcoinech, regulaci finančních trhů, anarchokapitalismu i levici.

Mluvil jsi o tom, že proces těžení bitcoinů je stále náročnější – technologicky i energeticky. Nejde to proti představě decentralizované měny? Čím dál náročnější proces těžby nahrává spíš velkým hráčům, kteří do toho můžou investovat peníze, dobrou výpočetní techniku a tak dále...

Je to tak. V momentě, kdy je ten systém založený na soutěžení o nejlepší výkon, vynáší to nahoru hlavně lidi, kteří mají nejlevnější energii a nejlepší přístup k těžební technologii. Proto se taky dnes nejvíce těží v Číně. Je to asi 75 procent celosvětové těžby vůbec. V odlehlejších oblastech se jim daří získávat levnější energii a těžba se jim vyplatí.

Neměl by vstup Elona Muska na bitcoinový trh komunitu spíš znepokojovat? Mohl by se přece stát hegemonelem celé měny. Vidím podobně, i když u Elona Muska nejde o těžbu. Ale koupil bitcoiny v hodnotě miliardy a půl dolarů. Má jich zkrátka tolik, že dokáže jejich cenu v reálném čase ovlivňovat. Když ohlásí, že je nakoupil a že je bude držet, všichni tomu budou věřit. Když je ale příští týden střílí, cena půjde dolů, protože je všichni budou prodávat jak vztekli a budou se bát o své peníze. Kdo prodá poslední, na tom nejlépe prodělá.

Nevznikne náhodou místo alternativního kapitalismu kapitalismus Elona Muska?

Já o bitcoinu často uvažuji jako o jakémsi kapesním kapitalismu. Je to model a celý design byl postaven s vizí kapitalismu jako jakéhosi spravedlivého systému přerozdělování. Ten model tuto vizi v podstatě reprodukuje. Tady je vidět, jak jsou ekonomické teorie performativní. Když budu vytvářet nějakou strukturu s tím, že takhle svět funguje a že tato ekonomická teorie je platná, tak vlastně skrze tu strukturu potvrdím ekonomickou teorii. Výchozí představa byla libertariánsky kapitalistická, a proto i ten systém nakonec kopíruje kapitalistický model, a to i s jeho neduhy. Se zvyšující se energetickou náročností, se zvyšující se centralizací skrze zvětšující se moc velkých hráčů a tak podobně.

Všechny díly podcastu Kolaps si můžete poslechnout nejen na webu Alarmu, ale také na Spotify, Apple Podcasts, PlayerFM nebo pomocí RSS feedu našeho účtu na Soundcloudu. Alarm je finančně závislý na podpoře čtenářů. Pokud se vám líbí naše podcasty nebo rádi čtete Alarm a chtěli byste ho finančně podpořit, můžete tak učinit v dlouhodobé crowdfundingové kampani. Zajímá vás, kde jste se to ocitli? Prozkoumejte, jak se k nám připojit a kde všude nás můžete sledovat, aby vám neunikly novinky a články o věcech, které vás zajímají.

Přidejte se k nám!

Článek pojednává o úvodní přednášce cyklu Setkání s osobností, která se konala 25. listopadu 2020 na platformě Teams.

Profesor Jirák se ve své přednášce s prezentací nazvané Co je nového na „nových médiích“ zabýval současným pojetím mediální výchovy. To podle něj vychází z významu tzv. masových médií pro společnost. Dramatická změna celospolečenské komunikace daná nástupem síťových médií ale toto pojetí mediální výchovy problematizovala.

Jan Jirák představil některé aktuální trendy v mediální výchově a v teorii masové komunikace jako například nová média = neomédia; sociální sítě, problematiku demokratizace a privatizace veřejných obsahů ad.

Cyklus Setkání s osobností byl zahájen přednáškou profesora Jana Jiráka

Na podzim roku 2020 odstartoval projekt, který iniciovala vedoucí oddělení všeobecně vzdělávacích předmětů NPI ČR PaedDr. Markéta Pastorová. Jde o volný cyklus nazvaný Setkání s osobností, jehož cílem je zprostředkovat pracovníkům oddělení a dalším zájemcům z NPI ČR inspirativní přednášky a vytvářet tak příležitost pro setkávání napříč institucemi s možností budoucí spolupráce.

Oslovili jsme členy našeho oddělení, aby přispěli svými návrhy. Všem děkujeme, protože každý z nás má svůj vlastní okruh kontaktů, a díky tomu se nám podařilo sestavit opravdu zajímavou nabídku inspirativních osobností. Nejde nám v tomto případě primárně o odborníky-pedagogy, ale směřujeme také k tomu, aby prezentovaná témata přesahovala běžný rámec našich odborných zájmů. Doufáme také, že se nám postupně podaří rozšířit spolupráci naší instituce s expertní a akademickou sférou.

Prvním naším hostem se stal prof. PhDr. Jan Jirák, Ph.D., mediální teoretik, překladatel a publicista, vedoucí katedry mediálních studií Metropolitní univerzity Praha a člen Katedry mediálních studií **Fakulty sociálních věd UK v Praze**.

Jan Jirák se v roce 2001 habilitoval v oboru Masová komunikace a žurnalistika a v roce 2008 byl jmenován profesorem pro obor Mediální studia. Přednáší v oborech Mediální studia a Žurnalistika. Pro Výzkumný ústav pedagogický MŠMT ČR vypracoval koncepci mediální výchovy pro základní školy a gymnázia.

Je spoluautorem odborných publikací Politická komunikace a média (2000), Úvod do studia médií (první vydání 2001), Média a společnost (první vydání 2002), Základy mediální výchovy (2007), Masová média (2009) a Dějiny českých médií (2011).

V letech 1997–2000 byl předsedou Rady České televize. Od roku 1982 překládal z angličtiny filmové a televizní scénáře, od roku 1992 odborné mediální texty a beletrii. Do češtiny převedl díla autorů jako např. Denis McQuail, Melvin DeFleur (odborná literatura) nebo Kurt Vonnegut, John Updike, John LeCarre, Jerzy Kosinski či Paul Auster (beletrie).

Od počátku 90. let přispíval do Lidových novin a časopisů Týden a Nový prostor, v současné době píše komentáře pro Týdeník Květy. Vydal knižně dvě sbírky fejetonů Copak jsem vám někdy lhal a Za všechno někdo může. V letech 2010–2011 byl spoluautorem pořadu České televize Věřte nevěřte, zaměřeného na otázky mediální výchovy.

Setkání s Janem Jirákem se uskutečnilo prostřednictvím platformy Teams 25. listopadu 2020. Profesor Jirák se ve své přednášce s prezentací nazvané Co je nového na „nových médiích“ zabýval především současným pojetím mediální výchovy.

To podle něj „vychází z významu tzv. masových médií pro společnost. Dramatická změna celospolečenské komunikace daná nástupem síťových médií ale toto pojetí mediální výchovy problematizovala. Masifikace síťových médií opět vrací některá, tradiční témata mediální výchovy do hry. Některá témata mediální výchovy jsou jako součást všeobecného vzdělávání aktuální (případně aktualizovaná) a některá se – byť považovaná za neobejitelná – stávají zbytnými.“

Jan Jirák nám přiblížil pojmy a témata související s aktuálními trendy v mediální výchově a v teorii masové komunikace jako například nová média = neomédia; soukromé informace směřují do veřejného prostoru X, veřejné proniká do soukromí (kamery, trasování...); demokratizace X privatizace veřejných obsahů; pozornost jako významná komodita (většina komunikátů zůstává zcela bez povšimnutí); „kulturní válka“ – např. Facebook nebo Instagram jsou založeny na emoci, kterou nemusíme zdůvodňovat; podvrhy, fakenews, hybridní válka; „helikoptérové rodičovství“ a další.

V diskusi zazněly otázky týkající se propojení médií s ekonomikou (tradiční média se stěhují na internet); krize informací; generačního vnímání „nových médií“ (digitální domorodci a přistěhovalci) ad.

Na závěr můžeme říci, že tato akce plně korespondovala se současnou situací i s tématem přednášky. Musela se sice konat virtuálně, ale díky „novým médiím“ jsme se všichni mohli vidět i slyšet, ptát se odpovídat, prostě komunikovat.

Dalším hostem našeho cyklu bude paní docentka Irena Smetáčková, která představí výsledky několikaletého výzkumu učitelské profese a syndromu vyhoření.

Miloš Mlčoch Další články autora [Zobrazit profil](#)

V případě pochybností o aktuálnosti či funkčnosti příspěvku využijte tlačítko „Napište nám“. [Napište nám](#)

Typ problému - zvolte - [Technický problém](#) [Zastaralý obsah](#) [Chybný obsah](#) [Nefunkční odkaz](#) [Popis problému](#) [Kontaktní e-mail](#)

Vogue Leaders Sdílet Zkopírovat odkaz

„Mluví rozumně. Má pravdu. Zním je, věřím jim. Budu je volit,“ chce slyšet každý politik. Jenže – jak se k této jednoduché rovnici dostat? Pozitivní změnu a čerstvý vítr do politické komunikace v poslední době přináší některé ženy, které dodávají lidem důvěru v novou image politiky.

Demokracie a tržní ekonomika jsou postavené na myšlence, že člověk se rozhoduje racionálně podle toho, jaké má informace, a vybírá si pro sebe – sobecky, ale rozumně – z daných možností to nejlepší. Jenže ono to tak úplně neplatí. Jednou z nevlivnějších knih o politickém marketingu se stala knížka Bryana Caplana Mýtus racionálního voliče, která jednoduše říká, že člověk se nerozhoduje jen na základě informací, ale i pocitů. Ostatně to samé platí i v jiných oblastech, pánové Daniel Kahneman a Amos Tversky za tento objev dostali dokonce v roce 2002 Nobelovu cenu. Kdyby si ale švédská akademie přečetla Aristotela nebo nějaký dobrý tlustý román, zjistila by, že to zas takový objev není. Bonmot „již staří Řekové věděli“ tady opravdu platí.

Politik nebo politička vás musí upoutat nějakou myšlenkou, která je dostatečně zajímavá, aby ji zpracoval mozek. Řekové tomu říkali logos. Tehdy někdo řekne o politikovi, že mluví rozumně a že má pravdu – popisuje svět tak, jak s tím souhlasíme a rozumíme mu. Nemusí to nutně znamenat, že ta pravda je objektivní nebo pro každého stejná, ale je to prostě naše sdílené vidění světa tak, jak ho chápeme. Složitější je už dostat z lidí tu větu „já jemu nebo jí věřím“. Ta se totiž opírá jak o nějaká fakta a informace, která víme (třeba jestli je to profesor, odborník, miliardář nebo posunovač u dráhy), tak o naše pocity, které jsou ukryté hluboko v nás a sahají do pravěké minulosti.

K tomu, abyste lidi získali, je potřebujete nadchnout.

U politiků odezíráme jejich mikropohyby svalů v obličeji, neverbální signály, a kdybychom mohli, tak k nim přes obrazovky a sítě snad i čicháme. Podle těchto signálů totiž posuzujeme to, jestli člověku věříme. A to má jednak základ racionální – třeba „řídí miliardový byznys, tak to musí být dobrý manažer“, nebo „je to profesor, tak musí být chytrý“ či „je to lékař, tak přece nebude krást a podvádět“. A jednak je to podvědomé, v našem mozku se načítají zkušenosti z minula, kdy nám kdo lhal, podváděl nebo nás naopak podržel, jak se tvářil a co u toho říkal, a to si promítáme do tváří politiků. Podle starých Řeků se tomu říká ethos.

Foto: Tomáš Novák

Denisa Hejlová

Ale to ještě nestačí. V politice hrají velkou roli i emoce. K tomu, abyste lidi získali, je potřebujete nadchnout, motivovat. Řekové tomu říkají pathos. Lidé mají tendenci buď obdivovat své idoly, ke kterým vzhlíží, a nebo se naopak ztotožnit s lidmi, kteří jsou jako oni. Většinou je to buď jedno, nebo druhé, ale někteří to dokážou dokonce skloubit. Třeba kníže, který s vámi jde na pivo. Nebo miliardář, který nosí igelitku a neumí s počítačem. Jenže je tu ještě jeden háček.

Všechny tyto elementy se musejí protnout najednou a ve správný čas. I pro to mají Řekové slovo, kairos. Jakmile přestanou držet pohromadě, tak se kouzelná magie začne rozpouštět a vyprchávat. „Plácá hlouposti. Už jim nevěřím. Ať jdou k šípku.“

Politika je neuprosná, a i když se někdy zdá, že voliči jako by zapomněli na zdravý rozum, nechali se podvést a volili ve svůj neprospěch znovu a znovu, tak většinou se v určitý okamžik situace změní a pohár trpělivosti přeteče. Protože člověk je homo oeconomicus. Vybírá si pro sebe to nejlepší, sobecky, z informací, které má k dispozici. Proto si politici snaží držet nad informacemi a svým obrazem kontrolu. V demokracii prostřednictvím public relations specialistů, marketérů a lidí, kteří jim spravují sociální sítě a píší projevy. A jinde také třeba cenzurou na sociálních sítích, propagandou, zavíráním novinářů nebo kohokoliv, kdo má něco proti.

Pozitivní změnu a čerstvý vítr do politické komunikace v poslední přináší některé ženy ve vysokých pozicích. Mediálně dobře prezentované jsou (zatím) například premiérky Finska, Nového Zélandu nebo slovenská prezidentka. Dokážou do slov vložit patřičnou empatii a dodat lidem důvěru v novou image politiky. Věřím, že i u nás se najdou ženy, které to dokážou. A tajně doufám, že třeba mezi jednou budou některé moje absolventky Strategické komunikace na Univerzitě Karlově.

Doc. PhDr. Denisa Hejlová, Ph.D., je vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlové** a garantkou nového studijního programu Strategická komunikace. Spoluzaložila portál o marketingu Markething.cz a vyjadřuje se rovněž k autální komunikaci politické reprezentace.

EKONOMIKA POZORNOSTI NIČÍ ZPRAVODAJSTVÍ

TISK, Datum: 15.02.2021, Zdroj: Premium Guide, Strana: 35, Autor: JAKUB JETMAR

Online zpravodajství v boji o pozornost nedbá na zavedená žánrová pravidla, stává se názorovější a informuje o nepodstatných senzácích. Lidé na bombastické titulky a vyhraněné názory sice klikají, jejich důvěru si tím ale média nezískají. Jádrem problému je ukryté v ekonomice – struktura té pozornostní určovaná platformami poctivé žurnalistice ze své podstaty nesvědčí. Vztah k platformám, zejména sociálním sítím, nemají vyjasněny ani samotní novináři, kteří často místo mateřské redakce pracují pro zámožské sítě.

Přesun velké části inzertních peněz k digitálním platformám a neschopnost najít udržitelný model financování mění i seriózní zpravodajská média v senzacechtivé loudily o pozornost, kvůli které početné pohublé redakce rezignují na kritický výběr informací a jasné oddělení zpráv a komentářů. Naplňování logiky pozornostní ekonomiky postavené na klicích ale připravuje média o důvěru čtenářů a v posledku slouží samotným platformám, jejichž nástup během minulé dekády dokončuje proces odstartovaný zámožnými televizemi – přeměnu informování v jednu velkou show.

Ve zpravodajství to znamená zejména nárůst názorovosti a reportování o pseudoudálostech, což je levnější než skutečná investigativa. Trend posiluje vedle technologických změn společenská polarizace, kdy novináři „zachraňují demokracii“ před druhým táborem, současně přitom naplňují populistickou strategii vytyčenou poradcem Donalda Trumpha Stevem Bannonem, podle něhož jsou skutečnou opozicí právě média: „A cesta, jak tuto sféru porazit, je zahrnout ji sračkami.“ Média se přes své pohoršení nad populisty sama zahrnují: potřebují totiž, a tím se dostávají do bludného kruhu, ona kliknutí, která nejlépe přilákají senzace a silné názory.

„Stírání hranice mezi zpravodajstvím a publicistikou není nové téma, i když u online portálů je to zvláště viditelné. A jak víme ze zahraničních **výzkumů**, zdaleka přitom nejde o české specifikum,“ říká výzkumnice Marina Urbániková, která spolu s Jaromírem Volkem vydala v roce 2017 monografii Čeští novináři v komparativní perspektivě. Rozpouštění pravidel podle ní posiluje právě

kvůli špatné ekonomické situaci médií a tlaku na přitáhnout čtenáře. Ten je silnější než dřív – na jedno kliknutí má člověk vedle okna se zpravodajstvím také Netflix či YouTube, které chtějí oči lidí získat stejně jako iDnes nebo Novinky. Čtenář navíc není už věrný jednomu titulu, vybírá napříč sítí. Portály postavené na výdělku z reklamy proto volí alespoň emoce budící titulky a rámování, které mají roztěkané uživatele internetu přesvědčit ke kliknutí a ideálně i k pobouřenému sdílení.

Každý levák musí sdílet

Velké deníky, jakkoli měly vždy svou politickou afinitu, bývaly konsenzuální – potřebovaly totiž oslovit širokou škálu lidí a nenašvat je, aby si je koupili lidé znovu. V online prostoru, kde počet zdrojů informací násobně narostl, nabývají na důležitosti vyhraněnost s potenciálem virálního šíření, které je grálem pozornosti ekonomiky. Motivace ke sdílení bývá dvojího typu. Lidé sdílí, co je vystihuje, čím mohou prokázat svou identitu, vysvětluje Ezra Klein, spoluzakladatel portálu Vox. Učebnicovým býval svého času příklad amerického Buzzfeedu a jeho seznamy věcí, které pochopí „pouze leváci“ – a leváci sdílí, protože vědí, že na ně budou další leváci reagovat. Politické zprávy fungují rozdílně, byť se také týkají identity – v tomto případě ale zejména jejího ohrožení. Právě to je zdrojem pobouřených sdílení. „Pobouření je hluboce spojeno s identitou – jsme pobouřeni, když členové jiných skupin ohrožují naši skupinu a hanobí naše hodnoty,“ píše Klein ve svém textu o polarizaci médií. Média postavená na online reklamě proto už nezdůrazňují to společné, nenahlíží na problémy z více úhlů, místo toho zdůrazňují rozdíly a vyhrožují skrze poukazování na druhou stranu. To je navíc snadné vzhledem k atmosféře společnosti, kdy jedna část vede válku proti liberálům a druhá část proti populistům, kdy v druhých vidí existenciální hrozbu. Přitom pokud něco dokáže otupovat hrany, dávat zdánlivě niterné hodnotové spory do kontextu, je to právě vyvážené zpravodajství, přinášející pohledy více stran.

Pokud má být úkolem zpravodajských médií, jak stojí v Urbánikové a Volkově monografii, „zabraňovat ztrátě orientace v prostředí, ve kterém se pohybuje majoritní populace“, prostřední pozornostní ekonomiky není právě ideální. Už proto, že sdílení článku neznamená jeho přečtení roztěkaným a pobouřeným čtenářem. Za perex se podle **výzkumů** čtenář nedostává až v polovině případů, samotný text přitom může být neutrální prací z produkce ČTK, byť opatřený třaskavým titulkem. „Obsahu“ musí být navíc hodně, jak ukazuje analýza Columbia Journalism Review z června 2018, podle níž během května 2018 publikoval deník Washington Post 10 580 článků. To dělá na den více než dvojnásobný počet oproti situaci před deseti lety. Novinářské týmy své počty nenavýšují, naopak v USA ubyla za deset let čtvrtina novinářů, což se nutně podepisuje na kvalitě – jak zpracování, tak výběru zpráv. Roste názorovost, která je snazší než hloubková investigativa, každé zjištění je promováno jako nová aféra Watergate, takže skutečná Watergate zapadne, zbývající žurnalisté jsou přepracováni, vyhořelí a stále cyničtější. To platí i pro situaci v tuzemsku, jak dokládají například **výzkumy** Johany Kotišové z katedry žurnalistiky na Masarykově **univerzitě** v Brně. Cynismus podle ní roste i vzhledem ke zdejšímu rozdělení velkých mediálních domů mezi místní miliardáře, kvůli čemuž mají pocit, že není kam odejít. „To v nich může posilovat cynismus a záměrnou slepotu k některým postupům v redakci,“ vysvětlovala loni v dubnu Kotišová v rozhovoru pro Mediář. Na reklamě samozřejmě nestojí všechny online portály, vzpomeňme třeba na příklad Deníku N. Ten ale podle dotazníkového šetření katedry mediálních studií a žurnalistiky Masarykovy **univerzity** prováděného od prosince 2019 do února 2020 vůbec nezná 54 % z 3251 dotázaných. Plně zpoplatněné portály jsou, a ještě nejspíš mnoho let budou, i přes mecenášství svých majitelů elitní záležitostí po desítky tisíc lidí. „Majoritní populace“ hledá orientaci na iDnesu, Novinkách, Seznam Zprávách, Aktuálně nebo Parlamentních listech, kterých se popisované problémy přímo týkají.

Píšeme svižně a emotivně

Zavedené zpravodajské portály alespoň rozdělují zprávy a komentáře formálně, říká Josef Šlerka, ředitel Nadačního fondu nezávislé žurnalistiky, který kromě udělení grantů na mediální projekty také publikuje „hodnocení důvěryhodnosti českých zpravodajských webů na základě dodržování základních novinářských norem“. „Pozná čtenář přicházející z Facebooku, v jaké je rubrice? U zpravodajských portálů to nebývá problém, publicistické ale mívají tendence být vtipné, takže vymyslí rubriku typu Katolický vliv. Jsou v něm ale komentáře, zprávy, analýzy? To už nechávají na čtenáři,“ vysvětluje Šlerka, podle kterého ale roste počet portálů, které jsou deklarativně prodchnuté názorem. Čtenář má podle něho v každém případě dostat rovnou klíč k porozumění žánru: „Lidé by ho neměli poznávat až ze samotného textu. Jak se navíc na internetu píše svižněji, média mají tendenci k užvanělosti a užívání emotivně zabarveného slovníku v místech, kde se to nepřísluší.“ Žánrové rozmělnění tak roste také z toho, soudí Urbániková, že o internetu stále přemýšlíme jako o prostoru, ve kterém neplatí regulace včetně těch oborových: „Je možné, že na online obsah uplatňuje publikum i samotní novináři jiný, méně přísný metr podle hesla ‚obrazovka snese vše‘ a běžná žurnalistická pravidla zde zkrátka platí méně.“ Příklad: jeden z nejnavštěvovanějších portálů Seznam Zprávy v prosinci loňského roku publikuje ve své zpravodajské sekci článek s titulkem „Zavření hospod? Neskutečné, donebevolající, amatérismus, zlobí se čtenáři“, který je výběrem názorů z diskusí pod články. Média sice reakce publika zveřejňovala vždy, měla k tomu ale vyhrazené příslušné rubriky, které byly jasně oddělené od zpravodajství.

Na timeline si je všechno rovno

Příkladů je nespočet, symptomatický pro svět „po žánrech“ je ale projekt FlashNews od technologické společnosti Livesport, jejímž záměrem je „podpořit mediální prostředí v každé zemi, do které je přineseme – a nejdříve to české“. Ponechme stranou nesouhlas vydavatelů, aby agregátor zpráv nenabízel jejich články opatřené vlastní reklamou. Zajímavější je údajná hlavní devíza FlashNews: pouze desetina zdrojů je mediálních, zbytek tvoří obecní vývěsky nebo výběry tweetů známých osobností, které aplikace podle preferencí uživatele namíchá do jedné timeline. Novinářský obsah, ideálně ten kriticky zpracovaný, se tady dostává na stejnou úroveň jako tweet baviče nebo obecní vývěska – všechny informace bez ohledu na jejich zpracování jsou si podle této logiky rovny.

FlashNews pochopitelně nejsou původcem rovnostářského trendu, ten vychází ze samotné podstaty digitalizace, která převedla různá specializovaná média – tištěné noviny, hudební kazeta, kino, televize – do jednoho univerzálního média, kdy si jednotlivé obsahy vybíráme z nekonečného streamu unifikovaných příspěvků z různých zdrojů (Facebook se svým feedem přišel už v roce 2006, Seznam svůj proud „Dalších zajímavých článků z českého internetu“ představil v roce 2017, FlashNews v roce 2020).

To také znamená, jak už bylo poukázáno na příkladu iDnesu a Netflixu, že všechny obsahy spolu přímo na různých timeline soupeří. Algoritmus rozhodující o jejich viditelnosti přitom zajímá víceméně pouze virální potenciál obsahu (případně platba za posílení viditelnosti). Influenceri, marketingové týmy politiků, ale i média proto nutně přizpůsobují svou produkci kritériím algoritmu, od kterého dostávají velmi přesná data o tom, co „funguje“. Sama se tak dostávají do vleku „populistické logiky“ – nadbíhání lidem bez ohledu na novinářské standardy. Kritéria algoritmů, píše technologický novinář a spisovatel Nicholas G.

Carr, mají navíc tendenci podporovat zjednodušování, emocionalitu, kmenovost: „Formální standardy a organizační hierarchie vlastní starým médiím kvůli tomu začaly mizet.“

Facebook o svých problémech dobře ví

Konec hierarchie zpráv a „rovnostářský přístup“ k informacím různého původu stojí u zrodu fenoménu, podle kterého má každý právo nejen na svůj názor, ale také na svá fakta. Podle Urbánikové právě proto dává smysl trvat na jasném oddělení zpravodajství a publicistiky: „Rozdělení totiž pomáhá udržovat kredibilitu médií a společenský konsenzus na tom, co se vlastně stalo. Pokud část publika nesouhlasí s názorovou částí, je od toho pouze krůček k tomu, aby ze stolu smetli i část faktickou.“ Podle Společnosti pro německý jazyk k tomuto „smetení“ opravdu došlo – v roce 2016 zvolila slovem roku „postfaktický“. „Slovo postfaktický je podle ní symbolem hluboké změny společnosti. Stále více lidí je kvůli odporu k takzvaným elitám ochotno ignorovat fakta, a dokonce akceptovat i zjevně lživé informace,“ stálo v odůvodnění. Pojem postfaktický – jakkoli dobrat se fakt bylo složité i v minulosti, kterou bychom si neměli malovat – ukazuje, jak se v mediálním prostředí během poslední dekády radikálně proměnilo vnímání technologií.

Psal se rok 2011 a Twitter měl podle nadšených novinářů i mediálních teoretiků výrazně pomáhat v protestech během Arabského jara. Tehdy byly platformy „demokratizační“. Když o několik let údajně pomohly ke zvolení Donalda Trumpa či k brexitu, stal se z nich podle stejných vykladačů nástroj demokracii naopak ohrožující. Oba výklady jsou obdobně omezené, když opomíjejí socioekonomické okolnosti politických událostí. Současně do technologií projektují své tužby a strachy a přehlíží, co je skutečným smyslem současných platforem: generovat zisk skrze prodej reklamy a dat.

Proto potřebují udržovat uživatele po co nejdelší dobu a co neaktivnější ve svém ekosystému, takže mu nabízejí obsahy budící reakce. Facebook má záměrně polarizující algoritmus a dobře o jeho v mnoha ohledech negativních dopadech na společnost ví, obchodní model je ale důležitější, což dokázal například článek Wall Street Journal z května 2020. Ve svém proklamovaném boji proti dezinformacím kvůli svému obchodnímu modelu tak zůstává Facebook velmi alibistický, jak popsal Mediář v článku o zapojení české fact-checkingové organizace Demagog. Dezinformace totiž mívají velký potenciál pro klikání – a jsou tedy pro jejich tvůrce i distributory vynikající byznys.

Konzumovat neznamená důvěřovat

Dezinformace jsou asi nejvýraznějším symbolem pozornostní ekonomiky, když ve své „fantastičnosti“ skvěle ovládají totiž potřebnou viralitu. Vedle toho ale také ukazují, že díky všeobecné amaterizaci obsahu na internetu čtenářům nevadí, pokud je mediální obsah zpracovaný očividně neprofesionálně. Rozvoj internetu sliboval občanskou žurnalistiku, dostali jsme masově sdílené hlouposti o koronavirovém očkování připravené v Malování.

To vše v čase všeobecného nárůstu nedůvěry ke všem klasickým institucím a celému „systému“, do kterého média a profesionálně zpracovaný obsah patří. „K hlubším celospolečenským zdrojům nedůvěry v média se pak může přidávat obecně klesající respekt vůči expertům, rostoucí polarizace společnosti a zvětšující se příkop mezi názorovými protivníky, kdy může být následně i prostá snaha o žurnalistickou objektivitu částí publika vnímána jako stranění a zrada,“ popisuje Urbániková dopady polarizace. Místní nedůvěru podle ní posiluje také historicky nízká diverzita žurnalistické obce, která je historicky pražsko-centrická a dominantně pravicová, kvůli čemuž se mnozí necítí dostatečně reprezentováni – a sáhnou po tzv. alternativních zdrojích. Na to upozorňuje i Václav Moravec, moderátor České televize a pedagog a výzkumník na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**, který loni vydal monografii Proměny novinářské etiky. „Média a jejich novináři ztrácejí pozici advokátů slabých a potřebných,“ píše v ní Moravec a v rozhovoru pro Mediář za důležitý milník označuje právě konec minulé dekády. „Ekonomická krize způsobila, že část populace ztratila důvěru v novináře, které bereme jako pomyslné kanárky v dole. Novináři z pohledu veřejnosti nedostatečně upozorňovali na možnost takové ekonomické krize,“ vysvětloval Moravec s odkazem na vlastní **výzkum** nedůvěry z roku 2018. Důvěře nepomáhá ani proměna vlastnictví místních mediálních domů: čtvrtina respondentů uvedla, že novináři v první řadě hájí zájmy svých majitelů. Nejčastější odpovědi, konkrétně v 37 % případech, ale bylo, že novináři „nehájí žádné zájmy, zajímají se ale jen o bulvární skandály“.

Třesuté titulky a články o senzaciích tedy v posledku poškozují i pověst celé mediální scény, doplňuje Urbániková: „Dostupné **výzkumy** ukazují, že clickbaitové titulky v očích publika snižují kredibilitu média i vnímanou kvalitu obsahu. Lidé tak podobné obsahy sice rádi konzumují, na druhé straně jim ale nevěří a jejich tvůrce si příliš neváží.“

Překlopit síť na vlastní listy

Spojení nedůvěry ke klasickým institucím, špatná ekonomická situace (součástí je také odchod schopných lidí z médií), úpadek žánrů v tradičních médiích a všeobecná amaterizace obsahu na internetu posílily v uplynulé dekádě vliv fenoménu, který Urbániková s Volkem nazývají „žurnalistikou bez atestu“. Zjednodušeně: do médií dnes může přispívat kdekdo, neboť „všechny informace jsou si rovny“ a nikdo nám nediktuje, co máme psát, jak se inzeruje asi neúspěšnější projekt z tohoto ranku: Parlamentní listy.

„Řídím se poučkou, že když něco startujete, musíte mít alespoň pět věcí nových. Něco, co trh ještě nezná,“ prohlásil Michal Voráček, zakladatel a spolu s majitelem Synotu Ivo Valentou vlastníkem portálu, na konci loňského roku v rozhovoru pro týdeník Hrot. Parlamentní listy vskutku představují něco nového, když na svých stránkách nechávají přímo publikovat politiky a současně přenášejí širokou škálu politických a názorových článků, které navštěvují čtenáři jak klasických, tak i antisystémových portálů, jak ukazuje služba Alexa Rank, kreslící mapy překrytí uživatelů webů. „Parlamentní listy nejsou názorové médium, jen zprostředkovatel názorů jiných. Je to veřejnoprávní médium v pravém slova smyslu,“ vysvětloval Voráček.

Při pohledu na senzacechtivé a často i vulgární titulky a typicky velmi konfliktní rámování textů je zřejmé, že médium není – a nikdy nemůže z podstaty věci být – žádným „neutrálním“ zprostředkovatelem. Sázka na přenášení názorů mnohých byla vůči povaze online prostoru ovšem chytrá – názorů je totiž plný internet. Pokud Parlamentní listy přišly s novým žánrem, jsou to záznamy názorových výměn novinářů a veřejných osobností ze sociálních sítí.

Sociální síť, zejména největší Facebook, nikdy nedokázaly ani médiím s globální působností nabídnout funkční byznysový model. Pokoušel se o to s Instant Articles, pokoušel se vytvořit zdání o výnosnosti videa – nic z toho se neujalo. Parlamentní listy na to ale jdou rozdílně, když sociální síť nepoužívají pouze pro distribuci, ale také jako levný zdroj materiálu, který stačí překlopit na vlastní web s vlastní reklamou.

Novináři pracují na Zuckerbergově

Tradiční mediální domy nemají vztah k sociální vůbec tak jasný – a stejně tak ani samotní novináři, kteří pod vlivem

polarizačních algoritmů a zdání svého influencerství svým působením také dokáží sabotovat důvěru čtenářů. Profesní úzus se i po letech stále teprve rodí, jak psal v létě 2019 Médiař. Tématem tehdy byly tweety moderátorky publicistických 168 hodin Nory Fridrichové, letos se víc pozornosti dostávalo jejímu kolegovi Jakubu Železnému, moderátorovi zpravodajských Událostí a publicistických Událostí komentářů (i toto spojení je v něčem nové, co do pojmání žánrů). Mezitím přijaté Desatero pro práci novinářů na sociálních sítích, „zformulované šéfredaktory či zástupci šéfredaktorů, kteří jsou sami na sítích aktivističtější než Jakub (Železný), případně se snaží být kritickými žurnalisty, to se přitom neprojevuje ve vysílání, které sami řídí,“ jak dokument komentoval Václav Moravec, svým vystupováním Železný podle šéfa zpravodajství a publicistiky Zdeňka Šámala ale neporušil. Jindřich Šídlo, moderátor satirického pořadu Šťastné pondělí na Seznam Zprávách a po svém příspěvku z roku 2011 o „arogantní bábě“ – čínské velvyslankyni – asi první český novinář, u kterého se počínání na sítích řešilo, ale soudí, ale média si dávají na vnučování pravidel čím dál větší pozor. „My jsme v Seznamu několik případů řešili, kdy jsme někomu říkali, ať na sítě podobné věci nedává. Když o někom napíšeš, že je pitomec, a když druhý den za ním půjdeš s diktafonem jako zpravodaj, nediv se, že nebude mít příliš o čem mluvit, protože jsi dal najevo předpojatost,“ říká Šídlo. Soukromý účet novináře podle něho totiž neexistuje: „Lidé nás na sítích sledují, protože někde publikujeme právě díky našemu zaměstnavateli.“

Novinářská etika na sítích se řeší zejména u veřejnoprávních novinářů, rok 2019 ale přinesl i pokutu pro zpravodaje ze soukromého portálu Aktuálně.cz patřícího Economii Zdeňka Bakaly. Dva tisíce korun stál Radka Bartoníčka jeho tweet o tom, že naléhal na někdejšího ministra zdravotnictví Romana Prymulu, aby zpřísnil opatření proti šíření koronaviru. „Rozuměl jsem tomu, protože novináři, zejména ti, co nejsou komentátoři, by neměli dávat na Twitter komentáře,“ říká Bartoníček. Sám se podle svých slov snaží skrze svůj účet vysvětlovat současné dění, obstarávat servis, obecně má přitom pocit, že vedení Aktuálně jeho působení na sítích neřeší. „Když je schůze sněmovny, nepíšu skoro nic na Aktuálně, ale informuju uživatele Twitteru. Jako bych dělal druhé zpravodajství. Bere mně to šíleně času a energie a sám vím, že pokud se chci soustředit opravdu hodně na psaní, Twitter vůbec nepoužívám.“

Bartoníčkův případ ukazuje, že regulační principy v redakcích fungují ve výjimečných případech, promyšlenější strategie ale redakce svým lidem nenabízejí. To je záležitost, kterou dokument s pravidly nevyřeší, vysvětloval ve zmíněném článku Médiař etik médií Jan Motal. „Nejde jenom o to, že se na sociální síti novinář vyjádří, ale musí být taky schop komunikovat. To by mělo být standardní složkou přípravy. Školení komunikace a krizový management se dlouhou dobu podceňovaly,“ říká Motal, podle kterého je podstatné, aby forma komunikace byla srozumitelná pro čtenáře, „aby s nimi média hrála čistou hru“ – stejně jako ve svém zpravodajství.

Druhá rovina je ekonomická – sítě jsou, i jak říká Bartoníček – velkým žroutem času. Logan Molyneux, mediální výzkumník z Temple University, se ve svém textu pro NiemanLab z roku 2019 ptá, jaká je návratnost této investice. Co získává novinář a redakce za každou jeho hodinu pracovní stravenou na sítích? Stanou se jeho sledující předplatiteli jeho domovského listu? A co naopak ztrácí, ptá se Molyneux, podle kterého tyto otázky přesahují metriky o dosahu příspěvků, ale týkají se také hůře měřitelné důvěry – ta přitom může být vskutku ohrožena, pokud byl někdo svědkem nočních výměn tuzemských žurnalistů. „Jedná se o otázku efektivity, fiskální odpovědnosti, profesionální kontroly a další – většinou ale jde o otázku identity,“ psal vědec ve svých předpovědích pro rok 2019 a minimálně v Česku se nezdá, že by redakce přemýšlely nad profily svých zaměstnanců v ekonomických a profesně-identitních intencích.

Všechno je dnes lifestyle

Teoretik Neil Postman v roce 1986 vydal kanonickou analýzu infotainmentu s názvem Ubavit se k smrti. Během pandemie koronaviru to vypadalo, že právě o to společnost a média usilují. Podle Urbánkové seriózní média sice po většinu času obstála, za selhání ale považovala nedbalou práci při výběru oslovovaných zdrojů: „Až příliš často bylo místo dostatečné odborné erudice k tématu pandemie zjevně hlavním kritériem to, že dotyčný měl jiný názor.“ To přitom opět vychází z popsané logiky pozornostní ekonomiky, potřeby senzaci a vlivu platform. Všechno to dobře ukazuje následující „událost“:

Nejnavštěvovanější tuzemský portál a prodejce reklamy Seznam.cz, který se stal po zapojení vlastního feedu „Dalších zajímavých článků na českém internetu“ nejdůležitějším mediálním rozcestníkem v Česku, loni v září po zdánlivě klidném létě a očekávání druhé vlny odkazuje na zprávu s titulem „Šmucler opustil duel s Flegrem v přímém přenosu, biolog mluvil o tisících mrtvých“. Článek vydal ve své zpravodajské sekci domácí portál Aktuálně.cz a informuje v něm, co se stalo v nepříliš sledovaném pořadu televize CNN Prima News. V něm diskutovali dva muži, které pro média (znovu)zrodil Facebook, jeden ze dvou největších prodejců online reklamy na planetě, a popsaná logika jeho algoritmu přinášející pozornost silným názorům. Ty jsou vlastní jak někdejšímu moderátorovi a zubaři Romanu Šmuclerovi, tak univerzitnímu profesorovi a autorovi popularizačních publikací o evoluční biologii Jaroslavu Flegrovi.

Oba si tedy během pandemie řekli o pozornost sami, vlastními kanály, a následně jejich vyhraněné (a reálně nepřesné) prognózy začaly protáčet média – právě pro jejich vyhraněnost. To je případ i údajně zpravodajského příspěvku na Aktuálně informujícího o tom, že Šmucler odešel během diskuse ze studia. Globální pandemie je zde pouze kulisou. „Nechtěl jsem se hádat, toto není doba na spekulace a show, vysvětlil po vysílání na svém twitterovém účtu Šmucler,“ zní poslední věta perexu a paradoxně vystihuje současné fungování médií: přebírání senzace od ostatních, kterou ve jménu show doplňují citacemi ze sociálních sítí.

Příspěvek měl nepochybně mnoho návštěv – jak bylo řečeno, objevil se totiž na Seznamu v sekci, kterou česká internetová jednička později přejmenovala na „Newsfeed“. Pod bloky vlastních webů umísťuje „magazínové/lifestylové články“, jak stojí na korporátním webu, za což si bere podíl z reklamy.

Všechno je dnes lifestyle, můžeme říct s trochou nadsázky, z něhož mají reklamní peníze a uživatelská data platformy – Facebook a jeho sourozenci jako Instagram nebo v Česku Seznam, které jim nažene seriózní portál přebírající pseudoudálosti od ostatních. Potřebuje totiž alespoň drobnky, přestože má Aktuálně i nepochybně schopné novináře. Na to se ale v pozornostní ekonomice nehraje, proto mizí kritický výběr informací hodných referování. Otázka kritického zpravodajství informujícího o tom podstatném bez perspektivy kulturní války v polarizované společnosti je v posledku otázkou ekonomickou.

Cynismus reportérů je problém, pokud znamená ztrátu schopnosti cítit v zájmu schopnosti pracovat za všech okolností. Média a jejich novináři ztrácejí pozici advokátů slabých a potřebných

Foto autor: FOTO UNSPLASH. COM, VOJTA HEROUT

Foto popis: Johana Kotišová

Foto popis: Václav Moravec

Foto popis: 40

ČR: Podcast „Jazzman versus špioni. Umění jako tajná zbraň mezinárodní politiky

„odhaluje klíčové momenty, kdy kultura změnila mezinárodní vztahy. V rámci projektu proběhne také debata s odborníky a ministrem zahraničních věcí ČR, kteří se zaměří na kulturní diplomacii České republiky. Hostem on-line setkání 17. 2. v 11:00 je Tomáš Petříček, ministr zahraničních věcí ČR, který spolu s Eliškou Tomalovou, vedoucí Katedry evropských studií IMS **FSV UK**, Jitkou Pánek Jurkovou, ředitelkou Českého centra Brusel a politologem Petrem Drulákem pohovoří na téma kultura a image státu.

11:00

Autor článku:

Debatu moderuje Filip Nerad, redaktor Českého rozhlasu. Projekt Jazzman versus špioni vznikl ve spolupráci Českých center, Institutu mezinárodních studií **Univerzity Karlovy** a Ústavu mezinárodních vztahů.

Právě premiérován podcast „Jazzman versus špioni. Umění jako tajná zbraň mezinárodní politiky“ se zabývá rolí kulturní diplomacie. V rámci projektu proběhne i veřejná debata se zaměřením na českou kulturní diplomacii. Exkluzivním hostem únorového setkání je Tomáš Petříček, ministr zahraničních věcí ČR, pozvání do pomyslného virtuálního studia přijali také Petr Drulák z Ústavu mezinárodních vztahů, autorka podcastu Jitka Pánek Jurková, ředitelka Českého centra Brusel, a Eliška Tomalová, vedoucí Katedry evropských studií IMS **FSV UK**.

TOMÁŠ PETŘÍČEK, MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR:

„Málokdo si možná uvědomuje, co se skrývá pod ‚kulturní diplomacií‘ a že ji máme denně kolem sebe. Pro každý národ, pro každou zemi je to možnost, jak se představit světu, jak vyprávět své příběhy. Záměr realizovat tematický podcast je skvělou příležitostí, jak ukázat sílu kultury a **vědy**, které ovlivňují i mezinárodní vztahy. Jsou to totiž i naši herci, režiséři, zpěváci či vědci, kdo dělají výbornou reklamu Česku ve světě. I díky nim je leckde naše zahraniční politika o něco snazší.“

JITKA PÁNEK JURKOVÁ, ŘEDITELKA ČESKÉHO CENTRA BRUSEL:

„Podcast se v pěti dílech zabývá příběhy, které o sobě státy skrze kultury vyprávějí, praxí kulturní diplomacie a změnami, které pro umění v diplomacii přinesla pandemie. Zaměřujeme se ale samozřejmě také na českou kulturní diplomacii, její ambice a vyhlídky. Těším se na debatu s širokým publikem o tom, co od české kultury v mezinárodních vztazích očekává.“

V debatě padnou otázky typu „Co v?mezinárodních vztazích zmůže měkká síla?“ „Dokáže Česká republika využívat svého potenciálu v?oblasti kulturní diplomacie?“ „Jaké jsou trendy veřejné a kulturní diplomacie a jak je ovlivnila pandemie?“

Moderace únorového setkání se ujal Filip Nerad, redaktor Českého rozhlasu. Debatu organizují Česká centra, Institut mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a Ústav mezinárodních vztahů.

Informace o debatě:

Kultura, **věda** a image státu: Veřejná a kulturní diplomacie ČR“, se uskuteční v živém vysílání ve středu 17. 2. 2021 od 11:00 na FB Českých center a partnerů.

FB událost: <https://www.facebook.com/events/2757739541154357>.

Své otázky můžete klást nyní i během živého vysílání prostřednictvím aplikace Slido zde:

<https://www.sli.do/JazzmanVersusSpioni>

Diskuze doprovází nový podcastový projekt Českých center, Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** a Ústavu mezinárodních vztahů „Jazzman versus špioni: Umění jako tajná zbraň mezinárodní politiky“, jehož již publikované díly si můžete poslechnout zde:

ČESKÁ CENTRA

Česká centra (ČC), příspěvková organizace Ministerstva zahraničních věcí ČR, jsou stěžejním nástrojem veřejné diplomacie zahraniční politiky České republiky a posilují dobré jméno ČR ve světě. Jakožto kulturní institut jsou členem sítě zahraničních evropských kulturních institutů – EUNIC. Prezentují naši zemi v široké škále kulturních a společenských oblastí: od umění přes kreativní průmysly až po propagaci úspěchů české **vědy** a inovací. Věnují se výuce češtiny v zahraničí. Zapojují se do mezinárodních projektů a slouží jako platforma pro rozvoj mezinárodního kulturního dialogu. V současnosti působí v zahraničí celkem 25 poboček na 3 kontinentech – kromě Českých center spravují také Český dům v Moskvě, Jeruzalémě a Bratislavě.

Exministr zdravotnictví Vojtěch bude velvyslancem ve Finsku. Jeho diplomatické ambice podpořil sám Babiš [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: iHNed.cz, Autor: tha, RU / den: 101 779

Někdejší ministr zdravotnictví Adam Vojtěch se nově stane velvyslancem ve Finsku. Podle zdrojů serveru Seznam Zprávy vláda v minulém týdnu schválila návrh nových velvyslanců, mezi nimiž figuruje i Vojtěch. Pro jeho nasazení ve Finsku tak zbývá pouze podpis prezidenta. Informaci o Vojtěchově nominaci na velvyslance získal web Seznam Zprávy od dvou zdrojů, z nichž jeden je členem vlády.

Podle Seznamu navrhl na diplomatický post v Helsinkách Vojtěcha přímo premiér Andrej Babiš (ANO). I z tohoto důvodu se mezi odborníky na diplomacii nečekává, že by Vojtěchovu nominaci nějak zablokoval prezident Miloš Zeman.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) uvedl, že záležitost nyní nemůže komentovat. Vojtěch ani Babiš na dotazy Seznamu zatím nereagovali.

Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel deníku Mladá fronta Dnes nebo Lidové noviny), v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Andrejem Babišem, od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.

V minulosti byl členem ODS. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako nestraníkem za hnutí ANO.

Ministerstvo zdravotnictví řídil Vojtěch během loňské první fáze pandemie covidu-19, která bezprecedentně omezila každodenní život, volný pohyb i ekonomiku země. Pozornost i vlnu kritiky vyvolal Vojtěch řadou personálních změn, které provedl mimo jiné ve vedení fakultních nemocnic. Kritice čelil také kvůli údajně nevýhodným zakázkám ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek.

Adam Vojtěch velvyslancem ve Finsku? Čeká se na podpis prezidenta Zemana [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: extra.cz, Autor: ČTK, Martin Synek, RU / den: 680 431, Rubrika: Adam Vojtěch

Informaci o Vojtěchově nominaci na velvyslance získal web SeznamZprávy od dvou zdrojů, z nichž jeden je členem vlády. Na diplomatický post do Helsinek navrhl bývalého ministra přímo premiér Andrej Babiš (ANO), uvedl server. Podle něj se proto mezi znalci diplomatických poměrů nečekává, že by prezident s Vojtěchovým vysláním nesouhlasil.

Reakci Vojtěcha ani Babiše se webu nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat.

INSTAGRAM

Sbohem

dědo, vzal mi tě covid! Kristýna Leichtová sdílela dojemné vyznání

milovanému

Čtyřiatřicetiletý Vojtěch vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel deníku Mladá fronta Dnes nebo Lidové noviny), v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Andrejem Babišem, od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.

V minulosti byl členem ODS. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako nestraníkem za hnutí ANO.

Ministerstvo zdravotnictví řídil Vojtěch během loňské první fáze pandemie covidu-19, která bezprecedentně omezila každodenní život, volný pohyb i ekonomiku země. Pozornost i vlnu kritiky vyvolal Vojtěch řadou personálních změn, které provedl mimo jiné ve vedení fakultních nemocnic. Kritice čelil také kvůli údajně nevýhodným zakázkám ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek.

Babiš chce mít z Vojtěcha velvyslance ve Finsku. Podepíše Zeman trafikou? [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: cz.sputniknews.com, RU / den: 500

Exministr zdravotnictví Adam Vojtěch může zakrátko zastupovat české zájmy v Helsinkách. Podle serveru Seznam Zprávy schválila jeho jmenování minulý týden vláda. Poslední slovo bude na prezidentu Miloši Zemanovi.

O tom, že novým českým velvyslancem ve Finsku se může stát Adam Vojtěch informovaly portál Seznam Zprávy dva obeznámené zdroje, jedním z nich je člen vlády. Informaci ovšem ministerstvo zahraničí zatím nekomentuje. Vyjádření Vojtěcha či premiéra Andreje Babiše zatím rovněž není k dispozici.

„Nemohu to komentovat,“ uvedl ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD).

Podle zdrojů portálu Vojtěcha na post velvyslance v Helsinkách navrhl přímo premiér Babiš.

„Ještě před tím, než jsem opustil post ministra, jsem měl rozmyšlené, že politika není prostředí pro mě. Ale byla to životní zkušenost a uvidíme, co bude dál,“ komentoval v lednu svůj odchod z čela ministerstva zdravotnictví Vojtěch.

Vojtěch v čele resortu zdravotnictví stál od prosince 2017 až do září loňského roku, kdy rezignoval. V minulosti o něm prezident Miloš Zeman řekl, že nebyl špatný ministr, ale spíš „do dobrého počasí“ s narážkou, že koronavirovou krizí příliš nezvládl.

Na svém ministerském postu Vojtěch čelil kritice za svou personální politiku a údajné nevýhodné zakázky ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek. V neposlední řadě jsou mu vyčítána také zmatečná opatření během první vlny koronaviru. Vojtěch absolvoval [Právnickou fakultu Univerzity Karlovy](#) a mediální studia na [Fakultě sociálních věd UK](#). V roce 2013 nastoupil jako právník ve společnosti MAFRA, kterou ve stejném roce zakoupil Agrofert vlastněná Andrejem Babišem. Již v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí, v čele kterého stál Babiš. Od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny. Vojtěch byl v minulosti členem ODS, ale ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako nestraník za hnutí ANO.

Již jeden ministr z Babišovy vlády byl dříve jmenován velvyslancem. Jedná se o Martina Stropnického, který od prosince 2017 do června 2018 působil jako ministr zahraničí a předtím ve vládě Lubomíra Sobotky v letech 2014 až 2017 stál v čele resortu obrany. V listopadu 2018 nastoupil jako velvyslanec v Izraeli. Na rozdíl od Vojtěcha to ale nebyl jeho první diplomatický post. V 90. letech působil jako velvyslanec v Portugalsku a později v Itálii i ve Vatikánu.

Vyslání Vojtěcha do Helsinek musí ještě schválit prezident Miloš Zeman. Prezident zpravidla s navrhovanými velvyslanci souhlasí.

Exministr Vojtěch bude zřejmě velvyslancem ve Finsku / Zprávy / Tiscali.cz [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 16.02.2021, Zdroj: tiscali.cz, RU / den: 279 577

Bývalý ministr zdravotnictví za hnutí ANO Adam Vojtěch se zřejmě stane českým velvyslancem ve Finsku. Jeho nominaci podle informací serveru

schválila minulý týden vláda. S vysláním Vojtěcha na diplomatický post v Helsinkách ještě musí souhlasit prezident Miloš Zeman. V čele ministerstva zdravotnictví stál Vojtěch od prosince 2017 do loňského září, kdy na funkci rezignoval.

Informaci o Vojtěchově nominaci na velvyslance získal web SeznamZprávy od dvou zdrojů, z nichž jeden je členem vlády. Na diplomatický post do Helsinek navrhl bývalého ministra přímo premiér Andrej Babiš (ANO), uvedl server. Podle něj se proto mezi znalci diplomatických poměrů neočekává, že by prezident s Vojtěchovým vysláním nesouhlasil.

Reakci Vojtěcha ani Babiše se webu nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat.

Vojtěch (34) vystudoval [Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze](#) a mediální studia na [Fakultě sociálních věd UK](#).

V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel deníku Mladá fronta Dnes nebo Lidové noviny), v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Andrejem Babišem, od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.

V minulosti byl členem ODS. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako nestraník za hnutí ANO.

Ministerstvo zdravotnictví řídil Vojtěch během loňské první fáze pandemie covidu-19, která bezprecedentně omezila každodenní život, volný pohyb i ekonomiku země. Pozornost i vlnu kritiky vyvolal Vojtěch řadou personálních změn, které provedl mimo jiné ve vedení fakultních nemocnic. Kritice čelil také kvůli údajně nevýhodným zakázkám ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek.

Bývalý ministr Vojtěch má být velvyslancem ve Finsku, Kmoníček skončí v USA [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: echoprime.cz, Autor: Echo24, čtk, RU / den: 129 198, Rubrika: Homepage, Události

Bývalý ministr zdravotnictví za hnutí ANO Adam Vojtěch se zřejmě stane českým velvyslancem ve Finsku. Jeho nominaci podle informací serveru SeznamZprávy schválila minulý týden vláda. S vysláním Vojtěcha na diplomatický post v Helsinkách ještě musí souhlasit prezident Miloš Zeman. V čele ministerstva zdravotnictví stál Vojtěch od prosince 2017 do loňského září, kdy na funkci rezignoval. Na místo velvyslance ve Spojených státech by zase měl nejpозději koncem roku 2022 zamířit státní tajemník ministerstva zahraničí Miloslav Stašek.

Bývalý ministr zdravotnictví za hnutí ANO Adam Vojtěch se zřejmě stane českým velvyslancem ve Finsku. Jeho nominaci podle informací serveru SeznamZprávy schválila minulý týden vláda. S vysláním Vojtěcha na diplomatický post v Helsinkách ještě musí souhlasit prezident Miloš Zeman. V čele ministerstva zdravotnictví stál Vojtěch od prosince 2017 do loňského září, kdy na funkci rezignoval. Na místo velvyslance ve Spojených státech by zase měl nejpозději koncem roku 2022 zamířit státní tajemník ministerstva zahraničí Miloslav Stašek.

Informaci o Vojtěchově nominaci na velvyslance získal web SeznamZprávy od dvou zdrojů, z nichž jeden je členem vlády. Na diplomatický post do Helsinek navrhl bývalého ministra přímo premiér Andrej Babiš (ANO), uvedl server. Podle něj se proto mezi znalci diplomatických poměrů neočekává, že by prezident s Vojtěchovým vysláním nesouhlasil.

Reakci Vojtěcha ani Babiše se webu nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat.

Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel deníku Mladá fronta Dnes nebo Lidové noviny), v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Andrejem Babišem, od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.

V minulosti byl členem ODS. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako nestraník za hnutí ANO.

Ministerstvo zdravotnictví řídil Vojtěch během loňské první fáze pandemie covidu-19, která bezprecedentně omezila každodenní život, volný pohyb i ekonomiku země. Pozornost i vlnu kritiky vyvolal Vojtěch řadou personálních změn, které provedl mimo jiné ve vedení fakultních nemocnic. Kritice čelil také kvůli údajně nevhodným zakázkám ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek.

Kmoníček skončí v USA

Novým velvyslancem v USA bude tajemník ministerstva zahraničí Miloslav Stašek. Vystřídá Hynka Kmoníčka. Uvedl to server Lidovky.cz s odkazem na diplomatické zdroje. Výměnu musí odsouhlasit prezident Miloš Zeman.

Nástup Staška na velvyslanecký post je plánován na konec příštího roku. Stašek by měl z pozice státního tajemníka pokrývat ještě české předsednictví v Evropské unii, které spadá do druhé poloviny příštího roku.

Státním tajemníkem ministerstva zahraničí se Stašek stal v roce 2017. V minulosti byl velvyslancem v Egyptě a v Indii, kde také vystřídal Kmoníčka. Od roku 2015 působí na ústředí české diplomacie, kde nejprve vedl odbor ekonomické diplomacie, od roku 2016 pak působil jako náměstek ministra pro řízení ekonomicko-provozní sekce.

Bývalý ministr zdravotnictví za hnutí ANO Adam Vojtěch se zřejmě stane českým velvyslancem ve Finsku. Jeho nominaci podle informací serveru Seznam Zprávy schválila minulý týden vláda. S vysláním Vojtěcha na diplomatický post v Helsinkách ještě musí souhlasit prezident Miloš Zeman. V čele ministerstva zdravotnictví stál Vojtěch od prosince 2017 do loňského září, kdy na funkci rezignoval.

Informaci o Vojtěchově nominaci na velvyslance získal web Seznam Zprávy od dvou zdrojů, z nichž jeden je členem vlády. Na diplomatický post do Helsinek navrhl bývalého ministra přímo premiér Andrej Babiš (ANO), uvedl server. Podle něj se proto mezi znalci diplomatických poměrů neočekává, že by prezident s Vojtěchovým vysláním nesouhlasil.

Reakci Vojtěcha ani Babiše se webu nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat.

Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**. V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel deníku Mladá fronta Dnes nebo Lidové noviny), v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Andrejem Babišem, od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.

Od roku 2012 byl členem ODS, o dva roky později členství pozastavil a v roce 2018 mu ho strana zrušila kvůli podpoře KSČM druhé Babišově vládě. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako neustraník za hnutí ANO.

Ministerstvo zdravotnictví řídil Vojtěch během loňské první fáze pandemie covidu-19, která bezprecedentně omezila každodenní život, volný pohyb i ekonomiku země. Pozornost i vlnu kritiky vyvolal Vojtěch řadou personálních změn, které provedl mimo jiné ve vedení fakulturních nemocnic. Kritice čelil také kvůli údajně nevýhodným zakázkám ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek.

Ostuda pro diplomacii, zní z opozice

Vojtěchovo plánované velvyslanecké angažmá kritizují někteří opoziční politici. "Já myslím, že se v diplomacii Adam Vojtěch už naplno osvědčil. Diplomacii rektálního alpinismu zvládl. Obstál i v náročném zkoušce řekněte jméno a nebojí se nebyť slušný. Všechny základní předpoklady, aby prošel vládní nominací a podpisem prezidenta tak splňuje," napsal na Twitter předseda lidovců Marian Jurečka.

Podle šéfky TOP 09 Markéty Pekarové Adamové jde o odměnu Vojtěchovi za oddanost premiéru Andreji Babišovi. "Jemu je líp, nám zase o něco hůř," uvedla.

Poslanec Pirátů Jan Lipavský na Twitteru napsal, že podle něj nemá bývalý ministr pro diplomatický post žádnou kompetenci a jeho jmenování považuje za ostudu. "Za uplynulé 3 roky jsem od něj nezaznamenal žádný výstup k zahraniční politice. Jeho působení ve Finsku bude výsměchem všem kariérním diplomatům v Černínském paláci," prohlásil poslanec.

"Kam se podělo heslo ANO: 'Zrušme trafiky'? Tam, kam dodržování kariérního řádu diplomatů. Mezi plané sliby a výsměch voličům," uvedla poslankyně ODS Jana Černochová.

Video: Strategie očkování? Prymula neměl prostor, odchodu z ministerstva nelituji, říká Vojtěch

Foldynův asistent dostal od soudu pokutu za podněcování k nenávisti. Psal, že je potřeba posílat lodě s migranty ke dnu [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Lukáš Prchal, RU / den: 54 671, Rubrika: Česko

Soud nepravomocně potrestal asistenta poslance Jaroslava Foldyny Michala Krafta. Uznal ho vinným z podněcování k nenávisti a to kvůli jeho protimigrantským článkům. Kraft má buď zaplatit pokutu, nebo nastoupit na dva měsíce do vězení.

Asistent poslance Jaroslava Foldyny Michal Kraft byl odsouzen. Soudkyně Okresního soudu pro Prahu-západ Krafta uznal vinným z podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod.

„Byl uznán vinným a byl mu uložen peněžitý trest ve výši 30 tisíc korun. Pokud pokutu nezplatí nastoupí do vězení na šedesát dní,“ potvrdila Deníku N mluvčí soudu Jana Špotová s tím, že Kraft se může proti rozsudku odvolat.

Poté, co na Kraftův článek s názvem „Je budoucnost Evropy islámská?“ upozornil v roce 2019 Deník N, začalo se jím zabývat Nejvyšší státní zastupitelství v Brně a policie. Foldyna, který loni opustil ČSSD a stal se členem poslaneckého klubu SPD, dříve řekl, že sice s některými názory svého asistenta nesouhlasí, text mu ale nevadí.

„Poslat lodě ke dnu“

Kraft v článku vyzývá k perzekucím lidí, které označuje za příslušníky „invazní kultury“ nebo „invazní etnikum“. Z kontextu článku vyplývá, že jde o muslimy. „Souběžně probíhajícím krokem musí být okamžitá deportace všech příslušníků invazní kultury zpět do zemí jejich původu nebo kamkoli jina,“ píše.

Foldynův asistent v něm navrhuje útočit kulometry na čluny s uprchlíky na moři. „Lokalizovat lodě s migranty a poslat je ke dnu je z vojenského hlediska triviální záležitostí, která by se dala pojmout jako cvičení kadetů prvního ročníku vojenských škol. S několika helikoptéry a rychlými čluny vyzbrojenými kulometry a kamerami jde o misi, která by trvala řádově týdny, maximálně měsíce,“ navrhuje Kraft.

Podle Kraftova článku by měly evropské země dále vysídlit muslimy včetně těch, kteří mají občanství. „Souběžně probíhajícím krokem musí být okamžitá deportace všech příslušníků invazní kultury zpět do zemí jejich původu nebo kamkoli jina,“ píše autor. „Toto opatření se bude týkat celého invazního etnika bez ohledu na státní občanství, a dá se tak přirovnat k situaci po 2. světové válce a realizaci Benešových dekretů,“ navrhuje. Kdo nebude chtít odejít, má být podle něj přinucen. „Čím dál rychleji se dostáváme do bodu, kdy odsun nebude moci proběhnout jinak než prostřednictvím plošné a důrazné perzekuce,“ stojí v textu dále.

Svůj text zveřejnil na webu České společnosti pro civilizační studia. Jde o spolek propagující konspirační teorii, podle níž je migrace do Evropy ve skutečnosti islámskou invazí. Založil ho sociolog Petr Hampl, který patří k nejznámějším tvářím české xenofobní a antiislámské scény. Kromě něj ve spolku figurují další známí zastánci podobných názorů, například Petr Žantovský, Benjamin Kuras nebo Michal Semín.

Podle Jana Charváta, experta na extremismus z [Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy](#), článek silně dehumanizuje muslimy a imigranty. „Dehumanizace nepřítele umožňuje proti němu použít takové techniky, které bychom za normálních okolností nepoužili – zde střelení na čluny a následnou plošnou perzekuci všech muslimů a jejich odsun z Evropy,“ řekl loni Deníku N Charvát.

Trestním příkazem potrestal soud před dvěma lety například bývalého tajemníka SPD Jaroslava Staníka, který ve sněmovní restauraci pronášel rasistické výroky. Staník ale proti němu podal odpor a nakonec při veřejném líčení dostal roční podmínku.

Adam Vojtěch má být velvyslancem ve Finsku. Výsměch, odměna za oddanost, říká opozice [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 16.02.2021, Zdroj: czpravy.cz RU / den: 26 751

Informaci o Vojtěchově nominaci na velvyslance získal web Seznam Zprávy od dvou zdrojů, z nichž jeden je členem vlády.

Na diplomatický post do Helsinek navrhl bývalého ministra přímo premiér Andrej Babiš (ANO), uvedl server. Podle něj se proto mezi znalci diplomatických poměrů neočekává, že by prezident s Vojtěchovým vysláním nesouhlasil.

Reakci Vojtěcha ani Babiše se webu nepodařilo sehnat. Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) serveru pouze řekl, že informaci nemůže komentovat.

Vojtěch (34) vystudoval **Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze** a mediální studia na **Fakultě sociálních věd UK**.

V letech 2013 až 2014 působil jako právník ve společnosti MAFRA (mj. vydavatel deníku Mladá fronta Dnes nebo Lidové noviny), v červnu 2014 se stal tajemníkem na ministerstvu financí vedeném Andrejem Babišem, od září 2016 byl členem správní rady Všeobecné zdravotní pojišťovny.

V minulosti byl členem ODS. Ve volbách do Poslanecké sněmovny v říjnu 2017 byl zvolen poslancem v Jihočeském kraji jako neustraník za hnutí ANO.

Ministerstvo zdravotnictví řídil Vojtěch během loňské první fáze pandemie covidu-19, která bezprecedentně omezila každodenní život, volný pohyb i ekonomiku země. Pozornost i vlnu kritiky vyvolal Vojtěch řadou personálních změn, které provedl mimo jiné ve vedení fakultních nemocnic. Kritice čelil také kvůli údajně nevýhodným zakázkám ministerstva zdravotnictví na nákup ochranných pomůcek.

Ostuda pro diplomacii, zní z opozice

Vojtěchovo plánované velvyslanecké angažmá kritizují někteří opoziční politici. "Já myslím, že se v diplomacii Adam Vojtěch už naplno osvědčil. Diplomacii rektálního alpinismu zvládl. Obstál i v náročné zkoušce řekněte jméno a nebojí se nebyt slušný.

Všechny základní předpoklady, aby prošel vládní nominací a podpisem prezidenta tak splňuje," napsal na Twitter předseda lidovců Marian Jurečka.

Podle šéfky TOP 09 Markéty Pekarové Adamové jde o odměnu Vojtěchovi za oddanost premiéru Andreji Babišovi. "Jemu je líp, nám zase o něco hůř," uvedla.

Poslanec Pirátů Jan Lipavský na Twitteru napsal, že podle něj nemá bývalý ministr pro diplomatický post žádnou kompetenci a jeho jmenování považuje za ostudu. "Za uplynulých 3 roky jsem od něj nezaznamenal žádný výstup k zahraniční politice. Jeho působení ve Finsku bude výsměchem všem kariérním diplomatům v Černínském paláci," prohlásil poslanec.

"Kam se podělo heslo ANO: 'Zrušme trafiky'? Tam, kam dodržování kariérního řádu diplomatů. Mezi plané sliby a výsměch voličům," uvedla poslankyně ODS Jana Černochová.

Vídeo: Strategie očkování? Prymula neměl prostor, odchodu z ministerstva nelituji, říká Vojtěch

Adam Vojtěch má být velvyslancem ve Finsku. Výsměch, odměna za oddanost, říká opozice

Od března by nemusel být potřeba nouzový stav

TISK, Datum: 17.02.2021, Zdroj: Madá fronta DNES, Strana: 2, Autor: Alžběta Šimková, Vydáno: 110 377, Prodáno: 91 789, Čtenost: 453 105, Rubrika: Z domova

PRAHA Po včerejším jednání lídrů opozičních stran s vládou je šance, že na konci února, kdy končí nouzový stav, nebude potřeba jeho prodloužení. Výraznou změnou by mohlo být přijetí takzvaného pandemického zákona. Sněmovna by ho mohla projednat už zítra.

Podle ministra vnitra Jana Hamáčka se ministerstvo zdravotnictví do té doby pokusí vypořádat připomínky opozice. „Cílem je projednat pandemický zákon ve čtvrtek, na tom panovala shoda,“ řekl Hamáček. Návrh schválený vládou v pondělí dává ministru zdravotnictví pravomoc zavřít obchody, hospody, bazény, školy, omezit shromažďování a nově navrhnout zastavit veřejnou dopravu. „Jestli tady bude pandemický zákon, tak není důvod prodloužovat nouzový stav,“ řekl předseda STAN Vít Rakušan.

Předmětem debat nyní je, jak přesně bude zákon vypadat. „Rýsuje se shoda na postupu, jak se bude schvalovat pandemický zákon,“ uvedl šéf ODS Petr Fiala.

Opozice na schůzku přišla se sedmi návrhy, jak bojovat s pandemií, než bude proočkováná populace, a jak pandemický zákon upravit. Návrhy se týkaly návratu dalších žáků do škol nebo testování ve firmách.

Opozici chybí možnost kontroly

K zákonu měli opoziční lídři několik výhrad. Předně v něm postrádali parlamentní kontrolu a řešení otázky kompenzací vůči lidem či podnikatelům, kteří by byli opatřeními ovlivněni.

„Sněmovna by měla mít pravomoc pandemický stav zrušit, tak jak je to standardní u nouzového stavu. Není možné dát takto výrazné pravomoci do rukou jednoho člověka. Jsme přesvědčeni, že by tady kontrola měla být,“ míní lidovecký poslanec Marek Výborný. Opoziční strany proto své připomínky předaly ministerstvu zdravotnictví, které se k nim mělo vyjádřit ještě během včerejšího večera.

K dalšímu projednání by se strany měly vrátit opět dnes večer, aby se zákonem mohla ve čtvrtek zabývat Sněmovna. Podle šéfa Pirátů Ivana Bartoše by při vstřícném jednání mohla být dohoda brzy hotová. „Pokud se domluvíme na připomínkách a pozměňovacích návrzích, bude možné pandemický zákon schválit rychle,“ potvrzuje Bartoš. Politologové chválí, že vláda a opozice našly společnou řeč.

„Bude určitě dobře, pokud vláda a opozice naleznou shodu. Ale přece jen bych počkal na definitivní výsledek,“ komentuje jednání politolog z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy** Josef Mlejnek. „A důležitá bude nejen shoda, ale i konkrétní podoba pandemického zákona,“ upozorňuje politolog Mlejnek.

Sociolog Martin Buchtík: Víze pro občany. Proč je krize spíš než příležitost snaha hodně neztratit? [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 17.02.2021, Zdroj: ČRo - plus.cz RU / den: 88 206, Rubrika: Aktuální dění

Martin Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM, je členem občanské iniciativy KoronERV-20. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd na Univerzitě Karlově**, dříve řídil Centrum pro **výzkum** veřejného mínění a tým sociálního a politického **výzkumu** ve společnosti Median. Jak pandemie zamávala s českou společností? A kudy podle něj vede cesta z krize?

S vizemi to nemám jednoduché. Nepřichází ke mně samy. Často nepřichází vůbec. Pro mě tak vize znamená především říct, z jaké situace a argumentů vycházím a jaké jsou podmínky pro její dosažení. Po dnech strávených analýzami je vlastně vize jenom třešničkou na dortu. Bez popisu cesty to ovšem nejde. Podíval jsem se nejprve na to, jaká je situace nyní.

Na podzim jsme pro Český rozhlas realizovali **výzkum**, který se díval na to, jak se společenské třídy vyrovnávají se současnou krizí. Výsledky dobře ukazují, jak na tom jsme.

Průzkum si můžete přečíst [zde](#):

To hlavní je, že současná krize prostupuje všemi patry společnosti, byť různě. Krize je spíše snaha neztratit hodně než nějaká velká příležitost, kterou každý trochu schopný člověk dokáže využít. Různé dopady se jen obtížně přiřazují konkrétní skupině obyvatel a to znesnadňuje cílení případných opatření, která mají za úkol tyto dopady zmírnit.

Můžeme říct, že ve většině případů je pozitivní hodnocení, ať už se díváme na jakoukoliv oblast života, jen ojedinělé a o příležitostech se nedá hovořit. Společnost a jednotlivé skupiny v ní se krizi spíše snaží přečkat, dokud se nevrátíme do zaběhlých kolejí. Víme ale, že koleje povedou trochu jinou krajinou než před epidemií. Spíše než využít otevřených příležitostí se v podstatě všechny skupiny obyvatel napříč společenskými třídami, věkem, vzděláním nebo bydlištěm snaží, aby neztratily příliš.

Mnohem víc než věk určuje prožívání současné situace životní fáze, ve které jsme. Lidé v důchodu se více obávají o své zdraví, museli omezit kontakt s nejbližšími. Ale změny v trávení volného času nebo ekonomické situaci pociťují relativně méně než ostatní skupiny.

Mladí lidé se nemají skvěle, přestože ovládají technologie. Silně prožívají, že musí měnit způsob trávení volného času, nevidají své kamarády, musí korigovat své životní plány.

Lidé s dětmi ve školním věku zase řeší nároky distanční výuky. Desítky tisíc lidí ze vzdělávacího systému vypadávají úplně.

Pokud máte malé úspory, budou se dále ztenčovat, pokud máte nízký příjem, více pociťujete obavy z toho, že přijdete o práci. To platí zvláště, pokud ve svém okolí nemáte lidi, na které se můžete za každé situace spolehnout.

Je známý fakt, že lidé pracující v různých oborech jsou zasaženi různou mírou a ekonomicky více než ekonomicky neaktivní skupiny společnosti. V datech však zřetelně vidíme, že krize zasahuje mnohem širší spektrum pracujících než jen ty, kteří pracují ve službách, pohostinství, wellness nebo cestovním ruchu. Je zřejmé, že zasáhla i celé dodavatelské řetězce včetně dopravy, ale také vyšších manažerských pozic, menších podnikatelů a ředitelů firem.

Průběžný účet je celkem jasný. Existenčně je epidemií zasaženo je 15 procent lidí. Buď přišli o práci, mají vážné zdravotní problémy, prožívají výrazný stres ze sociální izolace, zemřel jim někdo blízký nebo se fakticky skoro rok neúčastní výuky. Patnáct procent se zdá málo, ale je to asi 1,5 milionu lidí. To je jako Jičín, Svitavy, Benešov, Rakovník, Hlučín, Chodov, Aš, Česká Třebová, Varnsdorf a Mariánské Lázně dohromady. Ovšem krát deset.

Měli jsme odkud klesat

Jsme nepochybně v nepříznivé situaci, jejíž následky budeme cítit ještě několik let.

V celkovém pohledu ji zvládneme dobře, i když se o tom nemluví. Nedošlo k panice, stát a jeho instituce fungují na zhruba stejné úrovni jako před krizí, nezaměstnanost, byť částečně uměle držena nízkou různými kompenzačními programy, za rok vzrostla ze tří na 4,3 procenta. Epidemie zastihla společnost v nejlepší ekonomické kondici, kterou naše země pamatuje, takže je odkud klesat. Byť to dlouho nevydrželo, lidé ukázali, že se v kritický moment umí semknout.

Nesmíme ale ani na chvíli zapomínat na to, že velké množství lidí pomoc nejen potřebuje, ale také si ji zaslouží. Nechat statisíce lidí v bídě, neustálém stresu a pocitu opuštění a odvržení se totiž v pár letech vrátí v podobě nástupu politických sil, jejichž obludnost si dokážeme jen obtížně představit.

Očkování a volby

Nejbližší vývoj naší společnosti ovlivní dvě vzájemně propojené události: očkování a volby.

U očkování můžeme čekat, že nebude probíhat nějak zvlášť rychle, ale během tohoto roku bychom měli jeho kritickou část zvládnout. Průběh očkování můžeme odvodit z vývoje nejen v posledním roce.

Naši čelní představitelé jsou jistě zkušenější a schopnější, jejich povaha je ale vede k tomu řešit situaci ze dne na den a výrazně centralizovat jakékoliv rozhodování. To nepochybně pomáhá řešit nenadálé krize a také poptávku veřejnosti po okamžitých odpovědích. Na druhé straně se v detailu často ztrácí strategické dlouhodobé směřování a vytváří se nové problémy. Ty zvládneme mimo jiné díky extrémnímu úsilí jednotlivců a různých profesních společenství, které tu asi nemusím jmenovat.

To se spíše nezmění, nedávno oznámené zrušení stávajících volebních pravidel a probíhající volební kampaň v rámci boje o voliče neumožní stranám hledat konsensuální řešení problémů. Volby proběhnou v době, kdy epidemická situace nebude vyřešená.

Vládní strany tedy nemají možnost kampaň postavit na tom, že situaci zvládnou. Opozice jim k tomu ostatně nejspíš také nedá příležitost. Krize a dílčí drobné kroky se s velkou pravděpodobností stanou součástí kampaně. To utvrdí všeobecnou nedůvěru veřejnosti.

Samotné volby, jak ukazují současné volební modely a trendy, nejspíš nevynesou na výsluní žádnou extrémní politickou sílu. Vláda ale bude vznikat pomalu a těžko, nebude mít pohodlnou většinu, bude řešit epidemickou situaci a její ekonomické následky. Jednoznačně bude dělat řadu nepopulárních kroků. Určitě nepřinese tolik potřebné reformy, jako je ta daňová nebo důchodová, příliš nepokročí v řešení problému změny klimatu a proměny naší krajiny. Jejím motorem bude řešit následky epidemie spíše než se dívat do budoucnosti. A to bohužel přispěje k síle problémů, které nás čekají. Oteplování planety nebo stárnutí populace jsou procesy, které se bez pochybností dějí a jejich řešení je nezbytné.

Možná to vše vyznívá příliš negativně, ale situace beznadějná rozhodně není, česká společnost stále funguje. Jistě, někdy až navzdory všeobecné frustraci a rozčarování. A i když si občas říkáme, jak je to vůbec možné

Takhle totiž vypadá krize. Je úmorná a ubíjející. Nestojí na hrdinském rozhodnutí, schopnosti udělat velkou oběť, což si často odnášíme z filmů a knih. Cestu z krize nezařídí hrdina, objevený státník nebo zázračná dívka, která v sobě objevila dosud neviděné magické schopnosti. Je to na nás všech. Na společnosti, které každý přispíváme, i když nefunguje bez ztráty kytičky.

Pokud nebudeme hledat dokonalost, budeme se snažit porozumět jiným věkovým generacím a nenecháme svému osudu skupiny lidí, kteří naši podporu z různých důvodů potřebují, budeme na tom dobře. A když se příležitostně alespoň maličko budeme chystat na krize, které v budoucnu přijdou, bude to úplně vynikající.

Poslechněte si Vizi z krize Martina Buchtíka v jeho podání.

KOMENTÁŘ: Proč se obchody i služby mohou klidně otevřít - Thomas Kulidakis [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 17.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124

Idealismus má ve světě jistě své místo. Je ale zároveň potřeba se na věci dívat ne tak, jak bychom si přáli, aby byly, ale jak jsou, bez okolků a příkras. Tímto prizmatem, obzvláště v případě držitelů moci, je vhodné nahlížet na návrh ministra průmyslu a obchodu Karla Havlíčka otevřít obchody.

Je totiž na čase si přiznat, že neustálé udržování lockdownu zatím nedosáhlo kýžených výsledků. Virus se podle statistik šíří dál, best in covid už v podstatě jsme a po dlouhých měsících uzávěrů se situace nezlepší. Pokračování naplňuje Einsteinovu definici šílenství, tedy děláni stále stejné věci s očekáváním jiného výsledku.

Není vhodná doba hledat viníka aktuálního stavu, ukazovat prstem a podobně. Vláda si s opozicí může podat ruce, protože každý z politických bloků měl od loňského března období prosazování rozvolnění. Stejně tak vinění vlády občany a občanů vládou je hádka ve slepé uličce, protože v tom jedou všichni stejně.

Projevuje se to kupříkladu v případě zmíněných obchodů, ale také služeb a pohostinství. Je veřejné tajemství, že v konečném důsledku se ke zboží různě dostat dá, mírně či více konspirativním způsobem se dá dostat ke službám kadeřnickým, fitness i službám jiným. Dá se zajít i na pivo a jídlo, ovšem způsobem nanejvýš konspiračním. Z hlediska šíření covidu-19 se těžko dá chápat, že je o tolik nebezpečnější jít se nechat ostříhat nebo si koupit oblečení, než jít pro potraviny do supermarketu nebo menšího obchodu.

Havlíčkův návrh, pochopitelně podporovaný patřičnými sektorovými svazy, už celkem očekávaně narazil na odpor epidemiologů a nejvíce vyděšené veřejnosti. Jako úlitba výše zmíněným jsou tedy zařazena hygienická opatření, včetně kvalitních respirátorů pro obsluhu, dezinfekce, omezeného množství nakupujících podle rozlohy provozovny. Na tom není nic špatného. Mýt si ruce, by měl být základní návyk i bez covidu-19. A úklid provozoven také.

Další ústupek je návrh, že by to vše bylo na zkoušku. Kdyby věci šly špatně, mohlo by se „zatáhnout za brzdu“. To by pořádně zabrnkalo na nervy nejen prodejcům i jejich zaměstnancům. Na druhou stranu, bylo by čtrnáctidenní otevření potěchou pro obyvatele, kteří by si legálně mohli doplnit nezbytné oblečení. V případě otevření služeb by si mohli také legálně zastříhnout vlas či vous, posílit imunitu cvičením i jinde, než venku či pokoutně uvnitř.

Ostatně, už víme, že covid-19 je nejvíce nebezpečný pro určitou skupinu osob. Některé vakcíny i přes zpackané nákupy řízené Bruselem v České republice jsou, takže se rizikové skupiny očkují. Pro ty ohrožené nejvíce, kteří by to potřebovali, premiér Andrej Babiš slíbil do konce února pořídit experimentální lék Bamlanivimab od americké společnosti Eli Lilly. Má zmírnit nejzávažnější příznaky a je pro nejvíce ohrožené.

Lidé, kteří se viru nejvíce obávají, si dávají pozor a dávat si pozor budou i nadále. Lidé, kteří se obávají méně, stejně více pozor dávat nebudou. Je třeba přestat si lhát do kapsy a přiznat si, že zachraňovat lidi proti jejich vůli jde jen po určitou omezenou dobu, jejíž čas se naplnil. Může to skončit zle, a pokud skončí, lidé si budou dávat pozor o to víc a dobrovolně. Ale zkusit by se to mělo, protože je dost dobře možné, že se příliš nezmění.

Thomas Kulidakis

Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. Absolvoval také studium politologie a řečtiny na univerzitách v Řecku.

V komentářích se zaměřuje nejen na českou domácí politiku, Evropskou unii a oblast Balkánu.

Působí jako komentátor Českého rozhlasu Plus a publikuje v odborném tisku. V minulosti spolupracoval na mezinárodních vědeckých projektech Univerzity Karlovy v Praze a byl odborným konzultantem u některých dokumentů.

Více o autorovi

Komentáře autora

Dokud není lockdown naprostý, což evidentně nikdo nechce, míjí se účinkem. Uvolňovat se rozhodly i jiné státy, sousedním Polskem počínaje, Itálií, Španělskem, Bulharskem, Chorvatskem a Slovinskem konče. Čas nazrá i v České republice.

[Vize pro občany sociologa Martina Buchtíka: Proč je krize spíše než příležitost snaha hodně neztratit?](#) [URL](#)

Martin Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM, je členem občanské iniciativy KoronaNERV-20. Jak pandemie zamávala s českou společností? A kudy podle něj vede cesta z krize?

Jiří Skuhrovec

Sociolog Martin Buchtík: Vize pro občany. Proč je krize spíš než příležitost snaha hodně neztratit?

Poslechněte si úvahu sociologa Martina Buchtíka pro podcastovou sérii Českého rozhlasu Plus a serveru iROZHLAS.cz

00:00 / 00:00

PŘEPIS ~

/

Martin Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd na Univerzitě Karlově**, dříve řídil Centrum pro **výzkum** veřejného mínění a tým sociálního a politického **výzkumu** ve společnosti MEDIAN. Je členem občanské iniciativy KoronaNERV-20. Jak pandemie zamávala s českou společností? A kudy podle něj vede cesta z krize?

Foto: Michaela Danelová (iROZHLAS.cz)

Podcast Vize z krize vychází každé pondělí, středu a pátek v 10.00 na adrese irozhlas.cz.

Máte nějaký tip? Psát nám můžete na adresu irozhlas@rozhlas.cz.

S vizemi to nemám jednoduché. Nepřichází ke mně samy. Často nepřichází vůbec. Pro mě tak vize znamená především říct, z jaké situace a argumentů vycházím a jaké jsou podmínky pro její dosažení. Po dnech strávených analýzami je vlastně vize jenom třešničkou na dortu. Bez popisu cesty to ovšem nejde. Podíval jsem se nejprve na to, jaká je situace nyní.

Na podzim jsme pro Český rozhlas realizovali **výzkum**, který se díval na to, jak se společenské třídy vyrovnávají se současnou krizí. Výsledky dobře ukazují, jak na tom jsme.

To hlavní je, současná krize prostupuje všemi patry společnosti, byť různě. Krize je spíše snaha neztratit hodně než nějaká velká příležitost, kterou každý trochu schopný člověk dokáže využít. Různé dopady se jen obtížně přiřazují konkrétní skupině obyvatel a to znesnadňuje cílení případných opatření, která mají za úkol tyto dopady zmírnit.

Podcast hledající cesty, jak současnou situaci kolem pandemie koronaviru změnit ve výzvu. Přinese inspirativní vize 21 českých osobností pro následující rok 2021. Ve svých krátkých esejích nabídnou zajímavé cesty, kterými se Česká republika může po odeznění pandemie ubírat. Mezi tématy jsou budoucnost školství, péče o seniory, život ve městech, cestování, klima a mnoho dalších.

Můžeme říct, že ve většině případů je pozitivní hodnocení, ať už se díváme na jakoukoliv oblast života, jen ojedinělé a o příležitostech se nedá hovořit. Společnost a jednotlivé skupiny v ní se krizi spíš snaží přečkat, dokud se nevrátíme do zaběhlých kolejí. Víme ale, že koleje povedou trochu jinou krajinou než před epidemií. Spíš než využít otevřených příležitostí se v podstatě všechny skupiny obyvatel napříč společenskými třídami, věkem, vzděláním nebo bydlištěm snaží, aby neztratily příliš.

Mnohem víc než věk určuje prožívání současné situace životní fáze, ve které jsme. Lidé v důchodu se více obávají o své zdraví, museli omezit kontakt s nejbližšími. Ale změny v trávení volného času nebo ekonomické situaci pociťují relativně méně než ostatní skupiny. Mladí lidé se nemají skvěle, přestože ovládají technologie. Silně prožívají, že musí měnit způsob trávení volného času, nevidají své kamarády, musí korigovat své životní plány. Lidé s dětmi ve školním věku zase řeší nároky distanční výuky. Desítky tisíc lidí ze vzdělávacího systému vypadávají úplně.

Pokud máte malé úspory, budou se dále ztenčovat, pokud máte nízký příjem, více pociťujete obavy z toho, že přijdete o práci. To platí zvláště, pokud ve svém okolí nemáte lidi, na které se můžete za každé situace spolehnout.

Je známý fakt, že lidé pracující v různých oborech jsou zasaženi různou mírou a ekonomicky více než ekonomicky neaktivní skupiny společnosti. V datech však zřetelně vidíme, že krize zasahuje mnohem širší spektrum pracujících než jen ty, kteří pracují ve službách, pohostinství, wellness nebo cestovním ruchu. Je zřejmé, že zasáhla i celé dodavatelské řetězce, včetně dopravy, ale také vyšších manažerských pozic, menších podnikatelů a ředitelů firem.

Průběžný účet je celkem jasný. Existenčně je epidemií zasaženo je 15 % lidí. Buď přišli o práci, mají vážné zdravotní problémy, prožívají výrazný stres ze sociální izolace, zemřel jim někdo blízký nebo se fakticky skoro rok neúčastní výuky. Patnáct procent se zdá málo, ale je to asi 1,5 milionu lidí. To je jako Jičín, Svitavy, Benešov, Rakovník, Hlučín, Chodov, Aš, Česká Třebová, Varnsdorf a Mariánské Lázně dohromady. Ovšem krát deset.

Jsme nepochybně v nepříznivé situaci, jejíž následky budeme cítit ještě několik let. V celkovém pohledu ji zvládáme dobře, i když se o tom nemluví. Nedošlo k panice, stát a jeho instituce fungují na zhruba stejné úrovni jako před krizí, nezaměstnanost, byť částečně uměle držená nízkou různými kompenzačními programy, za rok vzrostla ze 3 na 4,3 procenta.

Epidemie zastihla společnost v nejlepší ekonomické kondici, kterou naše země pamatuje, takže je odkud klesat. Byť to dlouho nevydrželo, lidé ukázali, že se v kritický moment umí semknout. Nesmíme ale ani na chvíli zapomínat na to, že velké množství lidí pomoc nejen potřebuje, ale také si ji zaslouží. Nechat statisíce lidí v bídě, neustálém stresu a pocitu opuštění a odvržení se totiž v pár letech vrátí v podobě nástupu politických sil, jejichž obludnost si dokážeme jen obtížně představit.

Nejbližší vývoj naší společnosti ovlivní dvě vzájemně propojené události: očkování a volby. U očkování můžeme čekat, že nebude probíhat nějak zvlášť rychle, ale během tohoto roku bychom měli jeho kritickou část zvládnout. Průběh očkování můžeme odvodit z vývoje nejen v posledním roce. Naši čelní představitelé jsou jistě zkušenější a schopní, jejich povaha je ale vede k tomu řešit situaci ze dne na den a výrazně centralizovat jakékoliv rozhodování.

To nepochybně pomáhá řešit nenadálé krize a také poptávku veřejnosti po okamžitých odpovědích. Na druhé straně se v detailu často ztrácí strategické dlouhodobé směřování a vytváří se nové problémy. Ty zvládneme mimo jiné díky extrémnímu úsilí jednotlivců a různých profesních společenství, které tu asi nemusím jmenovat.

Martin Buchtík

Martin Buchtík je sociolog a ředitel ústavu STEM. Doktorské studium absolvoval na **Fakultě sociálních věd na Univerzitě Karlově**, dříve řídil Centrum pro **výzkum** veřejného mínění a tým sociálního a politického **výzkumu** ve společnosti MEDIAN. Je členem občanské iniciativy KoroNERV-20.

To se spíš nezmění, nedávno oznámené zrušení stávajících volebních pravidel a probíhající volební kampaň v rámci boje o voliče neumožní stranám hledat konsensuální řešení problémů. Volby proběhnou v době, kdy epidemická situace nebude vyřešená. Vládní strany tedy nemají možnost kampaň postavit na tom, že situaci zvládnou. Opozice jim k tomu ostatně nejspíš také nedá příležitost. Krize a dílčí drobné kroky se s velkou pravděpodobností stanou součástí kampaně. To utvrdí všeobecnou nedůvěru veřejnosti.

Samotné volby, jak ukazují současné volební modely a trendy, nejspíš nevynesou na výsluní žádnou extrémní politickou sílu. Vláda ale bude vznikat pomalu a těžko, nebude mít pohodlnou většinu, bude řešit epidemickou situaci a její ekonomické následky. Jednoznačně bude dělat řadu nepopulárních kroků. Určitě nepřinese tolik potřebné reformy, jako je ta daňová nebo důchodová, příliš nepokročí v řešení problému změny klimatu a proměny naší krajiny. Jejím motorem bude řešit následky epidemie spíš než se dívat do budoucnosti.

A to bohužel přispěje k síle problémů, které nás čekají. Oteplování planety nebo stárnutí populace jsou procesy, které se bez pochybností dějí a jejich řešení je nezbytné. Možná to vše vyznívá příliš negativně, ale situace beznadějná rozhodně není, česká společnost stále funguje. Jistě, někdy až navzdory všeobecné frustraci a rozčarování. A i když si občas říkáme, jak je to vůbec možné.

Takhle totiž vypadá krize. Je úmorná a ubíjející. Nestojí na hrdinském rozhodnutí, schopnosti udělat velkou oběť, což si často odnášíme z filmů a knih. Cestu z krize nezařídí hrdina, objevený státník nebo zázračná dívka, která v sobě objevila dosud neviděné magické schopnosti. Je to na nás všech. Na společnosti, které každý přispíváme, i když nefunguje bez ztráty kytičky.

Pokud nebudeme hledat dokonalost, budeme se snažit porozumět jiným věkovým generacím a nenecháme svému osudu skupiny lidí, kteří naši podporu z různých důvodů.

MÍT, ČI NEMÍT

TISK, Datum: 17.02.2021, Zdroj: FINMAG, Strana: 120, Autor: Martin Vnas, Vytlačeno: 9 000, Rubrika: Byznysplán

Německé studie říkají, že za deset let bude 40 procent aut na tamních silnicích pronajatých. Adam Szabó, CEO českého startupu Driveto, zkouší o výhodách flexibilního nájmu přesvědčit konzervativní Čechy.

* V nabídce nemáte jen klasické operativní leasingy, ale taky službu, které říkáte flexibilní pronájem. Tu teď propagujete víc. V čem je rozdíl?

Flexibilní pronájem je vlastně operativní leasing bez závazků. Vy nám zaplatíte jednorázový nevratný poplatek ve výši 1,9násobku měsíční splátky a díky tomu můžete auto kdykoli vrátit. Nejste vázáni žádným pevně daným smluvním obdobím, takže když se změní vaše ekonomická situace, nemusíte za sebou táhnout rok nebo dva smluvního závazku. Startovacím poplatkem si zkrátka kupujete totální svobodu vrátit nám auto, kdykoliv se vám to bude hodit. V ceně měsíčního pronájmu je pojištění, zařízení zimních pneumatik, dálniční známka a klasické servisní prohlídky.

* Co se stane, když mi auto ukradnou nebo ho nabourám?

Všechna naše auta jsou pojištěná proti krádeži nebo totální havárii, takže se není čeho bát. Zatím nám ale nikdo žádné auto neukradl. První pravidlo, které říkáme všem, zní, jakmile má auto nějaký problém, okamžitě zvedněte telefon a volejte na naši zákaznickou linku. Když nejste viníkem nehody, dostanete od nás co nejrychleji náhradní auto. Když nehodu zaviníte vy, auto vám bohužel nedáme, ale vždycky se snažíme pomoci jinak. Nejhorší situace nastanou, když se zákazník rozhodne problém řešit po vlastní ose.

* Jste firma, která má drtivou většinu procesů online – výběr auta, zaslání dokumentů, podpis smlouvy, se zákazníkem se obvykle potkáváte až při předání klíčků. Člověka napadne, že to loni musela být výhoda. Neklesla ale nakonec kvůli lockdownům, home officům a snaze šetřit poptávka po operativním leasingu a pronájmech automobilů tolik, že bylo nakonec úplně jedno, jak propracovanou nabídku máte?

Kdyby to tak bylo, rok 2020 bychom nepřežili. Jenže když se v březnu zavřely autobazary a dealerství a automobilky přestaly vyrábět, my se stali jedinou rychlou cestou, jak se dostat k autu. Do tramvaje nebo vlaku se v té době nechtělo nikomu, ale lidé,

kteří kvůli svému podnikání museli zůstat mobilní, bylo dost. Takže potřebovali auto okamžitě. To pro nás byla taky novinka. Nakonec jsme zrušili i vyzvedávání aut u nás ve firmě. Sídlíme v Praze-Karlíně a lidi nechtěli podnikat ani tu jedinou cestu hromadnou dopravou. Tak jsme jim začali auta vozit vydezinfikovaná domů.

* Jak jste si zajistili dodávky nových aut, když bylo všechno zavřené?

Máme dlouhodobý byznysplán. Počítáme s tím, kolik nových aut budeme potřebovat každý měsíc a kolik se nám jich vrátí z oběhu. Dodací lhůty automobilek byly i před krizí v řádu měsíců, takže jsme měli nové vozy objednané dopředu. Mnohem víc jsme se báli, že nám zákazníci začnou auta hromadně vracet, ale ani to se nakonec nestalo. Naštěstí jsme neměli moc klientů v gastru a hotelnictví, to by byl velký problém.

* Vozy, které nabízíte, kupujete přímo vy, nebo spolupracujete s leasingovými společnostmi?

Spolupracujeme s leasingovými společnostmi, auta zatím nekupujeme. Leasingovky se na klasický retail moc nesoustředí. My všechno zabalíme do online služby s propracovanou péčí o zákazníky. To leasingovky neumějí, respektive umějí, ale jen u velkých zákazníků, kteří od nich mají ve flotílách stovky aut.

* O korporátní klientele neuvažujete?

My se cítíme být silní právě v retailu, kde mají zákazníci úplně jiné potřeby než firmy. Oblast B2B je zkrátka jiný typ byznysu. V retailu je navíc konkurence minimální a víme, že jsme o parník před ní. U korporátních klientů bychom tahali za kratší provaz my. Takže se radši věnujeme tomu, v čem jsme nejlepší.

* Kolik aut máte rozpůjčovaných?

Aktuálně okolo třinácti set. Celkem jsme za tři roky protočili 2000 smluv. Je to pořád relativně málo, ale v Česku zatím chybí povědomí širší veřejnosti, o tom, kdy a komu se operák vyplatí, proč stojí tolik, kolik stojí, a co všechno je do ceny zahrnuté. Snad jediný, kdo se u nás historicky pokoušel o edukaci v tomhle směru, byla před několika lety Škodovka. Teď jsme jediní, kdo se tématu věnuje. Přitom třeba v Německu, Dánsku nebo Velké Británii je tenhle model „předplatného“ u aut nesmírně populární. Jenže Němci jsou na rozdíl od nás zvyklí jezdit v cizím už roky. A chápou, že když auto poškrábou, zaplatí na konci sto nebo pět set eur za opravy. U nás musíme být mnohem obezřetnější, musíme pořád komunikovat, vysvětlovat...

* Kdo je typický klient, který nechce nebo nepotřebuje auto vlastnit, ale vezme si ho na operativní leasing?

Máme dvě hlavní cesty. Malé firmy od nás často berou auto pro svého obchodníka nebo jednatele a dají si ho do nákladů. Jde o dražší auta s průměrnou měsíční platbou okolo 12 tisíc. Druhý typ klientů jsou lidé, pro které je auto dopravní prostředek a nechtějí mít starosti. S nákupem, prodejem, servisováním a tak dále... Takoví lidé si často berou kombíky nebo levnější SUV za osm tisíc na měsíc.

* Kdybych za vámi přišel s hodně specifickou prosbou, dokážete mi vyjít vstříc?

Naše služba je postavená na autech s co nejlevnější, ale zároveň relativně slušnou výbavou, která vyhoví potřebám nejširšího spektra lidí. Takže nedokážeme. To ale neznamená, že to lidi nezkoušejí. Dřív jsme to měli ambici řešit a pokoušeli se klientům vycházet vstříc, jenže oni pak na poslední chvíli cukli a nám tu zbylo auto s výbavou, kterou nikdo nechtěl.

* A co barvy?

To je právě nejčastější kámen úrazu. Spousta lidí vám třeba řekne, že neexistuje černá, nebo no to je úplně ideální konfigurace, akorát bych to potřeboval v tý nový červený. Lidem na barvičkách záleží. Obecně platí, že individuální konfigurace dělat nechceme, protože se pak hůře hledá více zájemců o specificky upravená auta.

Adam Szabó CEO startupu Driveto. Studoval na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** v **Praze**. Pak pracoval jako produktový manažer pro Seznam.cz, staral se o projekty jako Sauto.cz, Firmy.cz, Sreality a další oborové služby. Jako head of product nastoupil v roce 2017 i do Driveta, po dvou letech se stal jeho ředitelem. Ve startupu vede tým, který se snaží změnit způsob, jakým přemýšlíme o vlastnictví auta.

V nakladatelství Pointa vychází po úspěšné crowdfundingové kampani kniha Očima mladého aktivisty. Jejím autorem je Šimon Hlinovský, aktivista, účastník diskusních pořadů v televizi a redaktor ATYP magazínu.

Publikace, o níž jsme psali v září minulého roku, nese podtitul Zážitky z demonstrací, volebních kampaní a dalších událostí minulých let. Okamžiky, které si možná sami pamatujete, očima jednoho z aktérů. Mapuje konkrétně demonstrace, jichž se autor zúčastnil v posledních dvanácti letech.

„O politiku se zajímám od dětství. Poprvé jsem šel na demonstraci proti vládě premiéra Grosse, když mi bylo patnáct let. (...) Jsem rád, když mohu promluvit k celému národu. Když už se ale v nějakém televizním pořadu dostanu ke slovu, stejně nikdy nestíhnu říct všechno, co bych chtěl. I proto jsem se rozhodl vydat knihu. Dalším důvodem je, že díky knize se budou moci i budoucí generace dozvědět, co jsme v minulosti prožívali,“ říká Šimon Hlinovský.

Autor vystudoval politologii na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze**. V současné době pracuje v týmu, který se stará o přijímání nových zaměstnanců ve velké softwarové společnosti. Píše také články do ATYP magazínu a příležitostně i do jiných internetových magazínů.

Ve volném čase se mimo jiné podílí na prospěšných charitativních projektech a pořádá různé akce pro mládež. Rád vystupuje v televizních soutěžích a diskusních pořadech. V roce 2020 vyšel jeho profil na stránkách Inspirante.

Kniha je k dostání v knihkupectvích, na e-shopech i přímo na stránkách Pointy. Toto nakladatelství umožňuje autorům, aby vydali vlastní publikace díky crowdfundingu neboli financování ze strany veřejnosti.

Foto: archiv Šimona Hlinovského

Přijímačky prezenčně i on-line

TISK, Datum: 19.02.2021, Zdroj: 5plus2, Strana: 22, Autor: JOSEF HORA, Vydáno: 481 073, Čtenost: 598 245, Rubrika: Přijímačky na SŠ a VŠ

Při uzavření vysokých škol jsou pro studenty největší problémy chybějící stáže a praktická výuka. Univerzita Karlova jim pomáhá ekonomicky, nabízí i duševní podporu. Prorektorka Milena Králíčková v rozhovoru pro týdeník 5plus2.

ČR / Tisíce studentů čeká v příštích měsících přijímací řízení na univerzity. „Velkou starost jim teď dělá, jak přijímačky proběhnou,“ říká prorektorka Univerzity Karlovy Milena Králíčková.

V rozhovoru pro týdeník 5plus2 vysvětluje, jak nejstarší česká univerzita řeší přijímačky, výuku, nebo jak pedagogy i studenty uzavření škol poškozují a kde hledat pomoc.

* Budoucí studenty prý teď velmi trápí, jak se mají připravit na přijímací zkoušky. Co jim poradíte?

Na Univerzitě Karlově máme na našich 17 fakultách stovky studijních programů. Každý studijní program má svoje podmínky přijímacího řízení a tím pádem svůj vlastní obsah přijímací zkoušky. Některé přijímací zkoušky fakulty budou realizovat prezenčně, některé bude nutné uskutečnit online – záleží na konkrétním studijním programu.

* Jak jste zvládli přijímačky v roce 2020?

Myslím, že dobře. Z více než 61 tisíc přihlášek jsme přijali a zapsali téměř 16 500 uchazečů. Pokud uchazeči měli nějaký problém a podávali odvolání, tak jsme všechny jejich podněty hned v létě 2020 prošetřili.

* A jak měsíce v izolaci zvládají stávající studenti?

Na základě provedených šetření víme, že někteří studenti zvládli přechod dobře, ale jiní při distanční výuce trpí. Trápí je izolace, samota, pocit nejistoty. Fakulty i rektorát se snaží být studentům oporou. Zvláště Centrum Carolina, které funguje v rámci UK POINTu, je místem, kde se student může poradit v případě ekonomických problémů či v případě duševní nepohody. Pomoc lze hledat tedy na UK POINTu, informace k pomoci jsou na jeho webu.

* Pandemie koronaviru je v Česku už téměř rok. Jak ovlivnila vzdělávání na Univerzitě Karlově?

Během velmi krátké doby jsme byli nuceni ve většině studijních programů nahradit prezenční výuku výukou distanční a distančně řešit i některé zápočty a zkoušky. Něco jde poskytovat centrálně, ale klíčové jsou fakulty, jejich katedry a ústavy. Mnoho z nich se se situací vypořádalo výborně a zajistilo interaktivní a intenzivní výuku. Největším problémem pro studenty zůstávají chybějící stáže a praktická výuka, kterou není možné zatím většinou realizovat.

* Učitelé i jejich žáci se teď navzájem neseťkávají. Užívají si práci z domova, nebo jim studium bez kontaktu spíše vadí?

Většinu studentů i akademiků určitě omezení osobních kontaktů vadí. Univerzita má být místem setkávání. Jakmile bude možné vrátit se k prezenční výuce, jakkoliv postupně, určitě se k ní vrátíme. Pokud mám uvést něco pozitivního na závěr, tak alespoň jeden příklad za všechny – za uplynulé měsíce jsme se ohromně posunuli v propojování distanční výuky se zahraničními studenty z partnerských univerzit a naopak naši studenti mají postupně se zvětšující nabídku u našich zahraničních partnerů. Univerzita je součástí evropské univerzitní aliance 4EU+, a právě s těmito partnery se v této oblasti nabídka postupně zvětšuje, což je myslím pro studenty dobrá zpráva.

* Změnily se nějak počty uchazečů o studium kvůli covidu?

V podstatě nikoliv. Na Univerzitu Karlovu je každoročně podáno okolo 61 tisíc přihlášek, dá se říci, že se k nám hlásí 28 až 29 % maturantů. Loni jsme nezaznamenali oproti minulosti úbytek. Neklesly významně ani počty přihlášek ze zahraničí – do studijních programů vyučovaných v anglickém jazyce jsme loni dokonce přijali nejvíce studentů v historii, více než 1300. Rostoucí počty přihlášek loni zaznamenala například Matematicko-fyzikální fakulta, Přírodovědecká fakulta, Fakulta sociálních věd, Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové i Fakulta humanitních studií. Univerzita Karlova, nejstarší evropská univerza na východ od Paříže a na sever od Alp, představuje i v době pandemie nové obory. „Patří mezi ně magisterský program Finance and Data Analytics na Fakultě sociálních věd. Další je Teoreticko-výzkumná psychologie na Fakultě humanitních studií zaměřená na psychologický výzkum. Na Přírodovědecké fakultě je nový program věnovaný aplikované geobiologii, zaměřený na vývoj živé a neživé přírody a změny biodiverzity,“ vysvětluje prorektorka UK Milena Králíčková.

Region vydání: 5plus2 - Středočeský kraj

Foto autor: FOTO / STANISLAV CALLAS

Bára Nesvadbová: Jsou vztahy, které nemohou mít happy endy [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 19.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124

Máma, teta, dcera, deset koček a dva psi. To je sestava domácnosti ve vile za Prahou, v níž žije novinářka a spisovatelka Bára Nesvadbová (46). Tvrdí, že jim to společně dobře klapě hlavně proto, že s nimi bydlí láska a tolerance.

Žijete s osmnáctiletou dcerou, s maminkou, které nedávno bylo 80, a její podobně starou sestrou, tedy vaší tetou. Není toho estrogenu na jednom místě občas až moc?

Noo, pro kocoura asi ano. Naštěstí premenstruační syndrom máme už jen my dvě s Bi (dcera Bibiana – pozn. red.), tak se to snad dá zvládat... Víte, maminka je psychiatr, nikdy v životě jsem ji nezažila se hádat či přít. Nikdy. A my s Bi jsme také dost klidné bytosti. Vlastně asi nejhorší jsem já, když někdy začnu ječet na zvířata, že je odstěhuju do útulku.

To se stává kdy?

Když až moc škodí... Mám jinak naše třígenerační žití ráda, je poučné. Láskyplné. Je ale pravdou, že teď s covidem jsme v jistě

nevýhodě oproti běžným rodinám, musíme být prostě obezřetnější, zodpovědnější.

Moji přátelé se vážně těší, až se obejmeme, což je i pocit, který mně samotné chybí nejvíc. Ta blízkost. Kamarádi už mě proto vítají slovy: „Tak co, už nám babky píchlí?“ (smích)

Kdo u vás vaří? Jíte všechny jedno jídlo?

Většinou já. Jenže má nejoblíbenější potravinová složka je zelenina na sto způsobů, takže se často stane, že se maminka či teta vkradou do kuchyně a navarí třebaš uzené koleno. Nebo teď o svátcích pekly tři dny kachnu, to byl megapuch.

Argumentují, že jim květák také nevoni. Bi vaří už jen pro svého partnera. Ale skvěle. Má ten talent pokusů, to míval můj táta. Nepotřeboval kuchařku, prostě tam něco dal, co mu přišlo pod ruku, a chuťnalo to úžasně.

Dámy ve vaší domácnosti jsme probraly. Co zvířata? Kde se vzala ta?

Jsou to samí nalezcenci. Ve své podstatě mám takový malý útulek, deset koček a dva psy. Nejsou to žádné extra rasy, takřka samí mouři, jeden teriérek a boubelatá retrívřice. Jo a s kočkami hrají nekonečnou hru, zda spí venku. Já je samozřejmě hledám. Takže ve své podstatě každý večer hrají na schovku...

Jak tohle vše zvládá váš přítel?

On má zvěř rád. Takže dobře. Neumím si vlastně moc představit být s mužem, kterému by vadili moji nalezcenci nebo filantropie. Zkusila jsem to. Myslím, že v mém věku už se žena přetavit moc nedá. Ani muž ne. Už jsme prostě dospěli. Buď si lidé sednou, nebo ne.

Svůj poslední vztah jste popsala jako covidový. Jak byste ho definovala?

On trvá déle. Rok a půl, není až tak nový... Bude to znít možná prazvláštne, ale je to nejdůležitější vztah, který jsem kdy žila. Máma říká: „Takhle ses nikdy k nikomu nechovala.“ Má pravdu. On je pro mě nesmírně důležitým člověkem a zcela čistě ho miluji.

A máte názvy i pro jiné etapy vašich lásek? Co třeba ta první?

Je vlastně upřímné doznat, že teď prožívám první lásku. Říká se, že se nelze víckrát zamilovat. Asi jsem si musela dost dlouho počkat. Ale první kluk, který mě políbil, byl jistě Honza Křeček, tuším v sedmičce na Kladské (ZŠ Kladská v Praze – pozn. red.), teď učí na FSV (Fakulta sociálních věd UK – pozn. red.). Byl vysoký, černovlasý a děsně hezký. (smích) Snad stále je. Mají podle vás lásky v různých životních fázích mužů a žen určité atributy?

Nevím, nejsem vztahový terapeut. Ale určitě se učíme. Aspoň snad někteří z nás. Nerada bych opakovala chyby, které provázely mé dospívání. V šestačtyřiceti už by se to vážně nehodilo.

Pomáhá vám ve vztazích, životních karambolech to, že se z nich můžete vypsat?

Spíš kradu příběhy svým přátelům. Už moc nepíšu o sobě. Ono je vždy těžké od knihy oddělit vlastní život, prožitky. Ano, každý autor píše ze sebe. Taví psané slovo skrz vlastní já, i autor sci-fi či hororu, ale to ještě vůbec neznamená, že píše o sobě.

Navíc jsem napsala šestnáct knih, to vážně nemohou být deníkové zápisky. (smích) Vydaly by na pět životů. Nejmiň.

Existuje tedy ještě podoba lásky, kterou jste nezapsala?

Jsem absolutně přesvědčená, že nikdy nelze dojít na konec. Že svět je barvitější než fantazie. Nikdy se nedá říct: Tohle znám. Svět nás vždycky překvapí. Naštěstí.

Půjčujete si příběhy jiných lidí. Ptáte se těch, co je prožijí, na svolení?

Kradu příběhy všem kolem. Moje okolí to ví. Nějak s tím počítá. Dost i fabuluji, takže výsledný text je vždy kombinace mnoha faktorů. Jednou jedinkrát jsem si půjčila život kolegyně z redakce. Ten příběh byl nesmírně smutný. Reálně jsem plakala, když jsem ho editovala. Bi mi pak vždycky říká, jestli to mám zapotřebí, jestli nemůžu přidat aspoň trochu smíchu.

A protože byl takřka do písmene podle pravdy, zeptala jsem se dotyčné, zda ho můžu pustit do světa, že kdyby jí to vadilo, věnuji jí ho.

Jak to dopadlo?

Po přečtení mi volala: „Prosím tě, jak můžeš vědět, že když jsem začala potráčet, zrovna jsem plela levandule?“ Vidíte, někdy si člověk i pravdu vymyslí. Vlastně mě fascinuje, jak fungují ta lidská napojení, telepatie, identické nápady ve stejnou chvíli, síla myšlenky.

Vaše knížky jsou vtipné. Zároveň jste se zavázala, že v živém kontaktu „zas tak za hodně vtípnou nebudete“. Jak se vám to daří?

Vážně vtípné? Díky. Pravda, někdy se snažím o ironii, ale vtípné, nevím. Někdy mi přijdou až moc smutné. U té předposlední, u novely Iluze, jsem si tolik přála dobrý konec. Vážně jsem ji psala s cílem, že skončí dobře. Jenže jak jsem vnímala všechny postavy, najednou jsem až tak přesně nevěděla, co to dobře vlastně je.

Snažila jsem se popsat hluboký, osudový, paralelní vztah, manželský trojúhelník. V tom kontextu je vážně každý konec dobrý i špatný zároveň.

Na jaké jiné rady než od rodičů bychom měli opravdu dát? Kdo nás vážně zná a myslí to s námi jen a jen dobře? Pro mě je rodina nesmírně důležitá

Při psaní té novely mi jasně došlo, že jsou vztahy, které nemohou mít happy endy... A ještě k tomu osobnímu humoru, neumím bohužel vyprávět vtipy ani být legrační, často se směju ve chvíli, kdy bych spíš měla být zicha.

Vaše maminka je uznávaná psychiatricka. Udílí vám často rady do života?

Přímo nikdy. Někdy se i rozčiluje, že mi k té a té situaci rozhodně názor neřekne, aby mě náhodou neovlivnila. Ale je to maminka. Takže nepřímo, třebaš mihnutím obočí, komentuje úplně všechno.

Řídíte se případně těmihle náznaky?

Pochopitelně že nechci. Vzpouzím se ještě teď, v šestačtyřiceti, ale lhala bych, kdybych tvrdila, že její názor je pro mě bezvýznamný. Právě přesně naopak, je velmi důležitý. Na jaké jiné rady bychom měli opravdu dát? Kdo nás vážně zná a myslí to s námi jen a jen dobře? Pro mě je rodina nesmírně důležitá.

Myslím, že naši rodiče a naše děti jsou, když máme štěstí a chováme se k nim hezky, našimi nejbližšími přáteli.

Jakou nejlepší radu jste naopak dala do života vy své dceři?

Ona je ta pragmatičtější. Racionálnější. Není absolutně důvěřivá jako já. Často mě dostane i z dost divných situací. Snažím se ji proto nepoučovat. Žijeme v symbióze, jako dvě přítelkyně.

Daří se vám to?

Nevím, jaký výchovný model je ten správný... Jen se ze všech sil snažím být dobrá máma a spolehlivý parťák. U nás doma nebylo nikdy nic tabu, mluvila jsem s rodiči o všem, o sexu i o smrti. Byl já jsem možná ještě benevolentnější. Bi zná bohužel i mé smutky. Hlavně velkým rozdílem je, že já vyrůstala se dvěma rodiči, a ona je jen se mnou.

Myslíte si, že její dospívání je těžší než to vaše? Vlastně naše, Husákových dětí?

Nerada srovnávám, myslím, že jsou to tak jiné doby, že nelze říkat, co je lepší, co je horší. Ale je jasné, že současní mladí lidé to nemají vůbec lehké, prostě vůbec. Ta nekonečná nejistota, co je obklopuje, zda budou mít práci, zda vystačí voda, jak bude vypadat klima, do toho v rámci viru absolutní změna sociální komunikace, naprostý přesun celého světa do online prostoru...

Není to lehké. Ale dospívající za války to taky neměli lehké, že? Prostě, dokud jsme zdraví, máme co jíst a teče nám z kohoutku

pitná voda, není moc proč si stěžovat.

K vašemu životu patří i knihy, v jejichž obklopení jste vyrostla. Kolik jich doma máte?

Těžko říct. Pět šest tisíc, tak asi, ale mám knihovnu i po rodičích z pražského vinohradského bytu, není jen moje. Knihy se mnou žijí. Jsou všude. Asi kromě lednice.

Vašimi posledními bestsellery jsou Rozhovory s doktorem, sepsala jste je společně s kamarádem Jakubem Kněžů. Proč jste se zaměřila právě na lékaře?

Bílé pláště mě provázejí od dětství. Polovinu času, vždy po škole, jsem strávila ve Vinohradské (nemocnice Královské Vinohrady v Praze – pozn. red.). Maminka tam pracovala, já si hrála s psacím strojem, tonometrem a sepisovala vymyšlené chorobopisy.

Je ale pravdou, že druhý díl Doktorů jsem neplánovala, toužila jsem po povídání s duchovními, s faráři, ale Jakub si na to netroufal. Je pokornější, proto vznikl druhý díl Doktorů. A jsem za něj moc ráda. Díky knize jsem potkala fascinující osobnosti. Čistě krásné lidi.

Co jste se o lékařském prostředí, v němž jste vyrostla, nového dozvěděla?

Vnímám, že i lékaři z generace mých rodičů začínají čím dál tím více akcentovat roli jednotlivce i v procesu uzdravování.

Myslím, že medicína začíná být komplexnější, že jak si ještě před pár lety všichni takzvaně stěžovali, že chybí institut rodinného lékaře, který by člověka provázel, znal anamnézu v celé komplexnosti, tak bych řekla, že za posledních pár let se to razantně mění.

Také mě překvapila nesmírná pokora zpovídáných. Nezatracují žádnou cestu. Ani žádnou pomoc.

Jasně, profesor Daneš (Jan Daneš, odborník v oboru radiologie a mamodiagnostiky – pozn. red.) vám řekne, že nezná jediného člověka, kterého by zachránila od nádoru alternativní volba, nicméně jedním dechem dodá, že také chodí zpívat do kostela a víra mu pomáhá nejen v práci, ale i v osobním životě.

Dneska jsme na Klinice plastické chirurgie Fakultní nemocnice Královské Vinohrady předali unikátní mobilní rentgen,...

Zveřejnil(a) Nadační fond Be Charity dne Pátek 8. ledna 2021

A vy jste nikdy doktorkou, psychiatrickou být nechtěla?

I bych chtěla, fascinují mě niterné taje. Vždyť to je hlavní téma mých knih. Jen, bohužel, nejsem na medicínu dost chytrá.

Zkoušky z fyziky bych nikdy nezvládla. Proto mám tu veselou fakultu sociálních věd, která je dobrá pro večery ve vinárnách. (smích)

Tam jste potkala i Jakuba Kněžů, s nímž jste v roce 2005 založila neziskovku Etincelle. Co jste tehdy měla na starosti?

Etincelle založil Jakub a záhy po vzniku mě oslovil. Pomáhala jsem mu při shánění peněz pro handicapované klienty ústavu Zahrada na Kladně. Potřebovali koupit minibus, aby mohli jezdit za prací a na výlety. Spolupráce s Jakubem se pak rozšiřovala. Proto je také naše pražská kavárnička Mezi řádky, ta smíchovská, tak trochu kavárnou mého tatínka. Je v ní veškerá jeho knižní pozůstalost. Myslím, že obdobnou sbírku sci-fi jinde nenajdete.

Kolik dnes Etincelle zaměstnává handicapovaných lidí?

Na sto sedmdesát. Jsem zcela přesvědčena, že dát lidem práci, vzít je z domovů, z chráněného bydlení, nabídnout jim každodenní pravidelnost, možnost se učit dá jejich životům smysl. Prostě děláni smutky zahání. A Jakub té společnosti věnoval život. Je to skvělý muž.

Víte, já celou bytostí věřím, že lidé jsou hodní, že i přerod, jenž zažíváme, skrz osobní katastrofy, povede k lepšímu světu. Ale možná jsem jen nenapravitelná naivka. Prostě bloncka

Dnes jste spojená i s řadou dalších charitativních aktivit. Podle vašich slov vám zabírají až osmdesát procent času. Neunavuje vás občas „páchání dobra“?

Naopak. Nedávno se mě v rozhovoru ptal Honza Mühlfeit, trochu strašil, že ta otázka bude těžká a záludná, ptal se, co je smyslem mého života. Pro mě je to zcela jasné. Jistě, neuměla bych být bez své malé rodiny, oběsila bych se na první hrušce, ale jasným smyslem mých dnů je pomáhat bližním. Mám obrovské štěstí na okolí, na přátele, že mi pomáhají s každíčkým nápadem, mám štěstí na dobré lidi vůbec.

A co psaní?

Psaní je láska.

Díky téhle kombinaci běží i fond Be Charity. Vybral už více než šest milionů korun. Často spojuje svět vysoké módy, peněz s těmi, co to potřebují.

Principem Be Charity je dobrovolnictví a stoprocentní rozdělení získaných peněz. Funguje jako energetická koule, nabaluje další a další dobrovolníky. Víte, já celou bytostí věřím, že lidé jsou hodní, že i přerod, jenž zažíváme, skrz osobní katastrofy, povede k lepšímu světu. Ale možná jsem jen nenapravitelná naivka. Prostě bloncka.

Komu konkrétně nyní pomáháte?

Spolustaráme se o šedesát čtyři nemocných dětí, po úrazech, onkologickém onemocnění, mozkové obrně či s autoimunitním onemocněním. Snažíme se i vypomáhat v rámci tří pražských nemocničních jednotek.

Nakupujeme přístroje a potřebné věci, a to pro spinální jednotku a dětskou rehabilitaci v Motole profesora Pavla Koláře, perinatologii u Apolináře prof. Antonína Pařízka a dětskou plastickou chirurgii prof. Andreje Sukopa na Vinohradech. A samozřejmě, podporujeme konkrétní projekty Etincelle.

Počkejte, to je spousta termínů, titulů a kapacit. Vidíte výsledky, jak se říká, naživo?

Vidím. Věřte mi, když vidíte dívku, jež byla upoutaná na vozík, jak přejde ulici, či chlapce, který jen ležel, že pomáhá mamince vykrajovat cukroví, pak není žádná hodina věnovaná fondu zbytečná. Zázraky se vážně dějí.

Často se sama sebe i bližních ptám, jak velkou zodpovědnost máme za své zdraví, kolik toho umíme v životě ovlivnit. Ovšem nikdo mi nikdy neumí vysvětlit nemocné děti. Nebudou mít své rodiče navždy a každíček k samostatnosti je pro jejich budoucnost zásadní.

Vraťme se k vám. Víím, že ve volném čase plavete, a to co nejdál. I teď v zimě?

Miluju vodu. Vlny. Ale i řeku. Plavu dlouhé trasy. Jsem ráda sama ve vodě. Ale jsem strašný zmrzlík, rozhodně nepatřím do Wim Hof party (Wim Hof je Nizozemec věnující se extrémním sportům a známý svou odolností na extrémní chlad – pozn. red.)

Mrzno mi prsty jen při pohledu na fotky kamarádů, kteří prosekávají Vltavu... Takže venku teď neplavu.

Pojďme k hřejivějším zálibám. Byl Valentýn. Slavíte ho? Případně byla jste někdy donucena partnerem ho slavit?

Už jsem vážně hodně dospělá, neumím si představit, že bych se k něčemu nechala donutit. Žila jsem dlouho s mužem, který si na slavení Valentýna potrpěl. Tenkrát mě to děsně otravovalo. Dnes, ex-post, mi dochází, že to od něj bylo vlastně hezké.

S dcerou Bibianou. Foto: Profimedia.cz

Požadavky na jazyk u veřejnoprávních médií jsou stále vysoké, míní SOŇA SCHNEIDEROVÁ [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 19.02.2021, Zdroj: ceskamedia.cz, Autor: Ivana Chmel Denčevová, RU / den: 4 269

„Jazyk je základním komunikačním prostředkem, protože bychom se jinak nedomluvili,“ konstatuje dr. Soňa Schneiderová z **Fakulty sociálních věd UK**. Jejím tématem je právě jazyk a jeho využití v oblasti médií. „Různá média se zaměřují na různé cílové skupiny a tomu odpovídá i vyjadřování, je to otázka rozrůzněnosti,“ vysvětluje dr. Soňa Schneiderová a dodává, že „požadavky na veřejnoprávní média v tomto pohledu jsou stále vysoké.“

Za připomenutí stojí, že právě sdělovací prostředky jsou těmi, které jsou 'normotvorné,' a to i přesto, že se i do řady z nich dostávají čím dále více hovorové výrazy a že výběr slov s expresivním zabarvením může v některých případech posunout význam sdělení. „Expresivita slov může mít vliv na míru přesvědčivosti a často převažuje nad obsahem, někdy ho i zastíňuje,“ poukazuje Schneiderová.

Současnost přinesla do světa médií a jejich jazyka také anglicismy, které rozhodně nejsou spjaté pouze s prostředím informačních technologií. Jako příklad Soňa Schneiderová uvádí slova 'predikovat,' či 'sekce,' které jsou mimořádně rozšířené, přestože k nim máme vhodné české ekvivalenty. „Dalším slovem, které je nadužíváno v médiích je 'finální,' slyšíme finální rozchod a další. A mně samotnou překvapuje častý výskyt slova 'čapat'- tedy chytat – a to především ve sportovní publicistice.“

Domácí porod ženy volí hlavně kvůli stavu péče v nemocnicích, ukázal výzkum Univerzity Karlovy [URL](#)

[Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: ceskatelevize.cz, Autor: dar, RU / den: 285 360

Před minutou Ročně se v Česku narodí přes dvě stě dětí mimo zdravotnická zařízení. Nejčastěji jde o překotné porody. Jsou mezi nimi ale i ty, které si matky předem na doma naplánovaly. Proč se ženy k domácímu porodu rozhodnou, zjišťovali výzkumníci z **Univerzity Karlovy**. Většina z více než šesti set oslovených matek uvedla jako důvod stav porodní péče. Podle některých lékařů přítom domácí porod může nést rizika.

Události: Porody doma

Zdroj: ČT

Denisa Rynešová má za sebou dva porody. Dcera se narodila v porodnici, syn doma. Původně chtěla родit doma i první dítě, ze zdravotních důvodů si to ale rozmyslela. Porod v nemocnici proběhl bez problémů. Přesto si žena odnesla i negativní zkušenost.

„Musela jsem se s lékaři dohadovat o některých věcech, které si přeji nebo nepřeji, musela jsem si pevně stát za svým a bylo to pro mě jako rodičku náročné,“ říká dvojnásobná maminka.

Syna už rodila doma za přítomnosti asistentky. V záloze měli domluvenou i nemocnici, kam by při nejistotě odjeli. „Porod doma byl fyzicky náročnější. Ale na druhou stranu úplně přirozený, klidný a musím říct, že jsem si ho užila,“ popisuje.

Výtky k podmínkám v porodnicích

Se svými zkušenostmi se Denisa Rynešová zapojila do **výzkumu**, který vznikl pod hlavičkou **Univerzity Karlovy**. V dotazníkovém šetření bylo osloveno 642 žen, které v uplynulých pěti letech plánovaně rodily doma. Téměř všechny uvedly, že v porodnicích jsou znevažovány schopnosti a kompetence rodiček a že jsou zákroky prováděny i bez jejich souhlasu.

„Ženy, které plánovaně rodí doma, jsou převážně ženy s vyšší vzděláním. Jsou to ženy, které jsou zvyklé pracovat s informacemi a které si v převážné většině uvědomují riziko, jež domácí porod představuje,“ vysvětluje Anna Pospěch Durnová, spoluautorka **výzkumu** z **Fakulty sociálních věd**.

„My se samozřejmě snažíme maximálně kultivovat prostředí porodnic nejen porodnic, ale vždy se najde situace, která působí diskomfort a třeba může být horší komunikace některého zdravotníka, některé rodičky, to vůbec nezpochybňuji,“ reaguje Vladimír Dvořák, předseda České gynekologické a porodnické společnosti.

Doma ročně rodí stovky žen

Statistiky uvádějí, že se doma plánovaně ročně narodí zhruba 60 dětí. Podle biostatistčky Markéty Pavlíkové se ale data nesbírají systematicky, a počty by tak mohly být mnohem vyšší. V porodnictví podle ní chybí veřejně dostupných dat více.

„Odhadujeme to z takového samoreportování, které dělají ženy třeba ve facebookových skupinách. Dolní hranice je třeba 400 žen ročně, ale ta horní hranice může být třeba tisíc,“ uzavírá.

Čeští studenti uspěli v hackatonu NATO, skončili třetí [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: svetchytre.cz, Autor: Michaela Kadlecová, RU / den: 11 235

Češi ukázali na půdě NATO, že jsou tradičně silní v inovacích. V prvním hackatonu, který NATO uspořádalo, a který měl za námět zlepšování inovačního procesu v organizaci, se umístili na třetím místě.

Češi ukázali na půdě NATO, že jsou tradičně silní v inovacích. V prvním hackatonu, který NATO uspořádalo, a který měl za námět zlepšování inovačního procesu v organizaci, se umístili na třetím místě.

Hackatonu se účastnilo deset studentů z **Univerzity Karlovy**, které nominovali jejich pedagogové. Šlo konkrétně o studenty Fakulty sociální věd, konkrétně bezpečnostních studií a mezinárodních vztahů. V týmu univerzity byli i **zahraniční studenti**. Potkávali se a spolupracovali na platformě Zoom a Discord.

Reklama

Účastníci museli během čtyř dnů vymyslet a poté prezentovat projekt na jedno z pěti témat, která dopředu znali. Nevěděli ale, které z nich dostanou přidělené. Český tým v rámci svěřeného úkolu navrhl řešení, jak rozšiřovat síť a více spolupracovat se startupy, malými začínajícími podniky a akademickou obcí. Vždy dvě univerzity pracovaly na jednom tématu a ve finální prezentaci v podobě čtyřminutového videa bojovaly o to, kdo téma uchopil lépe. Z deseti týmů obsadili Češi třetí místo.

O dobrém výsledku informovala Armáda České republiky, na hackatonu totiž měla své želízko v ohni. „Tým **Karlovy univerzity** skončil třetí v mezinárodní soutěži, kde měl například konkurenci Harvardské univerzity. Členkou byla také vojákyně v aktivní záloze Markéta Štauberová.

Hoaxy o koronaviru můžou šířit poplašnou zprávu, některé prošetřuje policie. Prokázat vinu je ale podle právníků obtížné [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: ceskatelevize.cz, Autor: Kateřina Šalounová Daniela Včková, RU / den: 285 360

Živě Studio 6 víkendPo opileckých výstřelcích v lyžařském středisku Zakopanem uvažuje polská vláda o tom, že zruší zmírnění opatření proti šíření covidové nákazy, které zkušebně zavedla. Ministr zdravotnictví Adam Niedzielski káral "hloupé a nezodpovědné" víkendové počínání neukázněných rekreatantů ve vyhlášeném středisku zimních sportů na polské straně Tater. Podrobnosti k případu dodá Lukáš Mathé, zpravodaj ČT v Polsku.následuje ZprávyPřed hodinouKoronavirus, covid-19 a očkování, to je teď nejoblíbenější téma dezinformátorů. Svou intenzitou už podle expertů dosahuje k doposud největšímu tématu fake news, kterým byla migrace a imigranti. Na některé falešné zprávy se teď zaměřuje i policie, může se totiž jednat o šíření poplašné zprávy. Od začátku pandemie eviduje česká policie šedesátku takových případů. Pořad Newsroom ČT24 se ptal právníků z oblasti mediálního práva i lidí, kteří dezinformační scénu dlouhodobě sledují, na to, jestli je šance tímto způsobem šíření lží o koronaviru zastavit.

Dezinformátoři to rádi píšou a jejich čtenáři to rádi čtou. Pandemie koronaviru je podle některých článků, které kolují internetem, podvod. Testování na covid má být skryté čipování a očkování je podle dezinformací nebezpečné a lidé po něm umírají. Lživé zprávy a vymyšlené příběhy přibývají každým dnem a někteří lidé jim skutečně věří.

„Kdybych měl říct, kolik lidí z české populace se setkala s nějakou dezinformací na téma covid nebo na očkování na covid, tak by to byl pravděpodobně skoro každý,“ popisuje dosah takových zpráv Bohumil Kartous z Českých elfů, kteří mapují a analyzují českou dezinformační scénu. „Česká republika patří spíš mezi země, kde se dezinformacím daří. Zkušenost je taková, že počet dezinformací na hlavu je tady dvakrát vyšší než v Německu a třeba v Německu je zase dvakrát vyšší než ve Spojených státech,“ doplňuje.

Některé z dezinformací můžou podle policie splňovat kritéria pro šíření poplašné zprávy. Za ni hrozí trest až dva roky ve vězení nebo zákaz činnosti. Od loňského jara šetří policie 62 takových případů. „Možností šíření poplašné zprávy je několik. Mezi případy, které řešíme, zpráva musí být jakožto lživá šířena úmyslně. Prokázání všech těchto tří faktorů je skoro nemožné,“ domnívá se Aleš Rozehnal, právník, který se zaměřuje na mediální právo.

Tři podmínky

Podle právníků, které pořad Newsroom ČT24 oslovil, bude složité až nemožné někoho z šíření poplašné zprávy ohledně koronaviru nebo očkování usvědčit.

„Trestní právo vyžaduje, aby zpráva byla nepravdivá, aby dokázala vyvolat skutečně vážné znepokojení velké části obyvatel, intenzita znepokojení musí být vysoká, například že nevycházím z domu, prodám svoje obydlí nebo se snažím odstěhovat. A co je důležité, zpráva musí být jakožto lživá šířena úmyslně. Prokázání všech těchto tří faktorů je skoro nemožné,“ domnívá se Aleš Rozehnal, právník, který se zaměřuje na mediální právo.

Souhlasí s tím také právník a bývalý novinář Tomáš Němeček. „Hranice trestu je velmi nízká a zákonodárce signalizuje, že si spíš přeje podmíněně zastavování nebo podmíněně ukládání trestů odnětí svobody anebo zákaz činnosti, což je přílišná práve pro někoho, kdo provozuje sdělovací prostředek nebo internetový server. Je ale fakt, že trestní stíhání je natolik nepřijemná zkušenost, že je samo dostatečnou lekcí,“ říká.

Vyhledávání a vytipování zpráv, které by skutečně mohly být poplašné, ale systematicky nikdo nedělá. K vyšetřování přitom musí být podané trestní oznámení. „Pokud by systém orgánů činných v trestním řízení měl tohle všechno řešit, bude beznadějně zahlcen. Tím pádem se zavedl úzus, že spousta dezinformací, které naplňují pravděpodobně skutkovou podstatu poplašné zprávy, je prostě ignorována,“ popisuje situaci Bohumil Kartous.

Hoaxům pomáhají i známé osoby

K šíření hoaxů a potvrzování nálady, která pramení z dezinformační scény, přispívají i některé známé české osobnosti.

Například bývalý prezident Václav Klaus, který odmítá nosit roušku a vystupuje na demonstracích proti vládním opatřením, nebo kardinál Dominik Duka, který v minulých dnech přirovnal koronavirus k biologické zbrani. I v seriózních médiích se pak v týdnu objevila zpráva o plánu zpěváka Daniela Landy, jak zemi vyvést z krize.

Jak s takovými hlasy ve zpravodajství zacházet, si někteří novináři stále nejsou zcela jistí. Objevují se například i názory, že by se měly ignorovat. Podle děkanky **Fakulty sociálních věd Karlovy univerzity** Alice Němcové Tejkalové by to ale byla cenzura. „Podstatou novinářské práce je ověřování a kontextualizace. Můžete dát prostor člověku, který má opoziční názor, ale měli byste uvést na pravou míru, k čemu dochází. Že názor potlačíte, že mu nedáte mediální prostor, není řešení. Protože takové názory se ve společnosti stejně šíří,“ upozorňuje Tejkalová.

Kardinál se za svůj výrok vzápětí omluvil a Václavu Klausovi za nenošení roušky vyměřila hygiena pokutu ve výši deseti tisíc korun.

Konkrétní příklady aktuálních hoaxů přinese pořad Newsroom ČT24, začíná v neděli ve 22:10.

Jeden z nejčastějších hoaxů: zdravotníci výtěrovou tyčinkou vpravují do lidí čipy Zdroj: ČTK

Pokud by stát úplně zkolaboval, tak je lepší žít na venkově, říká sociolog [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 20.02.2021, Zdroj: flowee.cz, Autor: Milada Kadeřábková, RU / den: 9 549

S rurálním sociologem Michalem Lošťákem o tom, jak pandemie mění města, zda je nyní lepší pro život **venkov** a jaké lekce obecně nám "koronavirová příhoda" do budoucna může přinést Milada KadeřábkováReklamaReklama

Server britské stanice BBC nedávno zveřejnil příběh investiční manažerky Joanny Coghlanové, která si v roce 2019 koupila nádherný byt v jedné londýnské luxusní čtvrti. Ten se ale během pandemie, kdy v něm strávila v kuse sedm týdnů, proměnil v noční můru. „Začala jsem ho nenávidět. Když přijdete o všechny možnosti, které prostředí kolem jinak poskytuje, tak si uvědomíte, že vlastně žijete jen ve skleněném boxu,“ řekla BBC Joanna, která dlouho nečekala a nyní už spokojeně žije v novém venkovském domě v hrabství Hertfordshire. A rozhodně nebyla jediná, koho stávající pandemie donutila začít pomýšlet na opuštění města.

Podle britské realitní kanceláře Rightmove se vyhledávání venkovských realit v červnu a červenci ve srovnání s minulým rokem zvýšilo o 126 % . Podobné trendy hlásil i řetězec realitních agentů Knight Frank. Můžeme dle těchto informací v budoucnu očekávat ještě silnější odliv obyvatel z měst, a to i v Česku? A jak může pandemie podobu současných měst ovlivnit? Nejen o tom jsme si po Skypu povídali s rurálním sociologem a prorektorem České **zemědělské** univerzity Michalem Lošťákem.

U kázala podle vás pandemie lidem, že je lepší se přestěhovat na **venkov** než žít ve městě?

Ta otázka nemá jednoznačnou odpověď. Samozřejmě, že z hlediska kontaktů mezi lidmi, které jsou dneska v době pandemie klíčové, je jejich počet menší na **venkově**. Proto tam odchází lidé, kteří se chtějí cítit **bezpečněji**. Takže tu evidentně nějaká snaha vyhnout se zbytečně velkému množství lidí z jejich strany je.

Od 70. až 80. let procento obyvatel žijících v evropských městech neroste takovým tempem jako dříve, někde se i snižuje. Nicméně se objevují i tací, kteří se odstěhovali, a nyní už jim ty kontakty naopak pomalu začínají scházet. A zvláště v tomto období dlouhých večerů, kdy už není tolik práce na zahrádkách nebo možností procházek v přírodě, to myslím zase začíná být aktuální. Takže možná mnoho lidí ještě své rozhodnutí přehodnotí.

Na Západě panují obavy, že z důvodu pandemie by se mohla města nebo jejich určité části, například ty kancelářské, postupně začít vyliďňovat. To tedy podle vás zatím nehrozí?

Zásadní vyliďňování měst jako takových asi ne. Na poslední přednášce před Vánoci jsem studentům představoval takzvanou saturační křivku, která ukazuje, že už někdy od 70. až 80. let procento obyvatel žijících v evropských městech neroste takovým tempem jako dříve, někde se i snižuje. Ano, někteří lidé z měst odcházejí, ale jen malá část z nich přímo do venkovských oblastí. Hodně se lidé stěhují spíše do zázemí menších měst, což je příklad klasické suburbanizace. U nás vznikají satelitní městečka, přičemž centra měst se samozřejmě mohou vyliďňovat, ale to rozhodně nesouvisí pouze s pandemií.

Co se týká vyliďňování určitých částí měst spojených třeba s kancelářskými prostory, to se u nás samozřejmě teď začíná víc projevovat. Nicméně třeba v Německu se o tom už mluvilo někdy v 90. letech. Tamní firmy vědí, že je pro ně lepší mít sídlo a kanceláře někde v příměstské části než v centru města, protože příměstská část je z dopravního hlediska dostupnější.

Ohledně pandemie se ještě naskytá otázka, jak dalece bude dlouhodobě fungovat ten přechod na home office. Už jsem i četl články o lidech, kteří byli rádi, že z home office mohou jít alespoň na pár dní do kanceláře, zvláště když mají například malé děti. A to vidím i tady na univerzitě, že kolegyně a kolegové přijedou raději sem, než aby učili na dálku z domova.

Už nyní se mluví o třetí vlně, ale také o tom, že vlivem globálního oteplování mohou vzniknout další viry a další pandemie.

Donutí to města, aby se postupně transformovala, třeba aby nekumulovala na jedno místo ony kancelářské budovy, aby lidé zkrátka nežili tak „natěsně“?

Takovouto radikální změnu, novou situaci, kdy staré už neplatí a my ještě nevíme, co máme dělat příště, bychom nazvali oknem příležitosti. V situaci radikálních změn se často objeví nové příležitosti, které třeba jenom dosud dřímaly někde zapomenuté, a teď najednou zjišťujeme, že představují nějaký potenciál do budoucna. V listopadu jsme se jako Česká **zemědělská** univerzita účastnili jedné společné aktivity prestižních evropských univerzit podobného zaměření. A tam se vážně debatovalo o tom, jestli tato pandemie neznamená bod, z něhož již není návratu do toho způsobu výuky, který jsme praktikovali ještě na počátku roku 2020.

My jsme to řešili ve vztahu k výuce, nicméně myslím, že podobně to může platit i ve vztahu k městům, ale vlastně i k **venkovu** a mnoha dalším oblastem života. Příkladem je i cestování. Já byl loni v zahraničí asi čtyřicetkrát, letos jen třikrát, a to ještě před pandemií. Už teď tedy k určitým velkým změnám dochází, jen je otázkou, zda a jak se ukotví do toho původního systému, který tu před pandemií existoval, nebo jestli jej celý promění. To už by ale spíše bylo věštění z křišťálové koule, protože nevíme, jak budou jednotlivci na tuto situaci reagovat.

Jak se díváte na otázku **bezpečnosti** na vesnici versus ve městě? Z toho hlediska, předpokládám, vychází **venkov** lépe?

Kdybych začal teoreticky, tak existuje několik konceptů, které popisují vztah **venkova** a města. Ten, který stále ještě převládá, je koncept kontinua, kde na jedné straně stojí město, na druhé **venkov** a vše je tam jasně dané, tedy výhody, nevýhody a podobně. Nicméně teď se začíná více mluvit o takzvané konvergenci a divergenci a o tom, že není jednoduché stanovit, co je dobré a špatné. Například z jednoho úhlu pohledu může něco působit jako nevýhoda a z jiného úhlu to může být velká výhoda. A **bezpečnost** je klasický příklad.

Současná města zaujímají asi dvě procenta zemského povrchu, ale využívají více než tři čtvrtiny přírodních zdrojů naší planety. Řeknete si, nějaká zapadá „díra u Hanušovic“, tam chybí infrastruktura, vybavenost a tak dále. Ale možná absence sofistikované infrastruktury, která ve městech poskytuje zabezpečení tamním obyvatelům, může z jiného pohledu činit život na vesnici mnohem **bezpečnějším**. Podívejte se třeba na teroristy, kde útočí. Ti by si těžko vybrali nějakou odlehlou vesničku v horách, ale jdou do center velkých měst, protože mediální dopad takového útoku je vždycky mnohem větší. A to samozřejmě nemluvím o tom, že na **venkově** může díky nižší koncentraci neanonymních lidí spíše vzniknout komunita, kde si lidé mohou navzájem pomáhat a důvěřovat.

O **bezpečnosti** se nyní mluví i z hlediska potravin. Mají současná města dostatek možností na to, aby v případě potřeby mohli lidé produkovat své vlastní potraviny? Jak se tyhle věci řešily v jiných státech, kde podobné problémy vznikly?

Archeologická zjištění ukazují, že obyvatelé měst třeba v Indii, v Angkoru či v Konstantinopoli sami produkovali potraviny. Tedy to, co se dnes nazývá městským **zemědělstvím**, bylo už dávno součástí městského života. Současná města zaujímají asi dvě procenta zemského povrchu, ale využívají více než tři čtvrtiny přírodních zdrojů naší planety. A asi polovina takzvané **ekologické** stopy měst je tvořena produkcí a spotřebou potravin jako celku.

Došlo tedy k oddělení produkce potravin, která se koncentruje na **venkově**, a jejich spotřeby, která se soustředí ve městech. Jako reakce na toto rozdělení se objevují takzvané alternativní potravinové řetězce, které město a **venkov** přímo propojují. To jsou nám známé farmářské trhy, kdy **zemědělec** pravidelně dodává svým zákazníkům v „bedýnce“ potřebné množství sezónní zeleniny, komunitou podporované **zemědělství**, kdy třeba **zemědělec** přímo vykrmuje vepřička pro lidi z města, kteří na tento výkrm přispívají, nebo přímé dodávky ovoce nebo zeleniny do škol či nemocnic, což je třeba poměrně rozšířené v Nizozemí.

Takže by dnešní města ono pěstování pro své obyvatele jako v Angkoru či Konstantinopoli už nezvládla?

Města jako taková opravdu dnes nemají dostatek kapacit, aby produkovala všechny potraviny, které se v nich zkonsumují. Tak tomu je minimálně v režimu, jaký dnes existuje, kdy jsou města funkčně provázána s **venkovem** jako prostorem produkce potravin. Hypoteticky se můžeme ptát, co by se stalo, kdyby toto provázání bylo zásadně přerušeno. Pak by městům nezbyvalo nic jiného než hledat způsoby, jak si lidé v nich mohou sami produkovat potraviny. Ale obávám se, že jenom zahrádky by to pro všechny obyvatele měst nevyřešily. Možná by pomohly jen těm, kteří je vlastní.

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Působí na České **zemědělské** univerzitě (ČZU) v Praze jako profesor rurální sociologie a prorektor pro mezinárodní vztahy. Doktorské studium ukončil na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** v oboru sociologie. Ve své pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti se zabývá problematikou rozvoje **venkova**, socioekonomickým kontextem jídla a potravin a otázkami inovací ve vztahu k udržitelnosti **životního prostředí**, hospodářství a společnosti. Je v čele mezinárodní sítě vysokých škol pod názvem CASEE, která sdružuje univerzity podobného zaměření jako ČZU působící v zemích střední a jihovýchodní Evropy. Zároveň se podílí i na vedení další podobné sítě evropských univerzit pod názvem Euroleague for Life Sciences.

Kdysi na Kubě, když tam už rozpadající se Sovětský svaz omezil svou pomoc, měli na balkónech domů v Havaně slepice, aby měli co jíst. Jiná alternativa může být umělé jídlo – o masu ze zkusavky se již ví a začíná být produkováno. Ale ironicky

poznávám, že nevím, jak dalece se takové maso bude odlišovat od univerzální hnědé omáčky a neironicky můžeme uvažovat, jaké dopady by tato skutečnost měla na celý sektor **zemědělství**. Podobně jako třeba v případě, kdybychom měli přejít na konzumaci hmyzu.

Tady ale může být rozpor se současnou definicí potravinové **bezpečnosti**, která kromě jiného předpokládá přístup k potravinám, jež odpovídají našim preferencím. A u hmyzu si nejsem jistý, jestli to je u nás preferovaná potravina jako třeba vepřový bůček.

Nedávno jsem v té souvislosti mluvila s prezidentem Agrární komory o tom, že potravinová **bezpečnost** je zejména v současné nejjisté době pro Česko naprosto zásadní. Souhlasíte?

Ano, potravinová **bezpečnost** je samozřejmě velmi důležitá, právě zde bych však spíš mluvil o takzvané potravinové suverenitě. Což znamená zamyslet se nad tím, jak mohu mít jako spotřebitel co největší kontrolu nad celým potravinovým řetězcem. Nyní je to tak, že jdu do obchodu, tam vidím cenu a vlastně ani nevím, proč je taková, jaká je. Nevím, za kolik třeba květák prodal **zemědělec** tomu výkupci, za kolik ho pak koupil zprostředkovatel velkoskladu a tak dále. Ty informace prostě nemám a stejně tak ani restauratěři, zpracovatelé, prodejci ani **zemědělci**.

O tom by se právě mělo hodně mluvit a snad tomu pandemii i nějak víc napomůže, že otevře okno příležitostí pro reorientaci těch **zemědělsko-potravinových** řetězců, aby nad nimi měly větší kontrolu všechny jejich články. Tím by vlastně došlo k větší demokratizaci celého toho systému. Byla by to situace, ve které by se, kdybych parafrázoval Komenského slova ve známé písni Marty Kubišové, vrátila kontrola a vláda nad celým procesem z pole až na talíř těm, kteří se jej účastní – tedy od **zemědělců** až po spotřebitele.

Kdybyste si vy měl sám vybrat, kde je jednodušší během krize žít, zda ve městě či na **venkově**, tak co byste zvolil?

Víte, hodně záleží na tom, o jakou krizi či pandemii se bude jednat. Kdybych vzal v potaz to, co se děje v Česku nyní, myslím, že pořad to žítí ve městě nepřináší zas až taková negativa. Otázka samozřejmě je, co by se stalo, kdybych byl nucený si potraviny sám vyprodukovat. V případě, že by nějak zkolaboval státní systém, doprava, mobilita, zásobování potravinami a obecně vůbec nefungovala kritická infrastruktura, pak bude asi lepší žít na **venkově**, protože ten byl vždycky soběstačnější. Takže asi záleží na síle té dané krize a ta v dnešní době může pro každého znamenat něco jiného. Jak řekl americký sociolog William Isaac Thomas už někdy ve dvacátých letech minulého století: „Když si člověk definuje situaci jako reálnou, potom je pro něj reálná ve všech svých důsledcích.“ Pokud si tedy někdo řekne, že je pro něj lepší a **bezpečnější venkov**, tak to tak z jeho pohledu opravdu bude. To samé v případě města.

V čem vidíte největší potenciál této doby? A nemusí se to týkat jen vašeho oboru...

Myslím, že nyní jsme ve fázi, kdy můžeme experimentovat, testovat nové možnosti. Možná by postmodernisté řekli, že dnes je všechno možné, vše je fragmentované, nic nemá řád. Dříve si člověk mohl život víc „nalajnovat“. Podívejte se třeba ve filmu Jak básníkům chutná život, kdy učitel Hájek ukazuje síťový graf doktorovi Šafránkovi a říká, že pokud bude vzestup cen rovnoměrný, koupí si první automobil za pět a tři čtvrtě roku, po svatbě je naplánovaná první dovolená v Jugoslávii a první dítě. Ve výsledku tak následují samá pozitiva a sociální jistoty. A na deset let dopředu.

Jenže dneska člověk ani neví, co bude příští pondělí. A to je možná právě ta největší zkušenost, kterou máme. Zvyknout si na to, že věci mohou být úplně jinak a že třeba nakonec budeme muset odejít na vesnici a interpretovat si tím Thomasovým teorémem, že je to tak pro mě nejlepší. Až všechno odezní, bude určitě velmi zajímavé tuto dobu reflektovat, protože přerod společnosti v řadě oblastí, o kterém se mluvilo, že proběhne během 15 až 30 lety, se najednou bude dít třeba za tři roky. A to se všemi kladnými, ale bohužel i zápornými aspekty.

Reklama

Reklama

foto: Archiv Michala Lošťáka, zdroj: Česká **zemědělská** univerzita

Myšlenka zavedení teritoriality exekutorů je jako zombie neustále vstávající z hrobu. Skupině méně úspěšných exekutorů závistivě pokukujících po výdělcích zdatnějších kolegů se podařilo prezentovat zrušení svobodné volby exekutora věřitelem jako spásné řešení problému zadlužených Čechů. Ve skutečnosti se jedná o regionální monopol, který snižuje pravděpodobnost, že se věřitel domůže svých peněz. Dlužníkům nepřinese nic.

To, že budou soudy přidělovat exekutory podle místa určení, protože to bude v praxi mít pozitivní dopady, je chiméra populistických politiků, kteří se snaží neznalým voličům předhodit pseudořešení jako vlastní alibi. Poctivým dlužníkům by přidělování případů soudy nepřineslo nic. Cestovní náklady exekutorů jsou již dnes zastropovány a agenda je vedena převážně elektronicky, takže je jim celkem jedno, odkud je exekutor oslovuje. Nepoctiví dlužníci, kteří mají placení závazku „na háku“, by se samozřejmě zaradovali. Již dnes jich mnoho „bydlí“ na obecních úřadech a zavedení krajské příslušnosti exekutorů by jim umožnilo unikat placení do nekonečna.

Kdo by ale zaručeně prodělal, jsou věřitelé. Těmi nejsou jen „neoblíbené“, ale pro kvalitu života nezbytné banky a mobilní operátoři, ale také dopravní podniky, pronajímatelé bytů, matky vymáhající výživné, obce nebo řemeslníci, kteří nedostali zaplacenou za svou odvedenou práci. Své dlužníky mnohokrát upomínali, pak museli jít k soudu, aby měli exekuční "titul" a na jeho základě mohli čekat na pomalé, postupné splacení dluhu. A teď by měli ještě čekat, jestli dostanou přiděleného pracovitěho exekutora, nebo flinka? Není to právě konkurence, která ekonomiku žene dopředu? A to by ještě měli exekutorovi platit z vlastní kapsy dopředu zálohu.

V předvolebním roce jistě řadu poslanců napadne, že by mohli získat pár bodíků bojem za ubohé dlužníky na úkor věřitelů. Jenže tenhle kalkul nemusí vyjít. Podle nedávno zveřejněného výzkumu agentury STEM/Mark si 9 z 10 Čechů myslí, že věřitelé mají své peníze důsledně vymáhat a dvě třetiny z nich nesouhlasí s větší ochranou dlužníků. Je to logické – chronický dlužník vám totiž nedá práci, nepostaví plot ani nezajistí peníze na operaci kolene. A věřitel, který má zkušenosti s chronickým dlužníkem pak neudělá nic bez tučné zálohy (která se nicméně může také stát dluhem, pokud věřitel neplní).

Když už by poslanci chtěli experimentovat, tak ať to alespoň nedělají na úkor soukromých věřitelů. To si jako první uvědomil poslanec Dominik Feri, který přinesl první verzi teritoriality, o které má smysl diskutovat. Podle něho by se přidělování exekutorů soudem týkalo jen veřejnoprávních věřitelů, jako jsou stát, státní podniky či územní samosprávné celky.

Autor je advokát a vysokoškolský pedagog, působí na Katedře marketingové komunikace a PR Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze.

Chytrá a zmizelá

TV, Datum: 21.02.2021, Zdroj: ČT 1, Zpráva: 2, Sledovanost pořadu: 384 828

Nora FRIDRICHOVÁ, moderátorka

Chytrá karanténa – systém testování, trasování a včasné izolace – měl být českou cestou zpátky do normálního života. Velké naděje do ní vkládal i premiér Andrej Babiš, chybička se ale vloudila. Systém ani téměř po roce od začátku pandemie nefunguje. Zachytí jen zlomek nakažených a potenciálně rizikových. Lidé ztratili v systému důvěru a rizikové kontakty přestali hygienám hlásit. Kdo za to může? A co za to dostane? Více v reportáži Zuzany Tunové a Václava Crhonka.

Andrej BABIŠ, premiér a předseda hnutí /ANO/

Rozhodně v tom nejste sami. Všichni musíme spolupracovat dál. I na jednom z nejdůležitějších projektů, který se v těchto dnech rodí, a tím je Chytrá karanténa.

ukázka , promovideo Chytrá karanténa / zdroj: Ministerstvo zdravotnictví

Chytrá karanténa = návrat k normálnímu životu. Jak to celé funguje? Byl jsem pozitivně testován. Ihned mě kontaktuje hygienik. A co dál? Hlavně zachovej chladnou hlavu, vše má své řešení!

Zuzana TUNOVÁ, redaktorka

Chytrá karanténa měla významně pomoci v boji s pandemií. Pro stát ji loni na jaře vytvořila úplně zadarmo skupina programátorů.

Petr BARTOŠ, programátor, vývojář systémů Chytré karantény

I pro externího pozorovatele musí být strašně smutný, že nástroje byly, ale pro jejich použití a nějaká koordinace celé té věci a komunikace na veřejnosti prostě nefungovala ani chvíli.

Václav CRHONEK, redaktor

Tým Chytré karantény se sice chlubí, že do 24 hodin kontaktuje 94 % rizikových kontaktů.

Vladimír DZURILLA, ředitel NAKIT, vládní zmocněnec pro IT

Počty, které tam jsou, to znamená jak pozitivní, tak jejich kontakty zvládáme.

Zuzana TUNOVÁ, redaktorka

Jenže ve skutečnosti zachytí jen zlomek rizikových kontaktů. O většinu nakažených Chytrá karanténa ani nezavádí. Problém je v tom, že každý nakažený nahlašuje v současnosti hygieně v průměru jen 1 rizikový kontakt. Nefunkčnost systému přiznává i jeden z jeho architektů, Roman Prymula.

Roman PRYMULA, epidemiolog, bývalý ministr zdravotnictví

Ta funkčnost je teď poměrně omezená, protože pokud ten systém zachytává méně než 1 indexový případ, tak je to samozřejmě žalostně málo a v té stínové části uniká poměrně hodně osob, které jsou nakažené.

Václav CRHONEK, redaktor

Například v Plzeňském kraji to došlo do takové absurdity, že každý nakažený hlásí jen 0,6 kontaktu.

Rastislav MAĐAR, děkan Lékařské fakulty Ostravské univerzity, bývalý koordinátor pracovní skupiny Ministerstva zdravotnictví

Když se na to podívá zvenku nějaký člověk, který nezná život v České republice, tak má pocit, že my tady žijem jako poustevníci. Máme vlastně za několik dní jako v průměru méně než 1 další kontakt.

Daniel PROKOP, sociolog; zakladatel výzkumné organizace PAQ Research

Jeden z těch důvodů je, že lidi se bojí hlásit kontakty, protože my jsme jedna ze zemí, kde výrazně lidé ztrácejí příjem, pokud jdou do karantény, na nemocenskou, nebo do té izolace.

Zuzana TUNOVÁ, redaktorka

Tady je srovnání Česka s Rakouskem: v Rakousku pobyt v karanténě – 100 % platu, v Česku doteď jen 60 % platu, teď od února je to víc, ale maximálně 1 000 Kč denně. Zvýšení navíc vláda schválila až 11 měsíců po začátku pandemie.

Daniel PROKOP, sociolog; zakladatel výzkumné organizace PAQ Research

Problém je, že když to uděláte hodně pozdě, tak ti lidé už si na to zvykli a vlastně jako naučili se, že tohleto chování je nějaká norma, nehlásit ty kontakty, nechodit na nemocenskou.

Marek VRANKA, psycholog, Fakulta sociálních věd UK

Lidé jako si neudělají tabulku v excelu a nespočítají si, jestli ta kompenzace je dostatečná, nebo ne. Vycházejí spíš nějak jako základní důvěry ve vládu, ve vládní opatření, a když tahle důvěra už je oslabena, tak je potřeba vynaložit násobně, mnohonásobně více energie, prostředků do komunikace, aby se jí aspoň částečně povedlo obnovit.

Václav CRHONEK, redaktor

Čerstvý průzkum společnosti Behavio: že vláda boj s pandemií vůbec nezvládá, si myslí už 54 % Čechů. V grafu ji vidíte červeně. Loni v březnu to bylo jen 11 % lidí, dalších 23 %, jsou oranžově, má k působení vlády velké výhry. Suma sumárum, působení Babišova kabinetu v pandemii dnes považují za nedostatečné víc než 3/4 Čechů.

Vojtěch PROKEŠ, sociolog, ředitel výzkumu a spoluzakladatel výzkumné společnosti Behavio Labs

Ten výsledek znamená, že máme vládu, o který si jako pouze jeden z pěti lidí myslí, že nás tímhle tím obdobím provádí dobře. A to je hrozně nízký číslo.

Zuzana TUNOVÁ, redaktorka

Mimochodem, víte, kdy naposledy vyřkl premiér Andrej Babiš slovo eRouška? Loni 18. října.

Andrej BABIŠ, premiér a předseda hnutí /ANO/

A samozřejmě mám tady zprávy ohledně eRoušky. Už máme 1 230 000 stažení, takže nárůst za týden o 580 000.

Václav CRHONEK, redaktor

Pak už si ji ale stáhlo jen dalších asi 300 000 lidí. eRouška měla v desetimilionové zemi hlásit majitelům chytrých telefonů každý kontakt s virem. Co na aplikaci dnes říká ten, kdo ji měl celou dobu propagovat?

Roman PRYMULA, epidemiolog, bývalý ministr zdravotnictví

Musím říci, že byť jsem se potkal s mnoha lidmi během posledních měsíců, kteří byli pozitivní, tak mě ta rouška ani v jednom případě nevarovala. To znamená, máme jako skutečně pochybnosti o výkonnosti toho systému.

Vladimír DZURILLA, ředitel NAKIT, vládní zmocněnec pro IT

Když jako pan Prymula, který je rozhodně autoritou v oboru, vyhlásí, že eRouška je k ničemu, no tak vůči tomu se těžko bojuje. Naopak si myslím, že právě autority z ministerstva zdravotnictví by měly mluvit o tom, že eRouška k něčemu je.

Petr BARTOŠ, programátor, vývojář systémů Chytré karantény

Roman Prymula, je super, že to takhle komentuje, ale je to zčásti i jeho vina. On mohl ty věci promovat, on mohl jít příkladem a dodržovat opatření, on mohl celé té věci pomoci. A nestalo se to.

Václav CRHONEK, redaktor

A funguje konečně rok od začátku pandemie aspoň obvolávání rizikových kontaktů? Nedávnou zkušenost má pozitivně testovaný Martin Chaloupka z Berounska.

Martin CHALOUPKA, pozitivně testovaný

Hygiena se vůbec jakoby nezajímala vlastně, s kým jsem se předtím setkal, a nic jako z mého okolí vůbec neřešila, prakticky to bylo jenom... řekla mi: máte 10 dní izolaci a kontaktujte svého doktora.

Vladimír DZURILLA, ředitel NAKIT, vládní zmocněnec pro IT

Máme 2000 lidí, kteří dneska telefonují průběžně a vlastně každým dnem školíme děláme i náslechy vlastně těch jednotlivých hovorů na základě toho, jak probíhají jednotlivé hovory, tak vysvětlujeme všem dalším, jak by to mělo postupovat.

Michal BLÁHA, analytik, organizace Hlídač státu

Hygienické stanice rezignují na to, aby skutečně řádně odtrasovaly ty skutečné kontakty, které máte, nechají se vlastně uchlácholit tím nízkým množstvím kontaktů a některé kontakty z mého hlediska zcela nepochopitelně netrasují.

Zuzana TUNOVÁ, redaktorka

A kdo všechno nese odpovědnost za to, jak chytrá karanténa dopadla?

Petr BARTOŠ, programátor, vývojář systémů Chytré karantény

Jednali jsme s Adamem Vojtěchem, jednali jsme s Romanem Prymulou, jednali jsme s Andrejem Babišem, jednali jsme s krizovým štábem.

Václav CRHONEK, redaktor

Zatímco chytrá karanténa stagnuje, například o kariéře exministra zdravotnictví Adama Vojtěcha to říct nelze. Nově se má stát velvyslancem ve Finsku.

Václav CRHONEK, redaktor

Jste byl symbolem té první nebo začátku, jak podle vás teď působí to, že jste dostal ten post toho velvyslance ve Finsku? Jak se říká, tu trafiku, jak slyšíte ve společnosti.

Adam VOJTĚCH, bývalý ministr zdravotnictví, poslanec /nestr. za ANO/

Já to nevnímám jako jakoukoliv trafiku. Za prvé to ještě není nic, co by bylo potvrzené a já jsem nedělal pouze covid, já jsem pracoval na ministerstvu zdravotnictví 3 roky, předtím jsem působil ve státní správě, takže chápu, že mediálně je to vděčné téma, rozumím tomu.

Michal BLÁHA, analytik, organizace Hlídač státu

Pan ministr Vojtěch udělal velké množství chyb. 1 z chyb byla, že nebyl schopen, nebyl schopen ztransformovat hygienické stanice tak, aby dokázaly trasovat včas.

Zuzana TUNOVÁ, redaktorka

A co Vladimír Dzurilla, šéf Národní agentury pro komunikační a informační technologie, pod níž Chytrá karanténa spadá?

Andrej BABIŠ, premiér a předseda hnutí /ANO/

Já jsem i panu prezidentovi říkal, že pana Dzurilla navrhu na státní vyznamenání, protože zkrátka si to zaslouží.

Vladimír DZURILLA, ředitel NAKIT, vládní zmocněnec pro IT

Já rozhodně se nechci zabývat žádným státním vyznamenáním, já potřebuji pracovat na věcech, které máme dělat, a tohle, si myslím, že je daleko důležitější.

Václav CRHONEK, redaktor

Ale potěší to, ne?

Vladimír DZURILLA, ředitel NAKIT, vládní zmocněnec pro IT

Rozhodně mi to nepadlo jako v tu danou chvíli nějak dobře, to znamená tehdy jsme řešili očkování, řešili jsme registrace a celkově, takže jak říkám, jako myslím si, že to nebylo úplně jako vhodné, ale... Bylo řečeno.

Rastislav MAĐAR, děkan Lékařské fakulty Ostravské univerzity, bývalý koordinátor pracovní skupiny Ministerstva zdravotnictví

Myslím si, že spousta lidí má větší zásluhy o stát a to vyznamenání zatím nemá, ale jako to není názor pana Dzurilly, možná je to premiéra jenom, nebo to byla snaha jaksí ocenit a dodat mu energii.

Václav CRHONEK, redaktor

Chytrá karanténa sice stále existuje, zachytí ale jen nepatrný zlomek případů. O eRoušce se už ani nemluví, a to přitom bylo před rokem plánů.

Andrej BABIŠ, premiér a předseda hnutí /ANO/

Základem je rychle identifikovat nakažené lidi a ochránit nás všechny. Izolovat jejich kontakty, a tím radikálně zpomalit šíření infekce. Právě díky Chytré karanténě.

Petr BARTOŠ, programátor, vývojář systémů Chytré karantény

Byli jsme v Čechách napřed, mohli jsme ukázat, že jsme jakoby technologicky vyspělí a k tomu, že bychom zvládli i jako hezky tu reakci celkovou na tu pandemii, ale to se nám bohužel nepovedlo.

ukázka , promovideo Chytrá karanténa / zdroj: Ministerstvo zdravotnictví

Chytrá karanténa = návrat k normálnímu životu.

Cenu dostali Koubský a Stach za popularizaci vědy

TISK, Datum: 22.02.2021, Zdroj: Haló noviny, Strana: 11, Autor: (zpr), Vytisťeno: 43 000, Rubrika: Věda - příroda

Novinářskou cenu za rok 2020 dostali novináři, kteří se věnují popularizaci vědy. Jejimi laureáty se stali redaktor Petr Koubský z Deníku N a Daniel Stach z České televize. Kvůli vládním opatřením proti šíření koronaviru se předání ceny uskuteční v Centru současného umění DOX až v dubnu.

Oba laureáti podle pořadatelů v posledních měsících odvádějí mimořádnou práci při seriózním informování o koronavirové pandemii i v boji proti fake news. »Svět vědy, výzkumů a medicíny se tak stal pro mnohé z nás srozumitelnější,« napsali.

Petr Koubský vystudoval průmyslovou automatizaci na Vysoké škole chemicko-technologické. Napsal a přeložil několik knih o IT, učí na VŠE a FF UK. Pracoval postupně jako programátor, pak v Softwarových novinách, byl šéfredaktorem časopisu Inside, ředitelem iCollege a vydavatelem webového magazínu 067. V Deníku N je redaktorem pro vědu a technologie. »Je hodně dobře, že Petra Koubského v této těžké době máme, my, naše zneklidněná veřejnost. On totiž není epizodou, vázanou na tuto krizovou situaci. On je a nadlouho zůstane měřítkem čisté a jasné řeči, ze které se v situaci všeobecné nejistoty, neklidu a paniky, může stát politikum prvního řádu,« mohli jsme číst v laudatii.

Daniel Stach vystudoval mezinárodní vztahy na Vysoké škole ekonomické a mediální komunikaci na Fakultě sociálních věd UK. V srpnu 2010 se stal redaktorem pořadu Hyde Park České televize a o dva roky později začal moderovat pořad Hyde Park Civilizace a posléze i pořad Věda 24. Loni na jaře uváděl sledovaný pořad Země v nouzi. Je nejmladším držitelem medaile Vojtěcha Náprstka Za zásluhy v popularizaci vědy.

Vyznamenání novináři by měli vykazovat bezúhonnost před zákonem i vlastním svědomím a vysokou mravní integritu, která vylučuje rozpor mezi slovy a činy. Jejich profesní práce má mít mimořádnou úroveň násobenou precizností výrazových prostředků a krásou jazyka.

Příležitosti pro byznys jsou v Indii či v Japonsku

TISK, Datum: 22.02.2021, Zdroj: E15, Strana: 8, Autor: Pavel OTTO, Vytisťeno: 14 480, Prodáno: 1 730, Čtenost: 61 589, Rubrika: Rozhovor

Ministr zahraničí Tomáš Petříček věří, že se Česko i svět letos začnou vracet k životu jako před pandemií koronaviru. Za prvořadý považuje restart tuzemské ekonomiky a hledání obchodních příležitostí v Asii a v Severní Americe.

* Rozhodl jste se kandidovat na předsedu ČSSD. Dělá šéf strany Jan Hamáček něco špatně?

Obecně nepovažuji za ideální prezentaci sociální demokracie. Mám pocit, že třeba naše strategie a reakce na propojení ANO a ODS při schvalování konce superhrubé mzdy byla špatná. S Honzou Hamáčkem jsme kamarádi, známe se léta. Jeho působení na pozici ministra vnitra si opravdu vážím. Ale chci nabídnout alternativu, po které velká část ČSSD volá.

* Co by se mělo změnit?

Chci kandidovat se silným týmem, s nímž můžeme současnou situaci změnit. Krizi, které čelíme, určitě dokážeme dobře vyřešit s idejemi sociální demokracie. Ukazuje se to leckde na světě a skoro všude v Evropě. Proto se u nás musí ČSSD změnit. Nejsem žádný bouchač do stolu, ale na jedné straně si dokážu stát jasně za svým, na druhé straně umím spojovat lidi s různými názory. Jsem týmový hráč. A to potřebuje jak ČSSD, tak celé Česko.

* Máte dostatečnou podporu své domovské pražské organizace?

Vnímám to naopak jako zadostiučinění, že mi vedení pražské ČSSD nedalo kimirsensovskou podporu. To by bylo podezřelé. Vedení krajské organizace vzalo mou kandidaturu na vědomí a řeklo, že si musím pro nominaci z Prahy sehnat mezi kolegy podporu. O nominaci na předsedu se rozhoduje vždy až na krajských konferencích, které se budou konat v březnu před sjezdem strany. Velmi si vážím podpory Martina Netolického, Michala Šmardý nebo Milana Štěcha. Inspirací mi je Petra Buzková, se kterou se občas radím.

* Vaše bohumínská organizace žádá odchod strany z vlády a také to, aby skončili lidé z vedení ČSSD, kteří ji do kabinetu přivedli. Pomohla vám spolupráce s ANO a KSČM?

Naše angažmá ve vládě považuji za jedinou možnost, jak jsme mohli prosadit alespoň část našeho programu. Zároveň to беру i tak, že fungujeme trochu jako „damage control“ toho, co by jinak hnutí ANO vymyslelo. Názor sociálních demokratů v Bohumině je jen příkladem toho, že uvnitř ČSSD roste tlak na změnu. I jim svou alternativu nabídnu.

* Čím si vysvětlujete pokles preferencí strany, které se propadly až k pětiprocentní hranici?

Že jsme nenašli uvěřitelnou tvář ČSSD pro lidi. Chováme se jako konstruktivní vládní strana, ale se spoustou věcí nemůžeme souhlasit. Někdy neumíme vysvětlit, o kolik horší by bylo, kdyby ve vládě seděl Tomio Okamura. Musíme lidi přesvědčit, že ČSSD je zárukou pro jejich zájmy, pro ochranu těch nejzranitelnějších, že bez nás by se na ně hnutí ANO zvysoka vykašlalo.

* Koho považujete za voliče sociální demokracie?

Jde nejenom o zaměstnance, ale také třeba o pilíř naší ekonomiky, o živnostníky. My je vážně nepovažujeme za parazity, ale za hrdiny, kteří zatím přežili celý průběh s covidovou pandemií, přestože pomoc pro ně není rozhodně dostatečná. Tady je velký prostor pro zlepšení.

* Spojíte se před sněmovními volbami se Stranou zelených?

Cíl je dostat ČSSD do sněmovny. Koalice se Stranou zelených a s dalšími menšími uskupeními a hnutími mi přijde přirozená. Shodujeme se na 80, možná 90 procentech programu. Na kandidátky budu preferovat experty, nechci, aby byla hlavním kritériem stranickost.

* Do voleb zasáhl Ústavní soud. Premiér Andrej Babiš chce jeden celostátní obvod, většina stran upřednostňuje zachování 14 volebních krajů. Jaký je postoj ČSSD?

Musí být narovnána váha všech hlasů a musíme se dohodnout co nejdříve. Ministerstvo vnitra vypracovalo čtyři varianty, nejčastěji zmiňované jsou dvě. Ať už to bude jeden obvod, nebo čtrnáct volebních krajů, musejí být splněny požadavky Ústavního soudu. Sociální demokracie považuje za lepší řešení jeden volební obvod, ale nikoli nastálo, ale spíš pro letošek.

* Takže připouštíte obě možnosti?

Jeden volební obvod by přinesl největší rovnost hlasů, byl by asi nejspravedlivější. Ale musíme vnímat připomínky politologů a dalších expertů, kteří říkají, že důležitá je i provázanost občanů jednotlivých regionů s poslanci.

* Považujete za reálné, aby se obě komory shodly i na korespondenčním hlasování pro Čechy v cizině?

Jsem jednoznačně pro to, abychom tuto možnost českým občanům žijícím v zahraničí nabídli. Ve Spojených státech nebo v Austrálii naši krajané často musejí překonat stovky kilometrů ze svého bydliště na zastupitelský úřad, kde odvolí, stojí je to spoustu času a peněz. Mnohdy jde o Čechy, kteří se chtějí za pár let vrátit.

* Je v Evropě ještě země, kde se korespondenčně nevolí?

Korespondenční hlasování už zavedli všichni naši sousedé, naposledy to v roce 2011 udělalo Polsko. V Německu se takto volí přes padesát let. Máme legislativní i technické návrhy, jak volby touto formou uskutečnit.

* Hovoří se o propojení předlohy právě se změnami volebního zákona. Souhlasíte?

Spojení bych považoval za ideál ní. Doufám, že se sněmovna ke korespondenčním volbám co nejdříve vrátí. Je důležité, aby všichni naši občané bez ohledu na to, jestli žijí v Suchdole nebo v Ontariu, dostali rovnou šanci.

* Sněmovna teď řeší pandemický zákon, země se potýká s nedostatkem vakcín proti COVID-19. Lze dodávky urychlit?

Předsedkyně EK Ursula von der Leyenová přiznala, že se EU příliš soustředila na vývoj vakcíny, ale podcenila proces výroby a distribuce. Dvě z farmaceutických továren jsou v Belgii, je snaha výrobu maximálně urychlit. Jedná se i o tom, že výrobu přípravku od Pfizeru a BioNTechu by zajistila francouzská firma Sanofi.

* Premiér Babiš navštívil Maďarsko a Srbsko a zjišťoval informace o vakcínách z Ruska a z Číny. Je to možná cesta?

Vakcínu nechápu jako něco politického. Pro mě je důležité, abychom měli dávek co nejvíce. Musí být ale bezpečné a řádně registrované Evropskou lékovou agenturou.

* Máte od premiéra za úkol oslovit ruskou nebo čínskou stranu?

Žádné takové zadání nezaznělo. Ani nevím, jaké jsou výstupy z jeho návštěv Budapešti a Bělehradu.

* Úřad vlády je s vámi nekonzultoval?

V delegaci premiéra byli čeští experti na očkování, epidemiologové. Věřím, že s výstupy bude pracovat odborná komunita a ministerstvo zdravotnictví. Pokud bude požadavek na součinnost či pomoc ministerstva zahraničí, jsme připraveni.

* Jedná se o společné zdravotní databáze pro celou EU. Co by to pro Česko obnášelo?

Už od loňského jara se pracuje na sjednocení dat jednotlivých členských států EU. Nyní i s ohledem na očkování bychom rádi aktivně vstupovali do debaty o předávání údajů. Jde třeba o snazší cestování v podobě společného očkovacího pasu. Inspiraci můžeme hledat v Izraeli, který takový pas zavedl. Chceme občanům urychlit návrat k normálnímu životu.

* Odhadnete, kdy může být koronapas zaveden?

Intenzivně jednáme, nechci ale slibovat konkrétní datum. Chápu, že veřejnost by uvítala, kdyby tyto pasy fungovaly například už od března. Očkování ale zdaleka není u konce. Experti si musejí teprve ověřit některé informace, postupy a následně je převést do bezpečných databází.

* Jako šéf české diplomacie prosazujete sankce vůči Rusku kvůli odsouzení ruského opozičního předáka Alexeje Navalného za údajnou urážku válečného veterána. Dohodnou se čeští ústavní činitelé, a zejména EU na sankcích?

To, že Navalného proces nebyl regulérní, opakovaně konstatoval i Evropský soud pro lidská práva ve Štrasburku. Tuto autoritu Česko respektuje. V otázce sankcí se na úrovni ministrů zahraničí rýsuje shoda. Doufám, že bude na našem pondělním jednání potvrzena.

* Shodne se EU na hodnocení ruské mise vysokého představitele EU Josepa Borrella, který se zajímal o případ Navalného?

Budeme se o tom v pondělí v Bruselu bavit. Jsem přesvědčen, že EU by měla vést s Ruskem dialog. Zároveň se ale musejí Brusel i Česko velmi jasně postavit proti tomu, že režim Vladimira Putina neplní závazky, které mají zamezit pošlapávání lidských práv.

* Jaké jsou letošní priority české zahraniční politiky?

Je samozřejmě ovlivněna pandemií koronaviru. Určitě se soustředíme na pomoc exportérům, aby se vrátili na trhy, od kterých jsou kvůli omezení cestování odštěpeni. Zaměříme se také na spolupráci se státy, kde vidíme možnosti jak na posílení obchodních vztahů, tak na získání inovací. Vědecká diplomacie je určitě cesta k navazování přínosných partnerství. Chci se soustředit na státy, jako je Indie, Japonsko nebo Kanada.

* Proč právě na ně?

Byl to jen příklad. Jakkoli je dobře, že je Česko provázané s evropskými trhy, hodláme diverzifikovat spolupráci se státy, kde máme velký potenciál. Nejdynamičtěji se nyní rozvíjí jihovýchodní Asie. Ale třeba zmíněná Indie je druhá nejlidnatější země na světě, před pandemií velmi rychle rostla a nabízí inovativní příležitosti v ICT. Indie je i farmaceutická velmoc. Co se týče Kanady, jde o našeho tradičně velmi blízkého partnera ve vědě a výzkumu nebo v kybernetické bezpečnosti. A s Japonskem se už delší dobu snažíme uzavřít dohodu o strategickém partnerství. Věřím, že se to po odeznění pandemie podaří. Koronavirus nesvědčí ani diplomacii.

Živnostníky vážně nepovažujeme za parazity, ale za hrdiny, kteří zatím přežili celý tenhle průšvih s covidovou pandemií.

Tomáš PETŘÍČEK (39)

• Vystudoval mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních věd UK. Magisterské tituly získal i na Evropském centru pro mezinárodní a strategické výzkumy v Bruselu a na Warwické univerzitě ve Velké Británii. • Členem ČSSD je od roku 2005, předloni se stal místopředsedou strany. • Byl náměstkem na ministerstvu práce a sociálních věcí a pak na ministerstvu zahraničí. Šéfem české diplomacie je od října 2018.

Foto autor: Foto E15 Michaela Szkanderová

Martin Srholec: Do databáze Scopus se vtírají predátorské časopisy [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 22.02.2021, Zdroj: vedavyzkum.cz, RU / den: 1 685

Říká se jim predátorské časopisy. Jde o podlouhé či pofidérní tituly, které navenek imitují řádné vědecké časopisy, nicméně recenzní řízení či redakční „boardy“ často jen předstírají.

Juniorní vědce tak klidně zmatou a lákají k publikování – za poplatky. Práce Martina Srholce a Víta Macháčka ukazuje, jak do databáze Scopus pronikají predátorské časopisy i kvazivědecké poznatky.

Práce s částečnou afiliací k Fakultě sociálních věd UK vyšla v respektovaném časopise Scientometrics.

Nová studie pronikání mapuje v celosvětovém srovnání a s poukazem na geografický původ autorů, kteří tam své texty směřují. „Predátorskými praktikami jsou nejvíce postiženy středně rozvinuté země zejména v Asii a severní Africe. Specificky se jedná o země bohaté na ropu a zemní plyn a z východu,“ říká Srholec, autor a zástupce ředitele CERGE-EI pro výzkum.

Studie zaujala i redakci magazínu Nature, takže na ni upozornila ve zpravodajské sekci zajímavých novinek z vědy a výzkumu. „Široce užívaná databáze Scopus zahrnuje články z více než 300 potenciálně predátorských časopisů, které mají pochybnou publikační praxi, zjistila analýza ekonomů z ekonomického institutu Karlovy Univerzity a české Akademie věd v Praze,“ zmiňuje výslovně Nature.

Autoři se tématu dlouhodobě věnují; think-tank IDEA při CERGE-EI již dříve otiskl aplikačně orientované studie a také webovou „appku“ pro akademiky a knihovníky, které se dostalo i mediální pozornosti. „Na předchozí analýzy IDEA jsme volně navázali ohledně metodologie a dat, ale pro potřeby publikace v mezinárodním odborném časopise bylo nutné celou práci od základu předělat,“ vysvětluje doktor Srholec v interview pro magazín Forum.

Tématem predátorských časopisů se zabýváte již dlouho. Je studie ve Scientometrics zatím vašim nejdůležitějším výstupem - a případně proč?

Zajímají nás hlavně rozdíly mezi zeměmi, jak moc jsou zasaženy tímto problémem. V roce 2015 u nás propukly skandály s predátorským publikováním a prvotní motivací našeho zájmu o toto téma bylo zjistit, jak je na tom vlastně Česko v mezinárodním srovnání. Z toho vzešla IDEA studie v roce 2016, která ukázala, že sice existují místní ohniska, ale celkově to u nás není až tak palčivý problém...

A jinde?

Z toho vzešlo zjištění, že v řadě jiných zemí je to daleko horší. S IDEA studií je však obtížné „prorazit“ do zahraničí. Proto jsme se rozhodli téma zpracovat i do článku v mezinárodním odborném periodiku, kde má práce šanci na podstatně větší globální zásah, a to i mimo oblast odborné komunity. Důležité je to i z toho důvodu, že publikací v takovém časopise naše práce dostane do mezinárodního výzkumného diskurzu. Citace článku – v pracích jiných autorů – budou zaznamenány ve světových citačních databázích jako Web of Science či Scopus a my budeme vědět, kdo na naši navazuje, jaký to mělo v literatuře dopad, což je důležitá zpětná vazba. O původní studii netušíme, kolik lidí si ji přečetlo, pokud nám o tom sami nenapíší.

Jak dlouho jste s kolegou Macháčkem na studii pracovali?

Každý článek v dobrém časopise je v našem oboru běh na dlouhou trať. Na analýzy IDEA jsme volně navázali ohledně metodologie a dat, ale pro potřeby publikace v mezinárodním časopise bylo nutné celou práci od základu předělat. Zpracování první verze poslané do časopisu zabere několik měsíců práce. Průběh recenzního řízení je pak trochu sázka do loterie, ale většinou zabere další týdny či měsíce přepisování, což byl případ i tohoto článku.

Co zásadního v práci sdělujete, případně co je objevné anebo i překvapivé?

Práce je objevná hned v několika ohledech. Jako první ukazuje, do jaké míry predátorské publikování proniklo do celosvětově významné citační databáze Scopus, což je samo o sobě závažné zjištění, kterého se již například chytil i příspěvek ve zprávách Nature News.

Za ještě zásadnější považují, že poprvé ukazujeme na základě reprezentativních dat mezinárodní rozdíly v zasažení tímto problémem, a to napříč všemi vědními obory a v naprosto globálním měřítku. Doposud o tom byly k dispozici pouze dílčí náznaky, zatímco my to ukazujeme v plné šíři. Čtenáři v nejvíce zasažených zemích mohou díky článku poprvé v plné nahotě vidět – a ukázat ostatním okolo sebe –, jak jsou na tom ve srovnání se světem, a že jejich místní komunita má v oblasti vědeckého publikování závažný problém k řešení.

Vysledovali jste nějaké obecnější „zákonitosti“?

Podařilo se nám zároveň určit, jaké charakteristiky na národní úrovni jsou s tímto problémem nejvíce spojeny. Z výsledků

plyne, že predátorskému publikování „kvete pšenka“ nejvíce ve středně rozvinutých zemích s relativně velkým výzkumným sektorem, zejména v Asii a severní Africe. Jsou to země, které jsou již dostatečně rozvinuté, aby významně investovaly do rozvoje univerzit a zároveň je jejich akademický sektor již tak veliký, že se stává bez kvalitního hodnocení výzkumu obtížné určit, co se v něm vlastně děje.

Pokud je v rozvíjející se zemi jen několik univerzit, na kterých ročně vzniknou desítky či nižší stovky článků v pár oborech, není obtížné sledovat, kde se publikují i případně jejich vlastní obsah. Pokud jsou však v takové zemi desítky univerzit, na kterých akademici ročně publikují tisíce článků, je obtížné se v tom bez propracovaného systému hodnocení výzkumu vyznat...

Narážíte tím na „prosté“ kvantifikování výstupů, výsledků?

Systémy hodnocení výzkumu, založené na počítání „čárek“ za články indexované v citačních databázích – jako byl donedávna i u nás takzvaný kafemlejnek –, které odměňují kvantitu na úkor kvality výzkumu, a které se nedívají pomocí vlastního peer-review hodnocení na samotný obsah článků, poskytují pro predátorské publikování živnou půdu.

Kde je to tedy extrémně rozbujelé? Můžete být konkrétnější?

Pro spoustu čtenářů bude překvapivé zjistit, jak opravdu velký problém je predátorské publikování v některých zemích.

Například v Kazachstánu či Indonésii na to připadá téměř pětina a v Malajsii a Indii téměř desetina všech článků indexovaných ve Scopusu.

A to už ukazuje na zásadní systémový problém na národní úrovni. Na úrovni jednotlivých oborů to dosahuje takových rozměrů i v řadě dalších zemí.

Studie má 25 stran a řadu příloh. Chcete některé vyzdvihnout?

Ke článku je jako on-line příloha ke stažení přidána i databáze predátorských časopisů s kódem ISSN, na kterých je tato práce založena, a rovněž podkladová data s výsledky na národní úrovni, takže na naši práci mohou bez omezení navázat další badatelé.

Jaký byl průběh recenzního řízení a publikace? Museli jste něco doplnit, vysvětlovat?

Recenzní řízení bylo patřičně zevrubné, ale férové. Přepisování nás stálo hodně času – zhruba dva měsíce dodatečné práce – nicméně článek se díky tomu od první podané verze opravdu výrazně zlepšil, takže editoři i recenzenti zaslouží upřímné poděkování.

Recenzní řízení v solidních časopisech je jako hořká medicína, která nikomu nechutná, ale pomůže. Dokopali nás například k tomu, abychom zkusili jít podstatně hlouběji do faktorů, které mezinárodní rozdíly v predátorském publikování vysvětlují. Stále se jedná pouze o korelace, o prokázání kauzality nelze mluvit, ale pro mě je hledání těchto faktorů na národní úrovni nakonec tou nejzajímavější částí celého článku.

Článek zmínil mezi zajímavými zprávami i již zmiňovaný magazín Nature, všimla si ho i média v zahraničí. Zvýšil se zájem o téma? Píše vám i více vědců či novinářů?

Začaly nám k tomu chodit emaily z různých koutů světa – ano, od akademiků i od novinářů, ke kterým by se naše práce jinak asi měla malou šanci dostat, takže publikování v časopise v tomto směru skutečně zabralo. Píší například z Indonésie, Malajsie, Kazachstánu a podobně. Podle ohlasů se to v těchto zemích začalo šířit i po sociálních sítích a v tamních novinách.

Autor: Martin Rychlík

Foto: Archiv UK

Článek vyšel v online magazínu Univerzity Karlovy Forum.

Martin Srholec

Působí v ústavu CERGE-EI, společném výzkumném pracovišti Univerzity Karlovy a Národohospodářského ústavu Akademie věd ČR. Absolvoval doktorské studium a postdoktorský pobyt na Centre for Technology, Innovation and Culture (TIK) při Univerzitě Oslo. Několik let rovněž působil jako associate professor na Lundske univerzitě ve Švédsku. Zaměřuje se na ekonomii inovací, problematiku inovačních systémů a otázky inovační politiky. Nyní je zástupcem ředitele pro výzkum v pražském CERGE-EI.

Komentář Hynka Jeřábka: Populisté sledují aktuální veřejné mínění a přizpůsobují se mu. Vládní politici rozhodují tak, aby „sklidili potlesk davu“. Někdy také opozice „tlačí na vládu“ aby splnila „přání lidu“. Lidé však nebudou vládu ani opozici hodnotit podle svých minulých nálad, ale podle důsledků jejich činů.

Jak se nálady veřejnosti promítly do rozhodování naší politické reprezentace v průběhu koronavirové pandemie? Klíčová byla dvě rozhodnutí vlády: Pomalá reakce na růst počtu nakažených na podzim a nesmyslné předvánoční rozvolnění. Neméně důležitý byl však ještě třetí okamžik, a to začátek prázdnin, kdy vláda zrušila všechna omezující opatření. To způsobilo změny ve vnímání pandemie a tím i v chování lidí. Velká část společnosti si v létě oddechla a na rozdíl od obyvatel většiny evropských zemí začala vnímat situaci jako „návrat do normálu“.

Po překonání jarní vlny epidemie lidé toužili po životě bez roušek a bez omezování. Pro další vývoj pandemie bylo důležité, že část obyvatel právě od té doby více než „hrozbu pandemie“ začala vnímat „hrozbu omezování“. Populistická vláda pak po celý zbytek roku pokračovala v tom, že přizpůsobovala své jednání náladám společnosti.

Nálady se mohou významně lišit od těch minulých

Dva specialisté výzkumu veřejného mínění, Paul F. Lazarsfeld v USA a Elisabeth Noelle-Neumannová v Německu, se v názorech shodují. Oba na základě výzkumů a prověřených teorií došli k tomu, že veřejné mínění není vhodné slepě následovat a podle jeho minulého vývoje určovat současná politická rozhodnutí. Změny mínění se sice připravují postupně, pozvolna, ale nálada společnosti se často proměňuje náhle, kvalitativním skokem. Nedoporučili by tedy žádnému politikovi, aby se rozhodoval jen podle aktuálních výsledků jednoduchého průzkumu. Včerejší nálady ve společnosti nebudou určovat budoucí hodnocení. Politici budou posuzováni podle dopadů svých rozhodnutí.

„Spirála mlčení“ může najednou skončit

Málokdo dokáže odhadnout, ve kterém okamžiku se názory a nálady lidí, jejichž proměny se připravují často nejprve skrytě, naprosto obrátí. Na takové situace Elisabeth Noelle-Neumannová aplikovala svou „teorii spirály mlčení“. Lidé nechtějí být ve svých názorech osamoceni. A pokud ve veřejném prostoru silně převládá nějaký názor, ti, kteří jej nesdílejí, mlčí – a mlčí jich stále víc a víc.

V našem případě jde už o pokračování takového vývoje. Pokud se začne proměňovat situace, lidé pro sebe vyhodnotí tento stav tak, že „hlasití“ ztrácejí většinu. A „mlčící“ se tedy začnou chovat jinak. Je to zjednodušená aplikace uvedené teorie, ale odborníci snad prominou.

Konec jednoho režimu

Uvedu jeden příklad z dávnější historie z poloviny 19. století, kdy byla Francie v konfliktu s Pruskem. Paul Lazarsfeld v článku z roku 1957 cituje z práce historičky Lynn M. Caseové a uvádí, jaké důsledky mělo politické rozhodování Napoleona III. ovlivněné „tlakem veřejného mínění“. V roce 1866 chtěl francouzský císař zasáhnout do prusko-rakouské války, aby zabránil vítězství Pruska. Zprávy o náladě obyvatelstva, tedy o veřejném mínění, zřetelně vypovídaly o tom, že francouzské obyvatelstvo silně toužilo po míru a mělo obavy z revoluce jako možného důsledku války.

V rozhodování Napoleonovy rady ministrů, ovlivněné sledováním aktuálního veřejného mínění, převážily názory zaměřené proti válce. Napoleon III. tedy vojensky nezasáhl. Prusko po vyhrané válce s Rakouskem významně posílilo a o čtyři roky později samo vyprovokovalo válku s Francií. Ta vedla k porážce Napoleona III. a zcela změněná nálada obyvatelstva nakonec přispěla ke konci jeho režimu.

Důsledky nesprávného rozhodnutí

Oba příklady z vědecké literatury nás varují před slepým následováním „nálad veřejnosti“. Jako schopný politik bych se tedy měl rozhodovat ne podle minulých nálad obyvatelstva, ale podle předvídatelného veřejného mínění v budoucnosti. Toto veřejné mínění se totiž skokově promění v důsledku nesprávných rozhodnutí. Pokud tedy téměř jistě vím, že mé připravované politické rozhodnutí bude mít fatální důsledky, musím najisto počítat s tím, že moje činy budou hodnoceny podle nich a ne podle shody mého rozhodování s minulými náladami lidí.

Myslíte si, že otec, jemuž v důsledku kolapsu nemocnice zemře jeho dcera-učitelka, si ještě vzpomene na to, že také on sám „volal po otevření škol“? Nevzpomene! Bude hledat viníky a spoluviníky. A nebude sám. Také ostatní obyvatelé Česka budou činy politiků posuzovat podle důsledků jejich rozhodnutí. Nebudou si však pamatovat, jak konkrétně se kteří politici rozhodli a proč.

Autor je profesor sociologie působící na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Popis akce Webinář: Sebevražda: související faktory a prevence- Online

Je smrtelnější jak autonehody, nevýslovně tragická a často zbytečná. Sebevražda je smrt, jež se nemusela nutně stát. Každých 40 sekund si jeden člověk na světě vezme život. V Česku fenomén sebevraždy každoročně přímo či nepřímo poznačí životy tisíců lidí, kteří kvůli jeho stigmatizaci často trpí o samotě a v tichosti. Odstraňme z tématu sebevraždy tabu a otevřeme hlasitou debatu na téma duševního zdraví! V osvětovém webináři specialisty z českého Národního ústavu pro duševní zdraví, Alexandra Kasala, si osvojíme způsoby rozeznávání sebevražedných sklonů, ale i formy komunikace s člověkem, který je vykazuje. Nejdůležitější formou prevence sebevraždy je možnost o ní mluvit!

Alexandr Kasal nám v přednášce přiblíží:

- jaké jsou myšlenky, trendy a činy sebevraždy
- základní definice sebevraždy, druhy sebevražd, metody
- co vede člověka, který se rozhodne vzít si svůj vlastní život
- mýty a stereotypy o sebevraždě
- propojení deprese a sebevraždy
- statistiky sebevraždy a analýzy statistických údajů
- jak rozeznat možné příznaky nadcházejícího konání
- jak mluvit s lidmi se sebevražednými myšlenkami
- co je to sebevražedný úmysl
- co byste měli hledat při určování povahy události
- způsoby vyjádření sebevražedných záměrů - slova, gesta, dopis na rozloučenou

Mgr. Alexander Kasal

je výzkumníkem českého Národního ústavu pro duševní zdraví a doktorandem na Fakultě sociálních věd **Univerzity Karlovy**. Zaměřuje se především na problematiku sebevraždy a její prevence. Kromě výzkumné práce koordinoval i vznik národního akčního plánu prevence sebevražd pro roky 2020-2030.

JAK WEBINÁŘ FUNGUJE?

— Přihlašování levou zadní: Na webinář se můžete připojit přes svůj telefon anebo notebook, nepotřebujete k tomu žádné další technické vybavení.

— Před konáním webináře vám v den jeho konání na e-mail pošleme odkaz, přes který se na webinář lehce připojíte. Pokud si vstupenku zakoupíte v den konání webináře, odkaz vám zašleme půl hodinu před jeho začátkem.

— Zážitek pro aktivní i pasivní posluchače: Do webináře se můžete aktivně zapojit a klást otázky, ale zároveň je určený i pro ty účastníky, kteří chtějí raději jen poslouchat.

VÝHODY WEBINÁŘE:

— Zúčastnit se ho můžete z pohodlí vašeho domova anebo kanceláře.

— V nejbližších dnech po uskutečnění webináře dostanete záznam, který vám bude k dispozici po dobu 30 dní.

— Efektivnější využití vašeho času bez potřeby cestovat.

— Možnosti klást otázky a komunikovat s lektorem webináře.

— Na jeden vstup se může zúčastnit celá rodina.

Odpovědi na často kladené otázky naleznete zde:

Fakulty Univerzity Karlovy přijmou letos podobně uchazečů jako loni [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 23.02.2021, Zdroj: ceskapozice.cz, Autor: Petra Smítalová, RU / den: 18 339, Rubrika: Téma

„Studijní programy zaměřené na přípravu učitelů a na všeobecné lékařství, jejichž financování bylo posíleno, očekávají letos větší zájem i přijetí více uchazečů. Ve většině dalších programů očekáváme v podstatě stejnou úspěšnost jako v předchozích letech,“ říká v rozhovoru **Milena Králíčková**, **prorektorka** pro studijní záležitosti **UK**.

Stejně jako všechny školy i jedna z nejžádanějších **vyšších škol** v České republice, **Univerzita Karlova**, se potýká s opatřeními v důsledku koronavirové pandemie. O tom, jak covid-19 ovlivní letošní přijímací zkoušky na **UK**, o které obory bude největší zájem, a jak to vzhledem k současné epidemiologické situaci vypadá se studiem **zahraničních studentů** na **univerzitě**, mluví v rozhovoru **Milena Králíčková**, **prorektorka** pro studijní záležitosti **UK**.

LIDOVÉ NOVINY: Loni byla dle údajů ministerstva školství (MŠMT) úspěšnost studentů hlásících se na **Karlovu univerzitu** 52 procent. Očekáváte, že budete letos na fakultách přijímat více, či méně studentů? Jaký je odhad?

KRÁLÍČKOVÁ: Úspěšnost studentů hlásících se na naši **univerzitu** se odvíjí vždy od konkrétního studijního programu. Studijní programy zaměřené na přípravu učitelů a na všeobecné lékařství, jejichž financování bylo posíleno, očekávají letos jak větší zájem, tak přijetí většího počtu uchazečů. Ve většině dalších studijních programů očekáváme v podstatě stejnou úspěšnost jako v minulých letech, naše fakulty budou přijímat velmi podobné počty uchazečů jako loni či předloni.

LIDOVÉ NOVINY: O které fakulty **Univerzity Karlovy**, případně obory, je největší zájem? Budou to letos znovu fakulty lékařské a právnické? Zvyšoval se v uplynulých letech i počet uchazečů o studium na **pedagogické fakultě**? Pokud jde o počet přihlášek na **pedagogickou fakultu**, meziročně kolísá – v roce 2020 bylo o tři procenta méně přihlášek než v roce 2019, ale o sedm procent více než v roce 2018 a zhruba o jedno procento více než v roce 2017. Letos je na hodnocení ještě příliš brzy –

přihlášky je možné podávat do konce února.

KRÁLÍČKOVÁ: Největší zájem je letos opět o všeobecné lékařství, právo, zubní lékařství a psychologii. Pokud jde o počet přihlášek na **pedagogickou fakultu**, meziročně kolísá – v roce 2020 bylo o tři procenta méně přihlášek než v roce 2019, ale o sedm procent více než v roce 2018 a zhruba o jedno procento více než v roce 2017. Letos je na hodnocení ještě příliš brzy – přihlášky je možné podávat do konce února.

LIDOVÉ NOVINY: Zaznamenali jste kvůli pandemii pokles zájmu **zahraničních studentů** o studium na **Karlově univerzitě** či snížený zájem českých studentů **UK** vyjíždět na studijní programy do ciziny?

KRÁLÍČKOVÁ: Zájem **zahraničních studentů** studovat celý studijní program na **UK** byl i v roce 2020 značný. Počet zájemců ze zahraničí byl sice nižší než v roce 2019, ale srovnatelný s rokem 2018 a vyšší než v letech 2017 či 2016.

Počty zájemců o výměny v rámci **Erasmu** jsou sice vlivem covidové pandemie nižší, ale mezinárodní výměna se nezastavila, probíhá jak v oblasti příjezdů **zahraničních studentů** na **UK**, tak v oblasti výjezdů českých studentů na zahraniční **univerzity**.

LIDOVÉ NOVINY: Výuka na fakultách se odehrává většinou na dálku?

KRÁLÍČKOVÁ: Výuka se sice odehrává převážně distančně, ale například na lékařských fakultách, kde platí výjimky pro prezenční výuku, běží prezenčně.

LIDOVÉ NOVINY: Jak anticovidová opatření ovlivní letošní **přijímací řízení** na vaší **univerzitě**? Zájem **zahraničních studentů** studovat celý studijní program na **UK** byl i v roce 2020 značný. Počet zájemců ze zahraničí byl sice nižší než v roce 2019, ale srovnatelný s rokem 2018 a vyšší než v letech 2017 či 2016. Počty zájemců o výměny v rámci **Erasmu** jsou sice vlivem covidové pandemie nižší, ale mezinárodní výměna se nezastavila, probíhá jak v oblasti příjezdů **zahraničních studentů** na **UK**, tak v oblasti výjezdů českých studentů na zahraniční **univerzity**.

KRÁLÍČKOVÁ: Každý studijní program má specifické podmínky pro **přijímací řízení**. Konkrétní a kompletní informace jsou dostupné na webových stránkách fakult a naší **univerzity**. Anticovidová opatření jsou různá dle povahy každého studijního programu.

Všechny přijímací zkoušky, které jsou naplánované prezenčně, jsme připraveni uskutečnit se všemi náležitými protiepidemickými opatřeními. Ty, které se odehrají zcela nebo částečně distančně, jsou již připravované na příslušných platformách, aby si uchazeči mohli práci v systému včas před testy zkusit.

LIDOVÉ NOVINY: Jsou ve hře přijímací testy na dálku? Národní srovnávací zkoušky (NSZ) od Scia, které řada fakult při **přijímacím řízením** využívá, už začaly online...

KRÁLÍČKOVÁ: Na **Univerzitě Karlově** jsou stovky studijních programů. Některé z nich, například na **Právnické fakultě** či **Fakultě sociálních věd**, budou NSZ od Scia i letos používat. Jiné studijní programy pro testování použijí vlastní testy a systémy, jako je Moodle. Přijímací zkoušky prováděné distančně budou též skládat uchazeči o některé studijní programy, jež na **UK** uskutečňujeme v anglickém jazyce pro zájemce ze zahraničí.

LIDOVÉ NOVINY: Může vzhledem ke ztíženým podmínkám přípravy kvůli koronaviru dojít na některých fakultách ke zmírnění požadavků na přijetí, případně k úplnému zrušení **přijímaček**?

KRÁLÍČKOVÁ: Loni tomu tak bylo, a především proto, že úpravy přijímacích zkoušek byly prováděny ve velmi krátkém čase. Letos úplné odpuštění přijímacích zkoušek nepředpokládáme.

Milena Králíčková

Profesorka histologie a embryologie a od roku 2014 prorektorka pro studijní záležitosti **Univerzity Karlovy**. Vystudovala všeobecné lékařství na **Lékařské fakultě UK v Plzni**. V lednu 2011 se stala vedoucí Ústavu histologie a embryologie **LF UK v Plzni**. V letech 2010 až 2013 zastávala funkci proděkanky pro rozvoj na **LF UK v Plzni**. Za svou práci získala několik ocenění, mj. je od roku 2012 čestnou ambasadorkou Fulbrightovy komise.

Foto:

Milena Králíčková, prorektorka pro studijní záležitosti **UK**.

YouTube

Finmag s novým šéfem hlásí příklon k byznysu [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 24.02.2021, Zdroj: mediar.cz, RU / den: 8 714

Novým šéfredaktorem dvouměsíčníku Finmag je Ondřej Tůma, web vede Michal Hron.

Dvouměsíčník Finmag vychází od čísla 36 v nové úpravě

Dvouměsíčník Finmag vydavatelství Partners Media, který si v březnu připomene šest let fungování, se v nové úpravě od grafika Vojtěcha Wagnera a s novým claimem Časopis, který vás připraví na budoucnost ve větší míře vrací k byznysovým tématům. „Vzroste počet článků, které se budou věnovat zajímavým podnikatelským záměrům, startupům, technologiím, internetu a vizionářům nejen v těchto oblastech. Stále ovšem platí, že chceme psát o penězích jinak. Děláme časopis pro lidi, kterým k životu nestačí jen plácání po zádech a statusové symboly, ale taky kontext,“ komentuje změny Ondřej Tůma, od února nový šéfredaktor časopisu i jeho webu Finmag.cz

Ondřej Tůma se narodil v roce 1985. Vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy**. Studoval také na Fakultě humanitních studií v Praze a na Goethe-Universität v Frankfurtu nad Mohanem. Má za sebou stáže v Českém rozhlasu a Lidových novinách. Vedl cestovatelský server Tripzone.cz. Od roku 2010 pracuje pro finanční portál Peníze.cz, od března 2015 působí jako šéfredaktor časopisu Finmag, od února 2021 vede i web Finmag.cz. Foto: Partners Media
Michala Kašpárka střídá na pozici editora tištěného vydání Gabriel Pleska, editorem webu je nově Michal Hron, který přišel z týdeníku Euro. Kašpárek opouští pozici šéfredaktora webu a editora časopisu a dál má s Finmagem spolupracovat jen jako externí autor. Novými spolupracovníky jsou publicista a bývalý šéf Českého rozhlasu Vltava Petr Fischer, ekonom Dominik Stroukal či motoristický novinář Vojtěch Dobeš. I web Finmagu čeká v následujících měsících redesign, aby se graficky sjednotil s časopisem.

Dvouměsíční periodicitu tištěného Finmagu se nemění, přibýt ale mají speciální vydání. Náklad časopisu zůstává na deseti tisících výtiscích. „Jsmo přesvědčeni, že vymírání printu se nebude týkat kvalitních magazínů. Naopak na trhu vidíme prostor pro další růst. Chceme být důkazem, že se i o byznysu a ekonomice dá psát čtivě a zábavně,“ dodává Martin Vlnas, ředitel Partners Media, „zároveň se budeme mnohem intenzivněji než dosud věnovat propojení časopisu s webem a v plánu je také hlubší integrace obsahu Finmagu do webu Peníze.cz.“ Web měsíčně navštíví dva miliony uživatelů.

Sebevražda: související faktory a prevence / Webinář [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 24.02.2021, Zdroj: atlasceska.cz, RU / den: 9 358

V osvětovém webináři specialisty z českého Národního ústavu pro duševní zdraví, Alexandra Kasala, si osvojíme způsoby rozeznávání sebevražedných sklonů, ale i formy komunikace s člověkem, který je vykazuje.

Adresa a kontaktní informace

Fotogalerie k článku

Je smrtelnější jak autonehody, nevýslovně tragická a často zbytečná. Sebevražda je smrt, jež se nemusela nutně stát. Každých 40 sekund si jeden člověk na světě vezme život. V Česku fenomén sebevraždy každoročně přímo či nepřímo poznačí životy tisíců lidí, kteří kvůli jeho stigmatizaci často trpí o samotě a v tichosti. Odstraňme z tématu sebevraždy tabu a otevřeme hlasitou debatu na téma duševního zdraví! V osvětovém webináři specialisty z českého Národního ústavu pro duševní zdraví, Alexandra Kasala, si osvojíme způsoby rozeznávání sebevražedných sklonů, ale i formy komunikace s člověkem, který je vykazuje. Nejdůležitější formou prevence sebevraždy je možnost o ní mluvit!

Alexandr Kasal nám v přednášce přiblíží:

- jaké jsou myšlenky, trendy a činy sebevraždy
- základní definice sebevraždy, druhy sebevražd, metody
- co vede člověka, který se rozhodne vzít si svůj vlastní život
- mýty a stereotypy o sebevraždě
- propojení deprese a sebevraždy
- statistiky sebevraždy a analýzy statistických údajů
- jak rozeznat možné příznaky nadcházejícího konání
- jak mluvit s lidmi se sebevražednými myšlenkami
- co je to sebevražedný úmysl
- co byste měli hledat při určování povahy události
- způsoby vyjádření sebevražedných záměrů - slova, gesta, dopis na rozloučenou

Mgr. Alexander Kasal

je výzkumníkem českého Národního ústavu pro duševní zdraví a doktorandem na Fakultě sociálních věd **Univerzity Karlovy**. Zaměřuje se především na problematiku sebevraždy a její prevence. Kromě výzkumné práce koordinoval i vznik národního akčního plánu prevence sebevražd pro roky 2020-2030.

Start: 18:00 hod.

Vstupenky:

„Ať zkrachují.“ Prezident si za epidemie upevnil politickou moc, zájem o obavy lidí nejevil [URL Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 24.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Jan Wimitzer, RU / den: 54 671, Rubrika: Česko

Deník N podrobně zmapoval aktivity Miloše Zemana v době koronavirové epidemie. První přímo zvolený prezident se více než

těžkostem občanů věnoval upevnování politické moci, kterou ztrácel slábnoucí premiér Andrej Babiš. Na roli toho, kdo dá najevo pochopení obav lidí, prezident rezignoval.

Slovenská prezidentka Zuzana Čaputová minulý týden oznámila, že se po dohodě s řetězci jako Lidl nebo Tesco podařilo zajistit 425 tisíc jídel pro lidi nejvíce ohrožené nedostatkem potravin, včetně samoživitelů, bezdomovců či důchodců. Jindy vyrazila debatovat o psychických problémech, které trápí občany – a prostě tím dala najevo: ano, považují to za důležité.

Český prezident Miloš Zeman mluvil o jídle také, ale v poněkud jiném gardu: a sice že byl k narozeninám obdarován tlačenkou od ministra zemědělství Miroslava Tomana. Když byl při rozhovorech v médiích tázán na problémy obyvatel, reagoval uhýbavě a ty, kteří přijdou o živobytí, označil za neschopné.

Zatímco slovenská prezidentka akcentuje pochopení pro lidi v nouzi a pomoc zranitelným, její český protějšek – ač má podobnou ústavní roli a pozici – sází na silné výroky, izolaci od obyvatel a zákulisní jednání.

Prezident Zeman a pandemie (1. 2. 2020 – 22. 2. 2021):

96 přijatých návštěv (především politiků)
50 telegramů či dopisů (blahopřání, kondolencí apod.), hlavně politikům
12 rozhovorů pro Blesk, Primu, Frekvenci 1 a Český rozhlas
10 schůzek „expertního týmu“
3 projevy ke covidu
0 setkání s občany

Do jaké míry se prezidentův přístup projevuje ve zvládnání krize, je obtížné vyčíslit. Slovensko podle dostupných dat zaznamenalo loni o 10,2 % vyšší úmrtnost, než je běžný průměr, Češi jsou na tom hůře (nárůst o 16,3 % oproti průměru, tedy o 18 tisíc lidí – pro názornost jsou to například celé Louny, Hranice nebo Kadaň). Ale i naše dvě země, jinak velmi podobné, mají řadu rozdílů, které to ovlivňují (a v každé zemi koná vláda jinak).

Epidemie má navíc v různých zemích rozličnou dynamiku, čím delší dobu budeme moci porovnávat, tím více o reakcích států vypoví. (Problémem samozřejmě není být o pár příček za Slovenskem, ale to, že za poslední tři měsíce je úmrtnost v Česku 60 % nad průměrem, nejde dolů a sil ve zdravotnictví ubývá.)

Zhaslý maják naděje

Hlava státu ale nepochybně zemi ovlivňuje. Spoluutváří její stav v době před krizí (Čaputová jen krátce, od června 2019, Zeman téměř osm let, od března 2013) – a unikátní postavení má i v jejím průběhu.

„V jejím zvládnání je jeho úloha z principu menší než úloha vlády, zato ale může být hodně aktivní v šíření naděje směrem k občanům, ve stmelování a mobilizaci společnosti,“ říká politoložka a odbornice na politickou komunikaci a marketing Eva Lebedová z Univerzity Palackého v Olomouci.

Karel Komínek z Institutu politického marketingu dodává, že prezidenta sice lidé přímo volí jako politického představitele, v českém politickém systému je ale hlavně důležitým symbolem. „A právě v krizi často lidé potřebují více symboly, majáky naděje a pozitivní příběhy. To vše mohl dodávat právě prezident, zatímco reálné řešení situace mohl nechat na vládě. Bohužel prezident zůstal velmi pasivní, až mi to přijde zvláštní,“ řekl Komínek Deníku N.

Epidemie zasáhla Česko ve chvíli, kdy měl Miloš Zeman ve Strakově akademii premiéra, kterého si přál. Byl to pragmatik Zeman, kdo v minulosti pragmatikovi Babišovi odstranil z cesty možné politické rivaly – jak v podobě vládní většiny Miroslavy Němcové v roce 2013 (místo níž udržel premiérem proti vůli parlamentu Jiřího Rusnoka), tak v podobě ČSSD Bohuslava Sobotky, na jejímž oslabování cíleně pracoval.

Závislost premiérské pozice Andreje Babiše na prezidentem zprostředkované toleranční dohodě s komunisty dala Zemanovi nad vládou moc, kterou jeho předchůdci na Hradě nikdy neměli.

Role Hradu se projevila například v oblasti strategické komunikace. Plán, jak státu dát schopnost (experty, postupy, zdroje, koordinovaná pracoviště apod.) dosahovat efektivní komunikací velkých, strategických cílů, sice před časem vypracovalo ministerstvo vnitra, když šlo ale o jeho praktické zavedení, Hrad jej podle zdrojů Deníku N tajně, ale o to urputněji rozbíjel.

Lze jen spekulovat, komu vadilo, že by stát získal schopnost lépe čelit například ruským dezinformacím. Teď mu ale chybí hlavně nástroj schopný pomoci se zvládnáním pandemie.

„Když strategickou komunikaci nemáme ani mezi aktéry, u kterých ještě předpokládáme vůli – i když ne vždy doprovázenou schopnostmi – řízení státu pomáhat, logicky nemůžeme strategickou komunikaci, jež by byla v rámci zájmů ČR, očekávat od aktéra, který řízení státu pomáhat nechce a upřednostňuje před zájmy státu zájmy své a svého okolí. A občas i zájmy našich otevřených nepřátel,“ říká Jakub Kalenský z think-tanku Atlantic Council.

Hlavně ať to je drakonické

O prezidentovi Zemanovi nejde říct, že by koronavirus zcela pomíjel. Věnoval mu tři veřejná vystoupení – dvě v březnu, kdy obav mezi lidmi bylo výrazně více než dostupných informací, a jedno v říjnu, kdy už Česko naplno čelilo druhé vlně epidemie.

Jádrem březnových apelů k veřejnosti bylo varování jak před zlehčováním a označováním koronaviru za „chřipku“, tak před panikou a strachem. Ocenil aktivity dobrovolníků a zdůraznil, aby lidé naslouchali radám odborníků. „Plně podporuji opatření vlády,“ řekl.

To bylo z pohledu znepokojené veřejnosti důležité, ale ani tehdy si Zeman neodpustil rýpnutí. Novinové komentátory obvinil z „poštěkávání a vřeštění“, o hercích řekl, že si „stěžují, že nemají kšefty“, a poradil jim, ať navštíví domovy důchodců a přinesou do nich radost. Což kvůli obavám z viru nebylo možné. Lidem, kteří při zmatku a absenci informací nevhodně nakoupili potraviny, vzkázal, že „si za to mohou sami“.

Prakticky bezvýhradná podpora vlády se pak stala základem Zemanovy komunikace ke koronaviru – spolu s tím, že s oblibou dával najevo, že by opatření měla být co nejtvrdší. V říjnu používal slova jako drastická, drakonická a brizantní.

Slovenská prezidentka Zuzana Čaputová se na konci ledna zúčastnila debaty krizové linky pomoci IPčko o psychických problémech mladých lidí v době koronavirové epidemie.

Oč tvrdší slovník Zeman užíval, o to lhostejněji působil, když v některém ze 12 rozhovorů (od února 2020 do poloviny února 2021 – poskytl je Blesku, Primě, Frekvenci 1 a Českému rozhlasu) přišla řeč na to, jak restriktce dopadají na obyčejné občany. Když mu v dubnu položila moderátorka Primy dotaz, co říká na psychické problémy či existenční starosti lidí, bez mrknutí oka reagoval poděkováním vládě Andreje Babiše.

Na dotaz, jak vnímá obavu **rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy**, že zákazy mohou způsobit nezaměstnanost či sociální zmar, odvětil bez zřejmé souvislosti, že Zimovi nikdo neupírá služební cesty do zahraničí. „Nemyslím si, že by vláda na některé skupiny zapomněla,“ reagoval na úvahu o zřízení fondu základních potřeb pro lidi, kteří na tom budou nejhůř, a přešel ke kritice bezdomovců a těch, „kteří odmítají práci“.

Vyjadřování v tomto směru prezident završil v říjnovém rozhovoru pro MF Dnes. Zde označil mladé Pražany za nevzdělané, podnikatele, kteří vlivem proticovidových opatření zkrachují, za neschopné a o umělcích řekl, že „vytvořili svá nejkrásnější díla tehdy, když byli hladoví“.

Rozdělující rétorika může v politice pomoci zvítězit ve volbách (zvláště v zemích s problémy). Nefunguje ale v krizích, v nichž je třeba, aby vládnímu úsilí napomáhalo co nejvíce obyvatel, zdaleka nejen ti, kteří vládu zvolili. Takové apely jsou ovšem silnější od nadstranicky vystupujících hlav států. Prezident Zeman ale aktivně podporuje hnutí ANO, ať už tlakem na ústavní soudce, načasováním vyhlášení voleb co nejvýhodněji pro Babiše, či dáváním najevo, že ho upřednostní při příštím výběru premiéra.

Nezavří ekonomiku, Andreji

Při dlouhodobém sledování prezidentových výroků je patrný zajímavý nesoulad: Zeman sice čas od času prohlásí, že „nejdůležitější je lidský život a lidské zdraví, obětovat je za ekonomický růst je zhovadilost“ (12. 4., Prima) nebo že „jsou zapotřebí velmi brizantní opatření, protože není nic cennějšího než lidský život“ (4. 10., Prima), ale zároveň rezolutně odmítá omezení průmyslu.

Právě průmyslová výroba přitom podle dat ministerstva zdravotnictví patří mezi velké pomyslné klustry epidemie.

Nesouhlas s myšlenkou, že „bychom jakýmikoliv opatřeními měli vypnout ekonomiku“ (6. 9., Prima), Zeman opakoval celý podzim: „Jsem ekonom a mně velmi záleží na tom, aby neklekla ekonomika“ (27. 9., Frekvence 1), „chraň Bůh, plně souhlasím s profesorem Prymulou, že je třeba zaměřit se na volnočasové aktivity“ (10. 10., MF Dnes), „jsem proti lockdownu, který by ohrozil ekonomiku“ (11. 10., Blesk).

Prezidentův vliv na chod vlády je tak velký, že je opravdu důležitý. Má k ruce vlastní, takzvaný expertní tým – vlivovou strukturu, která se nikomu nezodpovídá, ale která se každý měsíc s výjimkou letních prázdnin a prosince schází. Od září si Zeman dvakrát pozval na setkání týmu premiéra Babiše s ministryní financí Alenou Schillerovou, v únoru vicepremiéra Karla Havlíčka, v říjnu ministryni pro místní rozvoj Kláru Dostálovou – a jen jednou ministra zdravotnictví Jana Blatného, když byl měsíc ve funkci.

Vláda, která je životně závislá na podpoře hlasů komunistů (které, jak už bylo řečeno, jí zprostředkoval prezident), se tak každý měsíc dozvídá z očí do očí (nepočítáme-li četné schůzky členů vlády se Zemanem), co si prezidentovo okolí myslí a přeje.

Tři lidé v týmu jsou přímo z Hradu (Vratislav Mynář, Martin Nejedlý, Rudolf Jindrák), čtyři jsou exministři Zemanem dosazené a proti vůli parlamentu udržované vlády z roku 2013 (guvernér ČNB Jiří Rusnok, dva současní ministři, Marie Benešová a Miroslav Toman, a dále předseda Svazu měst a obcí František Lukl), zbylími třemi bývalý odborářský předák Jaroslav Zavadil, šéf Hospodářské komory Vladimír Dlouhý a šéf Svazu průmyslu a obchodu Jaroslav Hanák.

Žádné experty na zdravotnictví prezident v „expertním týmu“ (médiá toto sousloví nekriticky přejala) nemá. Zato průmysl je v něm zastoupen silně.

Počet mrtvých: od „jsme jedni z nejlepších“ k mlčení

Dalším rysem prezidentova působení je nekritická obhajoba Babišova kabinetu – ta zřejmě přispívá ke stále poměrně silné podpoře veřejnosti, kterou vláda má. Zeman například po krajských volbách výsledek hnutí ANO použil jako podporu pro argument, že si vláda v koronavirové krizi nepočíná špatně. Může za tím stát i prostý politický kalkul, že žádná jiná vládní většina (a zejména ne případná většina Pirátů a Starostů a koalice Spolu) by zřejmě nebyla k prezidentovým přáním tak vstřícná jako menšinová, a i proto zranitelná vláda Andreje Babiše.

Od začátku epidemie prezident jako zásluhu vlády zmiňoval především to, že v Česku je ve srovnání s jinými zeměmi málo lidí, kteří komplikacím spojeným s covidem podlehli.

„Srovnejte si ta čísla, zejména čísla o úmrtích, s počtem zemřelých v jednotlivých evropských státech, a tady zjistíte, že jsme jedni z nejlepších,“ řekl 5. 4. 2020 v rozhovoru pro Blesk s tím, že s epidemií „bojujeme úspěšněji než například Itálie, Španělsko“. Týden poté na Primě pochválil vládu, že „ve srovnání s jinými zeměmi opatření proti epidemii opravdu zabrala“.

Ještě 6. 9. na Primě Zeman tvrdil, že pro něj „je základní údaj nikoliv počet nakažených, ale počet zemřelých“ (to bylo podle statistik ministerstva zdravotnictví 443 mrtvých).

V říjnu křivka počtu obětí covidu začala prudce růst. Čtvrtého října (773 mrtvých) prezident na Primě ještě řekl, že by „mohl jmenovat minimálně 20, možná 30 zemí, kde je nákaza velmi intenzivní“. O dvanáct dní později (1403 mrtvých) v projevu ocenil zdravotníky, vyzval k nošení roušek a respektování rad odborníků.

Od té doby se Česko v počtu mrtvých dostalo mezi nejhorší země na světě. A prezident už k otázce úspěšnosti vlády mlčí.

Při porovnání evropských zemí co do „nadbytečných“ úmrtí oproti průměru z let 2016–2019 (což jsou data dost nová na zachycení trendů v populacích i dost rozsáhlá co do výpovědní hodnoty) odpadají spory, do jaké míry zeměleho zabil covid. Česko v této statistice patří k nejhorším zemím Evropy: v roce 2020, suchou a odlidštěnou řečí procent, v něm zemřelo o 16 % lidí víc oproti průměru. V Polsku to bylo dokonce 18 %, v Rakousku 11 %, na Slovensku kolem 9–10 %, v Německu 5 %. (Data jsou předběžná.)

Jak nepomáhat

Míra prezidentské nápomoci zvládnání epidemie je sporná také v tom, že Zeman jen zdráhavě podpořil očkování. Nestavěl se příliš ani za testování, které se v Česku dělá střem z nosní sliznice.

„Oběti dosavadního testování, kde se to strká do nosu, říkaly, že to není nic příjemného,“ prohlásil například 11. 10. pro Blesk. Jenže testování není popíjení dobrého portského, poslech oblíbené hudby nebo ideální dovolená: kritériem jeho přínosnosti není příjemnost, ale skutečnost, že může bránit v šíření smrtícího viru. To už ale prezident nedodal.

Krátce před chystaným (ačkoliv premiérem Babišem nyní zpochybněným) návratem žáků do škol se v Česku rozjela vlna odporu proti testování dětí. Není nejspíš motivovaná jen ilustračními snímky trpících testovaných dětí, ale také prostou skutečností, že pozitivní test může pro rodiče znamenat karanténu, ztrátu příjmu, a tedy i schopnosti vyjít s penězi.

K očkování se Zeman zpočátku stavěl váhavě, přičemž používal i argument, že je zbabělec a bojí se jehel. Přitom je s ohledem na svůj věk i zdravotní stav rizikový pacient. Nakonec se naočkovat nechal, ale neodpustil si se slovy o „šaskárně“ odmítnout očkování v přímém přenosu, což někteří politici v Česku i v zahraničí dělají, aby zvýšili podporu vakcinace.

„Mohl zlepšit stav věcí i svou značku“

„Prezident během koronaviru promarnil důležitou příležitost,“ říká zakladatel Institutu politického marketingu Karel Komínek. „Mohl to být právě on, kdo pravidelně promlouvá k národu a snaží se jej semknout. Je to jediný politický představitel, který by měl vždy mluvit za všechny občany,“ připomíná.

Jak Komínek dodává, kdyby prezident k národu pravidelně promlouval a snažil se o jeho spojení, mohl překvapit řadu odpůrců a možná i zvrátit pohled historiků na svůj mandát.

„Místo toho bylo z Hradu dlouho ticho. Přitom jak prezident dokázal v říjnu, jasně formulovat silná stanoviska mu nedělá problém – odsoudil odpůrce roušek, dezinformátory a poděkoval zdravotníkům. To je od hlavy státu zcela zásadní. Proslov tehdy ocenila i řada jeho kritiků. Toto ale mohl prezident dělat od začátku krize a zlepšit tak nejen reálný stav věcí u nás, ale rovněž vylepšit i svou značku,“ dodává Komínek.

Politoložka Eva Lebedová oceňuje, že prezident vyzýval k nošení roušek, solidaritě, odpovědnosti, důvěře v názory odborníků a nakonec i k očkování. Jenže i jí v telefonické rozmluvě poměrně brzy dochází výčet pozitivních kroků.

„Má společnost stmelovat, být symbolickým aktérem, dávat v době krize naději všem lidem bez rozdílu. Mohl hned na samém počátku pandemie jako prezident k lidem promluvit, začít je připravovat na krizovou situaci a poté v povzbuzování a spojování společnosti pokračovat,“ vypočítává Lebedová. V této roli byl podle ní Zeman takřka neviditelný.

Mnohem viditelnější podle ní byla prezidentova aktivita v oblastech jeho politických zájmů, jako například v intervencích k výstavbě průplavu Dunaj–Odra–Labe nebo dostavbě dukovanské jaderné elektrárny. To jsou přitom projekty, které mohou mít na Česko dopad i v dlouhých letech po Zemanově prezidentství: po stránce financí, ochrany přírody i **bezpečnosti**. Zeman lobbuje za to, aby šanci dostavět Dukovany měla i ruská státní společnost Rosatom.

Zpravodajské služby přitom varují, že by se Česko v takovém případě stalo vydíratelným, jak upozornil server iRozhlas.cz. Ví se přitom, že prezident Zeman se vyslovil pro přidělení zakázky napřímo Rusům. Deník N navíc popsal tlaky ve prospěch Ruska a Číny v tendru.

„Pro roli spojovatele – obzvláště v době krize, jakou je současná pandemie – je důležité, aby si v projevech odpustil zbytečnou útočnost. Prezident to neučinil. V každém projevu se negativně vymezil vůči nějaké skupině společnosti. Nejčastěji to byla kritika novinářů a médií, v některých projevech směřoval výhrady k opozici, později také k ‚antirouškařům‘ (vyzval je k přeměření inteligence, pozn. red.). Útočná rovina se v určité míře objevila v každém prezidentově projevu. Kontrastní k této neempatičnosti v době krize bylo počínání slovenské prezidentky Zuzany Čaputové, která během podzimní koronavirové vlny a zaplnění českých nemocnic volala jejich ředitelům, podporovala je a zjišťovala, jak se Slovensko může na podobnou situaci připravit,“ vypočítává politoložka.

Lebedová poznamenává, že Zemanovi kritici by se zřejmě ani při jiném prezidentově vystupování a komunikaci nestali jeho milovníky. „Na druhou stranu, prezident má v našem ústavním systému symbolickou váhu, a občané proto vnímají, jakou výzvu k nim směřuje. Pokud by ve svých projevech dokázal pojmenovat velké výzvy, kterým může česká společnost čelit, disponuje autoritou k tomu, aby ji mohl posouvat a ovlivňovat. Prezidentovy projevy ale bohužel už dlouho nemají promyšlenější a společensky závažnější charakter, jsou to v zásadě politické glosy aktuální situace,“ soudí expertka na politickou komunikaci.

Zeman podle ní ve svém druhém volebním období už není moc politicky aktivní. „Tento stav česká společnost v podstatě akceptovala. Očekávání od prezidenta jsou poměrně nízká,“ shrnuje.

Aktivita sama o sobě přitom není rozhodující. „V době krize vidím důležitou úlohu prezidenta také ve ztělesnění osobního příkladu. Bohužel ani tuto roli Zeman příliš nenaplnil. V době tak těžké třeba pro podnikatele a další postižené sektory je toto počínání pramenem dalšího naštvání na politiky a politiku obecně. Může to mít dlouhodobě negativní dopad na formování vztahu k politickým elitám,“ upozorňuje Lebedová.

Epidemie jako šance upevnit moc

„Připadá mi, že víc než o obyčejné lidi se stará o politickou moc. Tam se mu daří velmi dobře dosahovat politických cílů – i prostřednictvím komunikace, různého zdržování, předvolávání lidí, lpění do poslední chvíle na tom, že se jeho akce budou konat, ať už novoroční oběd, nebo státní vyznamenání. Demonstruje tím svou politickou moc,“ soudí Denisa Hejlová z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Podle odbornice na marketing platí nepřímá úměrnost – čím je premiér Babiš slabší, tím je prezident Zeman silnější. „On odpustí Babišovi malé věci jako Krétu, ale u velkých hraje svoji hru. Umí operovat s médii, ví, která věta z jeho projevu bude tematizovaná, o které se lidé budou bavit,“ podotýká.

Proč prezident neslouží jako korektiv vládního chybování? „Rozhodně tomu nevěnuje tolik energie, kolik by mohl. Je možné, že ho to nezajímá. Že ho nezajímají občané republiky, ale jen udržení vlastní politické moci, vlastního obrazu v médiích,“ soudí Hejlová.

Zeman nicméně podle ní zůstává autentický a udržuje si svou image. „Když ho člověk slyší, **bezpečně** ví, že to je právě on. Komunikačně ho vnímáme tak, že nám prezident chybí jako morální podpora, že nesjednocuje, ale on balancuje na hraně, aby splnil to nutné a přitom prosadil svou. Politicky je vítěz. Nejenom že jím zůstává, ale ještě upevňuje své pozice. Chladnokrevně zhodnoceno si v tomto smyslu nevede špatně,“ dodává Hejlová.

Aktivita prezidenta Miloše Zemana týkající se koronaviru

5. února 2020, rozhovor, Český rozhlas: O koronaviru nepadlo prakticky nic, epidemie ještě nebyla v Česku příliš velkým tématem.

8. března, prohlášení: Vyzval k zachování chladné hlavy, podpořil opatření vlády, řekl, že strach oslabuje.

19. března, prohlášení: Varoval před zlehčováním, označováním za chřipku, ale i před panikou a strachem. Chválil Čínu za dodání zdravotnických pomůcek Česku. Vyzval opozici, aby podporovala vládu, nebo mlčela. Vyzval k naslouchání expertům, ocenil dobrovolníky. S despektem se vyjádřil o komentátorech („poštěkávání, vřeštění“) a hercích („stěžují si, že nemají kšefty“).

5. dubna, rozhovor, Blesk: Chválil vládu i lidi, kteří dodržují opatření. Oznamoval, že Roman Prymula dostane Řád bílého lva. Vůči kritikům použil slova „prudí, poštekávají“ a fakticky postavil rovnici máme málo mrtvých = vláda to dělá dobře. Odhadl, že „jsme asi tak v polovině epidemie“. Zkritizoval „neschopnost koordinované akce EU“.

12. dubna, rozhovor, Prima: Zopakoval, že Česko má proti západní Evropě poměrně málo mrtvých. Opakovaně se vyhnul odpovědím na otázky o existenčních starostech a psychických problémech lidí. „Nemyslím si, že by vláda na některé skupiny zapoměla,“ řekl.

12. dubna, velikonoční promluva: Připustil, že „naše společnost je zraněná“. „Můžeme ji uzdravit přátelstvím, láskou, vzájemnou sympatií, solidaritou a sounáležitostí,“ řekl.

19. dubna, rozhovor, Frekvence 1: Vyzval k dodržování protiepidemických opatření a hájil zabijačku, kterou jeho kancléř Mynář uspořádal v rozporu s těmito opatřeními. (Soud později část opatření zrušil, Mynář proto nemusel platit pokutu.)

5. května, rozhovor, Radiožurnál: Zkritizoval opozici, která podle něj „ječí, že vláda jedná chaoticky“. Děkoval kabinetu, že zemi vyvedl z „největší krize po válce“.

6. září, rozhovor, Prima: Na dotaz k růstu počtu nakažených argumentoval dosud poměrně nízkým počtem mrtvých. Chválil vládu, vyslovil se proti „vypnutí“ ekonomiky. Hájil dovolenou premiéra Babiše na Krétě v době, kdy občané byli vyzýváni, aby necestovali. Řekl, že se „možná“ nechá očkovat, bude-li vakcína. Podpořil přidání 5000 korun důchodcům, zmínil problémy matek samoživitelek.

27. září, rozhovor, Frekvence 1: Zkritizoval demonstrace proti rouškám, hájil nezavírání podniků. Řekl, že se bojí jehel a že očkování promyslí, až bude čas. Sdělil, že trvá na (epidemicky rizikovém) udělování státních vyznamenání v říjnu. Poděkoval ministru Tomanovi za tlačenkou. Vyslovil se pro to, aby rozhodovali odborníci namísto „bandy amatérů, která teď v českých médiích exceluje“. (Jen v září přinesl Deník N rozhovor s virologem Jiřím Černým, rozhovor se šéfem české pobočky WHO, analýzu české situace, která se potvrdila, odpovědi odborníků na otázky veřejnosti, postoj expertů k chybám vlády, data statistik, varování evolučního biologa Jaroslava Flegra, že chybujícímu Česku hrozí desítky tisíc mrtvých (splněno), pohled plicního lékaře, apel vědců na testování či rozhovor s imunologem Karlem Drbalem, jak vyladit imunitu.)

4. října, rozhovor, Prima: Při růstu počtu mrtvých řekl, že podporuje „brizantní opatření“, protože nic není důležitějšího než lidský život. Vyjádřil plnou důvěru ministru Prymulovi. Řekl, že kdyby byla důvěra vládě ztracena, neuspělo by ANO v krajských volbách. Chyby vlády označil za důsledek „šileneho odporu veřejnosti“. Premiéra označil za velmi silného a úspěšného lídra. „Víra, kterou jsem sdílel i já, že epidemie odchází, se ukázala jako chybná,“ připustil.

10. října, rozhovor, MF Dnes: Volal po drakonických opatřeních, ale nikoliv v otázce ekonomiky a průmyslu. Šíření viru přisoudil „volnočasovým aktivitám“ mimo jiné pražské smetánky s „nízkou vzdělaností úrovní“. Podnikatele, kteří zkrachují, označil za neschopné. O umělcích řekl, že svá nejkrásnější díla vytvořili, když byli hladoví.

11. října, rozhovor, Blesk: O testovaných lidech mluví jako o „obětech“. Opět kritizuje „lockdown, který by ohrozil ekonomiku“. Jmenoval řadu zemí, které na tom jsou „také špatně“ (už nebylo možné tvrdit, že je na tom Česko dobře).

16. října, projev k národu: Ocenil zdravotníky, vyzval k nošení roušek a k důvěře v odborníky. Řekl, že plně podporuje opatření vlády, i když mohla někdy být lépe komunikována. Byl to dosud poslední prezidentův projev (tehdy bylo 1400 mrtvých, nyní přes 19 tisíc).

20. prosince, rozhovor, Prima: Řekl, že se nechá očkovat, ale bez „šaškárny“ před kamerami. Označil za problém, že Česku chybí očkovací centra. Poděkoval vládě, zdravotníkům či příslušníkům Integrovaného záchranného systému. Opřel se do těch,

„kdo jenom poštekávají a kritizují“. Vyčetl ministři Blatnému, že není důležité, kolik je tiskových konferencí, ale co obsahují a že se i složitý názor dá zjednodušit, aby ho lidé snadno pochopili a nebyl přetížen podrobnostmi. V odpovědi na dotaz, co říká na lidi, kteří odmítají dodržovat opatření kvůli zmatečnosti a nespravedlnosti, zkritizoval odpůrce roušek.

26. prosince, vánoční „poselství“: „Usnuli jsme na vavřínech. (...) Říkala to opozice, která vyzývala k rozvolnění, říkala to vláda a přála si to celá veřejnost.“ Vyzval k očkování a nošení roušek, děkoval zdravotníkům i vládě. Selhala podle něj opozice i média, jmenoval konkrétní k vládě kritické novináře. Proslavil uzavřel kritikou „klimatických šilenců“.

10. ledna, rozhovor, Blesk: Za důvod českého nezdaru označil to, že „lidé už jsou otráveni, unavení a odmítají často velmi tvrdá restriktivní opatření“. O Izraeli, který nedávno vydával za odstrašující příklad, hovoří v superlativech (Izrael mohutně a úspěšně očkuje). Vyjádřil názor, že pro chudé domácnosti je dostupnou možností dětem koupit či zapůjčit počítač na dálkovou výuku.

31. ledna, rozhovor, Frekvence 1: Řekl, že „když nám bylo nejhůř, v Praze přistálo padesát čínských letadel, která dovezla zdravotnické pomůcky“. (Prezident vynechal, že nemalou část přepravy Česko obstaralo přes kapacity NATO, že se na letech podíleli i jiní dopravci a že zemi bylo nejhůř proto, že státní hmotné rezervy byly na krizi zcela nepřipravené.)

Zeman za covidu: málo empatie, své vlastní zájmy a chválení vlády

TISK, Datum: 25.02.2021, Zdroj: Deník N, Strana: 4, Autor: JAN WIRNITZER, Vytisknuto: 7 500, Prodáno: 6 500, Rubrika: Téma

Deník N podrobně zmapoval aktivity Miloše Zemana v době epidemie. Prezident se více než těžkostem občanů věnoval upevňování politické moci, již ztrácel premiér Andrej Babiš. Na roli toho, kdo dá najevo pochopení obav lidí, rezignoval.

Slovenská prezidentka Zuzana Čaputová minulý týden oznámila, že se po dohodě s řetězci jako Lidl nebo Tesco podařilo zajistit 425 tisíc jídel pro lidi nejvíce ohrožené nedostatkem potravin, včetně samoživitelů, bezdomovců či důchodců. Jindy vyrazila debatovat o psychických problémech, které trápí občany – a prostě tím dala najevo: ano, považují to za důležité.

Český prezident Miloš Zeman mluvil o jídle také, ale v poněkud jiném gardu: a sice že byl k narozeninám obdarován tlačenkou od ministra zemědělství Miroslava Tomana. Když byl při rozhovorech v médiích tázán na problémy obyvatel, reagoval uhybavě a ty, kteří přijdou o živobytí, označil za neschopné.

Zatímco slovenská prezidentka akcentuje pochopení pro lidi v nouzi a pomoc zranitelným, její český protějšek – ač má podobnou ústavní roli a pozici – sází na silné výroky, izolaci od obyvatel a zákulisní jednání.

Do jaké míry se prezidentův přístup projevuje ve zvládnutí krize, je obtížné vyčíslit. Slovensko podle dostupných dat zaznamenalo loni o 10,2 % vyšší úmrtnost, než je běžný průměr, Češi jsou na tom hůře (nárůst o 16,3 % oproti průměru, tedy o 18 tisíc lidí – pro názornost jsou to například celé Louny, Hranice nebo Kadaň). Ale i naše dvě země, jinak velmi podobné, mají řadu rozdílů, které to ovlivňují (a v každé zemi koná vláda jinak).

Epidemie má navíc v různých zemích rozličnou dynamiku, čím delší dobu budeme moci porovnávat, tím více o reakcích států vypoví. (Problémem samozřejmě není být o pár příček za Slovenskem, ale to, že za poslední tři měsíce je úmrtnost v Česku 60 % nad průměrem, nejde dolů a sil ve zdravotnictví ubývá.)

Hlava státu ale nepochybně zemi ovlivňuje. Spoluutváří její stav v době před krizí (Čaputová jen krátce, od června 2019, Zeman téměř osm let, od března 2013) – a unikátní postavení má i v jejím průběhu.

„V jejím zvládnutí je jeho úloha z principu menší než úloha vlády, zato ale může být hodně aktivní v šíření naděje směrem k občanům, ve smelování a mobilizaci společnosti,“ říká politoložka a odbornice na politickou komunikaci a marketing Eva Lebedová z Univerzity Palackého v Olomouci.

Karel Komínek z Institutu politického marketingu dodává, že prezidenta sice lidé přímo volí jako politického představitele, v českém politickém systému je ale hlavně důležitým symbolem. „A právě v krizi často lidé potřebují více symboly, majáky naděje a pozitivní příběhy. To vše mohl dodávat právě prezident, zatímco reálné řešení situace mohl nechat na vládě. Bohužel prezident zůstal velmi pasivní, až mi to přijde zvláštní,“ řekl Komínek Deníku N.

Epidemie zasáhla Česko ve chvíli, kdy měl Miloš Zeman ve Strakově akademii premiéra, kterého si přál. Byl to pragmatik Zeman, kdo v minulosti pragmatikovi Babišovi odstranil z cesty možné politické rivaly – jak v podobě vládní většiny Miroslavy Němcové v roce 2013 (místo níž udržel premiérem proti vůli parlamentu Jiřího Rusnoka), tak v podobě ČSSD Bohuslava Sobotky, na jejímž oslabování cíleně pracoval.

Závislost premiérské pozice Andreje Babiše na prezidentem zprostředkované toleranční dohodě s komunisty dala Zemanovi nad vládou moc, kterou jeho předchůdci na Hradě nikdy neměli.

Role Hradu se projevila například v oblasti strategické komunikace. Plán, jak státu dát schopnost (experty, postupy, zdroje, koordinovaná pracoviště apod.) dosahovat efektivní komunikací velkých, strategických cílů, sice před časem vypracovalo ministerstvo vnitra, když šlo ale o jeho praktické zavedení, Hrad jej podle zdrojů Deníku N tajně, ale o to urputněji rozbíjel. Lze jen spekulovat, komu vadilo, že by stát získal schopnost lépe čelit například ruským dezinformacím. Teď mu ale chybí hlavně nástroj schopný pomoci se zvládnutím pandemie.

„Když strategickou komunikaci nemáme ani mezi aktéry, u kterých ještě předpokládáme vůli – i když ne vždy doprovázenou schopnostmi – řízení státu pomáhat, logicky nemůžeme strategickou komunikaci, jež by byla v rámci zájmů ČR, očekávat od aktéra, který řízení státu pomáhat nechce a upřednostňuje před zájmy státu zájmy své a svého okolí. A občas i zájmy našich otevřených nepřátel,“ říká Jakub Kalenský z think-tanku Atlantic Council.

HLAVNĚ AŽ TO JE DRAGONICKÉ

O prezidentovi Zemanovi nejde říct, že by koronavirus zcela pomíjel. Věnoval mu tři veřejná vystoupení – dvě v březnu, kdy obava mezi lidmi byla výrazně více než dostupných informací, a jedno v říjnu, kdy už Česko naplno čelilo druhé vlně epidemie. Jádrem březnových apelů k veřejnosti bylo varování jak před zlehčováním a označováním koronaviru za „chřipku“, tak před panikou a strachem. Ocenil aktivity dobrovolníků a zdůraznil, aby lidé naslouchali radám odborníků. „Plně podporuji opatření vlády,“ řekl.

To bylo z pohledu znepokojené veřejnosti důležité, ale ani tehdy si Zeman neodpustil rýpnutí. Novinové komentátory obvinil z „poštekávání a vřeštění“, o hercích řekl, že si „stěžují, že nemají kšefty“, a poradil jim, ať navštíví domovy důchodců a přinesou do nich radost. Což kvůli obavám z viru nebylo možné. Lidem, kteří při zmatku a absenci informací nevhodně nakoupili potraviny, vzkázal, že „si za to mohou sami“.

Prakticky bezvýhradná podpora vlády se pak stala základem Zemanovy komunikace ke koronaviru – spolu s tím, že s oblibou dával najevo, že by opatření měla být co nejtvrdší. V říjnu používal slova jako drastická, drakonická a brizantní.

Oč tvrdší slovník Zeman užíval, o to lhostejněji působil, když v některém ze 12 rozhovorů (od února 2020 do poloviny února

2021 – poskytl je Blesku, Primě, Frekvenci 1 a Českému rozhlasu) přišla řeč na to, jak restrikce dopadají na obyčejné obyvatele. Když mu v dubnu položila moderátorka Prímy dotaz, co říká na psychické problémy či existenční starosti lidí, bez mrknutí oka reagoval poděkováním vládě Andreje Babiše.

Na dotaz, jak vnímá obavu **rektora Univerzity Karlovy Tomáše Zimy**, že zákazy mohou způsobit nezaměstnanost či sociální zmar, odvětil bez zřejmé souvislosti, že Zimovi nikdo neupírá služební cesty do zahraničí. „Nemyslím si, že by vláda na některé skupiny zapoměla,“ reagoval na úvahu o zřízení fondu základních potřeb pro lidi, kteří na tom budou nejhůř, a přešel ke kritice bezdomovců a těch, „kteří odmítají práci“.

Vyjadřování v tomto směru prezident završil v říjnovém rozhovoru pro MF Dnes. Zde označil mladé Pražany za nevzdělané, podnikatele, kteří vlivem proticovidových opatření zkrachují, za neschopné a o umělcích řekl, že „vytvořili svá nejkrásnější díla tehdy, když byli hladoví“.

Rozdělující rétorika může v politice pomoci zvítězit ve volbách (zvláště v zemích s problémy). Nefunguje ale v krizích, v nichž je třeba, aby vládnímu úsilí napomáhalo co nejvíce obyvatel, zdaleka nejen ti, kteří vládu zvolili. Takové apely jsou ovšem silnější od nadstranicky vystupujících hlav států. Prezident Zeman ale aktivně podporuje hnutí ANO, ať už tlakem na ústavní soudce, načasováním vyhlášení voleb co nejvýhodněji pro Babiše, či dáváním najevo, že ho upřednostní při příštím výběru premiéra.

NEZAVŘÍ EKONOMIKU, ANDREJI

Při dlouhodobém sledování prezidentových výroků je patrný zajímavý nesoulad: Zeman sice čas od času prohlásí, že „nejdůležitější je lidský život a lidské zdraví, obětovat je za ekonomický růst je zhovadilost“ (12. 4., Prima) nebo že „jsou zapotřebí velmi brizantní opatření, protože není nic cennějšího než lidský život“ (4. 10., Prima), ale zároveň rezolutně odmítá omezení průmyslu.

Právě průmyslová výroba přitom podle dat ministerstva zdravotnictví patří mezi velké pomyslné klastry epidemie.

Nesouhlas s myšlenkou, že „bychom jakýmkoliv opatřeními měli vypnout ekonomiku“ (6. 9., Prima), Zeman opakoval celý podzim: „Jsem ekonom a mně velmi záleží na tom, aby neklekla ekonomika“ (27. 9., Frekvence 1), „chraň Bůh, plně souhlasím s profesorem Prymulou, že je třeba zaměřit se na volnočasové aktivity“ (10. 10., MF Dnes), „jsem proti lockdownu, který by ohrozil ekonomiku“ (11. 10., Blesk).

Prezidentův vliv na chod vlády je tak velký, že je opravdu důležitý. Má k ruce vlastní, takzvaný expertní tým – vlivovou strukturu, která se nikomu nezodpovídá, ale která se každý měsíc s výjimkou letních prázdnin a prosince schází. Od září si Zeman dvakrát pozval na setkání týmu premiéra Babiše s ministryní financí Alenou Schillerovou, v únoru vicepremiéra Karla Havlíčka, v říjnu ministryni pro místní rozvoj Kláru Dostálovou – a jen jednou ministra zdravotnictví Jana Blatného, když byl měsíc ve funkci.

Vláda, která je životně závislá na podpoře hlasů komunistů (které, jak už bylo řečeno, jí zprostředkoval prezident), se tak každý měsíc dozvídá z očí do očí (nepočítáme-li četné schůzky členů vlády se Zemanem), co si prezidentovo okolí myslí a přeje.

Tři lidé v týmu jsou přímo z Hradu (Vratislav Mynář, Martin Nejedlý, Rudolf Jindrák), čtyři jsou exministři Zemanem dosazené a proti vůli parlamentu udržované vlády z roku 2013 (guvernér ČNB Jiří Rusnok, dva současní ministři, Marie Benešová a Miroslav Toman, a dále předseda Svazu měst a obcí František Lukl), zbylími třemi bývalý odborářský předák Jaroslav Zavadil, šéf Hospodářské komory Vladimír Dlouhý a šéf Svazu průmyslu a obchodu Jaroslav Hanák.

Žádné experty na zdravotnictví prezident v „expertním týmu“ (médiá toto sousloví nekriticky přejala) nemá. Zato průmysl je v něm zastoupen silně.

Dalším rysem prezidentova působení je nekritická obhajoba Babišova kabinetu – ta zřejmě přispívá ke stále poměrně silné podpoře veřejnosti, kterou vláda má. Zeman například po krajských volbách výsledek hnutí ANO použil jako podporu pro argument, že si vláda v koronavirové krizi nepočíná špatně. Může za tím stát i prostý politický kalkul, že žádná jiná vládní většina (a zejména ne případná většina Pirátů a Starostů a koalice Spolu) by zřejmě nebyla k prezidentovým přáním tak vstřícná jako menšinová, a i proto zranitelná vláda Andreje Babiše.

Od začátku epidemie prezident jako zásluhu vlády zmiňoval především to, že v Česku je ve srovnání s jinými zeměmi málo lidí, kteří komplikacím spojeným s covidem podlehli.

„Srovnejte si ta čísla, zejména čísla o úmrtích, s počtem zemřelých v jednotlivých evropských státech, a tady zjistíte, že jsme jedni z nejlepších,“ řekl 5. 4. 2020 v rozhovoru pro Blesk s tím, že s epidemií „bojujeme úspěšněji než například Itálie, Španělsko“. Týden poté na Primě pochválil vládu, že „ve srovnání s jinými zeměmi opatření proti epidemii opravdu zabrala“. Ještě 6. 9. na Primě Zeman tvrdil, že pro něj „je základní údaj nikoliv počet nakažených, ale počet zemřelých“ (to bylo podle statistik ministerstva zdravotnictví 443 mrtvých).

V říjnu křivka počtu obětí covidu začala prudce růst. Čtvrtého října (773 mrtvých) prezident na Primě ještě řekl, že by „mohl jmenovat minimálně 20, možná 30 zemí, kde je nákaza velmi intenzivní“. O dvanáct dní později (1403 mrtvých) v projevu ocenil zdravotníky, vyzval k nošení roušek a respektování rad odborníků. Od té doby se Česko v počtu mrtvých dostalo mezi nejhorší země na světě. A prezident už k otázce úspěšnosti vlády mlčí.

Míra prezidentské nápomoci zvládnutí epidemie je sporná také v tom, že Zeman jen zdráhavě podpořil očkování. Nestavěl se příliš ani za testování, které se v Česku dělá střem z nosní sliznice.

„Oběti dosavadního testování, kde se to strká do nosu, říkaly, že to není nic příjemného,“ prohlásil například 11. 10. pro Blesk. Jenže testování není popíjení dobrého portského, poslech oblíbené hudby nebo ideální dovolená: kritériem jeho přínosnosti není příjemnost, ale skutečnost, že může bránit v šíření smrtícího viru. To už ale prezident nedodal.

Krátce před chystaným (ačkoliv premiérem Babišem nyní zpochybněným) návratem žáků do škol se v Česku rozjela vlna odporu proti testování dětí. Není nejspíš motivovaná jen ilustračními snímky trpících testovaných dětí, ale také prostou skutečností, že pozitivní test může pro rodiče znamenat karanténu, ztrátu příjmu, a tedy i schopnosti vyjít s penězi.

K očkování se Zeman zpočátku stavěl váhavě, přičemž používal i argument, že je zbabělec a bojí se jehel. Přitom je s ohledem na svůj věk i zdravotní stav rizikový pacient. Nakonec se naočkovat nechal, ale neodpustil si se slovy o „šaskárně“ odmítnout očkování v přímém přenosu, což někteří politici v Česku i v zahraničí dělají, aby zvýšili podporu vakcinace.

„MOHL ZLEPŠIT STAV VĚCÍ I SVOU ZNAČKU“

„Prezident během koronaviru promarnil důležitou příležitost,“ říká zakladatel Institutu politického marketingu Karel Komínek.

„Mohl to být právě on, kdo pravidelně promlouvá k národu a snaží se jej semknout. Je to jediný politický představitel, který by měl vždy mluvit za všechny občany,“ připomíná.

Jak Komínek dodává, kdyby prezident k národu pravidelně promlouval a snažil se o jeho spojení, mohl překvapit řadu odpůrců a možná i zvrátit pohled historiků na svůj mandát.

„Místo toho bylo z Hradu dlouho ticho. Přitom jak prezident dokázal v říjnu, jasně formulovat silná stanoviska mu nedělá

problém – odsoudil odpůrce roušek, dezinformátory a poděkoval zdravotníkům. To je od hlavy státu zcela zásadní. Proslov tehdy ocenila i řada jeho kritiků. Toto ale mohl prezident dělat od začátku krize a zlepšit tak nejen reálný stav věcí u nás, ale rovněž vylepšit i svou značku," dodává Komínek. Politoložka Eva Lebedová oceňuje, že prezident vyzval k nošení roušek, solidaritě, odpovědnosti a důvěře v názory odborníků. Jenže i jí v telefonické rozmluvě poměrně brzy dochází výčet pozitivních kroků.

„Má společnost stmelovat, být symbolickým aktérem, dávat v době krize naději všem lidem bez rozdílu. Mohl hned na samém počátku pandemie jako prezident k lidem promluvit, začít je připravovat na krizovou situaci a poté v povzbuzování a spojování společnosti pokračovat," vypočítává Lebedová. V této roli byl podle ní Zeman takřka neviditelný. Mnohem viditelnější podle ní byla prezidentova aktivita v oblastech jeho politických zájmů, jako například v intervencích k výstavbě průplavu Dunaj–Odra–Labe nebo dostavbě dukovanské jaderné elektrárny. To jsou přitom projekty, které mohou mít na Česko dopad i v dlouhých letech po Zemanově prezidentství: po stránce financí, ochrany přírody i bezpečnosti. Zeman lobbuje za to, aby šanci dostavět Dukovany měla i ruská státní společnost Rosatom.

„Pro roli spojovatele – obzvláště v době krize, jakou je současná pandemie – je důležité, aby si v projevech odpustil zbytečnou útočnost. Prezident to neučinil. V každém projevu se negativně vymezil vůči nějaké skupině společnosti. Nejčastěji to byla kritika novinářů a médií, v některých projevech směřoval výhrady k opozici, později také k ‚antirouškařům‘ (vyzval je k přeměření inteligence, pozn. red.). Útočná rovina se v určité míře objevila v každém prezidentově projevu.

Kontrastní k této neempatičnosti v době krize bylo počínání slovenské prezidentky, která během podzimní vlny a zaplnění českých nemocnic volala jejich ředitelům, podporovala je a zjišťovala, jak se Slovensko může na podobnou situaci připravit," vypočítává politoložka.

Lebedová poznamenává, že Zemanovi kritici by se zřejmě ani při jiném prezidentově vystupování a komunikaci nestali jeho milovníky. „Na druhou stranu, prezident má v našem ústavním systému symbolickou váhu, a občané proto vnímají, jakou výzvu k nim směřuje. Pokud by ve svých projevech dokázal pojmenovat velké výzvy, kterým může česká společnost čelit, disponuje autoritou k tomu, aby ji mohl posouvat a ovlivňovat. Prezidentovy projevy ale bohužel už dlouho nemají promyšlenější a společensky závažnější charakter, jsou to v zásadě politické glosy aktuální situace," soudí expertka na politickou komunikaci. Zeman podle ní ve svém druhém volebním období už není moc politicky aktivní. „Tento stav česká společnost v podstatě akceptovala. Očekávání od prezidenta jsou poměrně nízká," shrnuje.

Aktivita sama o sobě přitom není rozhodující. „V době krize vidím důležitou úlohu prezidenta také ve ztělesnění osobního příkladu. Bohužel ani tuto roli Zeman příliš nenaplnil. V době tak těžké třeba pro podnikatele a další postižené sektory je toto počínání pramenem dalšího naštvání na politiku a politiku obecně. Může to mít dlouhodobě negativní dopad na formování vztahu k politickým elitám," upozorňuje Lebedová.

EPIDEMIE JAKO ŠANCE UPEVNIT MOC

„Připadá mi, že víc než o obyčejné lidi se stará o politickou moc. Tam se mu daří velmi dobře dosahovat politických cílů – i prostřednictvím komunikace, různého zdržování, předvolávání lidí, lpění do poslední chvíle na tom, že se jeho akce budou konat, ať už novoroční oběd, nebo státní významání. Demonstruje tím svou politickou moc," soudí Denisa Hejlová z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Podle odbornice na marketing platí nepřímá úměrnost – čím je premiér Babiš slabší, tím je prezident Zeman silnější. „On odpustí Babišovi malé věci jako Krétu, ale u velkých hraje svoji hru. Umí operovat s médii, ví, která věta z jeho projevu bude tematizovaná, o které se lidé budou bavit," podotýká.

Proč prezident neslouží jako korektiv vládního chybění? „Rozhodně tomu nevěnuje tolik energie, kolik by mohl. Je možné, že ho to nezajímá. Že ho nezajímají občané republiky, ale jen udržení vlastní politické moci, vlastního obrazu v médiích," soudí Hejlová.

Zeman nicméně podle ní zůstává autentický a udržuje si svou image. „Když ho člověk slyší, bezpečně ví, že to je právě on. Komunikačně ho vnímáme tak, že nám prezident chybí jako morální podpora, že nesjednocuje, ale on balancuje na hraně, aby splnil to nutné a přitom prosadil svou. Politicky je vítěz. Nejenom že jím zůstává, ale ještě upevňuje své pozice. Chladnokrevně zhodnoceno si v tomto smyslu nevede špatně," dodává Hejlová.

Prakticky bezvýhradná podpora vlády se stala základem komunikace Miloše Zemana ke koronaviru. K očkování se prezident zpočátku stavěl váhavě, přičemž používal i argument, že je zbabělec a bojí se jehel. Politicky je vítěz. Nejenom že jím zůstává, ale upevňuje i své pozice. Denisa Hejlová **Univerzita Karlova**

Foto autor: FOTO: HRAD

Foto popis: Prezident od 1. února 2020 do tohoto pondělí přijal 96 návštěv, poslal padesát telegramů či dopisů a poskytl 12 rozhovorů pro média. S občany se během této doby nesešel.

Foto autor: FOTO: TWITTER JIŘÍHO OVČÁČKA

Foto popis: Prezident konzistentně chválil vládu Andreje Babiše za to, jak mimořádnou situaci zvládá.

Foto autor: FOTO: HRAD

Foto popis: Chování Miloše Zemana v době pandemie kontrastuje s přístupem slovenské prezidentky Zuzany Čaputové.

Volební zákon může být past

TISK, Datum: 25.02.2021, Zdroj: Lidové noviny, Strana: 4, Autor: MICHAL BERNÁTH, Vydáno: 31 814, Prodáno: 25 066, Čtenost: 180 008, Rubrika: Domov

Návrh resortu vnitra představuje riziko pro skládání vlád. Sázka na čistou proporcionalitu má svoje úskalí

PRAHA Legislativní sprint, jehož cílovou páskou je nový volební zákon, se přiblížil ke svému cíli. Na vládě se objevil návrh z pera ministerstva vnitra pod vedením Jana Hamáčka (ČSSD), jenž představuje dvě možné varianty, jak rozhodnout, komu svěříli občané vedení země na další čtyři roky. Návrh zákona i příložené materiály mají LN k dispozici. Jak se ale ukazuje, navržené řešení může Česku způsobit problémy v budoucnu, především pokud jde o skládání stabilních vlád. Jednou z variant je politicky jen těžko průchodný projekt, který by z České republiky udělal jeden velký volební obvod a vymazal tak tradičních 14 krajů. Do schránky by v takovém případě voličům přišla plachta s 200 jmény od každé strany. Toto řešení ale prosazuje dnes jen hnutí ANO a SPD. Dává to smysl – při jedné kandidátce pro celou zemi by jen vzrostl význam lídrů a prakticky by tak šlo o přímou volbu premiéra. „Považujeme tento model za nejspravedlivější. Ostatní strany to ale vidí jinak,“ vysvětlil na dotaz LN premiér Andrej Babiš (ANO) preferenci své strany. Ve sněmovně se už naopak počítá, že projde spíše druhá varianta, jež stojí na starším návrhu z dílny lidovců. Ta by čtrnáctku volebních krajů zachovala, změnila by ale matematickou formuli, kterou se hlasy převádí na poslanecké mandáty. Nově navržená Hareova kvóta je jednodušší a ve formě předkládané ministerstvem by výrazně ubírala vítězovi voleb a naopak přistrčila pár mandátů navíc menším stranám. Změna volebního zákona byla nutná po rozhodnutí Ústavního soudu, který označil dosud fungující volební systém za nespravedlivý a nedostatečně proporcionalní. Obsazení sněmovny zkrátka podle soudců neodráželo spravedlivé výsledky voleb.

Současná vláda by nevznikla

Jenže jak pro LN upozornil odborník na volební systémy Miloš Brundlík z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**, honba za ideální proporcionalitou se může vymstít. „Zapomínáme, že jedním z hlavních úkolů každého volebního systému je vygenerovat stabilní vládu,“ řekl politolog.

Stačí se podle něj podívat na dosud fungující pravidla, která Ústavní soud označil za neústavní. Už za jejich působení nebylo skládání vlád s většinou ve sněmovně žádný med. V roce 2006 vznikla vláda ODS až po přeběhnutí poslanců z konkurenční ČSSD. Od minulých voleb navíc vládne menšinová sestava, kterou držely hlasy komunistů.

Podle Brundlíka jsme nyní trochu posedlí myšlenkou perfektně proporcionalního rozvržení, které jakoby zvyšovalo kvalitu demokracie. „Jenže to se bavíme pouze o vstupech demokracie. Zapomínáme ale, že má i nějaké výstupy,“ varuje expert. A jedním z nich je právě schopnost zaručit, že s kartami, které voliči rozdají, lze odehrát klidnou partii.

Vidět je to ostatně i z materiálů resortu vnitra. To cvičně spočítalo, jak by dopadly minulé čtyři sněmovní volby, pokud by se jelo podle jím navržené metody.

Hned ty poslední v roce 2017 ukazují, v čem se demokratické volební soukolí může zadrhnout. V první řadě by nevznikla současná vláda ANO a ČSSD, jež i s tolerancí KSČM nasbírala jen 96 mandátů. Aby vláda dostala důvěru, potřebuje jich alespoň 101. Hlavním důvodem je, že Hareova kvóta by ANO připravila oproti současnému stavu o 15 mandátů.

Opozice by byla od složení většiny ještě dál: kombinace obou dnešních opozičních koalic by zaznamenala jen slabých 81 mandátů. Pokud by se tedy někdo z dvojice ODS a Piráti neuvolil kývnout na spolupráci s Babišovým ANO, jedinou další variantou by bylo zapojení do vlády SPD Tomia Okamury. To je v současné situaci ale krajně nepravděpodobné. Bez ANO nebo SPD by zkrátka žádná nová vláda vzniknout nemohla. To nepočítáme se zásahem prezidenta Miloše Zemana, který se vyzívá v pověřování svých oblíbenců sestavením vlády.

Malé strany vedle toho často akcentují, že je vůči nim systém nespravedlivý. Poukázat mohou třeba na klauzuli, která komplikuje vstup koalicím do sněmovny. Ta v zákoně téměř s jistotou zůstane v podobě, kdy dvoučlenná koalice bude potřebovat alespoň sedm procent hlasů, trojčlenná devět a čtyř a vícečlenná alespoň jedenáct. Brundlík podotýká, že zdaleka neplatí občas praktikované dělení na zlé velké strany a hodné malé. „Malé strany mohou ty velké snadno vydírat,“ uvedl politolog. Za pravdu mu dává chování komunistů, kteří současně vládě diktovali řadu podmínek. Když je kabinet nespínil, vypověděli mu při klíčovém hlasování o prodloužení nouzového stavu podporu.

Zvýšit pravděpodobnost, že po volbách vznikne stabilní vláda, v některých systémech pomáhá bonus pro vítěze. Ten například v roce 2017 přihrál ANO zmíněných 15 poslanců navíc, když posbíralo tzv. zbytkové mandáty, které po prvním kole přepočtu hlasů na křesla nikomu nepřipadly.

Jenže mezi politiky po bonusu poptávka není. „Bonus pro vítěze rozhodně nepreferujeme,“ řekla LN šéfka TOP 09 Markéta Pekarová Adamová. Stejně to vidí také lidovci a další strany opozice. Vzhledem k tomu, že v průzkumech preferencí zatím na prvním místě stále figuruje hnutí ANO, nelze u opozice čekat v tomto směru názorový posun.

Foto autor: ŠIMON / LN

Foto popis: S novým přepočtem by žádná pravděpodobná koalice neměla po minulých volbách alespoň 101 mandátů ve sněmovně s 200 členy

Foto popis: Rozdělení mandátů po volbách v roce 2017

Foto popis: Jak by se mandáty dělily se stejnými volebními zisky podle hlavní varianty navrhované ministerstvem vnitra

Foto popis: Výsledek v roce 2017 byl: ANO (78) + ČSSD (15) s hlasy komunistů (15) = 108 mandátů

Foto popis: Myslitelné koalice podle nového přepočtu: Současný vládní půdorys: ANO+ČSSD+KSČM = 96 mandátů

Foto popis: Opoziční snaha by také pohořela: ODS+STAN+Piráti+TOP09+KDU-ČSL = 81 mandátů Varianta s SPD ve vládě: ANO+ČSSD+SPD = 102 mandátů Vládu by nešlo sestavit bez účasti ANO či SPD.

Oba břehy Atlantiku k sobě opět nalezly cestu. Rusko zůstává osamocené URL Automatický překlad

WEB, Datum: 25.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Michael Romancov, RU / den: 54 671, Rubrika: Hlavní

Komentář Michaela Romancova: Návrat ke spolupráci Spojených států a Evropy, který americký prezident Joe Biden naznačil na bezpečnostní konferenci v Mnichově, nese Moskva těžce.

Mnichovská bezpečnostní konference je největším každoročním setkáním svého druhu na světě. Koná se od roku 1963 a je to

podnik nanejvýš prestižní. Jejím cílem je umožnit setkávání co možná nejširšího kruhu odborníků, diplomatů, vojáků, byznysmenů i politiků a vytvořit prostor pro otevřenou výměnu názorů. Konference se obvykle koná v únoru, ale vzhledem k současné epidemické situaci se v tradičním termínu nekonala a pořadatelé doufají, že se tak stane někdy později, snad v létě.

Místo toho zatím nabídli sérii videokonferencí pod zastřešujícím názvem „Beyond Westlessness: Renewing Transatlantic Cooperation. Meeting Global Challenges.“ Pozvání přijali: Joe Biden, Angela Merkelová, Emmanuel Macron, Boris Johnson, António Guterres (generální tajemník OSN), Jens Stoltenberg (generální tajemník NATO), Ursula von der Leyenová: (předsedkyně Evropské komise), Charles Michel (předseda Evropské rady), Tedros Adhanom Ghebreyesus (předseda Světové zdravotnické organizace), John F. Kerry (bývalý americký ministr zahraničí a dnes Bidenův zmocněnec pro otázky klimatu) a Bill Gates.

Vystoupení byla rozdělena do několika sekcí, z nichž největší pozornost přilákala sekce „Nová transatlantická agenda“, jež byla rozčleněna do tří bloků. V prvním vystoupili prezident Biden, kancléřka Merkelová a prezident Macron, na jejichž diskusi navázal panel tvořený předsedkyní von der Leyenovou, předsedou Michelelem a generálním tajemníkem Stoltenbergem. Nakonec samostatně vystoupil premiér Johnson.

Prezident Biden prohlásil, že Amerika je zpět a je ochotna a připravena spolupracovat s Evropou. Řečníci se shodli, že obnovení transatlantické spolupráce přichází v době, kdy se liberální demokracie ocitly na křižovatce, neboť čelí zásadním výzvám doma i v zahraničí. Na jedné straně musejí být schopny poskytnout věrohodné odpovědi na otázky, které trápí jejich občany, na straně druhé se postavit rostoucímu tlaku autoritářských režimů a jejich pokusům zničit „mezinárodní řád založený na pravidlech“. Shoda panovala i na tom, že i když je transatlantická vazba a spolupráce zásadní, existují problémy, pro jejichž řešení je nutné spojit síly v globálním měřítku. Nepřekvapí, že se vystupující shodli na tom, že se jedná zejména o problém covidu-19 a klimatickou změnu.

Na závěry prezentované v Mnichově mělo potřebovat reagovat ruské ministerstvo zahraničních věcí. Jeho mluvčí kritizovala výběr řečníků a přišla s tvrzením, že se jedná o další pokus západních partnerů řešit problémy, které trápí celé lidstvo, v úzkém kruhu a prosazovat řešení, která jsou výhodná pouze pro ně. Tato řešení pak chce podle Kremlu Západ vnucovat ostatním členům mezinárodního společenství prostřednictvím prizmatu světového řádu založeného na pravidlech. Moskva byla dotčena, že i když na diskusi byla v osobě generálního tajemníka zastoupena OSN, respektive Světová zdravotnická organizace, další země pozvány nebyly. Zejména Rusko a Čína, které místo toho byly označeny za protivníky a potenciální hrozbu. Rusko takový přístup odmítá a v otázkách globálního významu požaduje širokou mezinárodní spolupráci v rámci univerzálních demokratických institucí OSN.

Rusko má nepochybně právo komentovat cokoli, co uzná za vhodné, a činit tak způsobem, který považuje za přiměřený a vyhovující. Zarážející však je, že ruské ministerstvo zahraničí prostřednictvím své mluvčí vznáší vůči třetím stranám požadavky, které by byly, pokud by někdo takový požadavek vznesl v opačném gardu, nepochybně kategoricky odmítnuty.

Rusko se samo považuje za suverénní stát a suverenita v jeho chápání neznamená nic jiného než schopnost chovat se a jednat tak, jak samo uzná za vhodné. Evropské země, Německo nevyjímaje, však Moskva za suverénní nepovažuje, a kdykoliv se jí to hodí, považuje je za loutky (Washingtonu). Jestliže kritika organizátorů za výběr vystupujících může být projevem uražené ješitnosti, je kategorický požadavek na nalézání odpovědí na globální otázky v globálním formátu zcela nesmyslný, protože v podstatě přesně k tomu samému účastníci debaty došli. Co tedy ruským elitám nejspíš vadí?

Mnichovská bezpečnostní konference se svého času stala jednou z mnoha platform, jejímž prostřednictvím bylo Rusko intenzivně zapojováno do diskusí o světových otázkách či o podobě a budoucnosti evropské bezpečnostní architektury. V roce 1997 se Rusko stalo součástí skupiny G8, která předtím, a znovu po ruském útoku na Ukrajinu v roce 2014, pracovala jako G7. V roce 2002 byla vytvořena Rada Rusko-NATO, díky které Moskva se všemi členy Aliance mohla sedět u jednoho stolu a podílet se jak na hledání odpovědí na aktuální bezpečnostní otázky, tak i z bezprostřední blízkosti sledovat, zda Aliance pro Rusko nepředstavuje nebezpečí.

Koordinované úsilí přinášelo pozitivní výsledky jak v boji proti mezinárodnímu terorismu obecně, tak i konkrétně v Afghánistánu. Období těsné spolupráce a otevřené diskuse, o kterém se elity na Západě domnívaly, že povede k dalšímu sblížení s Ruskem, získalo první velkou trhlinu právě v Mnichově v roce 2007. Vystoupení prezidenta Putina, jemuž v roce 2008 mělo vypršet druhé funkční období a předpokládalo se, že bude ve funkci vystřídán někým jiným, bylo náhlou studenou sprchou. Ve formálně zdvořilém projevu ruský prezident v podstatě odmítl vše, k čemu v Evropě a ve světě v oblasti mezinárodní bezpečnosti došlo. Jeho slova vyvolala šok, ale rozhodně nebyla brána na lehkou váhu. Francie a Německo ve snaze ukázat Moskvě, že stojí o spolupráci a že ruské pocity berou vážně, se na následujícím summitu NATO v dubnu 2008 v Bukurešti postavily proti americkému plánu na další rozšíření Aliance, tehdy o Gruzii a Ukrajinu.

V květnu 2008 se novým ruským prezidentem stal Dmitrij Medveděv a z Putina se stal premiér. V srpnu 2008 vypukla rusko-gruzínská válka, první signál, že se evropská, potažmo světová bezpečnostní architektura, vzniklá po rozpadu SSSR a konci bipolarity, začíná hroutit. Bohužel jsme ten signál nevnímali dost vážně. Ruský útok na Ukrajinu na jaře 2014, tentokrát již opět s Putinem ve funkci prezidenta, už ignorovat nešlo. Díky vystoupení ministra zahraničních věcí Lavrova na Mnichovské bezpečnostní konferenci 2015 bylo jasné, že jedna éra vztahů Západu s Ruskem skončila. Rusko přestalo být strategickým partnerem a začalo být tím, čím je dodnes – strategickým problémem.

Není žádným tajemstvím, že si Rusko slibovalo zásadní průlom ve vztazích se Západem od prezidenta Trumpa a jeho administrativy. Čtyři roky jeho působení v Bílém domě byly pro západní společenství nejtěžší zkouškou za poslední dekády, pokud ne za celou dobu, co institucionalizovaná spolupráce mezi Evropou, Kanadou a USA existuje. Mezi důležitě, a z pohledu Moskvy slibné momenty patřily například rozhovor prezidenta Macrona pro časopis The Economist z listopadu 2019, v němž francouzský prezident pronesl výrok o „mozkové smrti NATO“, nebo brexit.

Narůstající problémy nebylo možné ignorovat, a i proto se hlavním tématem loňské konference v Mnichově stala otázka globálního ústupu Západu, který organizátoři označili příležitostným termínem „Westlessness“. Ptát se, zda se svět stává méně západním, komu to přináší potenciální výhody a s jakými riziky je to spojeno, bylo a je nezbytné a správné. Mohou tak činit, a

řadu let se tak děje, v Indii, Číně či v Rusku, ale právě tak důležité to je pro nás. Otázka, jak a proč by mohla a měla vypadat společná západní strategie pro nastupující éru velmocenské konkurence, je klíčová, protože současný systém mezinárodních vztahů, vytvořený kolem OSN, je stoprocentně západní, respektive americký projekt.

Je pochopitelné, že Bidenovou administrativou naznačený návrat ke spolupráci s Evropou se Moskvě nelíbí, protože i když transatlantický prostor už není natolik dominantní, jako tomu bylo do 90. let, tak naším globálním konkurentem není Rusko, respektive jakýkoli z jeho integračních projektů v postsovětském prostoru, ale dynamika vývoje v oblasti Indie a Pacifiku. Pokud Rusku zní jako rajska hudba, že v této části světa je stále menší pozornost věnována tomu, co si o světě myslí Washington nebo Brusel, tak pro Moskvu samotnou to platí dvojnásob.

S Bidenem v Bílém domě má Amerika nejen možnost se stát opět „vůdcem svobodného světa“, ale uskutečnit i plnohodnotný „Pivot to Asia“, o který usilovala už Obamova administrativa. Mohla by k tomu přispět i ochota Evropanů převzít větší díl odpovědnosti za sebe samé, k níž vyzval prezident Macron, když hovořil o potřebě nalézt novou strategickou koncepci NATO. Oba břehy Atlantiku k sobě opět našly cestu. Ten, kdo se nemá kam a na koho obrátit, je Moskva.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd UK** a Metropolitní univerzitě **Praha**.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Rektor UK Zima: Zažil jsem covid na vlastní kůži. „Chřipečka“ to opravdu není [URL](#) [Automatický překlad](#)

[WEB](#), Datum: 26.02.2021, Zdroj: novinky.cz, RU / den: 2 082 124

Bojoval o holý život. **Rektor Univerzity Karlovy** profesor **Tomáš Zima** prodělal velmi těžkou verzi koronaviru. Byl na mimotělní ventilaci a kvůli embolii prodělal náročnou plicní operaci. Pomalu se vrací do života, ale s následky se bude potýkat ještě dlouho, jak řekl v rozhovoru pro Právo a Novinky.cz.

Máte za sebou čerstvou zkušenost s covidem-19. Jak se momentálně cítíte zdravotně a psychicky?

Ano, léčil jsem se s koronavirem a následně také s plicní embolií. Prodělal jsem náročnou operaci a ta bude vyžadovat delší rehabilitaci. Nyní se už ale cítím mnohem lépe. Snad vše bude pokračovat dál dobře.

Jak rehabilitujete? Čeká vás následná péče nebo lázně?

Docházím na pravidelné pooperační kontroly. Čeká mne rozhodnutí o nastavení terapie, docházím i na rehabilitaci. Pokud jde o následnou péči, předpokládám, že v ní budu pokračovat ať již v rámci rehabilitace, nebo v lázních. Postupuji dle doporučení ošetřujících lékařů.

Průběh covidu-19 byl u vás komplikovaný, jak dlouho jste byl na plicní ventilaci a případně v umělém spánku?

Do nemocnice jsem se dostal, neboť jsem měl zdravotní komplikace. Ukázalo se, že jsem covid pozitivní, a k tomu se ještě přidaly komplikace v souvislosti se zápalem plic.

Na plicní ventilaci jsem byl asi čtyři dny. Jsem nesmírně vděčný svým kolegyním a kolegům a celému dalšímu zdravotnickému personálu. Péče, kterou pacienti dostávají, je nesmírně profesionální a velmi kvalitní. České zdravotnictví patří mezi jedno z nejlepších na světě, což si řada lidí neuvědomuje.

Kdy jste si mohl říct, že už je dobře, nebo aspoň lépe?

Lépe jsem se cítil, když už jsem byl po pobytu na JIP na „normálním pokoji“, a pak ještě mnohem lépe, když jsem byl propuštěn domů a mohl být se svou rodinou. To vždy pomůže nejen psychicky, ale dodá i potřebnou fyzickou sílu.

Jste lékař. Mluvil jste kolegům do léčby, nebo jste respektoval jejich názory?

Ano, respektuji názory kolegů, kteří jsou erudovaní v oblasti intenzivní medicíny, kardiologie, kardiologie a dalších nemocí. Ve Všeobecné fakultní nemocnici v Praze se o mne staral tým profesora Lindnera a docenta Balíka, a chtěl bych jim znovu poděkovat. Vždy svým kolegyním a kolegům odborníkům důvěřuji a poslouchám jejich rady a doporučení.

Cítíte nějaké následky?

Ano, rozhodně. Následky po náročné, několikahodinové operaci stále ještě cítím. Jsem více unavený a také pociťuji svalovou slabost a komplikace s dechem. Stejně jako všichni po zápalu plic a komplikacích po covidu musím relaxovat, a proto prosím i ostatní, kteří nemoc prodělali, aby nepodceňovali následnou péči.

Kdo ve vaší nepřítomnosti řídil **Univerzitu Karlovu**?

Univerzita funguje a fungovala během mé hospitalizace a současné rekonvalescence bez problémů dál a její život nebyl ohrožen ani zastaven. A to, jak jsem již říkal, zejména díky mým skvělým spolupracovnícům a spolupracovníkům z vedení **univerzity**, rektorátu, celé akademické obce, díky fakultám a součástem. Během mé nepřítomnosti byli vedením **UK** pověřeni dva prorektoré, nejprve **Jan Royt** a následně **Jan Škrha**.

Určitě se vám po koležích na rektorátu stýská. Jste s nimi v kontaktu?

V rámci vycházek se na **rektorátu UK** občas zastavím a s kolegy probíráme některé pracovní záležitosti. Rehabilituji a odpočívám, proto pouze ve výjimečných případech se distančně a krátce účastním jednání kolegia rektora.

Prý jste patřil k těm, kdo považovali covid-19 za „chřipečku“. Změnil jste názor?

Musím se, prosím, ohradit. Já jsem toto onemocnění za chřipečku nikdy nepovažoval a nepodceňoval. Různí lidé mi podsouvají, že jsem popírač roušek a covidu, ale tak to není! Říkal jsem, že z něj nesmíme mít strach, ale musíme mít respekt. Vždy jsem zmiňoval nutnost tří „R“, podporoval jsem a podporuji očkování a nutnost očkovat zdravotníky, hasiče, policie a učitele atd., ale vždy jsem též zmiňoval – od počátku epidemie –, že virus nezmizí, že to je naivní představa. A v tom jsem měl, bohužel, smutnou pravdu. Nikdy nevyumíme ani bezpříznakové pacienty, kteří mohou šířit nemoc dál.

Já jsem apeloval a stále apeluji na to, aby se očkovalo, aby se dodržovala hygienická pravidla, která mohou v boji s koronavirem pomoci, ale na druhou stranu říkám, aby se nedělaly zbytečné věci, které lidem nepomohou a jen je omezí.

Však si všímáme, jak dramaticky rostou psychické problémy, domácí násilí, kolik našich studentů využívá našich poraden a potýká se s těžkostmi, kolik lidí má existenční problémy nebo dokonce přišlo o práci. Prakticky všichni už téměř rok žijeme v nejistotě a v obavách.

Lze lidem doporučit, jak se účinně chránit, protože pandemie opět nabírá na síle?

Dodržovat hygienická opatření, pravidlo tří R je základ. Navíc pomůže očkování, které musí co nejrychleji být realizované u maximálního počtu lidí. Problém vidím v tom, že média, a i někteří politici, více než rok děsí a straší veřejnost. Ano, zažil jsem covid na vlastní kůži a není to „chřipečka“ a banalita. Ale pokud dlouhodobě straší veřejnost bulvární titulky, pak není divu, že

je společnost apatická, odmítavá, negativistická, a pokud politici chodí na fotbalová utkání, ačkoli neustále hovoří o přitvrzování a utahování, tak není divu, že i lidé se chtějí „pobavit“.

Jak velký je rozdíl z vašeho pohledu lékaře mezi „obyčejným“ covidem a britskou či jinou mutací?

Britská mutace je infekčnější. Přenos je rychlejší, což ostatně i teď vidíme u nás, v naší zemi.

Pomáhají ještě studenti lékařských fakult UK v nemocnicích?

Studenti všech pěti lékařských fakult v nemocnicích pomáhají, je to nyní v rámci aktivit studentů, kteří jsou v různých nemocnicích zaměstnaní. Odvádějí vedle svého vlastního studia velký kus práce a je jim potřeba poděkovat.

V čem situace nejvíce komplikuje výuku? Co se s tím dá dělat?

Během velmi krátké doby jsme byli nuceni ve většině studijních programů nahradit prezenční výuku tou distanční a distančně řešit i některé zápočty a zkoušky. Něco jde poskytovat centrálně, ale klíčové jsou fakulty, jejich katedry a ústavy. Mnoho z nich se s touto situací vypořádalo výborně a zajistilo interaktivní a intenzivní výuku.

Největším problémem pro studenty zůstávají chybějící stáže a praktická výuka, kterou není možné zatím většinou realizovat. Někteří studenti zvládli přechod dobře, ale většinu z nich chybí kontakt se spolužáky a učiteli s možností diskuse. Část z nich trápí izolace, samota, pocit nejistoty. Navíc studenti prvních ročníků neměli v řadě případů ani možnost potkat se se svými spolužáky osobně. Fakulty i rektorát se snaží být studentům oporou.

Na UK doufáme v co nejrychlejší návrat zpět do škol co největšího počtu studentů. Řešením by mohly být různé druhy rychlotestů. Situace není určitě dlouhodobě udržitelná.

Co si po těžkých zkušenostech myslíte o lidech, kteří nedodrží opatření, nenosí roušky a respirátory?

Domnívám se, že je to nezodpovědné nejen vůči sobě, ale zejména vůči okolí. A také vůči lékařům a sestřám, kteří skutečně s vypětím všech sil bojují s čím dál větším náporom pacientů ve vážném stavu. Všichni se chceme co nejdříve vrátit k normálnímu životu, ale bez dodržování rozumných opatření budou zbytečně umírat další lidé a návrat k normálnímu životu bude trvat mnohem déle. Dodržujeme pravidla, jde o životy nás všech.

Když jsme hovořili naposledy, měli jste vy i univerzita smělé plány, podaří se některé realizovat, nebo všechny covid-19 zastavil či odložil?

Některé plány se, ač v pozmeněném formátu, podařilo zrealizovat. Řadu akcí jsme museli už loni odložit, přesunout nebo zrušit. Týkalo se to různých konferencí, setkání, ale i bohužel dubnového slavnostního shromáždění k 672. výročí založení Univerzity Karlovy.

V letošním roce je situace podobná, řada konferencí či akcí se odehrává online. To bude případ i diskusní konference s názvem „Rok s covid-19. A jak dál?“, kterou chystáme teď v březnu. Je dokončeno hodnocení vědecké činnosti na univerzitě, připravujeme program pro financování vědy na univerzitě v dalších pěti letech, vedeme univerzitní alianci 4EU a snažíme se v této nelehké době realizovat většinu aktivit, které jsme plánovali.

Pokračují investiční akce a připravujeme podklady pro realizaci staveb schválených v programech MŠMT, jako je výstavba kampusu v Plzni UniMec, fakulty sociálních věd v Jinonicích a další.

Svoboda slova není bezmezná, říká MARTIN GROMAN [URL Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 26.02.2021, Zdroj: ceskamedia.cz, Autor: Ivana Chmel Denčevová, RU / den: 4 269

Regulace nebo cenzura, pojmy, které se okolo nás čím dále častěji objevují. Je pravdou, že cenzura má vyšší emotivní náboj, ale jak říká vysokoškolský učitel na Fakultě sociálních věd UK a Metropolitní univerzitě Praha Martin Groman, „v posledních měsících je používání tohoto pojmu zbytečně až příliš časté.“

Pohled do historie ukazuje, že již období středověku znalo cenzuru. Ostatně vynález knihtisku v 15. století byl impulsem právě pro zavádění cenzury. Důvody byly nejrůznějšího rázu: politické, náboženské, vojenské. Ovšem to, co známe v současnosti, jsou dle dr. Gromana „regulační či autoregulační zákony, kdy stát se snaží vymáhat dodržování základních pravidel“ a vysvětluje, že „cenzura je cílený, institucionalizovaný zásah politické moci.“

Někdy ovšem zcela záměrně bývá za ni vydávána běžná editorská práce v médiích, či vydavatelská rozhodnutí. Zajímavostí je, že právě české země byly těmi, kde v uplynulém století cenzura existovala po výraznou většinu času. Výjimkou bylo například Pražské jaro 1968, ovšem „poté, co bylo vydáno prohlášení 2000 slov, o čemž tehdejší reformní komunisté nevěděli dopředu, tak se okamžitě začaly hledat způsoby znovuzavedení cenzury,“ konstatuje dr. Groman.

K současné diskusi pak dodává, že „svoboda slova není bezmezná,“ protože je třeba zohledňovat další lidské svobody a nacházet onu pomyslnou tenkou hranici mezi nimi.

Nečekané souznění mezi Zahradilem a Kalousem. Politici se shodli na své kritice think-tanku Evropské hodnoty

URL Automatický překlad

WEB, Datum: 26.02.2021, Zdroj: cz.sputniknews.com, RU / den: 500

Europoslanec za ODS Jan Zahradil podpořil na Twitteru exministra financí a zakladatele TOP 09 Miroslava Kalouska, který vystoupil na sociální síti s kritikou činnosti neziskové organizace Evropské hodnoty. Zahradil dokonce pořídil snímek obrazovky jejich korespondence, aby ukázal, že jeho kolegy v současné předvolební koalici to může potěšit.

„Šířitele konspiračních teorií a fake news“, poskytovatele „personálního zázemí lhářům a šířitelům špinavých pomluv“ – takovou charakteristiku dostal spolek Evropské hodnoty od dvou politiků, kteří se málokdy shodli na svých názorech. Taková jednomyslnost v názoru byla překvapením i pro samotného Zahradila, a proto na své stránce na Twitteru sdílel snímek obrazovky svého komentáře k příspěvku Miroslava Kalouska s tím, že jde o „mimořádně velké až unikátní souznění“. Odkazoval dále na předvolební trojkoalici, kterou strana ODS tvoří s KDU-ČSL a TOP-09 a kterou mimochodem nepodpořil, byl proti jejímu vzniku a napsal, že tím SPOLU může být jediné potěšena. V původním příspěvku Kalousek varuje své přátele před důvěrou a podporou think-tanku Evropské hodnoty.

„Poskytuje personální zázemí lhářům a šířitelům špinavých pomluv. Nemůže se proto dle mého názoru jednat o důvěryhodný subjekt,“ upozorňuje bývalý ministr financí.

Jan Zahradil v komentářích vyjádřil svůj souhlas a dodal, že jde o „šířitele konspiračních teorií a fake news, pouze v zrcadlově obráceném duchu než třeba Protiproud nebo Aeronet“. Kalousek však na komentář nereagoval.

Proč se Kalousek pustil do Evropských hodnot?

V komentářích pod příspěvkem Kalousek na dotazy uživatelů vysvětlil, proč se rozhodl vyjádřit tento názor právě teď a jaký je důvod jeho kritiky. Uvedl, že se celou věc snažil dlouhou dobu vyřešit neveřejnou cestou, ale marně.

„Instituce mlčí mnoho měsíců, což je pro mě jasný závěr,“ uvedl jednoznačně na poznámku jednoho z uživatelů, že není třeba odsuzovat celou organizaci kvůli jednomu zaměstnanci.

„Lžou pořád,“ uvedl na adresu pracovníků spolku.

„Jejich bezpečnostní analytik o mně šířil na sítích, že jsem odpovědný za smrt vojáků na padácích, což je 20 let vyvrácená pomluva. Takže pokud jejich bezpečnostní analytik šíří na sítích zákeřné pomluvy, tak za co asi jejich analýzy stojí,“ řekl bývalý poslanec pro server ParlamentníListy.cz s tím, že oním analytikem je Martin Svárovský.

Podle informace na webových stránkách spolku Evropské hodnoty Martin Svárovský pracuje v organizaci téměř dva roky. Jeho přijetí je avizováno v tiskové zprávě 4. března 2019, kde uvedl, že dlouholetý diplomat Svárovský povede jejich nový program pro bezpečnostní strategie.

„Tým think-tanku Evropské hodnoty posílil Martin Svárovský, který 19 let pracoval na Ministerstvu zahraničních věcí ČR mimo jiné jako zástupce ředitele Odboru střední Evropy a Odboru politického plánování či zástupce velvyslance ČR ve Varšavě a Budapešti. V think-tanku Evropské hodnoty povede Martin Svárovský nový Program bezpečnostních strategií, který se bude věnovat zejména bezpečnostně-politickým zájmům ČR v kontextu transatlantického spojení, vztahů s Polskem a narůstající agresivitu Ruska a Číny,“ je uvedeno na webu spolku.

Think-tank Evropské hodnoty je česká politická nevládní nezisková organizace. Vznikla v roce 2005 jako občanské sdružení nezávislé na politických stranách. Způsob práce think-tanku kritizovala skupina vědců a vysokoškolských pedagogů z **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy**.

Podle akademiků „studie think tanku Evropské hodnoty o výhledu vývoje vnějšího bezpečnostního prostředí ČR, obsahující pouze katastrofické scénáře, navíc s absurdně vysokými pravděpodobnostními hodnotami, není odbornou studií, ale projevem ideologie, který připravuje půdu pro radikální opatření odůvodněná jako prevence proti (neurčitým a nejistým) budoucím hrozbám“.

Na FAMU se začne vyučovat herní design. Přispěje k překonání předsudků vůči počítačovým hrám? URL Automatický překlad

WEB, Datum: 27.02.2021, Zdroj: denikn.cz, Autor: Martin Svoboda, RU / den: 54 671, Rubrika: Kultura

Obor videoherního designu se na filmové škole FAMU připravuje pět let. Po dlouhém procesu konečně otevírá dveře pro první sedm uchazečů, přihlášky ke studiu bude možné posílat od začátku března. Při této příležitosti jsme se sešli s pedagogy Helenou Bendovou a Jaroslavem Švelchem, kteří stojí za vznikem tohoto oboru. Z jejich mnohaletého úsilí jde vyvodit zprávu o trvající nedůvěře ve videohry, k jejímuž překonání se nyní FAMU chystá přispět.

Že videohry v naší společnosti stále čelí značným předsudkům, potvrdil mnohaletý boj za schválení oboru. „Umělecká rada, bez jejíhož schválení nemohl obor vzniknout, byla sestavena z profesionálů svých oborů z oblasti filmu, kteří ale nedokázali úplně docenit jednak jedinečnost herního média a jednak jeho provázanost s dalšími disciplínami FAMU,“ vysvětluje Bendová, která na studijním plánu pracovala od samého počátku a je autorkou knihy Umění počítačových her. „Z velké části nešlo o lidi s vlastní zkušeností s hrami a brzy mi bylo jasné, že jim budeme muset vysvětlovat i úplně samozřejmosti. Zamítavé postoje členů rady vzhledem k jejich obezřetnosti s problematikou dokážu pochopit, nicméně bylo frustrující si tím projít. Studenti FAMU nicméně už hry vnímají jako běžnou součást světa a jejich přítomnost na škole jim přijde zcela přirozená.“

Designér, nebo adiktolog?

I Švelch, jenž v roce 2019 po Bendové přebíral vedoucí roli v projektu a má na svědomí chystanou knihu Jak obehřát železnou oponu, se cítil poněkud nespokojen. „Byl jsem trochu překvapený, jakou roli hrály v celém procesu emoce, především pak ze strany konzervativnějších členů rady, kteří, velmi jednoduše řečeno, nemají rádi hry.“

Jednou z hlavních výhod proti oboru byl potenciál her vyvolávat závislost. Rada požadovala adiktologický předmět. „Tenhle argument mi přišel velmi scestný,“ říká Bendová. „Utvoření závislosti na nějaké činnosti je jistě existující fenomén, není ale specifický pro hry, platí napříč společnostmi.“ Někteří lidé mají podle ní predispozice fixovat se na něco, v čem najdou pocit bezpečí a únik od reality. „Může jít o důsledek sociálního vyčlenění, depresí, fobií. Mluvíme asi o dvou procentech lidí. Hry pro ně takovou roli bohužel plní velmi dobře.“

Švelch doplňuje, že tento problém se nedá bagatelizovat. „Řada her má dnes prvky gamblingu – umožňuje dodatečné nákupy bonusů, často formou náhodného losování. Je to tím větší problém, že je tato taktika často mířena na děti.“ I když tedy závislost na hrách může být využívána jako strašák, stále jde o něco, čemu je namíště se věnovat.

„V důsledku nastalé diskuse jsem se setkal s přední českou odbornicí na závislost na videohrách Kateřinou Lukavskou z **Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy** a jsem velmi rád – šlo o konstruktivní debatu a domluvili jsme její hostující přednášku na toto téma.“ Švelch také připomíná, že právě výuka na univerzitě může obor kultivovat. Aspektem výuky bude totiž i důraz na etickou rovinu videoherního designu. „Jedním z našich cílů bude přimět absolventy k přemýšlení o těchto věcech a k zavedení určitého etického standardu.“

Jaroslav Švelch. Zanedlouho má vyjít český jeho kniha Jak obehřát železnou oponu. Foto: Vladimír Šigut
I Bendová rozvádí komplexní přístup k problematice počítačových her. Zmiňuje, že u velké části hráčů hry rozvíjejí jejich kognitivní schopnosti – učí strategickému uvažování, rychlému rozhodování, prostorové orientaci. Výzkumy prováděné u chirurgů a letců prokázaly přínosnost hraní stříleček na zrychlení a zpřesnění reakcí. „Jsem tedy pro diskusi o rizicích spojených s nadměrným hraním, je ale absurdní požadovat proto samostatný předmět. Ten není na žádné jiné katedře FAMU. Přitom nadměrné sledování filmů a seriálů rovněž může vést k problémům.“

Podle Švelcha ale podobné hledání záminek brzy vymizí, stejně jako dožívající předsudky. Například ty, že videohry jsou určeny jen mladým a nezodpovědným lidem. I v Česku už totiž podle jeho pozorování první generace hráčů dospěla. „Během výuky na své domovské **Fakultě sociálních věd** se ptám studentů na jejich první setkání s hrami – často odpovídají, že to bylo s tátou nebo s mámou. Došli jsme tedy již do doby, kdy videohry nebudou generace rozdělovat, jako tomu bylo dříve, ale spojovat. Západ už si tímto posunem prošel, u nás jsme měli samozřejmě kvůli nedostupnosti technologií zpoždění.“

Hrát hru jako čist knihu

Švelcha přesto zaskočilo, že se obor setkal s odporem i proto, že podle některých členů rady nejsou videohry dost umělecké. „Myslel jsem si, že tohle uvažování je už na akademické půdě dávno vyvráceno a tahle fáze debaty je za námi. Jezdím na konferenci o hrách deset let a poslouchám o nich přednášky akademiků z celého světa – nenapadlo by mě, že se u nás ještě budeme vracet k otázce, jestli jsou, nebo nejsou umění.“

Bendová vidí celou věc složitěji. Nediví se, že otázka není uzavřena mezi hráči ani akademiky. „Některé hráče dokonce rozčiluje myšlenka, že by o takový status mělo být usilováno, a hry vnímají jako rekreaci nebo sport. Podle mě ale má smysl jim pozici umění jasně přiznat.“

Podotýká, že prakticky každá akademická kniha o hrách věnuje na prvních stranách velký prostor výčtu statistik o počtu hráčů a prodejkách, je v nich tedy patrná snaha legitimizovat obor hlavně coby velký průmysl. „Stále platí, že když člověk hraje hry nebo se jimi profesně zabývá, čeká se od něj nějaká obhajoba a odůvodnění, proč je to v pořádku. Bylo by skvělé, kdyby říct ‚hrajte videohry‘ mělo ve společnosti stejnou hodnotu jako říct ‚čtu knihu‘.“ Ta chvíle ale podle Bendové nastane pravděpodobně až tehdy, když se o hrách bude běžně uvažovat jako o umění.

Proto Bendová kvituje, když instituce uznají hry jako umělecké médium například založením výročních ocenění. „Třeba BAFTA, britská filmová a televizní cena, rozdává už několik let sošky i hrám. Takové gesto velmi pomáhá prestiži oboru. Součástí tohoto ustanovujícího procesu je právě i založení herního designu na FAMU.“ Za připomínku stojí, že kinematografie si prošla v polovině minulého století stejnou fází své historie a právě zakládání filmových škol, včetně samotné FAMU, bylo důležitým milníkem v přístupu veřejnosti k médiu filmu.

Podle obou pedagogů není důvod odepírat videohrám stejnou hodnotu. „Hry mohou řešit velká témata, jako jsou válka, osud uprchlíků, lidská práva – víceméně vše, co může řešit jakékoliv jiné fikční umění,“ připomíná Švelch.

Jejich výhodou je ale podle něj možnost volby. „Úžasný potenciál má hlavně příležitost postavit před hráče morální dilema, v němž se musí rozhodnout a toto rozhodnutí ovlivní podobu zbytku hry – ekvivalent přímého dopadu volby najdeme v jiných médiích jen v omezené podobě.“

Existuje navíc silný proud nezávislých artových her, které se od těch velkých komerčních liší stejně, jako se liší nezávislé komorní drama od komiksového velkofilmu. „Součástí her může být komplikovanost, nesrozumitelnost i nutnost interpretace – nemusí vést hráče za ruku za jednoznačným zážitkem,“ podotýká Bendová.

Proč FAMU?

Další otázkou samozřejmě je, proč vůbec vyučovat o videohrách zrovna na filmové škole. „Hry mohou mít blízko ke kinematografii, což si ne každý uvědomuje“ vysvětluje Bendová. „Mají často postavy, zápletky, vyprávějí příběhy, pracují s kamerou, zvukem i střihem. Mnohdy způsobem, který se snaží záměrně evokovat filmovost. Tento trend ve skutečnosti sílí. Když jsme si dělali výzkum, zjistili jsme, že ve světě podobné obory na filmových školách už nejsou výjimkou.“

Helena Bendová, herní teoretička a zakladatelka učebního oboru. Foto: Nová beseda a Karel Cudlín
Tendence srovnávat hry a filmy přijde Bendové jako pragmatická taktika, jak je představit zatím nezasvěceným lidem. „Je to vlastně další součást legitimizace oboru, jeho ukotvení v širší kultuře. Ze zkušenosti vím, že když chci vysvětlit potenciál her nezasvěcenému publiku, nejjednodušší je vybrat ty filmovější, protože posluchači na nich onen princip snáz pochopí a přijmou.“ Zároveň ale připomíná, že hry komunikují i jinak než skrze příběh, primárně skrze herní mechaniky.

Bendová ráda sleduje prolínání obou médií. Co mají společného a v čem se liší? „Na jednu stranu můžeme mluvit o tom, jak se hry, v něčem marně, snaží napodobit zážitek z filmů. Na druhou lze ale sledovat, v čem může být zážitek z nich komplexnější a zajímavější. Ostatně totéž platí i o vztahu filmu a literatury, literatury a divadla a tak dále. Každé médium má silné a slabé stránky a někdy ten nejsilnější zážitek vyplývá z jejich kontrastu či hybridního prolínání.“

Kam s umělci?

FAMU je škola známá vychováváním silných autorů, svět videoher ale funguje trochu jinak.

„I když u filmů i her jde v obou případech o kolektivní proces, je zajímavé, jak odlišně je prezentován veřejnosti,“ míní Bendová. „Filmový průmysl si víc zakládá na ideji autorství, i když u těch největších filmů je mnohdy falešná. Přinejmenším z marketingového hlediska se ale pracuje s tím, že za filmem stojí jeden velký režisér s autorskou vizí.“

Přestože i u her najdeme výrazná jména evokující autorství jako David Cage nebo Sid Meier, většinou platí, že vývojáři jsou hrdí na kolektivní podstatu své práce a častěji než jména vedoucích a šéfů jsou známa jména celých firem, respektive týmů.

„Tyto týmy pracují mimo jiné na základě průzkumů, komunikace s fanoušky, testování, kolektivního pátrání po tom, jaká kreativní volba bude správná. Velká filmová studia dělají totéž, ale snaží se to před publikem skrýt. Já považuji za předsudek, že ke vzniku uměleckého díla potřebujeme nějakého trpícího génia, který bojuje proti systému, fungovat mohou různé způsoby tvorby,“ myslí si Bendová.

Protože jde o uměleckou školu, očekává, že studenti budou chtít víc experimentovat, zkoumat nové možnosti tohoto média a pravděpodobně o sobě budou uvažovat v mantinelech individuálního autorství. „Myslím si, že ten bezpečný prostor dvou let studia je chvíle, kdy je takové smýšlení v pořádku.“

Hra Pilgrims dalšího pedagoga game designu Michala Berlingera. Foto: Amanita

Připomíná, že i u filmových oborů ostatně platí, že tvůrce má málokdy během své kariéry takovou svobodu a volnost, jakou měl na škole. „Věřím, že absolventi se budou moci uplatnit jak coby nezávislí vývojáři, tak i ve velkých studiích. Budou mít za sebou dva roky experimentování a zkoušení, které se dají zužitkovat různorodým způsobem. A kreativní zaměstnanci hledají i velké komerční společnosti.“

Uplatnění absolventů zmiňují oba pedagogové jako prioritu. Proto je součástí studia i praxe ve fungujícím studiu, kterou si student může odbýt u nás i v zahraničí. „Herní průmysl je hodně internacionalizovaný, jazykem práce bývá v každém případě angličtina. Součástí kariéry je pak i fluktuace, lidé nebyvají na jedné pozici dlouho, což může přispět k šíření znalostí a inspiraci,“ míní Švelch.

Absolventi by neměli mít problém najít uplatnění prakticky kdekoli na světě, protože herní studia jsou zvyklá pracovat mezinárodně – jediná hranice jsou meze vlastních schopností. „Na druhou stranu ale víme, že česká studia si stěžují na nedostatek zaměstnanců,“ připomíná Bendová. „Takže pokud nebude absolvent očekávat hned pozici hlavního designéra, měl by se podle své preference mít možnost uplatnit jak u nás, tak i jinde.“

Poptávka z herního průmyslu po designérech je podle Švelcha velká. „Jsou rekrutováni z úplně jiných profesí, a musí se tedy sejt hodně šťastných okolností, aby se člověk stal herním designérem. Pro průmysl je pak nepraktické, když s každým přijetím nového designéra musí nastat dlouhé období zaučování a zkoušení.“ Tomu by diplom z FAMU měl zamezit.

Sedm vyvolených

Dá se očekávat, že po mnoha letech lákání bude zájem o studium velký a na sedm volných míst (číslo odpovídající jiným katedrám FAMU) se bude stát dlouhá fronta.

„Budeme se jistě snažit odhalit vrozený talent, ale pomůže i zkušenost. Mít něco v portfoliu je vždycky dobré,“ říká Bendová. „Důležité je však také, abychom v člověku vycítili schopnost a ochotu vzdělávat se – pracovat v týmu lidí a posouvat se někam dál. S tím souvisí sociální nebo komunikační schopnosti a sebereflexe. Jednak tedy musíme rozpoznat talent, ale také možnost s tím talentem nějak pracovat.“

Povinnou vstupní znalostí však nebude programování. Přijít k hernímu designu od animace nebo výtvarného umění není podle Švelcha o nic méně legitimní. „V kontextu našeho zaměření je důležité chápat roli programování a jeho principy spíš než ho dokonale ovládat – herní designér dnes zpravidla již tolik neprogramuje, na to má specializovaný tým.“ Smyslem herního designéra je totiž vymýšlet koncepty her a určovat jejich podobu a funkčnost, nikoliv je programovat.

„Dá se očekávat, že většina přihlášených budou muži. Chceme ale přijmout skupinu studentů, která bude pestrá podle mnoha klíčů, jedním z nich by měl být i gender,“ podotýká Švelch.

Řeč tak přichází na stále trvající dominanci mužů v herním průmyslu. „Jako hráčka jsem samozřejmě pocítila, jaké to je vstoupit do onoho mužského klubu,“ vysvětluje Bendová. „Muži-hráči celkem běžně očekávají, že ženy hrají hůř. Je snadné setkat se s určitou povýšeností, nebo naopak ohleduplností, která ale někdy může také působit jako druh zpochybnění.“

Na oboru budou vyučovat tři ženy a Bendová strávila čas hledáním herních vývojářek z praxe, ovšem s malým úspěchem. Podle Švelcha jde o zacyklený problém.

„V důsledku nižšího zastoupení mají ženy pozici outsiderů a každý outsider se ve skupině setkává v nějaké míře s nevstřícností, což vede k nižšímu zájmu dalších žen se k této skupině připojovat a nepoměr snížit. Od ženy stále vyžaduje kus odvahy, aby se pokusila proniknout do tohoto prostředí, tím spíš na profesionální rovní.“

Oba se shodují na nutnosti přispět ke změně. „Diverzita pomáhá každému oboru,“ připomíná Bendová. „Při hraní často na první pohled poznám, že na mě vývojáři vůbec nemysleli a nabízejí zážitek koncipovaný pro muže.“

Hráček je podle Bendové možná méně než mužů, ne ale o tolik méně, aby dávalo smysl je jako demografii ignorovat. „Nemyslím přitom, že jde o nějaký záměr, nějakou nenávist k ženám ze strany studií, ale zkrátka důsledek absence žen v týmu a na

vedoucích pozicích. Na vývoji hry pracují muži a upřímně věří, že nabízejí zcela univerzální produkt. Neuvědomují si přitom svou ohraničenou perspektivu.“

„Určitě bude tedy naším cílem a záměrem vytvořit různorodý ročník. To je jedna z věcí, kterými můžeme přispět k posunu vývojářské a v širším slova smyslu herní komunity k více inkluzivnímu prostředí, v němž se budou cítit vítáni všichni,“ zakončuje Švelch.

Pražské vysoké školy chtějí letos investovat opět stovky milionů korun [URL](#) [Automatický překlad](#)

WEB, Datum: 28.02.2021, Zdroj: prazskypatriot.cz, RU / den: 11 575

28. února 2021 10:55 **Vysoké školy** v Praze mají letos ve svých investičních plánech opět výstavby či nákupy nových budov, rekonstrukce kolejí nebo historických poslucháren i menší opravy.

Univerzita Karlova, České vysoké učení technické (ČVUT), **Vysoká škola ekonomická (VŠE)** a **Vysoká škola chemicko-technologická (VŠCHT)** za ně chtějí zaplatit zhruba dvě miliardy korun. Peníze dají z vlastních rozpočtů, státních dotací i z Evropské unie. Jejich loňský plán investic epidemie covidu-19 zásadně nenarušila, i když se tempo výstavby trochu zpomalilo. Vyplyvá to z odpovědí zástupců **vysokých škol** na dotaz ČTK.

Podobně jako v minulých letech chce nejvíc peněz investovat největší **vysoká škola** v ČR **Univerzita Karlova (UK)**. Kromě dílčích rekonstrukcí hodlá pokračovat ve výstavbě **Univerzitního** medicínského centra **Lékařské fakulty UK v Plzni**, v rekonstrukci areálu pro **fakultu sociálních věd** v Jinonicích nebo přípravě nových varhan pro Velkou **aulu Karolina**. Dále bude postupovat s přípravou výstavby **univerzitního** kampusu **lékařské a farmaceutické fakulty v Hradci Králové** a projektu **kampusu** na pražském **Albertově**. „V roce 2021 plánuje **UK** proinvestovat na jmenovitě uvedených akcích asi 930 milionů korun,“ uvedl **mluvčí školy Václav Hájek**.

VŠCHT plánuje celkovou rekonstrukci historických budov svého sídla v Dejvicích a případný nákup vhodné budovy pro výuku nových studijních programů aplikované ekonomie a pro chemický a materiálový **výzkum**, sdělil prorektor školy Milan Pospíšil. Na investice počítá se zhruba 446 miliony korun.

Podle Pospíšila nicméně vedení VŠCHT s obavami čeká, jak epidemie ovlivní národní i evropské rozpočty na instituce a granty. Pokud by to mělo mít větší dopad, tak by to podle něj byla pro **výzkum** na VŠCHT obrovská komplikace.

„Některé naše plánované investice spojené především s rekonstrukcemi laboratoří v kampusu Dejvice a obnovou velkého výzkumného přístrojového vybavení bude asi nutno posunout do dalších let,“ řekl.

VŠE chce letos dokončit výstavbu nové budovy Centra archivních a depozitních služeb v kampusu na Žižkově za celkem 140 milionů korun a tento rok z toho zaplatit 65 milionů, uvedla **mluvčí školy Martina Mlynářová**. Škola podle ní bude pokračovat také v modernizaci kolejí, za kterou chce letos vydat asi 100 milionů korun. Celková výše investic školy může činit asi 250 milionů korun, vypočetla **mluvčí**. V zaměření investic se podle ní posílily výdaje do techniky a rozvoje informačního systému, který umožňuje distanční nebo hybridní výuku.

K největším investičním akcím ČVUT má v tomto roce patřit výstavba nového Archivu ČVUT v Praze, dokončení rekonstrukcí velkých poslucháren stavební fakulty či zahájení modernizace poslucháren v areálu na Karlově náměstí. Škola plánuje investice ve výši 330 milionů korun, řekl **Vít Kosina** z rektorátu.

Zástupci škol se shodli, že epidemie covidu-19 loni některé investiční akce zpomalila, ale ne zásadně. Důvodem zpomalení byl podle nich například nedostatek zahraničních dělníků ve stavebních firmách kvůli uzavření hranic na jaře nebo prodloužení reakční doby úřadů na vyřizování potřebných povolení a změn kvůli úbytku pracovníků z důvodu nárůstu počtu lidí v karanténě na podzim. Zmíněné **vysoké školy** měly loni investovat přibližně 2,1 miliardy korun.

Vládní komunikaci považují za nešťastnou. Je chaotická, nekoncepční, kabinet se snaží vyvinut z toho, že je situace v Česku jedna z nejhorších, říká v rozhovoru pro Seznam Zprávy politolog Miloš Brunclík.

Rozhovor s Milošem Brunclíkem z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze** vznikl v rámci natáčení publicistického pořadu Terén. V něm reportérka Kristina Ciroková zkoumala, jaké důsledky má propad důvěry občanů v kabinet premiéra Andreje Babiše. Celý pořad si můžete pustit níže.

Z čerstvého šetření výzkumného projektu National Pandemic Alarm vyplynulo, že vládě většina lidí už nevěří. Má důvěru jen 35 % obyvatel. O čem to vypovídá?

Myslím, že to vypovídá o neschopnosti vlády zvládat koronavirovou krizi. Loni na jaře se zdálo, že vláda je schopná reagovat, pak – možná – usnula na vavřínech. Očekávala, že pandemie už je pryč, anebo že je prostě zažehnána, což se jí krutě vymstilo. Svou roli sehrály podzimní krajské volby; vláda nechtěla někoho znepokojovat zprávami o tom, že se situace zhoršuje a že je potřeba něco dělat. A pak už podle mě reagovala pozdě. Následovala série velkých chyb nebo omylů. Z mého pohledu je tedy jedním důvodem nedůvěry neschopnost vlády včas reagovat. A druhým pak absence jakékoli strategie, nějakého koncepčního řešení.

Zdá se mi, že vláda v těch posledních měsících reaguje ad hoc, že se vlastně snaží chytat vlak za nárazník. Situace se jí vymkla z rukou. Koncepce pořad není, takže reaguje na nějaké mediální zkazky nebo na to, jaká jsou čísla, ale neopírá se o jasnou strategii.

Třetí důvod bych viděl v tom, že vláda jedná chaoticky, nesrozumitelně. Často mění názory během několika dnů. Viděli jsme to zrovna nedávno: vláda dala naději na otevření obchodů nebo skiareálů, obchodníci a vlekáři se začali připravovat a pak k tomu vůbec nedošlo. Teď zase vidíme problémy s přípravou zakázky na antigenní testování do škol. Projevuje se nekompetence a lidé mají pocit, že to vláda nezvládá, že není kompetentní, a z těchto důvodů jí přestávají důvěřovat.

Ano, v průběhu minulého týdne premiér Babiš prohlásil, že otevření maloobchodu by mohl být první krok k posílení důvěry mezi vládou a občany. A pak obchody ještě víc zavřel. Co tím vláda vyslala občanům za signál?

To je právě signál o nezvládnutí té situace. Důkaz, že vláda nejedná strategicky a koncepčně. Nemá jasný, promyšlený plán, kterého by se držela, a je ve vleku událostí, takže vždycky reaguje na to, co se jeví jako urgentní, snaží se dát vždycky nějaké „světýlko na konci tunelu“, ale pak se ukáže, že ta úvaha je prostě chybná.

Proč je problém, když vláda, zvláště v tuto dobu, má tak nízkou důvěru?

Problém je v tom, že pokud má vláda nízkou důvěru, lidé méně důvěřují tomu, co dělá, co po nich chce. Budou méně ochotní dodržovat nařízení vlády, budou méně ochotní plnit to, co si vláda přeje.

Krátkodobě to asi problém není, ale my v té pandemické situaci žijeme skoro rok a je tady ohromná únava občanů. Ochota lidí držet se nařízení klesá, protože jim ztěžují život. A pokud lidé vládě nedůvěřují, tak je prostě logické, že tady bude řada těch, kteří si řeknou, že vláda je nekompetentní a že to, co nařizuje, je vlastně hloupost. Nebo že to, co nařizuje, stejně nebude fungovat. Takže to nebudou dodržovat.

Domnívám se, že pokud by se vláda těšila větší důvěře, což by předpokládalo, že své kroky lépe zdůvodňuje, umí je lépe vyargumentovat, lidé by její nařízení víc dodržovali.

Tento týden do politiky promluvíly soudy. Zejména přišlo rozhodnutí Městského soudu v Praze, který nařídil Gymnáziu Na Zatlance, že má obnovit běžnou výuku, protože vládní nařízení o nouzovém stavu je protiústavní. To asi na důvěře v kabinet Andreje Babiše nepřidá.

Ano. V těch soudních rozhodnutích se zkrátka ukazuje, že vláda opatření, která prosazovala, nedostatečně zdůvodnila. Některá opatření, k nimž přistoupila, byla vnímána jako neférová, nespravedlivá. Jinými slovy: Vláda měřila různým metrem různým skupinám obyvatel, což je také těžká rána pro důvěru občanů.

Když jsem se při natáčení reportáže do pořadu Terén ptala ministrů, kde se podle nich stala chyba, že jim lidé přestali důvěřovat, byly jejich reakce velmi úsporné. A třeba ministr životního prostředí Richard Brabec neodpověděl vůbec. Jak hodnotíte tento přístup?

Chápu ho z lidského hlediska. Člověk nerad čelí nepříjemným otázkám. Zvláště, když se nedaří, když člověk cítí, že jaksi to, co prosazuje, nenachází uplatnění, tak asi nemá velkou ochotu odpovídat, reagovat, snaží se před tím utíkat.

Z politického hlediska to je daleko větší problém, protože politik musí čelit veřejné kritice, musí být schopen reagovat na otázky veřejnosti, na otázky novinářů a musí být schopen a ochoten převzít politickou odpovědnost. Musí komunikovat, to je prostě profesionalita. Takže z tohoto pohledu je utíkání před otázkami politicky neprofesionální a v občanech to nebudí úplně nejlepší dojem. A znovu to zasazuje ránu důvěře v dané politiky.

Spolu s tím, jak lidé vládě nevěří, začali řešit situaci po svém. Některé firmy třeba samy testovaly zaměstnance dávno před tím, než vláda schválila podporu firemního testování, některé školy si samy testují žáky. O čem to podle vás vypovídá?

Můžeme to vnímat dvěma způsoby. První způsob je, že to uvítáme jako něco pozitivního. Jako důkaz, že občanská společnost u nás funguje, že nerezigovala, že bojuje s covidem. Že firmy, školy, neziskovky jsou schopny jednat autonomně, samostatně, jsou zkrátka akceschopné.

Druhý způsob je negativní. Můžeme to interpretovat tak, že lidé přestali vládě důvěřovat a že je to znak toho, že vláda je neschopná, že stát je neschopný. Že vláda/stát jedná zoufale pomalu, často i nekompetentně, zkrátka že stát nefunguje dobře. Nechci hovořit o nějakém zhrouteném státu, ale stát čelí tak velkým problémům, že si občané zkrátka navyknou propříště spoléhat spíše sami na sebe než na ten málo efektivní stát.

A co říkáte na slova náměstka ministra zdravotnictví Vladimíra Černého, že za situaci, ve které se nacházíme, nikdo nemůže? Vládní komunikaci považují za poměrně nešťastnou. Jak už jsem říkal, rozhodnutí vlády jsou mnohdy nedostatečně zdůvodněná a vypadají nekoncepčně, jsou nesrozumitelná a často nespravedlivě dopadají na různé skupiny obyvatel. Pokud by – třeba i tvrdší – opatření byla dobře zdůvodněná, společnost by je spíše přijala.

U nás je zkrátka problém v tom, že se vláda snaží oprostít od spoluzodpovědnosti za situaci, kterou tady máme. Jistě: Covid je, řekněme, přírodní katastrofa, za ten vláda nemůže, ale je to vláda, kdo je odpovědný za ochranu obyvatel. A je zřejmé, že mohla a měla udělat víc.

Ve srovnání s jinými zeměmi patří Česká republika k těm horším, možná i nejhorším, a přitom to tak zpočátku nebylo. Takže je evidentní, že tady máme deficit v kompetenci řešit covid a že vláda nese velký díl zodpovědnosti za současnou situaci. Té zodpovědnosti se nemůže zbavit.